

Collectoriū super magnificat

Magistri iohannis

de Beron cācellarij pisiē. sacre theologie doctoris christianissimi collectoriū super magnificat incipit.

Collectoriū sup magnificat. p. titulas hz expositas. nō sp eo dē ordie q̄ sunt in cātico. neq̄ sub eodē stili genere. s; vario pnt se fragmentoz appositō p sportas. xij. offerebat. Totidē enī tractatus hz pncipales. Deniq; plurima repies in fragmētis. q̄ diuersi in sportis recōdita. vnū in snia sapore onūndunt. Qui capit accipiat p sua q̄libet volūrate. bñdicēte deo ml̄tiplicante. distribuente. satiāte. **P**rim⁹ tractatus post p̄hemius/ dragmaticus est. seu p dialogū. et habet notulas. l. fm quas patet materia. **T**ractatus secundus dragmaticus. sup cātico marie. de exultatione spiritus. p̄inet notulas. lxxij. **T**ractatus tertius. dragmaticus est in cātico marie. de respectu humilitatis sue. p notulas centū viginti. **I**ugū vero possent opuscula de oculo triplici. et de vna p̄ciosa margarita. et de oculo sp̄ali et de triplici visiōe dei. et p̄siderationes. xij. de p̄cordia theologie mystice cū scholastica. sed alibi collocāt in collectorio septē sportaz. **T**ractatus q̄rtus p̄ dragma seu dialogū d̄ marie bñdificatione sup illud. **E**cce enī ex h̄ brām me di cēt omēs generatiōes/ p notulas. lxxij. **T**ractat⁹ q̄nt⁹ p̄ dragma seu dialogū. quō fecit marie magna q̄ potēs ē. **U**bi p̄ma p̄tio ē. si maria passionabilr mouebat. p notulas. lx. **A**lia p̄tio est sine dialogo. de scō noie dei. vbi de triplici noie dei p notulas. lxxij. **P**ossēt huic materie de noticia dī q̄ est scā nomē ei⁹. p̄iūgi duplex cētilogūz De p̄ceptib; vnū. **A**lter. de modis signifi cādī. **S**3 alibi positiū ē vtrūq; i collectorio septē sportaz. **T**ractat⁹ sext⁹ dragmaticus sup q̄nto v̄su. **E**t mia ei⁹ rē. **D**e lamē to marie. et de timore dei. **E**t sup ei⁹ mia s̄ finalis dep̄catio p notulas cētū. **I**ugū inicitū q̄dā tāgēs modū expositōis moralis seu tropologicē lamētationū hieremie. **T**ractat⁹ septim⁹ p̄saic⁹. pncipalr de mēte cordis et cognitione dei. sup illo q̄nto v̄su. **F**ec̄ potētā p notulas centū q̄nḡginta. **T**ractat⁹ octau⁹ p̄ dragma seu dialogū p̄tōes hz q̄tuor. **P**rima de depositione potentiū p̄ pulsū demonioz p notulas. xliij. **S**ecunda p̄tio de custodia āgeloz et fallacijs demonū. p notulas centū. **L**. **T**ertia p̄tio de septē modis generalib; āgelice custodie p notulas. lxxij. **Q**uarta p̄tio p soliloq̄ um. vbi de custodia angeloꝝ p notulas. l. **F**it et mētio de cētilogio sup impulsib;. q̄d se orsū alibi ponit in collectorio septē sportarū. **N**on⁹ tractat⁹ sup illud. **E**t furietes rē cōponit pncipalr de eucharistie sacro per q̄nq; p̄tionēs. **P**rima p̄tio p dialogū p̄dit p notulas cētū. **S**ecunda p̄tio p soliloq̄z de laudib; sacri altar;. et vt digne suscipiāt exhortatō p notulas cētū. **T**ertia p̄tio p soliloq̄ū. ouersū ad mariā p notulas. l. **Q**uarta p̄tio p soliloq̄ū q̄ narratiū d̄ cōtēplatiōi b; marie sup h̄ sacro. et pncipalr d̄. xij. bōis ei⁹ q̄b; replēt̄ esurietes. p notulas centum cū additiōe. xl. theoreumatum de v̄nitare. **Q**uinta p̄tio p soliloq̄ūz exhortatoria h̄ sacri p notulas. l. **S**ūc in sūma q̄tuor cētilogia notulaz. q̄b; iūgi possēt cētilogū de cā finali. occasiōe h̄ bñdictione sacri p̄positū q̄d alibi positiū ē in collectorio septē sportarū. **T**ractat⁹ decim⁹ sup v̄su. **S**uscipit iūrl̄ puez suū rē. **E**st at̄ in ip̄o duplex p̄tio. **P**rima fit p̄ dialogū et notulas. lxx. **A**lia fit q̄i p soliloq̄um et meditatōes p notulas. xxx. **T**ractatus v̄ndecim⁹ sub duplici p̄tō ne sup illo versu. **S**icut locut⁹ est ad p̄res. **P**rima p̄tio de cōtēplationibus marie super locutione dei per p̄phetas et maxime p seipam incipiēdo ab euangelica narratō ne. iūtra compilationē nouiter factaz. que dicit vnū ex q̄tuor per notulas. xl. super rubrica prima. **I**n pncipio erat v̄bum. **U**bi dā̄ intelligi q̄tum sup reliquis fmo p̄ten sior eē possēt. **S**ecunda p̄tio de vita solitaria **J**ohis. q̄i super rubrica secūda. de nūciatione **J**ohis et h̄itatione in deserto. **S**unt in hac partitione tres particule. iūtra triplicem modum manifestandi vitā solitariam. continet notulas centum. **T**ractatus duodecim⁹ in persona marie per soliloq̄um summatim colligens sensum cantici huius canticorum. **M**arie. p notulas centum quasi per psalterium decies decacordum superadditis his duobus versiculis ab ecclesia frequentatis. **G**loria patri et filio. **S**icut erat in principio rē. **S**pectat ad hanc materiam cētilogium de gloria. **Q**ueratur in collectorio septem sportarum.

Collectoriū sup magnificat. p. titulas hz expositas. nō sp eo dē ordie q̄ sunt in cātico. neq̄ sub eodē stili genere. s; vario pnt se fragmentoz appositō p sportas. xij. offerebat. Totidē enī tractatus hz pncipales. Deniq; plurima repies in fragmētis. q̄ diuersi in sportis recōdita. vnū in snia sapore onūndunt. Qui capit accipiat p sua q̄libet volūrate. bñdicēte deo ml̄tiplicante. distribuente. satiāte. **P**rim⁹ tractatus post p̄hemius/ dragmaticus est. seu p dialogū. et habet notulas. l. fm quas patet materia. **T**ractatus secundus dragmaticus. sup cātico marie. de exultatione spiritus. p̄inet notulas. lxxij. **T**ractatus tertius. dragmaticus est in cātico marie. de respectu humilitatis sue. p notulas centū viginti. **I**ugū vero possent opuscula de oculo triplici. et de vna p̄ciosa margarita. et de oculo sp̄ali et de triplici visiōe dei. et p̄siderationes. xij. de p̄cordia theologie mystice cū scholastica. sed alibi collocāt in collectorio septē sportaz. **T**ractatus q̄rtus p̄ dragma seu dialogū d̄ marie bñdificatione sup illud. **E**cce enī ex h̄ brām me di cēt omēs generatiōes/ p notulas. lxxij. **T**ractat⁹ q̄nt⁹ p̄ dragma seu dialogū. quō fecit marie magna q̄ potēs ē. **U**bi p̄ma p̄tio ē. si maria passionabilr mouebat. p notulas. lx. **A**lia p̄tio est sine dialogo. de scō noie dei. vbi de triplici noie dei p notulas. lxxij. **P**ossēt huic materie de noticia dī q̄ est scā nomē ei⁹. p̄iūgi duplex cētilogūz De p̄ceptib; vnū. **A**lter. de modis signifi cādī. **S**3 alibi positiū ē vtrūq; i collectorio septē sportaz. **T**ractat⁹ sext⁹ dragmaticus sup q̄nto v̄su. **E**t mia ei⁹ rē. **D**e lamē to marie. et de timore dei. **E**t sup ei⁹ mia s̄ finalis dep̄catio p notulas cētū. **I**ugū inicitū q̄dā tāgēs modū expositōis moralis seu tropologicē lamētationū hieremie. **T**ractat⁹ septim⁹ p̄saic⁹. pncipalr de mēte cordis et cognitione dei. sup illo q̄nto v̄su. **F**ec̄ potētā p notulas centū q̄nḡginta. **T**ractat⁹ octau⁹ p̄ dragma seu dialogū p̄tōes hz q̄tuor. **P**rima de depositione potentiū p̄ pulsū demonioz p notulas. xliij. **S**ecunda p̄tio de custodia āgeloz et fallacijs demonū. p notulas centū. **L**. **T**ertia p̄tio de septē modis generalib; āgelice custodie p notulas. lxxij. **Q**uarta p̄tio p soliloq̄ um. vbi de custodia angeloꝝ p notulas. l. **F**it et mētio de cētilogio sup impulsib;. q̄d se orsū alibi ponit in collectorio septē sportarū. **N**on⁹ tractat⁹ sup illud. **E**t furietes rē cōponit pncipalr de eucharistie sacro per q̄nq; p̄tionēs. **P**rima p̄tio p dialogū p̄dit p notulas cētū. **S**ecunda p̄tio p soliloq̄z de laudib; sacri altar;. et vt digne suscipiāt exhortatō p notulas cētū. **T**ertia p̄tio p soliloq̄ū. ouersū ad mariā p notulas. l. **Q**uarta p̄tio p soliloq̄ū q̄ narratiū d̄ cōtēplatiōi b; marie sup h̄ sacro. et pncipalr d̄. xij. bōis ei⁹ q̄b; replēt̄ esurietes. p notulas centum cū additiōe. xl. theoreumatum de v̄nitare. **Q**uinta p̄tio p soliloq̄ūz exhortatoria h̄ sacri p notulas. l. **S**ūc in sūma q̄tuor cētilogia notulaz. q̄b; iūgi possēt cētilogū de cā finali. occasiōe h̄ bñdictione sacri p̄positū q̄d alibi positiū ē in collectorio septē sportarū. **T**ractat⁹ decim⁹ sup v̄su. **S**uscipit iūrl̄ puez suū rē. **E**st at̄ in ip̄o duplex p̄tio. **P**rima fit p̄ dialogū et notulas. lxx. **A**lia fit q̄i p soliloq̄um et meditatōes p notulas. xxx. **T**ractatus v̄ndecim⁹ sub duplici p̄tō ne sup illo versu. **S**icut locut⁹ est ad p̄res. **P**rima p̄tio de cōtēplationibus marie super locutione dei per p̄phetas et maxime p seipam incipiēdo ab euangelica narratō ne. iūtra compilationē nouiter factaz. que dicit vnū ex q̄tuor per notulas. xl. super rubrica prima. **I**n pncipio erat v̄bum. **U**bi dā̄ intelligi q̄tum sup reliquis fmo p̄ten sior eē possēt. **S**ecunda p̄tio de vita solitaria **J**ohis. q̄i super rubrica secūda. de nūciatione **J**ohis et h̄itatione in deserto. **S**unt in hac partitione tres particule. iūtra triplicem modum manifestandi vitā solitariam. continet notulas centum. **T**ractatus duodecim⁹ in persona marie per soliloq̄um summatim colligens sensum cantici huius canticorum. **M**arie. p notulas centum quasi per psalterium decies decacordum superadditis his duobus versiculis ab ecclesia frequentatis. **G**loria patri et filio. **S**icut erat in principio rē. **S**pectat ad hanc materiam cētilogium de gloria. **Q**ueratur in collectorio septem sportarum.

Supermag
murt probe
Dane tractat
magis pegnatiois nec ver
ocallū vna felix ma
res vel p̄hibet
Dicit p̄ccatore p̄ dialogū
sacrate q̄i plano lo
uissent. **P**otit h̄ n̄ p̄cc
magis q̄i alicui
Sequitur ver
magis q̄i alicui
Sequitur ver
Dum de quolibet est
Junior et senior. hic cele
Theologus plaudens
Ecce bonum fratres et i
Idem quos n̄terus. par
Fraternitas amor. cor no
fmes et hoc m̄m. grat
Certe quicquid frater meriti
Sunt d̄ra q̄ nobis ocl
Dicit post d̄cos confictus
Dicitur in locar limore
Et hoc est v̄sus parier dar
fr̄mens de studijs querer
Dicitur reddam **L**am
Chiu lomen garula vo
Dicitur nec ergo tuus
Commutare. Italia
Dicitur in magis illu
Dicitur in corda d
Dicitur meus en p
Dicitur in q̄ns. crecō
Dicitur in de quol
Dicitur hoc querer
Dicitur in vic placidu
Dicitur in sic **J**eti
Dicitur in talem da te
Dicitur in limas d
cepit
Dage
ceris ni
rio. dūf
velut in
pacato
Dicitur
tur d̄ns
ma q̄ m
obliuio.
crata q̄ n̄

Sequitur probe

Anticu Marie tractatur in solaciu pegrinatōis mee versu gēris in occasu (ytinā felix matutini) carēs vespē subseqtur. Decreni pcedere p dialoguz. more didascalico. qlē socrates. qlē plato socrate introducēs tenuit. Potit z h n̄r pcedēdi mod⁹. noīari dragmatic⁹. qlis a scribi

tur cātic⁹ cāticōz. qlis insup cōmod⁹ est cāticisyl eulogijs amorof. Dō eccliaistica at testat exhortatio. q̄ de v̄ginib⁹ canit. Ante thoꝝ h⁹ v̄gis frequēte nob dulcia cantica dragmar⁹. Sic igit te fauēte brūssima v̄go sup oēs amās amabil. z amata. sit h̄ in itū p dragmata. notulasq; distinctum. Magt aia mea dñm. Colloquū duo frēs. Junioꝝ istar discipuli infrogās. Senioꝝ/mgrī locū retinet z nomē. ambo solitudinis. nō solitarie/dilectores.

Sequitur versus Cācella

rij piseñ. q̄ agrue p̄mittit op̄i suo sup magt p̄ phemium.

- Se lugdune tua frēs solantur in v̄be.
- Dum de quolibet est sermo frequens in eis.
- Junioꝝ z senioꝝ. hic celestinus. et iste Theologus. plaudens Junioꝝ bec loquitur
- Ecce bonum fratres z iocundum simul esse.
- Idem quos vterus. parq; dies peperit.
- Senioꝝ Fraternalis amor cor nostrum nectet in vnum.
- Firmet z hoc vnum. gratia christe tua.
- Junioꝝ Carne quidē frater/meritis pater atq; magister.
- Sunt data que nobis ocia grata vides.
- Senioꝝ Deia post diros conflictus atq; procellas
- Dat deus/atq; locat littoꝝe nos placido.
- Junioꝝ En fas est viuas pariter dare/reddere voces.
- Fert mens de studijs querere multa tuis.
- Senioꝝ Quare vices reddam Lenit fastidia sermo.
- Est sua solamen garrula vox senibus.
- Junioꝝ Discipulus vocer ergo tuus. tū iure magister
- Commoda doctriue. talia nomina sunt.
- Senioꝝ Discipulus tu sis magis illius/esse magistrum.
- Qui verat hic/solus corda docere potest.
- Junioꝝ Hoc sub doctore. meus en potes esse magister.
- Plantans atq; rigans. crescere christe dabis
- Senioꝝ Det precor ille. pete de quolibet vt fuit olim
- Theologis mos hoc querere/mor aliud.
- Junioꝝ Gratulor/ē mod⁹ hic placidus mihi/tal' z aptus
- Sermo peregrinis. sit Jesus t' medio
- Senioꝝ Promisit. faciet talem da te modo/qualem.
- Se dedit in templo. simq; docendo sequar.

Sequitur primus

tractat dragmatic⁹ sup magnificat Agri Johis de Berlon. cācellarij piseñ. bñs notulas quinquaginta.

Agit aia mea dñm. Discipulus Agri. dicoro te q̄ pacto brā et pul/ cernina muliez. p̄ salutatem elis/ fabet. P̄ ecclatōz iohis in vtero. P̄ col/ laudatōz qz crediderit. erūpēs in iubilū/

cepit a magnificatōe dei cāticū suū/ dicēs. Magt aia mea dñm. Gratū q̄ppe mihi feceris/ tū sciēdi studio. tū solatiōis desiderio. dū solos nos h̄ euomuit seniēs tēpestas velut in scopulū. Bñdictus deus q̄ nos in pacato solitudis atrio collocavit. Agri Gratū z illud mihi subueniet. qm̄ mandavit dñs/ in aduersitat' nocte cāticū ei' Sū ma qz miseriaz in euitabiliū medicina est. obliuio. Dignier' glaudare nos te v̄go sa crata. q̄ nō igrata bñficijs dei more p̄scoꝝ

aduersum fuge. Repugnat q̄q̄ gaudiū tris-
 sticie. spes timori. cōpassio seueritati. et ira
 de plurimis. **M**agister. Jure miraris
 mirabilia. Jō nempe cōtrauit dño maria cā-
 nicum nouum qz mirabilia fecit. Mirabi-
 lia p̄sus misericordie. que caritas maiora
 fecit q̄ fuerunt. (si ita dici pōt) mirabilia po-
 tentie. fecerat apud veteres mirabilia. q̄
 potentia. q̄ sapientia. q̄ iusticia. q̄ dñationē
 et virtutē ostendebant. Sed tunc nouū do-
 minus fecit sup terrā. quādo mulier circū-
 dedit virū. quādo sc̄s suscepit deus per in-
 carnationē israel puerū suum. Qñ recorda-
 tus est. Cui⁹ recordatus? Nō dixit poten-
 tic. nō sapientie. nō iusticie. sed mie sue. Tūc
 memoriā fecit mirabiliū sc̄s misericordiaz
 misericors et miserator dñs. Quoniā in res-
 bus p̄ rps ortis. mirabilis nihil vtiq̄ (re-
 ste Augustino) q̄ vt de⁹ fieret homo. et hō
 eēt deus. **V**is hōz deductionē accipez.
Discipulus. Holo de p̄senti. qz locum for-
 teposterius habebit amplior d̄claratio su-
 per illud. Quia fecit mihi magna q̄ potēs
 est. Sed ad inq̄sitionē redeo. q̄ ratione mi-
 rabar omnes affectus in hoc cantico nouo
 maria cōphendere simul potuisse beatā.
 duz gratulabūda iocūditate dicit deo. **D**e-
 us canticū nouū cantabo tibi. in psalterio
 de cacordo psallam tibi. Psalteriū quippe
 de cacordū. esse hoc canticū marie / superi⁹
 est ostensum. **M**agister. Vocas ad rez
 diu mihi multumq̄ quesitam. Qua super
 re te docebunt opuscula nostra de canticis.
 nominatim illud cui titulus est / canticor-
 dum id est canticum cordis. In cuius vlti-
 ma parte traditur pro p̄axi canticorū spi-
 ritualium / gama nouum et mysticum / ad p-
 portionem vel analogiam game manuali
 sub quinq̄ vocibus / iuxta quatuor passio-
 nes seu potius affectiones principales / iū-
 cta quinta / que fit ex concursu plurimz / que
 dicitur compassio quasi cum alijs passio.
 Prima est amor vel gaudium. Secunda
 spes vel desiderium. tertia timor vel diffu-
 gium quarta dolor vel odium. **D**iscipu-
 lus. Ego nunc memini quid ibidem tra-
 ctaueris. Sed quia venit forte in noticiāz
 paucorum pro sua magnitudine opus il-
 lud / vtile feceris studioso desiderio / si sub
 compendio practicā hanc canticū misti-
 ci / tradideris. **M**agister. Factum est h-
 iam alibi. nec istuc pigebit (quia sic vis) in-
 serere.

Notula quintadei .s.

cima p̄pprias subdistincta notulas.

Dobilis apostolus puer euange-
 licus non sensibus sed malicia
 puer habens quinq̄ panes do-
 ctrinalis refectionis. in quinq̄
 milia hominum dicebat corinthijs. **N**o-
 lo quinq̄ verba sensu meo loqui vt alios i-
 struam. q̄ decem milia verborū in lingua.
 Premiserat tamen per exemplum de tibia
 et cythara. que nisi distinctionem sonitū-
 dederint / scri nequit quid canitur aut qd
 cytharizatur. Etenim si incertam vocē det
 tuba. quis preparabit se ad bellum? **C**on-
 cludit qz opus est sensu. tam cognitionis
 q̄ affectus. dum quis orat / loquitur aut psal-
 lit. quatenus scdm tropologiaz. homo spi-
 ritualis se paret ad bellum. et cum quinq̄
 lapidibus limpidissimis de torrente scri-
 pturarum goliam id est sathanam sternat.
 alter dauid puer factus. **H**ec est parabola
 mystici canticorū. vel cārici cordis. quod
 hortatur idem apostolus psallere spiritu.
 psallere et mente. In quo cantico cordis /
 tria repetuntur vt in cantu oris. Primum
 est cant⁹ materia. q̄ vocat lra. scdm cant⁹
 vox que dicitur resonantia. tertium cantus
 figuratio. que denominat nota vel notula.
Materia canticorū dicimus omnium
 diuinorum et humanorum cognitionem
 piam et modestam. Resonantiam appella-
 mus oēm cordis et spūs affectōnē modera-
 tam et ordinatam. **N**otam vel notulam si-
 guramus ad precedentium duorum noti-
 ciam. vt appareat cui resonantie affectuū
 sit aptāda lra meditationū. **H**ac sup re da-
 bunt pauci vsus q̄z snia pl⁹ elucidabit. et h-
 p̄ triplex q̄nariū. Quinq̄ vba p̄ lra. **M**a-
 gnific⁹ larg⁹ pi⁹ es iust⁹ miserator. Quinq̄
 affect⁹ p̄ armonia. gaudia. spes / pietas hic
 tior atz dolor. **A**daptatio q̄nq̄ vocaliū ad
 voces q̄nq̄ affectōnū. **A** gaudēs amat. **E**-
 sperat / sed i miseretur. **D**. timer. **V**. qz do-
 lens odit et ista notes. **C**onformatō ad q̄n-
 q̄ notulas. **S**ol. fa. mi. re. vt. **Q**uisquis
 animaduertere diligenter voluerit. inueni-
 et qz omnis meditatio salubris / tam diu-
 narum q̄ humanarū scientiarū / reduci p̄-
 ad quinq̄ verba. quoz q̄tuor p̄ma / deū re-
 spiciūt. s. magnificētia / munificentia / mīa /
 iusticia. **Q**uintū est hōi spāle. vicz miseria.
De si qdē canticū spūs et cordis / habet for-

erequi, et si non volatu contemplationis/
 saltem lento nonnunquam saltu cordis instar
 locustarum. **U**et hora feruētor/ quādo
 dicere ex snia dño sic. ita gēs poterit. **U**ā
 mā dator tuoz cucurri cū dilatasti cor me
 um. **P**ostremo si videat aliqbus hoc ar
 tificiū magis curiosū q̄ fructuosū hz totaz
 musice spūalis seu cordial armoniam/ sub
 duabz vocibz q̄ sunt. spes salutis/ z timor dā
 nationis sub duplici lra vel duobz verbis
 q̄ audiuit ppha postq̄ semel locut⁹ est deus
Et hec sunt ptās seu seueritas iudicioz di
 z nra respectu p̄mior z miseriaz nostraz
 fm q̄ duo formabat ppha canticū suū dicē
Diam z iudiciū cātabo tibi dñe. cui⁹ no
 mē est sc̄m z terribile. **N**ec aliqd inuenies
 in scripturis z creaturis qd ad alterz eozuz
 reduca nō possit. **D**iscipulus. **B**ratū ha
 beo qz sentio te descendisse voto meo. **N**i
 hilomin⁹ adhuc supēst p̄mus inq̄sitionis
 sempulus. q̄ rōne potuerit mens marie p
 oēs affectiōnū istaz modulos tāta facilita
 te. suauissimū guttur mētis aptare. cū vici
 magno ocio/ cum solerti studio possit hec
 practica mō tradita faciliter obseruari.
Magister. **A**ccipe p̄mo qz fecit marie ma
 gna q̄ potēs est. **S**ubinde mirabilia sunt
 q̄ siml efficiūt ars z vsus. **D**ocent h̄ in p̄o
 sito sili. musicoz tractatores. **N**on eni cy
 tharans si p̄fect⁹ est delibet de qlibet cor
 da sic aut sic tangenda. qm̄ p̄ho teste ars p
 secta non deliberat. dū p̄suetudo trāsit ve
 lut in naturā. que vt sic magis seq̄tur ipul
 sum suū. q̄ deliberans arbitrium. **D**eniqz
 reddit habitus radicans z p̄fectus. illa fa
 cilia q̄ difficilia vel impossibilia videbāt ha
 bitu carentibz. **N**on min⁹ hoc in spiritua
 libz z intrinsecis opationibus intellect⁹
 z affectis q̄ in sensibz extrinsecis. **D**isci
 pulus. **D**um acute considero/ cogor expe
 rientis simul z puilegijs assentire. **T**rā
 seo nūcad inq̄sitiones alias. **U**na. cur bea
 ta **M**aria cū cecinit hoc canticū. varie po
 suit z diuisit sp̄m z animā. dicens de ania:
Magnificat. addēs de spū exultauit. **C**ur
 p̄trea magnificare dat aie z exultare sp̄ri
 tui. **C**ur p̄inde magnificationē aie sue dat
 dño. z exultationē spūs dat deo salutari suo
Deniqz cur incepit maria cātū suū a ma
 gnificatiōe dñi poti⁹ q̄ a sapia z bonitate.
Prius q̄z narrauit bñficia sibi singularitē
 collata q̄z distributa ceteris vniuersaliter.
Magister. **V**ocas me ad qōnes. z gnitu.

dignas. **Q**uartū p̄ma cōcernit materiā de
 diuisione aie ac spūs. **E**t hec q̄dem multa
 p̄supponit si p̄fecte debeat intelligi. **D**ixi
 mus pridē aliq̄ in tractatibz de musica the
 ologia. **U**t fuit q̄z aliq̄s p̄cipuus doctor.
 phus aut theolog⁹/ quin aliq̄ de spū z ania
 tradiderit p̄ p̄scēdo nosmetipos. q̄ cogni
 tio iure ceteris omnibz antefert. ita vt nun
 q̄ possit d ea p̄mo nimis dici/ sicut neqz sit
 nimis sc̄ri. **D**iscipul⁹. **V**ere sic ē. nec
 aliq̄ quauis traditōne fateor me magis oc
 cupari velle. **P**resuppositis igit multis ali
 bz traditis. dicad p̄ns accōmodū p̄posito
Magister. **A**ccipe qz ipius anierōnalis
 q̄ est forma hoīs essentialis/ fm determina
 tionē ecclie/ sunt p̄ncipaliter duo actus vel
 officia. **I**ntelligeresz z aiare. **P**ropter p̄i
 mum dī spūs **A**nima vero p̄pter alterum.
Nec ignoro multis vtrunqz nominib⁹ ali
 ter appellari. **S**ed acceptionem nostram/
 significabit tam descriptio q̄ subdiuisio.
Et vt apud eruditos catholicos apertior
 fiat intentio nostra **R**ecipimus christum
 pro exemplo. qui dixit. **T**ristis est anima
 mea vsqz ad mortem. **E**t de spū subiungit.
Spūs quidem p̄mptus est. **C**onsiderāt
 igitur doctores in christo q̄si duplicē/ ani
 merationalis portionem. **A**nam fm quā
 fuit vere beatus ab instanti cōceptōnis cla
 re videns deum z fruēs eo. **A**ltera fuit sub
 iecta tristitijs z ceteris affectibz vie/ quia
 erat fm illā passibilis. q̄z spontanea su
 sceptione penalitatu. nō absoluta necessi
 tate. **S**i potes igitur concipere diuisionē
 istam quā credimus in anima christi fuisse
 poteris coniecturare. quid in ceteris homi
 nib⁹ valeat effici. **E**t primo respicia
 mus beatam nostram **M**ariam/ que dum
 erat viatric. habuit post christum tunc via
 torem. diuisionem spiritus z anime/ mo
 do perfecto. sed differenter a christo. **P**ri
 mo quia spiritus christi/ erat perfecte bea
 tus vt nunc in gloria. spiritus **M**arie non
 sed in enigmate z speculo cernebat z ama
 bat deum. **S**ecundo quia non necessitate
 anima christi suberat passionibz sensiti
 uis vel afflictionis. sed vltro suscipiebat eas
Nō intus **H**ilari⁹ dixit christū hora pas
 sionis n̄ doluisse nec timuisse nec timorē fu
 isse sibi. **S**upplendum est nisi voluisset.
Aliquin esset error. totius euāgelice nar
 rationis subuersiuus. **A**nima vero marie
 necario patiebat ad p̄ntiā obiecti tristabil

Apud aliquos vero transitus iste repentis
nus quandoq; fit paruissimus fm plus et
minus. **M**agnum vero magnum valde.
si vel hora dimidia sit in celo silentium dū
hic viuimus. **H**oc autem magnum sense-
rar et experiebatur quasi quotidie beata que
dicit. **F**ecit mihi magna qui potens est

A. **D**iscipul⁹. **I**stud pie credi potest. **S**z
vtrum solo dei miraculo vel illapsu sancti
spiritus intimo. fiat tanta diuissio spiritus
et anime. aut si quandoq; naturaliter eueni-
at per vehemens studiū meditationis cir-
ca diuina. et exercitiū per virtutes more phi-
losophantium. qui soli tali via nitentur
Magister. **N**ō arbitris hoc possibile
Alioqn negas xpm esse hostiū. quo venif
ad deū. **S**ic diuinus Dionysius posuit
hęc theologia esse mysticā. solis ppriā chri-
stianis. **P**ōt nihilominus auxilio esse taz
angelica uisitatio. q̄ humana exercitatio.
cum corpore apta dispositione et comple-
tione. **D**iscipulus. **D**icis auxilia tria.
vnum p angelum. aliud p exercitiū. aliud
per corpus bonū. **D**icas de quolibet bre-
ue verbum. **M**agister. **I**ncipiam ab vl-
timo. **O**mnis itaq; cognitio nostā. q̄tum-
cunq; fiat p spiritum/naturali viā sine re-
uelationis immediato miraculo. capit a se-
sibus initium. p quos/fantasmata veniūt
ad animā fantasiatē de quib; dicit philo-
sophus. et theologi consentiūt. q̄ necesse ē
quemcūq; intelligentem/fantasmata spe-
culari. **H**ec sunt ad spiritū sicut color ad vi-
sum. **H**inc fit per irradiationem intellect⁹
agentis. quem non aliud opinor q̄ spiri-
tum/pur lumine vultus dei signato super-
se/naturaliter predictus est. **F**it in q̄ actua-
tio fantasmatum. quatenus in possibilem
intellectum se presentent. et possibilis intel-
lectus ex ipsis fantasmatis eliciat in cor-
poreas species intelligibiles et immateria-
les. per quas intelligat sine sensu et corpore.
non vt subiecto. quia semper referuat. sed
vt organo spirituali. **E**xemplum datur de
luce. que requiritur vt color videatur. tam
pro coloribus vt actuentur et fiat ex ipsis et
lumine/vnum/in ratione motiui **R**equiri-
tur in super ad illuminationem mediū per-
spicui. **S**upplet autem officium lucis ex-
terioris/ipsam lumen intrinsecum et natu-
rale quibusdam oculis. quod in catis et lu-
pis et aliquibus hominibus videre est. qui
nocturnis vident in tenebris. **D**iscipu-

lus. **A**ppares discedi nec idonea dicere
rei nostre **M**agister. **O**stendam mor-
idoneitatem. **I**taq; si necesse sit cognitio-
nem spiritus/etiam ab anima diuisi sue co-
gnitionis initium sumere per inspectionē
fantasmatum/quid consequētius q̄ iuxta
variā fantasmatum presentatōnem/fiat
in spiritu cognitio? **H**oc est fiat clara et sere-
na cognitio spiritualis/si talia presentant
fantasmata serena clara ordinata quoq; et
imperturbata **Q**uo cōtra contrarij euenient
cognoscendi defectus. **L**apis hec?

Discipulus. **L**apio et quotidianoproba-
mus experimēto. **M**agister. **V**ides p/
inde iuuari spiritus cognitionem per om-
ne illud quod efficit serenationem fantas-
matū; circa rem que intelligēda est p̄cipue
spiritualem et diuinā. **D**iscipulus. **V**i-
deo dum tamē serenitas illa/non officiat
aliunde. per cōuersionem intellectus siml
et affectus ad libidinofam concupiscenti-
am terrenorū. **M**agister. **H**oc excipis
sapienter et solerter. quia nō omis habens
clara et ordinata fantasmata/conuertit p̄ti-
nus illa/ad solam diuinorum conq̄sitionē
meditandā seu contēplandā. **E**t vero sup-
ponamus amodo loq̄ nos de contempla-
tiuis. qui quidē sunt sed nōnulli tamen ac-
cipiūt p̄inde duplex illud quod preactum
est auxilium. **U**nu; desuper p̄ angelicam
operationem ppriam. absq; nouo miracu-
lo. **A**liud per propriā intrinsecus exercita-
tionem in virtutib; moderatiuis passionū
necnon in scientijs illustratiuis vel causa-
tiuis pulcray meditationū/p̄ speculatio-
nem fantasmatum. **D**iscipulus. **E**xpli-
ca modos. **M**agister. **S**cis quē ad mo-
dum fit receptio et dispositio fantasmatum
scdm dispositionem spiritus animalis: q̄
radicaliter a corde proueniens ad cerebrū
fit animalis: per depurationem et actio-
nem in cerebro. **Q**ui spiritus/dum solum
mouet humores in corpore/dicitur natu-
ralis. dum autem implet cerebrū bene dis-
positū/dicitur animalis cognitiuus et mo-
tiuus. **D**iscipulus. **S**ciunt hec ex phi-
losophia? **M**agister. **S**ciuntur fateor
sed ista repetere breuiter et supponere neces-
se fuit ad tue explicationem questionis

Discipulus. **P**lacet. vltra perge.
Magister. **E**xpeditur iste spiritus anima-
lis. vt aptum sit instrumentum cognitio-
nis et motus/vno modo. dum remouetur

lectatio nisi coniunctio conuenientis cum conuenienti/percepta et amata. Talis igitur operatio causat diuisiones spiritus ab anima. quia nihil agit ipsa. vt anima non minatur. tunc ad actum spiritus. sed vel sopita quodammodo silet et tacet. vel si mouetur et sentit. non conturbat neq; deicit spiritum ab arce contemperationis. Nec est parquam deus dat vt non conturbetur cor ipsius neq; formidet. et que sicut apostolum exuperat omnem sensum modo dicto. Priuatur enim spiritus nisi non a vita anime tam men a sensu vite ei. **S**imul accipe verba Richardi que posuit in forma auctoris spiritus et anime. ne videar in tanta re/minus habere fidei tanq; inexpertus. Detur ergo fides vel expertus. Unus et efficitur sermo dei pertingens vsq; ad diuisionem spiritus et anime. Sed in hac diuisione. animarum quod animale est in imo remanet. spiritus autem et quod est spirituale/ euolat ad summa. et ab infimis diuiditur vt ad summa subleuetur. ab anima scinditur vt deo coniungatur. quonia qui adheret deo vnus spiritus est. Felix diuisio et mirabilis separatio. vbi quod corpus est/ remanet deorsum. quod spirituale et subtile est/ vsq; ad speculationem diuine glorie sublimatur. et in eandem imaginem transformatur Pars inferior/ componitur ad summam pacem et tranquillitatem/ cum pars sublimatur superior ad gloriam et iocunditates.

R. **D**iscipulus. Magna sunt hec et in alterum referenda tractatum dies crastina expectetur. Nunc autem breuiter absolue. Cur dicitur anima magnificare dominum potius ipse spiritus. **M**agister. vtriusq; profecto factum est. sed specialis ratio fuit in anima. quod verbi incarnati spiritali maiestati preparauit hospitium in carne pro/sus animali. **R**ursus quia futurum erat quod hec incarnatio scandalu esset iudeis. et gentibus stulticia. puenit maria monstrans non ex impotentia sed summa dominatione domini carnem suscepisse. **P**roinde spectat plus exultatio (quasi extra saltatio) spiritui quam anime. simul et tria coniungit. Deum pro timore casto. Salutare pro honore grato. Suo. pro amore summo. qui sic fuit singularis in Maria/ quatenus ipsam alliceret vt esset nihilominus communis vt plus proficeret. **P**ostremo. spiritus marie prius exultauit/ quam animalis pars impregnata magnificaret dominum. quod tunc ma-

xime factum fuit dum consentiendo ait. **E**cce ancilla domini. fiat mihi secundum verbum tuum. Quod quia perficiendum fore post ab elizabeth prophetizante et benedicente (qua visitauit.) accepit/ exurrexit in iubilum. **E**t ait Magnificat anima mea dominum. **D**iscipulus. Et nos magnificemus dominum et exultet spiritus noster in deo salutari nostro. **E**tas reuertemur in idipsum.

ExPLICIT PRIMUS TRACTATUS.

Sequitur tractatus

Secundus dramaticus super Cantico Marie de exultatione spiritus. Et continet notulas. lxxij. Prima notula sequitur.

Exultauit spiritus meus in deo salutari meo. **D**iscipulus Assum queritur. Utrum beata nostra dum cecinit. Magnificat anima domini. Et exultauit spiritus eius. fuerit in spiritu. vel supra spiritum. vel sine spiritu. vel extra spiritum. **M**agister. Queritum hoc quadrimembre/ volo si possum ad intelligibiliores terminos reducere. presuppones spiritum hic capi per nos/ per superior portionem rationis. que alio modo dicitur mens. vel apex mentis. vel intelligentie sintilla que nominatur grece sintheris. **D**iscipulus. Placet acceptio. et multiplex alia sit. vt etiam dicat ab aliquibus non parue auctoritatis/ per rationis inferior. In glosa. psallam spiritum psallam et mente. **M**agister. Vo concorditer appellatur vapor iste naturalis et vitalis. effumatus a corde/ per corpus ad cerebrum. precipue. illic factus animalis sensitiuus et motiuus. non tamen principaliter secundum veritatem. sed instrumentaliter per animam que est in homine res eadem cum spiritu ratio/ nali differens penes officia. per alias declarasti. **M**agister. Concedo tibi singularet diuisionis membra. quod maria frequenter fuit nunc in spiritu non sine spiritu. nunc sine spiritu seu non habes spiritum. nunc extra spiritum. **D**iscipulus. Non est in me spiritus qui capiat. **M**agister. **S.** Asciscis an sciens/ dum ita loqueris/ aperis intellectum. Sciscito itaque quid intelligis dicens quod non est in te spiritus. nunc quid oro separatus es a corpore tuo. **D**iscipulus. Qualiter hoc loqueris qui me viuere cognoscis vel ex verbis certe perpendis. **M**agister. Est ergo in te spiritus. **D**iscipulus. Nullo pacto id negaueris. **M**agister. Annquid non contradicis primo dicto non est in me spiritus. **D**iscipulus.

scipulus. Allegas acriter/nisi p̄tinus ad/
didissem q̄ capiat? **M**agister. Uigilan
ter attendis et uadis p̄traditionē si vocē
ppriam explicaueris. **D**iscipul⁹. Tu ex
plica vice mea? **M**agister. Habet sp̄s du
plicē vitā sicut et anima. qd̄ ex diffinitione
data anime per philosophum colligif. Est
in q̄t. Anima act⁹ corp̄is pbifici organici.
vitā habentis in potētia. supplem̄t exposi
tores ad vitā sc̄dam. q̄ est opatio vite p̄
me. **U**nde sp̄s dicit non solū esse vel vi
uere vel intelligere q̄ sit eēntialiter intrin
sece formaliter essentia vita et intelligētia.
Sed q̄ p̄ducit ex se tales actus vitales/q̄
vita sc̄da nominantur nedū a philosophis
sed in vsu vulgari quo res om̄s q̄ mouet
dicit viuat aut uiuens. **H**ortua vero duz
quiescit. vt aqua fōtis uiua. Aqua laci mor
tua. **T**ali modo distinguunt philoso
phi cū theologis triplicē vitā. fm̄ triplicis
boni finē/que opando nititur q̄s adipisci
iuxta poeticā de tribus deabus fictionem
Juno p̄est diuitijs vtilibz. venus delitijs et
voluptatibz. **P**allas sciētijs et artibz hono
rabilibz. **P**onit alia distinctio fm̄ specu
latōem et p̄xim et mixtīm ex vtroq̄ qd̄ est
vita p̄ctica. Est vita speculatiua. Est vit
ta simul actiua et p̄templatiua. qualem ha
buit beata nostra/fm̄ euāgelicū p̄ntis dici
sue assumptionis misterium/de susceptio
ne christi per martham et mariam. **S**iqui
dem beata suscepit christum cum officio
duplicis huius sororis. quia solcite mini
strauit. et deuote sedens secus pedes audie
bat verbum illius. **D**iscipulus. **I**ntelli
go melius q̄ antea ppriam vocem dum di
xi q̄ non erat in me spiritus qui caperet. n̄
enim volui me simpliciter non habere sp̄
ritum. sed opationem spiritus / explicati
uam talis misterij. hoc est intelligētiā me
habere negauit? **M**agister. **S**iet memo
riter hec distinctio. pergam ea deducere q̄
posui. **E**t primo beata virgo fuit in spi
ritu. dum opationem spiritualem habuit
in cognoscendo plurima que cantabat de
magnificētia dei in suis opibus vt de crea
turarū origine. magnitudine. multitudine
plenitudine. pulchritudine. opatione et or
dine. **E**rat secūdo supra spiritū vel in ex
cessu spiritus. vel in extasi mētis. respectu
illoz quoz non poterat ex sua virtu
te vel intelligentia propriam cognitionem
accipere. **U**t qd̄ esset deus in se et in sua ma

gnificētia. quid angeli per omnia. quid fe
licitas quaz nec oculus vidit. nec auris au
diuit nec in cor hominis ascendit. **E**rat ter
tio sine spiritu. respectu illoz quoz
nullam ex spiritu suo poterat rationē atin
gere. **U**t regina saba respectu sapientie sa
lomonis. **D**ec alio modo dicitur defectio
spiritus/visitato nomine in psalmis et in cā
ticis. **S**ic enī canif in psa de sanctis. **D**is
rant et deficiūt in eū quē p̄spiciūt. **H**āc xp̄s
notabat cū dixit. **N**isi quis abnegauerit se
metip̄m/non p̄t meus esse discipul⁹. **Q**uia
nisi q̄s a semetip̄o deficiat (exponit **B**ez
gor⁹) ad illū q̄ supra ip̄m est nō appropin
quat. **H**anc apl̄s noīat captiuationē ins
tellectus in obsequium christi. **S**ub h̄ tro
po dicitur monachi sine volūtate. nec h̄re
velle vel nolle. **V**ocat aliq̄ stupor vel ex
tasis confurgens ex admiratione rehemēs
ti rei cuius causa penitus ignoratur sc̄dm
Damascenū. **E**rat quarto **M**aria sub
spiritu. dū anime sue hoc est portiois in
ferioris opationibz intendebat. **D**isci
pulus. **E**ya vero non est mirabilis exposi
tio talis. que pueris etiā posset inculcari. **M**
Magister. **I**taq̄ sapiētia est q̄ abscon
dita p̄ducit in lucē. p̄ quā fit doctrina p̄u
dentū facilis dū cōfusa discriminat et disti
nguit. dūq̄ vaga inordinata et obscura/resol
uit ad pauca p̄spicua. **D**iscipulus. **Q**ua
ratione fiunt ista? **M**agister. **N**imīz p
logicā. q̄ iō dicitur ad oīm methadoz p̄n
cipia/via h̄ns. **D**iscipulus. **Q**uid agis
de logica. quā studiosi nostri sp̄s/vilē h̄nt
terministā irridentes eo q̄ om̄ia referat ad
termios. **N**os inquit rem inq̄rim⁹. ad rez
imus. qd̄ ad nos de termis? **M**agister
Brauissime r̄idet talibz olim p̄ceptor no
ster inclitus. sic fuit et est in plurimis qui se
gratis inuoluunt cura errorum inextrica
bilibus modis. quos sola scit et p̄t logica re
soluē. diffiniēdo diuidēdo t̄minoz d̄niq̄
cōnotationes cū modis significandi viua
citer exponendo. **N**ec nō sophismatuz pa
logisationes fantasticas detegēdo. **D**is
cipulus. **S**ufficeret ergo scire logica pro
cognitione methaphisice totius aut theo
logie. nec esset perscrutatione pluri opus?
Magister. **F**alleris quoniā logica non
dat cognitionem scientiarum huiusmodi.
sed expedit iter. modis certis quo venitur
ad eas. **D**ocet in super modum explicatio
nis conceptuum subtilium. circa res ip̄as

... naturalis cum in cogitatio
... quem explicare
... nec plene possibile
... defuerit. qd̄ ad hoc offi
... methaphisice et p̄ctica
... hoc op
... domini deonoi
... fine logica et methaphi
... sunt femine dū nēcūm
... habitos. p̄t eorum affe
... minus possunt ad ex
... exponere. v̄b
... non in tra
... cōm
... q̄ **M**arie
... dū saluari suo. conā
... fantasia multa.
... nunc op̄i
... affide sunt
... idola sine fi
... d̄cēre a
... om̄
... ad doctrinā
... et
... t̄minis
... q̄ scri
... equi
... m
... ne
... qu
... do
... sp
... m
... sep
... un
... ul
... vo
... lo
... R
... in
... scri
... fou
... mi
... rem
... nel
... car
... nel
... sen
... si g
... et y
... sido

ram diuinas q̄ naturales. tam in cogitatio-
nib; q̄ in affectionib; quem explicare/ dif-
ficillimū est. immo nec plene possibile/ si lo-
gica cū grāmatica defuerit. q̄s ad hoc offi-
ciū/ summi viri methaphisici z phisici rep-
pererūt. Aristoteles p̄cipue. **Hanc opi-**
nor: esse causam erroris hominū deuotio-
ni se dare putantiū sine logica z methaphi-
sica. sint homines sunt femine dū nesciunt/
apud se conceptus habitos (p̄ferunt affe-
ctuales) resoluerē z minus po ssumt ad ex-
tra verbis conuenientibus exponere. vñd
seipos sophisticant z alios vel non instru-
unt vel decipiunt. expertus centies z centi-
es loquor. **Ecce dum audiunt q̄ Marie**
spiritus exultauit in deo salutari suo. conā-
tur exultare similiter. fantasiantes multa.
nunc amando. nunc timendo. nunc gau-
dendo. qualia dum fatagunt. assidue fiunt
apud eos insolita fantasiarum idola siue si-
mula ch̄ra. que quia nesciunt discernere a
veritate rerū z intelligentia rationis. om-
nia deputant ad miraculū vel ad doctrinā
deuotionis excellentem per anagogiam et
mentis excessuz. **Datur** in thuriuminis z
beghardis z alijs absq; numero. quoz scri-
pta plurima. maxime circa feminas. qua-
rū est auuiditas p̄tinacior in affectu / q̄uis
in virtute z cognitione q̄ viris longe fragi-
lior. **Inde datur** est epitheton hoc feminis
maxime senib;. veteres sunt sortene vel sor-
tilege. Veniunt in hanc superbā consequē-
ter. vt viros etiam theologos / loquendo
scribendoq; docere p̄sumant. **Contem-**
nentes illud apostoli. **Mulierē docere nō**
p̄mitto. **Ecce q̄ modesta fuit sapiētissima**
feminarū. que nō nisi septies / ab euangeli-
stis inuenit esse locuta. **Discipul⁹. Trā-**
si materiā hāc / incidenter nō inutiliter po-
sitam. quia de exultatiōe spūs Marie. cu-
pio latius inquirere. **Nam cū exultatō spi-**
ritus sit quidā mentis excessus anagogic⁹
qui fit vt crebrius per amorē. **Dicit** **Ma-**
ria cantica cāticoz Salomonis agnouit
Est p̄rium canticū / iungebat illoz con-
cētū. **Siquidem apte quidem videor mi-**
hi hoc perere. dū leguntur in hac solēpnita-
te felicitis assumptionis sue / talia cantica / q̄
lia vocasti saltationes vel exultatiōes spi-
ritus amanti s̄per amorē tractans illud
euangelium. **Eecinim⁹ vobis z non salta-**
stis. **Magister.** p̄supponas multa
oportet que ibidem posita nouisti. z que

dam ad illa adijciā. **Sentio** tamē necessa-
riā tuā (o beata beatoz) opitulationē quaz
supplex implozo p̄ beatitudinē tuā quam
oēs p̄dicant generationes. p̄ illā gratie ple-
nitudinē / quā inuenisti apud deū. p̄ illam
exultationē spūs tui. in deo salutari tuo.
dicā z nostro quia nobis datus est z nobis
natus. **Da** magnificare in te. p̄te. z p̄pter te
animā meam dñm. fac exultare spiritū me-
um / in deo salutari tuo z suo. **Da** spūaliuz
gratiaz gaudioz / qualis affuit **Elisabeth**
cognate tue. q̄lis et infanti exultati in v̄to
suo / dū adueniēs cū festinatiōe p̄ mōtana /
itasti domū zacharie / z saluasti elizabeth
cū tāta vocē efficacā / q̄ p̄pleta mox spūscō
exclamanit voce mag. qz affectu mag. **Be-**
nedita tu in mulieribus / z benedit⁹ fru-
ctus ventris tui. **Qui fruct⁹ dedit** intellige
re cum mirando subiungit. **Et vnde mihi**
hoc vt veniat mater dñi mei ad me. **Cuius**
domini? **Plane illi⁹** cui quia credidisti bea-
ta es qui p̄ficit ea que dicit. **Et cui non in-**
grata protinus cecidisti canticū nouū. cā-
ticū cāticoz. **Magnificat** anima mea do-
minū. **Et exultauit** spūs me⁹ / in deo saluta-
ri meo. p̄ anagogicos in deū excessus. **Bea-**
tus siquidē vir cuius est auxiliū a te / ascen-
siones in corde suo disposuit in valle. **Clā-**
mans ex sententia. cor meū z caro mea. de-
us toridis mei z ps mea deus in eternum.
Discipulus. **Valeat** ista de p̄catō tua
que nos dirigat. me querēdo. te respondē-
do. **Reministi** reoz / altera collocaione te
sponondisse responsuz. si cantica **Salo-**
monis cecinerit aliquādo beata virgo / dū
sepius animo voluebat canticum propri-
um / proferens illud in corde suo. **An** in ex-
ultatione spiritus sui / eructauerit cor suuz
verbum bonū dicens. **Osculetur** me oscu-
lo oris sui. **Magister.** **Ita p̄** existimo
Amirū plenissime docta erat ab infantia
in lege dñi z p̄phetis z psalmis de christo
scriptis. **Int** que **Salomō** in exultatione
spūs edidit cātica cāticoz. tanq̄ epithala-
miū spōsi z spōse / mutuo federatoz p̄ amo-
rem / quā **María** iunctionem modo sen-
tiebat vberius impletam / dū in ea verbuz
caro factū est deus homo. qui teste **Johā-**
ne sponsus est / habēs sponsam ad cui⁹ p̄e-
sentiam z vocem / ip̄e **Johes** amicus spon-
si gauisus est. z exultauit. etiam nunc iam
ex v̄tero. **Qua** in re. duc cor sursum. atq; cō-
sidera per anagogiam. **Per** eam quippe
kk. 3.

Tractatus Secundus

captica canticorum panduntur anime se
in deum leuanti per fidem spem et amorem
Uidebis hoc tempore quo **Martha** dicit
exultasse se quadruplicem exultationis dif
ferentiam. in qua quadruplicem modum spi
ritualis matrimonii anime deuote seu dei
formis. cum viro suo deo. vt interim de h
solo matrimonio fiat sermo. vbi deus spō
sus est. et anima sponsa. **Discipulus.**
Placet ista reductio. De ceteris quippe.
doctores abunde locuti sunt in expositio
ne canticorum. **Magister.** Exultant hac
hora. **Johannes. Elisabeth. Jesus. Mar
tha.** conspicio cuiuslibet mentem vel ani
mam. que duo nunc accipio pro eodem.
Considero inq̄ deo fuisse coniuncta ma
trimonialia. sed varie. Matrimoniu ante
christi cum deo fuit ab instanti sue creatio
nis/initiatum. ratum et consummatum. Illud
autem anime **Marie.** nunc erat iniatum et
ratum. non consummatum. Illud autē **Joh
hannis** erat iniatum. sed non oino ratum.
quin posset culpa saltem venialis/ copulā
offendere conjugale. Illud autē **Elisabeth**
fuerat quidē iniatum. Non ita ratum. qm̄
repudiu posset incidere propter fornicā
tionem spirituale peccati mortalis. Neq̄
enim ponit in gratie vinculo fuisse confir
mata. **Discipulus.** Dicis infueram mi
hi distinctionem. Edessere plenius quid
intendis per eam? **Magister.** Vereor et
moliō ostendere/quo pacto conueniat epi
thalamium **Salomonis/** beate **Marie/**
privilegio singulari. cuius in desponsatio
ne/ nulla fuit par anima. que nec primā nec
similē visa est ne habere sequentē. ad quā
anagogia traduceret cātica canticorum. Nil
preterea dubitandū/quin creberrima libe
ritas iocunditate cantauit ista dum viue
ret. Et primo de anima filij. scilicet chri
sti videamus. Hec itaq̄ fuit absq̄ vlla du
bitatione p̄fectior. sed nunq̄ talis/ cui pro
prie conueniret hoc epithalamium. Didi
cisti enī si memineris h epithalamiu solū
puenire anie p̄ statu vie. duz desponsata est
solum in fide. spe. et caritate. postulans cū
omni desiderio completū in re et eterni
tate. **Discipulus.** Nemini id te posuif
se in libello de canticorum origine. tertio to
mo seu p̄tione/ principali. Ubi de anago
gicis nuptijs/ multa notata sunt. Hūc an
aduerto/ nunq̄ fuisse christū fm̄ mentē seu
portione aie superiorē nisi beatū. q̄uis p̄ in se

niori viator exiterit. cui portione no ap̄ta
p̄prie desponsatio cū deo sponso? **Aḡ**
Animaduertis p̄prie. tamē qualē habue
rit mentalis desponsatio aie **Marie** differe
ntiā. **Silī attende.** et singularē inuenies
in qua matrimoniu fuit ante confirmatio
nē in p̄ria. semper ratum in via. Uolo dice
re taliter confirmatū q̄ neq̄ repudiū p̄ mor
talem fornicationē potuit interuenire. nec
offensio queuis per originalē aut venialē
maculam. scdm̄ duplicem in **Elisabeth** et
in **Johanne** nūc inductā conditionē.
Discipulus. Eleuatis pie consideratiois
oculis/ intueri videor **Mariam/** fm̄ dicta
tua/ proximam valde nunc fuisse cubiculo
sponsi. nec obstitisse ad consummationem
matrimonij sp̄ualis/ p̄ter velū vel cortinā
enigmatis vie/ tegentē cubiculū quod tūc
peruiū nō erat ingressi. **Magister.** Ter
nis acute. nōne tu rides a fili/ q̄sto **Mar
ia** desiderio/ p̄sumationē in gloria/ matrimo
nij iā inchoati et ratū p̄ grām p̄firmatā/ op
tabunda questitit. nō quidem impudētia
quasi meretricia. aspiciente virum vltro. sed
verecūdia virginali. per insinuationē/ for
matā reuerentialis pudicicie verbis/ pete
bat quod optabat/ cōi voto cū spōso. neq̄
enim tepidiō erat sponsi ad sponsam. zel
donec introduceret eam in domūz matris
sue. et in cubiculū genitricis sue. omni des
inceps ablato velamine quādo facie ad fa
ciem videre sibi dabitur sponsum et vnum
fieri cū sponso. Itaq̄ iā non duo. sed vn
spūs/ federe perpetuo nubentur. Hinc
sunt ille voces amoris interrupte suspirijs
Hinc allocutiones alterne. Hinc mutue
collaudationes. Hinc cursus et recursus cre
bri subitiq̄ spōsi salietis tripātis seu tripu
diātis. Audi spōsam. verecunde p̄fens
te spōsum. Oscule me osculo oris sui. Tra
be me post te. Indica mibi quē diligit aia
mea vbi pascas. vbi cubas in meridie. Fa
sciculus mirthe dilect⁹ me⁹ mibi. in vbera
mea cōmorabit. Deinde cū pulcritudi
nē spōse laudasset spōsus. spōsaq̄ de spōso
sile fecisset. Cōsidera q̄ apte vel q̄ verecū
de/ ddit itelligi/ nil restare nisi secretū igres
sum cubiculi. Lectulus inq̄t noster florū
dus. Sed redeo ad osculū. Amor igne
us est. lāpades ei⁹ lāpades ignis atq̄ flā
mar. Propterea neq̄t se i se p̄tinere/ quin
assimilationē q̄rat sibi facere. semp inq̄t⁹
est quicq̄ p̄tingat ad intimū rei quā diligit

Vocat inq̄s diuin⁹ Dionys⁹ vim amoris esse qd̄ semp mobile, incessabile, calidum, acutū, feruidū superuidū. Quid igit̄ est/mas/faciet sp̄sa talib⁹ ad sp̄sum succensa flāmis amoris, nisi q̄ inq̄rat intimos am/plex⁹ suos, vt in illis refrigeriū inueniat to ta toti p̄iuncta. **E**xpectat in pudicitia v̄gī nalis ipsa bñplaciti sponsi, dieq̄s statutum p nuptiis anticipare non audet. **F**acit in terea qd̄ sibi fas est, petit ad solaciū, petit ad refrigeriū estuantis, ardoris sui/ osculū sponsi/castissima suauitate iocūdū. **O**sculet me inq̄t osculo oris sui. **V**idi raptā vi/ di exultatem extra se sp̄sam. **I**psa petit o/ sculū nec explicat cur⁹. **C**ur ita? **R**eputat ei illud oēs intelligere qd̄ solū cogitat, qd̄ vni cum desiderat, qd̄ totū cor occupat, sic illa phibocapra de dño. **S**i tu sustulisti inq̄t eū dicit mibi? **D**iscipulus. **E**differero go, cur nō p̄nta fuerit, osculet me, sed sub infert osculo oris sui? **M**agister. **D**isti/ crio vulgata est, et alias diligētissime deuō/ nissimeq̄ deducta de triplici osculo. **H**oc quidē pedis, **H**oc manus, **H**oc oris. **H**ac triplicē repies differentiā in osculo oris p ditione hui⁹ vel illius aie. **O**sculū q̄ppe datur aliqui i signū recōciliatiōis. **S**ic pa ter euāgelicus vidēs a longe filiū suū veni entē a regione perditionis et egestatis, mi/ sericordia motus occurrit et cadēs sup col/ lū eius osculat⁹ est eū. **Q**uōq̄s vero dat oscu lū i signū noui mūeris seu bñdictionis, si cur ysaac benedicēs filio osculū petijt ab eo. **P**orro dat osculū ad solū amoris nō tā indicū q̄s exercitiū, sic p̄t̄ pater et pia mat filiū osculat⁹ infantulū, sic castissima v̄iux maritū. **C**ōpetit qd̄libet osculū si tropolo giā attēdis aie viatrici q̄renti deū, et h̄ fm triplicē aie statū. **P**etit osculū recōciliatiō/ nis aia, petōz, et offense p̄scia vt sanet. **E**x/ plo martini, sanātis osculo leprosu. **P**etit osculū bñdictionis, aia nō satis opulēta sed egeē mūerib⁹. **P**etit osculū exercēde dilectō is mutue aia, tā i oib⁹ bñ, p̄scia, nihil req̄rēf nihil intēdēs in osculo p̄ter amorē vt amet et amet. **D**iscipulus. **A**unq̄d elicere nō vis, solam inter omēs et sup omnes anias viatices, aiam **M**arie potitam fuisse tali osculo tertio, dei sp̄si sui, dū viueret. **E**rat siquidē tora semp mūdissima, nunq̄s egeēs reconciliatiōe, erat glia plena, sup oēs be nedicta, non egeēs nouis muneribus licz augerentur ipsa, tamē magis amari et ama

re, dilectōz suo frui prime iam ad statum patrie/poptabat. **M**agister. **R**ecte con tectura, ad singularē nostre b̄tē laudē, v̄ez ad edificatiōē alteri⁹ cuiusuis anime, fas habes obseruare, quo pacto sine p̄sūptiōe possit ipsa petere que peccatrix est/ osculum sponsi et dicere cum modestia. **O**sculetur me osculo oris sui. **Q**ue consideratio dat aperire tanq̄s mistica clauis / parabolicas locutiones canticorum, ad triplicem statū repertum in animabus. **Q**uorum primus dicitur incipientium. **A**lter proficientium. **T**ertius perfectorum. **S**ed est aliud qd̄ attēdas, in osculis castis et licitis **J**esu sp̄ si. **U**num corporale fuit. **A**liud sacramen tale, **T**ertium figurale. **E**cce reductis ad beate **M**arie tempora lumibus fidei/ con spicio beatam istam matrem/ virgineo fo/ uentem gremio, speciosum forma p̄e filijs hominum puerum **J**esum, quem de oscu/ labatur crebro, recipiens vicissitudinem osculi, cum amplexu tenerrimo a semetip/ so. **Q**uis mihi det te fratrem meum sugē tem vbera matris mee, vt inueniam te so/ lum foris, et deosculer te, et iaz me nemo de spiciat. **F**elix proorsus extitisti, vir **M**arie iuste **J**oseph, cui totiens concessa sunt oscula blanda pueri **J**esu, que gestare ma nibus, sinu refouere, brachijs amplecti, pe ctus dei capar/ tuo pectori stringere cū om nibus puericie gratissime blandimētis to/ tiens meruisti. **Q**uotiens intuitus ocu/ lorum beatorum, tibi sponseq̄ tue letos af flabat honores **Q**uotiens iocundissima vox, diuinos vobis spirabat amores. **S**ic oculos, sic ille manus, sic ora ferebat, tan q̄s vere cum filio hominis, filius esset dei. **I**ta dum dum dicis, dum optas, dum miraris, quare non sacerdotium recogitas tuum, ratione cuius tibi fas est quotidie filio dei et hominis/ oscula dare, ipsum cer nere, ipsum gestare, contrectareq̄ manib⁹. **D**icam mirabilibus, q̄ nec ipsi **J**oseph concessum est. **P**otes sacramentaliter ip/ sum manducare, qui est panis vite eterne, qui dat vitam mundo, qui mutabit te in se, vt sis ipse in eo et ipse in te, vt dices cum apostolo. **V**iuo iam non ego viuit autem in me christus. **D**iscipulus. **Q** ego noui quid loqueris, sed hoc ad p̄fusiō nem miseri peccatoris, qui et sumit christū et sacramentum osculatur et fruitur oscula to per sacramentalem vnionem. **T**e mihi

quod non valet ad ipsum trahi nominandum. quod loquendi genus appellavit Dionysius symbolici. de quo et scipisse notat librum. sed ad Latinos non peruenit. Hoc typico loquendi. deus pater habet os. et quod filius eius in creata sapientia potuisse se gloriatur. Ego inquit ex ore altissimi patris. primogenita ante omnem creaturam. **Habet et vterum.** Ego inquit ex utero ante luciferum genui te. **Pater itaque diligit filium suum. et filius genitum suum recipit amorem. quod vicissitudo dilectionis. cur non de osculatione nominabitur?** Ex qua spiratio communis amoris emanat et flagrescit. quod spiratio quia necit quodam modo patris os ad os filii. dici potest osculum viri et femine. **Sponsa ergo dum quirit osculum sponsi patris quod sit illud osculum. quod spiritus est oris viri et femine.** **Discipulus.** Sed que vel quia sunt labia sponsae? **Magister.** Illa nimirum sunt due vires principalis mentis. **His intellectiva. et vis ei correspondens affectiva. seu volitiva vel appetitiva. quod duz spiritus sanctus. osculum patris et filii inspirando necit. et osculatur illa benedico. fit mens tota deiformis et conformis beatissime trinitati. fit trinitatis nobile trinitati. Itaque fit ei memoria secunda. parens verbi cum acies intellectiva generatur super ipsam. et qua simul conuersione spiratur amor communis viri et eiusdem voluntatis. **Hec est species et imago pulcherrima. et conformata et assimilata diuine trinitati que per gratiam est id ipsum quod deus per naturam. Ecce ubi ad hanc assimilationem pertingere spiritus marie suspirans et estuans assidue desiderio sponsi sui. **Delectet me osculo oris sui. Quid queris o beata? quid osculum sponsi petis o benedicta? quid est illud osculum nisi spiritus sanctus. qui vix superuenit et in te. quando vixit altissimi obumbravit tibi. immo iam preerat. nec postmodum recessit a te. quod dominus semper tecum. **Sed quid affectas o pulcherrima mulierum? **Sentio quod requiris. et si dis simulare videaris verecundia virginali. **Thalamo sponsi. prima es. gaudes osculo oris. **Sed et leua eius sepe sub capite tuo. **Et in vbera tua comorata. te amplectas. te osculatur quod tibi vis amplius? **Ecce non dum subintroisti secreta cubiculi silentia. vbi federe perpetuo ministerium assumet. **In queta es donec introducat te et tu illum in domum matris tue et in cubiculum genitricis tue. **Et quod ista mater tua. nisi diuinitas sua. vixit oium creatura**********************

trix et gubernatrix. **Et quod domus eius. quod altera si non eternitas amplissima. **Quod deus nique cubiculum nisi sinu altissimi occultissimus dei patris. in quo spiritus tuus quiescit perenni felicitate. **Hoc cubiculum intrare. in hoc quiescere. delectari. secundariis desideribus suspirans. presabas quod sit istud. **Et ultabunt sancti in gloria lerabuntur in cubilibus suis. **Falloz. si non hec ipsa que diximus existis? **spiritum inuenies et dicēs. **Tenui enim nec dimittam. donec introducam illum in domum matris mee et in cubiculum genitricis mee. **Et ecce nunc habes quod spasti tenes. que desiderasti possides. que credidisti vides. quem dilexisti. totum complectens ipsoque secunda fructus eterni. **Discipulus. **Quid sibi vult spiritus iste suus quod vna sua vnice dilectam matrem distulit introducere secum in cubiculum felicitatis eterne. quoniam latrone de cruce penitus in hoc cubiculo collocavit. **Audiente matre et inconsolabiliter anxiantem. pertransierat enim gladius animam eius. **Amē dico tibi. hodie eris mecum in paradiso. **Omitissime iesu. **Et vbi erat mater tua. nisi in dolore continuo remanens in hoc seculo. separata etiam a corpore tuo quod inclusum iacebat in sepulcro. **O vere terribilis in conspectu deum super filios hominum. **O certe verissimum quod erit nouissimi patris. **Quis hoc estimasset. quod credidisset. quod sperasset assumi ad glorie cubiculum latronis animam. et animam matris relinquit ad lamentum. **Cui et logo tpe patet ingressus ad idem sponsi cubiculum. **Potuit inuidiam sibi facere glorificari ipse latro. si non fecisset eam caritas vni cor et vnam animam cum eo. **Suasit eadem caritas. quod qurens quod dei sunt habere vitam in patientia. propter electos dei. pro se et ex se docendos de misterijs vere fi dei. **Et quod desiderium quanto per incolat huius plorationem plus et plus aduictum est. tanto huius in adeptione super omnes plus gaudium. **Magister. **Discernit hec responsio tua. prolongationem huius miserie. in ista amoro. rosissima per annos multos que per osculum pedum primus mundata. post heremicolam diu fuit. **Sic discipulus ille quem diligebat iesus. usque ad senectam vixit et senium. **Tangit ignitus martyr Ignacius scribens beate virginis. quam superstitis vite sue ut ceteros ex se et propter se et in se confortaret. **Cui etiam beata virgo rescripsit ut exultaret in deo salutari. **Porro quod redocuit o Luca medice carissime. primas euangelij tui partes. nisi solum talium conscia ergo prau**

sponsi. qui propter sponsam in incarnatio-
ne lacteus factus est. Conati sunt philoso-
phi sugere vinum sapientie de vberibus pri-
me cause dum invisibilia dei per ea que fa-
cta sunt cognouerunt. sempiternam quo-
que virtute eius et diuinitatem. Concalue-
runt et estuauerunt et inflati sunt vino mul-
to. de calice aureo babilonis. et inebriati/
dantur in reprobum sensum. et obscura-
tum est insipiens cor eorum. Rationem di-
cit apostolus quod cum cognouissent deum non
sicut deum glorificauerunt. neque gratias ege-
runt. Habes vinum sine lacte quod plane lac me-
lius est. perferunt oditum ex vino vel factum
cuius potus inebriat. sed sobrie sine luxuria
accipe signum ebrietatis noxie simul. sicut
et causam in philosophis. que veritatis stu-
dio tam vehementer intenti. nihil de amando
deum toto corde. tota anima. et tota mente. for-
titudine. scrutati sunt. Quid mirandum si
defecerunt scrutantes scrutinia. si per erroris
precipicia cespitantes impegerunt. potati
vino mixto veneno omnium vitiozum. nec quili-
umcunq; sed nephandozum quonia notauit apo-
stolus. quibus non omnia que in occulto fi-
unt ab eis inquit turpe est dicere. Et cum que
sunt nisi cum illa meretrice que apud Sa-
lomone allicitur dicitur. Veni inebriemur v-
beribus. **Discipulus.** fugiamus ocius hos
vborum fetores. que de vberibus et amoribus
loquimur. fragrantibus optimis odoribus
Magister. audiamus potius aure pie-
tatis et fidei. matrem virginem et filiam ma-
gnificantem dominum et exultantem in deo sa-
lutari suo. Cuius nomen est oleum effusum
quod sanat incipientes. pascat proficientes
delectat proximantes **Discipulus.** Ve-
rum et si sperat intentio querere de tertio v-
siculo. cur maria/oleum sue magnificatio-
nis et exultationis. prius intulerit. Quia
respicit inquit humilitatem ancille sue. Nihil
ominus exponi prius opto doctrinaliter/
quid proprie sit magnificare deum. et quot mo-
dis fieri reperitur. **Magister.** Pertinet
est inquisitio talis. Igitur accipe que magnifi-
care dominum nihil aliud est quam magnam si-
gnificare. Non enim facimus deum aliter ma-
gnam. Sunt autem modi significandi magnitu-
dine dei sine numero. in genere duo. Unus
interior in anima cognoscere et diligere de-
um. Et enim fide spe et caritate magnificat in
aia deum. quoniam magnus ab ea et in ea signifi-
catur. **Secundus** autem est exterior tam multiplex quam va-

ria sunt signa que reperire possunt ab extra magni-
tudine dei. Quid est enim significare nisi aliquid
quod intellectui reperire. Sit per voces. sit
per colores vel species colorum. sit per obiecta christi/
liber seculum. sit per enigmata figurarum in scriptu-
ris sanctis. sit per reuelationes misteriorum. **Locu-
titur** idcirco canicum suum homo beatus sub attestatio-
ne diuinarum locutionum que fecit dominus ad pres-
entes nos **Abraham** et semini eius in secula. **Locu-
seruabat** omnia verba hec proferens in corde suo
nunc **Elia** prophetam de virgine paritura. **He-
Hieremie** vaticinium que mulier circumdabit
vix. **Hi** ebdomas danielis. **Hi** portu-
ta clausam **Ezechiel** cum templo toto **Di-
scipulus.** Descripsi quod est magnificare deum.
quoniam est significare deum esse magnam vniuersa-
liter perfectum. **Scio** quoniam significare secundum gratiam
maticos est aliquid intellectui reperire. qui
tractat de modis significandi. super quibus **Leuis
logium** composuisti. **Sunt** in super varii modi (si-
cut notas) magnificandi deum scilicet benedicere.
sacificare. glorificare. predicare. exultare. confite-
ri deo. laudare et ita de similibus quorum canica
memorant. In quibus igitur de singulis. **Dic**
quod est deum benedicere. **Magister.** est signifi-
care deum esse bonorum datorum. factorum vel do-
natorum. que suum dicere facere est. dixit et facta
sunt. Ita suum benedicere est suum bene agere. Do-
mino autem benedicere significat verbum benedi-
ctionis illi fieri vel dirigi. ut ibi. **Sacri** tui
benedicat te **Discipulus.** **Dic** quod sit sacifica-
re nomen deum **Magister.** est significare deum in
scitatem et mundiciam perfectam. **Quid** autem sit scitatem
deum et noticia et mundicia habes alibi **Disci-
pulus.** **Dic** quid est exultare in deo saluta-
ri nostro. **Magister.** est significare deum
esse saluatorem nostrum et salutare vel saluationem
non quoniam signo sed modo leticie/externi
se presentis et quasi se non caperit vltimi salientis
Discipulus. **Dic** quid est confiteri do-
mino. **Magister.** hoc est significare cer-
to signo ipsum esse dominum. Et hoc mul-
tipliciter. vel quoniam bonus. vel quoniam
am in eternum misericordia eius. vel quoniam
laudabilis nimis et magnitudinis eius non est fi-
nis. vel quoniam peccata dimittit et prestabilis
est super malicia. aut ex reliquis perfectioibus suis
Discipulus. **Dic** quod est sacrificare deo.
Magister. est significare certis signis adhibitis
que ille cui sacrificatur vel in cuius honorem princi-
paliter offert sacrificium/superius est dominus/ple-
naria habens potestatem vite et mortis super
nos. sicut in animali sacrificio vel occiso.

Discipulus. Dic quid est gratias agere deo? **Magister.** hoc est significare bona recepta ab eo pure gratis si meritis nostris. **Modi autem significandi sunt varij/ p varietate eorum que recipiunt ad significandum corde voce corpore z opere.** **Discipulus.** Dic quid est adorare dominum vel colere cultu: latrie? **Magister.** hoc est significare supremam in omnibus suam dominationem atq: maiestatem. z hoc modis varijs interiori in anima. vel exteriori in corpore aut alijs rebus exhibitis. **Discipulus** quid est iubilare deo? **Magister.** hoc est significare magnitudinem eius in bonitate z benedictionibus. modo gaudij cuiusdam ineffabilis. ut aliquando plausu manuum. aliquando vultus alacritate. Aliquando vultus dilatione. que dicitur leticia quasi laticia. Aliquando voluptate que dicitur a volubilitate circa rem dilectam. Nonnunquam a delectatione que dicitur quasi lactatio. Quadoq: a iocunditate que dicitur a ioco. Sapius ab alacritate. que dicitur dum habet liberet et expeditum usum corporis vel membrorum vel sensuum z maxime cordis/ ad significandum leticiam. **Discipulus.** Quid est deum laudare in sanctis suis. **Magister.** hoc est significare ipsum esse causam sue sanctitatis. Sicut dei laudare in creaturis suis est significare q: ipse eas gubernat fecit z regit eas/ pure gratis/ z magnificis modis. **Discipulus.** Quid est alloqui creaturas q: benedicant deum / q: collaudent / q: adorent / q: predicent / q: letentur i eorum similibus acclamationibus? **Magister.** Totum est hoc significare complacentiam quam habemus in beneficijs omnibus / que creaturis collata sunt. z hoc varijs modis significandi. pro varietate alloquendi. sicut solemus exhortari p psalmof dicentes laudate dominum in tympano z choro laudate eum in cordis z organo. cum alijs talibus instrumentis oibus; hoc autem est significare complacentiam exultationem atq: leticiam quam habemus in recognitione beneficiorum dei / talibus modis representandi. Quoadmodum dare gloriam deo honorem z virtutem z similia oia perfectionem importantia non est aliud quam significare talia supeminenter esse in deo vel a deo procedere. Et hoc tot modis significandi quod modi sunt representandi corde voce corpore z opere. **Discipulus.** Dic differentiam inter magnificati-

ationem dei / quam faciunt irracionales creature: z magnificationem rationalis anime de qua dicitur in hoc cantico. Magnificat anima mea dominum. **Magister.** Magnificatio creaturarum / mensuratur et accipitur a participatione diuine magnitudinis / cuius omnes sunt participes suo modo. Sed irrationalis natura tantummodo representat artem creatoris. Et ideo dicitur transumptiue sapiencia vel ars eius. Rationalis vero creatura / non solum obiectiue vel ut vestigium. sed etiam subiectiue z formaliter perceptiue / significat dominum magnitudinem intelligit z predicat. Assumit in sup creaturas alias immo z seipsum quasi materia significandi diuine maiestatis. denique in omnibus sicut in fistulis organorum certificationis / spiritu sancto flante decantat. **Discipulus.** Bonum est nos hic esse. Sed vocat sequens versiculus de humilitate marie. Ita vero tardior hora / differre suadet ad matutinum diei sequentis. Nos interim proprijs intendamus officijs. **Explicit secundus tractatus.**

Sequitur tractatus tertius drammaticus in cantico Marie de respectione humilitatis sue per notas. **Prima nota.**

Quia respexit humilitatem ancille sue. **Discipulus.** Dic sumus hic prius absoluta est questio / altera die posita sed dilata. Cur beata mater / cum exultatione spiritus in deo saluari suo / cecinit esse respectione humilitatis sue a domino Exultavit inquit spiritus meus in deo saluari meo. Et tunc respondit ab ea mox subiungit. quod respexit humilitatem ancille sue. **Magister.** Duetam formas questionem cui nequit perfecti dari ratio siue responsio / nisi respectus domini causa prius perscruteretur. que non nisi amor inuenitur. **Discipulus.** Confectio. fiat hoc prius notum. similiter et quedam est obiectum suum. **Magister.** Oculi vulneras spiritus sancti. oculi est amoris est nullus acutior. nullus penetrabilior. nullus ad intimi cordis vulnerationem efficacior dici potest. vulnerasti cor meum ait sponsa / in vno oculo tuo. Non aliter est de oculo sponsi respectu sponse. Quia respectus amoris / sponsi / lauciat sponsam / ut exclamet

B.

vulnerata caritate, ego sum, vel amore lan-
guo. Hoc est precipuū in spōsa vel in spō-
so membrum. Unde sponsus cum laudat
ret sponse pulchritudinem dicit. Quā pul-
cra es amica mea q̄s pulcra. Hoc subiun-
xit. Oculi tui columbarum. Et quid per co-
lumbam intelligis, si non amorem simpli-
cem? In columba enī spūs sanctus cui ap-
propriatur amor, sepi⁹ apparuit. Sic p̄
modū sponsa, insinuās filiā hierl̄m pul-
critudinē dilecti sui, compassionē posuit eā
dem dicens. Oculi eius sicut columbe/de
sup̄ riuos aquarum que lacte sunt lote et
resident sup̄ fluenta plenissima. Hinc est il-
la duoz mutua postulatio, videri scilicet et
videre. Audiamus modum. Sane dile-
cta nuper consopita inter brachia sponsi/
qui adiurauerat filias hierusalem per ca-
preas cernosq̄ campoꝝ, eo q̄ sunt anima/
lia satis alacria mundaq̄s/et solitudinis a/
mica/perspicaciūq̄ oculoꝝum. Adiuuaue-
rat in q̄s, ne suscitarent, neq̄ euigilarent di-
lectam, donec ip̄a velleret. Tunc velut elapsus
ad horam dilectus/regreditur/ardens
videre sponsam et alloqui quod latere non
ponit sponsam, cuius per amorem cor vi-
gilat. Exiit igitur et dicit. Vox dilecti mei
et. Hec est vox amici mei. Loueris con-
festim oculis exclamat. Ecce ipse venit, sa-
liens in montibus et transiliens colles. Et
cur obsecro salit et transilit/nisi zelo sponse
vidende totus rapit atq̄ tripudiat ad simi-
litudinē capree, hūniliq̄ cernoz. Lasciu-
ens alacris et iocundus. Nihilomin⁹ tan-
q̄ zelotipus explorator, et verecūdus ama-
tor, non irrumpit cubiculū sponsae, s̄ stat
post parietem respiciens p̄ fenestrā, p̄spici-
ens per cancellos. Deniq̄ blandit dicens
Surge, pera amica mea, colūba mea for-
mosa mea et veni. Sequit̄ post verni tem-
poris gratā descriptionē, que nouā signat
gratiarū infusionem, aduersitate depulsa.
Dūde mibi faciē tuā. Sonet vox tua i au-
rib⁹ meis. Vox enī tua dulcis et facies tua
decora. **Discipulus.** Perspicuū fecisti
desideriū qd̄ habet in canticis spōsus et spō-
sa se videndi, quoniā visio nūcius est p̄ci-
pius amoris cordialis. Ubi est amor, ibi
est oculus. Nihil amore amabilius. Da-
bo tibi dicit **Seneca** poculū amatoriū si-
ne herbis absq̄ veneficijs. Si vis amari,
ama. Hoc in amatorib⁹ etiā feridissimis
locū h̄z, q̄to efficacius in pulcritudinis?

Magister. **Hic** respectus dei **Dariaz** 3.
hūilem iure trahit ad amorem suū, vt tota ne-
dū gauderet, sed p̄ amoris magnitudine,
spūaliter exultaret, i. extra se saltaret in dile-
ctū. Hic etiā respect⁹ corp̄alis in infātulo
Jesu, solabat oēs illi⁹ pegrinationis labo-
riofissime, dolores et angustias. Sici pue-
ricia, sic in adolescētia, donec in cruce vi-
dit extesum, q̄ visa est semel ab eodē, vñ p̄-
trāsit gladi⁹ acerbissime passiōis/amoro/
sissimū cor vtriusq̄. P̄sent amicoꝝ cor/
da, q̄to intolerabilē anxi⁹ fuit/hic respect⁹
q̄ dici neq̄t verb⁹, neq̄ scriptis inseri. **Di-**
scipul⁹. Superest vero declarandū qd̄ vel q̄
le sit amoris obiectū? **Mag.** Videor
mibi fas dicere, q̄ pulcritudo vel pulcra,
Nihil enī amat sub rōne turpitudinis, sed
tūmodo sub rōne pulcritudinis et pulcri-
vel speciosi, vel formosi. Hinc dictū est de
sapia, q̄ pulcritudinē illi⁹ admirabit ocu-
lus. **Discipul⁹.** Nunq̄ diuersa vel ad-
uersa est p̄positio taz phis q̄ theologis po-
nētib⁹ bonū esse qd̄ oia appetūt, et ita ratio
boni vel appetibilis/est amoris obiectum
Mag. Vult sunt rōnes appetibilita-
tis/q̄ in vnā ueniūt pulcritudis, sic et bo-
ni et finis et uenientis vel p̄fecti vel b̄ritu-
dinis rōnem. **Discipul⁹.** Expone p̄se-
quenter q̄ est rō pulcritudis vel pulcri-
Mag. Pulcritudo fm **Augu.** est eq̄litas
nūerosa **Discipul⁹.** Est igit pulcritudo
in sola q̄titate cū nūerus sit spēs q̄tutatis.
Mag. Accipit̄ hec eq̄litas, neduz ex rōne
molis corp̄alis s̄ p̄fectionis spūalis. Sicut
nūer⁹ nō p̄ q̄titate discreta reat̄, sed forma-
liter fm aliquos. Sed vel pbabili⁹ fm ali-
os soli⁹ rōnis, q̄lis in deo p̄sonisq̄ diuinis
inuenit̄, q̄ alia rōe et ydea/ p̄dit⁹ est homo
alia equus fm **Augu.** et h̄ fm modū intelli-
gendi diuinā essentia/p̄ relationē ad crea-
turas, siue sit iste mod⁹ intelligendi in in-
tellectu diuino, siue sit solū in intellectu an-
gelico! **Discipulus.** Sufficit hec teti-
gisse de diuina pulcritudine p̄ verificatiōe
diffinitionis illius, q̄ pulcritudo est eq̄li-
tas numerosa. Nūc adapta pulcritudines
sponsi et sponse quales posuit **Salomon**
in canticis, simul aptum faciens de differē-
tijs talium nominū, pulcrū, formosus, sua-
ue, speciosum, decoroz. Rursus de nomini-
bus sponse q̄ ē amica/foroz/columba/im-
maculata/tota pulcra, et ita consequenter p̄
singula membra discurrere tam sponsi q̄

et consequenter ad amorem secundum alterum genus
 cause quadruplicis. efficiens. materialis.
 formalis. et finalis. Non idcirco quisquam
 uerit si dixerit subiectum canticorum esse. vel
 amorem pulchritudinis vel pulchrum amorem.
Quod utique sapientia uidit quod duo diuinitas di-
 cens. Ego in pulchre dilectionis. **Protinus**
 ergo dum occurrit tibi uerbum aliquod in can-
 tico si non sonet pulchritudine in cortice tras-
 scriptionis. decorata illud. vel enuclea. Quis
 decor amabilis et amor decor pulcher at-
 que formosus emineat. **Discipulus.** Enitar
 Sed quid ex istis inferendum censes. utrum co-
 gnitio sit speculatiua vel practica. **Ma-**
gister. Quod multos diuersos practice et
 speculatiue modus accipiendi. **Discipulus.**
 Da modum qui tibi probabilior apparet.
Magister. Diffinit Aristoteles intellectum spe-
 culatiuum. quod est solum respectu ueri ut uerum est
 Intellectus uero practicus dicitur posse se ha-
 bens appetitum. et formis et premissis in ap-
 petitum cuius obiectum est non solum uerum sub ra-
 tione ueri sed sub ratione boni. Deinde con-
 cludit quod metaphisica est tantum speculatiua.
 ars autem et prudentia sunt practice. quia respici-
 unt uoluntatem respectu factibilium vel agibi-
 lium. nec sistant in intellectiua cognitione so-
 la. Sed theologia scrutatur profundius que su-
 pma scientiarum seipam a se uerit. et in dei dile-
 ctione super omnia fine suum statuit. Nam finis le-
 gis est dilectio. Et ideo sane debuerat senti-
 re de metaphisica probus. quod non in cog-
 nitione nuda prime consistebat. sed ad eius dile-
 ctionem extendebat. Alioquin deformabat pul-
 chritudinem metaphisice. caudam eius pulcherrimam
 (quod est finis diuine dilectionis) euellendo.
 Datus quoque fuisse in reprobis sensum. quod
 cum deum cognouisset. non sic deum glorificasset
 nec amasset. nec gratias egisset. Dicit tamen in
 canticis de contemplatiuo felici quod uidet dei esse ama-
 tissimum. quod cognitionem eius desiderat. Qua-
 lier ore fieret diuinitio optime potentie rationalis
 cum optimo obiecto deo per contemplationem si
 non inde dilectio sequeretur. si uel obsisteret
 puritas uoluntatis. **Uocant** aliqui theo-
 logiam nostram. nec pure speculatiuam. nec om-
 ni no practica. sed affectiuam. quod epitheton ap-
 tissime noscitur theologie mystice conuenire.
Discipulus. Perpicuum est illud quod
 loquaris. nec a pho negandum. quod dixisse legitur.
 Inueni te primam causam. fac me tibi placere
 tem uirum. Quid inde uis concludere ma-
 nifesta. **Magister.** Concludo quod uel me-

taphisica est practica scientia. uel quod non om-
 nis intellectus premissus in appetitum seu uolu-
 tatem dicitur practicus. **Discipulus.** Ita
 sequitur uidetur. **Magister.** Esse debet igitur de
 intellectu practico sermo restrictior. ut so-
 lum dicatur practicus dum ad factibilia et agibi-
 lia inferiora uertitur per extensionem in affectum
 et in effectum operationis huius considerando re-
 lationem ad fines primos non ad supremum quod
 deus est colendus et amandus. Propterea sic
 beatitudo dicenda est speculatiua. sic theo-
 logia proprie accepta. sic hec sapientia canti-
 corum. cuius finis est amor pulchre spoli ad
 sponsam. terreno quolibet amore calcato.
Sic uel libet ars amoris terreni. uel ania-
 lis practica. Ars itaque diuinalis amoris seu
 fruitionis speculatiua dicitur. uelut prima et
 altissima scientiarum. quam imitat metaphisica
 philosophantium. Sed ubi desinit ipsa
 theologia per fidem sumit exordium. per spem
 insuper et amorem considerans deum sicut ama-
 bile et pulcherrimum. et qui iuxta uerbum spoli
 se est desiderabilis. imo fons et origo radix
 et pater omnis pulchre dilectionis. **Disci-**
pulus. Et si propterea cognoscere singulorum proprie-
 tates membrorum. quod sponso tribuunt. et sponse
 sub tropicis locutionibus. trahit tamen ne-
 scio quo pacto mens illud attingere quod
 modum dixisti de dilectionis uel amoris ori-
 gine. **Magister.** Iure enim trahitur nam
 hoc cognitio. cetera morum patebunt. quousque hec
 cognitio secundum processionem theologicam incipi-
 at per fidem a pulchritudine prime cause ad
 pulchritudines effectuum insinuandas. uel
 philosophienon aduerso sed conuerso.
Discipulus. Acceptus erit iste modus si-
 delibus. **Prosequere.** **Magister.** Pulchri-
 tudo prima nobis per fidem relucet in bea-
 tissima trinitate. Tradit enim fides quod pater
 in diuinis est mens siue memoria secunda
 omnium intelligibilium. ad quam paternus intel-
 lectus uertens aciem. gignit ex se uerbum
 expressiuum omnium intelligibilium. Hoc est illud
 uerbum quod erat in principio apud deum.
 per quod omnia facta sunt. Hoc uerbum
 est naturalis imago patris. eadem essentia
 liter cum patre. sola relatione personali pro-
 naliter ab illo distincta. Et quoniam imi-
 tatur perfectissime patrem. superest ut dicatur
 imago pulcherrima uel speciosissima patris
 et ita dilectissima a patre se teste quod ait. Dic
 est filius meus carissimus. in quo mihi be-
 ne complacui. Cum uero pater comunicauerit.

rit diuinam vitam filio communicauit ne dum cognitionem omnis veri, sed amorem similiter omnis boni. Est autem paterna bonitas supremum et primum amabile. Amavit ergo filius summe patrem, et conuertendo voluntatem in ipsius totus (vt ita loquamur) exarsit et flagrauit in eius dilectionem. Ex qua dilectione mutua patris ad filium et filij ad patrem, processit amor psonalis, quem dicim⁹ spiritum sanctum.

Considerat hec fides circulum quendam intelligibilem in triangulo personaru. **P**ater enim dat se filio quem diligit, filius patri impendit se per amorem quo flagrat in patrem. Hic autem amor communis est patri et filio, tanquam nexu amborum. Jure ergo dictus est deus, quasi sphaera intelligibilis, cuius centrum vbiq; circumferentia nusquam, nisi supple in seipso. Non autem potest se deus ad extra comunicare, nisi quodam modo punctualiter. Ipse vero totus se in se toto continet, quem tenebre creaturarum non comprehendunt.

Ostendit nobis hec fides summam consummatam in tota trinitate/pulcritudinem amabilem, et dilectionem pulcherrimam, quonia hic est equalitas numerosa, que reddit pulcritudinem, et pulcritudo succendit ad amorem, vt sit pulcritudo dilecta, et dilectio pulcherrima mutuo se respicientes **U**nde **Dionysius** diuinus amor est sicut quidam eternus circulus propter optimum et optimo, et in optimo, et in optimo, inenarrabili conuersione circuitiens.

Est autem circulus pulcherrima figurarum.

Discipulus, O miseris precor nunc ampliora hic differere, de inenarrabili pulcritudine diuinitatis, et ad **M**arie pulcritudinem te conuerte, dicentes in primis. **C**ur non dixit deum salutare suum respectu pulchritudinis ancille sue sed humilitate? **D**agister, **D**uas habitudines esse ponit philosophus in intelligentijs quas angelos dicimus. **E**nam qua conuertitur ad deum ad contemplandum magnitudinem eius cum admiratione, pulchritudinem cum dilectione, et omnimoda subiectionis obedientia/motu quodam assiduo quasi circulari circa diuinam unitatem. Ita loquitur apud **Boetium** philosophia, mentes profundas scilicet diuinitate circuit. **E**t iterum, **D**a fontem lustrare boni. **A**ltera dicit philosophus habitudinem intelligentie/respectu inferiorum que regit mediante motu superioribus, p

ut philosophia subiungit. **S**imile conuertit imagine celum. **D**eterminat consequenter idem philosophus quod habitudo prima que est subiectionis ad deum, longe perfectior est et pulchrior quam habitudo regitue diuinitatis respectu inferiorum, quonia in prima consistit intelligentiarum felicitas et beatitudo non in secunda, quod si angelus magnificans deum et exultans in deo/gratias ageret verbis humanis, quid obsecro mallet dicere, vel quod deus resperit humilitate serui sui subiecti eius sibi, vel quod resperit dominationem atque potentiam, scilicet in regimine creature? **D**iscipulus, **R**es apta est supra electione primam. **U**nde palam intelligo beatam Mariam necdum pia deuotione sed altissima metaphisicalibus ratione/sua pulchritudinis beatifice perfectione plurimum inuassisse per humilitate subiectionis/quam resperit in ea dominus, quam si dominationis nomen aliquod posuisset. **D**agister, **A**cceperunt alteram, non minus in theologia fundatam. **Q**uid enim perdidit apostatas angelos, quid postmodum deiecit homines institutos ad reparationem angelice ruine? **A**rguunt superbia, plus glorians in fantasmata diuinatione quam in humili ad deum subiectione. **L**audanda hanc perditionis turpitudinem insinuat **M**aria, et exemplo vocis sue qua suam humilitates gloriatur resperisse deum et formidanda professione, **F**ecit inquit dominus potentiam in brachio suo. **D**isperxit superbos mente cordis sui. **Q**uare excelsus dominus et humilia respicit et alta a longe cognoscit. **Q**uare a longe? **Q**uia longoproiecit et deiecit, et proiecit et deponit potestates de sede et exaltauit humiles. **I**am **M**aria gerebat alta mente repositum verbum filij, **Q**ui se exaltat humiliabitur, et qui se humiliat exaltabitur. **I**llud quoque discipuli sui, **D**eus superbis resistit, humilibus autem dat gratiam. **V**erificauit idcirco deus in ea verbum sapientis, **U**bi humilitas, ibi sapientia. **D**eus collocauit per incarnationis misterium, sapientiam in humilitate sua. **D**iscipulus, **D**e currit post solutionem questionis propositae, perendum quid sit respectus dei, quales eius oculi quibus humilitate ancille sue resperit. **S**ed omnis multiplicatio questionum, conuertat primum sermo tuus, ad describendum pulchritudinem beate **M**arie, que tam grata, tam incredibili formositate resurgens inuenta est, vt concupisceret rex speciem eius, et de sublimi solio deitatis descenderet ad infima nostrae

mortalitatis. accipiēs serui formam. Quā
ta qualisq; putanda est pulcritudo totius/
quī in vno oculoꝝ suoz dicit se speciosus
forma pre filijs hominū / corde vulneratū
Vulnerasti ait cor meū in vno oculoꝝ tuo
rū. 7 qd minus videt in vno crine colli tui
Deniq; primū nomē quo Maria legit in
canticis noiata p spōsum fuit. **P**ulcerra
ma mulier. Vere pulcerrima / q̄ pro sup
ba mistica vasti. eua. supno regi non assue
ro sed deo / meruit copulari. gratiā inueni
ens in oculis ei. quā adamauit super om
nes mulieres. Erat enim formosa valde et
incredibili pulcritudine omniumq; oculis
gratiōsa 7 amabilis videbat. **M**agister
D. **L**onabimur inaniter / si verbis equare vo
lumus pulcritudinē eius. qua sub deo ma
ior nequit intelligi. colligens in se omnes
pulcritudines sparsas in creaturis. **T**raut
sit vere vna speciosa vni / sponfi. vna perfe
cta sua. vna matri sue electa genitrici sue. q̄
genitrix est gratuita dei bonitas. que pul
cerrima pulcerrimam sibi fecit. Dicere ni
hilomin⁹ aliqua temptabim⁹ ordine pmi
tus doctrinali. **P**ulcritudo que est equi
tas numerosa diuidit. pma sui diuisione. q̄
quedā est naturalis 7 quedā artificialis.
Naturalis multiplex est. q̄dam intellectua
lis. Altera rōnalis. de hinc aialis. Rursum
aliqua est solū vitalis. altera solū subalis.
altera accidētalis. Artificialis vō quedam
est p se. quedā p accidēs. p rōnis industria
supinducta / pulcritudine naturali. **P**ul
critudo aut naturalis describi p̄t q̄ est equi
tas numerosa / surgēs 7 resultans ex vni
te veritate 7 bonitate. vel ex mēsurā nume
ro 7 pondere. vel ex modo specie 7 ordine.
Itaq; p̄rietates entis sunt vni 7 v̄t et bo
nū. Sic q̄ ens 7 vni ens 7 v̄t. ens 7 bo
nū quertitur. **N**ec est possibile q̄ ens ali
qd sit. quin hec tria sibi queniāt. q̄ non re
distinguuntur. s; sola significādi rōne. **S**ic
de modo specie et ordine. **S**ic de mensu
ra numero 7 pondere. **P**ulcritudo igit
tur naturalis. nō habet aliqd ens positue
contrarium. q̄ sit positua turpitudine natura
lis. vt ipij manichei somniabāt duo p̄nci
pia. vni maloz 7 hoc turpissimū / 7 aliud
bonoz qd necesse est eē pulcerrimū. **N**ec
optet post **Aug.** 7 **Dionysiu** conari dedu
cere malū. nec eē positū i entib; sed t̄m mo
do dici puationē pulcri / seu boni / seu mo
di specie 7 ordinis. **P**ulcr; silt cū ente cō

uertit. tanq; p̄rietates resultās ex trib; poris
bus. 7 hec pulcritudo tanq; ex triplici linea
mēto figurali instar trianguli. q̄ est prima
7 p̄fecta forma lineaz rectaz. **N**ec nibilo
min⁹ pulcritudo naturalis / in circulū dedu
cit q̄ est p̄fectissima figuraz non rectilinea
rū s; curuaz. **I**ta q̄ preter legē geometrica
lem sit hic circul⁹ triangul⁹. 7 triangulus
circulat⁹. **P**ulcritudo naturalis. repibi
lis est vniuersalr in creaturis. qz necesse est
q̄libet esse vestigiū sue p̄me cause. qd ge
rat similitudinē aliquā / non penit⁹ vniuo
cā. sed analogā ei tanq; exemplatū sui exē
plar. 7 sigillatū sigilli sui. **S**ūt aut tria p
me cause. p̄ria 7 appropata. fm q̄ repitur
vniūq; ens pducere fm triplex gen⁹ cāe.
efficiētis. formalis vel exemplaris 7 final.
Pulcritudo naturalis / accipit lineamē
tu modi 7 vnitatis vel mēsure / a potentia
efficiēte. lineamētū sp̄ci vel veri vl numeri
a sapiētia exemplāte. lineamentū ordis vel
ponderis inclinātis a bonitate diuina fini
ente. **Q**ue tria p̄iūcit apls dicens. **Q**m̄ ex
ipō 7 p ipm. 7 in ipō sunt oia. **I**psi glia in
secula. q̄ oia facit speciosa 7 pulcra. sc̄dum
tria hec indelēbilia. p̄sus lineamēta in q̄lis
bet ente p̄tracta. q̄ rursus sereducūt in cir
culū ad prime vnitatis exemplū. **H**unc
aut ad sp̄ales pulcritudines naturalis p̄p
etatis p̄scendam. **I**taq; q̄libet ens / ha
bet t̄m de pulcritudine naturali. q̄tū habz
in se de entitate 7 bonitate. **I**nuenit autē
ens intellectuale. 7 h̄ duplici. vel vt p se ex
istēs vel vt alteri natū vniri. vt hūan i intel
lect⁹ **I**nuenit rursus ens rōnale. fm dupli
cem portionē. **I**nuenit p̄terea ens aiale et
h̄ duplici. vel p̄iūctū rōni vt in hoib; . vel
p se stans vt in brutis. **P**roinde inuenitur
ens vitale seu vegetabile. 7 hoc dupliciter
vel cū sensu vel sine sensu. **A**mpli⁹ est ens
solū substāiale vt elemēta. vel materia p̄
ma. que de se nō est p̄ncipaliter nihil. cum
sit ps subalis cōpositi. sed cōsiderata sine
forma. nō est act⁹ formalis. 7 informis dici
tur 7 sic turpis appetēs formā sicut aliquid
pulcrū. **T**andē ē ens analogū qd appella
mus accidēs. cui⁹ est inesse nō eē fm phos
cū t̄m ponat fides ea posse sine subiecto p
se esse. **D**iscipulus. **D**icito de singulis.
doctrinali q̄ aptus est stilo. qui t̄ate rei ma
gis est accōmodus. **D**einde traduces om
nia ad pulcritudinē mulieris quam respec
tit. amoris oculo / totus desiderabilis sp̄o
213.

Tractatus Tertius

38
sus eius. **M**agister. Intellectualis pulcritudo ad primum et indebilitate expressus lineamentum, quod dictum est, superaddit tanquam imago iam perfectior, triplicem lineam, trium virtutum superiorum, naturalium insistentem sibi, que sunt memoria intelligentia et voluntas. Sive dicantur iste vires, tria quodam accidentia/naturam intellectualem necessario sequentia secundum Thomam et sequentes, sive sint vires essentialiter eadem cum natura intellectualis, sed formaliter differentes iuxta Scotum, sive sint penitus eedem res, tantummodo secundum rationem distincte, per respectum ad operationes, seu rationes obiectales vel terminorum connotationes quod nobis magis placet secundum expressivum a Gregorio datam. Intellectualis hec pulcritudo, primo consideratur ut nuda, sine habitu superaddito vel operatione et hoc in ordine ad suum superius quod est deus. Ut vis memorativa dei, correspondeat patri seu paternali memorie, tanquam appropriate indita sibi a patre seu protrahata in tabula nature intellectualis. Vis intellectualis dei, que est expressiva verbi, correspondeat filio ut verbum est in acie intelligentie potentialiter aut aptitudinaliter expressum. Vis amativa dei, correspondeat spiritui sancto, ratione amoris inde productibilis per voluntatem sive per vim affectivam intellectualem. Ita semper dicit mens recollere deum, et intellectus intelligere deum per habitum, et diligere non in actu sed aptitudine. Similiter et seipsum (modo quo loquitur frequenter Aug.) dicit recollere intelligere et amare. Ita quod non accipitur hic memoria pro recordatione preteritorum, cum sit respectu omnimodo tacto. Intellectualis vero pulcritudo, intelligitur principaliter in angelis, quod propterea nominata per his intelligentie. Reperitur tamen licet imperfecte in portione superiori rationalis anime que mens dicitur, put est dei capax et particeps eius esse potest. Proinde dicta est facta ad imaginem divinitatis imitative, per similitudinem analogam quamvis humana mens sic considerata (iuxta verbum Aristotelis quod consonat in his fidei) sit tanquam tabula rasa, non repleta scientia et virtutibus omnibus, iuxta Platonis errorem. Hoc modo mens est naturaliter luminosa, imo lumen intellectuale immortale, et indelibile, in quo et per quod nata sunt intelligi prima principia apprehensione facta terminorum a sensibus formaliter modo dum cognoscendi in via, hunc lumen dicit illud

quod signatus est super nos. Estimo autem quod sit intellectus agens, de quo philosophus sit locutus, qui super fantasmatum irradiat ut species intelligibiles abstrahat, vel eliciat, vel fodiat et sit intellectus possibilis, scilicet ipsemet considerat ut tabula rasa, fiat actualis per species intelligibiles ad intellectionem. **D**iscipulus. Quod pacto mens humana dum separatur a corpore statim per infusionem non ei poterit cognoscere cum non habeat fantasmatum quod speculata fuit, nec speculari potest extra corpus. **M**agister. Si singulas circa materiam que tractat incidetes dubitationes vellem tollere respondendo, nec ingenium, nec horam, nec susceptum de pulcritudine componendi ferre posset. Pergam interea ceptum iter absque tor diuertiis, que colloquutionibus subintrare poterim. **D**iscipulus. Assento. **M**agister. Intellectualis pulcritudo tunc augeri et quodammodo supercolorari et pingi debet per infusionem habituum diversis generis tam intellectualium quam affectivum tam in via quam in patria secundum triplicem differentiam. In via quidem per infusionem virtutum theologiarum, fidei spei et caritatis, aut aliquarum superiorum perfectionis sub enigmate tamen. In patria vero secundum tres dotes anime sive sint eedem cum lumine glorie sive distincte, sicut habitus ad facilem elicendum actum gloriosos, visionem, dilectionem, fructivam inhesionem vel adherentem fruitionem confidentem spei. Iuxta illud Tibi autem adherere deo bonum est. Et hec tria secundum tres vires, rationalis percipibilis et irascibilis, que philosophus ponit in superiori portione rationis. Intellectualis pulcritudo rursus augetur per actus et operationes exponens etiam viribus et habitibus predeuntibus. Qui dici possunt rationaliter, tertia pulcritudo principalis, super naturalem primariam et generalem cuilibet enti superinducta ubi statim videre est quod multiplicata sit, tam in eadem natura quam in diversis habitibus pulcritudo actualis operationis. Nam principalis et summata reperitur in gloria, qualem habet nunc pulcherrima et beatissima beatorum beatorumque omnium in visione dei cum nuda dilectione et fruitione. In quibus essentialis beatitudo formalis consistit. Qua pulcritudine nulla sub deo speciosior in formis accidentalibus invenitur, nulla honestior, nulla suavior et iocundior, nulla meliosior et sonorior, nulla salubrior et utilior, et hoc secundum triplex genus boni, honesti, delectabilis et utilitatis. Intellectualem hanc pulcritudinem

Super

2

...habuit illa pulcritudo me
...habuit in via ter beata nostra
...contemplationi dedita fuit
...habuit pariter etiam
...eius in deo saluati
...Dominus humilitatem
...respects (cum deus im
...quod aliud erat nisi candel
...talibus exultationibus in
...habeat ancelle. Et ideo
...deum sime, quia fuit humil
...habuit illium conuallu
...Erat tunc spiritus
...corpe quasi nihil de corpore
...Dicitur de deo. Dicitur etiam
...deus domus domini. Vinc
...habuit. Dicitur sunt be
...habuit in numero que con
...contemplationis, que longe al
...in patria. Intellectualis
...pulcritudinem in
...apprehendit que exp
...habuit. Intellectualis
...intelligi, non medi
...status mentis quasi
...rationis
...non
...spiritus et
...quid li
...quid
...i
...signa
...mi
...hoc e
...prope
...quod
...hu
...mo
...cu
...magis
...super
...videt se videt. Item
...fundata. Item
...efficit. Iuxta canonico
...a me
...me
...mi
...cal
...bo
...puli
...nec i

precessit et inchoauit illa pulcritudo mentis quam habuit in via ter beata nostra domina dum contemplationi dedita fuit assidue. Quod status patiebatur exilij. dum exultauit spiritus eius in deo salutaris suo. quod inspiciebat dominus humilitatem ancille sue. Ille enim respectus (cum deus immutabilis sit) quid aliud erat nisi candela talis pulcritudinis. talis exultationis in mente. **M**arie. humilis ancille sue. Et ideo iam pulcherrime et dilectissime. quia fuit humillima. in qua figuratur lilium conuallium. **J**esus salutaris suus. **E**rat tunc spiritus. **M**arielicer in corpore quasi nihil de corpore portaret. **H**inc defecisse. **H**inc extra se fuisse. **H**inc in atrijs domus domini. **H**inc extremis maris habitasse. **D**icta sint hec cum tropis talibus sine numero que contribuntur contemplatiuis. quod longe aliter distantijs in **M**aria. **I**n intellectualibus contemplationis pulcritudinem in ista via. nemo melius apprehendit quam experientia doctrine. **N**ihilominus eruditio doctrinalis dat aliquid intelligi. et non melius quam si consideretur status mentis quasi separatus/nondum a corpore sed a rationis inferioris portione. **T**unc profecto et non aliter intelligit quid sit diuisio spiritus et anime. quid raptus. quid extasis. quid licet que factio anime. quid transformatio. quid unio. quid mors rachelis. id est rationis in partu beniamin. quo contemplatio signatur. **C**ur preterea nominat **D**ionysius. mysticam sapientiam esse irrationalem. hoc est sine ratione. quod ad vim rationis apprehensiuam. non quo ad affectiuam. que iungit spiritui sancto per amorem extaticum. **I**n supercherubin in celestibus. per quem amorem coniunguntur. **N**on quod omnino sit amor sine cognitione preuia vel comite. iuxta cuiusdam mystice theologizantis imaginatiuonem. **V**erum est quod ista cognitio non super se reflectitur ut videat se videre. **N**am enim auolare ista simplex sinderisis. scintillantis rardentis affectio. **J**uxta illud canticorum. **A**uerte oculos tuos a me quia ipsa me auolare fecerunt. **D**iscipulus. **M**ulta dicuntur de statu mentis huiusmodi. et non quam sufficiunt. **I**mmo potius eo magis exaltatur a nobis deus. quo plus ascendit homo ad cor altum ut iam non solum de pulcritudine patrie. sed istius vite. verificetur quod nec oculus vidit nec auris audiuit nec

cor hominis ascendit. que preparauit deus diligentibus se. **U**nde clamat. **Q**uam magna multitudo dulcedinis tue domine quam abscondisti timentibus te. **N**on dicit reuelasti eam timentibus te. patiuntur enim quod nesciunt. **H**inc etiam dicit contemplatiuus/raptus in hanc caliginem/sentiens sibilum aure tenuis alicuius cuius ignorat vultum. qui nescit unde venit aut quo vadat. **D**icit inquit. **N**esciui. **A**nima mea perturbabat me. propter quadrigas amnadas. id est raptus tales. **E**t etiam alibi. **A**d nihilum redactus sum et nesciui. **F**it denique collustratio spiritus. non sine quadam interpositione. qualem suo modo sentit oculus. pelliculis palpebrarum tenuibus interpositis. ad radios solis nitidissimos incidentes super oculos. **V**idet itaque solis oculus in suo lumine. sed quid sit/non datur inspicere medio prohibente. **T**olle pelliculam vel aperi. protinus aspicias. **M**agister **N**oli mirari si non compreheditur incomprehensibilis. **J**am enim non esset magnus dominus et laudabilis nimis/cuius magnitudinis esset finis/aut sapientie numerus **J**am non esset proprietas verbi de qua diceretur. cogitationum scrutator et intentio num cordis. quod inscrutabile testatur apostolus esse. **Q**uo circa versis ad **M**arie pulcritudinem oculis/perpende si potes/qualis fuerit in via/statu sue mentis aut spiritus. quod sublimis in arce contemplationis quod eleuata a terra sursum. quod irradiata fulgoribus/ab isto qui illuminat mirabiliter a montibus eternis. **U**nde turbati sunt omnes insipientes corde. qui dicunt saltem affectu vel effectu. et si non assensu/in corde suo non est deus. **S**i erat ut mulier amicta sole iusticie. cuius sub pedibus/luna totius mutabilitatis creaturarum. et in capite eius pulcherrima spiritualium siderum in eternitate splendentium corona. **Q**uid inde colligi potest si vales considera. **N**onne lumine illud immensum/scintillabat aliquotiens ad oculum mentis/intuendum se inde prebens. quod liter in via vidisse **M**oyses et **P**aulus estimatur. **N**onne sicut in rimula quadam exilis choruscationis dum oculos ferit emicans flamma. mox disparsens. ita fulgurabat in mente **M**arie splendor diuine glorie. **N**onne cernebat eam quandoque tamquam dum aliquis videt seu vidisse putat/nascentem per nubila lunam. **F**alloz si non tot

plicate sup nūeruz. Quales q̄sq̄ d̄inūera/ re voluerit. nec ē vt coḡscat oēm sc̄iaz̄ disti/ ferentiā. q̄ p̄ sensus interiores z̄ exteriores ac̄hrunt. Dēs q̄z̄ moralū d̄vūū distiñctiō nes oēm gr̄amaticē logicē rhetorice disci/ plinaz̄. cū arithmetica. geometria. musica. astronomia. q̄s sine aiali portōe/rō supior z̄ inferior n̄ addiscūt. Legisti q̄stā sup vna d̄vūte mēoz̄atiua. deduxerit aug. admiratō nē. Et q̄s ad hāc z̄ alias singulas sufficerz̄ exponēdas. **C**eterz̄ aial pulcritudo q̄ nō est p̄iūcta rōi q̄lis ē generalr̄ in q̄libet aiali p̄ter hoīem. q̄t̄ obsecro depicta ē ornataq̄z̄ formis instincibz̄ z̄ idustrijs vsq̄z̄ adeo. q̄ in nōnull̄ relucet q̄dā p̄icipatio rōis. Ita n̄m̄z̄ fm̄ legē d̄icitatis. sic mētis hūane su p̄mū/ p̄iūḡit̄ infimo nature angelice z̄ infimū rōnis/ attingit̄ a fantastica d̄vūte. Sic fantastica hoīs portōz̄ brutoz̄ fantasia nō nulloz̄/ imitādo p̄tingit̄. Dēs v̄o pulcritu/ dines h̄mōi respas in brutis/ natura p̄iū/ pit̄ in hūana rōne. Rōnem deniq̄z̄ supplet̄ in brutis/ intelligentia p̄ma regēs infallibi/ lit̄ ista. cui⁹ p̄videntia in sui dispositione n̄ fallit̄. Cui⁹ ars p̄ma/ dedit z̄ indidit̄ tā hoī bus q̄z̄ ceteris aiantibz̄ artes innūera. **U**n̄ p̄deit̄ artificiales pulcritudines. Sicut i/ nidis anialium sibi fabricandis. In victu q̄rendo. p̄ insidias mirabiles. vt in vulpibz̄ z̄ araneis. In p̄uisione circa vel cōtra futu/ ros euentus vt in apibz̄ z̄ formicis. Quis cuncta d̄inūeret? **E**t tandem occurrit hic animalis cognitionis pulcritudo in vitali seu vegetatiua virtute sine sit per se posita/ sepatim a potentia cognitiua. sic in plantz̄ z̄ in singulis absq̄z̄ cognitione viuētibz̄ sine cōiuncta sit. quē admodū videre est in hominibus z̄ animalibz̄. vsq̄z̄ ad illa que fi/ ca terre. solo z̄ v̄nico vigēt sensu tactus. sic conche z̄ ostree. q̄d̄ eaz̄ dilatatio. z̄ strictiō manifestat. Quā vitā dicit̄ aliq̄ matricēz̄ in semell̄ retinere. **V**italis aut̄ pulcritu/ do q̄ multa sit q̄z̄ admirabil̄ z̄ stupenda. in attrahendo cibū. in frangendo. in digeren/ do. in disptiēdo. in assimilādo. rursus in expulsiōe superfluoꝝ. in augmentatiōe in generatiua virtute. in organizatione fi/ guraq̄z̄ membroꝝ. nullus explicaret sermo Nullus etiam de minimo grano vel folio/ planam sufficeret. naturali virtute z̄ plenā tradere rationem. Quod cernēs Ecclesiā/ stes. cuncte inquit res difficiles sunt z̄ non

potest eas/ homo explicare sermone **E**t ite/ rum intellexi q̄ omnū operum dei/ nullaz̄ possit homo inuenire ratōnem. supple suf/ ficientem. z̄ si dixerit sapiens se nosse/ non poterit reperire. **T**ota prostromo Job in/ terrogatio. facta sibi a domino de diuinis operibus. quarū pulcritudo cōprehendi n̄ potest ad hoc tendit. Quid de pulcritudie rerū naturalū quid porro de pulcritudini/ bus rerum tot artificialū. quid de obiectis sensibilibus. per accidentia sua vel species se representantibus ad sensus. **E**cce q̄ in gra/ no frumenti sunt infinite partes p̄portio/ nales. sc̄dm̄ deductionem Aristotel̄ demō/ strantis continuū nō esse cōpositū. ex indi/ uisibilibz̄. **O**portet ex hoc cōcludere q̄ i/ finiti nūeri sint illie z̄ figure. imo tot quot i/ toto mūdo. **D**ium insup creaturaz̄ l̄faruz̄ z̄ nominū cōtinet. neduz̄ potentialiter sed actualiter in aspectu dei. vidētis numeros h̄mōi l̄ras z̄ figuras **C**uius signū accipito de vna imagine. qualem inferre licebit. de ceteris. **P**otest itaq̄z̄ statue factor/ per solaz̄ partiū ablationem/ formare pulcrā ima/ ginem. ex vno trunco ligni. qualis vtq̄z̄ pri/ us ibi non erat. cū nihil addiderit z̄ adhuc tamen nihil de celoz̄um secretis tot pulcri/ tudinibus/ attingimus. **D**iscipulus. **S**i taliter res se habent de pulcritudine re/ rum omnium/ q̄ incomprehensibiles ha/ beantur. cur hacten⁹ frustra illas defudau/ mus inquirere. **M**agister. **F**rustra ne/ quaq̄z̄. nec inaniter sine fine. qui triplex est **U**nus ducens ad admirationez̄ opificis primi dei. **S**peciei enī generator/ hec om/ nia constituit. qui vtq̄z̄ speciosior esse con/ cluditur creature. **A**lter finis est ad humi/ liationē nostrī p̄ contemptū vie z̄ desiderū patrie. vbi relucet p̄uicra perfecta q̄z̄ cogni/ tio/ sc̄dm̄ visionem quam deuotus Bernar/ dus cuius hodie dies agitur fertur insinu/ asse per assensum suum post obitum in mō/ tem lybani. **R**eliquus finis est nostre con/ quisitioni proprius et accommod⁹ de pul/ cerrima mulierum quam respexit de⁹. **E**x/ ultauit spiritus eius in dō salutari suo. **Q**ua super re. quattuor accipito confides/ rationes. **P**rima est. sponsitas pulcerrī/ me mulieris. que sibi datur in canticis z̄ ali/ bi. plene nequit̄ intelligi pulcritudinibus alioꝝ entium non intellectis. **E**xponit̄ ei p̄silitudies. ois tā naturalis q̄z̄ artificialis

qui te talem o Maria genuere parentes.
 Vere felix Joseph sponsus tu⁹ virginalis.
 qui tui custos cum puero Jesu fidelis
 sedulus prudens atq; carissim⁹. audire vi
 dereq; te cū filio tanto tempore dign⁹ fuit
Magister. Credidi ppter quod locut⁹
 sum. Propterea iam istos. non beatifica
 re nequeo neq; sufficio. quos o beata. tibi
 feceris. esse deuotos. quos traxeris te. post
 q; Jesum benedictū fructū ventris tui. in
 odorem vnguentorum tuoz. Quo modo
 nō bñ q̄bybera caritatis lactanda. quib⁹
 os pietatis osculādū / non dedignata fuer⁹
 ostendere? Ergo iam oleum effusus nomē
 tuum. Ergo tu fons hortozū. ad emunda
 tionem simul & recreationē. cum delectatō
 nemirabili mundo datus. Tu puteus sa
 tieratis aque viue salientis in vitaz eternā
 puteus aquarum que fluūt imperu de ly
 bano candido paradisi. Tu hort⁹ consue
 omni genere tam arborū q̄ areolis roma
 ni. Tu iam coronata triumphas de capi
 te amana. id est turbulenti. de vertice sanir
 & hermon fetozis & anathematizationis. d
 cubilibus leonū. de montibus pardoz. sci
 licet tirannide superboz damnatoz q̄ lu
 na mutabilitatis. sūnt sub pedib; tuis ad
 calcandum. Porro sexaginta & septem
 & octoginta concubine & adolescentularū
 non est numer⁹. fm varios animaz grad⁹
 Una tamen colūba perfecta. quā viderūt
 filie p adoptōnem. & beatissimā predicauē
 nūc regine. que suis dñantur affectibus. et
 concubine querentes concupiscētie remu
 nationem. per filiozū boni operis ge
 nerationem. Laudauerūt te. quia beatam
 te dicent omnes generatiōes. Quā pulcra
 es & q̄ decora carissima in delitijs. S; cui
 carissima in delitijs? Illi nempe. cuius de
 litie sunt esse cum filijs hominum. Statu
 ra tua assimilata est palme triūphali. & ybe
 ra tua botrus vinee germinantis. virginel
 id est virginales affectiones. & sobria ebrie
 tate debriantis vsq; ad sanā insaniam apō
 stultos seclī. vsq; ad denudationē per vo
 luntariā paupratem. Tu delitijs affluēs
 tota dilecto supinniteris. dicens vocē ple
 nam. sensib; inexplicabilib⁹. Ego dilecto
 meo. & dilectus meus mihi. **Discipulus**
 Eva magister. euge euge. quid nos agim⁹
 obsecro. cantica canticozū exponendo. cū
 cantiaz Marie susceperam⁹. Et ecce nūc
 in laudes erūpinus. nunc obsecrationes

interferimus. ad quas titubat animus.
 ad quas hac illacq; defluit oratio mentis.
 incerto pede. lingua balba. vagis oculis.
 gestu vario. quasi fabulando seu frenesian
 do. nos habemus. immo verius nos ha
 bemur rapimur distrahimur. nescio quo
 spiritu. quem nescimus. vnde veniat aut
 q̄ vadat. **Magister.** Valet frater. Quid
 si nos introducerit. ista quam loquimur
 beata in cellaria regis in cellam ymariam
 cuius est modo clauigera. Quid stupes
 quid miraris si sobriam biberimus ebrie
 tatem spiritus? Quid si datum fuerit acce
 dere primū. o serenissimas voces amozū
 audire profundius. Totus ipse gestio me.
 quem iam non capio considerare. qd vtri
 q; contingeret / quādo dicere fas est vni
 nostrum. Anima mea liquefacta est vt di
 lectus locutus est. Fulcite me floribus. sti
 pate me malis. quia amore eius languet.
 Lena eius sub capite meo. & dextera illius
 amplexabit me **Discipulus.** Lessemus
 iam. lessemus sperare talia. qualia aman
 tes. sibi somnia fingūt. & ad incepta reuer
 tamur. **Magister.** Que cepra? **Disci
 pulus.** O queso non meministi? Cur inq̄
 ris? Intremus elucidationem cantia bea
 tissime & pulcerrime mulieris cum epitha
 lamio Salomonis. **Magister.** Animi
 rum istic sumus. Neq; enim erigunt certū
 expositōnis ordinē. q̄ nullo sunt ordine cō
 texta. vel coherentia. que preterea. nō vni
 tantū affectui sunt accommoda. sed innume
 ros. verbuz quodlibet affectus. erucrat. p
 audientū qualitate. Expones si potes duz
 egrotus assiduis suspitū plangens & sin
 gultus ex imo pectore. anbeloq; spū repe
 tit. ha. ha. ha. quid tibi significet ista vox
 plangorosa. **Discipul⁹.** Donat⁹ respō
 der dicens. interiectionē esse ptem orōnis
 significātis mentis affectū. voce incogni
 ta. Quid aut postulas vocem me incogni
 tā exponere cognoscendā? **Mag⁹.** Non
 pdidit opam & ipensam. q̄ te puer docuit.
 orōnis pres. Tu nūc grādiōr effect⁹. ita co
 gnoscito quēlibet amoris intimi & nō ficti
 vocē prsus incognitā. nō amanti. imo nec
 alienā cōpta; amāti. si nō qlibet diectura.
 Exemplū de doloris interiectione. duz sa
 nus egrotum audit & solari querit. Qui res
 pōdet apō comiciū talis aliq; facile cur
 valem⁹. alijs p̄silia damus Tu si h sis / alie
 sentias. **Discipulus.** Desperare doces.

habeat anima talis. iam facie decora. iam voce suavis. suspirabunda dicere. **Dilectus** meus mihi et ego illi. qui pascitur inter lilia donec aspiret dies et inclinentur umbre.

Discipulus. Quid oro vult hec interrupta et inexplorata penitus locutio? **Magister.** Audisti iam voces amoris ideo non perfici. quoniam tot occurrunt anime desideria valida quae nequeunt simul eripere. **Con**fundunt se potius et opprimunt. **Sentit** amans. quicquid exprimere potest. nihil ad hoc quod optat satis est. **Quare** dat se magis intelligi per interruptiones more interiectionum. ab imo pectoris. eructatas vel erutas. **Solet** inde patere taliter anhelantibus quorsum mittitur illud suspirium.

Discipulus. Da supplementum verborum istorum. **Dilectus** meus mihi et ego illi.

Magister. Quis arenulas maris. aut plume guttas dinumeret? Quis inscrutabilia scrutetur corda? **Non** facilius est id quod requiris. **Nihilominus** aliquid accipito. **Dilectus** meus mihi intendit et ego illi. **Dilectus** meus mihi oculus amoris dirigit. osculum porrigit. loquitur. assentit. blandit. et ego illi. **Dilectus** meus. mihi finis omnium desideriorum meorum. et oium cogitationum et intentionum cordis. et operationis cuiuslibet seu motus cardo centrum est et axis et ego illi totum quod dat reddo. **Dilectus** meus mihi deliriosus est. amarus est. cordans est. suavis est. benignus est. iocundus est. delectabilis est. **Sibi** oia est. **Quippe** cum quo sum vnum cor. vna anima. vnus spiritus. **Ideo** dilectus meus mihi vnitur et ego illi. **Dilectus** meus semibi dedit in precium in mortem. quomodo non omnia mihi secus donauit?

Discipulus. Quo pacto dicitur se donare deus. qui nusquam abest. **Qualiter** est anima sibi finis desideriorum suorum vel operationum. qui propter seipsum omnia operatus est secundum sapientem.

Magister. Docet angelica salutatio. modum donationis dei. **Salutatur** enim Maria per angelum. sic anima per spiritum sancti aliquem instinctum. qui loquitur pacem ad conuersum cor. **Handat** quoque salutes. dicens anime secreto cordis silentio. **Salus** tua ego sum. **Et** illud. **Remittunt** tibi peccata tua. **Vade** in pace. **Non** enim datur salutatio excommunicatis. nec eis quorum presentia horrescimus. **Sic** inuenit

apud deum gratiam animam que per eum fit disposita et organata suo modo. calore vitali gratie ad susceptionem domini. de quo et a quo vivit anima non minus quam disponit corpus organicum per armoniam qualitativarum dispositionum ad animationem introductionem faciendam in corpore. **Tunc** audit anima dominum tecum. quia se dat ad nutum anime ut fruatur se. et alio quolibet utatur in se et propter se. **Unde** fit amoris illa reciproca donatio mirabilis. quo manet in caritate in deo et deus in eo. **Dilectus** meus mihi supple seipsum dat et ego illi seipsum reddo et me ipsum cum eo cum quo iam vnus effectus sum.

Et sic in illa trinitate ineffabili pater dat filio spiritum. et filius patri reddit eundem spiritum. sic anima datur sibi dilectum dat. et reddit seipsum sibi qui tribuit. ut sit ipse principium et finis omnium desideriorum vtriusque. **Hanc** dignationem amoris inestimabilem quia philosophi superbi non potuerunt nec voluerunt attendere. propterea nullas tales ad deum voces deprecari conati sunt. **Dilectus** meus mihi et ego illi fuerunt idcirco ab huiusmodi epithalamio marie et salomonis penitus alieni et ad illud surdi. **Quod** attendens christus. exultavit in spiritu in illa hora. **Confiteor** tibi inquit pater domine celi et terre quia abscondisti hec sapientibus et prudentibus et revelasti ea parvulis. **Ita** pater. quia sic placitum est ante te. **Non** meritum cuiuscunque. ne quis gloriatur in se. **Unde** si tale aliquid cecinit Maria dicens. **Deposuit** potentes de sede et exaltavit humiles. **Discipulus.** Quatum intelligo. deus sedat in dono quod in format animam et vivificat eam. reddens deiformem et pulchram amabilem et desiderabilem. qui letatur in operibus suis. maxime in filiis hominum. **Sed** cur anima dicit aliquando. **Dilectus** meus mihi. ut hec transferat. aliquam se proponens et dicens. ego dilecto meo.

Magister. **Dilecta** fert in dilectum finem vnum duplicem. apprehensivam scilicet et motivam. **Uis** apprehensiva seu cognitiva. quodammodo trahit ad se et in se suum obiectum quod est verum. **Sed** conuersus est ordo virtutis motive vel affective presertim dilective cuius obiectum est bonum. quia tendit et extendit se ad ipsum. **Causam** dat per se. **Verum** inquit in anima. scilicet bonum in rebus. **Utrum** bonum quod est appetibile aptum imprimendo se per cognitum.

non nobis / sed nomini tuo da gloriam.
Tibi gloria. nobis autem confusio / qui
 serui inutiles sumus. qui nihil habemus
 quod a te uon accepimus. qua tibi dona
 confitemur et reddimus. **V**olum^{us} ut ad lo
 cum unde exeunt flumina gratiarum reuer
 tantur. ut iterum fluant te donante. sis ma
 gnificus in sanctitate et gloria. **D**iscipu
 lus. Non est quod contradicam. dic de se
 cunda questione. **M**agister. Enunci
 alle videtur propheticis spiritu plena / ver
 bigena nostra / q^{od} hoc nomen adiectiuum ap
 propriate sibi et antonomastice daretur per
 omnes generationes. velut nomen epithe
 ton desup sibi datum. sibi debitum. sibi pla
 centissimum. nec non conuenientissimum ius
 cundissimum et appropriatum. **D**ignare
 nos laudare te virgo sancta. o ter quaterq^{ue}
 beata. Beata primo que credidisti clamat
 Elizabeth. Beata secundo quia gratia ple
 na scdm Gabrielis salutatione. Beata ter
 tio et benedicta. quia benedict^{us} fructus ve
 tris tui. Beata quarto. quia fecit tibi ma
 gna qui potes est. Beata quinto. quia ma
 ter domini. Beata sexto. quia fecundata vir
 ginitat^{is} honore. Beata septimo. quia nec
 primam simile visa es nec habere sequen
 tem. **D**iscipulus. Numerasti numeros
 beatitudinis sub quadam generali laude.
 quid censes si ad specialia descendam?
Magister. Descendam^{us} placet. Sicut
 plenior dabitur intellect^{us} preconij quo bea
 ta dicitur per omnes generationes. Offer
 tur animo triplex beatitudo. Una vie per
 spem. altera patrie per rem. tertia quasi me
 diat inter spem et rem. inter viam et patriam
 quale habuit manifeste christus quez fuis
 se viator^{is} scdm animam. et comprehenso
 re scdm spiritum / nullus ambigit theologus
Porro qualis sit beatitudo per spem et
 gratiam. non sit comuniter fideles christia
 ni. Qualis preterea sit beatitudo glorie vi
 demus nunc per speculum in enigmate. cre
 dentes eam esse quaz nec oculus vidit nec
 auris audiuit. nec in cor hominis ascendit
 Recogitata vero duplex hec beatitudo. vi
 am aperit ut tertia quasi media cit^{us} cogno
 scatur. quia minor est q^{uam} glorie consumma
 te. et maior q^{uam} solius spei et comunis gratie
Nec abhorret hec distinctio theologi
 ca / phisica consideratione. que ponit virtu
 tes primas politicas. secundas purgatori
 as. tertas purgati animi. quas aristoteles

vocat heroicis. **N**ec beatitudo que purga
 ti animi. vel heroicalis excellentie dici po
 test / fuit in beata nostra dum viueret. super
 omnem purum hominem / sicut beata residet
 in patria super omnem angelicam potesta
 tem. hoc est que a nullo vincitur illustrius
 scdm Damascenum. Et iuxta hierarchicam
 Dionysij legem / continet eminenter om
 nem perfectionem creaturarum tanq^{am} infe
 rioram. ut iure dicatur Regina mundi et
 domina. **V**is igit^{ur} breui compendio **V**a
 rie beatitudinem. notaz tibi fieri. da sibi per
 eminentiam quicquid in creaturis videris
 melius ipsum q^{uam} non ipsum. Et si non for
 maliter tamen eminenter q^{uam} distat a deo
Et quonia princeps fuit in via viriusq^{ue} bea
 titudinis vie scilicet in patrie ponem^{us} aliq^{uod}
 de conditionib^{us} beatitudinis eterne. p^{er} q^{uod}
 gradatim veniam^{us} ad petita vel ad peten
 da. **D**iscipulus. Expedies iudico. nec
 audiendi tenebit me fastidiu. etia si preco
 gnita narraueris. **M**agister. Est beati
 tudo spirit^{us} que separatur ab anima. id est a
 sensuali portione. **N**ec fuit in christo via
 toze. **N**ec in spiritib^{us} separatis viget. **H**a
 bet nihilominus anima suam beatitudinem
 duz resumetur incorruptibile corpus a spi
 ritu beato. **D**icitur incorruptibile pro tol
 lenda calunia quaz vellat aliqui struere de
 resuscitatis iustis / tempore passionis quo
 rum spiritus statim in descensu spirit^{us} chri
 sti in limbu patrum beatificati sunt. quando
 momordit christus infernum. saluado spiri
 tus istos p^{er} beatificam visionem. de qua latro
 ni dictum est. **H**odie mecum eris in paradiso.
 qui purgandu^m fortassis aliqd^{am} habebat.
 nisi priuilegium nouitatis. aduentus re
 gis / ipsum sicut et alios multos. forsitan et
 omnes / tunc a purgatorio liberasset. **T**a
 les inq^{uam} spiritus beatificati. si corpus no
 incorruptibile susceperunt. aut quia mor
 tui sunt scdm quosdam / sequitur vn^{um} mi
 rabile q^{uod} tales fuerunt comprehensores in cor
 pore mortali sicut christus. **S**equitur et
 tiam q^{uod} fuerunt bis mortui. sicut Lazarus
 cum statutum sit omnibus semel mori fin
Apostolum. Respondent quia apostolus
 non negat quin pluries. **A**t vero nulla sit
 ambiguitas de resurrectione nouissima.
Sunt autem tres dotes spiritus beati. sit
 separatus aunt coniunctus. que sunt frui
 tio visio et tectio. **S**unt quatuor ipsius aie festi
 tiue resumpto corpore gloriose q^{uod} plene seditu^m e

Tractatus Quartus

tam anime quæ spiritui Unde reddetur clarus, impassibile, agile, subtile. Nolo tamē existimes quod spiritus et anima sunt in eodē homine/modo vel tunc due nature distincte, vel due anime et essentie, licet fuerit aliis quando articulus in anglia condemnatus dicere quod non sunt due anime in homine eodem/rationalis et sensitiva. Prior vero sententia tenēda est put ecclesiasticis dogmatibus continet. Dicit christus quod potestates habebat ponēdi animā suā, sed quia illa sit spiritus, noravit euangelista Tradidit spūm

Discipulus. Prīdē ita dicisti, prīdē ita nouisti, exponē quod ordiris? **M**agister. Quia loquimur de dotibus que solēt attribui nubentibus. Sponsus enim dotat sponsam, et nulla creatura non uiuita diuinitati (ut excipiatur anīa christi) dignior fuit dei sponsa notari. Maria uero sponsa si et spōse metaphora dum inquirim⁹ beate Marie laudes, atq; preconia, dū uia trix etiam pegrinaretur in terra. **D**iscipulus. Gratanter ac letus accipio, quatenus in his assumptionis sue solennibus / dum cantica canticorū resonat ecclia tanq; epithalamiū suū materia conquiredi iocundissima ministrat. **M**agister. Animaduerte quē admodū tres in matronio succedūt grad⁹. Est enī matrimonii initiātū estratum, est consummatū. **D**iscipulus. Scio, sed quid ob hoc texere vis? **M**agister. Uolo dicere uirginale spōsam nostrā / sū triplices hunc statū, triplicē habuisse beatitudines. Beatā respice primo modo / dū ab instanti creationis spūs sui, initiātū est matrimonii cū eterno sponso deo, per arram fidei, spē caritatis et ceterarū uirtutū. Beatā respice secūdo modo, dum matrimonii plene consummatū est in assumptione corporis et anime / cū eternitate dotū suarū. Beatā intellige tertio modo quando matrimonii fuit ratū in conceptione filij dei, et deinceps per gratiā consummatū, ne dissolui possit per peccatū quū ad cubiculi secretū, primo fuit in assumptione introducta ubi fuit et est matrimonii consummatū.

Discipulus. Jaz uelut per rimulas, incipio uiderē quo tendit iter tue deductionis? **M**agister. Videbis apertius si pauca de donibus enumerauero potius quæ doceo. Tres idcirco dicuntur dotes, sponse ad cubiculum sponsi recepte per gloriā, uisio fructio et tentio, que respondent tribus theolo-

logis uirtutibus uie, que sunt fides, spes, et caritas, et tribus anime uiribus, rationali concupiscibili irascibili. Dicuntur inq; igitur dotes, quia sunt habitus / disponentes tres istas vires scōm mentem, que est spiritus, immo uero tunc cum sponso spirit⁹, ad act⁹ / qui beatitudinē constituūt, quid sunt intuitiua uisio, et actualis fructio cū eternitate. Ad quid ualent dices iste dotes? Sane quaten⁹ spōse suppetet, unde portet iugū suauissimū et onus leuissimum beati coniugij, ubi fit mens suo modo parens uerbi et sacrarium spiritus sancti. Nunquid uideatur talis, tantq; filij educatio iugis et eterna qualem habet ipsa mens uerbigena, sed uero in unum mater et filia. **D**iscipulus. Cōuenisse credim⁹ hec tria simul in Maria, sed quo pacto conueniant in menterationali non ita perspicio ut uirgo dicatur mater et filia? **M**agister. Uirgo nominatur propter sinderisim, que nunq; uolatur. Mater, quia parit in se uerbum, uero et de se patre luminū, cuius est filia, cuius filio nuptialiter cōiuncta est. Quid / ni tūc psallet et exulter Marie spirit⁹ in deo salutari suo, laudans, psallens et iubilans pleno totoq; cordis affectu, hoc canticorū canticū amoris per amorē canticū nuptiale, quod dicitur epithalamiū. Canticū nouum, propter illud, qui noua fecit omnia. Tenor huius cantici cōsistit in essentiali beatitudine uisionis dilectionis et fructiois dei, que semp uero et inuariabili tenore subsistit et resonat. Porro respectus creaturæ tam in uerbo quæ in proprio genere, mouet ad canticum multiplici uarietate decorum tanq; pro discantu. Neq; dubitaueris omnes et singulas in unum concurrere mentales spiritus affectiones. Formabitur enī melodia spiritus, ad exemplar armonie siue melodie dinalis, que stabilis semper in se manens fastidire non potest, tanq; assidue renouetur.

Magister. Habes ecce ueritatem conclusionis unius quam tu tibi declarari quandoq; postulabas, si Maria in hoc cantico se in omnes perfundebat affect⁹ uel anime passionēs.

Discipulus. Habeo forte pro statu gloriæ quū ambiguum uideatur, si sint in spiritibus beatorū omnes affectus, tot et tales, quot et quales sentimus in uia, immo non est dubium de dolore. Non enim erit amplius ibi luctus neq; clamor sed nec ullus dolor? **M**agister.

De hoc statim videbimus. Tu colligas et intelligas interea quale fuerit canticum beate virginis quot vocibus alternatum, duz iam adepta fuerat beatitudinem illam, que dicta est superior ad beatitudinem solius vie proxima et vicina beatitudine patrie. Quid si viatores aliqui exercitatos pro consuetudine sensus mentis habentes possint cum omni promptitudine voces affectuum secundum notulas quibus vocalium, sparsas per sillabas psalmodiarum, vnamquamque concinere vel formare. **Discipulus.** Concludit intelligentia tua, quod rationabilis sit conclusio que non ita recipienda est, quasi vox quelibet affectionis, retineat sonum integrum, franguntur enim quadam allisione non aliter quam in compositione dictionum videmus. Non enim hec dictio magnificat plene sonat, istas litteras magnificat, sed in vnum colliguntur quasi tertium mixtum sonum. **Ubi** est philosophus, hoc exemplo, duz de mixture tali loqueretur elemetorum, que manent quidem in mixto, sed refracta, vel sine essentia ut placet **Auicenne**, vel ut **Auerrois** secundum proprias qualitates. **Magister.** Exemplum placet quod inquisitione philosophica presupponit. Exemplum aliud, video quod multis aromatis simul tritis, ex quibus odor tertius mixtus resultat quandoque plus redolens/aroma predominans. **Co**apretur exclamatio canticorum, que est ista que ascendit per desertum sicut virgula sumi ex aromatis mirre et thuris, et sequitur et vniuersi pulueris pigmentarij. Exemplum aliud est in re nostra licet enim pueri distincte prius sonent, et ut remi postmodum iungunt, litteram paulatim cum vocibus istis, tandem vsu continuo cantant sine vocibus notularum quod tandem exemplum, in contrapuncto, deinde in discantu plus apparet, vnde valeamus ad musicam cordis transferre rationem, vbi celeritas maior est atque facilior sonoritas affectionum spiritualium, quam sit exterior vocalium. **Discipulus.** Das praxim vten digamma mystico canticorum cordis. Vnde palam sit non esse sistendum iugiter in his quinque vocalibus, a. e. i. o. v. **S** nec in singulis deliberate pausandum est affectibus. Alioquin fantasia plus tandem lederetur, quam intelligentie recreatio proueniret. **U**ius rationem sensualis nos quotidie do-

cet cantus. **S**ed manet dubitatio mora de beatis deo iubilibus, apud quos sola vox leticie, et nulla spei, nulla compassionis, nulla timoris, nulla denique doloris resonare videtur. Et hec dubitatio verti potest ad beatitudinem **Marie** virginis, pro statu vie, proxima statui patrie, quando non habebat peccata que doleret, quando conformis erat sua in omnibus voluntas pro uidentie dei, que in sui dispositione non fallitur. **Magister.** Habebit hoc vltimum de conformitate voluntatis locum proprium. **C**eterum de affectibus beatificati spiritus edoceri poteris, per similitudinem de terminationis abundanter tradite per doctores de virtutibus moralibus et theologis, et de donis beatitudinibus et fructibus si manent in patria. Quorum finalis est resolutio que in quolibet bono habitu reperitur aliquid quod dicit perfectionem sed in pluribus coniunctum est aliquid pro statu vie imperfectionem notans vel indigentiam. **F**ides dicit innitentiam prime veritatis, spes diuine liberalitati, caritas diuine bonitati, et horum quodlibet vniquam bonum est perficiens spiritum. **S**ed imperfectionem respice **F**ides importat enigma, spes cum enigmate futuram fruitionem, caritas vero a deo, quous hic non consequatur intuitiuam visionem. **P**enitentia dicit detestationem peccatorum, **T**imor fugam separationis a deo, **C**ompassio seu misericordia promptitudinem auxiliandi, zelus a morem iusti. **E**t ita per omnia reperies aliqua de se bona si coniunctos defectus abstuleris, ut a penitentia peccatorum commissum, a timore periculum cadendi, a compassione miseriam cui nunc oporteat subueniri. **S**ic itaque de singulis affectionibus beatorum spirituum, quas theologia vocat extenso nomine passionem, que non sunt in spiritu rationali, maxime separato, secundum realem mutationem quemadmodum philosophi stricte loquuntur de passionibus sensitivae anime. **A**ffectio autem spiritum immutans/intentionalis est sicut gaudium et desiderium de deo, odium vel displicentia de peccato, resiliitio in deum et ab inferno, affectus succurrendi alieno incommodo. **Discipulus.** Et si magna pars questionis soluta cernatur per exemplum de virtutibus, tamen descriptio beatitudinis affert.

Am.

serupulum. quoniam beatus est qui habet quicquid vult scdm antiquos. et Augustinum qui addit nihil mali vult. **B**eatus dicitur quasi bene actus. cui omnia oprata succedunt scdm Cassiodorum. **M**agister. **C**onclude primo per etymologiam beati contra stoicos. q virtutes non sunt insensibilitates. quia dicitur beatus quasi bene actus. ergo bene motus. ergo non insensibilis. **E**t hec certe concedunt de affectionibus intrinsicis rationis. sed sensuales omnino detrahunt a sapiente quasi sateos virtus efficiat. **P**orro non est de ratione beatitudinis. q beatus statim habeat qd quid vult oprandum maxime circa alterius sed absoluta beati voluntas sicut semper conformis est diuine voluntati sic semper impletur. **E**t huius declaratio proprium locum habet. **S**uperest distinguere de spiritibus affectionum receptivis. Aliqui sunt impassibiles effecti. et contra passibilitatem lesiuam vel corruptiuam vel abiectiuam perfectionis debite. vt in celo. quonia nihil impedit. imo confert esse passibiles passione perfecta. sicut dilectio dei. suaq fructio. **N**one celum impassibile dicitur primo modo quod lumine solis cernitur mutari. **A**lius est spiritus rationalis atq receptivus lesiue passionis etiam vt spiritus est. et hoc quotidianum est nobis viatoribus vt velimus nolimus. **E**t de damnatis spiritibus fides credit. sed modus alio loco dicendus est. **E**st tertia vel fuit in nonnullis spiritibus proprietates. que dedit eis/posse non pati passione lesiuam vel disconuenienti. qualis fuit pro statu nature institute. et qualiter erat in anima christi. nisi sponte passiones suscepisset. **V**ides ne igitur q primus spiritus per passiones non leditur qualescunq. nec si poneretur in stagno sulphuris ardentis **G**audet assidue. nec gaudium minuunt alie iuncte affectiones. sicut compassio deficientium. detestatio peccati. resilitio reuerentialis in propria paruitatem que timoris species est. **O**dium deniq vitiorum. qd est zelus bonus. et ita de reliquis imperfectione semota. **T**ertius spiritus suo modo carebat lesiuis passionibus in primo parente. et nunc forte sic in Enoch et Helia **S**ed an beate nostre talis fuerit exultatio spiritus in deo salutari suo non arbitror asserendum. quin doluerit tam anima q spiritus

non enim glorificatus fuit spiritus eius. si cut spiritus christi. nec voluntate sola passionibus lesiuis subiacebat **I**tam inquit Simeon ipsius animas. pertransibit gladius. **D**iscipulus. **N**one sunt immunis ab omni peccato nostra brata. et si sic/cur passio est. quia quicquid patimur. peccata nostra meruerunt **E**ua deniq fuisset ante lapsum. ipsa **M**aria perfectior. quia tunc potest rat nihil pati. **M**agister. **N**otata est alibi responsio. q in **M**aria fuit necessitas originale peccatum contrahedi. scdm causas inferiores. scdm legem propagationis et coniunctione viri cum femina. **E**t enim superior preiudicauit huic necessitati preueniendo casum. per sanctificationem et gratiam. **S**ic dicit in alio casu sanctus **T**homas. de occurrentibus tempe iudicii obiura christo in aera. q si non moriantur. hoc non est scdm causas inferiores quibus habebant necessitatem moriendi. **N**ec est contra apostolum dicentem. statutum est hominibus semel mori deinde iudicium. quia privilegium superioris hoc suspendit. **N**on secus est in proposito de **M**aria. a necessitate contrahendi originale peccatum. preuenta et privilegiata. et excellentissime sic redempta qualiter redimi non egebat **I**esus christus quia per carnalem concubitum non formatus. **D**olores idcirco pertulit **M**aria. non omnino sponte sicut filius. sed nec penit in uoluntarie sicut nos in quibus motus vitiosus si preueniunt iudicium rationis. quos ratio preueniebat in **M**aria. **A**liquin venialia saltem commisisset. **N**ihilominus dolebat ppter spiritum passibilem. et statum. cum omni tamen moderatione et tute. et merito continuo. **C**oplebat insuper illud aplicum **G**audete in dno semp. itez dico gaudete. **S**ciebat. qz dñs sibi primus erat et fuerat. supra ceteros viatores. qd notauit cu subiuixit p causa exultationis sui spūs. **I**n deo salutari suo. qz respexit in dñt humilitate ancille sue. **I**uxta pmissum p **E**saiā. **S**up que respiciā. nisi sup paupculū et contritiū spū. et tremētē fmones meos. qz uis certa esset non minus aplo. q neq mors neq vita te. separet eā a caritate dei que erat in xpō **I**esu salutari suo. **E**t ideo continuo gaudebat plus qz in sola spe. sed minus qz in re glorie **E**cce habes in hac dictione beatā. **E**. pro spe. habes a pro leticia. **J**am supra spem

[Marginal glosses in a smaller script, likely from a different source or a later hand, discussing the text's implications.]

additur tertium a .dum venit in gloriam.
 Huc pro canticis accedit incidens cōside-
 ratio nomis hui⁹ beatitudo. q̄ quinq; vo-
 cales/quiq; significantias affectuum in se
 claudit. **L**eterum quia dixisti. omē quod
 patimur. peccata meruisse. vey est propter
 originale peccatum. quod remouit probi-
 bens lesiuas passionē cum peccatis. **N**o-
 stra deniq; beata semper habuit gratiam
 gratum facientem. que originali superemi-
 ner iusticie. qua primitus ornata fuit **E**ua
 sed perdidit. **D**iscipulus. **A**ccipisse pu-
 to sufficientem pro elicita prius cōclusiōe
 deductionem. de cantico **M**arie scdm om-
 nes affectiones sub omni facilitate forma-
 tas per organum cordis. vbi fulgebat men-
 tis verbum sententiosissima numerositate
 representans velut mirabiles ratiōes rerū
 instar patrie. licet adhuc in enigmate vie.

P. **A**c vero putas ne credendum. q̄ vocale
 canticum addiderit nōnūq; hec beata.

Magister. **S**ane puto/marime in ista
 pegrinatione laboriosissima comitib; **J**e-
 su puero ⁊ virginali spōso **J**oseph. vt ad
 implet ad litteram illō **P**salmiste. **C**an-
 tabiles mihi erāt iustificatiōes tue. in loco
 pegrinationis mee. **C**ur p̄terea nō cecine-
 rit corpalem recreando laborem. nūc **p**salmos
 patris sui **D**avid. nūc canticum pro-
 prium. nūc illud **Z**acharie. nūc **S**imeōis
 alludens sponso blandienti ⁊ dicenti. vox
 tua sonet in auribus meis. vox enim tua
 dulcis. **N**unquid existimas beatam n̄ram
 in iocundissimo partu. ⁊ post partum. duz
 natus erat saluator mundi. concinentibus
 angelis. **G**loria in excelsis dō. siluissē? **N**ū-
 quid non infanti posito in presepio ⁊ flen-
 ti. debuit ⁊ consolatorium fescēnūz. dul-
 ci susurratio velut aure tenuis r̄sonar? **Q**uid
 vero de celebri ritu propriariū nuptiarū cō-
 iecturas. que nuptijs alienis interfuit hila-
 riter honorādis. ⁊ vino de aqua facto. gra-
 tuita pietate solandis. **Q**uid in templo nu-
 trita et de canticis syon edocia. debuit que
 so silere. **D**iscipulus. **G**rata commemo-
 ras. que nō abhorret a pia credulitate. eti-
 am si addideris iustum **J**oseph cuz puero
 iesu nōnū. q̄ vna cecinisse. **S**ed hec hacte-
 nus. q̄ seculi prudētib; in ocul suis (q̄bus
 omē qd putāt sublime videre) nuge vide-
 bunt aniles ⁊ indigne. q̄si nō multo ampli-
 or fuerit hūiliatiōis. vel crucis misterii. v̄l
 lotio pedū. imo generalr̄ ois actio nouissi-

mi viroz. qz fact⁹ est p̄ter nos opprobriū
 hoim ⁊ abiectō plebis. q̄ sint ista q̄ dicim⁹
 de **M**aria. **M**agister. **D**as materiā dis-
 solutiōis pus facte q̄ntis tue. cur erūpens
 in canticū nouiz dixerit brā. **M**agnificat
 aia mea dñm. **S**ane qd magnificētius eo
 cui⁹ magnificentia eleuata est super celos.
Quid in talē magnificaret h̄ est magnificū
 p̄dicaret. **Q**uidni toto nisu dilataret. ⁊ extē-
 deret aie sinū ad ei⁹ amplexū. **Q**uidni p̄re-
 rea. crebrius alēnaret affect⁹ suos. fm no-
 tulas vocaliū. mō de leticia in cōpassionez
 sentiēs q̄ miseratiōes dei sunt sup oia opa
 eius **P**recipue nūc. q̄ misericordia dñi ple-
 na fuit terra. q̄ cōplera est postulatō **p**salmi-
 ste. **E**t veniat sup me misericordia tua
 domie salutare tuū scdm eloquiū tuū. quā-
 do misericordia ⁊ veritas obuiauerūt sibi.
 quādo iusticia ⁊ pax osculate sunt. q̄ deus
 dedit benignitatē. ⁊ terra nostra dedit fru-
 ctū suū. q̄ timidus. dolēs ⁊ languidus ho-
 mo per sapientiam accusatus. per iusticiaz
 damnat⁹. ⁊ punitus per potētiā. suscept⁹
 ad gratiā p̄ viscera misericordie dei nostri
 in quib; visitauit nos oriens ex alto. glori-
 ficatiōis et̄ne sp̄e afferēs. q̄ soluta mors d̄
 deperit. datur triūphus gratie **D**iscipulis
Lōq̄cio. **T**ales in enarrabiliter cōtempla-
 tiones. beatam nostram sub omni celerita-
 te in momēto. in ictu oculi. in nouissima tu-
 ba contulisse. ⁊ in affectum suauissimi cor-
 dis traducendo cantasse. **J**uxta ⁊ supra p̄-
 mictionem notularū vt sit in verbulis seu
 minutis discantuū. **I**ntonās igitur voce
 serena / p̄sonuit post **E**lisabeth p̄conium.
 immo tonuit ⁊ exclamauit voce grandi ad
 aures seculozū oim. **M**agnificat anima
 mea dñm. **T**ale tuū carmē nob̄ dina maria
 quale sopor fessis in gramine. quale p̄ estū
 dulcis aque saliente sitim restinguere riuo
Sed redit ad cor. cur non dixit **M**aria?
Magnificat anima mea dominum.
Magister. **A**ltiori repetam⁹ principio. di-
 centes **M**arie linguam / fuisse calamū scri-
 be velociter scribentis. hoc est spiritussan-
 cti qui nedum velociter. sed multipliciter
 scribit. adeo q̄ non est votavnum positum
 sine causa. non est aper vnus / tam in signi-
 ficatione q̄ in ordine frustra locatus. **E**xq̄
 perpenditur q̄ lata ⁊ lauta sit mensa sapiē-
 tie sacre que tot epulas ⁊ fercula ministrat
 quot possunt a quocunq;. veri ⁊ salubres
 sensus elici. scdm quadruplicis expositiōis
 .**A**m. 2 .

genus. **P**reuidens igitur spiritus sanctus seminarium quinq; vocalium non esse pretereundum a posteris. sed inde significatio nes alias modo quo nunc fecimus / et facturi sunt alij subtilius eliciendas / voluit primum canticum canticorum **M**arie versiculuz terminari sub hoc nomine trisyllabo dominum. tanq; neuima primum. o. i. v. **D**iscipulus. **H**irum vero cur canticum summe leticie finiuit in voce doloris et mesticie. q; lem. v. quinta notularum designat. **M**agister triplex occurrit hic. et nunc mystica ratio. Prima quatenus ex prima vocali. a. et vltima. v. redderetur quasi diapente que e quinta perfecta. Altera quatinus fieret antiteton seu contrapositio gaudij ad merorem. Tertia pro laude humilitatis. que catica vie solet in dolore terminare. quasi diceret. Quomodo cantabimus canticum domini in terra aliena. **S**it proinde grauior solidior et eminentior ipsa salubris leticia que tali fine stabilitur interrogatioue humane miserie. sed non absq; misericordia quam **I**unctum sibi notat. **D**iscipulus. **N**on dilataueris nunc hanc imaginatiorem. sed te confer magis ad causam litteralem. **M**agister. **I**sta quide litteralis est quia scdm litteras. **S**ed ad intentiorem tuam dico q; in initij sapientie est timor domini. **S**i ego dominus ait ipse. vbi e timor meus. **T**imor (vt scis) ad antiquam legem spectabat. sicut ad nouam amor. **D**ominus preterea plus respicit opus creatiōis et potencie. **A**n ab omnibus magnificandus ee concedit dñs. **N**omē vero qd est deus salutaris meus ad opus recreatiōis et grē. nemo christianus ambigit prinere. **I**deo cur debuerit sublequi vides. **D**iscipulus. **N**isi prius ostēdisse que admodum brā nostra particeps iuuēculaz tympanistriaz / potuit alēnare repete prias meditationes et affectus. non ita satisfacerēt mihi rñsiones tue. qz talem neq; conseq; celeritatē. **M**gr. **D**at cam q; ait. **C**orpus qd corrūpit aggrauat aiām. et depñit terrena habitatio. sensuum mlta cogitatem. **N**ostre vero beate cōuersatio iam erat in celis. iam q; q; dotes corporis glificati inchoabat. ex abundantia virtutū. nec nō dominij spūs sup aiām et corpus. vt esset inde corpus agile fm omnes vires cognitiuas et motiuas subtile. **P**reterea clarum nec ita passibile vt nostrum quod preuenitur a pmissis motibus. sed tamē ista minus q; nunc

in patria. **D**iscipulus. **D**es aliquod indicium corporis **M**arie spiritū nō pgrauantis. **M**agister. **P**reueniebat spūs suus. corporales intus motus. qui nati sunt obsequirōni. **N**on grauabat eam puerperituz. nulla labes tyrānice rebellionis exfomite / colaphizabat eam. deniq; nullas in se cōmōtiōes illecebre carnis sensit. sed a respicientib; se sedauit. **C**redi similiter debet q; ab audientib; serenissimā vocem eius. **S**ecus de aliarum vocib; que ad gehennam inflāmant. **I**deo nec predicare pmissuntur. nec cant; apud eas caret discrimine. plusq; sibilus colubri vel serpentis quarum sunt oculi vt aspectus reguli. et raptus germina virtutum eradicas et exures. **D**iscipulus. **S**entio quos et quas tangit illud secus et ista diuersitas a **M**aria. **S**ed verum coruerit tentationibus inimici. **M**agister. **N**on oportet. q; sathan si ausus est tentare filiū dei. quomō non tentasset matrem. qd ei cessit ad palmā victorie multiplicis et aureole. vt coronaretur q legitime certasset. quia nō vt **E**ua succubuit tentatori. **D**olebat preterea euz dolentib; gaudens cum gaudentib;. sed vtrūq; moderamine summo. vt plus de vulnerib; et necibus aiām p virtutū q; corporū p pestē et gladiū videret. exemplo filij plus dolentis in gratitudinem nostre nequicie. q; tormētuz mortis ppe suo modo. **Q**uare noli dubitare. qz canticum suū iocūdissimū et a iocunditate inceptum. instituerit **M**aria cū timore sancto. cum zelo bono. cum viscerosa cōpassione. cum spe et multo desiderio. quaz vgebatur caritas. exclamare. post ascensionem filij sui. **F**ilie hierlm nunciate dilecto qz amore languet. **D**iscipulus. **U**el lem cōparares beatitudinem **M**arie quā nūc fruis. ad beatitudinē vie. que licet finis se sit pbata singularis. mihiominus patrie par non fuit. **L**um enim pretulisset **I**esus **J**ohannem inter natos mulierum / subiūxit. **Q**ui minor est in regno celoz am maior est illo. **I**taq; rem mihi feceris. vestisq; suis accomodam / que recolimus. **M**agister. **S**uscipe nunc oculis intelligentie. et aures erige fidei. quemadmodum magnificauit hodie **M**aria dominū. videns facie ad faciem christū qui sibi magna fecit et inscrutabilia. prius in terris nunc in celis. **D**iscipulus. **C**ōstituit ipsa sola / hierarchia scdm sub deo trino et vno / hierarchi

apud quem hierarchia
sola sublimata sed et
er vntatem suppoli
Suscepit ipsam domi
misericordie sue collocans
chores angeloz ap
Johannes baptista
Daria postius in ordine le
sicuti simul et alij p qualitate
ad infimum eodem in
reposito dicunt salua
merito. deficere pro q
constitunt. **M**ari
deuota virgo. vt regi
iure vocetur habens
virtutem infuicaz super
dimiti regni
peter et alie
de consiliis in potesta
Semel locum est deus
potestas dei est rñbi
Potestate domino
quodammodo. mlerico
nari sponles regnari.
regna misericordie
hodie dominus
omnibus diebus vi
hodie se
nulla
fricant
que via
me
in
Quine hodie. quibus emmo
obis ad acta obis mudo ceteri
Nulla post dicitur voluerit. m
reuerentia: r acene. nlla hodie
Conferat et potestati
gratiam. et infuicaz
sua vltimo. **M**ari
Conferat et potestati
mollis mōm me
re. deo aut iura et ma
in secula seculor. **C**onferat
in do saluati nunc
vntate desiderii. mōm
dolan filij sui
sicuti in
sicuti in
sicuti in
sicuti in

primo et summo apud quem hierarchiam
 humanitas filij sui sola sublimata sedet a
 dextris virtutis dei per unitatem suppositi-
 ni. **M**agister. Suscepit ipsam dominus
 recordatus misericordie sue collocans ip-
 sam super omnes choros angelorum. apud
 quos videtur beatus Johannes baptista
 primus post Mariam positus in ordine se-
 raphin loco luciferi simul et alij per qualitate
 meritorum usque ad infimum ordinem an-
 gelorum. sub quo repositos dicunt salua-
 tos ex solo christi merito. deficientem pro-
 prio que secundam hierarchiam constituunt. **M**a-
 gnificata est ita hodie beata virgo. ut regi-
 na celi. immo et mundi iure vocetur habens
 preminentiam et virtutem influriam super
 omnes. Principatum habet dimidij regni
 dei si sic dici potest sub typo Hester et Assue-
 ri. Regnum quippe dei consistit in potesta-
 te et misericordia. Semel locutus est deus
 duo hec audiui. quia potestas dei est et tibi
 domine misericordia. Potestate domino
 remanente cessit quodammodo. misericor-
 die pars christi matri sponseque regnanti.
 Hinc ab ecclesia tota regina misericordie
 salutatur. **M**agnificat. hodie dominus
 quia magnificata pre omnibus diebus vi-
 tesue. Plenum gratie complementum. hodie se-
 cura recepit. Nulla dies ipsi festiuior. nulla
 desiderabilius iocunditate refulsit. Felicius
 parit hodie gloriosa filium in corde que via
 trit in corpore genuerat. imo iam non me-
 minerit pressure. quia natus est homo in
 mundum alterum et in sinu patris collocatus.
Quamvis hodie. o qualibus armonie mo-
 dulis ad aucta celestis melodie cantilena re-
 sultat. Nulla post christum vox suauior. nul-
 la penetrabilior et acutior. nulla liquidior
 exaudiri. Consonat ei pro tenore grauissi-
 me presso. grauissimum et infimum peccatorum
 lucifer cum simul ululantibus et stridentibus da-
 natorum rugitibus. Consonant inquam. quia iusticie
 voces consentaneas molli modo cantui me-
 lodizant. sed eis ve. ve. deo autem gloria et ma-
 gnificencia in secula seculorum. **E**xultauit
 spiritus inhians prius in deo salutari suo. nunc
 impleto funditur biatu desiderij. requiescit
 in intimo sinu sponsi dilecti dei salutaris sui
 prius antea deprecabatur osculetur me oscu-
 lo oris sui. Prius ybera sponsi sitiabat. pri-
 us trahi se post se postulabat. Hodie toto
 amplexu nunquam abrupenda. toti sponso

beata coniungitur. Inebriatur ab ybertate
 te yberum sponsi et torrente voluptatis. nulla
 iam necessitate trabenda potatur. **T**ra-
 bat nos pro se deprecamur cuius nomen oleum
 effusum. ut curram. in odore unguentorum
 suorum. Currant in via quedam adolescentule
 scilicet virtutes et actiones portio in infe-
 rioris. Ita per metaphoram nominaueri-
 mus. Gaudent omnes. per virtutes esse fe-
 cundas. fecundet enim infecunditate meri-
 tis eius vir noster dux virginum nostre.
 que est superior portio mentis nostre.
Gloriabat se introductam in cellaria regis. que
 si sub clauis custodita. cui modo omnia pa-
 tent. secreta regis celestia. **S**tillet nobis de
 pmpuarijs paradisi plenissimis refrige-
 rans potu aduersum estum vitioy. Nulla iam
 sibi nigredo. vel fuscado. nulla per solis eru-
 stionem decoloratio. nulla iam pugna filio-
 rum matris sue contra se. nulla vinearum ha-
 benda custodia. omnia quippe parata. om-
 nia secreta sunt et tranquilla. **T**u beata
 dilectum tuum optabunda petebas. **I**ndica
 mibi quem diligit anima mea. vbi pascas
 vbi cubas in meridie. ne vagari. id est va-
 ne agi incipiam post greges sodalium tuorum
 Lernis nunc dilectum. nimia claritate siml
 et feruore. per intimam et meridianam visionem
 ut nullus sit amplius euagandi timor. nul-
 lum discrimen oberrandi post greges ficto-
 rum pastorum. qui sponsi se similibant a-
 micos. sed fallabant. **N**on iam audies
 quasi sub ambiguitate sermionis. **S**i igno-
 ras te o pulcherrima mulierum. que deum.
 que te que omnia cognoscis. pcul hinc pro-
 cul egredi periculum post vestigia gregum
 nulli superunt hedi fedorum affectum pascen-
 di. nulla pastorum tabernacula plura videbun-
 tur. quonia tibi est unum ouile et unus pastor
 omni diuisionis suspicionem reiecta. quoniam scias
 deus ad ethera potestates aereas debella-
 sti. nihil aduersum te malignantes spiritus
 posse sentientes. **A**dmirari potius oportet
 bat demones et pauescere quasi querentes
 inter se. **Q**ue est ista que ascendit per def-
 tum. quasi auroza consurgens. que nobis
 est ymbra mortis et terribilis ut castrorum aci-
 es ordinata. **N**on est quidem incredibili-
 le christum fuisse cuius currus erat decem
 milibus multiplex per angelos ducens se-
 cum multam ex purgatorio captiuitatem.
 ob honorem noue coronationis ipsius. que
 Am. 3.

regina misericordie et domina gratie et mater misericordie, sub cuius imperio sunt omnia iura regnorum, ut in suo nomine relectatur omne genu celestium terrestrium et inferorum. Quis aliter ad filium benedictum, qui tamen subditus dignatus est esse illi.

Causam mediator alteram cur Maria comparatur equitati dei in curribus pharaonis. **F**acit non propter se, sed propter nos viatores quos a diabolico pharaonis defendit in cursu.

Confugiamus ad eius operam, quoniam am submergit pharaonem istum regem super omnes filios superbie, et hoc cum curribus et equitibus amarissime penitentie lachrymose.

Quotiens dispersis superbis mente cordis sui, deposuit potentes affectus de sede tyrannidis, et exaltavit humiles penitentes eos esurientes implet bonis, quales inuitat dicens. **E**t a generationibus meis impleremini.

Discipulus. **Q**uo pacto Marie spiritus id quod est proprium dei concessa est, fecit inquit potentiam in brachio suo, dispersit superbos mente cordis sui.

Magister. **C**um spiritus et sponsa spirituales sint unum spiritus cur non eadem poterit esse vox ambozum. Quis dispariter hec impetrando, iste imperando fecit potentiam. **Q**uidni spiritus communicet sponse verba sua, que sibi tribuit verba sua. **F**atemur quod non potest operari creaturam, non innitendo prime cause potentie. **Q**uare nec omnes potes nec creatrix unquam propria et primaria auctoritate dici potest, etiam ubi possit tanquam instrumentum ad effectum creationis assumi, nullo presupposito materiali principio, cooperante deo ad efficaciam suam velle.

Discipulus. **E**xpedis te faciliter de controversia doctorum. **S**i habuerit omnium potentiam anima christi sicut omnium scientiam, et si creatio comunicabilis sit creature, **S**ed quid sibi vult, hec additio in brachio suo.

Magister. **U**surata est transumptio qua per brachium significatur vis operativa, sit in deo, sit in angelis, membris carentibus corporeis. **V**erum altior est perscrutatio, ut per brachium filius dei insinuetur, sicut per digitum spiritus sanctus, ut ibi si si in digito dei effugio demonia. **O**pari quod per dicitur pater per filium, per quem omnia facta sunt, et sine ipso factum est nihil.

Discipulus. **R**unquid si deus non esset trinus in personis relative constitutis, sed esset unicum suppositum absolutum, secundum errorem iudeorum et phariseorum, haberet potentiam creaturatum ad extra productionem.

Magister. **D**ici solet quod ad impossibile sequitur quodlibet, cum ergo deus propter immensitatem suam, et infinitam comunicabilitatem de necessitate fluat (ut ita dicam) in triplicem subsistentiam personalem/relativam ad intra/alioquin non se perfecte comunicaret, quia nimirum non communicaret se nisi velut umbratice, vel umbratilitate, et quasi punctualiter in creaturis, per maiorem communicationem non posita, cuius vestigium reperitur de necessitate in quolibet opere divino/ubi relucet potentia patris sapientia filii, amor spiritus sancti.

Nihilominus magis ad intentionem querentis puto respondendum quod cum potentia dei/put ad extra respicitur, et operando se extendit, est eadem in qualibet personarum, et secundum istas opera trinitatis sunt omnino indivisa, videtur ex suppositione quod ubi impossibile sequi potest ex illationis consideratione quod dei potentie contingeret, creaturarum productio sicut modo, in quibus relucet simul potentia, sapientia et bonitas creatoris.

Discipulus. **V**idetur probabilis illatio. **S**ed cur dictura virgo beata dispersit superbos mente cordis sui/premisit, fecit potentiam in brachio suo, tanquam dispere superbos/esset omnipotens dei proprium.

Magister. **C**redo legerat apud Job dum dicitur dispere superbos in furore tuo, et respiciens omnem arrogantem humilia. **S**equitur ego profitebor quod salutare te possit dextera tua quod significaret hoc esse proprium soli dei.

Discipulus. **C**ur Maria non contenta disperdit superbos, addit mente cordis sui.

Magister. **S**unt qui referunt hanc additionem, non ad superbos, sed ad dispersit, ut mens cordis/sit ipse deus disperdens, connotando morem humanum qui mente recogitat ex affectu cordis dum hostes perdere et eos deponendo a sede pestilentie/humiles vult exaltare depresso. **D**at enim frequenter scriptura, cor deo, ut illuc, tacet dolore cordis intrinsecus. **E**t alibi de David, Inveni rum secundum cor meum, **E**t filius dicit de corde patris genitus, cum patri/mens seu memoria secunda tribuitur ab exponentibus misterium sublimissime trinitatis.

Sunt alibi respondentes Mariam voluisse vehementer exprimere superbiam et intrinsecus radicam, dicendo istos non qualicumque modo nec leuiter superbos, sed mente cordis

losophorum, haberet potentiam creaturatum ad extra productionem.

Magister. **D**ici solet quod ad impossibile sequitur quodlibet, cum ergo deus propter immensitatem suam, et infinitam comunicabilitatem de necessitate fluat (ut ita dicam) in triplicem subsistentiam personalem/relativam ad intra/alioquin non se perfecte comunicaret, quia nimirum non communicaret se nisi velut umbratice, vel umbratilitate, et quasi punctualiter in creaturis, per maiorem communicationem non posita, cuius vestigium reperitur de necessitate in quolibet opere divino/ubi relucet potentia patris sapientia filii, amor spiritus sancti.

Nihilominus magis ad intentionem querentis puto respondendum quod cum potentia dei/put ad extra respicitur, et operando se extendit, est eadem in qualibet personarum, et secundum istas opera trinitatis sunt omnino indivisa, videtur ex suppositione quod ubi impossibile sequi potest ex illationis consideratione quod dei potentie contingeret, creaturarum productio sicut modo, in quibus relucet simul potentia, sapientia et bonitas creatoris.

Discipulus. **V**idetur probabilis illatio. **S**ed cur dictura virgo beata dispersit superbos mente cordis sui/premisit, fecit potentiam in brachio suo, tanquam dispere superbos/esset omnipotens dei proprium.

Magister. **C**redo legerat apud Job dum dicitur dispere superbos in furore tuo, et respiciens omnem arrogantem humilia. **S**equitur ego profitebor quod salutare te possit dextera tua quod significaret hoc esse proprium soli dei.

Discipulus. **C**ur Maria non contenta disperdit superbos, addit mente cordis sui.

Magister. **S**unt qui referunt hanc additionem, non ad superbos, sed ad dispersit, ut mens cordis/sit ipse deus disperdens, connotando morem humanum qui mente recogitat ex affectu cordis dum hostes perdere et eos deponendo a sede pestilentie/humiles vult exaltare depresso. **D**at enim frequenter scriptura, cor deo, ut illuc, tacet dolore cordis intrinsecus. **E**t alibi de David, Inveni rum secundum cor meum, **E**t filius dicit de corde patris genitus, cum patri/mens seu memoria secunda tribuitur ab exponentibus misterium sublimissime trinitatis.

Sunt alibi respondentes Mariam voluisse vehementer exprimere superbiam et intrinsecus radicam, dicendo istos non qualicumque modo nec leuiter superbos, sed mente cordis

R

...est enim...
...quodlibet...
...deus...
...trinitatis...
...potentia...
...mens cordis...
...dextera tua...
...invenit...
...secunda...
...misterium...
...superbia...
...radicam...
...qualicumque...
...leuiter...
...mente cordis...

sui. qualis est demonum superbia. qualis fuit hominū. diuinitatis honorem usurpare querentium. Aut certe supbi dicunt habere cor nedū dispsum sed mentem cordis dum mens ipsa quodammodo subleuata est a corde. nec eadem vti fas est eis. vt in habentibus absorptum. vel ablatum iudicium. p̄pterea deterius q̄ bestie vel pecora pressi latent. Lege si non taliter dispersos dat intelligere. Habuchodonosor. cui cor se re datum est. humano corde mutato Quo contra dum cor humilium bene contrituz est aut puluerizatū in mortariolo penitentie seu sub duplici mola. timoris et spei. red diffibi cor plus q̄ humanū. et fit vas in honorem capar dei seu gratia plenum. Supbi sunt tanq̄ columba seducta. non habet cor. dicentes ex sententia. et cor meū dereliquit me. et illud. Cor meum conturbatum est in me. dereliquit me virtus mea et lumē oculorum meorum et ipsum non est mecum. Quo contra pollicet humilis christus / superbie victori Dabo ei sedes meū in throno meo. sicut et ego sedi in throno p̄ris mei Quid oro celsius. quid amplius exaltatū

Discipulus. Sentio hanc materiam vberissimam aperuisti ad loquendū de dispersione cordis. quam assiduis fluctuationibus vt in mari feruenti compellimur experiri. Sed hanc dispersionem israel mystici quis cōgregabit. quis vniet. quis sedabit?

Sagister. Dedit hoc intelligi palā beata Maria. cautatrix nostra. nam superbiā mente cordis sui dispersit. si taliuz opulencia sit inanis et vacua. que sine pondere virtutis / raptatur per iania. nec gratia cor suum stabilitur / consequens vt humilitas innitens deo fixa sedeat. et vt iusticiam esuriens. iusticie fructibus sit satiata et repleta iam non ad instar arundinis vento quolibet vanitatis agitanda.

Discipulus. Consequens est fateor.

Sagister. Talem deniq̄ suscepit. id est sursum ad se capit / tanq̄ puerum. qui vere israelita est. in quo dolus non est. dominus recordat̄ misericordie sue. Beatus ergo vir cui non imputauit domiuus peccatum. nec est in spiritu eius dolus. humilem enim spiritu suscipiet gloria. Nec exemplum nobis longe querendum est. Ecce ancilla domini. cuius dominus humilitatem respexit. quam ideo beatam dicent omnes gene

rationes. quia fecit mihi magna qui potēs est. cuius nomen sanctum. cuius misericordia in generatione et generationes timentibus euz / qui vt timerent et preuenit et dedit Hodie sibi Mariam de seculo neq̄ eripuit. et extulit ad dexteram suam. Ita verisimilitatem conspicimus psalmiste gloriationē quia inquit inflammatum est cor meum. Duo inflammatum si non igne quem misit filius suus in terram et voluit vehementer accendi. Et renes mei commutati sunt mirabili proorsus commutatione. vt absq̄ viri copula / funderet operatione spiritus sancti / prolem benedictam. Et ego ad nihilum redactus sum. scilicet propria reputatione et nesciui. Quare? Quia anima mea conturbauit me propter quadrigas aminadab / qui spontaneus interpretatur

Discipulus. Que sunt he quadrigae?

Sagister. Sunt vel nunciationes angelice. vel raptus anagogici. hoc est sursum ductiui in diuinaz caliginem. vel penne columbe de argente. quib̄ sepe assumptis diluculo habitauit in extremis maris ad atria glorie celestis. etiam dum viueret. Beatus igitur Marie spiritus quem elegisti christe et assumpsisti. Sequitur vt iumentum factus sum apud te. Deus enim sessor est anime sancte sc̄dum Augustinus Ego semper tecum. quia deus singulariter fuit secum. Tenuisti manum dexteram meam que spiri alibus adaptatur. et in voluntate tua deduxisti me. non temeritate es lata precipitasti me. Quid tandem. Ecce consummatio et cum gloria suscepisti. id ē sursum ad te sumpsisti. Scio iaz quid mihi sit in celo. Scio quid a te volui super terram. Hunc omnino defecit a se cor meum et caro mea. dum absorptuz est omne quod mortale erat / in victoria. Deus cordis mei et pars mea deus in eternum. Propter qd magnificat ania mea dominū. Et nos magnificemus deum cuius illustratione spiritus. intelligamus que supersunt de cantico dum interim pausabimus.

Sequitur tractat̄

Quintus per didragma seu dialologum. Quoniam fecit dominus Marie magna qui potēs est. Ubi prima p̄tio est si Maria passibiliter mouebatur?

se contraria, desiderant se et ununtur simili
lia **Discipulus.** Sequamur usum pri
um loquedo de passionibus quas dicim⁹
est: in sensu **Unde** passio describitur q⁹
est apprehensio sensualis convenientis vel
disconuenientis presentis vel absentis.

Magister. Supponam⁹ hic et nunc descri
ptione hanc passionis quasi causalem cum
declaratione vel suppletionem, et dicam⁹, q⁹
in anima sensitiva pueri qualis intelligi po
test anima **Marie** dum cecinit, Magnifi
cat anima mea dominum, inuenimus et app
hensionem et motionem et executionem, et
hec vel in potentia vel in habitu vel in actu
Sed loquamur de actu et exemplificemus
in usu. **Puer** itaque dum mater ostendit
ybera/apprehendit per visum et sensum co
munem et fantasiam. Deinde si esurit/seq⁹
tur ad hanc apprehensionem/motio que
dam desiderij, nedum naturalis sed sensua
lis et animalis, et si non eget cibo/sequitur
aliquando motio fastidij cuiusdam. Tan
dem tertio si non fuerit impedimentum/con
sequitur executio/mouendo membra, ad
sugendum ybera, vel ab eis diuertendo.

Discipulus. Quotidie videmus hec
ma, tam in pueris quam in animalibus brutis.
Sed quod istorum trium nominatur formali
ter et proprie passio. **Magister.** Lerte me
dium, scilicet motio interior, consequens
naturaliter apprehensionem **Discipulus**
Non est igitur passio formaliter apprehen
sio. **Magister.** Hoc utique verum est sed
causaliter, quia passio formalis/causatur
ab apprehensione, sicut et passio risus exteri
or ponitur pro effectu passionis, dicendo
puer ridet. Ita sumitur aliquando nomen
passionum a causa formali, vel etiam exem
plari extrinseca vel a materiali siue obiecta
li, vel a signo. **Nihil**ominus passionis de
scriptio formalis est per motionem, consurgen
tem ex apprehensione convenientis vel discō
uenientis, presentis vel absentis. Quod ab
sensu apprehenditur tanquam presentis, si non re, ta
men intentione vel specie. **Sed** utrum ap
prehensio convenientis cum conueniente,
sit ipsamet motio licet sub alia ratione, re
ducitur ad pbleuma de quo nil ad presens
Sufficit hic supponere q⁹ passio dicitur
motio talis quam fecit apprehendens ob
iectum suum sub ratione convenientis vel
disconuenientis, executio sequens in op⁹
dicitur effectus eius, Ex quibus patet co

festim intellectus preinductorum verborum
Augustini dicentis q⁹ non est in potestate
nostra quibus visis tangamur. Accipitur
itaque visio pro apprehensione et tactus pro
ista consequenti motione, de qua dicit do
ctores q⁹ primi motus non sunt in potesta
te nostra. **Discipulus.** Nulla dubita
tio sit quin ad pueros, vel alios homines
impotentes uti ratione/vera sit ista regula
q⁹ primi motus non sunt in potestate nostra
plusquam in bestijs, quibus sit valde difficile in
hominibus reddere causam cum habeant
rationem iunctam eis, quid sit illud quod ipe
dit vltimo. **Magister.** Ultra preterim⁹
que querenda sunt alibi, quatenus ad rez/sub
compedio veniam⁹, quam rem/nemo tam
plane concipiat qui non (sicut in geometricis
priora cognouerit. **Sed** que tradita sunt
alibi sufficenter, quid ea necesse est assidue
repetere. **Discipulus.** Presupponam⁹
illa, sicut de origine, numero et diuisione pas
sionum, de causis insuper et effectibus earum, tu ve
ro non obmiseris pueriure quo tendimus.

Magister. Nostrum itaque psequamur ex
emplum de anima puuli quentis. **Primo**
si presentato obiecto visui suo/potest non app
hendere. **Secundo** si facta apprehensione,
potest non moueri. **Tertio** si facta motioe
quam dicim⁹ passionem/potest in executione
non pcedi. **Discipulus.** Respondet ex
perientia que litis istis tribus negatiue.

Magister. Nunc oritur pfecto difficultis q⁹
stio de **Marie**, Ponam⁹ eam coram oculis
nostre considerationis, in lumine fidei quasi par
uula, sicut aliquando puula vere fuit et iusans
Queram⁹ si tunc poterat uti ratione, ut interis
sileam⁹ de statu qui latebat in utero matris.
Discipulus. Quorsum pcor euadet hec q⁹
stio tua? **Magister.** Nos viderim⁹, Quod ut
aprius fiat, constituam⁹ apud paruulum que
pderimus/vnu pedagogum puigilem, qui pos
testate heat tale super eum/ut absque iussu suo/
pimo nihil videat. **Secundo** si viderit aliqd
non ad id moueat. **Tertio** si viderit et mouea
tur/non tamen exequat, imo si ceperit exequi/pos
sit tamen ne continet impedire. **Discipulus.**
Cum non sit impossibile apud deum de rebu⁹ pcedo
tale aliqd tanquam possibile. **Magister.** Aliqd
non presupposito casu tali/potit pedagog⁹ in
culpari, si pmiserit puulum videre aliqd vel
ad visa moueri, vel psequi sine iussu suo ptra
voluntate et ordinatione pmi ppris, subderez
filium sub pedagogo tali **Discipulus.** Pot

Discipulus. Dixisti de primo gradu hominum. qui ut sic considerati sine usu rationis / comparantur iumentis insipientibus. immo iam ex infectione peccati / deterioriores iumentis conditionis. nisi gratia saluetur / iuret. **Dic** nunc de gradu secundo. qui puer habet usum nedum anime ut sensualis est. sed ut rationalis. **Magister.** Preassumpta similitudo. de pedagogo. dat in religio statum illum / et magis. hoc manifestatur in tertio quando simul additur libertas spiritus. **Dant** doctores per allegoriam triplicis huius gradus noticiam in tentatione prima. **Ubi** fuit serpens quasi sensualis / instigans / rationemque preueniens fuit **Eua** quasi iam habens rationem. sed viro minore. fuit **Adam** perfectus in mente / et spiritu. cuius erat dirigere mulierem. **Discipulus.** Sentio materiam hanc / intensibilem in longius. **Dic** modo modum quo tentamur in tentationibus. nunc ab inferiori parte anime / usque ad supremam. nunc ordine conuerso vel utrobique per nouum gradus. quoniam anima apprehendit. mouetur / et exequitur. **Deinde** ratio sic apprehendit mouet / et exequitur. **Demum** sic in spiritu fit apprehensio motus / et executio. **Vertamur** ordinem a summo deorsum. apparebunt duo processus tanquam in angelicis ordinibus. **Magister.** Considerate notasti processum quem ad alios terminos posuimus sub eadem sententia deducere. **In** adimplentione siquidem diuinorum preceptorum que via sunt ad vitam / contingit quadruplex habitudo. **Prima** est apprehensio per spiritum fidei inspirantem formatum qui spiritus / primo iudicat precepta esse adimplenda. quia iussa a deo. **Secundo** mouetur per valitudinem / et charitatem ut impleat ista. **Tertio** exequantur ista. **Sunt** in ratione faciliter subinde tria illayelle. consentire. precipere **Sed** anima sensualis. et si consentiat. velit / et exequatur. consentiendo volendo / et exequendo. hoc tamen est frequenter cum re / murmuratione quadam. et renisu. propter anexas passiones distrabentes animum ne comode delectetur spiritui / et rationi / et hoc tamen dum agitur sufficit ad salutem. **Sunt** enim priora / nostre supposita voluntati. vltimum hoc nequaquam. quod est delectatio sensualis in via mandatorum. **Hinc** iugum dei suauiter. hinc onus dei leue fit ei molestum / et graue. **Dic**

Discipulus. Experiri cogimur assidue vicam istam. dum passionabiliter afficimur ad varia. dum iudicium rationis / dum libertatem mentis arbitrium / reformas se legi dei / lex membrorum tyrannica / conat auertere. cuius armonie plenas paulus reliquit epistolas. **Sed** dic interim quod in hac parte anime / Marie fecerit. aut senserit. quod insuper ab alijs faciendum censeris. **Magister.** Accipe consideratiōes duodecim. **Anima** Marie nunc est gloriose magnificata. ut nihil apprehendat / nihil affectet / nihil exequatur / contra vel propter iudicium rationis / et spiritus sed neque potest lege stante. **Hec** itaque lex beatitudinis eterne. ut sicut deus est omnia in omnibus. ita stat in beatis. anime coniuncta libertati spiritus. qui adheret deo existens vniuersum cum eo spiritus. **Extenditur** hec libertas spiritus. nedum ad rationem inferiores. nedum ad animam sensualem resumpro corpore. sed ad omnem generaliter in homine beatificato motionem. **Saluantur** perinde multa que de beatis. tam hominibus quam angelis queri solent. **Quomodo** loquuntur. quomodo illuminant / et illuminant. quando volunt / et quando nolunt. **Datur** insuper intellectus subtilior / de primi status impassibilitate. non qua non potuit pati. sed potuit a passione saluari. a dei potentia / et angelorum custodia. a propria iusticia / et clarissima industria denique a loci conuenientia. cuius dominatio ne super se perfecta. et super irrationalia vniuersa. **Anima** Marie dum viatrix erat. ita fuit magnificata. ut in nullo moueretur contra iudicium rationis / et spiritus. **Sed** neque poterat post filij conceptionem lege stante. **Consequitur** hec veritas / ex dictis doctorum. ponentium ipsam nullatenus venialiter de liquisse. quod saluari non posset / si non habuisset omnes motus / nedum spiritus / et rationis. sed anime sensualis / subditos rationi. vel non contrarios neque preuenientes rationem. **Dum** autem ratio sopita erat / et in suo impedita iudicio sine culpa sua / prout euenit in somno / non oportet tales motus preuenisse iudicium rationis. quod pro tunc nullum erat. **Facit** exemplum propositum de pedagogo / si sine culpa fuerit absens vel inclusus ut puulo consulere non valeat. **Sic** soluitur quod **Adam** vel **Maria** somnians / non errauit. **Anima** Marie dum viatrix erat / potuit apprehendere tentationes forinsecus immixtas anime christi. sed nullo modo fuisset mota passionabiliter

Siquid in sentimentis suauibus ei additū fuerit/lucro deputemus. sicut ultra panem deputamus vinū quasi pitantiam vel sa- poris cōdimētū. Passibilitas aie necessa- rio cōiungitur pñti vite mortali. nec aliqñ minus in contēplatiua q̄ in actiua. tam ex- terius q̄ interius. tam in bonis q̄ in malis. Licet diuersis finibus et meritis. Probāt hec exēpla b̄tōz p̄cedētū. cū expientia pñtiuz. Dispēsat et hec deus frequēter vt nō appo- nat se hō magnificare sup̄ terram. Si duo- ris pmittit aliqñ talis apparēs deuotio in- laqueū in retributiōes et in scādalu. Ne ve- nobis ab hoc scādalo. Quid hic nob̄ erit tutū. cū nec tuta sit ip̄a deuotio. Passibi- litas d̄ a multis viatoribus tolerari potius q̄ vt excutia ferit. Diuisiōes itaq̄ gra- rū sunt. sicut et administratiōes. in q̄z aliq̄- bus expedit passiones aie cū virtute et rōe misceri. vt in bellātibz p̄ republica q̄ ad ira- scibile. et q̄ ad p̄cupiscibile in yrozatis. fi- lioz p̄creationi vacare debentibus. Et ita d̄ multis que vitam actiuam respiciunt. In- quibus maius est virtutis meritū q̄ veniali- tum passionū detrimentū. Passibilitas aie/obstare solet plurimū querentibus contē- platiōem. et suauitatē quietis interne. Cō- sonat omnis doctrina sc̄tōz. q̄ regulariter ad cōtemplatiōis q̄etem nemo puenit/nisi si passionibus edomitis in anima/et si nō ra- dicitus euulsis. Et hoc quō fiet cōuenien- tius/an in solitudine an in multitudine spe- cialis est cōsideratio. Sed nō oēs capiunt cōtemplatiōis donū in se. p̄ cōplexione vel statu. cōditiōe vel officio. Discipulus Stratus mihi est ternarius iste. q̄ternarum cōsiderationū. Et q̄uis vt inferis nouisse non omnium sit p̄fecta q̄rere passionū mor- tificatiōem. sicut nec altitudinē cōtemplatiō- nis. nihilominus audire cupio de fructibus mortificatiōis h̄mōi. q̄tis istos cōcupisce- re et si nō obtinere. fas mihi sit. Maḡ. Assignabo. xij. utilitates ex cātico Marie sumptas. nō eas p̄sequēdo. sed punctatim annotando paucula. que latius alibi lege- re et si deus sensum aperuerit viuatius ex- periendo poteris intelligere. Discipul⁹ Ut placet. Maḡister. Cōsequitur ad edo- matiōem passionū in aia iuxta decursū cā- tici canticoz Marie. Primo altior. latior sublimior. et alacrior dñi magnificatio. Cōsequitur sc̄do iocūdiōz in deo saluari no- stro spūs exultatio. Cōsequitur tertio. p̄fū-

dior. quā respicere dignabitur dñs humili- atio. Cōsequitur q̄rto p̄fundior ad b̄ritu- dinem app̄ximatio in edificatiōem alioruz dantiū laudē deo. Cōsequitur q̄nto diuini- nois in se apud alios sc̄rificatio. Cōsequitur vi. copiosior dei p̄ generatiōes et gnatiōes se- timet/mia. seu miseratio. Cōsequitur septio mirabilior et gratiosior et cautior p̄tra sup- biam cordis et mētis disp̄siōez/ quā seuera diuini b̄ra ch̄i potentia facit. vniciō cordis seu recollectio. Cōsequitur octauo p̄celso- or et celsior depositis de sede sua sup̄b/ passi- onibus et demonibus h̄m̄iliū affectionū et aia- rum sublimatio. Cōsequitur nono opulē- tior suauior et diuiniōz/ esurientiū iusticiā repletio. dñi diuites sibi dimittunt inanes omni bono. Cōsequitur decimo misericor- dior istoz q̄ fide et moribus sunt israelite pu- eri susceptio. Cōsequitur vndecimo p̄ ei⁹ impetratiōem diuine miē sup̄ nos ample- xans recordatio. Cōsequitur duodecimo p̄spicatioz oim q̄ locut⁹ est deus ad patres n̄ros p̄phas et doctores referatio. Disci- pulus. Preciosos eliciisti fructus /pueni- tes ex mortificatiōe aialis affect⁹ cū appen- so spūs studio. Hos istoz p̄cipes fructu- um faciat in terris q̄ p̄ficiant in celis. vbi de⁹ q̄s p̄destinauit vocauit. iustificauit ma- gnificauit gl̄ose cātantes in idipm Magni- ficat aia mea dñm. Maḡ. Fecit tibi ma- gna q̄ potēs ē o Maria. fecit et tibi magna sc̄m̄ nomē eius. Romē et verbū fidei qd̄ et cui credidisti o b̄tā et b̄tificāda p̄ oēs gene- ratiōes. Nō es ingrata b̄n̄ficijs dei. cōfiteri illa q̄tis vñ exēit flumina gr̄az illic reuer- tantur. Discipulus. Affer rōem q̄re Ma- riā b̄tām dicent oēs generatiōes. Ma- gister. Dabit ex fine rō. et ex affinitate quo- niā m̄ est illius q̄ fecit oēs generatiōes ce- li et terre et oim q̄ in eis s̄nt. Iō iure d̄r m̄ pietatis et cōsequēter ois diuine magnifi- cationis laudis et gl̄e. Discipulus q̄ pa- cto sic. Maḡister. Mirabilis accipiat deductio. sed vera. Itaq̄ pietas ex affinita- te et affinitas ex generatiōe cōsurgit. Est ei pietas in genere qd̄ā amor. pueniēs inter aliq̄s ex radice vel cā cuiusdā affinitat⁹ mu- tue q̄lis est inter pentes et filios et ecōtra. q̄- lis inter ciues et ciuitatē suā vel patriā. q̄lē p̄terea nos dicimur habere ad deū p̄rēz no- strū et dñm. q̄ vicissim pius erga nos eē lau- datur. q̄ possedit. fecit et creauit nos. Vñ pietas de q̄ magis ad p̄positū q̄ concernit.

An.

mutuaz dei ad nos habitudinem describi potest. Pietas est amor pueniens. eo q dei genus sumus capaces atqz pticipes eius.

Fundatur in hac pietate qlibet altera sic a diuina paternitate. ois fm aplm pñitas. in celo et terra noiatur. Cū ergo brā nostra sit mater huius patris nri. / sequēs ē ysit mater pietatis / origo eius. Est x̄o pietas ex affinitate q̄ fines dicit. **D**iscipuls Placer deductio. **M**agister Quāto magi si vltra p̄gredimur. atēdentes illud p̄clarissimū de se / z a se p̄coniū. Ego m̄ pulcre dilectionis / timoris / z agnitōis / z scē spei. in me omnis gratia vie et veritatis. **D**iscipulus Elucida distinctus. **M**agister Descriptum pietatē q̄ est amor pueniēs eo q dei genus sum / z capaces eius. Nulla x̄o pulchrior dilectio / q̄ in amore fundata et talis pietatis. **D**iscipulus Assentio Doce qd sit m̄ timoris / z scē spei. cōuenit enī materie quā de passionibz mō tractabam.

Magister Cōuenit scio. p̄pterea nō insci / aut impudus hec induco. Siquē amor ē origo cuiuslibet affectiōis alteri. Est autē maria m̄ pulcre dilectiōis. sit igitur necē est. mater timoris et spei / z leūcie / z doloris. qualis est illoz q̄s b̄rificat lugētes fili / ei.

Discipulus Hōbēo qd iudicā. **M**agister **L**ouerte nūc recordatiōem tuā ad tractata prius in p̄ma cordula p̄ntis psalmi marie decacordi. et lat̄ in libro de canticis inuenies. secundū pie exercitatiōis / z cōsolatiōis instrumentū sub figura multiplici. **D**iscipulus Scio qd suggeris. sed nescio si curiosa magi / q̄ officiosa reputabit h̄mōi figuratio. difficilis scribentibz. fantastica meditantibz. yana deuotis. Quid ad nos inquit de figuris et notulis / ambulare q̄rentibus in simplicitate cordis. **M**agister **R**emo quēpiam cogit. Scio mihi pfuisse p̄ fastidio ex varietate tollēdo. p̄ recordatiōis facilitate. p̄ sniarū multiplicitate Cōstituitur enī figuratio. nō vt māsurā sp̄ sit in imaginatiōe. sed q̄ ad intelligētiā purā / forti imaginatione trahēda est. fanta smatibz suparis. **D**iscipuls **A**rdū istud nimis atqz rarissimū. **M**agister **V**anū est nob̄ fateor ad hoc ipm an lucē sp̄i sc̄ti surgere. fiat qd sequit̄. **S**urgite postq̄s federitis q̄ mā / ducatis panē doloris **D**oleam / p̄us i mortificatiōe vicioz / et passionū moderatiōe **Z**ollantur si placet p̄tractiōes linearū. de tur ordo sententijs / vocibz. et terminis.

Auidū. a. **S**pes. e. **P**ietas. i. **T**imor. o. **D**olor. v

Parū refert ordo tal' a crucis vel rote figuratiōe. **S**ufficit tū nobis ad omne cānti cū sp̄iale / talis ordinatio. **D**iscipuls **D**elicatus esse videbit q̄ respiciet. **M**agister **E**cce vides cōstiturā in medio pietatē. q̄ q tuor ex equo respicit alias affectiōes. quīs cor pie gaudeat. pie speret. pie timeat. pie doleat. Quisquis hoc fuauerit. securus sit virtuosus est. psalter est dñi in psalterio iocūdo cythara. in omni generaliter musico instrumento. cū cātico symphonia et choro. **D**iscipulus **F**ac ergo manifestū. **M**agister **D**escriptio pietat' facit illud p̄picuum **S**ane si pietas hois ad deū / ē integer amor ad ipm eo q̄ ipius genus sum / capaces eius atqz p̄tipces. **S**ubsume descriptiones alias vriles nimis. **P**ietas dolens est affectio p̄ueniēs ex cōsideratiōe dissimulationis ad deū. **P**ietas speral' est ex affectiōe primadi deo vel heredi. **P**ietas timens ex renisu / z fuga elongatiōis a deo. **S**i sp̄ vno pioz tenore fiat circa pietatē circuitus / sequit̄ armoniā id est ad vnitatē resonantia suavis et secura qz tēpata. **S**p̄ enī et dolor erit gaudiosus. / z gaudii dolorosū **S**pes timorata / z timor nō despan s. imo quilibet. mixtus erit cum qualibet. **F**iat insuper mirabili temperie quasi completio mixti vni / tempati p̄pter vniōem in cētō pietatis. q̄s in vita cōciliatē s̄rietatem **S**icut si h̄mōi cor necessario est in moribz suauissimū. velut h̄uoribz t̄patis. **S**ic i vita morali sil' / z meritoria viuaz / z iocūdum sp̄ ex eā gaudēs / tristes / speras / tiēg. **E**t cōtra si pietas abscesserit / defluct iste passionēs. armonia dissipabit̄. tanqz ab horologio sine pōdere sine mō / vel ordine. tāqz potremo decor a cadauere sine vita. **O**buia bit ista rotatiō sensuualis regulari q̄lem dixim' circulo rōis. **D**iscipuls **S**peciosa sunt ista dū audiūtur sed imper' obliq' circuli. sensus deoz sum / ingiter ad t̄palia se depmēs vehemētiōz ipellit / z circuit. **M**agister **N**ō clam me est sed vincere. sed obliſtere scdm pietatē hoc opus. hic labor est. m̄te pietatis adiutrice. **P**orro si scire delectat qd sit magnificare dñz / qd exultare i deo salutari n̄o / cū oibz ad collaudatiōem spectantibz in hymnis et cāticis. qd lucidi / q̄ ex pietatis rōne descripiōes assignare.

Marginal notes on the right edge, partially cut off. Some legible text includes: "p̄ficatio domini si querit", "pietas corde ore vel op̄", "consideratione vel pretione", "mātas q̄s magnitudinis", "mōis in deo si q̄ntur", "quē in gaudiū signi", "die itaqz cōsequenter", "de b̄ndictiōe i b̄do do", "de adoznie. de", "de vobis d̄cor", "pietas ad", "p̄tipces se p̄stās. Est", "ad dei amor integer", "capaces / p̄tipces eius su", "deus v̄titudinem ad", "in b̄ndi", "incarnatio", "cānticū", "mea dominū", "colloquēdo /", "tu interim si", "Speciali", "beata", "generatiōis. Magi", "genera", "sed vt", "b̄rificio", "genera", "d̄", "o", "a", "o", "m", "ri", "li", "F", "an", "pr", "vo", "te", "cr", "no", "po", "no", "ift", "gen", "bo", "me", "sci"

Quid est magnificatio domini si queritur
 Dic q est spēs pietatis corde ore vel oper.
 pueniens ex cōsideratione vel prestatione
 diuine magnitudinis et maiestatis sui dñi
 Est enim maiestas q̄si magnitudinis stat⁹
 Quid exultatio spūs in deo si q̄ritur. dic q
 est pietas prestans in gaudiū signo/ qm̄ de
 us est salutare n̄m. Dic itaq̄ cōsequenter
 ad interrogationes de b̄ndictiōe. i. bōa do
 natione de gr̄arū actione/ de adoratiōe. de
 latria. de religione. de tubis ductilib. d̄ cor
 dis et organis. qm̄ hec oia sunt pietas ad
 deū/ talib⁹ signis et indicijs se prestās. Est
 aut̄ pietas vt diximus ad deū amor integer
 eo q̄ dei genus. capaces et p̄cipes eius su
 mus Dignat̄ vō deus vicissitudinem ad
 genus suū refundere. imo puenire in b̄ndi
 ctionib⁹ dulcedinis. maxime p̄ incarnatio
 nem. p̄ q̄ cecinit mater ista pietas/ canticus
 suū nouum Magnificat aia mea dominū
 et sc̄m̄ nomen. de q̄ sup̄est nō colloquēdo/
 sed differendo subire tractatū. tu interim si
 lueris. **Discipul⁹.** Sup̄est aliud speciali
 us insinuandū fundamentū. q̄ rōne beatā
 nostram dicūt oēs generatiōes. **Magis
 ter.** Rō iam p̄tracta est ex fine. oēs q̄ genera
 tiones sunt affines ei. nō q̄liter cūq̄. sed vt
 matri. Debent idcirco cognoscere b̄nficio
 rum largitiones ex ip̄a pcedere. hec aut̄ re/
 cognitio/ est sua b̄ndictio. Qua in redices
 ea q̄ sequūtur. **Dic q̄** omnes generatio
 nes. br̄ am dicūt mariā. sicut ad ip̄am om̄s
 habent pietatē. saltem naturalē. Rō q̄ na/
 turale h̄nt amorē oēs generatiōes ad eam.
 fm̄ genus suū post dñm n̄m ihm xpm̄.
Dic q̄ m̄r est effecta **Lamat** idcirco **Ue
 nite** ad me oēs q̄ cōcupiscitis me et a gene
 ratiōib⁹ meis adimplemini. **Et iterū.** De
 moria mea in generationes seculoz. **Sic**
 mia dei est a p̄genie in p̄genies timentib⁹
 eum **Dic q̄** generationes hoīm. de gene
 res sunt habēde. q̄ mariā nō pie colūt. nec
 beatā spontanee recognoscūt. **Addē** spon
 tance. q̄ velint nolint. ip̄am naturali p̄ta
 te venerant̄ et colūt quē ad modū d̄ demōib⁹
 aut̄ **Jacobi** q̄ credūt et cōtremiscūt. **Dic**
 p̄terea q̄ ab initio et ante secula creata sit h̄
 est p̄destinata cā finis et affinis oīm genera
 tionū q̄ debent iō recognoscere et b̄ndice
 re genus suū. imo regeneratiōis initiū post
 xpm̄. **Dic q̄** apud generatiōes seculoz
 generatio p̄terit et generatio aduenit. **Ipa**
 vero est terra p̄manens de q̄ veritas orta ē

q̄ m̄at̄ i eternū **Dic q̄** nob̄ oib⁹ affinis ē
 velut in omni genere affinitatis ista quaz
 benedicūt et beatificāt omēs generatiōes.
 Est soror ab humana specie. est m̄r ex n̄ra
 post filiū regeneratiōe. Est cognata cū an
 gelis et nobis. ex similitudine intellectual̄ na
 ture. Est vnū cor nobiscū vna aia/ vn⁹ ani
 mus et vnus spūs/ ex dilectiōis obligatiōe
Dic q̄ p̄inde fiducia magnā habem⁹ ad
 ire in oib⁹ necessitatib⁹ nostris. sue thronū
 pietatis **Plane** despiciere nō p̄t gen⁹ suū/
 que mater est pietatis. cuius origo p̄gredi
 tur ex generis vnitate. **Discipul⁹.** **Br̄s**
 ita dicere desidero gratis affecto colere be
 nedicere et p̄dicare br̄am et beatificandam
 p̄ omnes generatiōes. q̄ fecit ei dñs mag⁹/
 q̄ potens est et sc̄m̄ nomen eius.

Sequitur altera .5.

p̄tito sine dialogo de sancto noie dei vbi
 de triplici noticia dei p̄ notulas. lxxij.

Prima notula

Magnificat aia mea dñm. q̄ fecit
 m̄hi magna q̄ potens est. et san
 ctū nomē eius. **Magna** sunt
 et magna nimis o virgo br̄a. q̄ fe
 cit in aiali portione dñs p̄ incarnationem
 suū. dū sup̄uenit spūs sc̄tus in te secūdās ne
 dū in mēte sed in corpe/ et virtus altissimi
 obumbrabit tibi/ tam in corpe p̄ extinctio
 nem fomitis/ q̄ in mēte p̄ infusiōez effectū
 alem nois sui. vt exp̄imētaliter agnosceres
 o sc̄tā sc̄tārū. q̄ sc̄m̄ nomē eius. **Sanctus**
 nomē impollutū/ incōtaminatū/ cōsecratū
 cōfirmatū/ sine terra/ sine cōcrectiōe mate
 ric/ et ab omni p̄sus impuritate liberū et a/
 lienū. **Sc̄m̄** nomē illius q̄ dedit filio tuo
 Jesu xpo nomē salus. **Fam** iō ihs a deo et
 angelo et hoie noiatus est. q̄ saluum faciet
 pplm̄ suū a peccatis eoz ip̄o dicēte. q̄ n̄o
 venit ad prēm nisi p̄ me. **Sed** obsecrat
 te beatā. cui fecit magna q̄ potēs est. obse
 crat te paup̄/ exul/ et aduena/ nō abscondas.
(O pulcerrima et prudētissima feminarū)
 nomē istud sc̄m̄ filij tui. q̄ fecit tibi mag⁹ q̄
 potēs est. nō sileas a me neq̄ taceas a me p̄
 uo tuo et puero tuo. **Lupis** gl̄ficari nomē
 istud p̄ te. ind e gliaris te br̄am dici p̄ om̄s
 generatiōes nō p̄pter te sed p̄pter natū de te
 hortaris cū p̄s. et dicis. **Magnificate** dñs
 mecū et exaltemus nomē ei⁹ in idipm̄ **Cō**
 sci⁹ est et testis meus fidelis in celis dñs
 .An. 2.

coloris dicatur immediata. **E**st fm me
dii cōtempans obiectū visibile, oculo cor
porali. vt seruetur armonia cōueniens ocu
lo/vt non ab excessu visibilis destruat. Ne
pterea pūū et pspicūū nimia radiatiōe/p/
portione excedat ad oculū. Sed nec tale
mediū phibet cognitionē immediatā dici
et intuitiuam. Quid est mediū tale/nisi p/
portio cōplexionis organi vidētis. **E**st
mediū tertūū deducēs obiectū ad oculum
qz sensibile positū supra sensum /non facit
sensationem fm **A**resto. et expientia. Pro
pterea necesse est spēs esse medias. q̄ dedu/
cunt p mediū cōueniens in cōtempatā rez
sensibilem/ad p̄prium sensum suū. Discurs
re p omnes et singulos sensus et ita videb
Sed nec obstat tale mediū quin cognitio
sit immediata et intuitiua. Alioquin nul
la talis esset in sensu de rebus ad extra /nisi
q̄ sit de spēsibus et actibz ad intra de intell
gibilibus. vbi bene reperitur aliq̄ res ime/
diatē cognosci p essētiā suam. nulla specie
mediatē. sed actu distinctā a re. **E**st q̄r/
tum mediū /cōiungens obiectū cum poten
tia. Vocat̄ aut̄ h̄mōi mediū actus q̄ res in
tuitiue videtur. forte etiam habitus infu
sus vel acq̄sit̄ p̄t̄ dici tale mediū /nisi me
lius referatur ad mediū eleuans. Certū est
aut̄ q̄ nec mediū tale cōiungens potētiam
cū obiecto reddit cognitionē dici mediatā
et nō intuitiuam vel expimentatiuā. Alio
quin nulla creatura haberet immediatam
cognitionē. qz solus deus est sua cognitio
actualis fm articulū p̄ficiē. et veritatem.

R. Remanet tamen ex p̄dictis satis aperit̄
difficultas p̄dicta /si res possit dici videri i
tuitiue et expimentaliter /dū non est vel ab
sens est. Doctrina cōis artificariū tpe meo/
nō habebat incōueniētē hanc positionē
quin sol absens a n̄ro hemispherio videret̄
intuitiue p lumen suū in auroza. qn̄ sonus
audiretur dum nō erat. Ita de reliq̄s sensi
bus /ex quo species simplex et p̄pria erat p̄/
sens. q̄i deducens obiectū ad potētiam. Ho
tanter addimus ad spēm q̄ sit simplex et p̄/
p̄pria ne cogamur cōcedere noticiā sensus
cōis et imaginationis et rōis de rebus ad ex
tra /esse intuitiuas. **E**st doctor vnus q̄ po
nit mediam noticiā inter intuitiuam et
abstractionē simplicem. dicens in casu no
stro. q̄ noticiā q̄ p̄fēte obiecto et causante
spēm. s. in oculo dicebatur intuitiua. desi
nebat aut̄ esse intuitiua. i. vertebatur i ab

stractionem corrupto seu abn̄te obiecto.
Abilominus positio hor̄ pbabilis est. q̄
non deputat inconueniēs. qz res videatur
intuitiue dū non est. Pater in deo q̄ omia
ista q̄ non sunt /intuetur. Similiter et bea
ti in eo. imo et p̄phetica visio de abn̄tibus
in suo lumine magis dicēda videtur intui
tiua q̄ abstractiua. sicut et in angeloz co
gnitione. p̄ innatas a creatione species vel
receptas. **A**ugēt vero difficultatem hāc
consideratio p̄spectiuoz dicentiū /visionē
non fieri. nisi sub euerfa piramide. cui⁹ ba
sis est in re visa. et punctus cuspidis in o
culo. Rursus determinat decretalis bene
dici. qz beatitudo formalis consistit in du
obus actibz qui sunt visio et fruitio. sed ad
dit qz obiectalis beatitudo est ip̄e de⁹. Po
nat̄ ergo p possibile vel impossibile qz sub
trahente se deo in rōne obiectali /quemad
modū libere potest /maneant illi duo act⁹.
visio et fruitio. nunq̄d dicitur iste p̄us bea
tus etiam nunc beatus formaliter et intui
tiue. **A**ugētur amplius /si considerem⁹
omnē creaturam q̄ p̄patur ad deū in ratio
ne vestigiū vel imaginis. tanq̄ i ratione spe
ciei rep̄ntantis deū q̄q̄ p analogiam. sed
non minus q̄ radius. q̄ lumē sol̄ comp̄et
ad solem. licet non sit eiusdem s̄be cum sole
Videns igitur creaturas et intelligens. id
est intus legens habitudines huiusmodi
imaginis et vestigiū in triplici genere cāe.
efficiētis formalis exemplantis et finis /ne
dum intelligit inuisibilia dei p ea que factā
sunt. iuxta verbū sapiēt̄ et apli. sed habebit
noticiā intuitiuam de deo non minus i
mediatam et propriam q̄ habeat ocul⁹ de
suo obiecto puta de sole p lumen suū viso.
Hoc nullus videtur concessisse. imo dam
natus est articulus qz deus hic immediate
p essētiā videatur. Et si non imediate. er
go nec intuitiue. **A**ddamus ad difficul
tatem et p̄tra articulū qz ex̄te homine in p
spectu dicimus qz homo videt. constat tū
qz oculus corporalis non attingit ad substā
tiā hois. sicut nec alius quiuis sensus
oportet ergo qz referat̄ ad visionē intellect⁹
visio substantie hois vel essentie sue. Ac p
inde ponūt aliq̄ qz obiectū intellectus na
turaliter et p statū p̄ficiē /est quidditas reruz
naturaliū. habita p abstractionē intelligē
tie vel intellectus agentis ex fantasmatis
Nunq̄d ergo agentis hec intellectualis co
gnitio dicitur intuitiua. **P**rocedamus
- Fin. 3 -

Tractatus Quintus

ultra. q̄ si requiritur et sufficit talis abstra-
ctio / hic nos non plus cognoscimus s̄bas
seu quidditates rerū materialiū q̄ dei quid
ditatem. nec plus aīam nostram q̄ angelī-
cam naturam. imo breuiter nihil intelligi-
mus intuitiue et expimentaliter de rebz / ni
si sola accidētia. nec iam p̄ intellectum vt in
tellectus est. sed put̄ insuit in sensus exteri-
ores. p̄ se vel p̄ vires p̄prias. si ponitur sub-
stantialiter ab eo distincte. Sed neq̄ pore-
rit haberi cognitio simplex et immediata et
absoluta cuiuscūq̄ dicit̄ s̄balis. imo nec dif-
ferētis accidentiū. qd̄ cōceditur doctor

Quid p̄terea si cōcesserimus cū **Augu.**
q̄ nō possumus hic habere cognitōem sin-
ceram de rebz / ni de luce diuina. nunq̄d op-
tebit q̄ in omni cognitōe veritatis. p̄ferū
sincere cognoscatur lux diuina / salte in suo
lumine. sicut agnoscitur sol in omni visiōe
corpali colore p̄ irradiatiōem lucis aut lu-
minis solis. et ita redibit q̄ deus hic intui-
tiue videtur Deniq̄ sup̄est exponendū qd̄
apls̄ intelligit dū ait. Videmus nūc p̄ spe-
culū in enigmate. tūc aut̄ facie ad facie que
sit differētia inter istas tres visiōes **D**if-
ficultates iste sunt diu mibi multūq̄ q̄site
sed nec satis apparet exitus nisi p̄ noīm di-
stinctionē / que noīa cū sint ad placitū. si p̄
ea cōstet de rebz sentētis satis debet eē in-
quirentibz veritatē maxime p̄ disciplinam
et doctrinam. sed non satis ad expientiam.

Possumus itaq̄ de noticia intuitiua lo-
qui generaliter maḡ p̄prie loqui p̄p̄issime.
Diffinitōem p̄scriptā / de noticia intuiti-
ua loquēdo sc̄z. put̄ visiō et intuitio se exten-
dit ad oēm vim p̄ceptiuam sui obiecti sim-
pliciter et imediate vt dicimus. vide quōb̄
sonat. quō redolet. quō sapit. Sic dicit̄ de
intelligente hec dicimus q̄ bene sentit. Et
inde venit sententiā generaliter **D**is p̄cep-
tio obiecti simplex et immediata pōt̄ appel-
lari intuitiua. siue obiectū sit realiter p̄ns i
se. siue p̄ suam sp̄z t̄m̄modo. ip̄o destructo
vel absente. quemadmodū solet dici q̄ oca-
lus videt et auris audit res aliquas iāz de-
structas vel ablatas p̄pter sp̄s colorū v̄l so-
norū que remanent in exteriori sensu. sic p̄-
tactum est. Aut si miraculose visiō causare-
tur a deo in oculo vel i obiecto causata ser-
uaretur. Cadent etiam hic exempla de col-
oribus qui videntur aliū q̄ sint. vt in iri-
de et in nubibus et in vitris suppositis ob-
iectis et oculo linea recta visuali.

Quod

gis p̄prie nominatur intuitiua noticia que
fit obiecto p̄sente. et actualiter immutante
p̄ se vel p̄ suam speciem immediate. **E**xem-
plum cōmune est / in sensibus exterioribus
p̄ differentiam ad interiores. **P**ropriis-
sime vero noiatur intuitiua / cognitio que
causatur ex obiecto p̄ seipam et essentiam. s̄.
absq̄ specie media. Sic enim deus intuet̄
seipm. sic angeli cognoscunt essentias suas
licet p̄ actum sup̄additum. sic cognoscim⁹
nostros actus interiores. sic p̄cipimus im-
mutationes passionum p̄ ip̄asmet passio-
nes actualiter imutates sine specie media.
licet non sine actu p̄ceptiuo medio / quoni-
am hoc p̄prium est soli deo / q̄ sit sua perce-
ptio **E**licimus ex p̄missis / q̄ omnis no-
ticia p̄p̄issime intuitiua. ac p̄inde noticia
que habetur p̄ deuotiōem et vnionez men-
tis ad deum / nequa q̄ sit aut fieri potest / si-
ne cognitōe p̄reuia vel comite s̄m̄ **A**uic.
aut ex p̄ceptione tali consurgit **A**lioqui in
plantis et inanimatis poneretur delectatiō

Sed et cū vt phica ratione loqui nos pa-
teat. **F**undemus istud dictum p̄ aliq̄s veri-
tates **D**ans formam dat consequentia ad
formam. Ita est phi et expientie. cōsequēs
vero ad omnem formam. tam naturalē q̄
realem q̄ intentionalem q̄ sp̄ualem. poni-
tur esse coaptatio vel inclinatio vel appeti-
tus vel affectus spontaneus et suauis aut
volūtas tendens in finem suum. Quisq̄
sit iste finis p̄rimus mediatus vel vltim⁹ .

Ceterū ne multitudo nominū nos im-
pediat / appellamus consequens illud ad
oēm formam / noīe amoris. de quo **Aug.**
Amor meus pondus. in illo feror quocun-
q̄ feror. Est aut̄ in omni re pondus suum.
Omnia enī in numero. pōdere et mensura
formata sunt. de quo **I**erotheus referente
dionisio cōposuit hymnos amatorios.
Ceterū de multiplici amore dei. sparso per
creaturas. de quo **B**oet. **O** felix hoīm gen⁹
si v̄ros aīos amor quo celū regit̄ regat. Et
diuinus ignatus amore igneus **A**mor in-
quit meus crucifixus est. de quo amore pu-
ellule martires gl̄iate sūt inter tormēta no-
minatim **A**gnes et fellicula cū ceteris **E**cce
in d̄t fellicula sicut cepi videre amaroze mes-
um x̄pm in quo amor meus fixus est. **A**n-
de dicit̄ affectio. **C**oncludit̄ statim q̄ a-
mor vel affectio aīalis. rōnalis et intellectu-
alis / nō causatur sine cognitōe p̄reuia cō-
mīte et cōsequente **O**mittamus interea de

Super

amore vel affectu rerū inaiatarū. qui vtiq;
amor vel appetitus / cūsequitur formas na-
turale ipoz ad loca sua. tanq; fines sue cō-
seruationis. sicut ignis / causans ignē. dat
formam suam. cū inclinatione ad locum suū
sursum in q; aetatur. si est. mouetur aut si nō ē
inpedimento cessante. **R**estringam^o ad
amorem triplicē q; pposito nfo cōgruit. vt
ostendam^o q; deus p amorem cognosci nō
potest sine cōgnitōe puia z omite. Sic p
inde palā fiet. q; sit et qlis cōgnitō p amore
p experimētale ei^o noticiā. z qliter intuitua
dici potest. **I**taq; pcepto amoris vel affe-
ctualis vel expimentalis / est pmissime in-
tuitua. nō qdē sp de redilca. s; de ipo amo-
ris actu vel affectu q; tenditur i dilectū. **S**i
stat h̄ oro deuota mēs. z attēdat qd intēdit
hec veritas ostēdere. Dicit em̄ duo. **U**nū
q; amor vel affect^o / sentitur intuitiue vel ex-
pimentaliter p pte z p essentiam. et hoc tertio
dicimus. nisi se cōiugat a amanti immedia-
te p essentiam suā. z nō p alienā spēm. non
tū sine actu cognitionis medie / inter amā-
tem et amati. q; tūlibet amati sit eēntialitē
pns amata. **C**apiamus exemplū pmitus
desertio in diuinis et in beatis. **I**taq; de
pater / nō pducit spūm / nisi pns origine p-
dūterit verbū. qd in forma dei est fm aplz
Porro generādo z cōicādo verbo formā
dat cōsequētia ad formā. **Q**uid aut cōsequē-
tius ad formam est nisi q; inclinet z afficia-
tur ad suū pncipiū / et locū generatiōis scz.
quēadmodū expimur in generatione natu-
rali ignis vel alioz. quib; post mēsurā nu-
merū z formam. datur pondus amoris na-
turalis ad locū suū. et hec quidē materialitē
in immaterialib; in spūalib; spūalr. sic
in angelis. sic in aia rōnali. imo sicut alioz
ri longe mō in verbo diuino. qd ex forma
diuinalis pntitatis sibi cōicāta / cōsequen-
ter inclinatur afficitz in amorat / z zelat per
amorem suū spiratū / q; spūsanctus est / re-
dire ad ptem / circulo cōpletissimo / vbi nō
differt alpha et o pncipiuz et finis. **E**t hec
circulatio in eternū est / fuit et erit. sicut pa-
ter eternaliter dat formam suā filioz conse-
quēter eādē vim spiratiuam cōicāt filio.
p qm vim spiratur cōcorditer spūsanctus
amor vtiusq;. **R**edeamus sup alia duo
dicta. **P**rimū z scdm. **I**taq; scdm dictū est
q; talis noticia nō semp est intuitiua vel p
prie expimētalitatis rei dilecte. **R**ō manifesta
est. q; nō semp est noticia talis simplex et is

mediata p obiectalem z immediatā notio-
nem rei dilecte. sicut supponitur et crebro
videmus. **P**rimū vero statim pspiciū est
intuenti descripiōem noticie intuitiue et
expimentalis p pte dicte. **N**ihil enī magis
immediate et simpliciter z p essentiam et p
obiectale actu pntiam sentit / q; amor intis-
mus vel affectus sit iste intellectualis. sit se-
sualis. sit dere pntē vel abūte. vel nō exite
Collatur atq; calūnia sup hec que dicit
de absentia rei dilecte vel nō exitiā ei^o. **E**t
dicamus cū phisoz theologis subtilissimis
qd omnis res creata / habet triplex esse. qz
q;libet potest dici pns suo mō. **H**abet esse
in arte diuina / nec qualecūq; esse / sed diuis-
nū et vitale. qd factū in ipo scz verbo vita e-
rat. **E**t qualis vita. **N**imirū illa q; est lux ve-
ra q; illuminat omnem hoīem veniētem in
hunc mūdū. **S**i qdem omnis creatura est
in deo creatrix essentia. **H**abet scdm esse / i
intelligētia angelica fm sapiam quā effu-
dit deus sup oia opa sua. q; ab initio creata
est immediate angelice. postmodū de multis
tis. hoc esse cōicātū ē oib; in pma creatiōe
et in cōsequēti in oīm hoīm illuminatione
et plus et minus clarius et obscurius. **H**a-
bet tertiu esse omnis creatura in p pte ge-
nere seu materiali seu spūali. **C**oaprem^o
distinctionem triplicis hui^o esse ad rez nraz
et dicamus q; nulla res amari pōt vniuer-
saliter loquēdo / nisi pns sit amanti. altero
trium modoz pcedentiū. q; referitur addu-
os scz ad modū pntie essentialis in p pte ge-
nere. vel ad modū pntie intentionalis seu
formalis in sua cognitione. **U**n deus si p
impossibile nō cognosceret creaturas / ipē
nō diligeret eas qz in pncipio qd est x̄bū.
creauit oia. portans oia verbo virtutis sue.
Silr in angelis. amor nō esset ad alia a se.
imo nec ad se / nisi tale qd amatur pns esset
essentialiter vel intentionaliter diligentivl
cognoscēti. **O**bijceret aliq; q; in sensibi-
lia ferunt pondere suo ad loca sua. nec tam
ista cognoscunt. **R**isum est pus q; habēt
naturalem formā suā in seipis. cui data est
et impissa / talis inclinatio cōsequēs formā
Un nec habet p incōuenienti / doctor vn^o
totus seraphicus cōcedere. q; in omni re sit
impissus quidā motus cognitionis natu-
ralis / dirigētis quodā suavi impetu / rez q;
libet in suū finem. sicut et in angelis. sicut
in hoībus / sicut in aialibus p cognitionez
supadditam / qsi formalem et accidentales
·Fn·4·

Sic in eisdem quemadmodum in ceteris impissa est forma essentialis, q̄ spontanee i bractis libere in intellectualibus dirigit in propriū finem. Verū est q̄ libertas vt arbitrarīa est / nō semp cōformāz / r inde pcedit peccatū qd̄ corrūpit modū sp̄z / r ordinē debitoros addi p̄ habitū / r acūs virtuosos ad libertatē naturālē, que licet semp in se virgo sit et pulchra, etiā in demonibus violari nō possit in essentia sua. p̄cipitur tñ a dñō suo p̄ inobediētia arbitrarie libertatis vt nō exerceat naturālē dñi sui et q̄ p̄dita est dominij. Quā in re cecinit nra tympanistria disp̄sit sup̄bos mēte cordis sui. Deponēt potētes de sede naturalis sui dñi / nō p̄ suā / s; p̄ subditoꝝ rebellioem. **C**ōsonat p̄miss̄ descriptio dionisi de regno dei. Regnū inquit est ois finis r ordinis r legis r ornatus distributio vbi p̄ totū ornatus fm̄ exposito res accipiūt inclinatio naturaliter indita cui libet nature vt obediāt suauiter creatori.

Juxta illud sapientis a p̄phia deductuma pud **Boe.** Quō sapia attingit a fine vsq; ad finē fortiter / r disponit oia suauiter. **E**t epus est r locus ex p̄missis soluere difficultates p̄actas circa cognitiōem nois dei intuitiuam exp̄imētale r effectuale sicut orat eccia in orōne p̄ntis dñice. De virtutū curtus est totū qd̄ est optimum infere pectoribus nris amore cui nois rē. **P**resupponēdo qd̄ sit noticia intuitiua cōter dca qd̄ p̄rie / qd̄ p̄riissime. Rursus qd̄ sit amor vel affectus r vñ oriat. r queadmodū affectus ois / exp̄imēttr cognoscit. colligat se mens hūilis / r videat q̄t cōcurrūt ad visioem glē cōsumatā vt de his q̄ certa fide credim⁹. et ex alijs q̄ quondiana nos docet exp̄iectia ci tius attingam⁹ ea q̄ mediāt inter p̄gnitiōs naturālē vie. r sup̄naturalē glē. **I**lla vō sunt q̄ pueniūt. hic nob p̄ grās speales sup̄naturaliter imissas / p̄nt̄ vnicuiq; diuidit deus mēsurā fidei donoz q̄ suoz. **I**ta se specula. iste sp̄s. iste forme. iste theophāte iste caligines lucidissime. ista silētia sb̄ q̄b; et in q̄b; speculara nob hic r nūc deus.

Cocurrūt ad visioes glē / lumē qd̄duplex scz lum̄ potētiāle / hituale / obiectale / r actuale. Lumē potētiāle ē ipamer aia rōal. Remanēt enī sp̄ naturale lumē ei⁹ r substermit tam grē q̄ glē. q̄qd̄ sit de alijs luminibus naturālitr adq̄sitis in actu vel habitu. Porro lumē habituale p̄cipuū r p̄ncipale vocatur lumē glē / corūdens lumini grē in via.

differens ab ea p̄ esse consummatū. que ad modū doctrina cōis docet de habitu caritatis q̄ manet idē in patria qd̄ non excidit fm̄ aplm. **C**eterū lumē obiectale est ipedens. se p̄ntās in obiectali rōne. nulla specie mediāte. p̄terea dicit videri facie ad facie / r sicut est / r oculo ad oculū. **D**entes lumē actuāle ponit in actib; intellectus et voluntatis q̄ sunt visio r fructio. Juxta determinatiōes extranagant̄ b̄fidici. **C**ocurrēt aut visioem r fructioem actualib; / tres habit⁹ succedētes habitib; / fidei spei et caritatis in via. q̄s tres dotes appellam⁹ a se. **P**ro despotate m̄ rōnio p̄ gliam p̄sumatō. **Q**uāuis ab aliq̄b; ponat dotes ipi act⁹ visiois r fructiois. sub quib; melandis actus qui d̄t tentio succedēs spei vie r p̄ app̄p̄tationem fructio noiat. si distinguam⁹ dilectōz a tentione vel etiā fructioē stricte sumpta q̄ delectationi p̄pria est. **S**icut in via ponitur in actib; r habitib; gratiis / quedā trinitas virtū theologiar. s̄lt̄ ponantur suo mō in b̄titudine trinitas dōrū in vnitatē lumis glē. **D**ec aut vnitās in trinitate. et trinitas in vnitatē / vocat b̄titudine formalis. **S**in habitib; / habitualis. actualis / si in actib; sed obiectalis dei rep̄ntatio formalis / appellat obiectalis b̄titudine. **D**ubiat q̄so p̄ manib; vt ita loquar / p̄ns distinctio de duplici b̄titudine obiectali scz r formalis. q̄ facit ad intellectu r cōcordantiam doctoz p̄cedētū ips̄ decretalis. **R**ursus aduertat vniuersales q̄ mēorie nō abstrahit b̄titudine formalis in p̄dicta decretali. q̄m memoria nō facit sp̄alē potētiā distinctam cōtra intellectu in assignatiōe habitū virtuosoz vel actū. sicut nec vis irascibilis cōtra cōcupiscibile ponit numez. **A**pplicemus s̄monē de hoc qd̄duplex lumē b̄tificio ad qd̄duplex lumē qd̄ cōcurrūt ad cōreplatiōē vie dicētes / q̄ ex pte lumis naturalis l se nō est variatio hic r ibi. sic nec ipa aiena nura cōntitāl diuersa ē. p̄sertiz i eadē aia. q̄ qd̄ sit de p̄fectiōe cōntitāz diuersaz. aiaruz p̄nt̄ sonare videt articulo. **Q**uō aia r̄pi nō sit p̄fectior aia inde erroz. **D**icamus de habitu grē ad habitū glē. q̄ differūt penes l p̄fectū r cōsumatū. s̄lt̄ et actus eius. **E**t ita de actu et habitu caritatis possedici. **S**ed de habitib; r actib; fidei r spei / longe aliter q̄ in visioē r fructioē p̄rie. **E**t h̄ p̄pter tertū lumē qd̄ noiam⁹ obiectale qd̄ ē ipemet de us in se visus. **S**ic ergo deficiat hic in via

tertium illud lumen obiectale/nou quidez
in se qm vbiqz e sed in rone obiecti. clare et
nude z immediate in se visi. sic deficit z dif
fert visio z tentio vie a visione et tentioe pa
trie. **N**ome insup dei quo se noiat z manis
festat in celo/a noibz quibz in terra noiat.

Quo sup scdo noie recipe que sequunt.

R. **S**anctū dicit dei nomē a scititate quā dīo
nisi. describēs ait. **S**anctitas est ab omni
inquinatiōe libera z pfectissima z inconta
minatissima puritas. Brece eni noiat agy
os scdm. ab a qd est sine. et ge terra. **P**ōt au
tem hec pricula construi p se subintellecto
verbo. qd nomē dei est vel dicit vel eminet
sanctū. **P**otest nihilominus hec snia pēde
dere. seu corrdere ad pcedētes vt dicat ma
ria. qd scdm nomen dei fecit sibi magna **S**i
quidē ois cognitio dei. sicut est fides vel in
telligētia/recte vocat nomē dei. **C**ōstat autē
q p fidē z assensum datū verbis angeli/vir
go cōcepit filiū dei **F**ecit te g bām que cred
didisti fecit magnā nomen scdm dei **D**ocēt
sacramēta q magna sit in noie dñi/virtus
eius. **A**ut certe nomē hoc in silibz accipitur
p noiato qd est deus. **S**anctū nomē dei ē
id est. cōfirmatū p oēm creaturā. maxime v
tellectualē quarū nulla subsisteret. nisi cau
sa q dedit esse insueret. **H**inc canit **A**mb.
Rerū deus tenax vigor immortalis in te per
manens **E**t facit hoc ad pcedētem intelle
ctū de magna virtute nois dei **S**anctū est
nomē dei qz scificatū. i. cōsecratū z dedica
tū est in electis dei/ad eius glam. laudez et
obsequiū. **S**ci eritis qz ego scdm sum dic
dñs. **S**cm est nomē dei. qz scificatū legi
bus eternis. qd nephas ē violari **C**lamāt
seraphin. scdm. scdm. ad insinuatōez
trinitatis psonaz. i. iugebant ad ter sanctus
nomē hoc. dñe deus sabaoth. qz trinitas ē
in psonis. vnitas ē in essentia. cui opa p
cipāt tripliciter imitatiōe interne scitatis
et eterne. **N**ome dei vnicū est sibi soli co
gnitū. ppterca nō potuit ab aliquo alio a se
imponi vel effari plene et pprie. qz naturaz
suam cū suis pprietatibz solus spōdit. dōz
hinc inhabitare lucē inaccessibilē. nec nō
ineffabilis z innoabiilis esse laudat **N**o
men dei datū ē ppo qd est sup omne nomē
sic ad pprietatem reducēdo factū est p icar
natiōem vt esset hō deus. et deus homo. p
cōicatiōem idiomatū et z nominū. **N**o
men dei singulariter inter puras creaturas
eminet in maria. que illuminans vll illumi

nata p interpretationem nominatur. et dña

Nomen dei sumptū a creaturis. sic ē ois
modū q ab omni creatura vsqz ad infimā
pōt sumi noticia qdam rei z inde nomē q
cognoscat imponi z formari. **R**ō qz qlibz
ē vestigiū l' imago trinitatis. fm exēplz tria
q ppriata. et fm triplex gen^o cāe efficientis
et finalis **D**eus sicut pōt noitari fm suas
creaturas. sic potest ab homine qui creatu
ra antonomatice mūdi dicitur picipans
cum omi creatura videri et intelligi. nūc p
speculū et in enigmate. verba sunt aposto
li. **D**eus in suis z ex suis creaturis. pēdi
ci intuitiue videri. si visio intuitiua largis
sime sumatur. pmo put generaliter omnis
pceptio obiecti simplex etia; immediata/
dicitur intuitiua. siue obiectū sit realiter p
sens in se siue p suam spēm. seu similitudinez
tūmō. **C**ōstat eni q omnis res siue extra a
nimam/siue intrā gerit similitudinem dei
Potest eni homo intelligens. i. antus legēs
et credens/ferri in noticiam obiecti cuius
est hec similitudo vestigiū spēs vel imago
Secus de brutis et hebetibus qui deuz et
eius signa et verba voces et species/et spe
cula/non assumunt/nisi vt sunt res quedā
ad aliud non reuelate. **D**eus experimē
taliter cognosci potest aut percipi a creatu
ra mundi viatrice. et si non in se/tamen in
sua obiectali ratione. vel imagine seu simi
litudine. tam extra qz intra. **S**equitur ex p
cedenti. i. iusto corollario vno quo dictū est
omnem noticiam pprie intuitiuam esse ex
perimentalem et contra. **D**eductio pate
bit infra in tractatu de mente cordis. **S**i
militer diffinitio sapientie. que supremuz
locuz tenet in nominibus dei pro statuyie
quam ita descripsit **D**ionisius. **S**apiētia
est diuinissima dei cognitio. que est per ig
norantiam cognita scdm vnitionem supe
minentem. quando mens ab alijs recedēs
postea etiam seipam dimittens. vnita ē su
persplendentibus radijs inscrutabili z p
fundo sapientie lumine illuminata. **D**e
us si negetur hic cognosci experimental vel
intuitiue. vel etiam quidditatiue. vt quia
nescimus hoc de deo quid est. sed quid nō
est. quia cognoscitur per ignorantiaz vt di
cit diffinitio nunc inducta. oportet ad con
cordiam dictoz scdm. nostris vti distincti
ombus. que rationabiliter ab vtrisque pos
sunt admitti. **U**na distinctio iam posi
ta est de noticia mediata et immediata.

• An. 5.

absq; numero. de gaudio vel tristitia stultoꝝ. qui dum letantur insanunt. dum tristantur furiant. **S**it colloquiū p̄sens de lamento sponse/dum adhuc pegrinat a sponso. postq; de canticis et epithalamio satis abunde cōfabulati sumus. **D**aḡ. **S**icut vis. et vnde vis exordiamur? Puto q; a lamento languoris sponse querentis sponsum in lectulo quietis. s. p noctis cognitionis enigmatica et nō inuenientis. **S**z neq; p vicos et plateas ciuitatis dum anxia circuit et discurrit. dum adiurat filias hierusalem ciuitatis que est libera mater nra/p obsecrationes ardentis desiderij. **S**i inueneris. inquit dilectū meū vt annuncies ei qz amore languet. **D**iscipulus. **I**mo pus sentio cōferendū de lamento sponse. cui sponsus/ob turpitudinē suā deformitates qz dedit libellū repudiij qz vetula scz et rugarata. qz deposita a sede stabilitatis et honoris. sedet in puluere vanitatis. aut vagatur egressa post vestigia gregū illoꝝ. q ab vnitatem gregis sponsi se sepant/aut certe famelica inanis et egens effecta/pascere qrit hedos fedoꝝ desiderioꝝ. iuxta tabernacula pastoꝝ/que sunt cōuenticula hereticorum istoz q verbis et exemplis/ab ouili pastoꝝ vnus qd vnicū est/se diuidit. nō amici sed ficti sodales effecti. **F**alloꝝ si nō sponsas tales. vetulas et rugosas. vagas et esurie cōsumptas. notabat pulcherrima mulierū q̄uis genere masculino loq̄rē. nō enī est in amore spūali masculus aut femina. **D**ixit ergo de sponso. **D**isp̄sit supbos mēte cordis sui. **I**taq; sicut te docente didici/pulchritudinē cōsistere in veritate. vnitatem et bonitate. sic optet q; ex istoz carentia resalter turpitudō. **D**aḡ. **S**agaciter aduertisti. vñ vero reputas tale incōmodum turpitudinis odiose accidisse sponse. **D**iscipulus. **A**mirū ex ignorantia sui et supbia qz qdlibet/aut diuortij/aut repudiij opatur. **S**i ignoras te o pulcherrima mulierum egredere tibi. **E**cce de ignorantia. **P**orro de supbia vasti legimus. et in cāntico marie de supbis audiui? potentib; et diuitib;. nec alicui? vt dicūt egētib; et instruit qz miseri sunt et miserabiles paupes ceci et nudi qles euomit a se deus. qles disp̄git a mēte cordis sui sine mō necnō de sede veritatis. deponit sine numero. demū inanes sine pondere bonitatis ordinisq; dimittit. **D**aḡ. **L**oqueris fm tropologiam.

et allegoriam. que repudiū h̄mōi varijs locis notant in scripturis. maxime p̄phetiis in ysaiā. **E**zechiele. **J**eremia cum ceteris. **I**saías p̄mo sub typo vinee electe que debuit facere vinas et fecit labruscas. **P**ostea sub figura tyri **S**ume cytharam penitētie circū ciuitatem ecclesie vel celestis patrie per oronem. meretrici obliuioni tradita. i. repudiata. bene cane et frequēta canticū penitētiem venie. vt memoria tui sit p̄ recōciliatiōem mie. **Z**alem deplorat **J**eremia. **E**t egressus est inquit a filia syon ois decor eius. **D**iscipulus. **S**cio multa sunt in hanc sniam que triplicem statū sponse notant. **Q**uedam est recōcilianda p̄ abiectiōnem turpitudinis vt iste q̄s loquimur ig/rantes et supbe. **Q**uedam exercenda ad nitorem pulchritudinis. **Q**uedam citius introducēda ad fecūditatem generationis. **S**ic querunt assuero virgines. q̄ p̄mo segregantur a pp̄lo. de hinc decorantur pigmentis varijs in triclinio demū collocantur in thalamo. **S**ic filij isrl' p̄mo fugiunt ab egiptijs et summerso pharaone p̄ baptisma fluminis aut flaminis. transeunt mare rubꝝ. postea transeunt p̄ desertum tandem iordane transito/comedūt terre p̄missionis fructū. **H**ec est via triū dieꝝ. post qd̄ tridū rep̄it **J**esus in templo celoꝝ in medio seniorū sanctoꝝ suoꝝ. **D**eniq; triplex iste statū diuisione diuiditur. **I**ncipientiū p̄ficiētiū et p̄fectoꝝ. **N**unc est questio. quid cuiuslibet huic statui sponse sit eligibilis au exultatio vel lamentum. **D**aḡ. **O**portet nos addere dictis p̄oribus/p̄mitus distinctiōnem de lamento. **U**nū est in sola rōne. nō redūdās passionāliter ad sensualitatem. et hoc appellatur displicentia vel odium vel detestatio vel abominatio. libere elicitā p̄ iudicium rationis. **S**ic p̄portionabiliter de gaudio et desiderio et ita generaliter de omni nomine/passionem sonante/compe tit accipere suo modo. **L**amentū. **A**liud est quod oritur et radicatur in sensualitate. aut ortū in rōe/diriuatur et redūdāt ad cor sensuale/non aliter de ceteris affectib; q̄s phi solas proprie voluerunt dici passiōes que sensum afficiunt et quodammodo affligunt. **A**mplius vero vt modo notabat/lamentum vnum est tempale. hoc est p̄ solum temporalibus incōmodis. app̄bensis/a rōne sub rōne pene afflictive. **A**liud spūale. p̄ solis malis culpe. app̄bensum s̄b rōe

quando seruus bonus et fidelis audierit Intra in gaudium domini tui. **N**one preterea calumniabilis est secunda propositio de sponsa non habente conscientiam peccati. Quis indubie fuit aia pulcherrime mulierum. Sed nec assignatus est modus concordandi propter similitudinem et apostolica verba quibus iubet in domino gaudere semper. Et iterum gaudere si semper optet sponsam etiam perfectissimam secundum te/torquenti lamento. Amplius quater opposita simul stabunt/lamentum cor restringens et dilatans leticia. Porro tertia propositio videtur inniti totaliter distincti omnibus deuotionis. ad casus naturalis rationis seu dispositionis sensualis. Denique contra propter quam cum sua declaratione/ponit Gregorius quod mala que hic nos premunt et vitia lugere faciunt crebro secundum seculum ad deum nos ire compellunt. Iuxta parabola christi de rege dicente ad seruum. Compelle intrare/ut impleatur domus mea. Sic hebrei compellentibus egyptiis tenebrosam egyptum sunt egressi. Alioquin flagella sue iracundie immitteret frustra de preteritis in electis. ut in sponsa seu recedentibus anda seu decoranda per exercitum seu ad spiritum sanctum primus introducenda. **M**agister Iure expostulas. sed non omnia pater dici poterant. Et quidem ratio propter propositis que ponitur cum gaudio vix simul lamento taliter accipitur Desiderium quanto feruentius et efficacius fuerit (ceteris paribus ut se intelligi volumus) dum impletur est causatiuum intensior leticie Sicut enim desiderium quod differt affligit aiaz sic oblectat dum implet. Quis vero nesciat/sponsam per culpa lamentatez secundum deum desiderare plurima/que lamentum implet saltem probabilis coniectura? Desiderat quicquid recedentiam per absolutiorem culpae. Hac efficit lamentationis contritio. Desiderat absolutiorem penam. hanc efficit et operatur in toto vel tanto lamentans confessio vel satisfactio. Desiderat augmentum gratiae/ac proinde glorie Nonne per mouet ad hoc/lamentans oratio/vel affligens ieiunium/vel depauperans largitio/que semet exinanivit bonis fortune vel nature vel gratiae alijs miserando. Rursum desiderat sponsa lamentans. purgationem a scoria peccatorum renouationem quoque pulchritudinis et augmentum planacrum lacrimarum/debilitatiorem somitis/et summersionem mistici pharaonis diaboli. Libidinosae preterea promouet et luptuariae magne extinctionem/cuius obliuio facit tristitia vniuersi hore. Quid morarer per singula/cum neque possit verbis lamentum secundum deum

exequare valorem: Sufficiat apostolus ubi supra. reddens rationem sui gaudij. quod contristauerat corinthios secundum deum. Ecce enim hoc ipsum secundum deum contristari vos/etiam in vobis operatur sollicitudinem/sed defensionem sed indignationem/sed timorem/sed desiderium/sed emulationem/sed vindictam. In omnibus exhibuistis vos incontaminatos esse negotio. Iungamus officium hoc vniuersi lamentum secundum deum quod nihil efficacius/ad contemplationis quietem/nihil admirabilius/ad mentis illuminationem serenam/que profunde lamentans compunctio. Sententia est venerabilis et expressissimi talium Richardi Cuius consonant scilicet verba multis locis de proconio humiliati cordis. Denique lamentatio secundum deum quanto minus habet de complacencia secundum deum/tanto minus suspecta est/tanto securior a latente superbia. nisi forte quod diabolico monstro/gignat superbiam ex suo contrario quod est humilis lamentatio. **C**eterum propositio secunda loquitur de lamento culpe/nam proprie sed aliene potius quae christus suscepit pro nobis/cui virgo mater/sponsa soror et filia super omnes carissima/se absque ulla dubitatione conformauit. adeo quod vltro nea voluntate consensit dilectum suum ex dilecto et amicum pro amore et filium tale. pro nostra redemptione crucifigimus. cuius redemptionis post filium fuit desideratrix maxime fuit et zelatrix. **I**doneo donec compleret nedum sufficere pro conio passionis soluto pro oibus sed etiam iugiter et efficaciter in singulis nodum damnatis. Ipa quoque vixit. a marissimis deum spoliis/et inenarrabilibus gemibus postulabat. frequenter quod cum clamore valido et lacrimis exaudita est pro sua reuerentia. Demum quoniam nunc beata et impassibilis facta exaudiat/lamentando tunc meruit. **P**etis rationem intensioris tristitiae in sponsa que diligit intensius Dat istam perspicue/consideratio phica iuncto fidei lumine. Cum enim tristitia sit apprehensio obiecti/sub ratione disconuenientis. quanto fuerit apprehensio fortior et clarior obiecti sub ratione inconuenientis amplioris insinuat. constat inde sequi lamentum proportionaliter intensius. Constat proinde malum culpe/inproportionabiliter deterius esse quicquid malo pene. Quibus attenti quod superest claudere vides. **M**iraris autem quod summum lamentum stat cum continua leticia. Solet tractari ab uide per doctores de passionibus christi cum beatitudine gaudij. quod non oportet in beata maria. non in paulo vel Boyse vel Magdalena cum

rarchisans post filiū purgandō illuminan-
do et perficiendo Cooperatiue quandoq;
per principalem sui donationem. secundū
testimonia miraculorum. multis exhibi-
ta. tam in morte q̄ in vita. **M**arrat **Ans-**
helmus cuidam morietī astitisse **Maria**.
et interrogata q̄ nā esset. **R**ūdit: **E**go mat̄
et regina mie. **R**ursus ergo maria pōryt
cuius in suo exitu p̄ns cōsolatrix/ducat̄/
et p̄terit existat. **N**ō aliter suo mō dicef po-
tuimus de omnib; sanctis singillatim ad ro-
bur certe spei. **D**iscipul̄s. **G**rata sunt ista
deuotōisq; plenissima. **V**ellē igit̄ suscipe
sub doctrina tā speculatiua reglari/q̄ pra-
ctica velut expimētali q̄s sit orādī modus.
maxime puocatiū ad lamentū. **M**aḡ
Tradit orator **Tullius**. certos locos/ fm
quos amplificat miseratio. silr̄ indignatō
q̄s tibi possum nūc nūerare. et ad lamentatō
nis excitatiōem inducere. q̄liter a nōnullis
cōperi factū sup lamentationes **Iere**. **D**i-
scipulus **Placeret** adaptatio si non fastidi-
ret p̄licitas et nō rapina qdā videret a p̄ria
tūa sibi traditiōis alienē/q̄ oib; p̄t̄ vltro.
Maḡ **Veritas** a q̄cūq; dicat̄ ē cōis om-
nib; et singlis/q̄ p̄ generatiōes se trāsfert vt
loquit̄ sapia. **N**ō enī caruit **Licero** porum
doctrina. **S**ic de rhetorica **Arest**. q̄ causas
dat et radices passionū. **S**ic de tractatu o-
rationis p̄ **Hugo**. studiosissime p̄p̄diosis-
simeq; p̄dito. **S**ic de rhetorica diuina **ruil-**
belmi p̄ficiē. **S**ic de meditationib; **Ans-**
Bern. **Augusti**. **F**ido. et filiū fas est nos
remittere ad auctores. et nihil qd nō nouit̄
efficerem? afferre. ne corniculā alienis or-
natā plumis. risui nos p̄berem?. **D**iscip-
pulus **N**ō ita certe desipio. nō ita glorioz i
arrogātia nouitatū vt ita sapiā. **S**ed cōsi-
lio **Seneca** sint apes imitande. colligētes
ex multis florib; fauos mellis. itaq; mate-
riam afferre nō possumus nisi cōem toti se-
culo. **F**orma vero potest esse n̄ra vt elemē-
ta cōia sunt. sed p̄ formas mixtoz in spēs
distinguitur. **L**uperem hoc mō fieret inf-
nos. **M**odus enī tractādī q̄si formalis est
tollens sui nouitate fastidiū. et inuitansyl-
irritans ad ascensum. **M**aḡ **T**radī-
dimus in alio tractatu sup inuitū cāici ma-
rie quinq; verba. ad q̄ totā scripturaz seriē
diximus reducibilem. et scdm que cantabi-
bilis est omnis melodia passionum **D**i-
scipulus **H**ente teneo **S**unt enim ista
quinq;. **D**eī magnificētia. munificētia.

misericordia. iusticia et nostra miseria.
Magister **Q**uid si ad pauciora reduxero
simul ostendens concordiaz/rhetorice my-
stice diuine q̄s cum seculari. **D**iscipulus.
Placeret audire. breuitas enim/ memorie
simul et ordis et luciditatis ē amica **M**a-
gnam quoq; soliditatem habet in se doctri-
na queliber quam fundat natura rerū/a q̄/
bus quia nesciunt mentiri/gloriabatur **A**-
resto. tam multa didicisse et p̄fice. i. natu-
liter didicisse. **M**agister **L**eberrimus
Hugo/pinxit sicut in tabula parua/radi-
ces rhetorice naturalis orationis insinuā-
do coloribus **O**rator quippe nominat̄ ab
orando **U**nde nomina puenerunt oratio-
nibus **T**ullij demostenis et similiū. **S**ic
autem incipit **Q**uo studio/quo ve affectu
orandus a nobis sit deus/ex dei misericor-
dia et nostra miseria et **P**ositis subinde
speciebus orationis cum diffinitionibus
colligit se tandem ad tria. que p̄pria sunt o-
ratorz caprantium iudicem inflectere. **P**ri-
mum respicit p̄sonam iudicis. **A**lterum p̄-
sonam ipsius aduersarij. **T**ertiu respicit p̄-
sonā p̄ qua fit oratio. **H**ec vero tria theolo-
gice r̄ducuntur ad duo p̄missa. s. ad dei iudi-
cis misericordiam. et ad nostram miseriāz
Discipulus **Q**uo pacto sic. cum indig-
natio et immiseratio/maxime solent ampli-
ficari. ab aduersarioz insolentia. crudelita-
te. malicia. fraude dolo. astucia facioze. neq;
cia. p̄terua? **M**agister **D**icam illud q̄
theologie p̄rium est attendere. scilicet ad/
uersarium nihil posse ad augmentum n̄re
miserie. deo non ordinante vel p̄mittente
Propterea **J**ob afflictus et orator pitissi-
mus/post tot aduersantis. sathane/crude-
les iniurias et p̄secutiones/oraturus iudi-
cem deum pro liberatione sua. cōuertit to-
tam aduersarij machinationem et tyranni-
dem in deum iudicem suum/per humilem
confessionem. **D**ominus inquit dedit. do-
minus abstulit. **N**on impugnat maledc̄m
sathana. nec insectatur vt raptor em et per-
secutorem. **D**ominus inquit abstulit **S**ic
nomen domini benedictum: **D**einde p̄-
cussus plaga pessima scimus quid respōde-
rit m̄leri blasphemare suadēti **Q**uasiyna
inquit ex stultis mulieribus locuta es **S**i
bona suscepimus de manu domini/mala
āt q̄re nō sustineam? **E**cce mala se de māu
dñi nō sathane p̄fitef accepisse. **H**uc accē-
dit q̄ ois adūsatiū crudelitas ad n̄re cumz

Tractatus Bertus.

lum miserie retorquetur si non auferat ista aut comprimat/aut in meli⁹ vertat/dei iudicis misericordia. Nulla sane maior misericordia. q³ si remota pietate velit nos cu³ seueritate tractare. **V**ides arbitror quemadmodum theologisantiu³ ofo/fundatur in dñi pietate et in mia. cum cernant pietatem vna³ dei. alteram sc³z sanctarūq³ oim. qui sunt tanq³ assessores iudicis hñtes in cōsulēdo in sententiādoq³ vocē suā. Porro. iusticia dei spectat ad seueritatem. punientes p³ tortores. s. demones. vel hoies pessimos. offēsas peccatorū. Deniq³ quicqd patimur vñ cumq³ pueniat quid nisi calamitas nra/qd nisi miseria nra censebitur. si nō oino i melius vertat iudicis mia. **E**t certe salubrius est. humilis atq³ modestius. totā aduersarioz debachatiōem fremitus z hostilitatem. deuotis pñus fidei oculis retorqueri ad infallibilem diuine puidētie lege³. q³ ad torzor/nihil absq³ suo nutu valentium crudelitātē et iram cōuertere. **V**entior si nō ita practicauit p³. Cū tribularer inq³ q³ ad dñm clamauit. Et leuauit oculos meos in mōres zc. Ad te leuauit oculos meos zc. Et alibi alios sine numero a sacris litteris narratos inuenimus sic orasse. **D**iscipulus. **P**erspicue cōcordasti **Hugonē** fecit/et cū **Tullio**. nostraq³ verba qnq³ subternario limitasti. qlem q³ habet ipo signo **Thau** triangulari. **T** qd est signū lugentiū salutare. signatus est. Quo igitur p³gredi mur longius. eo se plures offerunt qñtōdes et velut inexhaustibili fōre sapie/riuuli scaturiūt. **V**ox ista multoz est. Quid lamentū/qd fletus noster/pōt corā dño/cuius ire resistere nemo potest. q³ nec pnia mouet vt hō. q³ res sic admiltrat vt eas p³rios mot⁹ agere sinat. Qui nos tētari vult. nōne vult vt hostiū nostroz nō obuiemus insultib⁹. **N**ōne disposuit ab eterno q³ futura sunt vt dici valeat illud **Sibylle** ad **Palynurum**. **D**efine fata deū flecti spare p³cando **Q**uid tandem eger nostris vel bonis vel gemitibus et lacrimis. qui cuius vult miseretur z que vult indurat. **S**ed qm tales inuenio dubitationes alibi tractatas/stanti nō insistere p³ hic et nūc. **C**ōuerto potius inq³ sitionem ad marie canticū. **S**i tres p³dictas rhetorice ptes i se cōtineat/qñs inflecteret dñm/p salute cōsequenda. nedū sui solius. sed mūdi totius. satisfaciēdo p³ lamentū dolorem et fletum. cū nihil audiat resonare

nisi leticiam/gaudium/et laudes. quales cōfiteor voces hic cōcrepare cōformiter ad quattuor verba deo cōuenientia. que sunt magnificētia/largitas/pietas/iusticia **D**e nostra vero miseria verbū nullum. q³ quid ad iocundū epithalamū/tibia funerea. **M**agister. Erras si miseratiōem villo tempore vel loco/si cantico vel silētio/credideris in **M**aria defuisse. que mater ideo dicitur mie/q³ quodāmodo sibi p³riū est misereri miseris. q³ figuratur/ap³re p³ templū sū simulacro dedicatū athenis ipi mie. cui solis lacrimis et gemitibus offerebat sacrificium. nō sanguine h³z coz vel thauro:um de quo **S**tatus. Nullis inclusa metallis forma dei. mētes habitare et pectora gaudet. Fortassis ista fuit ara. cuius titulus legit **Paulus** ignoto deo. **D**iscip³. **P**ater feceris ergo qd loqueris/de lamēto **M**arie cū cāntico. **P**roderit itaq³ generaliori cognitione totius rhetorice cordialis. duz exemplo doctrinam firmaueris. siml³ z cordulam nostri psalterij de cacordi quaz mō tangendam accepimus cōmodius adaptabis. **M**agister. Et mia eius a pgenie in pgenies timentibus cum. **E**cce duo. misericordiam sc³z dei subueniētis. et miseria³ peccatoris timentis deū et orantis. **P**uto nō dubitas de **M**aria qñ cum ppha vidit omnis cōsumationis finem. **C**redis p³rea q³ nostre redemptionis misterij fuit finis huius cōsumationis. de qua non siluit xp³us in cruce dicens. **C**onsumatum est. **L**ognoscis. subinde. quot et quātas/quales et quotiens/lamentationis materias/secum habuerit. finis cōsumationis hui⁹ misterij. Deniq³ non negabis. quin **M**aria conservabat omnia verba hec confitens in corde suo. hoc est enim secretarij sui **L**uce testimonij. **D**iscipulus **D**ñi bus his assentio. p³gredere. **M**agister. **C**oncedis insup q³ **M**aria nō satiābatur dulcedine mirabili/cōsiderare altitudines cōsiliij diuini. sup admirabili pñssimo mysterio redēptionis generis humani. cum simile legas d³ **Augustino**. **C**uius sensus interior non erat pfectionis illius et perspicacie. comparabiliter ad **M**ariam. **A**t vero legimus pariter in **August.** lacrimas z lamenta. et potissime circa mortem ex duplici recogitatione. legenda sua teste. **D**uz p³fundius secreta diuinitatis. et familiari⁹ us miseria³ humane fragilitatis. rimaret

nec referas volo lacrimas suas ad solam
 leticiā. qz subdit ibidē. qz lugubrem tama
 rissimā tūc duxerit vitam. **Discipulus**
 Nō adeo sum bebes vl̄ incredulus euan
 gelio. vt negē in maria fuisse lamentum.
 nec in h̄ psal̄ inq̄sicio p̄is. **Sz** quincas
 peto lamētasse mariam in cantico. **Agē**
 Talia p̄parare nō sine ve volum̄. adden
 tes ne dicenda forte nimis horrefcas. qz
 maria ingiter in om̄i meditatiōe suaz p̄tē
 platiōe dicere potuit. **O** cū mei sp̄ ad do
 minū. q̄ ad vim cōgnitiuā. **Et illud** Fiat
 volūtas tua. q̄ ad idēnabile amor̄ assen
 sum. q̄ fiebat vt nullo turbaret̄ fetu. vl̄ la
 mento. **Sz** iudiciū rōis: qd̄ diuine volūta
 ti. p̄ oia cōcor̄ erat. nihil volēs. nisi qd̄ eā
 velle. volebat sp̄sū. **Hūc** accipe finem.
 cur maria cecinerit in exultatiōe spiritus
 magnificat anima mea dominū. **U**ri
 qz qz magnificata erat vehemētius. **Cur**
 magnificata. qz respexit hūilitatē ancille
 sue. qz fecerat ei magna qui potēs est. vt
 oīo liberalissim̄ distributor. **Proinde**
 subdit **S** cōm̄ i q̄ sumus. qz misericordia
 eius a p̄genie in progenies timētibz euz.
Progredere. tūc terribile resonabit. diui
 ne potētie. seueritat̄. qz iusticie tonitruū.
 aduersum miseros qz miserabiles tā hoīes
 q̄ angelos sup̄bos disp̄sos. potētes depo
 sitos. diuites. exinanitos. **Amq̄** per
 tractare potuit secū maria. totā vim tāte
 seueritatis in deo. calamitat̄ pondus in
 hoībz nō dānat. qn̄ p̄passione moueren
 tur. qn̄ p̄cuterent̄ brā viscera sue pietatis
 pro oībz hoībz. p̄teritis qz futur̄. atqz p̄nti
 bus. q̄ntū in se erat. p̄formiter ad filiū. re
 dimēdis qz saluād̄is. **Discipulus** **A**duer
 to qd̄ intēdis. **Sed** videam̄. si recogni
 tio dine seueritat̄. disp̄gentis sup̄bos po
 tētes deponētis. qz diuites exinanētis. su
 erit ipsi nō lamēti sed gaudij magna ma
 teria. **Juxta** illō. letabit̄ iust̄. q̄lis plane
 iusticia fuerat in maria. cū viderit̄ vindi
 ctā. **Agē** **L**etam̄ s̄o non negauerim. in
 p̄formitate volūtat̄ ad deū. sed acerbis
 sime p̄tristatā. simul cū vnico. p̄pter iniq̄
 tates peccat̄. scelera atqz delicta. que talē
 disp̄siōem qz exinanitionē demeruerūt. p̄
 sertim p̄ illis q̄s fore redimēdos effica
 citer p̄sumebat. qz orabat p̄bis int̄ in cor
 de format̄. qz h̄ ore platis. **Discipulus**
Quid orabat. **Agē** **Q**uatenus itera
 to resurgerēt ad vnionē sublimationem

repletionēqz bonorū. **N**imiqz cum filius
 in cruce pendens pro transgressoribz ora
 uerit. **P̄** ignosce illis qz nesciunt qd̄ fa
 ciunt. **A**udiebat sepe talia maria recoz
 data misericordie filij sui. qui suscepit is
 rabel puez suum. **I**ntuebat̄ ergo maria.
 dum caneret̄ sup̄bos potentes diuites.
 abyssum imp̄scrutabile miseriaz. q̄ inuo
 cabat abyssum misericordiaruz. in altera
 abyssō. q̄ est cataractaz dei. **C**ataracte qd̄
 aliud dicunt nisi vias occultissimas diui
 noz iudicior̄. de quibz p̄s. **J**udicia tua
 abyssus ml̄ta. qui terribilis est in p̄silij
 sup̄ filios hoīm. **I**n cuius manus horrē
 dum est incidere. dū arripuerint manus
 sue iudiciū. dū acceperit hoc est ad se cepe
 rit t̄ps. vt post misericordias iudicet iu
 sticias. qn̄ reprobis est in tonaturus. **I**te
 in ignē eternū. **G**rande malū p̄ici a facie
 dñi. qz talis dñi. peius dū eieci maledicū
 tur. **R**ursus malū addit. qz p̄gūt in ignē.
Qd̄ s̄o subinfert̄ in ignē eternū. nec est
 mari quidē p̄t. quātum sit horrendum.
Nōne queso bec oīa p̄ferebat. frequēti
 cordis p̄templatione brā n̄ra prudentissi
 ma feminaz. **N**ūq̄d non obsecro totis
 tremor. horroz dolor occupabat pios ar
 tus suos. lacrimēqz decore manabant ex
 ocl̄is. q̄uis in dñi volūtatē mēs immota
 maneret. **Discipulus** **N**on frustra dubi
 tau. q̄ redeo nedū certior de marie lamen
 to. sed doctior ex istis silia colligere. q̄lia
 vides seriatim. ex primo s̄bo magnifica
 tionis. p̄ reliquū cantici pulcerrimum or
 dinē reperiri. **N**ullus demum mibi sup̄
 est scrupulus. de p̄clusionē collationis al
 terius. qz in oēs affectionū voces. marie
 se mens. in hoc cātico cū oī facilitate ver
 tebat. qz marie dū attendo. q̄nta puritate.
 qz integra p̄spicacitate. sensus intimi cor
 dis. p̄diti erāt. ad audiendū. videndū
 odorandū gustandū p̄trectandū. interp̄
 tandū seu loquendum spiritua lia cū cor
 poralibz. a summo celozuz vsqz deorsū. in
 opibz que dñs volēs fecit in celo qz in ter
 ra. in mari qz in om̄ibz abyssis. **E**st em̄ cō
 templatō liber mētis. intuitus ad res p̄
 spiciendas. circūquaqz diffusus. tanq̄ si
 instar bñdicti sub vno sol̄radio. tot̄ mū
 dus collectus cerneretur. **C**oniecturo de
 āpliatōe cordis marie. dū de p̄re suo sa
 lomone legit̄. qz dedit ei dñs sapientiā. qz
 prudētiā ml̄tā nimis. qz latitudinē cordis

Do

Tractatus. VII.

quasi arenam quae est in litore maris. Nemo fidelis dubitauerit / quoniam aplitudo cordis. in copabilis maior emicuerit in maria. **¶** Si processa non volueris cum traditione cantico di proferre. pcludes faciler. quod neduz in toto cantico. sed in singlo xbo et ad qualibet notula / potuit maria sicut pitissima et exercitissima cantatrix. cum organo gutturis interioris / x bula multiplicare. non estimabilis armonie. **¶** Discipulus Conferat alias. **¶** Nunc inuestigemus si lamentationes Iheremie coaptraverit aliquam maria cantico suo pleno lamit. cum gaudio. Et si sic. vtz plus ad lras de destructione materiali iherusale. quae ad tropologia domoz subuersioem in aia peccatrice. intellexerit et senserit / copatiendo spose repudio. **¶** Nunc quid oblitus es. quod delamito culpe fmi deu / monstrauim. cui respectu lamituz pene vitae aliquid momenti. queadmodum in cantico canticoz. licet xba sunt carnalia. sensus oio spu alis reqredus est. **¶** Non secus intelligere possemus de lamentationibus Iheremie. imo gnaliter in oibz hymnis. non quia negada sit vlabigenda. sed quod sensus suauior et salubrior latet in medulla. quam precipue inqerere decz sposam. quae se dedit statui lugentiu in tpe nouiciat / et pbatiois sue in h mundo. sub sposo et abbate xpo. **¶** Discipul / Deu mibi meisqz silibz. quod totum non dicam horis. non diebz non ebdomadis / sed mensibz et anis / aridi manem. non suspirates. non gemetes et flentes in hac lacrimaz valle. **¶** Nunc certe reprobatiois estimabit signum. **¶** Cor enim dux male habet in extremis siue in nouissimo. Et quod aliud cor dux. quod cor lapideum. cor adamantinum. prius insensibile manens / ad oes diuinorum canticoz lras. notulas et voces. **¶** Ledif vetus homo nisi / spoliat bonis fortue. tollit sba. **¶** Quod mors desert lacrimis amissa pecunia verus. cum non oportuerat lamit. amarioribz / aiam desere pdita. flere repudiatam. quam sola mors gehennalis expectat. **¶** Ne ue. quod liter expectat. **¶** Terte demergenda in stagnum sulphuris ardens. vbi sumus tormentoz ascendit in secula secloz. **¶** Nunc Iure stemus / dum nos flere non possumus. **¶** Quid miserius misero / nisi misere se / plorat Aug. **¶** Cur miseriam dum casus inspiciamus. ille multos a despatione reuocat. alios in spes maiore attollit. alios formidat. ad humilitatem. alios in aplitiori securitate / stituunt. nonnullos vero. danabilis in gntitudinis vel inertie reos.

mostrat. **¶** Discipulis Las ediffere. **¶** Nunc Divisiones itaqz graz sunt. **¶** Est autem gra copunctiois lacrimose / donum spissancti / faciens postulare gemitibus inenarrabilibus. **¶** Nunc aliquid gra in corde molli xpio. quod se minus / nisi degeneret / hz serus. hic facilis ad lamitum / passionis et fletu. **¶** Nunc aliquid par gra deuotionis. quod quis sit in eo cor virile / propter siccitatem vel coplectiois roem. **¶** Quis habuit excellentius. strenuitatem cordis naturalis / quod dauid ipse. quod puer / leone interfecit. et vrsu. **¶** Qui inermis / goliath multis terribile aciebus armatis. inuasit deiecit. in gulauit. **¶** Quam magnanimus. quod bellicosus. quod victoriosus extiterit legimus. **¶** Nulla tamen muliercula / nullus puerulus delicatus / ita faciles stillat lacrimas. quod faciles ad deum et sub deo. vir talis et tantus rex dauid / orando fundebat. **¶** Testes sunt oes psalmi sui. penitentiales precipue. quod lacrimis rugitibusqz lamitibus gemitibus assiduis plenos liquit. **¶** Sunt alii se magnanimes pro arroganti reputates. iudicio quod / flere idecor in orationibus aut cantico. **¶** Sunt quod lacrimaz laudat lauacrum. sed eas haurire de puteo cordis pro cordaz meditationis. et in peluum ocloz immittere / sunt inertes. **¶** Est in alijs / fons cordis. limo replet / terrene cogitationis. ut scaturire non valeat. **¶** Vult olios deus in humilitate sicci cordis custodire. ne ex effusione lacrimaz supbiant. **¶** Supplet in alijs / carentiam intrinseci doloris cordialis. pro doloris exercitationis corpalis multis modis. ut quod non habent irriguum super / in corde quod delectet balneati / nec inferius quod purgent abluti / ipsi tamque ferrum vel es vel argentum / ponant in camino tribulationis. grias clarificare vel emollire valentis. **¶** Sunt quod nauseant super manam delicatissimo xbi dei. suspirantes ad allium vel pepones. vel carniuz ollas egypti. carnales scz delectationes in fabulationibus. in rumoribus. in desiderijs mundi prouis. **¶** Posunt sunt aliqui tales plorare fatemur. sed fletu scilicet. non fmi deu. quem itez desere necesse erit. quod morte operat. tam culpe quod pene eterne. **¶** Videbis alios quod pntis misericordias / rumoresqz vndiqz alienas inutiles / imo notias verozqz lamito prias / sp accumulatur. **¶** Discipulis Veras g flere dana scilicet. mortis parentum. subuersioes regnoz. strages corpoz. **¶** Ubi erit illud apliti flere cum fletibus / vbi pietas naturalis / vbi xpiana charitas.

ubi compassio primorum? **Q**uod Fortiter
impellis. si non restitero. aut si non cautus
alio sum declinauero. **U**triusque difficile. scilicet
armabit nos gladius biceps ubi dei vias
faciet euadendi. **P**aratus est hic gladius
aperire sepem obicibus tui. diuidendo lam-
tum. iuxta diuisionem circumstantiarum. potius
sime finium. quod fiet theologice. si fodiamus
originem lamenti secundum duplicem moralis
scaturiginis sue venam. **N**ec vena certissi-
me amor est. Quis enim flet nisi quod leditur
amor suus. scilicet quod amat in se vel in altero.
Porro. philosophi secundum diuisionem boni tripliciter
tripliciter amorem posuerunt. **T**heologizans
siquidem augustinus. coartat amorem sub duplici
sine. simul cum origine proportionali. dicens.
quod est amor sui. supple vel suorum. usque ad con-
temptum dei per inobedientiam preceptorum. **E**t
est peruersus ad partem euersus. qui est amor
dei usque ad contemptum sui supple et suorum. **D**i-
scipulus. **N**on refugio diuidente hunc gla-
dium. si via patefeceris per eum. **Q**uod dicitur
quod flet danna bonorum temporalium secundum aliquod ge-
nus boni. vel honorabilis. vel vtilis. vel
delectabilis ex primo amoris sui in finem
preceptus dei. nemo christianus dubitauerit.
quod pessimum sit et desolatus fletus iste. **D**i-
scipulus. **N**ec dubito. scilicet medium inuenio.
quod nec ad deum dirigit. nec preuenit ipsum. quod
est pius amor naturalis. bonus de genere.
Quod dicitur. **P**ellis iteque ad aliud deuium si sit
aliquis actus indifferens inter bonum mora-
le et malum. et inter bonum meritorium et malum
demeritorium. **D**eclinemus ad partem tale intro-
itum. et dicamus sub prepedio de fletu delibera-
to. bono vel malo. ex vltimo fine deo. cum cir-
cumsantijs ad finem illum positum vel neglectum
seu reiectis. **N**on enim agit homo lamentum in ge-
nere sed agit lamentum in numero. teste aristotele.
quod actiones sunt singularium. **F**it igitur la-
mentum cum circumstantijs et sine. **Q**uoniam quis
flet deliberate temporalia vel seipsum aut ad-
dit aditioes deo quam apponere christus docuit
ita propheta quod exemplo suo. **V**erum non sicut
ego volo sed sicut tu. **F**iat voluntas tua.
et ita plorat meritorie. si dicto suo non dis-
sentit affectus vel effectus sui. **S**i pro con-
ditione boni nec affectus nec effectus plo-
ratis addiderint actu vel habitu. lamentum
ita est scilicet non secundum deum et mortem operatur. **L**o-
quimur tamen (ut expressim) de fletu humano seorsum li-
bero. **N**on enim est in parte nostra quod multum
visis aut sensat non plorare. **I**n ista etiam

luntatis affectu pro tempore. **D**iscipulus. **S**unt
aliqui qui nec uno modo nec alio modo flere possunt.
etiam dum affectat. quod liter implebit illud apostoli
promissum. flere cum fletibus. **S**unt qui lamentati-
onibus ita sunt absorpti seu depressi quod gau-
dere cum gaudentibus vim non habent. **Q**uod dicitur
Una est pro omnibus passionibus communis difficultas
et si quod desit facultas/sufficit et supplet vo-
luntas. **E**cce dicitur aliquis modo flere cum fletibus.
gaudere cum gaudentibus. non inuenit fletum.
desideret aut desiderare percipiat. imita-
do psalmistam. **C**oncupiuit inquit anima mea de-
siderare iustificationes tuas in omni tempore.
Valeat huiusmodi in multis et apud multos. tamen
maxime paruulis in christo. non dum habentibus ex-
ercitatos sensus pro consuetudine boni operis.
aut qui temptationum potestatem vel interiorem vel ex-
teriorem turbant. dum in eis obtenebratur
intellectus. alligatur affectus. obturbatur affectus.
rollitur effectus. **S**uper sunt exempla plura pro-
plitate scandalorum. ut a carne sicut in lepro-
sis et philocaptis et egrotis. ut a mundo sicut
in calumnia passis. spoliatis. carceratis. et alijs
mille modis. ut a diabolo. **D**emum a diabo-
lo. nullus est qui se abscondat qui circuit assidue
quodrens quem deuoret. **S**it aliquis cui dedit
ocius deo vacandi sibi. sit segregatus in here-
mo. vel cenobio ab humanis turbationibus. **Q**uod
quod non ignoret bella opinioniones ve belloz cum
ceteris. **D**e quibus ait gregorius. quod necesse est multa
mala puenire ut malus valeat sine fine nu-
ciare. **A**ut si sit talis in seculo. ad quem nihil
de regimine publico spectat temporaliter ecclesia-
stico. **A**ut forte nihil precipit auditu de tali-
bus. quodlis erat in palma vas balsamite con-
templationis et seraphice sursum deuotionis
maria magdalene. quodlis altera maria egip-
tiaca. quodlis primus hermicola paulus. **Q**ueri-
tur si fas sit cuilibet talium nec lugere nec
gaudere pro primis quod retinet mundus/
exagitat vicissitudinibus infinitis. **H**oc non
absurde quodri. sciet ille qui cognouerit plures
acerrimos pati scrupulos. si non desceant
belloz varios euentus. mutationesque regno-
rum. **S**apiens est dicitur aliquis qui non curat in cuius
manu mundus sit. **Q**uid si percussit pisa.
Tales dicitur dicitur referunt seneca et flac-
cus philosophus. **U**nus/puto. eraclitus. ad omnem
occursum hominum/ridendo cachinnabat.
Adeo nihil seruum sibi fieri videbat. **A**lius
democritus. humanos incessanter desolebat
errores. de quo mirandum dicit flaccus. vixit
oculis tantum suffecerit humor. **Q**uod dicitur
Do 2

cordis sui. **L**etere nos interea deserant
mordaces et noxie curarum misce. mens ir-
ruentes oculis et suauitate deuotionis. cum
sabbati tranquillitate peridentes. **Q**uod
reficiat tamen antea nostri labore multiloquum
quies oportuna silentii. **E**ras agemus ut
voles. **L**uiuslibet interea singillatim apud
se vigeat recordatio. lamentum nutriendum et
firmas timoratum apud deum. quia misericor-
dia eius a progenie in progenies transmittitur eum.

Sequuntur decem et viii.

considerationes.

Prima sit misericordia domini timentibus
eum. **L**etetur cor meum ut timeat nomen tuum. non
me scilicet et terribile. **S**cio canente te beatissima
regina teste prophetico sermone. quia beneplacitum est
domino super timentes eum et eis qui sperant super misericordiam
eius. **I**ugiter merito spes de misericordia ad timore
de iusticia. **S**icut enim nomen domini reddit
sermone et suauiter sperantibus. sed ne dulcedo mellei
spiritus plus premedat quam satis est terror ad
distinctionis iusticie quasi salis ad saporem.
Terret te o anima. deus ultionum dominus. de-
iustus et iusticias diligens. alliciat miseri-
coriam in essentia. et miserator in efficacia. do-
minus suauis et multum misericors. **D**anat te
throno iusticie. ad cuius fiduciam thronum mie-
re dicit appellare. dum adhuc dies est pati-
onis. dum misericordia sedet in throno suo que
exuperat iudicium. **L**aque ne differas. quisque
dominus accipiat tempus a te. tunc utique iusticias
iudicabit nec appellare licebit. **E**cce presu-
git ad thronum misericordie. reus iste o beatissima
regina misericordie. desede iura curie regni tui
cum filio tuo. dum sedes a dextris in ea. dum
tempus est miserandi. **D**efere appellationi mee.
suscipies eam ad te. **N**on remittas ad sedem
iusticie. quam terribilis est nimis et aggra-
uans et insustentabilis ira eius. **H**orrédus
est denique incidere in manum eius dicitur apostolus.
Audio quid moneat. imo iubeat misericordia.
Si vis misericordiam fac misericordiam et ama eam. serua
leges curie quasi dicitur misericordia. **Q**uales leges?
Dimitte et dimittemini. **R**olite iudica-
re et non iudicabimini. **D**ate et dabit vobis
In qua enim mensura mensi fuerit. remetie-
tur et vobis. **D**enique iudicium sine misericordia. fiet
ei qui non fecerit misericordiam. **R**emota misericordia. et quasi iu-
dicium sustinebit. **E**t credo domina quia sic est.
adiuuata incredulitate mea. **C**onsidera itaque si
mibi meriti. quia ex corde desidero dimitte
te debitoribus meis. sic et vult et precepit miseri-

coris filii tui. sed trepidat conscientia super ef-
fectibus. **D**esiderium pauperis exaudiet dominus.
preparationes et cupiscens dimittere magis a-
spiciet. quam ad exhibitionem operis. **S**i non
satis effecero quod in me fieri cupisco. ut di-
mittatur mihi peccata mea. fiat mihi secundum
desiderium. quoniam ea cupio mihi dimitti. di-
mittat debitoribus imo generaliter vniuersis
Desideret igitur misericors filius tuus **D**
regina misericordie. desideret te orare. quatenus mihi
dimittat peccata mea. certe cum sibi superat
posse in omni quod desiderat (si desiderare di-
ci potest) dimittere. utique tale me faciet cui di-
mittere iam sit opus iusticie sue. quia promissio-
nis. dimitte et dimitte vobis. **D**icam tamen
aliquod quod mihi videtur esse testis conscientia. si fallit
conscientia. **D**imitto tali deuotione cuiuslibet de-
bitori. per tempus in vita rea. quia nullum volo reum
fieri debiti penes generalis et tadez a para-
diso secludi. **A**bsit hec iniquitas tam crudelis
Dimitto rursus tali ratione. quia nulli velle pe-
nas inferri ut penes sunt. vix iniustus. **P**ul-
las insuper molestias procurare fieri. iuris
ordie (quod tuus est o deus) interrupto. **S**i autem
per te aut tuos iudices subordinatos. iudi-
cium infligit ad correctionem malorum. et innocen-
tium sublationem aut consolationem. benedictus
tu in omnibus operibus tuis. quia iusta sunt in omnibus
vix. **P**ro plane mihi sic dimitte iniquita-
tes meas. per afflictiones in presenti. sub manu
misericordie tue. quatenus non refues eas. vbi quoniam hoc
regnum est incidere in manum danarum iusticie tue.
Dona mihi misericordie. misericordie. quatenus miserear
ante me. placet deo. habeam odio iniquitatem.
quia qui diligit iniquitatem odit animam suam. **Q**uid
autem infeliciter. quod crudeliter. quam odire animam suam.
quia qui sibi nequam. cui bonum? **S**entio
domina misericordie. sentio fateor. et si negare presume-
rem. metiret iniquitas sibi. **S**entio ve misericordie
mihi promissiones aliquas varias. aduersus si-
miles mihi peccatores. aut minus peccatores. per-
fectum si mihi aut meis fratribus vel operibus mo-
lestias inferunt etiam si iuste sunt. **R**enitor
o domina dum veniunt promissiones ad iudicium su-
prioris rationis. velle non moueri. non irasci. non
formidare. non turbari. sed impetum meum vi-
desit oculi tui. gemo sub podere veteris hominis
mei. velle pacis mihi adiacet. sed posse non in-
uenio. **F**iat domine voluntas tua. sic in celo
rationis sic in terra sensualitatis. **S**ed si aliquando
dat non ex toto perfecte. quisque absorpta fue-
rit mors in victoria. laborabo et onustus ero
quod diu sum peregrinus a te. **Q**uerat corpus

versu. Fecit potentiam in brachio suo. p
notulas. L. quinquaginta.

Notula prima

R Fecit potentiaz in brachio suo
dispfit superbos mēte cordis
sui. Cōsideremus attentā mē-
te cordis nri: nos qui tota aīa
magnificare dñm: qui deum tota mēte: z
corde perfecto diligere precipimur. Au-
diamus quid in hoc cantici tono/nota-
uerit iuuencla tympanistria. cuius mēs
hūilis/ptēplata est multa sapienter Disp-
sit inquit superbos. Hoc sufficere videri
poterat/ad pfusionez supboz. ad collau-
dationē hūiliū. ad potētiā dīnam in suo
brachio p̄mendandā. etiā si nō additum
esset/mente cordis sui. Sed firmissime
teneamus. nihil in hoc tractatu cāticoz
superfluū. sicut nihil esse diminutū. quia
nimiz spūs sancto dictante sapiēter edituz
est. cui? pfecta sunt opa. cui? in eloquijs
nec vnū iota nec vnus perit aper. **I**n-
telligendū tñ est in primis (ne nostrā fal-
lat inuestigationē/nominū/vl equiuoca-
tio vel ignorātia) qd vocet mēs cordis.
Lucidius hoc cognito/patebit integer
z multiplex hui? p̄cule sensus. **D**ēs
z si pro vi memoratiua qñq; sumit. vt cū
dicimus. mēs meminit huius. nihilomi-
nus ad p̄ns coartabitur acceptio. ad illō
qd eminet: z est precipuū in creatura rati-
onali vel intellectuali. **U**n z mēs ab imi-
nēdo dicta est. vel a meliore. vel a mētura.
qm̄ z illud qd eminet z simplicissimuz est
in vna quaq; re/mensura alioz. in tali re
p̄sistentium est. **V**olumus aut in primis
incedere grossā z palpabili fide/plus q̄
p̄bica z subtili determinatiōe. quēadmo-
dū pro simplicibz z ideotis (fidelibz tam)
cuditur hoc opusculū. Cuius titulus esse
p̄t. de mente cordis. seu de triclinio cor-
dis. in q̄ p̄sident tanq̄ architriclinus.
spūs rōnal. fm tres māiōes. seu cenacū
vel tabernacū cordis sui. **C**ōstituiam?
idcirco. qd p nomē mētis volumus intel-
ligi. Nec obstrepet aut p̄tradicat q̄spiaz
p̄tentiosus acceptioni. nam nōia sunt ad
placiū. Cū p̄terea p̄cessus aperire poterit
p̄gruā impositiōis rōnē. Dū āt q̄rit de re
stultū est dicit didonysius p̄tendere de no-
mine. **D**ens est portio. vel potētia cre-
ature rōnalis. que facta est capax dei. z ei?

particeps esse p̄t. Cōsonat hęc discriptio:
phicis z theologics. traditionibz. **S**z hz
plimas q̄stiones. q̄ vit etiā ab ipis frat̄
p̄nt terminari. vt de q̄dditate potentiaz
aīe rōnalis. de ipaz diuersitate z idētita-
te cū essentia. De nūerositate z officijs. z
hmōi ceterz. **P**laceat igif rudioz mani-
festatio: z dicat. q̄ rōnal' vel intellectualis
creatura/nōia? vti mēte sua imo seipsa/
tanq̄ mentalis tūc extis. dū tota p̄uertit
ad solū deū. tanq̄ ad obiectū suū. vnū. pri-
mū. supmū. optimū. eternuz. p̄cipuū z sū-
mū. **T**eneat interī ista dēscriptio seu qd
nōis mētis. **A**t p̄inde methaphysicales
cessent inquisitiones. q̄les notate sunt. de
q̄dditate reali mētis. de mō quo p̄t clarez
nude p̄cipe solū deū vel ferri in eū. **R**ūde
at etiā quibus idiota fidelis interrogat?
que q̄lis z q̄nta est mens tua. **R**ūdeat in-
quā. mens est aīa mea. dū ipa p̄uertit ad
deū solū. tota z sola. ad solū z vnū. **S**ic so-
nat initiū vulgati auctoris etiā pueris in-
culcatū. **S**i de? est aimus vt nobis car-
mina dicūt. **D**ic tibi p̄cipue sit pura men-
te colēdus. **E**cce q̄ mētis officū est preci-
pue colere deū. **Q**uo stabilito p̄festim
elicere fas hēm? rōnes aliq̄s. cur ad hęc
p̄ba dispfit supbos additū est mente cor-
dis sui. **Q**ua rō est. si respiciamus ad p̄-
mos parentes nros adā z euā/q̄s condi-
derat deus ad sui contēplationē claram z
serenā pro statu vic/quā p̄tēplatiōem/ fia-
isset in glā visio facialis subsecuta. **V**e ti-
bi supbia. **I**ta em̄ mēte a primis parētibz
disp̄gi. per dñi brachiū potētiā demerit
isti. vt iā heu nos infelicissima ples. nul-
lum mentis habitacū in cordibz habere
potuissēmus. sicut nec deū cognoscere. ni-
si misericors z miserator dñs noster. **I**he-
sus xpūs. potēti virtute puidisset Deum
quippe nemo vidit vnq̄ ait Ihes. sed vni-
genitus qui est in sinu patris/ipse enar-
rauit. **P**ōt altera rō sumi. si respect? hēa-
tur ad apostatas āgelos. q̄s/in tantā. co-
nata ē attollere celsitudinē. stulta sue men-
tis presumpto. vt diceret primus eoz.
Sedebo in lateribus aquilonis. z simi-
lis ero altissimo. **D**ens vero nimium
sublimata. nimium etiāz precipitata est.
siml' z disp̄sa. **A**d hēm qdā i alta tollit vt
lapsu grauiori ruant. finisq; ad alta leua-
tis. est ruere. **V**ueret hic scrupulosior a-
liquis. **N**unquid habent demones ipsi

etor. hec idcirco depingi q̄ ita sint. sed vt
facilius accipiat figurata duz incipit. sed
nō sūtat in figuris. Sic p̄ mysticos intel-
lectus. archa noe litteralis. sic archa fede-
ris. hñs instar illius spūalis. q̄ mōstrata
est in mōre. sic trichiniū samuelis p̄ repū.
sic trichiniū femiaz in bester. Sic in uer-
saliter (vt ad vnū dicam) oēs perabolice
locutiōes / significatū accipiūt. Sic p̄
terea corā oculis positū cordis trichiniū.
in quo mēs obtinet summū locū de quo
seorsum p̄sequēter p̄rie p̄sideratiōes an-
nectunt. q̄ rari? fmo inuenit de mēte pre-
cisus. Rō pōit in medio. Aīa stat in imo
Spūs n̄r / t̄ q̄s architrachinus / p̄sideret to-
ti trichinio. nūc ab arce mēt̄ dilabens ad
vltimū aīe cenaculū. pro administratione
sensuū. nūc stat in cenaculo rōnis ad inue-
stigationem phice cuiuslibet discipline.
Porro si q̄s aspectu p̄mo despexerit.
aut abiecerit hāc nrām speculationē. et tā
q̄ cōis vulgata vilescat q̄ si nihil afferat
nouaz sniaz preter s̄ba vel figuras. acci-
piat pro rūsō. p̄mo. q̄ ideo nō est abijciē-
da. qz p̄sonas hz et p̄scas doctoz sniaz.
sicut et ipi secū veniunt. Deinde fastidius
tollit dū eadē snia varie describit. Unde
fundatur color rhetoric. expolitio nōia
tus. Deniq̄ nemo cogit insistere huic spe-
culationi. presertim cum neglectu alioz.
imo si nō fallor. p̄derit ad oim silīū facili-
ores intellect. precipue si p̄ditio p̄mi ce-
naculi. q̄ mēs residet velut in aureo salo-
mōis reclinatorio / fuerit plene nota. La-
ueatq̄ sibi maledictū illd sibi dici. disper-
sit sup̄bos mente cordis sui. Q̄m̄b̄ ita
p̄ordinat. subiungam? trichiniū cordis.
Architrachin? d̄r corculs. i. cordis cultoz /
et cordat? dici p̄t spūs. s. rōnalis. q̄uis sit
vn? in essentia. triplex tñ in potētia. imo
multipliciter triplex in viribz et efficaciaz.
Trichiniū fuit maria. quā celiā sic salu-
tat. Salue nr̄ pietat. et toti? trinitat. no-
bile trichiniū. vbi tñ i carnati. speciale ma-
iestati p̄parās hospiciū. Primuz spectat
ad mētez. alterz ad carnē. ex q̄ s̄bum caro
factū est. triplex in natura. vn? in p̄sona.
Trichiniū triplicatū. repit i celesti hie-
rarchia. Triplex insup act? hierarchie?
Purgare. illuminare et p̄ficere. Materiaz
hāc supponim? latissime. p̄ doctoz p̄se-
cutā. Hoc primū notet q̄ in omni creatā
rōnali. et iusta / presertim in hōie / triplex

hec triplicata hierarchia repit / fm̄ tripli-
cem vim. mōratiuā. s. et p̄ceptiuā et affecti-
uā. p̄mo in mente. sc̄do in rōe. tertio i aīa
tripliciter in q̄libet sigillatim. Hic est am-
plissima spectatio. ex hierarchia dionysii
tracta. decimo. c. Trichiniū mltipli? tri-
plex / p̄formiter ad celestē / repit in ecclīasti-
ca hierarchia. sic silz et in seclari. iuxta tri-
plicē in q̄libet statuū coordinatiōem p̄si-
deret spectatoz. Trichiniū hz magn? mū-
dus sub deo. Qz q̄dā sūt entia pure spūa-
lia. q̄dā pure corpalia. q̄dā ex corpe et spū
p̄dita. Declaratio supponit Trichiniū
hz minor mūdus in habitaculo cordis. s.
put sup? figurat. Hec ps / mag? p̄posito
p̄gruit. Ad cui? elucidatiōez et dilatatiōez
nō ē necesse simplices inducere subtiliter.
sufficiat eis p̄ deuotiōe capescēda. qm̄ sūt
creature rōnales. ad b̄itudis impassibili-
tatē ordinatē. q̄s necesse est intēdere q̄nqz
regimini corpis morali. q̄nqz erudiende
rōi. sepe et p̄mo. dīne dilectiōi. p̄ p̄letōe
suoz p̄ceptoz. Intentio p̄ma p̄cernit na-
turā. sc̄da industriā. tertia purā grām.
Trichiniū minor? mūdi. p̄fecta distincti-
one p̄gnosceret / spectat ad phie et theolo-
gie p̄fessores. si voluerint naturā p̄prietatē
tēqz p̄tēplatiōis agnosceret. et illd implere
grecū oraculū gnoti se ay ton. i. nosce te-
ipm̄. Si p̄terea voluerint sapiēter discer-
nere quēadmodū theologia actia spectat
ad ifimū. spectatiā ad mediū. mystica ad
sup̄mū cordis nr̄i. In infimo sunt adole-
scēntule. In medio p̄cubie et regine. In ter-
tio ē vnica p̄fecta cū dilecto. Trichiniū
cordis / includit in p̄cepto dilectiōis. Di-
liges dñm deū tuū ex tota mēte tua. Ecce
sup̄mū. Ex toto intellectu. vt pōit in luca.
et hec ē rō. Ecce sc̄dm. Ex tota aīa tua. ec-
ce tertiū. Ex toto corde. ecce simul totum.
Dic tñ attēde q̄ oīa vocabla. rōnali crea-
ture vt rōnalis ē attributa / sepe p̄ mixtim
accipiūt. vnū p̄ altero et singlm̄ ipoz pro
singlis. q̄ mltiplicitas vtēdi. causat frequē-
ter p̄fusiōem i doctrinali disciplina. vt in
studiosa meditatiōe. nisi p̄prietatē nōim.
quō sūt ap̄ doctoz anoret. Trichini-
um elegāter exposuit et distinguit / venera-
bilis Richard? et añ eū bugo. fundantes
se in Aug? precipue Boeti? q̄s in suo de
cōsolatiōe q̄rto et quinto et post istos dñs
bonauētura. tā i lēura sc̄di sniaz. q̄ i suo
breuiloquio sub p̄pendio. Deniqz mira-

Tractatus. VII.

bilis in suo itinerario metis in deū. **S**z
z auctor de spū z aīa. q̄ (se iudice) fuit tm̄/
mōp̄ilator z collector ex alijs. mlt̄a nota
uit digna. **O**ēs postremo. q̄ de aīa rōnali
z viribz et phice aut theologice tractaue
runt. illustrāt triclīnī n̄ri notitiā. Ita tm̄
q̄ theologica traditio p̄ferat. **D**icit hoc
p̄ter **A**uicennā z auerroim z platonicos
z alios. q̄z recitator fuit **A**lbertus in suo
de anima. z de intellectu z intelligibili. di
screpantes in mlt̄is a fidei pietate. **S**er
uetur illud apli. **O**īa tēptate q̄ bonum
est tenete. **T**riclinium cordis p̄uenien
ter assignatū est fm̄ triplex habitaculum
seu cenacm̄. sub aropriatiōe. noīm isto
rum. mēs rō. aīa q̄bz p̄ponit velut archi
triclīnus. t̄pe spūs rōnalis. **S**pōsus aut̄
p̄t noīari anim⁹. **U**xor v̄o dicit affectus
vel affectio. z hec multiplex signanter tri
plex. **U**n̄ noīari p̄t n̄r anim⁹. nūc aīal. si
ex vtero aīalis affectus gignit plē. nūc
rōnalis. si ex vtero rōnalis affectiōis gīg
nit sobolē. nūc spūalis. si fer⁹ ex mlt̄is af
fectionibus p̄cedat. spūs sancto supueniē
te. atqz sui roris intima asp̄sione. mētem
secundate. **T**ricliniū cordis. q̄nqz redu
cīt ad binariū z senariū. q̄nqz ab septena
riū protendit. **F**amosa apli distinctio.
de homine veteri z nouo. interiori scz z
exteriori. **D**at interiori quicqd̄ spectat ad
dīna. **D**at exteriori quicqd̄ ad vicia. z ad
brutales spectat affect⁹. **P**rimū vocat. spi
ritualem hominem. alterum animale.
Ubi nominibus aliter vtitur. q̄z habeat
distinctio n̄ri triclīnī. sed sententiā facili
ter p̄sonat sicut ista que septenario dilata
tur. **T**ricliniū cordis habuit deus. z
p̄rimus noster **I**hesus x̄ps **S**cōm hu
manitatē q̄d fuit in eo mens beata. ratio
p̄rompta. aīa mēta cū carne infirma. **S**i
gnificauit hoc triclīniū. **D**ugo. sub meta
phora. triplex. oculi. s. carnis rōis z ment̄
seu p̄replatiōis. **S**ignificauit h̄ipm̄ **R**i
chardus. sub typo triplex. p̄iugū ip̄ius
Jacob. **U**nū cū ācillis fuit. bala z zelpha
Altez. cūz liberis. rachel z lya. **T**ertium
(q̄d satis dat intelligi) cū dīna sapientia.
de q̄ salomon cecinit **M**ulierem fortem
q̄s inueniet. **H**ec vtiqz ē sapiētia. m̄ pul
cre dilectionis. **H**ec nō ex virili semine.
sz mistico spiramine. **I**ego p̄cipit z parit
dei filiū. qm̄ spūs rōnalis p̄ **J**acob figu
rat⁹. nō sufficit ad hūc partū. in vtero mē

tis. sicut nec maria x̄go. fecū dabat a **J**o
seph spōso suo. q̄ nō dñat. sz obsequi d̄z.
dñe spōse sue. quā fecū dat spūs **J**esu x̄pi.
q̄ dñs simul z p̄r est z spōsus z filius in **H**
partu. **P**orro de mēte. q̄ sup̄iora cordis
tenet p̄ncipaliter. est p̄pter x̄ba l̄re siml̄ cū
mysterio p̄actandū. **H**ec est velut in ar
ce. ad quā inuitat ap̄d salomonē sapiētia.
z ap̄d boetiū phia. q̄bus obediētes sci. z
electi viri. p̄scēdebāt in excelsa. helyas he
lizeus. daniel. petrus. sara. iudith **H**ester
q̄z rogatura assuev. vēit p̄ ordinē ad ter
tiū ostiū. **C**hristus demū i mōte trāsfīgu
ratus est **I**hesus in cenaclo grādī strato.
mōtis syon. **C**abauit ap̄lōs corpe suo. qui
bus z p̄ebuit se videndū post resurrecti
ōnē. z spūs sancti. celit⁹ missi virtute. robo
rauit. docuit. z succendit. colligens illic z
veniens humiles mente. cordis sui

Sequunt de mente ve ritates. xij.

Continuetur ḡ de mente expositionis
collectio. reperēdo p̄mitus. q̄ mens ab e
minētia noīat. z in sup̄mo cordis tri
clīnio collocat. qz p̄riū h̄z officiū. spūali
bus intēdere. nō q̄libuscūqz. qz rō cōiter.
circa sui cognitionē. z spiritualiū occupa
tur. sed mēs vacat soli deo. **H**oc iam pre
m̄issimus in hoc quid nōis p̄uenimus a
deo q̄ si vacet mens sibi. iā nō for̄t nō
mē mentis. pro q̄nto vacat alteri q̄ deo.
Ipsaz v̄o p̄stat nō esse deū. **C**ōueniēnt in
hoc q̄d nōis etiam phi summi. licet a mo
do ponēti discrepant. **M**ens sicut
a solo deo creatur in natura z in essentia/
sic a solo deo format z illūinat. tanq̄ ima
go z similitudo sua. **H**ec iā p̄sideratio. discre
pat a traditionibz phoz. q̄ posuerunt mē
tem rōnalē fm̄ mētem. p̄cie formari ab in
telligentia vlt̄ia. cūz ceteris erroribz nota
tis. in tenore articuloz parisiū dānato
rū. de q̄bz nō est hic insistendū p̄ singula.
Sufficiat interim ponens fidei simplr̄
supponere n̄ pbare. **M**ēs p̄pat ad deū
sub triplici habitudie. **P**rimo sic ad p̄nci
piū p̄ductiū. **S**cōo sic ad obiectū moti
uū. **T**ertio sic ad donū selficatm̄. **P**rimū
h̄z cōe cū q̄libz ente. **U**n̄ repit i mēte. mo
dus. spēs z ordo. **R**ursus. vnitas. p̄itas.
bonitas. **D**eniqz m̄sura. nūc⁹. pōd⁹. **E**t
em̄ p̄sistit i re q̄libz q̄ntūcūqz modicū ha
beat entitatē. z in accidētibz. z in materia

z.

z.

prima vestigium trinitatis. **D**es dū
 ppatur ad deū sicut ad obiectū motiū.
 foris imaginem trinitatis in natura sua
 vbiq; et qlitercūq; fuerit collocata. **R**ō.
 qz capax dei est. vt cū recolat. intelligat et
 diligit. **A**cc pōt aboleri triplex hec poten
 tia/a mente ipa stāte. **U**n nec in demoni
 bus lux hāz potētiāz seu viriū seu apitu
 do uafaliū/ extringit. qn in se lux existat.
 put esset sol in luce sua. etiā si nihil extra
 se actualiter illustraret. **D**es ppata ad
 deū sicut ad obiectū motiū est nobilior
 et exp̄ssior silitudo dei nāstis/ q̄ si p̄sidere
 tur p̄mo mō tāq; vestigiū. **R**ō qz imago/
 p̄pter maiore exp̄ssione est nedū medium
 deducēs a posteriori tāq; a signo causato
 ad cāe sue noticiā. s; h; i se formaliter sal
 tem in actu p̄mo/ cognitiōemz dilectiōez
 sue cāe p̄me. Recte eodē mō q̄ discip̄s co
 gnoscit. artē m̄gri obiectie in alijs. s; for
 maliter eā aut saltē virtualiter in se capit.
 et hec est pp̄ria distinctio imaginis a vesti
 gio. **D**es ppata ad deū sicut ad do
 nū sc̄ificatiū. foris nom̄ silitudis dei.
 qz p̄ hūc modū. particeps ei' esse p̄t. et hoc
 plus aut minus fm̄ exuberātiā gr̄e gratū
 facient. cū tribz theologis p̄tutibz in via.
 aut tribz donibz. aut actibus in gl̄a. **R**ō
 qz gr̄a gr̄ū facies/ vna est in radice et essen
 tia. et triplex in habitibus fundatis. et for
 matis. in ea. et ab ea. qz ipa est radix et for
 ma. et finis. p̄portionalr ad essentiā dīnā.
 vna in trinitate. et trinā in vnitāte. **U**trū
 p̄o gr̄a sit p̄us subiectie in essentiā aīe q̄s i
 potētijs **V**idet qz in essentiā. sic essentiā ē
 p̄or et potētiōz q̄s potētie. qz radicant et flu
 unt ab ea. **S**z neq; gr̄a/ immediate elicit
 act' potētiāz. s; impat illos. et p̄tutes elici
 unt. s; fides. spes. et charitas. aut potētie
 mediātibz his habitibz. q̄ sunt fides i rō
 nali. spes in irascibili. charitas in p̄cupi
 scibili. **D**es in paruulis baptisat. cen
 senda est p̄a imagoz silitudo trinitatis. **E**c
 cenūc incipim' inuestigationez theorice
 xp̄ianoꝝ. quā nullus sapiētū et prudētū
 mūdi cepit. **A**d eū' cognitiōez. n̄ sūt nēa
 rie. inq̄sitiōez p̄hice. v' metaphysicales.
 nec mathematice. s; sufficit gr̄a cū spe et fi
 de p̄ dilectiōez opante. **Q**uēadmodū sub
 pp̄edio. diuīn' enūciauit **A**ugust'. qz fide
 spe et charitate colit de' **U**n deduxit p̄tra
 platōicos plotinū. porphiriū. hermetē. a/
 pulcū et siles/ longo p̄cessu. in suo de ciuī

tate dei et in de p̄a religione. qz solus xp̄s
 dederat modū ḡnālē/ redeundi. mētes in
 deū. purgādo. illūinādoz p̄ficiendo neq;
 oportebat theletas aut theorgias magi
 coz. v' ydolatrāz induci. s; respui. **S**uf
 ficiebat deniq; illud impleri. qd̄ hortatur
 ecclesia. sursum corda. **D**es paruulo
 rum baptisatoꝝ. et ḡnāliter oīm xp̄ianoꝝ
 q̄ntuncūq; simpliciū/ si sint in gr̄a. cēsen
 da est soli deo. tāq; sponso p̄or soli/ suauiter
 inherere. p̄ influxū formale gr̄e gr̄ūz
 facientis. **R**ō qz acceptat. q̄suis nō sp̄ exe
 at gr̄a in actū. sc̄dm̄ exemplū in qlitātibz
 materialibz albedine nigredine et calore.
 qz forma p̄mūicat actū suū p̄mūq; diu ma
 net in subiecto. **S**ic em̄ homo dē rōnalis
 et viues a mēte sua. etiā dū homo dormit.
 dū actu nihil intelligit. **S**ūt aut̄ influx'
 formales ipius gr̄e tres p̄ncipaliter. q̄s
 appellat hierarchicos dionysi' purgare.
 illūiare. p̄ficere. a p̄p̄iate ad vigorē p̄tutis
 in mēte. ad fulgorē p̄tutis. et ad ardorē v' a
 morē charitatis. q̄s oēs influxus. ipa com
 plectitur quietudo fructiōis. que est par
 exuperans oēm sensum. in qua effectus
 p̄ncipalis stat theologie mystice. que idō
 dē amens. i. sine mente. et irrationalis. i. si
 ne rōe. et stulta. i. sine p̄suetō ordine p̄gno
 scendi. put infra notabit. **D**es puu
 loꝝ baptisatoꝝ. (de quibus minus videt.
 qz nondū h̄nt vsum liberi arbitrii) cēsen
 da est naturaliter et sup̄naturaliter/ libere
 deo frui. q̄suis nō libertate. vt ē arbitras
 siue deliberās. p̄pterea nondū dicūt actū
 mereri vel agere p̄tutose. sed p̄placenter et
 pulcre. cum decore p̄tutum. copulantur
 ipi deo sponso suo. **R**atio est. quia imago
 sue mentis. ad sui reformatā est honores
 p̄ncipiū. fm̄ memoriā intelligētiā et volun
 tatem. **D**es. omnibz hominibz. est eq̄
 lis libertatis. q̄ ad essentiā et actum p̄mū.
 sed non q̄ ad actum sc̄dm̄. p̄pter impedim̄
 ta vel adiutoria. modo ist'. modo illis ad
 uenientia. **C**aderet hic sermo de triplici
 libertate. s; a coactione. a peccato. et a ser
 uitate. **U**nde est preterea. qz libertas arbi
 trii non potest cogi. nec ab hominibus.
 nec a deo. nec a corpore p̄p̄io. cum experi
 amur ipsam libertatem totaliter frequen
 tius impediri. quo ad actum suū. **S**ed
 aliō est cogi. aliō impediri vel deturbari.
 put sci docēt. **D**es p̄mo mō p̄us de/
 scripto nedū eminet i cordis triclinio sup̄

Tractatus VII.

rationem superiorē. s; locanda videt supra
sindere sim z cōscientiā. Ratio qz portio
siue ratio superior. vt talis est/intendere p̄t
alijs sub deo. q̄ sunt sp̄alia z intellectua/
lia. vt sunt angeli z sancti. Porro sindere
sis est naturale iudicatoriū. vl inclinatio
sicut alij loquūf. Sed hoc iudicatoriū
ḡnāliter attendit ad rez in vniuersali. z
inclinatio ad bonū similiter in vniuersa/
li. Mens aut solū respicit deū. z inclināf
ad ipm. vnū rez bonū eternū solū z sum
mū. Habet igitur obiectū prius z p̄nci/
pali ipa mens. q̄ ratio superior. aut sinde
resis. Perpedit hoc. dum p̄cedit ad actū
scōm. tam fm potentias suas z vires. q̄
fm habitus q̄b ipa format z decoratur.

Mens nō hz intellectū agentem vel
potētiālem. q̄si potētiās distinctas essen/
tialiter ab inuicē. vel a se ipa. sicut multi
phantiū locuti sunt. q̄s nō oportet imita
ri. qz ponebant aut vnitatē mētis in oibz
aut ipsam nō esse corpis formā nec de no
uo creatā. s; p̄petuā. nec ad grām z glām
a deo sublimari. cuz erroribz hmōi. z tra
nse fidei pietatē. **C**aderet hic exq̄sitior
sermo/qua rōe d̄r mens. simul esse agens
z patiens. mota z mouens. Sed hec in
spiritibz z a materia separz rep̄it libertas
cū se ipaz mouet. dū se reflectit sup̄ se sup
actus suos. **T**ranseamus ad p̄ns. q̄
sitiōes hmōi. speculatiuas z metaphysica
les. z ad modos z ad causas vñ mēs disp
gū reuertamur. q̄ten? eius vnitio z sim/
plicatio plus nota sit. ne incuratur
sbū hoc im̄perij. **D**ispersit sup̄bos men
te cordis sui. **D**isp̄tio mentis dedit oc
casionē impositoribz nōim. q̄s necesse fu
it sapienter attētos esse circa rez. p̄prietā
tes. vt mēs a mēne diceret. Est aut mēne.
idē qd luna vel defectus. **M**ens aut pre
sertim stulti. fm sapiētis sbū vt luna mu
tat. Lunatica q̄ppe est. quā sp̄s immun/
dus. mittit nūc in ignē cupiditatis. male
inflāmantē. nūc in aquā tumoris male
suffocātē. nūc elidit in terrā cogitationū
notiaz de terrenis. z volutatur z clamat.
z stridet z spumat. z arefcit. z discerpitur
p̄ varia. vix tandē redit ad se. p̄ lucidū in
teruallū. vt deū noscat z se. z hoc ab infan
tia. **O** q̄ sepe descendit nra mens. de hie
rusalē pacis/in hierico lunaris mutatio
nis. **O** q̄rens incidit in latrones. Sed
locus est hic z nūc. doct̄inez nō querete.

Disp̄tio mētis. cām hz duplicē in ḡne.
Quedam viciosa est. altera non viciosa.
Viciosa. quedaz est ex originali culpa.
q̄daz ex veniali. q̄dam ex mortali. **S**unt
aut cause alie. nō viciose. sed naturales.
quēadmodū est necessitas somni. q̄uis
aliqz videat opinio sentire. qz p̄ statu na
ture institute/mēs nō fuisset a somno de
pressa. nec etiā in puerz. q̄n actu sp̄ memi
nisset. intellexisset. z dilexisset deū. **E**t hoc
p̄uilegiū trahere volūt ad brām virginē.
immo ad Johāne baptistā etiā ex vtero.
sicut nō est dubiū q̄n x̄ps viator. sp̄ dice
re poterat. **E**go dormio z cor meū vigilat
Quipe brūm erat. fm mentem. **N**on sic
Johānes z maria. **S**tem? hic z in alijs.
cū traditōe cōi. qz in istis etiā. q̄nqz mēs
cessabat ab actibz suis. z causis naturalibz.
z p̄stat sine peccato. **D**isp̄tio mētis
p̄ statu nature lapsē (de qua p̄ncipaliter
erit sermo) nunqz intelligit fieri. quo ad
actū suū primū. **H**oc iā tactū est. quia sic
aīa rationalis est p̄petua. post q̄s creatā ē.
siue sit in corpe siue extra corpus. **L**ux est
quedā in se / nata lucidū reddere in actu
scōo/subiectū dispositū. vt corpus vel se
ipm. si nō aliquis interuenit ober. **U**n
z naturalia. in demonibz fm dionysium
splēdida remāserūt. **V**acat aut act̄ scōs/
ip̄a opatio elicita z immanens. vel imp
ata z transiens. **D**isp̄tio mētis quo ad
actū scōm/puenit q̄nqz negatiue. q̄nqz p̄
uatiue. **N**egatiue siqdē. dū nō finit exire in
actum sine cl̄pa sua. **P**riuatue vero cum
culpa sua. **E**xemplum primi in dormien
tibus. infantibus z fatuis naturaliter.
Explū scōi in ebrijs z philocapsz z alijs
q̄s exccat sua malicia. **D**isp̄tio mētis/
habet p̄tiose. dū sp̄s/p̄pter actus virtu
tū. in actiua. pro tūc impeditur cogitare
de deo solo. z manere in arce sua. **C**ertū ē
aut qz oēs p̄tutes p̄sonant q̄ ad habitus
suos. nec se impediunt. **A**ctus vero sepe
mutuo se nō opatiunt. **Q**uis nesciat/qz
actus vite actiue. suspēdūt actus vite cō
tēplatiue z cō. **N**ō eīm siml est vacare acti
onibz extrinsecis. z intrinsecis speculati
onibz. **S**i aut q̄rat vtz sp̄ oporteat agere
id qd meli? est in se. **C**lara est r̄nsio qz nō.
alioq̄n q̄libz obligaret ad opa superoga
tōis. **N**ā p̄t? z ars terminos suos hnt z
certos. **S**ufficit igit p̄ r̄la ad salutē. qz fi
āt act? q̄ tūc iacet sub p̄cepto op̄t̄is. q̄n

B

Super

tūcūq; q̄s videat idone ad alia. 7 p̄dit? ta
 lēto mltiplici ad superogādūz / que regla
 tollit scrupulos sup distributiōe talēti ac
 cepri. q̄s frequēter iducit feruor indiscret?
 7 zelus nō fm sciam. pueniēs ex radice su
 pbie vel vanitat̄. vel certe a demonio me
 ridiāo. cui? oculi sūt. sic palpebre diluculi.
 7 q̄ p arrogātiā feruescere facit sic ollā / p
 fundū mar̄. cui cor stultoz opat̄. 7 ponit
 q̄si yngēta bulliuerit. h̄ est cū de vicijs vir
 tutes effingit. **D**isp̄sio mēt̄ q̄ ad habitū
 gr̄e gr̄ū facient̄ / nunq̄ puenit absq; peccō
 mortali. s; actus eiusdē gr̄e / p̄t sine culpa
 mortali v̄l veniali frequēter interrūpi. **H**ec
 ps seq̄t ex p̄cedēti. **U**n̄ p faciliōri noticia
 oim q̄ tractam̄. possum̄ per distinctiōez
 dicere q̄ mēs in hoīe. sic aīa rōnalis. p̄t
 p̄siderari dupl̄. **U**nō mō fm eē suū. **A**lio
 mō fm bñ eē. **S**i p̄mo mō. sic est incorpo
 ralis 7 imaterialis nat̄alr. **S**i scōdo mō.
 sic recipit varietates pl̄imas. **E**t h̄ dupl̄
 in gr̄e. qz vel p̄stituit̄. fm bñ eē habituale
 suū solū. vel fm eē actuale. **S**i fm esse ha
 bituale. sic est dupl̄. vel fm habit? pure
 supernaturaliter infusus. v̄l fm habitus
 nat̄aliter per assuefactiōez acq̄sitos. **T**al
 est distinctio de bñ eē actuali. qz vel proce
 dit illd ex habitu supernat̄ali vel superna
 turalr. vel solū nat̄alr. **F**ierēt subinde ml
 te distinctiōez de op̄atiōe mēt̄. aut aīe rō
 nalis. q̄ ad bñ eē vel q̄ ad eē fm q̄d. qd est
 additū sub suo eē. **E**t fm istos respect? ha
 bereē noticia. cur aīa tot noib; appellat̄.
 cū sit essentia simplex 7 vna. vt q̄ d̄r sp̄s
 mens. rō. aīa. d̄r portio supior 7 inferior.
 d̄r intellect? speculatiuus 7 practicus. d̄r
 simplex 7 op̄osit? aut discursiu? d̄r fo: ma
 lis 7 actual? vel adept?. d̄r agēs 7 possibil.
 d̄r inuētū? 7 iudicatiū?. d̄r libez simplici
 ter 7 libez arbitriū?. d̄r sinderesis 7 scia.
 d̄r nat̄alr agēs. d̄r rōnalis p̄cupiscibilis 7
 irascibilis. d̄r tādem p̄ncipalr sp̄s p̄gni
 tiū?. d̄r volitū?. d̄r mēs collectar̄ vnita in
 hūilib; deuot̄. d̄r disp̄sa in supbis mente
 cordis sui. **V**eritates octo diximus de
 disp̄sioe mēt̄. **D**e collectiōe videam? sil
 7 de deuotiōe. **C**ollectiō mēt̄ ad deū / p̄t
 acq̄ri. q̄si via triplici. in gr̄e. **U**na est per
 deuotiōez simpliciē. **A**ltera p̄ phicā inue
 stigatiōem. 7 intelligentiā. **T**ertia p̄ the
 ologiā. q̄ p̄lectit̄ intelligētiā. 7 deuotiōez
 sil. si plena sit. **N**ūc de p̄ma p̄ncipalior ē
 mēt̄io ad p̄fusionē supboz mētē cordis

sui. **D**escribit̄ aut̄ deuotio fm doctores
 nōiatim hugonē in suo de orōe. **D**euotio
 est eleuatio mēt̄. in deū. p̄ piū 7 hūilē affe
 ctū. fide. spe. 7 charitate subnixuz. **N**ihil
 hac descriptiōe veri? nihil lucidū. nihil
 p̄posito n̄ro simpliciū documēto accōmo
 datius tradi potuerat. **P**orro de mēt̄ de
 uotiōe. nō siluit scripta. loquēs de offerē
 tib; mētē p̄missima 7 deuotissima. **H**ec
 deuota est i incipientib;. deuotior in p̄ficiē
 tib;. deuotissima in p̄fect̄. **C**ollectiō men
 tis p̄ deuotiōem. nihil aliud est q̄ eleuatio
Nō em̄ p̄t mēt̄is eleuatio fieri ad deū per
 piū 7 hūilē affectū / q̄n colligat̄ ad vnitatē
In q̄ vnione / tradit̄ diuin? dionisyus /
 mysteriū p̄sistere. theosophie xp̄iaoꝝ. **U**n̄
 p̄terea sūt̄ur. distinctio sp̄ialis amoris a
 carnali. qz p̄m? vnit. alter spargit. **E**t qz ta
 lis vnio nō attingit absq; amore sp̄iali
 extasim faciente. tradiderunt expositores
 sui q̄ appellat̄ theologiā mysticā exp̄imē
 tant̄ vel gustant̄ amorē. **D**e q̄ d̄r vnus
 inter ceteros / q̄ amor h̄mōi cābatur sine
 cognitiōe p̄ua vel comite. **N**ō an verū
 sit. 7 q̄o p̄t accipi / tactū est alibi sub. xij.
 p̄sideratiōib;. 7 hic supaddent̄ aliq̄. **C**er
 tissimū quidē est. q̄ amor oīs / cognitiōez
 p̄supponit. vnā aut alterā. **H**abem? ec
 ce tria p̄ncipalr in descriptiōe deuotiōis
Primo. q̄ est eleuatio mēt̄is. in deū. scōdo
 q̄ hec eleuatio fit p̄ piū 7 hūilē affectū. ter
 tio q̄ h̄mōi affect?. d̄z eē. fide. spe. 7 chari
 tate subnixus seu formatus. **S**ūt̄ hic ex
 plicari q̄ttuor cāe deuotiōis. finalis. ma
 terialis. efficiens 7 formalis. **P**osset insu
 per agiri. qd intelligim? p̄ eleuatiōem mē
 tis. in deū. qz nō sit hic fmo de eleuatiōe
 locali. cū deus sit vbiq; 7 sp̄. intimior men
 ti q̄ mēs sibi p̄pi. **S**ed intelligimus de ele
 uatiōe sp̄iali. nō fm eē mēt̄is. sed fm bñ
 esse. habituale 7 actuale. p̄ affectū. s. piū. 7
 hūilē. q̄ q̄nq; stat in habitu solo. q̄nq; pro
 cedit ad actū. quēadmodū fidem / spem / 7
 charitatē / nunc p̄ habitib; nūc pro actib;
 accipim? **A**ccipientes at̄ p̄ actib;. **D**ueni
 ēter in p̄mis coartam? fmonē ad tria hec
 vocabula. affect? pius 7 hūils. **I**ta vt ab
 breuiādo dicere possemus. q̄ deuotio est
 affect? pius 7 hūils. **Q**uisq; q̄ plene cog
 nouerit. qd est affect? pius 7 hūil. licet vt
 q̄ qd est deuotio. **E**t q̄m finis leḡ est
 dilectio fm aplm. p̄formiter ad xp̄m testi
 ficatē i duob; mādat; dilectiōis. tota leḡ

leges ex scripturis sacris. Hinc fatue re-
 uelatiões. hinc supsticiose affectiões pro-
 dierūt Sicut ecōuerso phi z theologi de
 notiōe carētes / sinistras de deuotiōis mi-
 sterio. derisiones intulerūt **R**ursus ita
 se habent affectus pietas z hūilitas in de-
 um. vt neq̄at vna veraciter sine altera in-
 ueniri. Nusq̄em pietas fidei rite stabilit̄
 sine affectiōe hūili. nec hūilitas spei. z sua
 uitas charitat̄. sine fidei solide / pietate.
Quo factū est aliq̄n. vt dolere. peniterēq̄
 se dicerēt nō nulli lrātoz. q̄ nō in simpli-
 citate parētū. s. laicoz pmāsissent. Fides
 itaq̄ donū dei est. ne q̄s gl̄ief. Pax insup
 in credēdo p̄cabat ab ap̄lo / suis. Deus
 inq̄t spei. repleat vos oi gaudio z pace in
 credendo. Rō subdit vt abundet in spe z
 p̄tute sp̄s sancti. q̄ p̄tus ē charitas **E**t a-
 deret hic fmo de certitudine fidei. z quē-
 admodū intellect̄ in ip̄a stabilit̄. sicut z
 in spe. z in charitate. p̄ oimodā sui dereli-
 ctionē sub potenti manu dei. captiuando
 oēm intellectū in obsequiū xp̄i. q̄liter suade-
 bat. **C**risogonus anastasiē. Tu p̄o ancil-
 la xp̄i. tropheū cruc̄ / tota mēte p̄stringe.
Nodus infra notabit. Quid aut̄ ē mēs
 tota. nisi mēs vnita totali z collecta. **P**m-
 nis vero mens talis / deuota est in inci-
 pientibus. deuotior in p̄ficientibus.
 deuotissima in p̄fectis. q̄s nō disp̄git su-
 perbia mētis cordis sui. **D**e deuotissi-
 ma mēte dicem̄ aliq̄ **P**rio de deuotionē
 p̄fectoz. ad alios reditura. **D**euotissi-
 ma mēs / q̄lis est in p̄fectis: h̄z in se. secre-
 tū solitudinis. serenū lūinis. tabernac̄lm
 pac̄. h̄z z cenaculū seu diuertic̄lm refecti-
 onis. cubic̄lm requētōis. nidulū p̄llifica-
 tionis. hoc est ex bernardo. **V**iderit illic
 lucē. q̄m nō capit loc̄. **A**udit armoniaz /
 quā nō capit tps. **D**ozat fragrantā. quā
 nō sp̄git flat̄. gustat cibū. quē nō minuit
 edacitas heret amplexi quē nō deuellit
 facietas **D**ec ex augstio **S**z admirabi-
 lior ē sup oēs. dionysij traditio. q̄ videtur
 insipientibz corde / rem maḡ. inuoluere cō-
 tradictiōibz q̄ docere. **S**iq̄dē ad thimo-
 theū scribēs de mystica theologia. sic d̄t.
Tu aut̄ timothee / circa mysticas visiōes
 corroborto itinere / z sensus desere. z in-
 tellectuales opatiōes. z sensibilia z inuisi-
 bilia. z om̄e nō ens. z ens. z ad vnitatē vt
 possibile ē inscī restituere. ip̄i. q̄ est sup
 oēm essentiā z sciam. z a teip̄o. z oibz. im-

mēsurabili z absoluto. pure mēt̄ excessū.
 ad supessentialē dinaz tenebrar̄ radiuz.
 oīa deserēs. z ab oibz absolut̄ ascēdēs.
Quereret aliq̄s. quō p̄nt hec fieri. q̄ repu-
 gnare vidēt in forma p̄boz. **T**ēm̄ aliq̄
 dicere. p̄notādo. q̄ duplex est hic notifi-
 catiōis modus **U**n̄ doctrinalis extrinse-
 cus. **A**lius exp̄imētalis intrinsecus **U**n̄
 sciēduz q̄ oīs p̄gnitio n̄ra / ortū habet ab
 aliq̄ exp̄ientia. **D**is p̄terea p̄gnitio si p̄fi-
 ci debeat. in exp̄ientia terminat̄. **E**xp̄ientie
 p̄o nomē. d̄t ab ex. z pario paris. q̄z parif
 exp̄ientia. ex rebz in viribz p̄gnitiuis z af-
 fectiuis **H**inc dicimus. hoc exp̄ior h̄z p̄
 io. h̄z rep̄io **E**st aut̄ exp̄ientia fm rez seu q̄d
 rei. p̄ceptio simplex. nō discursiua. causa
 ta seu p̄ata immediate ab objectali motio-
 ne **I**ta q̄ sufficit ad h̄ac p̄ceptionē p̄ntia
 objecti. cū potētia p̄ceptiua. remotis im-
 pedimētis **S**i em̄ color obijc̄t̄ visu. suf-
 ficit ad visionē. p̄ solā impedimentoz ab-
 lationē. vt q̄ oculus non sit clausus nec
 cecat̄. nec aliter impeditus **H**ic est de au-
 ditu respectu soni. **D**e gustu respectu gu-
 stabilis. de tactu z olfactu suo mō **L**etēz
 p̄ceptio ponit̄ in diffinitōe pro genere. q̄
 fm nomē d̄t p̄fecta captio. z hec uenit ex
 p̄imētali p̄gnitiōi p̄cipue. q̄m i ip̄a. put
 exp̄imētalis ē. nō cadit error vel deceptio.
 nisi forte occasionaliter ap̄d potētiam dis-
 cursiua. quē admodū d̄t ypocras. q̄ exp̄i-
 mentū est fallax. **C**ām dicti p̄misit. **A**rs
 inquit lōga. **A**rs itaq̄ format̄ nō ab vno
 tm̄ exp̄imēto. s̄z a pl̄imis. q̄z vtiq̄ singlm
 vez est. **A**liquin nō esset p̄ exp̄imētū **A**t
 tm̄ p̄binatio exp̄imētoz. z p̄gnitio discursi-
 ua de q̄dditate. z p̄gnitiōibz rez exp̄imētaz
 imo. z ip̄oz exp̄imētoz / q̄ res sūt / an sbe
 vel accidētia / sepe fallit. **C**ōsurrexit p̄ind
 nēitas gr̄amaticet logice. p̄ cōicatiōe mu-
 tua sup exp̄imētis singulis. rebz exp̄is.
 ne oēs aut plures exp̄ientie laterēviciis im-
 hoies. p̄f̄tm̄ exp̄ientie iteriores q̄s nemo
 nouit nisi sp̄s. hōis qui in ip̄o est **C**on-
 surrexit deniq̄ modus alter cognitiōis.
 q̄s p̄ exp̄ientia. q̄ disciplinalis vel scolastic̄
 vel doctrinalis appellat̄. p̄ voces z scripta
 q̄m aliter nō possum̄ p̄cept̄ p̄mos p̄ exp̄i-
 entia habitos / exponere. **C**ōsurrexit eti-
 am distinctio ver̄. de p̄ceptibz p̄me inten-
 tiōis. z scōe. vel tertie. z de modis sc̄adi. z
 de suppositiōe naturali. **T**ota postremo
 ps phie. q̄ rōnalis d̄t p̄terea nēariū sup̄s̄ie
 p̄p. z.

ad quā nec natura sufficit nec industria:
Sed neq̄ satis ē vnio ḡuita. si n̄ p̄cipiat.
 quēadmodū deus habitualr vn̄ p̄ gr̄as
 ⁊ p̄tutes in puulis baptizats. q̄s t̄m nō di
 cum? mystice sapiētes. **S**up̄est igit̄ diffi
 cultas velut vnica. q̄d sit ⁊ quō sit. vnio
 nis exp̄iētia. **P**ossūm? aut̄ dicere. q̄ exp̄i
 mētalis vnio mēt̄ cū deo. ē simplex tactu
 alis p̄ceptio dī gr̄e sue. ḡtū faciētis dono
 q̄lis h̄ incipit. ⁊ p̄ficiť in gl̄ia. p̄ gr̄am cō
 sūmatā. **E**st igit̄ hec vnio exp̄imētalis p̄
 gustatio q̄daz gl̄ie pignus ⁊ arra felicitat̄
 eterne. cui d̄ria ē disp̄tio zauerfio sup
 boꝝ mēte cordis sui. **R**elinq̄t̄ rādēz hec
 depurata. seu expolita theologie mystice
 descriptio. **D**icēdo q̄ est exp̄imētalis dēi
 p̄ceptio. **P**ot̄ aut̄ ponit̄ p̄ceptio q̄ ḡnito
 q̄ ḡnalis est teri? ad oēs v̄m mēt̄is. s. rō
 nalē. p̄cupiscibilē irascibilē. v̄l ad v̄m ap
 p̄hēsiuā ⁊ affectiuā. q̄uis nihil vere videat̄
 tur p̄cipi / q̄n vis apprehensiuā. p̄currat.
 Alioq̄n vis affectiuā fieri posset in cogni
 tiuā. q̄d aliq̄ nedū p̄cedūt. sed h̄ pbare cō
 tendūt. **N**ec theologia scolastica suscipi
 ūt in hac pte. s; a mystica secernūt. super
 qua re videri poterit in processu.

De exp̄imētali vnioē

veritates:
Experimentalis dei perceptio. facialis ⁊
 imediata. nō h̄etur h̄ in via de lege cōi. s;
 expectat̄ p̄ p̄mio in gl̄ia p̄sumata. **C**ōcedi
 tur hec ab oib; n̄ opoz; p̄batiōib; imo/
 rari. imo sic p̄cessa est p̄positio. vt in erro
 rē aliq̄ plap̄si sint. dicētes q̄ nec ī p̄ria de
 us imediate videbit̄. s; in thophanijs q̄
 bus dā. p̄tēp̄rātib; inaccessible lumē dei.
 imbecilli mēt̄i. **Q**uo super errore destrūē
 do. doctores nedū copiosissima disputa
 tiōē. s; sn̄iali determinatiōē p̄cesserūt. iur
 ta notata d̄ni bonauent̄e. sc̄do sn̄iaz. dis.
 xxij. **E**xperimentalis dei perceptio nō vi
 det̄ esse formaliter ip̄a vnio. **A**dmittit̄ aut̄
 hec p̄dicatio. q̄si per cām vel p̄cōitātiā.
 sed non multum interest ad rem nostram.
Tata q̄ppe est p̄necio oim viriū mēt̄is vel
 habitūū virtuosoz; cū habitu gr̄e. ⁊ actu
 p̄ncipali ei? q̄ apparet q̄dā circūincessio.
 velut in b̄ndicta trinitate. suo mō. **E**st enī
 gr̄a gratūfaciēs. vna ī trinitate habitūū
 theologicoz; ⁊ trina in vnitate suā seu radi
 ce. sic mēs vna ē in cēntia. ⁊ trina ī potēt̄is
Utz p̄o potēt̄ie sint r̄alr ab inuicē distin

cte v̄l t̄mō relatiē seu p̄patiue. **E**t si gr̄a
 pri? informat essentiā mēt̄is q̄ potēt̄iā p̄az
 interest p̄ deuoz; scrupulosi? ind̄rere. **E**t
 perimētāl dēi p̄ceptio videt̄ fieri. dū influ
 xus formal' ⁊ habitual' gr̄e ḡtū faciētis in a
 ctus suos imediate se p̄tendit. exemplū d̄
 formis alijs. dū ex actu p̄mo q̄ ē inforāre
 p̄cedūt ad act' sc̄dos. sic v̄ta ad viuere. lux
 ad lucere. intellect' ad intelligere. sēp' ad
 sentire. **S**unt aut̄ effect' plūmi gr̄e. **T**res
 hierarchici. **P**urgare. illūiare. p̄ficere. q̄s
 aliq̄ mltiplicāt. sc̄dm mēt̄is vigorē. fulgo
 rē. ⁊ amorē. dicētes q̄ p̄tutē memorie. pur
 gat. eleuat. ⁊ stabilit. fulgorē intelligentie
 illūinat informat ⁊ assimilāt. **A**morē affe
 ctiuē / p̄ficiť / viuificat ⁊ vn̄it. ⁊ mēt̄em ac
 ceptā deo reddit. **E**xperimentalis dēi p̄cep
 tio. fit p̄m fruct' sp̄is. q̄z maxim' ⁊ p̄m'
 est charitas. i. carāvnitas. v̄n p̄deunt aliq̄
 gaudiū. pax. patia. lōganimitas. bonitas
 māsuētudo. ⁊ fides. modestia. p̄tinētia. ca
 stitas. **U**n̄ charitas. put est virtus theo
 logica dicē habitū. s; put est fruct' d̄tactu
 ale caritat'. exp̄imētuz. l' sentimētū. q̄uis nesci
 at hō cercitudinalr v̄n veniat. aut quo va
 dat. sicut infra notabit. **E**xperimentalis
 dēi perceptio. vel noticia si pura esse debe
 at ⁊ vehemēs. requiritur in sensib; aīe. p̄por
 cionat'. sensib; carnis. q̄ purgent. illūinē
 tur ⁊ p̄ficiant. p̄ opatiōes gr̄e gratū faciē
 tis. q̄s nūc elicit imediate. nūc imperat
 mediate. p̄ habitus / virtūū / donoz; ⁊ be
 atitudinū. **S**ic exp̄imur. q̄ hō nō p̄cipit
 se viuere. nisi dū aīa p̄cedit ad act' sc̄dos
 p̄ opa vite. q̄ cessant vtiq; posit'. impedi
 mentis in sensib;. p̄ ebrietates. p̄ somnuz
 per infirmitates. aut egritudines. **E**x
 perimētalis dēi perceptio. si debeat esse p̄
 secta. ⁊ talis q̄ dici mereat sapientia d̄ina
 vel mystica. tēminat in caliginē quā in
 habitat deus vere absconditus. ⁊ qui po
 nit tenebras latibulū suū. **Q**d vt fiat exp̄
 imēt' / nec est mēt̄e / ab omni p̄gnituo ac
 tu / vel affectiuo circa creaturā oēm / etiāz
 circa se ip̄am / tūc vacare. ⁊ in silentio sum
 mo esse. moriq; deniq; toti creature. vt so
 li deo viuat creatrici cēntie. **H**ic est nūc
 p̄ctus difficultatis. ⁊ mysteriū abscondi
 tū. q̄d nemo nouit p̄ exp̄ientia nisi qui ac
 cipit. **P**ot̄ t̄m nosse p̄ doctrinā in auctori
 tate fundatam. cū manu d̄ctionib; ⁊ exē
 plis. **A**lioq̄n. vane penit'. studiuiss; btis
 d̄ion. cū ceter; p̄dere libros sup̄ hac re.

Experimentalis dei cognitio terminatur in caliginē. s3 prius deserit aliā caliginē **C**aligo q̄ deserit/ est oīs creatura. q̄ de se nō nisi caligo est. p̄uatio. s. lūis Alioqn non dicitur **I**ohes de creatur. q̄ lux in tenebris lucet. ⁊ tenebre eā nō p̄p̄hēdēt **F**it aut̄ ista desertio fm̄ tria. q̄ notat dion. in p̄bis p̄missis. **P**rio deserit opatio sensitua. qz nō oportet vt vegetatiua deseratur **S**cdo opatio intellectua scdm̄ oēs ens. ⁊ n̄ ens. ⁊ hoc plane accipiēdū ē de ente l̄ n̄ ēte creato vel creabili. nō d̄ ente p̄mo ⁊ puro **T**ertio deserit mēs ip̄a. n̄ vtiq̄qn̄ maneat essentialr̄ in se. Alioqn̄ eēt ⁊ nō eēt. nisi velimus insanire cū almarico. et silib̄o heretic̄ dicitib̄ mētēz p̄rēplatiui v̄l b̄ti p̄dere suū esse in p̄rio gñe. ⁊ redire in illud eē ideale. qd̄ habuit essentialr̄ in arte diuina **E**t hoc eēt. p̄sus mētēz annihilari. aut nihil oīno posset annihilare deo. **E**t hoc aliq̄ volūt s3 male. qz silr̄ ip̄e creare nihil postz **Q**uid ē igit̄ mētē se ip̄az deserere. hoc est ip̄az in actu primo suo cēntiali manentes nullū actū scdm̄ circa se ip̄az aut̄ circa qd̄ libz alid̄ es. p̄ter deū exercere. et tūc intrat nouā caliginē. de q̄ seq̄t̄ exponēdū **E**xperimentalis di cognitio seu noticia v̄l p̄ceptio / quā inuestigamus. qz nō terminat̄ in deū clare ⁊ nude visum. sicut̄ in caliginē q̄dam supra se. deserendo primā caliginem creaturaz. post se. vel sub se. imo ⁊ se post ⁊ sub se. mō dicit. **R**ō est qz nec mēs bz oculū qui natus sit h̄ videre deū. nec deus obijcit directe ⁊ imediate / seipsum **G**randis att̄ difficultas est. si oīs noticia experimentalis sit intuitiua. sup̄ q̄ noticia tractat̄ de scō noīe dei **S**atis sit hic dicere q̄ intuitiua cognitio dei / non negatur hic in viā ex hoc p̄cise q̄ deo est obiectuz̄ im̄portionatū mētis ocl̄o. p̄pter excellentiā visibilis. s3 qz nō placet deo **R**ō qz obiectū intelligibile. quāto est p̄fectū. tāto maḡ. idoneus est ocl̄us mētis cape ip̄m **N**ō em̄ ledit̄ armonia mētis de se ab excellentia intelligibilis. quēadmodū destruit̄ armonia oculi sensualis p̄ excellentiaz̄ luc̄. **L**opatio igit̄ oculi vespertiliōis ad solē. nō d̄ oēm similitudinē ad oculū mētis. resp̄cū manifestissimoz̄ in natura. dicēte aristotele q̄ intellect̄ q̄nto p̄fectiora intelligit. tāto sit habilis ad altiora. vñ. pbat̄ imaterialitatē ip̄ius. **E**xperimentalis dei p̄ceptio p̄ caliginē / non fit sine clarissima

·D·

irradiatiōe. ac sine silentio susurrāte. ⁊ oculte dicēte. **D**ifficili⁹ b̄ vid̄ ad explicandū **C**redēdū tñ ē p̄bis dionysij. crebro sic loquēt̄ in diffinitōe sapiētie ⁊ alibi **P**lacuit inq̄rere exēplū sensibile visus corporalis ad lucē solis. sit em̄ freq̄ns p̄ dionysij ⁊ augustinū ⁊ aristotele cū ceteris. cōpatio talis. qz nihil simili⁹ in creatur̄ corporeis / luci sp̄uali / q̄ lux solis. sicut̄ visui corporeo visio mētis. **E**xēplū vnū **S**int due dom⁹ valde distātes. qz q̄libz / fenestrā habent aptā. asp̄cū mutuo ⁊ directo. sit medij p̄sus expeditū. sit oculus seu vidēs in vna fenestraz. p̄statz q̄ si nullū sit in medio lumē / puta de nocte. ocul⁹ erit inter duas caliginēs. qz nullaz̄ attinget. qz nec illā q̄ retro se est in domo sue fenestre vel istā q̄ in ista fenestra est. qz ad fenestraz vacuitatē nō pringit̄ medio nō illustrato **S**3 illustrē mediū. p̄ qd̄ acies ocl̄i dirigit̄ ad fenestrā oppositā. iudicabit̄ vtiq̄ talis ocl̄s eē caliginē. q̄uis dom⁹ intra se copiose sit illustrata **D**ocet h̄ experiētia cū rōne p̄sp̄ctiuoz̄. qz nūq̄ vid̄ lux sine coloris mixtiōe. q̄ nō est nisi in corpe terminato. **U**n ocl⁹ carnis pure in medio luc̄. positus / nihil videret. sed ess̄ in caliginē **E**cce q̄ ad inspiciendū caliginēz oportet q̄ oculus sit inter duas caliginēs retro ⁊ aū. **O**portz̄ nihilomin⁹ si debeat anterior caligo videri / q̄ fiat irradiatio p̄ medij. **E**xēplū de voragine terre. q̄ nō agnosceret̄ p̄ ocl̄m / sub se tenebroso medio inter ocl̄m ⁊ voraginē nullaten⁹ illustrato. **E**xēplū altez. qd̄ ab aug⁹. iā pus inductū est de diuisiōe sp̄ūs **S**it ocl⁹ in excelso monte. q̄lis fert̄ esse olimpus. sit ab imo nubes caliginosa. prohibēs aspectū oīm q̄ sub eo sunt. sit rursus inter solem ⁊ ocl̄m aliā caligo / impediēs aspectū solis directū. non aut̄ diffusionē lūinis ex obliquo **C**ōstat q̄ oculus fatagens inspicere solē / nō intuebit̄ nisi caliginē. q̄uis inde suscipiat obliquā irradiationē Alioqn̄ n̄ videret oculus istā caliginē / radiatiōe h̄mōi nō existēte **P**otest h̄ induci illū **I**stā **S**urge illuminare h̄rlm. ecce tenebre operient terrā ⁊ caligo p̄plos. sup̄ te autē oriet̄ dñs. ⁊ gl̄ia ei⁹ in te videbit̄ **C**ōsonat̄ exēplis. **P**ba **R**icardi de diuisiōe aīe ⁊ spir̄it⁹. **I**n hac inq̄r̄ diuisiōe / aīa ⁊ qd̄ aīale ē in imo remanet. sp̄ūs aut̄ ⁊ qd̄ sp̄uale est ⁊ qd̄ eleuat̄ ad sūma. ⁊ ab infimis d̄ditur.

·R·

...ab aia fēditur...
 ...qui ad hēre dēo...
 ...fēdit dūo d̄ mirab...
 ...qz corpulētūz estz fēdū...
 ...sp̄rituale est...
 ...dōne gl̄ie lib̄...
 ...transformat̄...
 ...ad sūmā pacē ⁊ v̄gill...
 ...sublimat̄ ad gl̄iam ⁊ i...
 ...sub eisd̄ verbis ponit̄...
 ...Q̄e at̄ sit ista par...
 ...⁊ qd̄ est qd̄ vidēat. b...
 ...**E**xperimentalis di p̄ceptio...
 ...nō oportet qz para n...
 ...in vna fenestraz. sicut̄...
 ...affirmatiōe...
 ...negatiōe...
 ...negatiōe aliq̄ā. ⁊ eor...
 ...affirmatiōis. nō d̄d̄...
 ...**A**lōqn̄ est h̄...
 ...accipiūt affirmatiō...
 ...negat̄ qz do...
 ...in creatura. sicut̄...
 ...quāto maḡ p̄...
 ...sup̄cellētiā...
 ...**E**xperimentalis di p̄ceptio...
 ...p̄ ab...
 ...**R**ō qz obiectū...
 ...**E**xperimentalis dei p̄ceptio...
 ...p̄ h̄mōi nō existēte...
 ...**I**stā **S**urge illuminare h̄rlm...
 ...operient terrā ⁊ caligo p̄plos...
 ...oriet̄ dñs. ⁊ gl̄ia ei⁹ in te videbit̄...
 ...**C**ōsonat̄ exēplis...
 ...**P**ba **R**icardi de diuisiōe aīe ⁊ spir̄it⁹...
 ...**I**n hac inq̄r̄ diuisiōe / aīa ⁊ qd̄ aīale ē in imo remanet...
 ...sp̄ūs aut̄ ⁊ qd̄ sp̄uale est ⁊ qd̄ eleuat̄ ad sūma...
 ...⁊ ab infimis d̄ditur.

vt ad summa subleuetur. ab aia scindit vt
 dno coniungat. qz qui adheret deo. vnus
 sps est cu illo. Felix diuisio z mirabilis
 separatio vbi qd corpulentuz estz seculutu
 deorsuz remanet. qd spirituale est z subtri
 le/vsqz ad pteplatiōz dīne glie sublimat.
 z in eadez imaginē transformat. Pars in
 ferioz pponit ad summā pacē z trāqllita
 tē. cū ps supioz sublimat ad glām z iocū
 ditatē. Dec aut sub eisdē verbis ponit au
 ctōz de spiritu z aia. Que at sit ista par. q
 glā. q iocūditas. z qd est qd videat. hoc
 ē qd inqrim? **E**xprimētalis dī pceptio.
 nō fit p solā abnegatiōez. **R**ō qz pura ne
 gatio nihil pōit. **U**n vt damascē. li. iij. ca.
 iij. in fine dī. **S**ūt etiā qdā. affirmatiue
 de deo dicta virtutē supercellētis. negati
 onis hntia. puta. tenebras dicētes in dō.
 nō tenebras intelligim? s3 qm lux nō est.
 s3 sup lucē. z lux qm nō tenebre est. hec ille
Sic igit quicqd affirmatiue de deo di
 cimus. includit negatiōē aliquā. z econ
 uerso negatio relinqt affirmatiōz. nō qdē
 ad idē z scdm idē. z p eodē. **A**loqn estz s3
 dictio manifesta. s3 accipiunt affirmatio
 z negatio. respēu diuersoz qz negat z dō
 quicqd est impfctiōis in creatura. sicut
 ois creatura est impfcta. quātūcunqz p
 fecta sit in suo gñe. zponit p supercellētā
 affirmatio de deo. **P**roptea dī sepe dion.
 q de? nō ē ens. s3 supēs. supbon? supdñs
 z silitia. **E**xprimētāl dei pceptio/ claudit
 in se duplicē viā cognoscēdi deū. scz p ab
 negatiōē z excellētā. nō viā abnegatiōis
 sufficit. nisi viā excellētē adiūgat. nec eō
 propterea dānat? ē articls pñsē. dicēs
 q nōp gnoscim? de deo h in viā. nisi qd nō
 est. **E**xplū bñ dion. est apñssimū. vbi dīc
 scdo de mystica theologia. **S**ic p seipm
 agalma naturale faciētes. i. imaginē. ex li
 gno vel lapide. auferūt ea. q supiecta sunt
 puta oclī visioez vetātia. z ipam in se ipa
 ablatōe sola/ occultā manifestāt formā vl
 in manifestatiōez ducūt. sic suple fit i co
 gnitiōe. p abnegatiōez. **C**ōstat at q statue
 factor nihil addit ad lapidem vt sculpat
 imaginē. s3 trahit tm mō de eo. **V**erūtām
 aliq ablatōe facta linq pulcrā. scz imagi
 nem. **C**ōsonat Augu. dionysio. z exēplo
 p pfirmatiōe dictoz. sic dī. **L**ū andis. bo
 nū h. bonū illud. tolle bonū hoc z bonuz
 illd. z vid si potes ipm bonū/ nllō alio bo
 nū. tē videbis deū. **I**ta de sō. **I**ta de pul

cro. **I**ta de ente. p̄cipue. **I**ta de qlibz attri
 buto dno. **E**xprimētalis cognitio dei.
 p̄t intelligi p ablatōez fieri. septē modis.
Quoz duo spectāt matie pposito nostro
Un? ad intelligētā ali? ad deuotōnem.
Unus modus ē p nōis impositiōz ali? p
 volūtariā acceptōz seu credulitatē. **T**erti
 us p realē ablatōz. **Q**uart? p intelligētē
 depuratōz. **Q**uint? p intelligētē p̄spici
 tatē. **S**ext? p intelligētē deiforitatē. **S**e
 ptim? p intelligētē simplicissimā vnitatē
Discurrām? p singlos mōs. **E**st itaqz
 prim? familiar? nobis p statuvie vbi grā
 deyno hoc noie bonū vl boitas. qz hīro d
 ipō sic accipi poterit d ceterz. **E**xperimur
 itaqz qd sint aliq res/ a nobis appetibiles
 vel qz viles. vl qz dlectabiles. vl qz pulcre
 et honorabiles. **I**mpōim? ad hec appeti
 bilia significāda h nom bonū. **E**xpimur
 p̄sequēter qz res appetibiles sūt in mlr? de
 fectuose/ z qz vbi cūqz qrim? refectōz/ ibi re
 pim? aliqz defcōz molestā appetitui carnis
 aut spūs. **P**rocedim? vltra ad impositōez
 vni? nois qd sūt bonū vsqz qz p̄fctm cui
 nihil assit vl a deē possit de malo. nihil bo
 nū desit. ita q sit bonū q ma? cogitari nō
 possit. sic ang? accipit. postmodū anselm?
 de hoc noie de? qd appellānt bonū simplr
 ens aut sūme p̄fctm. **Q**ua ipositōe sc̄ta. p̄ se
 stim ois q scit ipōne z audit hoc nom de?
 vl h nomē bonū nllō addito. i. bonū sim
 pliciter. qz simplr dico qd sū addito dico
Dis itaqz tal accipit p reliq re tli p̄stānti
 ma q̄ceterz oib? anpoit. hoc nomē bonū
 z hoc nomē de? ita q p̄uertiblr se hnt bo
 num simplr z de? **C**ōstat ita fieri potuisse
 z factū esse. z ita retineri. **Q**uo p̄supposito
 voluit Anselmus z qdā alij/ demonstrare
 deū eē sic putabāt euīdēs eē q bonū q ma
 ius cogitari nō poterat. n̄ario erat. **A**lio
 qn si possz nō eē. iā nō eēt bonū q ma?
 cogitari nō posset. **S**ed scdm veritatē p̄cess?
 est sophistic? z iualid? si n̄ aliter p̄firmet
Diceret em̄ insipiēs p̄tra qz arguit se ad
 mittere istud qd nois q de? ē bonū q ma
 ius cogitari nō pōt. negat? tm q aliqd tle
 sit in re. sed tm in noie sic si de? impōeret
 ad significādū bonū sūmū in trib? suppo
 sit? absolut? nihil in re nomini r̄nderz.
Propterea restat secūdus modus q necel
 larius ē accedere volēti ad deuz credere. i.
 volūtariē q aliqd tle bonū ē p̄e i rez. n̄afa
 imo sup omnia que cogitari possunt in

mediū z summū. Sit in infimo sicut in
 cipiens. sit in medio. s. scōpoficiens. sit i
 tercio pfectus. **C**ōcordātia sup qua sta
 bilitat. accipiat. ex p̄sideratiōe sacramēti
 eucharistie. de q̄ fiet posterius fmo sup
 isto. **E**surientes impleuit bonis. **S**unt
 in hoc b̄ndicto eucharistie sacramento.
 primo res sacramenti. que est vez corpus
 xp̄i. signatum p̄ accedentia panis simulz
 vini z p̄tentum **E**st insup hoc corpus ve
 rū. sacramētū totius corpis mystici. qd̄
 est hic signatū. nō signās auzētētū **E**t ter
 tio p̄ cōitātia p̄sonalē z essentialē. ip̄e ve
 rus deus. qz caput xp̄i de **E**cce q̄ sp̄s
 hōis fidelis. simplicis etiā. z sine l̄ris. p̄t
 z d̄z p̄siderare z credere cū aīa. s. i. infimo
 cenaculo posita. qm̄ hic est corpus xp̄i ve
 rū z viuū. cū articuloz fide. q̄ hūanitatez
 respiciunt **P**otest ex hac fide. totā se recol
 ligere ad meditatiōem istoz. q̄ corpaliter
 acta sunt p̄ xp̄m. rez illa meditatiōe p̄t cō
 cipe sp̄m deuotiōis p̄ piū z hūilē affectum
Pōt etiā virt̄ sp̄sūci talē affectū deuoti
 onis ita purificare. vt ad nihil aliud dili
 gendū p̄ tūc. saltē qd̄ sit aduersus se p̄uer
 tat affect̄ sic credētis. **C**ōuertat se modo
 silr ad piā p̄sideratiōem. z fidelez corpis
 xp̄i mystici. i. aīaz iā saluataz in paradiso/
 vel saluandaz de hoc mūdo. ac etiam de
 purgatorio. **H**ec ascensio tenet locū suū.
 vbi lustrat sp̄s vniuersa in circuitu. ce
 lestiū. terrestriū. z infernoz. **C**ōuertat z
 cleuet postremo fidelē sue meditatiōis de
 uotiōis. ad solū deū. secludēdo nō p̄ ratio
 nē seu intelligentiā. s̄z p̄ sincerā dilectio
 nē. oē aliud diligibile creatum. sub enig
 mate solū pie fidei. q̄ credit actualiter. q̄
 hic est deus. q̄ mat̄ z nobilius cogita
 ri nō pōt nec amari. q̄ tot̄ est desiderabil̄.
Sepe p̄tus est in deuotiōe simplicibz tot̄
 casus que ponim̄ **E**t q̄ colligim̄. que
 admodū deuotiōe simpliciū sp̄s. exercet se
 tripliciter vniendo mētez suā in deo. p̄ pi
 um z hūilē affectū ad h̄ sacm̄ **S**p̄s aut̄
 maḡ. erudit̄. p̄ rōem z intelligētiā pōt ex
 industris sciētiālibz acquir̄. s̄z clarius ista
 p̄gnoscerē q̄ p̄ solā fidē. s̄z non verī neq̄
 sublimī **U**n̄ visitati p̄dē in infirmitate
 sua q̄ndā feminā etate grādeuā **Q**uesiui
 quō sibi esset. **D**ox suspirādo clamauit
 quō potuit. **R**emouit cor meū ab om̄i cre
 aīa. z reposui in creatore. **E**go h̄o r̄siōez
 tāte fidei stupēs z laudās. abscessi. h̄ vñū

inferens. **S**at̄ est. **E**t de si ex aīo. nihil s̄
Sp̄s subin̄ fas h̄z. p̄ sapiētie diffusio
 onē z illapsuz/maḡ. sursuz agi z reduci.
 q̄lis erat pauli mēs **S**ive inq̄t mēte exce
 dim̄ do. **E**t itez **S**apiētiā loq̄mur inter
 pfectos. **E**t rursuz **H**os aut̄ reuelata sa
 cie. trāsformamur de claritate i claritatē.
 tāq̄ a dñi sp̄i **S**apiētiā h̄ac. s̄. dixim̄ de
 scripsisse dionisiū. tractātes illud **E**t sc̄m̄
 nomē eī circa finē. **A**ssignat idē dion̄. q̄
 hec sapiētia est amēs z irrōnalis z stulta.
 z n̄ est oīs rōis z mētis z scie cā **V**ide
 am̄ de p̄bo h̄ te docēte z illūinante **V**ir
 go brā. sapiētissima feminaz **Q**uid sibi
 vult h̄ p̄bū. vt sapiētia qm̄ q̄rim̄ in nullo
 videat nri triclinij cenaclo repiri. **N**ūqd̄
 in supmo vbi mēs habitat. **A**t sapiētia ē
 amēs. i. sine mēte. **N**ūqd̄ i medio. vbi rō
 collocat. **A**t ip̄a d̄z irrationalis. sine rōe.
Nūqd̄ in imo vbi cognoscit aīa. **S**z hec
 sapiētia stulta vocat. q̄si sciam nullā h̄ns
Pdic obsecro te p̄go prudētissima. dic p̄
 sapiētiā tuā. q̄ pacto talis repugnātia. p̄
 boz z nōim̄. imo z rez. / secū stabit. **H**oc
 est qd̄ lōgo iā p̄cessu vestigauim̄ **H**oc al
 tero iā tractu poro d̄ scō noīe filij tui / qd̄ā
 dicere spopōdim̄. sub te fili. **H**oc nūc ex
 soluere tētabim̄. expōnē recētes diffi
 nitōis. sapiētie. a deuoto tuo dion̄. posite
Sapiētia inq̄t ē dinissima d̄i cognitio.
 q̄ est p̄ ignorātiā p̄gnita. fm̄ vniōnez sup
 mētē. qm̄ mēs ab oibz alijs recedēs. postea
 etiā s̄rip̄sa. dimittēs. vnita est splēdētibz
 radijs. inscrutabili. z p̄fundo sapiētie lūi
 ne illūinata. **F**iat ḡ p̄ p̄ticular n̄ cursus
Sapientia ē dinissima dei p̄gnitō **L**ū
 dei p̄gnitio hic in via (qz sic loq̄mur in se
 quētibz) sit triplex in ḡne **Q**uedā symbo
 lica. b̄nytes sensibilibz. qd̄ā p̄pria. b̄n̄ vtēs
 intelligibilibz **T**ertia mystica q̄ ducit ad
 sup̄nitales excessus **H**ec tertia h̄ nōiāt p̄
 uinissima. qz p̄fectissima. qz exp̄imentalr
 habita. **Q**uid em̄ perfectius scitur. q̄ qd̄
 in experientia cognoscitur. **S**upra vero
 deductum est q̄ theologia mystica est ex
 perimentalis dei perceptio. z intuitiua.
 suo modo. **S**apientia est per igno
 rantiam. cognita. **S**i ad idē z scōm̄ idez
 omnino fiat locutio / constat q̄ hoc con
 stare non potest. sicut nec contradictio
 potest. **R**efertur ergo ad diuersa hec
 duo. per ignorantiam z cognita. **T**ollit̄

S.

S.

vnitio intellectual. discretiva cuiuscumq;
rei create vl' creabilis. z h nō in habitu. sz
in actu. saltē intentio. q̄ postz mouere vel
trahere intellēm discretām/ad impediēdū
affectū mīr' circa deū ab actu. q̄ dicitur h' p̄gni
tio. **S**z q̄lis cognitio. statim apit fm
vnionē sup mētez. Exit sup hac vnioe ser
mo posterior sup illō. Esuriētes repleuit
bonis. Nō em̄ p̄t hec materia grādis. to
tā simul euolui. Uocāt vnioez hāc expo
sitores dionysij q̄s legi. vnioez extaticaz
vnientē affectū mētis cū deo. Uidet alijs
q̄ hec vnitio nō sit formalz amor vel dile
ctio. sz radicaliter fundat in grā grū faci
ente dū est in actu sic p̄ncipali z supmo.
q̄ est vnire cū deo. **I**uxta illud apli Qui
adheret deo vnus spūs est. **H**ec vnitio
p̄ grām p̄supponit tres virtutes theologi
cas. dona siml' z btitudines. z ceteros ha
bit' p̄sertim infusos. quoz grā grificās
est radix. forma z finis. qd̄ dicitur p̄pter grās
solū gr̄s datas. q̄ nō reddūt ex se grū deo.
vt sunt grē oēs si stricte loq̄mur. p̄ter cha
ritatē. **C**ui' rō ē qz sola charitate excepta
q̄ nō p̄patit qd̄cūq; mortale z legē dei. ce
teri habit' stare p̄nt cū p̄ccō mortali z grē
p̄uatiōe. sz eō grā stat sine illis. **R**ursum
hec vnitio dicitur sup mētez. quēadmodū tra
ctatu scdo sup illō. Exultauit spūs me'
deductū est. mariā fuisse supra spm̄. imo
z sine spū q̄nz dū cecinit h' cāticū. Magni
ficat aīa mea dñm. Propterea dicitur hec sapi
entia amēs. nō q̄ mēs pdita sit vel destru
cta. sz qz p̄tūc. de se nil cogitat. intelligen
do seipaz actualiter vel amādo. **E**t hoc ex
plicat cū subdit in diffinitioe. qm̄ mēs ab
oibz alijs recedēs. postea etiā seipaz dimit
tēs. **H**oc quō fieri possit. plies oñsuz est.
etiā naturalibz industrijs. marie p̄suppo
sita fide summi dei. **S**z qd̄ seq̄t. p̄sus
grūitū. ad qd̄ n' natura sufficit. nec attrin
git industria. p̄pterea iure dicitur hec sapiētia
singulari p̄uilegio. data a spūscō. q̄b̄vult
z quō vult spirāte. z nō nisi fidelibz xp̄ia
nis. q̄ntūcūq; aliū fuerint p̄ intelligētiam
elevatori z illūiati. **H**ec sapiētia nō datur p̄
lettitiā internā affect' circa deū. sine sapiē
tia incarnata z impanata sic loq̄ndo. **S**z
qz xp̄s ostiū est. ad hanc sapiētiā dux z sca
la. **I**dcirco seq̄t vnita est. .s. mēs superior z
p̄ncipalior portio spūal. supsp̄ledētibz ra
dijs inscrutabili z pfundo lūine sapiētie
illuminata. **C**ōfestim elicitur. q̄ h̄mōi

sapientia/non sit pura caligo. nec pure te
nebre. nec pura ignorantia. Alioq̄n. mēs
ipsa. q̄liter esset/inscrutabili z profundo
lumine illūinata. **C**olligit scdo. q̄ hec
illūinatio neq̄t haberi. p̄ hūanum scrutini
um. qz dicitur inscrutabili lūine. z pfun
do. qm̄ ad illud nequit per se ratio vel aīa
deducere. sicut nec altitudinē dīne sapie
penetrare. **S**ūt em̄ apud deū idē/altitudo
seu sublimitas z posund. sicut ipse est ini
tium z finis. **S**olus igitur spūscūs. cau
sat hanc illuminationez sapientie. cuius
spūs est acur'. z oibz mobilibz mobilior.
attingēs vbiq; p̄pter suā mūdiciā. **S**p̄s.
aut scūs quē mittit p̄ in nōie filij/nō est
acceptor sublimiū p̄sonaz in docendo ve
ritatē/paruul' z simplicibz derelictis. qui
credūt in filiū. **Q**uin etiā/si q̄ dici possit
acceptio. cadit illa sup paruulos z hūiles
in oculis suis. **I**ta p̄ inq̄t filius. z sic pla
citū est apud te. **P**lacitū dicit. nō cuiuscū
q; meritū. **C**ōfundit hec snia ḡnalter oēs
scrutatores maiestatis. hūana quis indu
stria. nisi hac vna sola hūiliari sub poten
ti manu dei. vt nos exaltet factos hūiles.
Porro recūberet in nouissimo loco. cū no
uissimo viro xp̄o/i cruce posito. vt dicat
ipse qui nos inuitauit. **A**mice ascende su
perius. veni vsq; ad tronum p̄ris. z in ei'
sinu q̄esce. vt tibi sit gloria in idipsuz.
Promptū erit. deinceps cōcordare. reten
tis prius dictis. quid sit diuina caligo.
quid diuine tenebre. **S**i q̄dem est vna ca
ligo. respectu creaturaz. similiter z tene
bre. qm̄ cessat actualis illuminatio. seu vi
sio intellectualis. vel sensualis/cuiuscūq;
creature. **I**mo z ipsiusmet mentis. cessat
consideratio de se. **E**st altera caligo seu te
nebra. que dicitur diuina. quia nullo mo
do comprehendi potest a mente. illud qd̄
per illuminantem radiū. vel radios ostē
ditur. z hoc minus q̄ abysus corpora
lis immensa. per oculum. quocūq; solis
lumine. superfusum / penetrare. **F**as tñ
ad illō immensum diuinum quantuncū
q; sit absconditum z in caligine posituz.
visui spiritali. **F**as inq; affectui. quod
aspiret. quod desideret. quod ad illud q̄
lecunq; sit/vnitinis protensionibz se ex
tēdat. **S**i q̄dē z inuisa nec plene cognita
diligim'. desideram'. suspiram'. z spam'.
Habem' igit' duas caligines. **U**nam
inferiorem. que est actualis ignorantia

Altera a fugio. q̄ tacta
ad vñione obiectalibz
lucē. imo lūna mīa. mīos
vna virtus vnita. vn
aducēs ad p̄cōm lūm
bonē. **S**ic insup vñi
reducit exuērit ad se
sicut omē obiectū appen
apertū qd̄ vidit q̄ dicit
vñioez vnitas. **C**ū loq̄t sp̄s
Tebe me' te. **S**ochar
vñioez ad ei mīi tractus. **S**z o fe
q̄ hic nō parna dōbitan
notificandē. qd̄ sit diuina calig
vñioe mīetā. **C**ōstat at' q̄ b
p̄dōtia p̄dōtione deficiūt. z si n
p̄dōtione. **S**oluit hoc nomen mo
vñioe ad appōndē. **A**pp̄bet
vñioe obiectal' z nūcē z clarē m
vñioe diuine. **C**ōtēdo nōie p̄p
vñioe. nec requirit eis tenebre vñe. vñ
vñioe. vñioe p̄p̄tē. pat' hic in vñ
vñioe. **I**n luce z lūine sup se q̄
vñioe. **P**orro recūberet in nouissimo loco. cū no
uissimo viro xp̄o/i cruce posito. vt dicat
ipse qui nos inuitauit. **A**mice ascende su
perius. veni vsq; ad tronum p̄ris. z in ei'
sinu q̄esce. vt tibi sit gloria in idipsuz.
Promptū erit. deinceps cōcordare. reten
tis prius dictis. quid sit diuina caligo.
quid diuine tenebre. **S**i q̄dem est vna ca
ligo. respectu creaturaz. similiter z tene
bre. qm̄ cessat actualis illuminatio. seu vi
sio intellectualis. vel sensualis/cuiuscūq;
creature. **I**mo z ipsiusmet mentis. cessat
consideratio de se. **E**st altera caligo seu te
nebra. que dicitur diuina. quia nullo mo
do comprehendi potest a mente. illud qd̄
per illuminantem radiū. vel radios ostē
ditur. z hoc minus q̄ abysus corpora
lis immensa. per oculum. quocūq; solis
lumine. superfusum / penetrare. **F**as tñ
ad illō immensum diuinum quantuncū
q; sit absconditum z in caligine posituz.
visui spiritali. **F**as inq; affectui. quod
aspiret. quod desideret. quod ad illud q̄
lecunq; sit/vnitinis protensionibz se ex
tēdat. **S**i q̄dē z inuisa nec plene cognita
diligim'. desideram'. suspiram'. z spam'.
Habem' igit' duas caligines. **U**nam
inferiorem. que est actualis ignorantia

creaturaz Altera a superiori. q̄. e actualis
 ignoratia di. q̄ ad visione obiectale. habe
 m^o mediū luce. imo lūia mlta. mltoz ra
 dios. q̄ tū sūt vna virtus vni tūa. vnus
 radius / sursum educēs ad prēm lūinū. vñ
 oriū vt a fonte. Sic insup virt^o magne
 tis attrahit z reducit z p̄uertit ad se ferrū
 Et gñali^o sicut omē obiectuz appetibile/
 suū trahit appetitū qd̄ vidit q̄ dixit Tra
 hit sua quēq; voluptas Dū loq̄t spōsa
 ad spōsuz. Trabe me p^o te. Sciebat qz
 nemo venit ad eū nisi tractus Sz o felix
 tractus **O**riū hīc nō parua dubitatio.
 q̄ fundat i notificatiōe. qd̄ sit dīna caligo
 vel tenebre. Estem caligo talis. defect^o cō
 prehēsiōis dīne maiestatis **C**ōstat at̄ q̄ be
 ati. silr ab illa p̄phēsiōe deficiūt. z si nō
 ab apprehēsiōe. Soluit hoc nomen moy
 additū z si nō ab apprehēsiōe Apprehen
 dūt itaq; deū obiectalr z nude z claret im
 mediate p̄pterea dicūtur extēso nōie p̄pre
 hēsores. nec reliquūt eis tenebre vllē. vl
 caligines. vel thophanie. put hic in via.
 Sūt idcirco sp̄ in luce z lūine sup se q̄n
 tūq; exaltet deus ap̄d mentez brām in
 cognitiōe **S**ec^o in via. qz nec mēs hz ocu
 los dispositos p lumē glie. vt videat ob
 iectalr deū nec de^o vult obijcere hic nude
 semetipm. Et hec rō potior est prima. qz
 si vellet hic deus posset. qd̄ z fecisse credi
 tur moy si zpaulo. z dilectissime feminaz
 Nonnull etiā fortassis ex puilegio z exerci
 tio amoris. singlarī **H**inc bernardus. p̄
 exposito p̄bo illo Abscōdit lumē i mani
 bus / scribit ad Cartusien. de monte dei/
 dicens **N**ōnūq; q̄ si p̄trāsies grā / p̄strin
 git sensuz amār. z eripit eū sibi. z rapit in
 deū p modulo suo ad moimuz id ipm ei
 ondes vidēduz sicuti est. Interim etiam
 z ipm efficit. id ipm. vt sit suo mō. sic illō
 est. hec ille. **S**onāt in hāc sniam. plima
 p̄ba **Aug. z Gregorij.** Nonnulli p̄o / lat^o z
 elati^o h̄ asserūt q̄ satis est. dicētes aīam in
 oēs plenitudinē dei trāsire / vt optat apls
 i illō. s. ideale eē suū p̄uertī. qd̄ h̄nt ab eter
 no **P**osset z h̄ sane intelligi. z inō colligi
 singlaritas. amoris. singlaroz brōz in dō.
 sic hz z attingit q̄libz / linea p̄pe cētz suuz.
 singlar z discrete. qd̄ tū oībz lineis cōe ē z
 sibi Desipiūt aut. qz n̄ pcedūt aīam in eē
 p̄prio sui gñis remanere. **S**eq̄t de reli
 q̄s q̄ d̄dictiōez implicare vident. Silen
 tium occulte docens **E**st par illa mēs q̄

exuperat oēm sensum. z q̄es ab oī opē in
 tellectualr sensuali mō dicto **E**st q̄i sibu
 l^o aure tenuis. p^o sp̄m p̄p̄ctiōis. subuer
 tētē mōtes. z p̄terētē petras p̄cōz. p^o p̄mo
 tiōez se manifestātez in p̄fessōe. p^o ignē
 zeli satisfactiōis **H**ic sibil^o ē vocatio ma
 rie in silētio p marthā. **H**ec est vox. aure
 lenis. cur^o venas susurrū furtie capit au
 ris. p̄tēplāris **H**ec mors optabilis sine q̄
 nō vidē de^o. qz nō videbit me hō z viuet.
 ait dñs moy si. **H**ic ē vētus roris / flās in
 medio fornac̄ babilonice. q̄ est cor n̄m.
 sue nase destitute d̄relictū. **H**ā cor impij
 q̄i cliban^o ignis succēsus **Q**uāto putas
 opus est silentio. q̄nta pace. q̄nta sereni
 tate. vt audiat vox spōsi. in abscōdito cu
 biculi cū spōsa int̄ intro: suz valde. cū sū
 mo silentio. solus cū sola delectat. nec ad
 mittit alienos. **S**ilr z spōsa secretū cap
 tat. nūc in foraminibz petre. i cauezna ma
 cerie. nūc in mōte mirre. aut colle thuris.
 nūc sup mōtes aromātū **U**n cū q̄sisset di
 lect^o. **Q**ue habitas in ortz amici auscultat
Fac me audire vocē tuā. verecūda d̄ p̄nti
 a amicoz. int̄ vlit **mis.** Fuge dilecte mi
 nō q̄ eo vellet carere. s; h̄re solitariū. **E**t
 vbi: **C**erte sup mōtes aromātū. q̄ sūt mō
 tes efnī a q̄bz de^o mirablr illūinat **P**ascit
 in illis z quiescit. vñ turbati sunt oēs in
 sapientes corde **C**laret subinde qd̄ sit ob
 scurissimū illō. quod est sup manifestissī
 mū. h̄ est ipē de^o **C**ōstat autēz illud phice
 traditōni. q̄ manifestissima nase / sicut de
 us z intelligentie / sunt occultissima nob
Veritas est / q̄phā nō p̄sideravit aut cō
 cessit reualatiōes desup a p̄re lūinū. q̄les
 ponit z in q̄bz q̄si solis. innitit sp̄s xp̄ia
 nus **V**oluit de^o efferre nos / ad superna
 turalē z eternā vitā. **D**edit p̄pterea legem
 z sacramēta sua. sup naturā. **I**ta vt vita
 xp̄iani magis pendeat a miraculis q̄s na
 tura **D**ilitat hoc cōtra curiositatē. oīm
 naturalia scrutātium. vel ex eis in viuen
 do pendētium. sicut astrologoz nōnulli
 sunt. z medicorum. z alioz / p̄ prudentiā.
 suam. regere rempublicam exultimanti
 um. quales omnes deducit in stultum
 finem crebro deus. vt sciāt. quia domin^o
 ipse est deus qui regna mutat z tempora.
Perspiciuum deniq; sit. q̄s alta sis mente
 contemplata. virgo beata. tu super om
 nes illuminatrix. z illūiata. cuz decursu
 mundi labentis pegrinatiōes hominuz.

3.

sub stabili dei pudentia pspiciens / cecidisti. Dispersit supbos mēte cordis sui. pfirmās p id qđ sequit̄ Deposuit potētes de sede z exaltauit humiles.

Sequitur tractatus

viiij. p didragma seu dialogū. p̄tiosōhūs q̄ttuor. Prima de deponitōe p impulsus demonioꝝ. p notulas. xliiij.

Prima Notula

Ep̄osuit potētes de sede **Discipul⁹** **Gl̄ia** p̄fates n̄ra. cui⁹ dñs hūilitatē respexit. gl̄ia in hūilitū collaudatiōe simul z exaltatiōe. **Ex** abūdātia em̄ cordis hūiliati. loq̄t. legerat qđ magna potētia dī soli⁹ z ab hūilib⁹ honozat̄. **Propterea** magnificat dñm cuz exultatiōe sp̄s. qz sibi hūili fecit magna qđ potēs ē. qz mīa eius a p̄genie in p̄genies tūm̄tib⁹ eū. z qđ sūt timētes deū si nō hūiles. **Quo** 5. si ab hūilib⁹ honozat̄. z timēt de⁹. p̄seq̄ns ē vt despiciat̄ a supbis. **Quid** preterea sup̄est. nisi vt despiciētes supbi. disp̄gant̄. z a sede deponant̄. qđ sibi ip̄s nō dño potētes esse volūt.

Sz hz q̄stioez Qui sūt hi potētes. **Aḡ** **Volo** p̄us agnoscas quāta subtilitate. notat̄ i hac psalterij cordula. duplex impulsus. **An**⁹ in deorsum. **Deposuit**. i. deorsuz posuit. z depulit. **Alter** sursuz euehit. z trahit z ipellit. z exaltauit hūiles. **Cōsonātia** mltiplex sup h̄ impulsu duplici sup petiit. **Uno** deorsuz z malo. sursuz altero z bono. **Audi** de malo **Impulsus** euer⁹ suz vt caderē. **Et** itez **Expulsi** sūt nec potuerūt stare. **De** helya 5o dicebat filij p̄pharū **Ne** forte tulerit eū sp̄s dñi. z peccerit eū in vnū mōtiū vel i vnā vallū. z de xpo scribit marc⁹ qđ expulit eū sp̄s in defrū. **An**⁹ tñ impulsus yiguit añ p̄cñ. qđ sp̄s intellectualis ferret̄ in deū. nō violēt̄. sz vltroneo volūtari⁹ amore. **Sic** trahi petebat qđ dicebat **Trabe** me post te. **Et** xps **Nemo** p̄t ad me venire nisi p̄ qđ me misit traxerit euz. **Peccauit** lucifer orz⁹ est alter impulsus vsqz ad abyssuz. **Unde** dicit̄ ē diabolus. qđ deorsum fluēs. **Seduci** sūt. z seductorē imitati sūt. p̄mi parētes. in peccādo. factus est par impulsus in cadendo nec poterant stare p̄p̄ia virtute. **Sz** dñs fecit potētia suā in brachio suo. **Ipsē** miser⁹ est z fecit hūiles vt exaltarent̄ fierent̄ qđ sublimes. **Discipulus** **Ac** vt p̄ccōri

bus ab impulsu male q̄sito. qđ sunt hic potētes. qđ maria p̄ntellexit. **An** demones isti. **Aḡ** **Loq̄t** ad **Job** dñs de diabolo sub methaphora behemoth. qđ nō ē ptās sup terrā qđ ei possit p̄pari. qđ nedum supbo. sz rex est sup oēs filios supbie. **Qui** testate ap̄lo extollit̄ sup om̄e qđ d̄r de⁹. de quo. p̄p̄ra supbie suerocē exp̄mēs. **Cōscē** dā sup astra celi. exaltabo solū meū. **Sede** bo in mōte testamēti. **Seq̄t** **Et** ero filius altissimo. **Fuerūt** qđ opinarent̄ luciferū. inuidisse altissimo filio. z eq̄litate ei⁹ affectasse. **Et** qz p̄pter filium tēpestas aduenerat mort⁹. ex inuidia diaboli / in orbē terraz. dixit in secreto trinitatis filio. **Si** p̄pter me orta est / mitte me in mare. **Fiam** hō passibilis. oib⁹ fluctib⁹ tentationū exp̄positus. z cessabit tēpestas. **Vide** huic pōni. text⁹ alludere cāctici. **Cū** em̄ dixisset maria de deo. fecit mihi magna qđ potens est. qz videlicet hūilitatē acille sue respexit. rursuz subiūxit de disp̄siōe locutura. **Fecit** potētia. nec hic stetit. sz addidit in brachio suo. **Non**imus aut̄ qđ ab ysaiā. fili⁹ incarnat⁹ z passus appellat⁹ est brachiū dñi. quis iqt̄ credidit auditui n̄ro. at̄ brachiū dñi cui ruelatū ē. **De** qđ seq̄t̄ p̄e lāguo res n̄ros ip̄e tu. **Disc.** **Cōcordare** vt̄ hec positio cū traditiōe doctoꝝ p̄ oia. **Donit** ei⁹ qđ p̄ summā hūilitatiōez filij dī. supbia diaboli deiecta ē. qđ q̄si forz armat⁹ custo diebat atrū suū. **Sz** hz oppositiōne. qz lucifer nūqz vidit intuitiue trinitatē. nec p̄ reuelationē / videt̄ ei⁹ cognitiōem habuisse. sic nec fidē. z min⁹ vitā eternā. qđ est dicente xpo. vt cognoscāt deū vey. z quē misit ip̄m xpm. **Sz** nec casuz p̄scuit suum. **Doluisset** em̄ penaliter sine culpa. **Pro** lo tñ p̄tentiōib⁹ defuire. abūdet quilib⁹ in sensu suo. **Sat⁹** est ad rē n̄rā qđ diabol⁹ voluit eē filius altissimo. qz sibi suā b̄ntu / dinē. a p̄p̄is virib⁹ exp̄tebat. nulli q̄rens aut ferēs esse subiectus. **Hinc** enenit illd̄ xpi. **Videbam** sathanaz tanqz fulgur. de celo cadentem. **Sic** finis ad alta leuatis est ruere / dum humiles exaltantur.

Sunt questiones alie plurimorum. vt cur deus creauit. qz casurū nouerat. **Cur** non apposuit vt redimeret eum sicut hominē post lapsuz erexit. z talia que abūde tractata sunt per doctozes. **Hec** tñ omnibus curiosis z potentibus apud semet ipsos. nulla poterūt sat⁹ eē. vt inuestigare

... p̄fati p̄ sibi hūilitate respexit z reuertebat̄ p̄ se... **Aḡ** **Loq̄t** ad **Job** dñs de diabolo sub methaphora behemoth. qđ nō ē ptās sup terrā qđ ei possit p̄pari. qđ nedum supbo. sz rex est sup oēs filios supbie. **Qui** testate ap̄lo extollit̄ sup om̄e qđ d̄r de⁹. de quo. p̄p̄ra supbie suerocē exp̄mēs. **Cōscē** dā sup astra celi. exaltabo solū meū. **Sede** bo in mōte testamēti. **Seq̄t** **Et** ero filius altissimo. **Fuerūt** qđ opinarent̄ luciferū. inuidisse altissimo filio. z eq̄litate ei⁹ affectasse. **Et** qz p̄pter filium tēpestas aduenerat mort⁹. ex inuidia diaboli / in orbē terraz. dixit in secreto trinitatis filio. **Si** p̄pter me orta est / mitte me in mare. **Fiam** hō passibilis. oib⁹ fluctib⁹ tentationū exp̄positus. z cessabit tēpestas. **Vide** huic pōni. text⁹ alludere cāctici. **Cū** em̄ dixisset maria de deo. fecit mihi magna qđ potens est. qz videlicet hūilitatē acille sue respexit. rursuz subiūxit de disp̄siōe locutura. **Fecit** potētia. nec hic stetit. sz addidit in brachio suo. **Non**imus aut̄ qđ ab ysaiā. fili⁹ incarnat⁹ z passus appellat⁹ est brachiū dñi. quis iqt̄ credidit auditui n̄ro. at̄ brachiū dñi cui ruelatū ē. **De** qđ seq̄t̄ p̄e lāguo res n̄ros ip̄e tu. **Disc.** **Cōcordare** vt̄ hec positio cū traditiōe doctoꝝ p̄ oia. **Donit** ei⁹ qđ p̄ summā hūilitatiōez filij dī. supbia diaboli deiecta ē. qđ q̄si forz armat⁹ custo diebat atrū suū. **Sz** hz oppositiōne. qz lucifer nūqz vidit intuitiue trinitatē. nec p̄ reuelationē / videt̄ ei⁹ cognitiōem habuisse. sic nec fidē. z min⁹ vitā eternā. qđ est dicente xpo. vt cognoscāt deū vey. z quē misit ip̄m xpm. **Sz** nec casuz p̄scuit suum. **Doluisset** em̄ penaliter sine culpa. **Pro** lo tñ p̄tentiōib⁹ defuire. abūdet quilib⁹ in sensu suo. **Sat⁹** est ad rē n̄rā qđ diabol⁹ voluit eē filius altissimo. qz sibi suā b̄ntu / dinē. a p̄p̄is virib⁹ exp̄tebat. nulli q̄rens aut ferēs esse subiectus. **Hinc** enenit illd̄ xpi. **Videbam** sathanaz tanqz fulgur. de celo cadentem. **Sic** finis ad alta leuatis est ruere / dum humiles exaltantur. **Sunt** questiones alie plurimorum. vt cur deus creauit. qz casurū nouerat. **Cur** non apposuit vt redimeret eum sicut hominē post lapsuz erexit. z talia que abūde tractata sunt per doctozes. **Hec** tñ omnibus curiosis z potentibus apud semet ipsos. nulla poterūt sat⁹ eē. vt inuestigare

sufficiat sensu dñi. Nisi p fidi hūilitatē/se
captiuēt. obtūdet z reuerberabit potē ex
lūine rōnū su^o visus. **Credāt** d dño optio
z sapiētissimo q bñ oīa fecit. Alioqn de
opib nullā poterint inuenire rationem.
Mag^r Sobrie p̄sulis Salubri^o ē nob
intēdere. ne deponat nos dñs de sede. s; ex
alter hūiles. s; poterit. insidias z im
pulsus. aduersus quē ē nob colluctatio.
q; assidue circuit q̄res quē deuoret. **Sit**
deiceps igit si placz. collocutio n̄ra. s; ten
tatiōes inimici. cui nōia mille. mille nocē
di artes. **Discip^ls.** Laudo. ppositum.
Mag^r Plus laudab. si recogitauer^t p̄
cipua hāc esse sibi artē. celare suas artes.
Discipul^o Duo pocto. **Mag^r Tol**
lere satagit añ oīa n̄ros oculos ne creda
m^o yllos esse demones. aut yllos a demo
nib tētationū impulsus violētos immit
ti. **Scit** q p̄nciosior est ocul^o n̄r inimi
cus. **Nihil** insup piclo prim^o. q̄ suū ne
scire nec credere picl^o. **Aut** si forte/habi
tualr creditū est octualiter id nec attendi
tur nec timef. **Dale** dormit inter latro
nes. **Leat^r** oculis qd nisi pateat in fove
am lapsus. **At** s; Frustra iacit rete ante
oculos p̄natorz. **Discip^ls** Imo iacit
aliqn vt tereant sonoz impulsibz territi
capiant. **Dec** alta demonū fraus est. si vi
derint se videri p oculos fidei/aggrauant
picl^o. spem euasidōis intercludūt falloz.
si nō conabāf sathan sic illudere. sic ene
re. **Anthoniū.** cū ei totū mūdū. laq̄is ple
nū oñdit. **Qui** territ^r z suspirās ait ad do
minū. q̄s hos euadet. **Scis** q̄le r̄nsuz ac
cepit. **Mag^r Hūilitas.** **Discip^ls** Cō
sonat plalmista. **Custodiēs** puulos dñs.
hūiliat^r sum z liberauit me. **Euadūt** pisci
culi. p rimulas retz. dū magni retinent^r in
clusi. **S; in** quo potissime p̄st̄it hūili
tas. **Udim^o** em plimos p nimiam pdi
tos hūiliatiōem. q̄les pusillanimes. q̄les
desperātes. q̄les redio vite se necātes.
Mag^r Tertū tene z nullatenus dubites.
nullū p̄ire. diabolo ipellēte. nisi p̄r^o posu
erit i eo pedē supbie. **Udit** h. qui ozabat.
Nō veiat mihi. pes supbie z man^o p̄ccor^o
nō moueat me. **Ibi** ceciderūt oēs q opāf
iniquatē. **Sūt** ḡ duoz p̄ncipum. vetilla.
duo distinctina. hūilitas z supbia. **Hūili**
tas dei. z supbia diaboli. **Sūt** impulsus
duo. deorsum z sursum. **Quid** hūil^o cru
ce x̄pi. **Quid** arrogāti^o supbia diaboli.

qui extollit sup omne qd dicitur deus. z vt de
us z plus q̄s deus satagit adorari. **Hinc**
oīa repetit machinamēta p ydolatrās. p
magos. sortilegos z maleficos. **Disci**
pulus. **Fuerit** hec arrogātia p diabolū
sp̄ intenta. multos tñ decipit nō supbos.
q̄les aliq̄s notauim^o. **Mag^r Intueniat**
in oibz perdit^r supbiā dñatā. **Hōne** inici
um supbie est/apostatare a deo. **Apo**
statat oīs q nō credit. qui desperat. qui su
um pre oibz iudiciū antepōnit. q̄ p̄riam
nō dñi volūtate implere satagit. qui iusti
cie dei nō vult esse subiect^o. sed p̄riam sta
tuere. **Sic** cayn desperans/maior est in
quit iniquitas mea q̄ vt veniam merear.
Lerte maior ē o cayn. iniquitas tua q̄ me
ritū tuuz ex te. sed nō maior q̄s dei miseri
cordia. si ei dē subiecer^t te. **Judas** pus in
tenebris sathāe nimis audax. postmodū
tenebris a corde remor^t p astutiā diabo
li. fact^o est pusillanimis supra modū. ad
nudū p̄spectū. horrendissimi sceleris sui.
Eccidit inde a se per desperationem. z
sub se per damnationem. sed non adie
cit vt a venie petitiōem assurgeret de pec
cato qd ore cōfitebat. qd detestabat ope.
pecunia restituta. **Discipulus.** **Horreo**
totus dū versutias diaboli recogito. duz
terribilis deus aspicitur in p̄silijs super
filios hoīm. dū iudicia sua abissus mlta.
dū oīa respicio fieri p̄ccoribz ad muscipu
lā. laq̄ū z ruinā. **Ladit** iustus z refugit.
cadit alter nec dñs supponit manū suam.
Mag^r Sed nō min^o mirabilis est mi
sericordia dei sup hūiles. **Illud** draco
ni isti behemoth/sicut aui. **Huer** aut ema
nuel/tenet ipm laq̄is. **Sinit** aliqn p̄cede
re ad impulsione electoz. gaudet erūpere.
Porro dū excedit. protin^o reuocat. **Facit**
ita deus cū tētatione puentū. nec sinit tē
tari supra id qd possum^o. **Possūm^o.** intel
lige. nō in n̄ra. s; sui fiducia. **Discipul^o**
Putas ne sathan iste posuerit inimici
az suaz. laq̄os s; mulierē n̄rām. virginez
purissimam. que a sexu mulier non a cor
ruptione dicitur. similiter a secunda
te z venustate. **Magister.** **Puto.** nam
q̄s cantantē vt audiuit. **Magnificat** ani
ma mea dominū. miratus causaz gaudij
pariter z exultationis. credidit arrogan
tem. cū subintulit. **Eccē** em ex hoc brām
me dicēt. omnes generatiōes. **Iunxit** ap
plausum suum demon. impulit ab extra

Discipulus Nach. qlis hec pncies q̄
 stulta gliatio. Filij hoim iysq̄ quo graui
 corde. vt qd diligitis medatiū: Quale da
 bitur inter ista p̄silū: **Aḡ** Consulit
 beda/ s̄riū ad pharizei p̄ba modū Deus
 ignosce mibi p̄cōri. qz non sum sic ceteri
 hoim. Innocentes. castitate pollentes.
 orōni instātes. sobrie. iuste z pie viuētes
 in hoc seculo. fructus dignos p̄nie faciē
 tes. sicut etiā hic puplican̄. sicut hec me
 retrix. de qlibz iurat veritas. q̄ precedent
 in regno dei pharizeos. Nō ieiuno. non
 decimas do. Si aliqd boni facio. illd q̄
 districtione iudicē ignoro. aut quo fine
 terminē. **D**iscipul̄ **T**or̄ intremiscit
 in me sp̄s meus. dū hoc vltimū maxie
 recognosco. qz nescit hō finē suū. Quia.
 vetiā laudabili vite hoim (de Aug. pro
 mīre stens) si remota mīa iudicē. Nō aut̄
 ex meritis dat̄ grā alioqn̄ iā nō eēt ḡtui
 ta nec grā. Profecto si aliqd d̄z hūilitatez
 parere p̄sideratio. hec vltia d̄z. qz q̄ distri
 ctioe iudicē vita n̄ra. z q̄ fine terminē.
 ignoramus **Aḡ** Recte sentis. Sed
 tū hic insidiari/hic impellere nō desinit
 inimicus. Testes accipe mltas hereses:
 ex his d̄ine gr̄e laudibz ortas. z velut ad
 uersas. Dixerūt aliq̄. si totū d̄ine gr̄e tri
 buim̄. n̄ra qd agūt opera: Bū male fece
 rim̄. soli q̄s suscepit grā saluabūt. **T**or̄
 alioz est. boni nō est nisi bona tribuere.
 Non fecit de hoies p̄cipue fideles suos.
 vrdānenē. Benignus est nō crudelis. q̄
 in p̄ditōe hoim delectē. Tollit sathā p̄
 inde semē bonū a terra cordis n̄ri. pertur
 bati. aut suffocat in ortu. vel duz fructus
 habendus esset exterminat **D**iscipulus
 Hereticos innumerabiles nō inficio: a
 sathana circūuentos Porro sermonē ha
 beto de xpianis fidelibus. **Aḡ** **D** si
 cordis secreta. linceis (vt dicit) oclis pe
 netrare fas haberes/quot peiores heu in
 trosus hereticos sub velamine xpianita
 tis. inuenires. Atū nolo te curiosū scru
 tatorē esse vite aliene. sp̄ meminēris. p̄co
 nū charitatis. qz nō cogitat malū. **T**or̄.
 est xpi. vt qd cogitatis. mala in cordibus
 v̄ris: **D**iscipulus Quo pacto possum
 ista nō cogitare. q̄ experientia palā facit:
Aḡ Fuge q̄ntū potes xpientia. te/
 cū habita. te cogita. te circūspice. clausos
 in alienis sceleribz. aptissimos ī tuis oclis
 habes. Quid nēe est/vt alienis fordidibz.

cor tuū inq̄nes. aut impleas suspitionibz
 malinolis z impur̄. **D**iscipulus. Nō
 sum f̄res z p̄rimos q̄ ratioe possuz n̄ cu
 rare: q̄ pacto n̄ lugere cū lugētibz cū infir
 matibz n̄ infirmari: **Aḡ** Crede iam
 hic latet laq̄us sathane multiplex. vix ex
 tricabilis. tāq̄ dedali laborint̄. q̄si nego
 ciū p̄bulās in tenebris. z vñ veniat aut
 quo tēdat vix deprehensibile. Ponat in
 terim silētiū de b̄nficiat̄. z officiat̄. in re
 publica. de p̄sidibz alioz. qz cura/vel in
 gesta. vl' arrepta. vl' suscepta ē **L**oqm̄ur d̄
 hoie sic libero. q̄ soli dō z sibi viuere q̄rit.
 q̄ n̄ hz hoies ipositos sup caput suū. quē
 punitio p̄cōz nō vrget/vt intendat eis.
Lui puenit illd attēdere. qd ad te de his
 q̄ for̄ sunt iudicare. Portabit onus suū
 vnuq̄sq̄. vaca tibi. tueq̄ saluti. Ecce ta
 les mltos p̄tinet eccl̄ia p̄cipue in religio
 nibz. q̄ deposuisse se credūt curā oim **J**ta
 vt nec sui ipoz renūerint. Attēdat oro
 qlibz talū **F**ili accedēs ad fuitutē di. sta
 in timore z p̄para cor tuuz ad tentatiōm
Tps quippe nō decrit. nā impulsus etiā
 in ista re frequēter. quā potissimū vitare
 debueras. **D**iscipulus Que ē res ista:
Aḡ **F**imix quā dixim̄ de alioz iudi
 cio. Cogitat malū. gaudēt sup iniquitate. z
 si nō faciēda. tū audiēda **V**idēt curiosita
 tis. aspectu/ p̄ditiōes. nedū ciuitatis. sz
 regnoz **J**n tūc de bellis. de titulis regnā
 tiū p̄mos oim rex mot̄ accipiūt **L**arissimā.
 z in familiaritatē recipiūt sibi famā.
 mostrū horrēdū ingēs. qd sua p̄ mēdacia
 crescit. qd magnas territat vrbes. sp̄ z au
 ditis. aliqd noui adijcit auctor **D**eniḡ sic
 cupiūt oia cogitare. q̄si de oibz fuerint rō
 nē reddituri. **J**ubēt a petro solitudine
 oēm z curā suā. in deū p̄icere. **J**pi s̄o cu
 rā oim suscipiūt **D**iscipul̄s **H**ūqd n̄ au
 dire talia p̄nt. q̄si nō audiētes: **A**udiunt.
 vt sibi p̄sulāt. vt vilescat mūdus cū ptur
 batiōibz suis. vt p̄riam celestē desiderēt.
 vt p̄ afflict̄ deuotī intercedāt apō deuz.
Aḡ **I**nduc̄ p̄iomata p̄urriēt̄ ficul
 nec. q̄ boniditat̄ sue pudēda tegere putāt
 q̄si n̄ melī pace colat̄ z ozet̄ de ī aiim̄ col
 lectiōe. n̄ in d̄sp̄siōe. quā n̄ario rumores
 z fabulatiōes n̄ vt lex tua d̄ne/causant nu
 triūt z auget̄. **H**ic incerte fluctuatiōes im
 pulsive cord̄. **H**inc mō gaudia vana. t̄io
 res solliciti. false spes. odia lucr̄. p̄tialita
 tes. **E**xterminiū postremo totū vnitatis

D.

ad deus. quā pro pte optima sibi elegisse
blādunt. Itaq; duas ciuitates pstituit
duo amores. Ciuitatē dei. amor vniū. cī
tatē babilonis amor dispēgens. Sentiet
hec q̄sq̄ quis attēdere. p̄fundū cognouerit.
q̄ p̄uersio ad creaturas / dispēgit de se cor
in vana. Colligit autē et vnit. sola in deum
p̄uersio. Relinq̄ illa post se tristitiā. ista
p̄solatiō. Deniq; sat̄ erit impulsor̄ etiā
si cetera scelez dāna nō afferēt. t̄pis p̄sūp
tio. Hec victoria. hic triūphus sūp̄ ingēs
Disciplū. Quid. q̄ in talib; / tediū
animi / p̄solatiōes q̄rūt. **U**ḡ. Quert.
sed inuenit p̄ refectiōe defectiōe Itaq;
dulcedo fallat. et scalpēs aurīū p̄uriginē.
abit celeriter. fixus acule. p̄ūgit acius.
miscent se vltro rixis alienis. Pares sūt
tenētib; canē. vel in p̄ū aurib;. q̄z mortuus
vitē vel nūq̄ effugiūt. Nihil ad sanatiōez
animi fluctuantis. plus aduersum / q̄ se
in talib; oblectare. q̄ nūq̄ animi suauitate
sic nec scitate gaudēt. Et q̄d opat̄ hec
oīa. nisi supbia mēt̄. que sp̄eto p̄o bono
q̄rit in infinitis delectari. vult q̄etē p̄ inq̄
etudinē possidere. **U**d si senserit potēs
calūniator̄ xp̄ianoꝝ. q̄lē loq̄mur / rumo
res fugere: curare se / ipm̄ solite: putas
rehercet. In puluere sufflabit alioꝝ sum.
sed t̄n ad deoꝝ sum. Conabit̄ vt fiat solita
rius. agrestis. inciuilis. austerus suis. si
bi tristis. oib; odiosus aut inutilis. loquē
da tacebit indiseret. / taceāda loquet. ama
rus vitis prius ad p̄fessiones audiēdas
idoneus ad p̄motiones secretas aut pupli
tas. fugiet oīa velut a facie colubzi. secuz
rabiosa silētia rodit. **U**n̄ sub regula posu
it q̄dā. **D**ū fugiūt stulti vicia. in tria cur
rūt. Nec iā currūt. sed impulsi rapiunt. sz
rapti p̄cipitant. Absorbet eos p̄fundum
et vere q̄d n̄ h̄z remediū. si vrgat sup̄ eos
pute. os suū descendit in eternū. qz sup
bia eoz q̄ te oderūt / ascendit sp̄. **D**iscipu
lus. **C**ocludis in vnū tria. ascensuz et de
scensum. **U**ḡ. Ascēsus supbie. descē
sus est. sic gre descēsiō. exaltatio sublimis
sima reputat. **U**d em̄ altū est apud hoīez.
abominatio est apud deū. Dicta sunt ml̄
ta sup̄ ml̄tis impulsib;. q̄ rōe. q̄ve possent
iudicio secerni bon. impulsus et malus.
Decbreus est distinctio. sursum deoꝝ sū.
depositio de sede q̄etis. exaltatio ad sedez
pacis dicta est. Altera vniciō et disp̄siō no
mine. Tertia delectio et susceptio nōiet̄.

Quarta rectitudo et curuitas addatur.
quinta facietas et inanitas vocari potest. Et
sexta exultatio metis et desolatio. **D**isci
pulus. **U**n̄o possunt hec fieri cū reprobo
rū multi gaudeāt. iusti lugubrē trahūt vi
tā. **U**ḡ. Intra in scāriū dei. vt intel
ligas in nouissimis eoz. Si videris stul
tū fixa radice. vide simul et exituz. maledi
ces pulcritudini eius statim. qz ducūt in
bonis dies suos. et in puncto ad inferna
descendunt. **A**t p̄o. qz nō attendūt ista fi
lij hoīm. ipi absq; timore p̄perant mala.
q̄nis timida sp̄ sit malicia. securā p̄o mēs
q̄si iuge p̄uiniū. **A**d est autē vnitas. nisi
in vno et solido. eternoq; bono. **P**ellitur
et impellitur vnitas mēs. sed imota manet.
disp̄ta velut arido vēris agitata. nō sub
sistit. corrūit tandē. et fit illius ruina ma
gna. **I**mpellitur vicissitudine miserabili
fūc. deū p̄ presumptionē. p̄ impietate.
p̄ desp̄ationē. p̄ infidelitate. **F**unc. de se. p̄
dissolutionē cordis. p̄ debililate corpis
p̄ enervatiōem virtutis. p̄ p̄sūptionē t̄pis.
Deniq; de p̄mū. p̄ erroꝝ inductionem.
p̄ pudoris exterminationem. p̄ rancoris
p̄tentionē. p̄ favoris denegationē. **D**i
scipulus. Latissimos. impulsuz maligno
rū notas impet̄ gnales. p̄ticularis enar
ratio vel enūeratio plus doceret. **U**ḡ.
Infinitiū (tradit Aristoteles) incognitū
esse. nec numerari potest. **C**ircūstantie vero
p̄ticularis impulsū sunt infinite. qz p̄
terea. qz nō se sp̄ p̄tinuo manifestāt. latet
erituz. deiciunt aliq̄n plus q̄ sentiatuz.
Ahorant̄ psalmista. sp̄s septē impulsū
um. **U**n̄ est timor nocturn. et hic obscu
rus. **A**lius subitus. sagitta volās in die.
Tertius p̄plexus et involutus. negotiuz
pambulās in tenebris. **Q**uartus impo
tūnus. **Q**uint. violētus. q̄ pariter erituz
ab in cursu. **S**extus est a demonio meri
diano. q̄ se in angelū lucis transfiguratur.
Septim. est a diuioꝝ curioso scrutinio
sup̄ filios hoīm. q̄ pereūt oēs a sinistris.
cadēt a latere suo mille. q̄ videbant̄ p̄fecti
ozes. et decēmilia a dextris tuis oēs fide
signati. **D**ozrend. nimis est h̄ impulsus
Ecce dū hic viuim. nauigamus velut in
mari magno fluctuantū cogitationū. **O**
q̄ sepe suscitatur et inhorret sp̄s procellose
t̄tationis. p̄mittete deo. impellente dia
bolo. **I**nuidet em̄ depositus iste. sublimā
dis ad sedem vn̄ corrūit. **A**scendūt fluct

Sup̄
p̄o. qz nō attendūt ista filij hoīm
ip̄ absq; timore p̄perant mala
q̄nis timida sp̄ sit malicia
securā p̄o mēs q̄si iuge p̄uiniū
Ad est autē vnitas nisi in vno et solido
eternoq; bono
Pellitur et impellitur vnitas mēs
sed imota manet disp̄ta velut arido vēris
agitata nō subsistit corrūit tandē
et fit illius ruina magna
Impellitur vicissitudine miserabili fūc
deū p̄ presumptionē p̄ impietate
p̄ desp̄ationē p̄ infidelitate
Func de se p̄ dissolutionē cordis
p̄ debililate corpis p̄ enervatiōem virtutis
p̄ p̄sūptionē t̄pis
Deniq; de p̄mū p̄ erroꝝ inductionem
p̄ pudoris exterminationem
p̄ rancoris p̄tentionē
p̄ favoris denegationē
Di scipulus Latissimos impulsuz
maligno rū notas impet̄ gnales
p̄ticularis enar ratio vel enūeratio plus
doceret
Uḡ. Infinitiū (tradit Aristoteles)
incognitū esse nec numerari potest
Circūstantie vero p̄ticularis impulsū
sunt infinite qz p̄terea qz nō se sp̄
p̄tinuo manifestāt latet erituz deiciunt
aliq̄n plus q̄ sentiatuz
Ahorant̄ psalmista sp̄s septē impulsū
um
Un̄ est timor nocturn et hic obscurus
Alius subitus sagitta volās in die
Tertius p̄plexus et involutus negotiuz
pambulās in tenebris
Quartus impotūnus
Quint. violētus q̄ pariter erituz ab
in cursu
Sextus est a demonio meridiano
q̄ se in angelū lucis transfiguratur
Septim. est a diuioꝝ curioso scrutinio
sup̄ filios hoīm q̄ pereūt oēs a
sinistris cadēt a latere suo mille
q̄ videbant̄ p̄fecti ozes
et decēmilia a dextris tuis oēs fide
signati
Dozrend. nimis est h̄ impulsus
Ecce dū hic viuim nauigamus velut in
mari magno fluctuantū cogitationū
O q̄ sepe suscitatur et inhorret sp̄s
procellose t̄tationis p̄mittete deo
impellente diabolo
Inuidet em̄ depositus iste
sublimā dis ad sedem vn̄ corrūit
Ascendūt fluct

terioris nostri mar? ad celos / p psumpti onem. descendit vsq; ad desperationis abyssos. **A**fflat ex aduerso. bonus nri spūs. ponit pcellā nri cordis in auram. z silent fluctus eius. z deducit nos in portū nre voluntat. **D**iscipls Venit in recordationē illō scptū tuū p sex lectiones. vbi dicit apli tractat. **I**n ipoyiuim? mouemur z sumus. **D**istinxi qdruplicē vitā sps. Porro de motu z statu nro in deo psto labantur aliq sermone. **N**ūc aduenit occasio loq de moribz impulsuum bonoz z maloz. dū nūc impulsos z depulsos suscepit. ptemiscens morietū terra. velut in quodā statōis serene sinu. **D**gr Cēnilogū accipies seorsuz de ipulsiōibz. **T**ras preterea dū suppenit hora q nūc tarda est. plima rursus me loquēte. te auscultante de bonoz z maloz angeloz officio / qet? accipies. **D**iscipls Delectabit auditio

Sequitur secunda

particio. de custodia angeloz z fallacijs demonū per notulas. l.

Deposuit potentes de sede z exaltauit hūiles. **D**isciplus In hoc heri sterim? in h rur/sus aduenio. post impletuz ca nonice institutiōis officii. auditur? te sic es policitus locutuz. **D**gr Si p potētes de sede depositos dignitat / intelligim? apostatas āgelos / pseqns est vt exaltati hūiles accipiātuz āgeli boni. in sede felicitat. eternalr exaltati. **S**i malignitas inuida demonū. circuit z impellit hōies. ad ruinā viatores. si p eos fiūt immissiōes male. vult opposita charitas beatorz āgeloz fieri. qd dicit i psalmo **I**mmittet āgelos dñi in circuitu timētū eū. **A**d qd: **U**t eripiat eos. **H**z lra hieronimi fm hebreū **C**ircūdat angelus dñi in gyro timētes eū vt eruat eos. **A**udis circuitum malū. audis z gyrū bonū. immisiōem. s. bonā z malā. **D**af oibz ad exercitiū / circuitus sathane qrent? vt deuoret. **C**ircūdat angel? dñi in gyro timētes eū. vt adiuuet z saluet **E**xaltet demō ad ruinas qz p supbiā. **E**xaltat angel? bonus ad gliaz. z ad vitā. qz p hūilitatē **E**st nāq; exaltatō q causat hūiliatōez sz vtrūq; mala dōp mēs z dānans. **E**st oprata exaltatio hūilis. z hūiliatio exaltās. qz penitēs z saluās **S**i bñ te hūiliauer? bñ exaltaber? **S**i te hūi-

liaueris ad pñiaz / habes veniā z exaltat? ad gliaz. **S**ūt hostiles nobis insidie. per depositos a sede. sūt excubie celestes. pro nobis plēs **N**e timeam? **N**etent? (vt ali qui tradūt) angeli suā quā tā hnt britudinē / ministrādo hōibz. **L**ogaudēt eis. certū est dū saluātur. **S**audiū est angelis dī. testat xps sup vno peccatore pñiam agente. quāto mag? sup vno iusto pñiam non deserente. **V**exillū sathane. cū pdito exercitu se defert infidelis temeritas **C**ruc fidelis seu crucis hūilitas / vexillū est angeli dñi. qui circūdat in gyro timētes eū vt eruat eos. **N**ec ē victoria q vincit mūdū teste dilecto dñi. fides nra **P**etrus qz pnceps. vexillū h i ubet crigi z diaboli. qui circuit qres quē deuoret. cui resistite ait. fortes in fide **S**ilis est apli. nō ignorantis astutias sathane snia. sub metaphora scuti **I**n oibz ait sumētes scuti fidei. in q possitis oia tela neqssimi ignea extringere **S**cutū istud nūqd nō est veritas fidei de quo psalmista. **S**cuto circūdabit te veritas eius. **S**equit multus effect? victorie p discursum psalmi per totū **Q**uoniam interrogauit me pridē. virgo grandeva probatissime z duotissime vite. nōie Agnes. p in qua qndaz. **U**rbanus pape. v. **Q**d est potissimū z diaboli tentatiōes subsidiū? **D**ū suspendere ego cogitabūduz rnsiōez **I**psa subintulit mor. **C**ruc **S**uscepi ptinus hāc vocem. qsi de celo sonuisset. z ita sonuerat **E**go em etiā atq; etiā. multis iā annis meū reputans. pferēs insup cum alijs. nō inuenio ppendiosius nō efficacius antidotū. **Q**uare? **Q**uia nullū hūilius. nullū insup arrogātie diaboli mag? aduersum. nullū qd ita ipm pstrauerit. **C**ruc signum triūphale. clamat ecclia / stica psa **E**t in hymno. **C**ruc atie spes vnica. **E**t itez ecclia **E**cce cruce dñi. fugi te pres aduerse **E**t apls **P**ibi absit glia ri. nisi in cruce dñi nri ihu xpi. **S**ileo interim de probatissimis miraculis. qz nota sunt satis. **I**n constantino **I**n erachio. **I**n iustina. **I**n xpo foro. **I**n iudeo cruce signato. cum ceteris multis **S**uadet ob hunc hieronim? **E**ustochio / ad oēm gresum pingere crucis signū. **E**t crisogon? ad anastasiā carcere clausam. **T**u aut ancilla xpi. trophēū crucis. tota mente cōstringe. **A**ccipiatur breuis ars crucis. ad victoriā vicioz. non ad pperatiōez

Dq

maloz. qliter in militarib; insignijs gerit aliqui no deuotione huili. sz sacrilega tyrānide dñandi **I**mpelleris o aia xpiana supba sape vel querere. crux apponat pti nus corde voce. vl opis signatōe **Q**uid ei mag; est supbie inimicu **I**nuidia vult obrepe. viruq; suū aio spgere. crux tyria ca fiet efficacissima **C**ruce oēm ire vel rāo ris amaritudinē dulcorabit **C**ruce reddet p̄ desidiā strennuū **C**ōtra cupiditatē effi ciet paupem spū **C**ruce gule simul z luxu rie febres acutissimas tēpabit **U**na oīm cōis est rō. qz pendēs in ea / crucifixi pe stes istas oēs. triūphās in corpe suo xps **H**oc est signū thau. q̄ signatos angel; exterminator pcutere nō si nif. saluat po ti; z pregit. si tñ corde fidei / cruce isti cō sentiat **A**lioqn mendax angelus z mēda cū pater / arripit qd suū est. **S**ic moyses exaltatū serpētē in deserto. sic exaltat; est filius hōis prudēs vt serpēs **C**urabā tur a serpētib; pussi enei serpentis inspe ctiores. **A**spice serpētē hūc p̄ similitudine. sine veneno culpe. xp̄m p̄dentē in cruce. fides eius a morsib; tentationū. ne te pi māt. liberabit. **H**inc de luca canit ecclia. qz crucis mortificatōem iugit in suo cor pore portauit. **H**inc apls ait. xp̄o p̄fixus sum cruce. **H**inc andreas letus z alacer. ibat ad cruce **H**inc rursus paulus. nihil me iudicau scire inter vos nisi **I**hm cri stū z hūc crucifixū. hec hūilitas sua fuit. hec exaltatio. **E**t fm mensurā hūilitatis dabit sublimitas exaltatōis. **P**ropterea tu cur; hūilitatē p̄fundiores oib; respexit dñs. ego beata merito gliaris sup omēs in exaltatione tua. **E**nolo tñ putauerit aliquis lignū crucis. vt lignū est adoran dus. sicut nec est ens dñū z summū q̄ sit fruendū. qd sit sup oia diligendū. **S**ci unt hec fideles. sciūt z phi oēs. **N**ihil hz lignū cruce; dñitatis etiā in q̄ pepedit do min; sz in cruce tāq; i signo. surgit fides nra ad dñm nrm. **I**hm xp̄m. deū vcz. q̄ salutē nraz opat; ē in ea **S**ic de imagi nū veneratiōe. vel; hz doctor; determi natio. **S**ic p̄ figuram. signū accipit; pro signato. vt nomē p̄ nominato. imago p̄ imaginato. **D**ices forte mibi. nūquid non in homine. presertim in marie virgi ne. verior z expressior est imago brūssime trinitatis; **S**ed z ipse demō. retinet hāc essentialē imaginem. **A**sinus proinde

cui christ; in sedit / cur nō adorāf. **R**ū; debo primit; sub vna generali veritate. de re qualibet indistincte **N**on est aliqua res. q̄ntūlibet etiā vilis appareat. quin ex eius consideratione. possit animus fidel; eleuari ad magnificationem z orationē dei. **R**atio. quia a qualibet tāq; a signo / pōt a posteriori vestigari. vl in quiri ma iestas dei. sempiterna quoq; virtus eius z diuinitas. ab alijs quidē clar; ab alijs obscurius. **P**orro minus hz de peri culo scādali z idolatrie (teste brō diony sio) si nōietur deus infimis noib; creatu raz vilium p̄ metaphorā z symbolū. qz si fiat hoc de reb; dignitatē hūitib;. quales sunt angeli. q̄les sunt homines rōne pre diti **Q**uis em crediderit. qz deus sit essen tialiter lapis aut vermis; **C**onfunditur nihilominus ydolatria. q̄cunq; fuerit cir ca creaturā aliqm seu de creatura. qz non refert totū hōiez ad deū. sistēs in auxilio creature. maxime dū hec. facere p̄hibetur **H**abet ego bñdicta sanctitat; p̄uilegia. hñt z hōies in dignitatib; p̄stituti. qz cō sideratiōe / p̄icipatiue solū. z p̄ analogiā dicunt honorādi. sed sub deo. cui veraci ter soli debet honor z glia **D**eniq; vita mus scandalum vel irrisionē infidelium aut simplicium. si coleretur asinus sicut colitur crux **N**ō em eque facilliter hono rem referent ad prototypū. i. ad signatū xp̄m. nec ad redemptionis nostre myste rium. quēadmodum fit de cruce **C**ruce hūilis mor vt in memoria venerit aie fi delis; sit h̄ visu sit cogitatu sit auditu. qd aliud signat; qd aliud p̄ signuz seu signa tionem. intellectu repñtat; qz dñm nrm **I**hm xp̄m. in quo est salus vita z resurre ctio nra. p̄ que; saluati z liberati sumus. **H**ec ideo consonat; p̄posito nro. qz vince re docent nos / de impulsore nro **C**ruce hūilis memoriter intellecta. liberationez sigt. vitā z salutē. **I**psa p̄solationē. z ex cō sequenti gliam z exultationem si grat; sit animus / opat; **C**ruce hūilis hōiem col locat z recūbere facit in nouissimo loco. quo nullus cogitari p̄t inferior. qz nouis simus viroz pender in ea. **S**ic recogita tus. creditus speratus z amatus / q̄ nos inuitauit dicet. **A**mice ascende superius z erit nobis glia. **C**ruce sicut hūiliat in profundissimo loco sic exaltat in summo **N**on em mētē nra p̄salties. **E**t exaltauit

Gloria crucis z exaltat
tamē. tanto verior est lo
quēdo. q̄nto min; hz de cr
cruce. **G**loria crucis fi
de de cruce. z alio; mystere
mō. q̄nto de oleo lo
mō. q̄nto de oleo lo
pōt a posteriori vestigari. vl in quiri ma
iestas dei. sempiterna quoq; virtus eius z diuinitas. ab alijs quidē clar; ab alijs
obscurius. **P**orro minus hz de peri
culo scādali z idolatrie (teste brō diony
sio) si nōietur deus infimis noib; creatu
raz vilium p̄ metaphorā z symbolū. qz si
fiat hoc de reb; dignitatē hūitib;. quales
sunt angeli. q̄les sunt homines rōne pre
diti **Q**uis em crediderit. qz deus sit essen
tialiter lapis aut vermis; **C**onfunditur
nihilominus ydolatria. q̄cunq; fuerit cir
ca creaturā aliqm seu de creatura. qz non
refert totū hōiez ad deū. sistēs in auxilio
creature. maxime dū hec. facere p̄hibetur
Habet ego bñdicta sanctitat; p̄uilegia.
hñt z hōies in dignitatib; p̄stituti. qz cō
sideratiōe / p̄icipatiue solū. z p̄ analogiā
dicunt honorādi. sed sub deo. cui veraci
ter soli debet honor z glia **D**eniq; vita
mus scandalum vel irrisionē infidelium
aut simplicium. si coleretur asinus sicut
colitur crux **N**ō em eque facilliter hono
rem referent ad prototypū. i. ad signatū
xp̄m. nec ad redemptionis nostre myste
rium. quēadmodum fit de cruce **C**ruce
hūilis mor vt in memoria venerit aie fi
delis; sit h̄ visu sit cogitatu sit auditu. qd
aliud signat; qd aliud p̄ signuz seu signa
tionem. intellectu repñtat; qz dñm nrm
Ihm xp̄m. in quo est salus vita z resurre
ctio nra. p̄ que; saluati z liberati sumus.
Hec ideo consonat; p̄posito nro. qz vince
re docent nos / de impulsore nro **C**ruce
hūilis memoriter intellecta. liberationez
sigt. vitā z salutē. **I**psa p̄solationē. z ex
cō sequenti gliam z exultationem si grat;
sit animus / opat; **C**ruce hūilis hōiem col
locat z recūbere facit in nouissimo loco.
quo nullus cogitari p̄t inferior. qz nouis
simus viroz pender in ea. **S**ic recogita
tus. creditus speratus z amatus / q̄ nos
inuitauit dicet. **A**mice ascende superius
z erit nobis glia. **C**ruce sicut hūiliat in
profundissimo loco sic exaltat in summo
Non em mētē nra p̄salties. **E**t exaltauit

humiles. Gloria crucis et exaltatio simul cum exultatione. tanto verior est solidior atque iocundior. quanto minus habet de creaturarum vanitate. Gloria crucis fit in confirmationis sacramento. et alijs mysterijs de oleo simul et balsamo. quoniam de oleo solo sed sacro. ut qui considerat penam in cruce. et solentur ex intima spulsancti unctioe. Gloria crucis facit insignem christianum. dum oleo leticie limat ipsum ex nomine. Est enim christus per interpretationem unctus. Reges autem sacerdotes prophete et pugiles inunguntur presco more.

Gloria crucis. non constanter retinetur et predicatur. si non ad crucis ignominiam. passionem. et tolerantiam animus paratur. Ad enim natura participatur. ut duo fines principales et ultimi simul intendantur. presertim contrarij. Quid autem vane glorie quod avaricie. quod libidini. plusquam ipsa crux repit aduersum?

Sunt qui sub nomine christianitatis. arbitratur se magnificare dominum. qui crucifigunt in se rursus filium dei. et habent ostentum. qui gustaverunt fructum dei bonum et virtutes fusi seculi. sed per apostasiam superbia. lapsi sunt. quos impossibile per difficile dicit amplius est rursus renouari. ad penam certe sunt hic renouatio baptismalis. quam constat iterari non posse.

Benedictus frater humilis in exaltatione sua per crucem. mores insuper secundum nomen christiani. vitas proponat. Sit prima sit vltima sit tota laus tua. Da anima deuota. dic simul et proficere christiana sum. Sic enim magnificas dominum. accipe rursus. Exaltatio crucis christi tota mysterijs plena refulget. Est in ea longitudo. latitudo sublimitas et profundum. longitudo eternitas. latitudo charitas. sublimitas maiestas. Profundum sapientie indicat. De cruce excelsa simul et humiliter medium cui sursum dorsum dextrosu sinistrosu coniunguntur et in hoc medio. Ihs totus effluens et affluens misericordie visceribus. Un si eidez fide affixeris tua. radiabit sursum amor. dextrosu spes sinistrosu timor. et deorsu dolor. que sunt anime quattuor principales affectioes. secundum quas bene conpatas et ordiatas e ois armoria spiritu alis. Exerceat te super his. traditio de cantibus.

Conuersus ad crucem pie mitis. oculis lacrimosis. inspiceas extensum in hoc ligno sanctissimum corpus ihu sicut tympanum vel citharam. vnde prulit voces suas in symphonia diuinis auribus gratissimas. pro inimicis prius. ad latrone scodas. fuit ad mures tertia. Ad disciplinam quarta. ad presertim quinta. per se ipso

secta per summatione redemptionis septima. per suo transitu octaua. Ita factus obediens patri usque ad mortem dedit fidelibus suis perfectum humilis obediencie nec non pietatis documentum. Est autem humiliatio per obedienciam exaltatio. Triplex est in genere que sub arbore crucis exercet humiliatio penalis. sacramentalis. supernaturalis secundum tres statum incipientium proficientium et perfectorum suadet rex ipse dauid dare psalmum iocundum cum cithara. Est autem cithara penitentium que vertitur in luctu in psalterij solatium. Tradit expositor vnde citharam que dauid adhuc pastor et psallens coram saul expellebat ab eo spiritum domini malum. prehendisse signum crucis. Iubet apostolus prophetam anima peccatrix sumere citharam et bene canere. Cantus iste puto lamentationis est penalis de quo psalmista. Confitebor tibi i cithara domus meus. Ita demum resonat psalterio iocundum eterne leticie. ita sub alio typo consonat philomene modulatur suspirium. Ita spiritus noster verax ab angelo domini malo melius habet. Ita si de poeticis aliquid misceri placet. Dyrphe furias mitigat infernales. i. furiosas suas passiones que quidem potentes nimis deponunt de sede cordis et humiles exaltatur affectioes pie mentis. Copdebat ad cithare modos pythagoras motus suos. Et ad exercitioes prophetici spiritus psalterio adhibuit eliseus. Deinde de crucis auxilio. demonis impulsus generales tandem dicta sunt. simul et angelorum presidio. Letetis quod picolorum particularium aiaduersio. plus hoc retur et vitatur. plus insuper liberator imploratur. gratior denique fit misericordia liberantis. expedies iudicium. particularibus mouendis intendere. nisi tamen aliter censueris frater. Discipulus. Imo vere cupidus et atter sicut hactenus auscultabo. quousque petueris a me verbum.

Angeli. Fit impulsus angelicus virtute. sapienter. et benigne. quatenus humiles exaltent. At ipso depositus iste de sede diabolus. deorsum fluens. satanas. satagit boies deponere violenter fraudulenter. et maligne. Violentia cernit in obsessis. Frans ipso dum spiritus bona. salubris et virtuosus. quasi moralis phus dolose impellit. Paucos accipe modos ex innumeris. et ut sit aliqis ordo in non habentibus ordinem. sed confusidem babilonicam. dicenda. per quater naria seu per tetradem partiemur. Debet statum quoniam superbia patentem. sed ut in de teriore sub inuolucro ficte humilitatis precipitet. Nam est qui se nequiter humiliat. Et.

.Dq.2.

supplicium Sit de militia aut de curiali
 um numero. q̄t illic curis inuoluit. Primi
 tus erit dulcis in expro/cultura potentis
 amici. Expt̄ metuet. inuidiā nō tolera
 bit. Sit oportet assentator ad oia. sit mi
 ser. viuens. dormiens. p̄medēs ad alteri
 arbitriū. Sit causidicus aut practico in
 phica. fraudes mille spargēt in practica
 tiōe. Dū querit diues fieri. incidet in desi
 deria mlt̄a z laqueos. quibz mergatur in
 interitū. Sit bñficiat̄ in eccl̄ia z celebs.
 cauēdū sibi erit a reit̄o symōie a negligē
 tia seruitij. a luxuria. ab inerti zue/latiōe
 a dilapidatione bonoz eccl̄ie. **C**ircuit z
 p̄siderat satban iste altex. quē ex instabi
 litate ppria vel infirmitate cognoscit. ad
 religionis aut solitudinis vitā ineptum.
Vide aut̄ quanta sit religionis. quanta
 solitudinis p̄fectio. vacare soli deo. salu
 tem suam opari. Quid prodest hōi si vni
 uersum mūdūz lucret. aie p̄o sue detrimē
 tum patiat̄. **V**ide quātūz tot̄ mūdus in
 maligno posit̄ ē. q̄ breuis vita. q̄ mors
 incerta. que tormēta inferni. q̄ gaudia pa
 radisi. **V**ide ne p̄crastines. ne p̄silia ml̄
 toz p̄sertim domesticoz z seculariuz q̄
 ras. **I**nimici hōis domestici eius. z aial
 bō nō p̄cipit q̄ dei sunt. **R**es certa est. **D**e
 solis incert̄ habendū ē p̄siliū. **D**icere q̄
 religionis status nō sit p̄fectior heresis ē
Magna p̄o stulticia est nolle esse p̄fectuz
Quid hesitas. q̄d tergiverfari. **V**ocat te
 deus p̄ inspiratiōes istas. q̄d in te stas z
 non stas. proice te in euz. z ipe te suscipi
 et. neq̄ deseret iam susceptuz. **V**ide nūc
 paup̄ homitio dūz p̄pungēris corde. fac
 votū deo celi. firmet te iuramentū. **F**elix
 n̄citas que ducit in melius. **S**ciuer̄ op̄
 cū voto deo esse acceptabilius. **D**a tatam
 arbozem voluntatis tue cuz fructibz suis
 deo tuo. **D**eniqz qui propositū tuū istud
 sc̄m diuerteret a te/reus esset̄ deo se red
 deret in religione loco tui. **S**ilet iste
 neq̄ q̄ ad religiōis introitum oportet at
 tendere nedū bonitatē religionis in se sz
 alias circūstātias maxime duas. **Q**uarū
 vna se tenet ex pte religiosoz si p̄fete regu
 lam seruāt. **A**ltera ex parte sui ip̄ius si in
 tra pabolam xp̄i dum inchoat poterit cō
 summare. **Q**uot si sc̄m ratōis p̄siliū res
 tam grandis aggredienda ē q̄ postmodū
 mutare nō licet. **N**ō tū seq̄ndi sunt viriles
 impetus aut mor̄ deuotionū q̄les babre

possunt pueri aut puella. q̄nqz pl̄ ex incō
 stantiericio vel melācolie. q̄s gracie certo
 instinctu poti' aliq̄n. q̄liter mō. ex astuto
 demōis impulsu q̄s certe duorōis afflatu
Silet qm̄ media sunt moderāda secūdū
 frutem tā agentis q̄s patientis. nec pote
 rat. **D**auid cuz armis saul egredi p̄ goly
 am. **N**on p̄it symec cū botis latōribz q̄s
 in fraudē eis derelict̄ accipiūt incedere. si
 let onera religiōis. cū moribz inbitantiū
Dat bene sentire de omnibz neminē iudi
 care spes adūcit q̄nqz magnasqz proficiet
 alijs sua eruditio suū p̄siliū qz litteras
 nouit. qz prudens ē in agēdis. **D**eniqz ex
 emplū dabit reliq̄s de seculo. vt ita faciāt
 queadmodū z fecit̄ seculuz derelinquāt.
Quid. **T**andem voto se p̄stringit d̄se rit
 habita bñficia dat sua paup̄ibus via sibi
 vnica religiōis relicta est. **L**apt̄ est ait in
 sultās demon. **E**uge euge iam nō est silen
 dum. **I**n odium religiōis. exaggerāda
 sunt oia. **A**perienti sūt ocli discrimia re
 uelanda murmur inducēdūz dicat ipe sibi
 senties se delusum. **Q**uid mibi feci mi
 ser. **I**n q̄d me malū impulsi. **N**ō potero fer
 re iugū hoc intolerabile. **Q**uesim regem
 vt in pace seruire deoz ecce turbatio. fugi
 hōies. homines inuēi o. **L**edebā tentatō
 nibz de seculo d̄teriores demōis p̄fero q̄d
 feci q̄d agā q̄ me vertaz. **A**micos cariles
 offendi sp̄nēs eos cū suis p̄silijs nullus
 mibi adeos regressus. **S**i disp̄sationem
 voti q̄siero nō dabit aut in data nūq̄s cō
 stans sibi anius q̄etabit sz neqz quō vitē
 rem in seculo relictū est. **S**i ad aliaz mig
 uero religionē. scādaloſus ero meez forsi
 tan itolerabilis aliene. **Q**uid feci. **D**euo
 tionem in seculo suauiorē. et crebrius iue
 niebā. qz sensus vegetōres nec p̄turbati p̄
 vigilias nō exinanitū cerebrū per ieiunia
 nō oppressa mens in plixitate vocal serui
 tij sed z seclaribz inuoluoꝝ curis. p̄ necessi
 tatibz frat̄. **L**ogit obedientia currere dis
 currere p̄ sc̄m qui quierē solā sperabā mi
 hi obrinere. **S**ic quotidianis fatigor odi
 is et rixis. **Q**uid feci quid tandem volui
 mibi miser. **D**electabat me studium. do
 cebam et docebar. **N**unc qui doceat aut
 doceat nullus est. **F**ratres satis cē respō
 dent occupationes religionis sueratio
 satis est. **N**on est inquit religio scola do
 cendi. sed disciplina viuendi. **S**i vixero
 fm mores fratrum collapsos omnino a
 D. 9. 3.

Tractatus VIII.

regulis patrum. perdit? suz sine dubio
Si singularis mihi viuere volo. nec datur nec sufficit. Ecce quid murmurat. incōstans quandoq; non sine magno p/plexitatis vinculo. maxime si monasteria mulierum collapsa. iunior iam aliqua uenit z intrauit **C**ircuit iste depositus de sede. querit quē deuoret. Inuenit hominem deditum studijs litteraz z scientiaz **S**i potest auertit. Affert occupatiōes ex seculo. sicut ex prelatoz seruitijs aut principum. aut penuria transcribentium. vel imperitia. aut libroz causat nimietatem onerosam. aut frustra fieri verba surdis dicit **S**i nequiuertit abducere quatenus ocium desideret studiosum sed sibi vacet z sapientiam scribat in ocio. subdol? impellit. vt alios dum docere uult scribēdo/ se sedu cat. Laudat iam laborem. sed corrumperere satagit intentionem. **E**ia doctor scribe que relegat posteritas. que tibi sint in nomen eternum. qm̄ melius est nomen bonum q̄ ynguenta preciosa. **O**rabūt alij pro te. Non tibi soli laborabis talentum tuum distribues **S**ed ad quid satban ista? Quid sibi sup aliozū salutes? **P**rofecto nihil. s; satagit. vt iste sub hac intentione scribens. audiat in iudicio. recepisti mercedē tuā. Accipe quod tuum est z vade. ex ore tuo z scriptis tuis te iudico serue nequā. **F**ers litteras mortis tue sal infatuatum. **E**ia scribe. s; subtilia. sed extranea. sed nouiter inuenta **T**urpe est alienis vri. **S**ic impellit vt deserat terminos quos posuerunt patres sui **U**t vane gloriosus dicat **S**uper omnes docētes me intellexi. **U**t deserens vias certas dicat. **A**que furtiue dulciores sunt. z panis absconditus suauior. **E**ia scribe. aut de tuis p/utib; aut celeritate onde dictandi **A**ut da sat; itelligi q̄ bñ. q̄ deuote viuīs vt loq̄ris **A**ut certe in alienis laudib; q̄re laudē tuā. **Q**uere celebritatem noīs si nō ex te saltez ex illis. quos exaltas scribēdo. miracula sua. visiones vitā supra moduz mirabilem. diuinatōes. sectas nouas **C**anonisatus eris in ipozum canonisatione **S**ed o fraudem satbane detestādā. qñq; tamen ita fallentē. vt interim taceam? de manifestis errorib; et heretica prauitate. **E**ia scribe. totus insiste laboribus. im portune. **N**on des requie calamo postpone horas canonicas. aut absq; intentione p/

feras. idulge secur? lautōzib; cibis. vt ere sōnor vsq; ad satitatez. **D**esere ciuile alioz puerlatōem. **C**ōpensabit hec oīa labor tuus in dictādo. **S**ic impellit iste neq;. scit q̄ inutiliter. imo noxie sūt nō iussa pceptis omittis **S**cit q̄ fauem? vltra moduz scriptis nr̄is. diligim? vt filios. placēt etiā si deformia suntz inculta. si vacua sententijs. **T**est; ē symea fabulosa **B**allia dñi nimio clamore pdit ouū pdit illud. **C**oruus crocitas. vt aulpe laudē / fraudat cibo suo. **N**ō aliter sepe p/utes pdūt scribe docti. vt q̄stas pus vel acq̄rendas in tpe **R**ō. qz dicūt n̄ faciūt. qz de donis di dū glian q̄runt. deo rapiunt qd suū ē. qz scit insup sinistra tliū. quid facit dextera **P**os sūt nihilōin? meritozic fieri noua scripta si mod? affuerit. finis z ordo recti. **U**nuz facere z aliud nō omittit. **C**ircuitz in uenit hōiez dditū. p/essioib; audiēdis. **O** q̄t immisiōes facit p āglos suos malos. **V**enit ad p/essionē plebeius ideota. veniunt pueri z puelle iuueēs z maritate **S**ua det inuestigare diligēter sup oib; circūstātijs. vt agnoscat vultū pecoris sui. qz nec aliter solui p̄t p̄cōz. nisi dixerit oīa. **A**bsit iste curiosus scrutator z deficiat scrutās scrutinia. cū scādalo p̄fretūz. cum lapsu p̄prio cū suspicionib; infinitis. cū interminabilib; scrupulis siue remittat n̄ absolūtū siue d̄tineat morosissime vix radē absolūendū. **V**eniūt tles p̄ modūz vertitur in oppositā q̄litate. qz timet exptus / tales facere interrogationes. **D**icit sibi ip̄i. saluet se si voluerit. nō intrabo domū p̄scie alieni nihil interrogabo. scit p̄ca sua dicat illa si vult. **S**ic dimittit inscios sic verecūdos latere i p̄cis suis. n̄ vtēs clauē sciētie q̄ data ē ad aperiēdum (cū discretōe tam) secretas p̄scie plagas **V**eniūt alij magni prudētes d̄ sclo. veniūt p̄dōes vsurarij. sy moniaci. rācorosi. violatores eccl̄astice libertat;. cōcubinarij. notozij. nolūt a p̄cāz resiliere. nolūt restitutōes facere. sūt excōicati sūt irrēglāres. alij si clpāt excusāt aut d̄fēdūt p̄cā suū. dicūt se iusta bella gerere **E**t plāe mixt. si etiā āglus de celo repiret qd agēdū in t̄lib; ml̄tis nisi coassisteret sibi miraculosa d̄i p̄t **V**eniūt alij l̄alie curiose agētes ad fablatōes p̄tūt p̄fessiōes suas miscēt colloq̄a d̄ p̄phāis vtinaz n̄ d̄ nepharijs vtinā que spiritu cepisse videntur. nō p̄sūmēt in carne. p̄hibeat deteriora deus.

D.

Circa et inuenit declamantem in populo seu predicantem. Cognosce. demonis quos impulsus sunt in sermone. Dum de omni statu persone sunt. que vicijs contra rix infecte sunt. Si culpam auaritiam / prodigus applaudit. et rider quaz. Si prodigalitate vituperat. auarus libes ad se contrahit dicens. tene quod habes. Si loquitur aduersus inertias / gaudet iste qui stulto labore consumitur. et esse sub sententia. curaz mordentium delicias computat. Zelus laudatus accendit iracundos. Pietas laudata pusillanimes nutrit et desides. Pro nunc et qlem tua predicatio fructus afferet considera. Sunt qui nolunt premeditari. nolunt sanctorum allegationibus vel auctoritatibus. aut certe nesciunt vti. Barriunt et effundunt quicquid in buccam venerit. ceci cecos alloquentes. Sunt ex opposito. qui tot accumulantes allegationes super allegationes. rigmus ad rigmos. concordantias cum concordantijs. effluunt vsquequaqz. non deum. sed se. sed scientiaz suam ostendere volentes. Blandiuntur sibi. qz non propter se et famam scientie. sed ad edificationem querunt aliorum. Sunt qui solum apud auditores suos inobedientiaz et rebellionem inferiorum tacendo culpant vicia superiorum etiam dum absunt vni. Nichil plausibile audit inuida plebs quae superiorum vicia proderet. augere. inculpare. Et hec sepius et accuratius student aliqui predicatores detestari. qui si vel in modico vicio culpantur. protinus implacabiliter obfisterent vera dicentibus. et capitaliter clam vel palam persecutione vexarent. Adde quod multitudo predicationum. sepe fit in laqueum audientium. Quare? Quia iaz sane sciunt voluntate domini nec faciunt. preuaricatores effecti de peccantibus. Propterea perplexos habet beemoth neruos in multis. quibus non est exitus frequenter possibilis. nisi mors inflicta iudicialis / seu captiuitatis hostilis / viam fecerit. liberans ab omnibus debitorum vinculis. Aut si non fuerit assumpta religio cedens omnibus. aut vltroque paupertas sua. et suorum subeat. Sed quae difficilia sunt hec remedia. presertim in senibus. in egrotis. in delicatis viris et pomposis. In feminis. nescit nemo. Singulariter idcirco notauit apostolus auariciam. tentationibus et lequeis diaboli plenam esse. quae

mergunt hominem in interitum unde vix fit responsio. **C**irca iste sathan iste de positus. et inuenit hominem in solitudine. vel deserti. sicut est pellicanus. vel domicilij sicut nicticorax. vel tecti sicut passer. protinus immittit fraudulenter auceps iste laqueos exquisitos. et tota malignitate conatur inuoluere. nunc pennas. nunc pedes istius qui solitarius eligit viuere. volaturus ut estimat ad supina. et secum furans ait. Non sic abibit solitarius iste. si bene me noui. **S**it piger. impatiens. mala cogitet. et sua querat. Agitur nunc. feruore nouitio. fingit sibi quietem et otium. fingit patientiam si non habeat consortium. fingit puritatem in affectibus habituram. fingit denique dabit se deo totum. **S**ed o miser. nescit quantum meis artibus / ab expectantione sua longe fiet. Surgite vos infernales et improbe pestes mee. Stultum hunc impellite casum in retia peccatorum. que fugere putat. nec precaverit. Tu primitus inertia. deses ad bonum sed ad perniciem efficacissima. Hic exteriori caret exercitio. ociosus vacat. Age. Tediola sit oratio sibi. fastidiat et dicat. quousque eadem. Succedat nunc impatiencia. Fac ipsum suimet penitere. fac displicere quietem. fac ocium proprium horrere. nec se iam ferre possit. Fac langueat torquetur et pigret. **E**xurge nunc blasphemia. cogitationes nepharias immitte. Fac desideria occidant pigrum. Age doceat ociositas mala multa. Tradideris enim quatuor quaternionibus passionum vincularum. in carcere nostro peccatorum. Scis nomina. scis officia. vulgata sunt. Spes. meror metus gaudium. Spes vana. metuat falsa. mereat moleste. gaudeat molestus. **T**u erit vltimum officium. o libidinosa cupiditas. queres assidue quae tua sunt. Querat iste solaciunculas proprias si potest in carnalibus delicijs. cibo sono. venereis. Si refugerit patere hanc turpitudinem tuam velauerit eam similitudine deuotionis ad deum. Da medaciter intelligi ipsum querere quae dei sunt. se in domino delectari solo. cum sua principaliter gratia oblectatio. Signum huius accipe certum. quod dimissis. dominorum impletibus mandato. laborat in hoc toto. ut in alijs quae spiritualia fingit delectet. Deridemus merito sabbata eius. videtes ignominiam eius. Videmus introitus suos fornicationibus proprijs. medat. peccat. me.

Tractatus. VIII.

retrix inquit et rapit. **A**dauge dolos tuos o libidinosa cupido. Interroget curiositas tua cor eius in plimis. Si mallet damnari quod offendere dei sponsum suum. redemptorem suum. de quo gloriatur. Si mallet subire mortem aut incendi quod frangere ieiunium. vel incurrere carnis lapsum. Quicquid elegerit irremedium est. vel arroganti mendacio. si penam proposuerit inferni vel incendi. quod si postposuerit. iam peccauit. quia peccare precelegit. Adde si videris ipsum in multis deficere. dic blandiens. non concutiat te defectus istius frater. permittit eos deus in te ad humilitatis custodiam. ne magnitudo virtutum te extollat. Habes in paulo sile de stimulo sathane propter magnitudinem reuelationum. **C**apiamus et illaqueabimus ut defectus propter iam non laboret cor rigi. sed in illis audeat etiam gloriari. Sit rursus tuum. o blasphemia. foror inertis desiderio machinamentum. sit cogitationes immutare. quales nec homines seculi. nec meretrices dignarentur admittere. **P**udeat ipsum qui tantus est in oculis suis. pudeat et indignetur et irascatur. superbiens etiam in deum et sanctos angelos eius et sanctos. et despet tandem se ipsum. **S**uaderet vobis in quibus quatuor sodalibus mihi charissimis. super humi solitariis. in alia discrimina deturbandis. sed ea quotidiana quasi domestica pretereo. in curiositatem perscrutandis vite aliene. negligentiam proprie vite. videre festucam in alieno oculo. non aduertere trabem in suo. **L**eteros sperare. sibi suamque placere. **R**umoribus nouis assidue agi. et suspicionibus temerariis inquirentari. **P**roinde minus omnibus hominibus. alacres spiritum. minus esse patientes. plus sui amatorum. plus sordidos aliorum mala tenentes. **A**gite postremo sodales fidelissime mihi quatenus istos exhibeatis solitarios. tandem mihi siles fieri. **S**olitudinem odiant. fiant dispersi mente cordis sui. fiant gyrovagi et profugi. fiant instar cayn vagi et profugi. **Q**uid enim magis proprium est mihi. quam esse gyrovagum. circuire terram et pambulare eam. **N**ec nequam spiritus. **A**t vero quod te agitas frater. quod turbaris. cum iam silentium pati non potes actenus obseruatum. **D**iscipulus. **N**unc presus inspicio. quam vndequaquam miser sum. et miserabilis. nec quod agam. nec quo me prestat scio. **I**ta conclusus sum inter angustias. et impulsus sathane numeratis. presertim in vltimis. ut merito tedeat animam meam vite

mee. **N**olo tamen despare memetipsum. sed auxiliaria potius documenta querere. **I**taque fraudes et laqueos inuestigasti. tuum sit remedia tradere cautelas et auxilia. **M**agister. **S**i humanum pistolariis auxiliium. falleris. **I**lud enim. nec perspicuum est nec validum. maxime aduersus aereas potestates. **E**st vita hominis militia super terram. **A**duocandi sunt milites angeli boni. non nequam hominum spiritus. **P**lures sunt. fortiores sunt. sapientiores sunt absque vlla lappatione. feruentiores in iuuando quam aliorum malignitas in impellendo. tamen modo assumus nobis ipsis. nec vltra pellamus eos adiuutores tam sedulos beniuolos et certos. **D**iscipulus. **H**oc est profecto potissimum quod flagito. quod ab eis peto dari mihi. ne repellam eos. **L**upio piter et despector. quatenus impulsionem suam quibus instigant nos bene agere. studueris apire. **M**agister. **S**i de custodia angelorum. precipue singulorum. qui dantur singulis ab exordio. si de suis officiis singillatim. conarer apire. que sub exemplis leguntur in scriptura sacra. queque per hystorias. que subinde per doctores sacros tradita sunt. superfluum imo vanum iure diceret. res suscipiens supra vires. **A**tamen ne totum obmutescam. quasi spernes precem tuam. eligam vnum. sua auctoritate refulgens exemplum. **D**einde per considerationes aliquas. paucis verbis prebensas. curabo nos aduersus diabolicos insulas reddere doctiores. **D**iscipulus. **B**ratus audiam et attenti. **M**agister. **P**er totum prope pertrata virtutum insignia. dormiebat in carcere. vincit catenis inter duos milites. **T**ipus iste est christiani licet egregium meriti. que per herodem istum sathan. gloriatur ante in pellibus que palliat nequiciam suam. detruditur in tentationis horridum carcerem. discrimen imminet mortis. nisi quod orante iugiter ecclesia fit quod sequitur. **A**ngelus astat. fulget. pulsat surgere clamat. **S**oluit et eduxit libertatis relinquit. **D**iscipulus. **P**lacet metri prope deum. que septem. angelico sancto facta ministerio proplecteris. **M**agister. **S**olenter aduertis. **E**xistimo non grauaberis si considerationes pauculas. rursus ita verbis ligauero super cautelis. quibus agere nos oportet. et plus facere quod in nobis est. gallice (say ce que doce). **D**iscipulus. **N**on grauabor. nec leuitati deputabo metrum. que frequenter in psalmis et canticis prophete sumptum. **M**agister. **I**mo nihil apud vestros philosophos ferius metro fuit. **A**ccipe ergo dogmata

septem. **P**ensa quis finis proprius q̄ sit status oīs. **A** sathā impelli sperās fac iussa. timēsq; **M**agnifica dñi. dic o me suscipe x̄pe. **V**ixeris hic z nunc velut. hic z nunc moriturus. **V**ive pius. purus. velut hic z nunc obiturus. i. obuiā christo iturus **D**iscipulus. **E**t si puocet me auuiditas expositiois latioris. nolo tñ esse molest⁹ exactor. post tam multiplex eloquiū p te nunc habitū. **C**ōseruabo iterim oīa v̄ba bec p̄ferēs in corde meo. q̄sq; altera nos collocutio. p̄greget in idipm. q̄sq; p̄te rea centilogiū de impulsib; accepero.

Aḡ fiat vt vis. z in eo bñ vale. q̄ depo suit potētes de sede z exaltauit hūiles.

Sequitur tertiā partitio de septē modis gñalib; angelice custodie. per notulas. lxxiij.

Exaltauit humiles. **D**iscipulus **C**ōuentōis huius n̄re diē. z locū prospex faciat. isto rum brōz bñissima ista p hūilitatē singulariter exaltata. cuius est h̄ verbum **E**t exaltauit hūiles. **A**ḡ fiat. tu qd affers colloqij post triduanū hoc silentiū. **D**iscipulus **P**erlegi tuū sup impulsib; cētilogiū. **E**xperio illud esse cōnectū poti n̄re collationi. desinit ī auxilio bonoz. **S** apostatas angeloz nobis in h̄ exilio. vbi etiā filius dilect⁹ nihil differt a suo cū sit dñs oīm. s; sub tutorib; āgelis z actorib; est vsq; ad p̄finituz tps a p̄c.

Aḡ Bene est. bonos tutores h; iste filius. **D**iscipulus **I**stic nēpe sum? cognoscere q̄lia sunt adiutoria bonoz. q̄lia ministeria q̄les pulsus aut immissiones **F**lemi vero te nudius tertius septē officia numerasse. sub tropologia liberatōis petri. **A**ngelus astat. fulget. pulsat. surge re clamat **S**oluit z eduxit libertatiq; relinquit. **A**ḡ Non errat recordatio.

Scis ne memoriter. additas simul. viij. p̄sideratiōes ad tutelā nr̄az. sub q̄drupli ci versu. **D**iscipulus **A**imix sic p̄tinent. **P**ensa quis finis proprius q̄ sit status oīs **A**sathā impelli sperās fac iussa. timēsq; **M**agnifica dñm. dic o me suscipe x̄pe. **V**ixeris hic z nūc velut. hic z nūc morit⁹. **V**ixeris hic z nūc velut. hic z nūc morit⁹. **S**ps esto pi⁹ velut hic z nūc obitur⁹.

Aḡ Scires adaptatiōez facere. viij. ad viij. reddēdo singlā āglōz auxilia. singulib; p̄sideratiōib; aut doctrinis? **D**iscip

Eupio securius ex te agnoscere. sicut vt abbreviatior fmo fiat **A**ḡ **T**eptabo sic efficere. pariterq; reddere totuz marie canticū p̄sonās dict⁹ nr̄is **I**taq; taliter accipe sūmatim p̄rio **D**ebinc āplior p̄sitiō nis erit loc⁹ **A**ngel⁹ astat. vt p̄sem⁹. **H** est p̄derem⁹ z librem⁹ ī trutina cordis. q̄s fit finis. **S**i ei sathā adest nob vt nocer at. q̄s ferret si n̄ s̄ staret āgel⁹ bon⁹. **S**i p̄te rea q̄rit iste sathā claudere. vel eruerē penit⁹ oclm̄ fidi ne recogitem⁹ finē nostz q̄ de est. p̄uenies est vt āgel⁹ bon⁹ / sanet z illūinet oclōs cordis. in viā z ī finē pacis. **H**ec de p̄rio. **A**ngel⁹ astat / fulget in carcere mortis hui⁹. vt nouerit vnusq;sq; positi tus ī tenebris q̄lis su⁹ sit stat⁹ p̄ri⁹. **S**icut ei iuxta q̄litates morboz singloz / q̄litatez auxilioz **A**ngel⁹ astat z fulgēs. pulsat incitās ad bonū. **S**icut ei gñalr oēs z h̄ nos scire facit / a sathā impelli. **D**ū em̄ scit p̄clm̄ sollicitudie maiori fugit ad auxiliū **A**ngel⁹ astat fulgēs z pulsans. ita bet surgere velociter. **H**oc aut̄ implet. dñi spando. dīna mādata fuā. **A**lioq; iacet obrut⁹ in p̄cis ver⁹ h̄o nr̄. de se despans. aut nō cū minori discrimine / nimis spās seu p̄sumēs **A**ngel⁹ astat fulgēs pulsans surgere iubēs / soluit a carenis vicioz. vt cū īm̄dicitate z ferro. **C**ōcussus ei t̄io re castor scō / cū gr̄a dñi magnificatiōe. iā se p̄cingit virtute actionis. iā calceat caligis p̄ceptoz ī p̄paratiōez cuāgelij pacis. **A**ngel⁹ sextū pagit officiū / dū astat. p̄ q̄s fulit. pulsauit / surgere iussit / z soluit / educit extra carcerē. **A**pit vltro portā ferreā p̄nie. trāsit vicū vnū / satisfactōis arte z directe. **A**ngel⁹ tādē. sic educit. librati derelinq̄t **D**uo facto sic sane deinceps q̄ retro sūt obliuiscēs. libat⁹ in anteriora se totus extēdit. **R**euerfus qdē ad se / dō gr̄ z āglō suo / d̄t ex sn̄ia. **N**ūc scio p̄e. qz misit de āgelū suū. z eripuit me de manu berodis. z de oīm expectatiōe plebis iudoz **D**iscip. **D**electat simul z edificat adaptatio. **N**eq; curiositati deputad⁹ / iste mibi p̄e breui⁹ z lucid⁹ ordo **A**ddideris qd̄ spo p̄didisti **A**ḡ **I**ntellige p̄us quēadmodū q̄tuor p̄ma / spectāt ad oēs gñalr q̄ purgāt. spectāt alia duo maḡ ad illūiādōf. tā q̄ p̄ficiētes. septimū p̄rie q̄rit educt⁹ z p̄fect⁹. **P**orro cāticū nr̄z sic adapta **S**eiuē r̄ vt scis. qm̄ finis vnuerse rōnal create p̄sistit in magnificatione dñi. z q̄ exultes

rectum nudum. quem tradidit spūscūs.
Tandem reddūt ipsuasibiles. neq; sibi re-
 liquit auctoritatē pōd. vñ valeāt ad ve-
 ritatis cognitiōē illustrari. **C**etero de
 locis ab exēplo z silī. tot sunt experimēta
 fallaciā. q̄t hoīm capita. dū q̄libet asseq̄
 vult quēlibet. dū exēplo d̄t se viuere talitū
 z talitū / q̄s appbat aut cāonizat ecclīa. vñ q̄
 supiores eoz sunt. q̄ rēores. q̄ doctores
 q̄ laudati **Q**uid facit fili? aut n̄ qd vi-
 derit patrē faciētes? **P**atres tñ optimos
 ipsi nolūt s; pessimos hoc exēplo sequi
Vox alioz est **P**aul? se laudauit. **P**aul?
 visioēs i raptu suscepit. cur n̄ pōt mō dñs
 in talib; z talib; silia opari. **H**inc p̄fectio
 p̄betiāz. hinc miraculoz; admonitio.
Hinc etiā adoratio damnatoz; hoīm in
 populis. **T**estis est mihi legenda. imo d̄
 adoratiōe canis mortui visū est in vien-
 na **C**aveat igit; scā sedes **R**omana. caue-
 at in ea sedēs papa. q̄b; argument; z cau-
 sis z medijs/canonizatio alicui? sit faciē-
 da **D**iscipul; **C**ognita sunt oīa q̄ loq̄r;
 etiā p̄ infelicissimis dieb; n̄ris **N**eq; de
 loco p̄ inductionē n̄ce habes exempla po-
 nere. q; quotidianis suspitōib; ip̄obis/
 p̄ status varios/militat p̄ ipm demon p̄
 ferim apd solitarios z deuotos in oculis
 suis. vt dānent ceteros oēs **D**iabol? d̄t
 ex p̄ticularib; inspectis. defectib;. gñales
 inferat p̄denatiōis sniam **A**t p̄o difficul-
 tatē hñs maximā q̄duplex ille fallēdi lo-
 cus q̄ rōe vitabit. **D**icit isti. **S**i glosas
 recipit textus vnus sc̄pture/cur nō ali?
Si licuerit ist; glosas addere/cur n̄ nos
 inquit. aut cur nō eadē facilitate respui-
 mus eas/sicut doctrinas apocripbas?
Quo pacto igit; fiet distinctio inter mira-
 cula vera z falsa **I**nter reuelatiōs veras z
 fictas **S**i canonizata est hec p̄sona. p̄pter
 attestatiōes miracloz; z austeritatē vite.
 cur nequit hoc tpe fieri sile sub silib;?
Ag; **D**abes alibi tractat. q̄ ad istas. q̄
 q̄tidie sūt obiectiōes/respōdere conāt
S; apd plimos. neq; talis sufficet rñsio
 nec puto q; altera. sine ḡtuito miraculoso
 q; dei dono **O**lim dum scriptis z p̄bis
 oñderem. q; in istis non potest tradi ars
 vel regula ifallibiliter hūanit?. inducēbā
 argumentū quo se fundat academicoz;
 ambiguitas /dicens nihil sciri. imo nec
 hoc sciri q; nihil scitur **A**rgumētū est de
 distinctione dormientis z vigilātis. duz

se videre putat dormiens. similiter ad vi-
 gilantem. z hoc cum ratiocinationibus
 multis z reflectionib; quib; dicit sepe sibi.
Tu non dormis. **E**cce talia z talia facis
 z inspicias. **T**u somnu; tuū alijs narras
 z recolis **E**st aut; vigilantis ait **S**eneca
 narrare somnia sua **I**ta somnians hec z
 talia nūq; agit **P**orro suppetit in hac re/
 visitatio petri quam tractamus. **D**e ipso
 quidē vtiq; vigilante scribit historia **L**u-
 ce. **N**esciabat verum esse quod fiebat per
 angelum. existimabat autem se visum vi-
 dere. **D**iscipulus. **C**ōcludo mag; qm̄
 necesse sit nobis in his tenebris z ymbra
 mortis/angelica visio simul z illumina-
 tio/cuz ista que intimo sensu z gustu do-
 cet de omnibus spiritu sancti vnctione.
Magister **I**ure concludis. iure con-
 sulimus nos assidue per deuotionis ora-
 tionem/sub hoc duplici refugio supplici-
 ter humiliari. q̄tinus veritas nos exaltet
Angelus astat. **P**ōt immo mōto in ictu
 oculi n̄r angelus/a summo celo deorsum
 nobis astat. q̄ nihilominus sp̄ astat dō
 brāfica visioē. **N**ō deserit exēplar eternū/
 dū venerit circa nos opari. p̄sulit nō mī-
 n? diligenter. q; sue actōis regulā eē scit z
 artē directiuā. **F**it aut; aliqñ custos ange-
 lus longe a custodito. nō p̄ ignorātiā.
 n̄ p̄ negligētiā suā. s; p̄pter maliciā n̄rā.
 cui dedignat astat. **F**it h̄ aliqñ p̄ dispen-
 satiōes; ad expiētiā n̄re colluctatiōis cum
 aduersarijs n̄ris **D**ū em̄ angeli boni qui
 iuxta nos erāt de longe steterint/sit qd se
 q̄t **E**t vim faciebāt q̄ q̄rebāt aiām meam
Et q̄ inquirebant mala mihi locuti sunt
 vanitates z dolos tota die meditabātur.
Fit tūc angelus n̄r adiutor in oportuni-
 tatib; in tribulatiōe facit cū temptatiōe
 puentū. **E**rudiuit em̄ prius qd agere cō-
 ueniat tpe cōfictus z impulsus **D**isci.
De precii est ḡnoscere/q̄b; doctrinis
 armat angelus bonus suos stare contra
 diabolu; in die belli. **M**agister. **D**ul-
 ti multa scripserunt in enigmatibus z fi-
 guris z similitudinibus varijs/corpora-
 liter pugnantium. **T**u quoniam scola sti-
 cus fuisti/gratātius puto recipies/si exē-
 plū q̄si familiare de scola tibi tradidero.
Cōstitue sathanā q̄si sophistā. cui? h̄ to-
 tū studiū est fallere. nō querit sapiēs esse
 s; videri **U**n̄ vt decipiat/garrul? est. mlta
 petit. **C**elat proposituz suū. z inuestigat

Tractatus. VIII.

alienum. sophisticus p omnia. Tu econtra doctus ab angelo bono. cautus esto. nōiatim in quattuor. differem postmodū de reliquis. **Primo** velis nō videri sapiens sed esse. **Sapientis** autē precipua cura est/finem respicere. **Secū** pauca cū aduersario loqui. vel ex toto silere. **Tertium** habe tertio ppositū suū q te qrat decipe. nō docere. **Quartū** sit qrtō ppositū tuū nolle veritatē differere. **Discipulus** Discurre summam de singulis. **Edg.** sapientia xpianoz est id ipa nō solū nōie pferi se xpianū. **Hoc** q bona fide quesierit. hoc qui cupierit vt malit esse bonus qvideri. exēplo cathonis pueniet ad optatū. iuxta socratis documentū. **Auero** spūs discipline effugiet fictū. ipocritā scz. r de lusore ipē deludet. qz deludi sinet. **Eligit** talis seruire duobz dñis. **Ingredi** terras viuentiū duabz vijs. fit pterea incōstās. fit arundo semet agitās. fit cū garrulo sophista se similiter in oibz effluēs. deserit cautelā secundā silentij. **In** silentio autē z spe est fortitudo nra. **Observatio** silentij q nēaria sit/notauit rex penitēs. **Ego** inquit tanqz surdus nō audiebā z sicut mutus nō aperies os suū. **Vulgata** veritas est/femina q auscultat/z castrū qd loquit nesciunt diu stare. **Possū** addere de curiositate alterius cuiuslibz sensus. **Eua** si clausisset aures ad primā diaboli curiosa/interrogationē. qz p **Lur** incepit. **Si** mox pfugisset ad maritū silij/supasset reptatoz astutiā. **Exēplo** cuiusdā matrone. que dū impeteret ab adultero. queraz inquit a marito meo/si tibi consentiam. **Probe** quidē. si pbo suo/cor z opatio ptinus iungebāt. alioqz procacitas dicti/plus accendit adulterē. diuertere se prin? z silere/cautū magz. **Fulciam?** etiam ex aialiū fabulis dogma nrm **Alpes** z catus dū in nemore fuissent obuiā sibi. audierūt alōge sonitus venatoz z latratus canū. **Cōtremuerunt** mutuo inqrentes qualiter euaderēt. **Nescio** inqz catt? nisi modū vnicū. **Spernens** cū vulpis asseruit se habere modos mille z mille p. **cuitū.** **Facta** est interloquēdū irruptio canū. catt? exiliuit in arborē. vulpis/canuz morsus/plurima circuinōe deludēs diu tandē pprehensa/ docuit saltū catti vnicū/plus ad euasione valuisse. **Hec** nos fabula respicit. sp ad arbores ad quā docet

sapientia pfugiamus. nō tā motu corpis qz pū cordis. **Dam?** aliqz aliqd tale salubre silij. qd dū preterim? decipimur. **Ex** emplū doceat a parabolis sumptū. **Plidi** ficabant palūbi siluaz/in arboz pcerita te more suo. circuibat vulpis ad radices/se pminās ascēsurā/ se nidos oēs cū fetibus direpturā/nisi pullul? sibi pūceret vn?. **Trepidantes** palūbi/agebāt qd pe tebat z abibat. **Reuertebat** ad silē. qusqz passer dato palūbis consilio ptinere se nidi suis. vulpes a fraude sua fraudata est. **Sz** in passerē pūit insidias. nō viribz sed adulatione. **Erat** in dumo passer. vulpis affuit. brificās. auiclas q volatu suo se ptegeret a bestijs z laqis terre. **Sz** h vnuz deest inqz/q rōe p vtoz turbines z frigora se ptegar. **Voluit** passer gliari z cio nari cū garrulo. **Rūdit** se pteciōem hē dū flabat boreas a sinistrā. mergebat em caput sub plumis ad dexterā. zē si a dextris **Singēs** vulpes se nō sat. audire ppter distantia. ptabebat alloqū. **Dilapsus** est passer ad ramos primiozes terre. qsiuit vulpes/dū vent? flabat ab anteriori quid agebat. **Sic** ait. demittēs caput ad pectoris plumas. **Exiliit** vulpes in nō vidē. z deceptā blandicijs/vozar rapuit. **In** ducam? de septur? **Oculi** mei sp ad dñm dicit ps. **Seqz** effect? z rō qz ipē euellet de laqueo pedes meos. **Et** ips. de dauid qui fact? erat sic hō nō audiens z nō hñs in ore suo redargutōes. **Subdit.** Qm in te dñe speravi. tu exaudies me doie deus meus. **Et** alibi. **Educes** me de laqueo qz statuerūt mihi qm tu zē. **Et** iterū. **Prou** debaz dñm in ppectu meo sp. **Et** rursus. **Ecce** sic ocli seruoꝝ zē. **Disc.** **Ridebūt** forte nri scolastici fablatōes tuas de aibus z bestijs qz subtilia querunt. **Dicēt** p terea spectare poti? ad opprobriū rñdens metā silentij si nō audeat cū aduersario cōgredi pgressus nihil respōdeat. **Ubi** erit preterea qd iubet Jacobi. **Resistite** diabulo z fugiet a vobis. **Et** petrus de eodem. **Lui** resistite fortes in fide. **Dic** q fortitudo que laus est fugere. **Time** cede malis dz apd poetā. **Sed** ptra audētiōz ita vlgodē. **(Qui** sayt on le chassē) **Qui** fugit fugat. **Edg.** **Quid** si fugerūt scolastici tui/ qrtā cautelā a nob hic notatā. qliter accipiat crass? ridebūt. **Docem?** vt quicqd sophista necz diabol? argumētās pclu

Sup

...mores aut fide dicit
...ab angelo monitus
...alter. nec alia forma
...ostio secur? Un ill
...doēs birre? qz dō.
...modis rñsons bā
...nullas sapientio
...spinos rñdēs mo
...Unchd agarrat. quic
...rñsio fidēis sic. A
...dīm blādina marit. sic
...apd torrocos pñter
...pōss? sua malignit
...sua xpian?uz. Doc
...mea sois z paria.
...in illerit apis deuolare
...pñas nouitates. z n
...pñas intermanans. d
...Lur ego scī docere
...agitur. determin
...alio opusculo
...fimo est hic d
...diaboli cū blasphem
...pñando nūcū. fo
...alia dicit pcciter. D
...blāphemia tua
...Alioqz si veit
...sophist
...sed dicitur qz tā
...nō audiret. nō
...pñas rñdēs
...vōis dicit
...recedat. f
...ad pñas dicitur. Docet
...immo dicitur qz pñas
...nō inducere fallacis
...sophist
...ad loc dicitur rñdēs
...fallacie vna pñas
...altera fm dō ad
...pñas pñas
...dicitur qz pñas
...pñas dicitur qz pñas
...ad mortale dicitur
...sem modū. Sed ptra
...fallacie qz pñas
...in a pñas
...pñas dicitur qz pñas
...pñas dicitur qz pñas
...pñas dicitur qz pñas
...pñas dicitur qz pñas

serit bonos mores aut fidē. dicat pius
 z fidelis aīm / ab angelo monitus / nego
 psequēs. nec aliter / nec alia forma rñdeat
Sret in sua positioe securus. **U**n illud de
 comico agūt hōes. birre sp hō. **D**isc.
Sult hic modus rñsionis habetur.

Ag. Atvero nullus sapientior. nullus
 cautiōr apud xpianos rñdēdi modus p
 diabolū. Quicqd aggarriat. quicqd ne
 cat. hec vna sit rñsio fidelis aie. xpiana
 sum **S**ic olim blādina martir. sic re z no
 mine qdā scūs / apd tortozes pstitērāt. vt
 nihil extorquere possz sua malignitas ab
 eis. q xpiana sum. xpianus. **H**oc meuz
 nomē. meū gen. mea fors z patria. **H**e
 rior si nō ita iusserit apls deuitare pñtio
 nes pborūq. pphanas nouitates. z nō in
 tendere genealogiis interminatis. cū silī
 bus.

Disc. **L**ur ergo scī doctozes / tot q
 stiones induxerit. agitauerit. determinaue
 rūt. **A**g. Dabes altero opusculo rōes
Porro pncipalis nr fmo est hic de im
 pulsibz secretz diaboli cū blasphemijs su
 is. q nō meli q pñtendo vincūt. fugiēs
 indignās aut deridens aīa xpiana / dicat
 simpliciter / qd alia dixit pccatiter. **D**uere
 q tibi rñdeat. **D**icat. blasphemia tua sup
 te. furcifer z damnate **A**ludqn si velit sibi
 facere laudē qz bñ dissoluerit sophistrias
 oēs neqstias. ipe se seducit. qz iā supbiēs
 meret illud. meret laqis irretiri. nisi ta
 lis sit q p sūetudine habeat sensus exer
 citatos. tot spūalis effect oīa djudicās

Angelus astat ad recordatōes dei **F**ul
 get ad pgnitionē nrī **P**ulsat vltērō tertio
 ad pñtationē aduersarij. **D**ixim sup hu
 iusmodi pulsibz z impulsibz iā plima. vo
 lo nūc inducere fallacias qtuor / ex logica
 libz sumptas. ad cautelas qtuor pdictas. z
 totidē a locz dialecticq deceptiones ortas.
Sūt hmoi fallacie. vna fm plēs interro
 gatiōes vt vnā. altera fm qd ad simplicit
 tertia fm accedēs p pñgatiōes inutiles.
 qtra p apparētiā pdictōis z nō existētiā

Disc. **I**ste sunt pgnite logico. sed qd ad
 duorū. qd ad morale documtū. **A**g.
Multū p oēm modū. **S**cis qz extra di
 ctionē noīant iste fallacie. qz nō ex dictōibz
 s ex rebz ortū habēt in apparentia simul z
 defectu. **N**eqz pñerea qspiā est ideota sine
 lris qn istis possit falli. **D**isc. **I**nduc
 erēpla **A**g. **S**ubdolos impulsor. in
 star sopbiste pōit aīe timozate / plimas

interrogatōes. **U**rger qtin vna def ab /
 soluta rñsio. **A**d formaz inqt **Q**uerit ab
 vno (exēpli grā) q ex adulterio / gñssimuz
 ei optimis moribz z artibz institutū habz
 filiū. **U**elles tu deuore petre / nō habuisse
 filiū talē. **S**i rñdeat. placz hūc habebere
Perstat iqres. **Q**uid sup adulterio dicit
 ex q nō aliter habitus est. rñde. qd eleger
 r ex duobz. carere filio. vel adulterio. **S**i
 dixerit carere filio. psciētia se pdicit. **S**i
 placet adulteriū. plane peccat. nec penitet

Disc. **S**entio q dāda sit duplex rñsio
 placet filiū. displicet illicitus pccbitus
Ag. **C**ōsulte sentz. vñ si milies impu
 lerit / vt facta pparatōe filij ad adulteriū.
 rñdeat petrus qd e duobz mallet. nō opoz
 tet vt simpliciter rñdeat s3 distince **L**a
 ctus ē pus alter casus sup interrogatōibz
 curiosis. **S**i doleat hō de pccō. sic q mal
 let fuisse dānatus vel annihilat. **S**i fu
 giat ita pccm q mallet cruciari p incendi
 um mlris diebz qz frāgere debitiū ieiuni
 um aut pmittere mendaciū **V**itanda est
 fraus interrogatiōnū hmoi plium. q im
 pellunt rñdentē / aut ad temerariā falsam
 z arrogantes de suis viribz psumptionē.
 aut culpabilē electionē. **D**icat igit. neutz
 eligo. displicet peccatū. horreo incendiū.
 nūc incendiū nō incūbit eligēdū. **Q**uid
 si yebemēt vgeat aliqz eligere qd agerz
 adueniente casu tali / put erat martiriū tē
 pore tyrānoz. **R**ñdeat se humiliāns sub
 deo z scō angelo eius dicat. **D**ñs nō pari
 atur me tēptari supra id qd possum. **E**t si
 casus eueniret qlem pponis / spero in dñi
 bonitate q faceret cū tēptatōe puentum.
 vt possz sustinere. vel aliter qz p peccatuz
 euadere. **L**aneat igit arroganter pdicere
 cū petro. **E**nā si optuerit me mori tecuz /
 nō te negabo. **D**icat potius **I**mpsectum
 meū viderūt oculi tui. sis adiutor i opoz
 tunitatibz in tribulatione. aut in talez tē
 ptationē me nō inducas

Discipuls. **C**au
 te sobrieqz pfulis **C**ōfundis ex hoc curi
 osas inqstios qtrūdas pffoz sup volū
 tate certa nō peccādi seu recidivādī in fu
 turz. vt dū interrogat veniens a se vel al
 tero. **C**redis tu q postmodū nūqz cades
 in tale peccatū. **R**ñdeat. ego fragilis for
 mido lapsus. nō tñ volo nūc vel eligo ea
 sum. **D**e futuro. mīe dei me cōmendo. de
 precās vt me custodiat a peccato. qz si ceci
 derit fragilitas mea. deprecor adijciat vt

Rr.

resurgat. **Hec fallacia** fm plures interro-
gationes vt vnā quātū video non melius
euitat q̄ p silentiū modestū, se diuertens
ad alia cogitāda, aut p distinctionē acu-
tam interrogatiōnū, aut p̄ter iurta qd̄ no
tasti, neget q̄ sequens. **Hgr.** Ita est
eniā circa speculabilia / fidē rectā rāgētia.
Discipls Exēplifica Hgr. Dis pe-
ne deceptio puenit in speculabilibz / ex de-
fectu distinctōis r resolutionis ad simpli-
cia, q̄ deficiente, doctor quo plus inquēret
p argumta se dissoluere, tāto plus inuol-
uet, r eo plus / si nō veritatē s̄z aduersarij
p̄futionē p sua laude scrutat. Exēplū, vo-
lens vn̄ doctor p̄cordare simul / quō act⁹
peccati / a deo r a libero arbitrio. **Cōclu-**
debat argumtoz subtilitate / n̄ pia religio-
sitate / q̄ de⁹ erat cā peccati, q̄ de⁹ facit ho-
minē peccare, q̄ deus vult hoies peccare /
dū peccat. **Addidit ipe idē q̄ libtas arbi-**
trij p̄para ad deū / faciat ista necessario q̄
factura est. **In opatiōe ad diuinā p̄sien-**
tiā / oīa de necessitate sunt futura, aliōqn̄
inquēret de⁹ posset falli. **Addidit q̄z / q̄ ideo r**
nō aliunde res dicūt impossibiles fieri /
q̄z positue de⁹ vult ita esse possibile, cum
tū si deus p̄ impossibile nō esset, impossi-
bilia nūc / nō essent tūc min⁹ impossibilia
Addidit p̄tingentiā in do intrinsecā eē,
q̄z distinguere p̄notatiōes terminoz, vel
nesciebat vel sp̄nebat. **Discipls.** Lan-
ge breuē formas argumtoz. **Hgr.** Ar-
guit sic in forma logicali, demonstrato,
Sorte q̄ facit homicidiū, vocē actus il-
le. **Sortes facit a.** Et sortes h̄z prece-
ptū de non faciēdo, a, ergo sortes peccat
Tunc vltra Deus facit r vult totum an-
tecedens r quālibet partem anteceden-
tis, ergo facit r vult consequens, qd̄ est il-
lud, sortes peccat. **Discipls.** Videtur
in dissolubilibz hec rō. **Hgr.** Videt si nō
distinguit aliquid ī ea. **Si p̄terea nō respec-**
teris ad blasphemā insanā / vltie illatiōis,
q̄ de⁹ facit r vult q̄ sortes peccat, Quāto
magis oportuerit s̄ape ad sobrietatē, vbi et
solutō ratōis latuisset, r dicere soluat eaz
angl⁹ dñi r solutōz aperiat, **Omis absq̄**
dubitatōe rō q̄ militat p̄ pietatē / sophisti-
ca est, peccās in materia vlt in forma. **Qd̄**
si nō videat discipls hō, vidz doctor x̄ps
hō r anglicus ei⁹ ī ipō. **Et** q̄z dū s̄sumit
doctor iste anglican⁹ q̄z p̄fūdū p̄gnōiant
q̄ sortes h̄z p̄ceptū de nō faciēdo, a, actū l'

intelligit absolute d̄ esse act⁹ solū modo, r
tūc est falsa minor ista, qz sortes pōt ī cāibz
multis facere, a, actū sine p̄cō, sic infirmitas
vlt in inuicibili ignorātia **Si p̄o itelligat**
qz sortes h̄z p̄ceptū de nō faciēdo, a, defor-
miter r peccabit, hoc vtiq̄ v̄m est. **Sed**
iam de⁹ neq̄ facit neq̄ vult / qz sortes talr
agatz ita n̄ facit neq̄ vult antecēdēs p̄dicte
sophistric sue, qz palā p̄cludit d̄formitatē
aut p̄sequētia nihil tenet. **Cōstat ei q̄ nec**
de⁹ imo nec hō potest velle d̄formitatē s̄b
rōe d̄formitatē, dicere **Dionysio r p̄ho q̄**
nemo ad malū aspiciēs opat, velle autē est
q̄ddaz opari. **Disc.** Cui simplicitas pla-
cet, placeat r tua r̄nsio, p̄sequens ē iuditō
meo, **Sed neq̄ si calūniabil eēt ista vlt al-**
tera r̄nsio / d̄eret inueniēs r̄ntū p̄cedi q̄
offendit oīm pias aures / tā p̄hoz q̄z mor-
raliū r simpliciū in q̄cūq̄ lege viuētium.
Dic alterā sophistria de futis p̄tingētibz,
Hgr. Acceptit sic Ant̄x̄ps fuit heri fut⁹
r ant̄x̄ps nō erit, ergo de⁹ vlt hō q̄ credidit
ant̄x̄p̄m eē futur⁹ / decept⁹ ē. **Antecedēs est**
possibile r cōpossibile, qz p̄ma n̄cīa r le-
cūda possibilis, omē autē possibile stat cuz
n̄cīo. **Igit̄ oīs possibile, qd̄ ipiū ē d̄ deo**
p̄cedere. **Discipls.** Dic respōsionem.
Hgr. distingue, miorē q̄ dicit, ant̄x̄ps nō
erit tāq̄ possibil̄ sit. **Aut intelligit q̄ pos-**
sibilis q̄cūq̄ lege posita et tūc istaz nego,
Aut intelligis q̄ possibilitas p̄patur ad
dei potentiam absolutā seclusa omni lege
seu p̄patione, r sic p̄ceditur, sed negat cō
sequētia, qz ergo credēs ant̄x̄p̄m futur⁹ ex
fide sit deceptus de facto vel de possibili.
Rō est clarissima, qz in maiori non credi-
dit aut sciuit aliquis ant̄x̄p̄m fore / nisi d̄
lege ordinata, sciens qz de absoluta potē-
tia de⁹ nō posset facere qñ potentia habe-
ret vt ant̄x̄ps nūq̄ foret. **Nō est igit̄ur ali-**
qua deceptio sed summa p̄formitas, Por-
ro deceptionis rōnē que ponit intrinsecā
in deo p̄tingentiā / mō notauimus **At** ibi
latius apta est in centilogio de modis si-
gnificādi. **Discipls.** Per sp̄cia fit am-
plius mihi sapientis narratio, qz qui so-
phistice loquitur / odibilis erit. **Et iterū,**
Illusores ipse deludet. Sic qui querit
mēdaciū subuertetur ab eo / cadens in
laqueos q̄s tetendit. **Porro,** qui ambulat
simpliciter / ambulat p̄fidenter. **Hgr.**
Nō aliter est, **Narrat Rufin⁹ in illo que**
addidit historie ecclesiastice eusebij libro

Supra
... inuicibili sophtia co
... que simplicitas p̄
... veritatē fidei r
... sophtias erit d̄m
... p̄fessione fidei
... senobar
... nisi forsan
... scandaliāno rimer
... est vt cades
... asturia sua
... Docet bec poem
... retroquet anglicus
... Discipls
... Impulit trames
... somnoz inuid
... que scripa sunt
... Quis enonius
... Itaque fides
... exaltant q̄z per
... Fuit docēs / da
... Fuit purgatores
... Fuit
... quāto qd̄ dicit
... in p̄te pacien
... virtutē
... futurā qd̄ dem
... inuēit r
... q̄ d̄ querent obn
... Sicut Joseph
... Discipls
... Hanc
... interrogatōes du
... qd̄ dicit d̄m
... d̄m p̄dē p̄m
... r solutōe
... qd̄ dicit
... qd̄ dicit
... caput
... p̄ f̄at
... accepto
... p̄ d̄r vt
... qd̄ p̄ g
... q̄ d̄r
... filius
... qd̄ p̄
... Si
... vult
... d̄m
... q̄z
... de
... d̄m
... qd̄
... qd̄
... d̄m
... qd̄
... d̄m
... qd̄
... d̄m
... qd̄

de quodam inuincibili sophista contra pietatem fidei. que simplicitas pii senis/nuda pponendo veritate fidei/vici Dice mur in hoc apd sophistas etia dmones/ p stare in simplici pfessione fidei. **A**osti illu q mox vt aliqne sentiebat sophisticē p rēdere qsecebat. nisi forsan ex silentio suo/circūstātū scandalisatio timeretur. **D**os sophistar est vt tādes semetipos fallāt apprehēdāt i astutia sua. dū ad agi bilia venerint. **D**ocet hec pteruia demo nū. qz arguitas retorquet angelus dñi s semetipos i fines p rios **D**iscipls. **E**x empla da. **M**gr. Impulsit fratres Jo seph vt ex vitiomb somniorz inuiderēt ei querentes media que scripta sunt/ nē regnaret sup eos. **Q**uis euentus fuit sci mus. **R**egnauit. **I**ta q tidie fideles impe tit. quosdā vt deiciat z exaltant. qz per tri bulatōez hūilianē. **F**ūt doctōres/ q s in fatuare querit. **F**ūt purgatores. **F**unt sanctorēs q s fatagit inficere. qz discipli nā/ p uertūt in p nte patientieqz virtutem **P**ermitit angelus futura qdē demones ab eis pgnita similiter inuestigare z audire. quare? quia scit q dū querent obniti/ pplebūt voluntate dei. **S**ic i Joseph sic in oibz fiet electis. **D**iscipls. **S**atis ei de fallacia fm plures interrogatōes dixi sti/ que ad modū nūqz absqz distinciōe dā da sit vnica rñsio. **V**ideo pinde p siliu sa luberrimū qd est. q se fideliter resoluere p s uescat **M**gr. **A**iduerit qz ad modū in moralibz etiā istō pdest z expedit. **S**i dolet caput aliqz ex ebrietate vel alia cul pa. fiat eger. acceptet dolorē z egritudinē patiēter vt est afflictiuā. orans deū q tin? sit ps purgationis sue. peniteat de causa. p quāto est culpabil. **S**i morit pater/ z fiat heres filius locupletatus. doleat pie mortē p rīs. gaudeat gratus de opibz reli ctis. **S**i puniūt iudicialiter peccatores letent de iustitia. tristentur de demeritis. **P**otes altius speculari dep zescientia di circa dānatos. etiā si pponistibi talē fore nō qdē asserēdo vel cū despatōe **D**ic p s iō rando iustitia dei. **I**ust? es dñe z iustitie tue diligēde sūt et honorāde. pccāto q sūt dānatois occasio/ dtestoz. odio. abomiōz qz talr me velle vis z p cipis **S**oluit inde laque? iste neqz sūmi/ q vult rñsione vnam dari/ dū curiosus i qrit. **S**i de? vult te dā nare. vis hoc z tu? dic nolo peccare. q si nō

peccauero nō dānabor. **S**i rursus vrgēat pulsans. **Q**uid si tibi reuelat tua dānato? **Q**uid si fuelet de te petro. qz alr q pccauē rit i hac die tāde saluabit. alter q nō ita pec cauerit/ tandē dānabit. **C**as? ē possibilis et iō reuelabis. **N**ūqd eligeres hodie pec care. nūqd in pmo cāu d s perares? **R**nde catus sp. nō vnica s3 duplici rñsioe. **H**abēt hāc industriā pueruli/ dū interrogāt que e duobz pl? diligis. p rēz aut m rēz **I**n quūit diligo p rēz diligo matrē. **S**ic in terrogat? demū pet? diligit me pl? his? **D**istinxit z rñdit. **T**u scis dñe qz amo te. **I**nnuēs qz diligit z alij te. **S**i qrit. nūqd malles peccare nūc. postmodū saluari **R**e spōdeo. **N**olo peccare volo saluari. **E**t in altero cāu. **D**ic volo spare qz sic p cipitur **C**redo silr deū nō reuelare nisi fm. s3 nō ita qz neget se ipm. **S**i sub electōe pponū tur duo mala. caue neutruz eligas **N**am in mal? qd ē eligēdū? **A**uero si culpa nra ceciderim? vt necē sit alterū ex peccat? fie ri/ min? est acceptandū. qz iā i ppatiōe de terioris/ fortit? bōi fm qd rōz **D**eniqz p s iō iste pul? anglic? q dissoluit colligatiōes spūales. sicut in petro materialiter actum **P**roficat iquā s oēs pene fallacias que se quūit si pia volūtas affuerit **D**iscipul?. **E**xplica d fallacia fm qd ad simpliciter. **M**gr. **C**ōsidera solerter vñ volūtas de cipit. p s iō a mōdo z carne. p psecutōez voluptatū. aut p fugā tribulationū. **P**re sentant itaqz sibi tanqz bone simpliciter. vel simpliciter fugiende. qui sic arguat caro vel mundus. **H**ec delectant nunc. hec p r i s t i f a t mō. **E**st aut delectatio bona et tristitia mala. **S**i volūtas sit ipia vl in cauta/ p s iō eligit hoc bonū fm qd z re fugit sile malū. **S**i vero sit p r i u o s a p s u l i t rectā rōz z obedit p s i l i o . **S**i p o n e q s s i t / r e f u g i e t rōz p s u l e r e . i m o c l a u d i t o c l o s e t a u r e s s i b i . **P**o r r o . v o l ū t a s i p r i n e t a u d i t q d e p s i l i ū rōis/ p s c i a s i b i q z b e n e s u a d e t . **S**e d t a n d e i n c l i n a t a p b o n u z f m q d / d i m i t t i t i u d i c i ū rōis actualr p s i d r a r e / z i m p e t u s u o f e r t i i l l o s c i e s s p i b i t u z p s e n t i e n s r e c t ū e s s e . p r e f e r e n d u q z rōis i u d i c i ū . **D** i s c i p l u s . **Q** u o p a c t o f i e r i p o t / q v o l u n t a s f e r a t i n o b i e c t ū / nō p r e u i o r a t o i s i u d i t o q z i n i l l o i t a f i e r i d e t . nō e n i f e r t i n i n c o g n i t ū **M** g r . **E** s t i t e r d o c t o s q n d s d i s c e p t o / s i e t q l e f i e r i v a l e a t q d i n q r i m ? i m a x i m e q u i a d i c e t e . p h i l o s o p h o / cōsone

ad sapiētem. **D**is malus ignorās **L**etex
parisien. articulus habet ita. **S**i rō recta/
z voluntas recta. ē error supple sic dicere.
Itaq; duo sunt in hōis liberi arbitrii iu
dicio. **U**nū qd est recte rōnis. z vocatur
pprie iudiciale seu legale. **A**liud est p mo/
dū arbitrarie p̄tatis. **A**rbitrē aut nō sp
tenet insequi iudiciū fm leges. sed hz ple
nā facultatē eligēdi sicut sibi placuerit. nē
aut tale est iudiciū. qz pōt inseq v̄l nō iseq
p sue voluntatis arbitrio/iudiciū rōnis
Discipls **I**ntelligo tale effici sepe. p̄p̄ea
ratio p̄cipat voluntati nō vt ancille s; sibi
cōsultit vt dñe **P**ortat tam sibi lucernā vt
videat q̄l sit incēdiū nō vt cogat eā. imo
diuertit ad ei⁹ impiū lucernā suā. vel sus/
focat z deserit eā/ne luceat actu pleno. **E**t
ita q̄suis voluntas viciose eligēs /sit sp er/
rās in electōe tali arbitraria. nō oportz ta
men q; error sit ratione iudiciaria v̄l assē/
siua. **E**st nihilomin⁹ vt p̄ter ignorantia
crassa vel supina. **S**oluit quēad modum
Adaz potuerit peccare. nec tñ errore sedu
ctus ē in rōe sic in p̄tinens dū peccat z ca
ritatē nō ob hoc p̄dit fidē / **P**erspicuū de
niq; factū ē auctoris moral' documētum.
dū aliqd pponit p̄festim discute qd sit **L**ō
festim p̄go prudētissima sic discussit. **C**o
gitabat q̄lis esset ista salutatio. **D**ag⁹.
Addendū ē p cautela q̄rin⁹ a hōis fm qd
dlectabilib⁹ nimū renellendis voluntas
p̄tin⁹ se diuertat/dū ista p̄stiterit simplicif
mala esse. **P**ōt aut in malis fm qd de tri
stabilib⁹ p̄siderādis insistere ad paciētiā
exercendam. **N**ō em furatur intellectū sa
pientis aduersitates/quēadmodū volu
ptates. **H**abes p̄inde rationē dicti illius
pus inducti p te. **I**ubet apostol⁹. **F**ugite
fornicatōez. **E**sset hic p̄quisitio de p̄mis
motib⁹ si z quō repelli debeāt. si z qñ sciri
pōt q; voluntas acceptat istos v̄l refutat et
hoc iputabitur ad peccatū mortale. **R**ur
sus si stat eodē tpe temptationis/q; volū
tas peccet in venialib⁹ multis. z cum hoc
m̄ltipliciter vitaz eternam mereat. **T**olle
ret istoz decisio/scrupulos a p̄scientijs
plurimis timoratis. **D**iscipulus. **S**z
perō trāseas ad aliā fallaciā q; d̄r acceden
tis. qz sup his dubijs alibi tractatū ē **L**ō
plectit in ipa accident⁹ fallacia q̄libet in
utilis p̄iugatio seu cōnerio. dūz putet ali
qd q; excōueniētia vel discōueniētia aliq̄
rū duoz vel plurū ad vnū terciū cōueni

ant vel discōueniant inter se. s̄l̄ ista duo
vel duo. **D**ag⁹. **S**up hoc aut tene p̄o
regla q; oēs z single voluntates q; p carita
tē vnūnt cū vno tertio qd est deus. ipse
vnūnt inter se quāntūq; v̄se fuerāt dis
cordare. sicut de d̄p̄sione legim⁹ pauli z
barnabe **D**iscipls. **P**ulcerrimū h̄ (per
meā fidē) z gratissimā ē hoc theoreuma.
verificat placē p̄s. p̄bū **P**articeps ego suz
oim timētiū te. z costodiētiū mādata tua
Felix ḡ mirabilisq; vnio plurū i deo/q; i
in vnico medio p̄neroz. **D**ag⁹. **Q**uid
de pl̄ib⁹ quāntūlibz vnūnt z p̄iuncti in alio
q; in deo? **D**iscipls **A**ideo q; n̄ simpli
citer vnūnt. fas ē q; nulle virtutes inter
se p̄iungunt/si nō in vnica p̄tate p̄ma cō
nere sint **D**ag⁹ **H**oc videt difficilius.
p̄stim cū in diuinis videat exceptō fieri.
qm̄ p̄ z filius z sp̄scūs / vnūntur vna
veritate q; deus est seu diuina essentia est
aut ali⁹ p̄. alius filius. alius sp̄scūs.
Discipls. **S**ubintras aliā fallaciā acci
dentis. ad quā alie q; singule reducuntur.
quēadmodū fallacia fm nō cām vt cām.
sicut fallacia p̄sequēt⁹ que oēs fere p̄ple
ctit paralogissimus ex loc⁹ dialecticis ma
le formatos. **D**ag⁹. **S**ubit aim recor
datio ḡnalis/me dū puerul⁹ esse legeisse
quādam fallaciaz applicationē moraliter
ad peccata mortalia. s; abolita ē recorda
tio specialis **D**iscipulus. **D**ic si habes
istam in promptu vel aliquā affer proba
bile **D**ag⁹ **N**ō recordor illius. possu/
m⁹ aut dicere q; infernalis bestia/de ma
ri passionū exiens a corde impij qd est si
cut mare feruens/hz septem capita. z cor
nua decē. q; impellit ad trāsgressiones/
nominatim septē. **A**ppropat aut qdāmō
singulas singulis capitalib⁹ vicijs **A**ti
tur ad supbiā fallacia peritōis p̄ncipiū.
Arguēs ita **D**is magnus est honorād⁹.
tu es magnus. dū qz nihil hz qd nō acce
pit. z ita de nihilo sui potest gliari quasi
p̄ncipio. **S**i aut venerit ad vez p̄ncipiū
iā nō i se s; in dño gliet **D**iscipls. **P**la
cet adaptatio. discurre p reliqs **D**ag⁹
Unū adinuidiā fallacia fm non cām vt
cām. arguēs sic. **D**e nociū est odiendū.
Iste q; pollet p̄tutib⁹/tibi nocet. **T**ollit
em tibi ne sis in p̄tutib⁹ singl⁹ honoran
dus. **E**cce q; virtutes assumit ad causam
odij. que sunt ad amorē cause vere **A**ti
tur ad irā fallacia ignorātia elenci. quasi

Socraticum sumat ab aduersario honoris
 sui dñi prurbat ipm/ne aliter q̄s oportet
 gliet Debet insup irasci culpe non p̄sone.
 vincere maliciã q̄ irã p̄comitat. ⁊ hoc per
 munitate. nõ maliciã ipaz irascendo nutri
 re. **¶** Ant ad acedia p̄iugatoibz inutilibz ⁊
 iep̄s. p̄ euagatoes m̄is innūeras. q̄ ad fal
 laciã spectat accidēs. **¶** Ant ad auarici
 am fallacia fm plures interrogatiōes vt
 vnã. dñi ad oēs necessitates hūanas sub
 leuadas dicit sufficere p̄gregare pecuni
 as. que frequēter afferūt plures indigēti
 as. q̄ qui plura hz/plibz indiget. **¶** Ant
 ad gula fallacia fm quid ad simpliciter.
 Istud ē delectabile ⁊ bonū gule. ē est sim
 pliciter eligendū. **¶** Ant tandē ad luxuri
 am fallacia ista ⁊ altera. q̄ nõ p̄iungunt
 extremitates p̄ueniēti medio Fallaciã q̄z
 p̄ponit p̄sequētis arguēs sic. **¶** Bñatio filio
 rū est bona. erga cessatio a gñatōe mala.
 p̄ argumētuz a h̄rio sensu qd̄ sit ab opposi
 to antecedētis ad oppositū p̄sequētis. **¶** Sz
 ecce cū tibi q̄i scolastico satisfacere cupio
 viciū curiositatis ap̄d nõ scolasticos ve
 reoz incurro. **¶** Discipuls. Tolerabūt. inf
 alias materias p̄gruas eis/hac infuisse
 scolasticã. **¶** Dñi. Ita maxime q̄z p̄t an
 gelus dñi bon⁹/ex istis maligni sophiste
 pulsis curiosis inducere pulsus ad p̄tu
 res. **¶** Discip. Tãge quō. **¶** Dñi. Si p̄
 sigla discursus fuerit p̄licitas peret fasti
 diū. **¶** Dicã. Nõ tibi sub p̄pēdio reglãz certis
 simã sed nõ ab oibz statim p̄gnosibilem
 seu practicabile. **¶** Sic i pure speculabilibz
 nulla format p̄sequētia/tenēs vniuersalit̄
 nisi fieri possit reductō ad p̄maz ⁊ vnica
 veritatē q̄ de⁹ est. **¶** Sic valet nlla p̄sequētia
 in agibilibz bonis/nisi possit reduci ad p̄
 mã bonitatē q̄ de⁹ ē. finis ois bonitatis.
¶ Similitudo fūdãt in hoc. q̄z sic se hz finis
 vltim⁹ in agibilibz sicut p̄mũ p̄ncipiũ
 incōplexũ vlt̄ p̄plexũ in speculabilibz bec ē
 phi. Porro. ñ fit silogismi resolutō ad p̄
 mũ p̄ncipiũ rez. spectabiliũ. nisi p̄tualiter
 aut exp̄sse regulē p̄ dici deomi aut p̄ dici
 denllo. alioq̄n nõ poterit effici p̄a p̄dictō
 penes q̄z deficit fallacia ignoratiē elenci
 specialr. sed gñalr etiã q̄cũq̄ fallacia. **¶** Dic
 est q̄ ex puris indefinitis nõ tenet argumē
 tũ d̄ forma nec ex puris negatis. **¶** Dic ē q̄
 terminus ois ad plēs res sic hoc nomē es
 sentia diuina nõ p̄t esse mediuz sufficiēs
 in silogismo expositio. **¶** Dic. ē q̄ si affir

matiua d̄ dici dñi includāt oia q̄ possunt
 de subiecto p̄dicari. illa nõ sufficit vt sit p̄
 missa deoi. **¶** Explū. ois p̄r ē gñans. si ñ di
 stribuat p̄ essētia dīna/ñ ē efficac̄ p̄missa
 ad silogisandũ d̄ dici deoi. ⁊ sic p̄stat tē. q̄
 est vltis falsa p̄cētia. **¶** Nõ alit accipiēdũ d̄
 dici denllo q̄ neget omē qd̄ affirmatiã d̄
 dici deomi ponit alioq̄n ñ cēp̄a p̄dictō
¶ Cadūt in absurditates nõ ferēdas/q̄
 istud nõ p̄siderat. **¶** Cōcedit vn⁹ q̄ duo p̄
 dictoria nõ p̄ificant in istanti t̄pis. alius
 q̄ innūerabilia p̄dictoria p̄a sunt in istati
 eternitat̄. **¶** Ali⁹ q̄ primũ p̄ncipiũ nõ est eui
 dens in d̄inis cū sit ibi p̄cipue certissimũ
¶ Ali⁹ q̄ aia mouet ⁊ nõ mouet. q̄ mouet
 in mân ⁊ h̄scere simul p̄t in pede. **¶** Ali⁹ q̄
 relatōes in deo sunt de⁹ ⁊ nõ sūt de⁹. **¶** Ali⁹
 sunt d̄ formalitatibz in d̄inis at vere si ne
 negatō capiat d̄ dici dñllo/q̄ scz negat oē
 illud p̄uertibilr qd̄ affirmatō p̄t in t̄pe
 modo. loco. ⁊ ceteris euidentē ē q̄ erit p̄a
 p̄dictō. **¶** Et si non. nõ. **¶** Unde nõ p̄dicunt
 iste due p̄r gñat. essentia non generat. nisi
 neget negatio generationē a patre. **¶** Sed
 homiēs grossi intellect⁹/ subnles istas ñ
 aduertūt resolutōes i negãdo vlt̄ affirmã
 do. **¶** Putat idcirco p̄dictōes eē vbi nõ sūt.
¶ Discipuls. Edoctus sum iuuenis sup
 hoc dici dñi ⁊ denllo/q̄ in eis fūdatur
 vlt̄ resoluūt omnis p̄sequētia b̄õa ⁊ forma
 lis. s̄ nõ hūi tā exp̄saz sup ist̄ explanatio
 nē. **¶** Putabã qd̄ idē eēt p̄positō affirmatiã
 cū dici dñi. **¶** Sed video differētiã nõ mo
 dicã. silr ⁊ i dici dñllo. **¶** Dñi. Conabã
 tur aliq̄ soluere paralogismos in d̄inis/
 addēdo ly qd̄ est. **¶** Sed bec ars breuior est
 ⁊ certior. quã ar. satis intelligit̄ posuisse
 Platōici q̄z de hoie p̄di ⁊ singlarī loquē
 tes/habebāt introducere t̄e dici. **¶** Discip
 Aliqd̄. nõ mlte sunt p̄sequētie topicē seu
 rhetoricē/q̄ ñ p̄t nec dñt isto mō reglari
¶ Dñi. Prudēter opponis p̄pter cãoni
 stas ⁊ legistas. imo p̄pter oēs in sacra sep
 tura p̄sequētiã. in moralibz ⁊ historiciã
 accipiēdas mō q̄ p̄gruit morali negotio.
 vbi nõ p̄t h̄ri p̄sequētie vt sepi⁹ nisi q̄
 tenent solũ grã materie ⁊ ñ forme. q̄les ac
 cipiūt a locis dialecticis. quales p̄terea ñ
 resoluunt̄ ad p̄ditionē. nisi fm qd̄ ⁊ mo
 dificatē. **¶** Ut si dicatur. **¶** Respōde stulto iu
 xta stultitiã suã. statim subdit. **¶** Ne respō
 deas stulto iuxta stultitiã suã. que vidēt
 contradictoria. **¶** Silr i euãgelio. **¶** Videat

J.

R.

Rt. 3.

ipsa sponsa ipsi ecclesia dedit nobis ita credere
 similes et fieri. Sufficit auctoritas. Si pl
 detur intelligi gratias ei. **D**iscipulus
 Sentio quod multa supersint et propositis de an
 gelorum custodia. quibus exaltant contra
 diabolicos impulsus. **U**ix diximus de astu
 tia boni angeli qui ad primum de illuminatione
 sua quo ad secundum. de impulsu suo quo ad
 tertium. Quid de clamore. qui iubet surgere
 petrum. qui mystice diceret. Surge velociter
 pro spe fac iussa pro obedientia qui ad quartum.
Angelus. Hoc est precipue suadendum alioquin
 nihil valet cetera. Soluit proinde quinto li
 gatum angelus. unde timens et gratus magni
 ficat dominum. **E**ducit sexto petrum quod Iesus su
 scipit eum. **S**eptimo libertati relinquit. tunc
 vivit purus velut hic et nunc moriturus.
Lantat dum exierit de carcere corporis. **N**unc
 scio per te. qui plus existimabat se videre vi
 sum. **E**t quod omne quod videmus in carcere potius
 nisi visus aliis fidei simulque spei. **T**unc autem
 sciet homo vere cum liberatur ab angelo plene
 relinquetur in libertate glorie filiorum dei.
 qui depositus poterit de sede gloriarum licebit
 apud sanctorum omnium socius. **E**t exaltauit
 humiles. **D**edemur de reliquis.

Sequitur quarta pti

tio per soliloquium ubi de custodia ange
 loz per notulas quinquaginta. **P**rima.

Deposuit potentes de sede et ex
 altauit humiles. **S**is igitur hu
 milis anima mea quatinus exal
 teris. **M**agnifica magnam p
 ca dominum. **G**ratias age sibi in quiete tui
 silentii. **Q**uid nisi magnificet iste cui op
 est possessio et magnificentia. **G**ratias et tibi
 beata sygo cuius est hoc magnitudinis exordi
 um. **I**taque est gratum anime mee posse in magni
 ficatone domini cantico tuorum. **D**onum istud est gratia
 dei. donum pro merito tui. **D**ederis exemplo
 tuo cantare domino primum misericordiam pro
 beneficio speciali. **Q**uia respexit humilitatem
 ancille sue anime mee. creans eam sui capacem. fa
 ciens eam in baptismo sui participem. **q**ui
 dei pro forma. pro forma eam sacre confirm
 tois unctio. **D**einde per penitentiam. re
 parans lapsam. eruens eam toties miseri
 corditer ab inferno inferiori. **c**ibus eam pa
 ne celesti qui dat vitam mundo. spem deique
 felicitatis eterne procedens. **M**agnificat
 anima mea dominum. **L**antans ei misericordiam
 simul et iudicium pro omnibus et singulis ani

mabus. cum quibus debet esse anima una.
 et cor unum. quia misericordia sua est a pro
 genie in progenies timentibus eum. **L**atet
 rursus anima mea magnificentiam dominum
Primo super iudicio. quod deposuit poten
 tes de sede. **D**e hic super misericordia. quod
 exaltauit humiles. **F**iat itez conuersio de
 misericordia in iudicium. quia esuriens
 impleuit bonis. **E**cce misericordiam. **E**t
 de iudicio sequitur quod divites dimisit inanes
Sola postremo misericordia sicut et ab initio decan
 tetur. **Q**uia suscepit israel puerum suum
 recordatus misericordie sue. **A**pposuit ab
 initio magnificare se lucifer super celum
 et adam postea super terram. **T**u vero beata
 nostra. **C**ontrario modo magnificare cepisti
 non te sed dominum. **V**ide anima mea si de
 magnificas dominum. **S**i sis humilis an
 cilla sua. non diaboli serua. non ire filia. **P**or
 tendum nimis est dictum ad iudeos. **V**os
 ex patre diabolo estis. **E**t iterum. **Q**ui facit
 peccatum. servus est peccati. **P**roditor igitur
 domini sui. non magnificator. **V**ide anima
 mea ne magnifices deum probris factis aut ne
 ges. vilifices et blasphemus. **D**ilige salu
 tare dei. **P**rofitere peccata tua et dic sp
 magnifice
 tur dominus. **N**olo sola te cogitaveris. **N**olo ce
 teros excludere. **E**xhortare potius cum exulta
 tione spiritus. **M**agnificate dominum me
 cum. et exaltemus nomen eius in idipsum. **M**a
 gnificatio tua sit omnium communis. et om
 nium sit tua specialis. **I**ta enim dicit fieri
 magnificationem unam sicut est cor unum
 et anima una. **S**i cecinerimus magnifi
 cantes dominum. **P**reuenient nos principes
 angeli nostri coniuventi profallentibus.
Sis o anima mea talis qualium in medio
 sunt ydemplices. **S**is tympanistria. quod
 sunt in medio iuicula tympanistria.
Adulescentule sunt iste domine deus sa
 lutaris meus. **q**ue dilexerunt te nimis. **q**ui
 per mortificationem carnis innovate sua
 uiter tympanifant. **Q**ui si deposito onere
 veteris hominis qui nos tyrannifant. qui
 nos in carcerem mittit ut herodes petrum.
 qui nos tradit quattuor passionibus carnis
 nostre. quasi totidem quaternionibus.
Est enim quelibet in quattuor qualibet.
Qui cathenis alligat duabus que sunt amor
 voluptatis et vanitatis. **Q**ui si nos inter bec
 mala sopitos disinctos discalciatos pro
 ueniat vel vnus de principibus istis. **Q**ui
 angelus astat. fulgeat. pulset. surgere cla
Rr. 4.

Audis an libenter. obsecro te dña an-
geloz/pium de tuis angelis soliloquiū.
simul z preconiu: Audis profecto. imo
nude aspicias pplaces z approbas. Pijssi-
ma qz vbu de pietate collaudes. neqz si-
nas irremunerataz cuiuslibet ad āgelos
abire deuotionē. nō magnificētiāz hie nō
ecultationē spūs i recordatione **Q**uid
porro dicem? **R**egina celoz. o dña an-
geloz. qd de filio tuo q vocat est magni
psiliū angelus? **C**onsiliū illud magnuz z
antiquū p ipm verbū fuit nunciatū z ex-
pletū **S**i mī es pncipis/imo creatorz
āgeloz **S**i mī es illius qui toties nōiat
dñs exercitū/dñsqz virtutū. qui electus
est ex milibz tā angeloz qz scōz. **C**ui? cur-
rus decez milibz mltiplex. iure supeff/ve
exaltata sis sup choros angeloz. vt audi-
as a filio tuo. **E**quitauī meo assimilauī
te. qui tibi me parificauī. tibi me humili/
auī paulo minus in h ab angelis minoz
factus **S**ic humiliatus in te z me z te su-
per exaltaui. vt in nomine **I**hesu z marie
omne genu flectatur celestium terrestriū
z infernoz **B**eatus ille cui beata dede-
ris affectū diligēdi te. honorādi te. loqui
de te. cantando tecū. magnificat aīa mea
dñm. **S**alutandī te aue maria grā plena
dñs tecū. bñdicendī te sup oēs mulieres.
psitendī z laudādī. qz bñdictus fructus
vētris tui **I**hs Amē. **B**eatus cui brā
spiraueris affectū petitiōis septiformis/
ab angelo magni psiliū filio tuo descēden-
tis. **P**ete in p̄mis triplices nobis beati-
tudinē. obiectalē i sc̄ificatōe nōis sui. for-
malē i adnētu regni sui. ymāle in adīple-
tōe bñplaciti sui. **D**eīn puētū cui libz rei
nēssarie corpori vel aīe. in pane q̄tidiano
z sup substantiali. **D**eniqz remotiōis im-
pedimenti. sit illud culpa. dimitte nobis
debita nostra. sit illud pugna. z ne nos in-
ducas in temptatōe. sit illud pena z mi-
seria. s̄ libera nos a malo **B**eatus cui
tu brā fidē dederis (que p dilectionē opa-
tur) credere in deū cum ceterz fm dīratez
z hūanitatē articulis **B**ētis insup ma-
gnificās z magnificus. si astantibz angel-
tuis in illuminatiōe vultus sui. si pulsantibz/
si vocantibz nos/magnificabit aīa
mea dñm. exultabit spūs n̄r in deo saluta-
ti suo **S**i respiciet dñs humilitatē ancil-
le sue. anime nostre. **S**i bñficabit apud
omnes gnationes b̄toz in celi s sanctifi

cans in nobis nomē sanctū suum. z hoc
quo adimpletionē preceptorz z osculum
pedum fm animalem obedientium statū
Si preterea soluerit angel? tu? bon? col-
ligatōes infirmitatū n̄raz. **S**i nos edu-
xerit a tenebris tot fantasmatum z custo-
diarum. **S**i portam ferream aperuerit.
vt nos in primis canentes suscipiat an-
gelus magni psiliū xps ad osculū man?.
p gratiaz actiones. qz timentibz miseri-
cordiam. quia humilibus exaltationem.
qz esurientibz impletionem bonoz/beni-
gne largitus est. supbis dispersis/poten-
tibus depositis/diuitibus inanitis. z h
quo ad rationalem statum **S**i postremo
deserit ipē magni psiliū angelus /liberos
in lege pfecte libertatē. sub actione vel im-
pulsu sui spiritus/tanqz in statu pfectōis
z filialis adoptōnis z in osculo oris. **N**ā
qui spiritu dei agunt/hī filij sunt dei. hī
subleuatis oculis post p̄templationem z
mentis excessum/nihil vident nisi soluz
Ihm. solam salutem. solam misericordie
recordationem. **S**icut locutus est ad pa-
tres nostros **A**braam. qui diē eius vidit
z gauisus est. **E**t semē ei? in secula **T**unc
fiet in quolibet tali/quē ita dignata fu-
eris angeloz dña. **V**ine do purus velut
hic z nunc moriturus. imo vero iaz mor-
tuus toti mūdo. viuens soli soliloquiūz
meum z angeloz dño deo salutari suo:
Complacitum tibi sit. o beata beatoz. o
dña angeloz. quia ita soliloquiū me-
um p̄formiter agito ad canticum tuū. cō-
formiter ad aliud dragma meum. de pul-
sibus z officijs beatoz angeloz. **P** de-
posito potentū. tot violētos. tot fraudulē-
tos tot. malignātes ipulsus. **C**ōformiter
rursus ad liberatōe petri **I**nsup ad se-
premplicē industriā que versat. **I**n recoz-
datione dei. **I**n recognitione status pro-
prij **I**n debellatiōe aduersarij. **I**n imple-
tione diuini precepti. **D**ebinc in medita-
tione. inspeculatione. in p̄tēplatione aut
bñfica visione **N**ihil itaqz dulci? nihil
suauit? qz psone tibi dicere vel viuere. cui?
spūs sup mel dulcē. q̄ suauissima facta es
in delicijs. q̄ mater es pulcre dilectōis tio-
ris agnitōis z scē spei. **Q**uāta snia (sapi-
ētissima scēaz) latz hic i paucz v̄bis **S**ūt
ista eterne sapiētie ybera. cui tu/vnigeni-
to a p̄re eternaliter z a te tpaliter/p̄buisisti
ybera tua: **S**ūt nihilominus ista/creatē

[Marginal notes in a smaller hand, partially obscured and difficult to read.]

Tractatus VIII.

sapientie verba pprie angeloz. qui ab initio creati sunt in sapientia dei. q̄ ad imaginē. quo ad similitudinē fiunt ip̄s origināliter in spirata. **O**īa siquidē in sapientia fecit. sed ⁊ refecit in sapientia. q̄ primū in carnata. postmodū (vt ita dixerim) voluit impanari. qz panis vite fieri. **N**ō est iā o aīa mea. quid excusationis inuenias **S**i queris a te sententia ubi est deus Respiice in sacramentum altaris. dic tota fiducia. **I**ste est deus meus. iste frater. iste dilectus et dilectus. **E**t ip̄e ē amicus meus. filie Iherusalē. **I**ste cui astant angeloz chori. **I**ste q̄ facit angelos suos spūs. **I**ste q̄ misit angelū suū petro. ⁊ eripuit euz de oī expectatione plebis iudeoz. **V**elle ex te cogitare petre. quo nomine vocabatur angelus tuus ille bonus qui astitit ⁊ refulsit in habitaculo carceris. **D**a veniā si curiosus interrogo **H**abemus nomē illius qui **T**hobā duxit ⁊ reduxit qz raphael medicina dei sū nomē ⁊ officium eius. **H**empe liberavit ip̄m a deuoratiōe piscis. cuius mors. multis vsibz utilis fuit. **I**unxit sare pugio. demone fugato. viroz septē necatore. **R**eddidit patri seniori visum luminis. simul ⁊ sp̄m ⁊ tulit p̄betādi. que oīa plena sunt mysterijs **H**abemus nomē p̄ncipis sinagoge ⁊ nūc ecclie **M**ichaelē. qui vt deus ⁊ p̄ filijs populi sui stat. qui p̄ mitus in celo fecit ruinā diaboli magnā ⁊ angeloz eius. **Q**ui mulierē illā. signuz magnū in celo ⁊ amictā sole ⁊ luna sub pedibz eius ⁊ in capite eius corona stellarū duodecim ⁊ protegit a dracone septē capitum. liberavit filiū quē peperit ⁊ collocavit in throno dei. dedit mulieri alas sicut aquile vt volaret. nō absorpta ea ab aqua draconis sed vt in solitudine nutriret **N**ō proficimur p̄ singula **H**abemus nomē illi⁹ angeli q̄ ad te missus est virginē desponsatā viro ⁊c. **A**pellabat hic gabriel. fortitudo dī. qz forti mulieri quā salomō inq̄rebat d̄putat⁹ est. qz fortiorē forti armato nūciabat tibi qz singl̄ ad opa fortis n̄re saluatōis ordinat⁹ fuisse ⁊ pbabiliter estimat⁹ **S**icut in p̄betia ad danielē in reuelatiōe p̄fortatiua ⁊ directiua ad Ioseph sp̄suz tuū virginālē **I**n nūciatiōe Iohis ad zachariā. **I**n cānico celesti ad pastores **I**n monitiōe ne redirēt ad herodē. ad reges. **I**n resurrectiōis nūciatiōe ad mulieres. **H**abemus p̄inde nomē illi⁹ angeli q̄ pur-

gavit **I**saie labia p̄ calculū de altari. vocatus est seraphin ab incendio **H**abemus de cherubin. dicit⁹ a plenitudine sciē. i aīalibus ⁊ ros⁹ **E**zechielis. **N**ūc p̄ssime q̄ro **P**etre qd̄ erit nomē angeli te liberātis quē āgelū p̄p̄ū fuisse custodē tui. fas credere ē nob̄ **D**r̄ in Apocriph **E**sdre **S**ermo nob̄ fieri de vriel angelo. cui⁹ interpretatio sonat ignis dei. **V**t siq̄dez ignis. el de⁹. **B**ndictissime deus **L**iceat nob̄ cui⁹ ignis est in **S**yd̄ ⁊ caminus in iherl̄m. in cui⁹ dextera ē ignea lex. cui⁹ eloq̄ū ignituz vehementer. imo q̄ tot⁹ ignis ⁊ sumēs es. **C**ui⁹ deniq̄ ista vox est. **I**gnē veni mitte re in terrā **E**t qd̄ volo nisi vt ardeat **L**iceat angelū tuū o petre. ⁊ ⁊ quēlibz alioz viatoribz singulis deputatū vriel appellare. cui⁹ officium est suauiter vrere renes ⁊ cor n̄m. ⁊ sumere sordes vicioz. succendere totū cor ad virtutes. sacrificare pietatē ⁊ holocaustū qd̄ est in odore d̄no suauissimū. **P**otest nec negam⁹ sufficere nomē angeli. qz nūc⁹ d̄ni est. ⁊ addere videt aliqd̄ q̄ angel⁹ iste sit spūs. ⁊ flāma ignis. qz fulget i intellectu ⁊ ardēt i affectu **S**ubleuauit āgel⁹ sp̄s ⁊ helyā igneo curru. q̄ p̄us ābos q̄nq̄genarios e celo descēdens incēderat **D**ata fuit lex p̄ angelos in manu mediatoris. quātus d̄o flaguerit ignis loq̄t⁹ historia. **C**ustos erat paradisi flāma⁹ enlis **D**escendit deniq̄ vriel i singulis. **Q**uid est q̄ vriel iste redigit q̄s inflāmat i cinerē ⁊ timorē ⁊ hūilitatē spūs. mollit p̄ pietatē ⁊ mititātē ⁊ cordis duriciā lapideaz. resoluit in luctuz p̄ pprie fragilitatē sciam corroboret p̄ decoctionē ⁊ humoris fluidi resolutionē vñ venit ap̄d aīaz fames ⁊ sitis ⁊ grua. tractabilē reddit ad p̄siliuz ⁊ mīaz. subtiliat ⁊ purificat cor ad intelligētā. **D**eū sapore ⁊ internā pacē efficit p̄ renouatōes iuuentuz sicut aquile sūt ceruoz sicut accipiteris vt serpētis. **N**ote sunt similitudines iste q̄les p̄ metaphorā operat⁹ in nobis vriel noster si non obstiterit ip̄i ⁊ anim⁹ noster. anima nostra cū corde simul ⁊ spiritu **S**tudiositas theologorū q̄rit pl̄ima de custodijs circa nos āgeloz. **S**i nos vnq̄ defū. **S**i nos saluādos p̄sciūt aut dānandos. **S**i x̄ps magni p̄siliū āgelus (cui ministrat⁹ āgel⁹ p̄ ieiuniū. quem ⁊ angelus in agonia p̄fortauit) habuit angelū pro custodia. **S**il-

si talem habuerit dñā nsc̄ āgeloz futura
 Si deierit antipō custos āgelus **N**ūqd
 āgelus bonus loq̄ pōt aīe nre/sine fan ta
 simanū simlacris. qz d̄ ordiatōe fantasma
 tū p̄ āgelū. z ipedimtoz remotōe n̄ est di
 bñū **E**st ei mod⁹ iste ordiari⁹ p̄ statu vie. q̄
 lit̄ erudit mgr̄ disciplin. pponēdo p̄ ordi
 nē doctrinā cognoscēdoz. iuxta moduz
 capacitat̄ sue. **S**i bōi āgeli sūt incētozes
 ad bonū. sic mali dicūt icitatozes ad ma
 lū. **S**i causent radiū vel lumem spiritui
 nro. **S**i cogitatioes nr̄as inspicūt **Q**uī
 nūer⁹ āgeloz **S**it hec studiositas/theo
 log⁹ accōmoda. **D**esit aut̄ curiositas ab
 oibus /qs̄ decet apli⁹ studere dñotioni q̄s̄
 subtili speculatōe. **L**ertū habeat vnusq̄
 q̄s̄ fūies dō qm̄ oēs sūt fm̄ aplm̄ admini
 stratorū spūs. z h̄ mediate vl̄ imediate. in
 ministeriū missi ppter eos q̄ hereditatē ca
 piūt saluz. **Q**ui nō capiūt z q̄t. noli q̄rere
 si nō vis errare. **L**ertus esto si bñ vixeris
 sub lege magni āgeli z custodia suoz an
 geloz qz̄ dñā est maria /salu⁹ eris. socius
 eoz fact⁹ in euū **U** **S**tudeam⁹ igit plus
 bñ viuere q̄s̄ disputare. **S**is o xpiane spi
 rit⁹ /assidue parat⁹ ad mortē. **U**ne dō pu
 rus velut hic z nūc moritur⁹ **E**rat vnus
 insignis caudic⁹ in articulo mortis. **D**i
 xit p̄fessor. vt voce q̄ posset diceret septez
 psalmos. **V**enit ad dñm̄ illū **Q**m̄ n̄ est in
 morte q̄ memor sit tui. **L**epit arguere mo
 re suo. q̄ illud stare nō poterat **N**ā ripe
 moriens memor erat dei. **S**ubintulit cō
 fessor. **D**ñe. tps̄ est penitēdi z orādi. nō
 disputādi. **R**espicit oēs hec narratio. qm̄
 media vita in morte sumus. **A**ngelicum
 poti⁹ implozem⁹ auxiliū. q̄s̄ de moīsauxi
 liandi dispitem⁹. **S**ciūt aduocādi. sciūt
 auxiliādi. sciūt p̄sulēdi. sciūt purgādi. il
 lūinādi z p̄ficiēdi suū ierarchicuz triplex
 officiū. **N**ō est egroti velle medicat̄ artē.
 neqz litigātis aduocati sciētia p̄serutari.
 maxime dum p̄stiterit sup̄ vtroqz̄ fidelis
 z prudēs. fidelis ne decipe velit. prudēs
 ne decipi possit. q̄les sūt āgeli **D**eputet
 aut̄ aīa q̄libz̄ xpiana /magno dei dono /si
 se senserit affectaz ad aliq̄nē scōz /nōiatū
 ad p̄riū āgelū reuerēter pie z hūiliter **D**e
 putet h̄ bñificio tuo o dñā angeloz. **M**a
 gnificet tecū sup̄ ista talis aīa dñm̄. psal
 lat in p̄spectu āgeloz dñō. ministret incē
 sum dñote oratōis qd̄ offerat dō salutari
 nro. **P**reterea non timuerit inuidiā fa

cere at̄ xpiana ceteris /si forte fuerit ad
 vnū q̄s̄ ad altez deuotior si fiducialior ad
 quēpiā si frequētior sit recursus. **S**ūt re
 pleri charitate. nō inuenit locū inuidia. n̄
 q̄rit q̄ sua sunt. **O**ia deputant p̄ia **R**ecur
 sus est ad. **S**tephanū. recursus est ad pe
 tz **J**ohānez. michaelē. gabrielē. raphaelē
 yriēlē /maria. marthā cū ceteris. **T**uā ei
 in p̄mune recipiūt orationē vni susaz dū
 nō par vtrinqz̄ dñotio. tuū optāt meritū
 nō honore a te suū. **Q**uid ei ipis est in ce
 lo q̄ glia. q̄ laus. q̄ magnificētia est ab oi
 bus. qd̄ volūt sup̄ terrā **A**rgue tibi sic **D**
 aīa xpiana dū impellit te spūs sup̄bie sup
 vanitatibz̄ trāsitur. **S**i glificāda. siue si
 magnificāda a dño in eternitate qui sp̄ z
 vbiqz̄ gliaz meā dicit. **Q**uid mihi de pū
 ctali z ymbatili glia sup̄ terrā? **S**i vero
 iusto (qd̄ auertat dei pietas) iudicio dā
 nādus suz tor⁹ honor impēsus ab hoībz̄/
 plus ad tormētuz mibi cedit q̄s̄ solaciuz.
Plus inde blasphemabit aīa mea dñm̄.
 plus exiliēt furens spūs in deū. qz̄ nō fu
 it salutare suū. plus exardescēt inidi dmo
 nes aīaz cruciare /q̄ plus in bonū senserit
 honorari **A**gite qd̄ vrm̄ est ministeriū
 scī āgeli di. **D**epositi vrm̄ suare **P**oterit
 oipotēs dñs hoīes p̄e custodire q̄s̄ pos
 sedit fecit z creauit. **S**z̄ voluit fm̄ legē sa
 piētie sue /q̄ nos inferiores reduceremur
 ad ipm̄ sup̄muz /p̄ vos mediatozes. **V**o
 luit ostendere maiestatem potentie sue.
 magnificentiam glorie sue. quia tales hz̄
 virtutes z exercitus militantes sibi. vnō
 nōiat dñs exercitū z virtutū **V**oluit cō
 municare bonitatē sil̄ cū virtute vobis ā
 gelis suis. vt illā nedū recipientes in vo
 bis s;̄ in alios p̄municare possētis. aude
 bo dicere deberet. **S**i deus ita res ad
 ministrat vt eas agere p̄rios mot⁹ sinat
 imo iubeat scōm ordinē iusticie sue **U**ri
 aut̄ p̄riū motus āgelici spūs /sunt custo
 dire viatozes /magna nobis fiducia dat̄
 in vestrecharitatis auxilio. si domina. si
 regina nra. si m̄. si soroz nra. gratum vo
 bis erit semp̄ tales filios z fratres dirige
 re p̄tegere z saluare. maxime qz̄ sum⁹ fu
 turi ciues vestri. **S**i tāto furoze satagit
 nos sathanas ipellere seducere z p̄tegere
 tantus amor vester conabit̄ amplius per
 impulsus bonos /nos saluare **D**ebilis
 est oratio nra. paup. fragilis. balbutiens.
 cespitās. z ceca si nō fulciat̄ z illuminet̄ a

vobis. si nō loquelā placētē z aptā loco eius faceritis in necessitatibz nostris. Si nō ipaz egenā z mendicā deduxerit hostiam p vicos ciuitatis scē hierusalez. q̄ sunt ordines yrī. q̄ sunt scōz scārūqz omniū chozi varij. qui platee patētes oibz admīaz. **Clamate nobiscū z nobis. panem nr̄m q̄tidianū da nobis hodie. cū ceteris petitionibz. cū modis petendi querendi z prestādi p vnuerse scripture cōtextuz. precipue euāgelicū. nob in exēplū datū.**

Sz z fratres habem⁹ in purgatorio carceratos sub manu iustitie. futuri protin⁹ sunt psortes yrī. imo sunt iā p grām pfirmatā. Visitet eos pietas vr̄a. p̄suletur se dulitas vr̄a. salutate singulos vice nr̄a. Suggeste vt memores nostri sint dum bñ sibi fuerit. Insinuate quō nos memores ipoz sum⁹. q̄tinus inde p̄solatōez accipiat. Sūt nob viatoribz aduersantes mūdus. caro. demonia. Vos potētiorez excubie state p nob in acie. Sūt incommoda nobis plurima rōne corporis: nūc ab elementz p intēperiē. nūc a celestibz inluentijs ppter materialē ad influx⁹ suos sustinēdos vite indispōitionē. Fas habetis in mel⁹ nāfalia etiā incōmoda vertere. si naturalia possunt demones bona frequēter in deterrius/quātū dina prouidētia z quātū vr̄a custodia pmisit imutare. Seuiūt aut pfidi z homicide/si z duz pmittit eis. seuiūt tūc toto malignitatis ardore. q̄ si nō astiterit adiutores iopoztunitatibz in tribulatōe quis subsistet?

Tradiderūt gentiles nos hñe ab hora cōceptōis quēlibet vnū suū geniū. qui cum moriente deficiebat. Stulti dicebāt geniū esse deū. qui z fata fortunāqz deos faciebāt. Prudentiores/geniū ad inclinatio nes nob corporaliter imp̄ssas a celestibz referēbāt. Cū aut hmodi inclinatio nes nob corporaliter quedēz commode sint/duplex geniū erit nobis. bon⁹ z malus. Al sumūt pfidi demones ad nr̄az vtrūqz perniciem. Vr̄m sō est angelice virtutes pncipar⁹ z p̄tates/ex aduerso pro salute nr̄a/a dextris z a sinistris/oīa in bonū deducere. si pij. si dno. si seduli q̄siuerim⁹ opē vr̄az. quā q̄rere p̄monet sepe. p̄ueniētes i nos bñdictōibz d̄cedis. Dormiebat pet⁹ nō orabat aliquē ex angelis. factū est tñ il lud qd s tractauim⁹ i exēplū nr̄m z āgelicū p̄coniū. Angel⁹ astat pulsat sur

gere clamat. **Soluit z educit libertatigz relinquit. Sz ecce dū meditatio nr̄a p̄cedit in lōgī frater astat pulsans ad ostio luz solitudis nr̄e/q̄sicut⁹ (arbitroz) venit sup plurimis q̄ de cantico nr̄o tractanda sup sunt. p̄cipue sup eo qd seq̄t. Esurientes impleuit bonis z diuites dimisit ianes. Nō me fallit estimatio. Sumit ab hoc versu p̄ncipiū colloquēdi. Et nos parebim⁹ in q̄retī. Cōcēt⁹ cētilogiū de impulsibz. p̄sede bim⁹. sit i medio nr̄i ihs xps dñs noster.**

Sequit tractatus novus de eucharistia dragmatic⁹. sup illud Esurientes impleuit bonis p qnqz partitiones. Prima partitio procedit p dialogum per notulas centum.

Esurientes impleuit bonis. E. y. Discipulus. Si ita res se habet/esuriā obsecro q̄tinus impleat me dñs bonis. diues nō sū q̄so. ne dimittar inanis Esurio nihil ominis i hoc cātico nosse qd p̄teplabafāia marie sup hac esurie. **Ag. Legis de dina sapiētia dicitū/ex p̄sona sua. Qui edunt me adhuc esurient. et qui bibūt me adhuc sitient. Est igitur esurientes et sitis aliqua/nō corporalis quam expiūt z buta. Sz spūalis. que est fames non panis materialis. sz audiendi verbū dei. qd ē sapiētia dei patris p̄cedēs ex ore ei⁹ i q̄vinit interior hō nr̄. **Discipuls. Uide ne dissona sibi sit hec expositio. Etenī si edētes z bibentes sapiētiā/adhuc esuriēt z sitiēt/q̄mō dicitū hic repleti bonis? Sitis qz z fames/dicunt vacuitatis indigentia. nō plenitudinē facietas. Nōne sapiētie fons z fluius est ista salutaris aqua/quā qui biberint nō sitiēt in eternis? Nō aut cobe rere vident. sitiēt adhuc z nō sitiēt in eternū. **Ag. Erras. nesciēs diuersimode dici facietate sitim z esuriē sapiētie ceu z iustitie. **Discipuls. Nō poterit hoc ap̄tis fieri qz p̄ descriptionē resolutōezqz terminoz/iuxta morē tuū. Dic igit quid sit esurientes. quid facietas sapiētie. Et quid opposita facietas diuitum. quid sit inanitas eozūdē sequēter apparebit. **Ag. Esurientes i gñe d̄scribit. q̄ ē amor vel appetitus rei vt p̄ueniēt⁹ z absenti⁹. Esti amor sequitur apprehensionē intellectuā seu rationalē de qua ad propositū/tūc addē dum est in descriptione tanqz pro differē**********

ria q' esurietas est amor psequens apprehensi
 onē rōnalē rei sibi pueniētē z absentē. vel
 vt puenientis z absentis. Satietas sibi
 correspondens. est amor psequens appre
 hensionē rōnalē rei vt puenientis puenite
 seu pntis **Discipuls.** Differunt ergo sa
 cietas z esurietas sicut amor z desiderium
 qz sunt opposite rationes. qz amor pntis
 est. desiderium vō respicit ad futurū **Ma
 gister.** Inuenimus esuriē z sitim dici/nō
 immō de absentē vl futuro. sed etiā de pū
 ri iam habito. qd̄ auide sumit sine penur
 ria. p̄terea nō tollit sacietatē Rursus aui
 ditas ipsa tollit fastidiū. q̄si nouū sp̄ acci
 piens qd̄ bz z amet. i. cupiat. **Uñ** d̄r aui
 ditas q̄ cupit simul habere z tenere. Sic
 habes in prosa Fruū nec fastidiū. quo
 frui maḡ sicut **Exēplū** ē iuoracit̄ edētibz
 z bibētibz. qz satisfaciūt desiderio. neqz p
 tinus illud fastidiū. q̄sqz fiat alteratio
 virtutis appetentis in aliā q̄litate. **Dis
 cipulus.** **Exēplis** p̄sentio **Es** vñ v̄it
 nausea vel fastidiū sp̄iali fruiōni. cum
 aīa sit imortalis nec alterabilis in essen
 tia sua. **Maḡ.** Prouenit hoc ex diun
 ctione cū corpore. Pōt etiāz in separatis
 spiritibz cū nō fuerint p̄firmati/variatio
 p̄gnitionū simul z affectionum suboriri.
 Secus in cōfirmatis. q̄s fruiō diuini
 tatis iugiter eodē tenore q̄si sp̄ renouato
 delectabit z implebit. Quā rem postulat
 eccl̄ia post p̄ionē orās. Fac nos q̄sumus
 dñe diuinitatis tue sempiterna fruiōde
 repleti. quā preciosi corporē z sanguinis
 tui rēporalis p̄ceptio p̄figurat **Disci.**
 Audio nūc q̄s p̄sone d̄r xps ad hoc canti
 cū. Beati q̄ esuriunt z sitiūt iustitiā qm̄
 ipi saturabūtur. Et p̄s Edent paupes z
 saturabuntur. Et alio cāntico Famelici sa
 turati sunt **Maḡ.** Nō duz forte sensu
 sti quozsuz te ducere possunt hec cantica
Discipuls Quozsum precor? **Maḡ.**
 Siquidē ad cōpendiosam totius b̄titudi
 nis cognitionē **Discipuls.** Quoniam
 mō? **Maḡ** paucis accipe. Si esuriē
 tes iplent bōis. si ideo b̄t sunt/qz esuri
 unt iustitiā/cū additur qz saturabunt. si
 b̄tudo nihil aliud sit q̄s dei fruiō qd̄ ē
 oē bonū. nōne psequens est qz esuriētes de
 q̄bz maria loq̄tur sint b̄t? **Discipulus**
 Consequens est. fateor. nisi de b̄titudine
 fiat fmo equoc. is **Maḡ.** Describam?
 qd̄ sit fruiō dei. q̄tū? equocatio nulla

latere possit **Est** itaqz fruiō di/operatio
 fm̄ habitū gratie ḡficat̄/nō impedita.
Discipuls. Grauis est descriptio hec ma
 gistralis. S; vide ne cadas in illud. Dū
 breuis esse volo. obscurus fio. **Maḡ.**
 Non tm̄ mgr̄alis ē hec descriptio. s; phy
 calis. quāuis de terminis sit p̄tecta theo
 logicis. Describit em̄ p̄s delectatōez qz
 est opatio fm̄ naturalē habitū n̄ impedi
 ta **Lōstat** aut qz fruiō dei. delectatio est.
 aut nō sine delectatione **Fruimur** inquit
Augustin cognitis. in q̄bz ipis p̄pter se
 mēs delectata quiescit **Discipuls.** Elu
 cescere tenuiter incipit/porcionalis ad
 tuā phi descriptio. S; hz vtrazqz dubitati
 onē. quo pacto describit delectatio p op
 ationē. cū delectatio sit passio quedā mul
 cebris. ad opationē psequens. z nō opatio
 Rō. qz sit opatio quasi exprimendo. dele
 ctatio aut velut impm̄do. **Exēplū** in pu
 eris lacētibz. vñ nomē delectatōis z oble
 ctatōis tractū est puer exp̄mit se ad vba.
 vñ lac imp̄mit in os eius **Maḡ.** Lon
 q̄sitiō tua/videt a pho sine decisione di
 missa S; saluemus vtrazqz vias. dicen
 tes qz si delectatio sit aliud ab opatione/
 causatur tm̄ ab opatōe. z ita descriptōes di
 cte sunt date p causam. q̄i dicerem? Dele
 ctatio est ex opatōe fm̄ habitū p̄nalē n̄
 impedita. **Silt** de fruiōne suo modo.
Discipuls. Sit ita vt dicis. Nō em̄ pla
 cet in hac re litigū **Atm̄** nō habet intē
 tū qz fruiō dei sub tali descriptioe sit be
 atitudo **Lōuenit** em̄ viatoribz p grāz dō
 fruentibz **Maḡ.** Poterat mox explana
 ri tua dubitatio si voluerim distinguere
 duplicē b̄titudinē. Unā spei. alteram rei.
 Unā gr̄e alterā gl̄ie. q̄lis distinctio p̄is
 est z accepta. Aut si volum? ad b̄titudinē
 gl̄ie fmonē p̄trahere. patiet h̄ ipa additō
 q̄ d̄r n̄ ipedita/h̄ nēpe nō implebit p̄fecte
 nisi in gl̄ia q̄ est gr̄a p̄sumata nullatenus
 ipedita **Disc.** Valo āplecti fateor dis
 tinctōez de duplici b̄titudie. **Silt** qz du
 plex ē fruiō vie scz z p̄ie. scrup̄ls tm̄ i ge
 rit exp̄nti d̄co tuo. qz nulla ē h̄ opatio fm̄
 hitū gr̄e ḡficat̄/q̄ n̄ ipeditū patiat.
Maḡ. Et patit̄ scim? s; n̄ sp̄ tale/qd̄ tol
 lat fruiōis di rōez **Uñ** q̄druplex in ḡne
 nūerat̄ ipeditū fruiōis actualis **Uñ**
 causat necitas. alterū fragilitas. tertium
 vanitas. quartum iniquitas. **Causa** p̄
 ma est tolerabilis. secunda miserabilis.

2.

2.

drentes si spūs āgelici dici pnt frui hoc
 sacro bñdicto spūalif. qz constat eos frui
 do / ipletos bōis ab eo. Similis esset q/
 stio de maria btā. q nō iā fruit p fidē. sed
 p speciē clare z inmediate visionis. cum
 in bñdōe pfectissima. qetissimaq; p amorē
Ag. Rñdet descriptō negatiue. **Ag.**
 em pñsus. i. frui deo. z frui spūaliter b sa-
 cramento. lz ecōuerso qdqs fruit spūaliter
 hoc sacro. fruit p deo. Deficit igit in an-
 gelis rō māducatōis sacramenti. qz non
 ordinatū est nisi p viatorib; hōib;. Ideo
 recte viaticū appellat. **Maria** pō nō mō
 lz tūc dū instituebat sacm/viatrix erat
 habes fidē. De pmo pō dī **Aug.** Crede
 z manducasti. Credidit maria ppter qd z
 māducauit **Discipls.** Sic videt. trāsī
 nūc ad māducatōez solū sacramētalē de-
 scribēdo eā **Ag.** Sacramētalē mā-
 ducatiō dūtaxat. est actualis susceptio sa-
 cramenti copozalis. cū informi fide sine
 caritate **Discipls.** Si ita est / cōfestim
 video sine mltiplicatione qstionū / qz nec
 brutū nec angelus nec infidelis nec here-
 ticus nec discredēs hoc sacm/comedūt
 hic sacramētaliter ipm **Rō.** pspicua est. qz
 fide carent. Infantes vero baptisati / qā
 fidem hñt habituale seu fidei sacm / assu-
 mere pnt etiā sacramētaliter. qz de spūalē
 pstat. ppter habitū fidei. Alioqn quō ve-
 rū esset gñaliter illud vbu xpi. **Nisi** man-
 ducauerit carnē filij hōis nō habebitis
 vitā in vobis **Cōsequēter** habet qd sit
 māducatō sacramēti spūalis simul z sa-
 cramentalis si due pcedentes iungātur in
 vnā **Ag.** Libat nos a multiloqo / p
 uolās ingeniū tuū. **Nūc** accipe qlis z qz
 frequēs fuerit māducatō marie / p sup/
 ponēdo p dicēdis qz in ipa nō minor fue-
 rit fides cū caritate circa figuras huius
 sacramēti datas i lege scēpē / simul z nate.
 qz in alijs patriarchis z pphet; saltē post
 pceptionē Ihu xpi **Discipls.** Nō dubi-
 to qn ex tūc nō obscurior lz clarior fuerit
 in ea fidelis cognitio cū caritate / pre cete-
 ris pñarchis z pphet; imo z aplis. Quic
 qd sit de illa pōne / qz ab vtero fuerit in
 pñctuz rōis iudiciū. cū actuali opatōe gra-
 tiaz simul z virtutū. Sumunt argumē-
 tum ab exultatiōe Iohis in vtero mris.
 Addunt qz nec in somno cessabat opatio
 talis in actu mētis. Jūgunt qz oīa sciuit
 tūc qz bñ sciūt lz nō cū claritate pari **Suf**

ficat aut ad rē nraz solidior positō quam
 me dici nō ambigere. Deduc vltra qd in-
 tendis **Ag.** Dignare me lau. te p. sa.
 simul cū bñdicto fructu ventris tui ihu
 xpo **Da** d ligno vite / dignos ac salubres
 fructus carpere siue excerptere. **Da** theo-
 reumata digna promere. qz sit hoc pñtū
Maria. Sicut pre ceter; i via elurijt
 iustitiā / sic pre ceter; puris viatorib; im-
 pleta fuit bonis. ex illo. in illo z p illū qui
 est oē bonū. dicēs ex snia aie sue magnifi-
 cātū deū. **Bñdic** aīa mea dñm q replet in
 bōis desiderū tuū **Discipls.** Cōsentō
Ag. **Maria.** Sicut pre ceteris in
 via cognouit credidit z itellexit / figuras
 legis z nature / xpi sacerdotiū psignātes.
 sic in illis aut p illas / māducauit fruitiue
 bñdictū fructū vētris sui. z spūaliter ei
 sacm. vñ exultauit spūs meus in deo sa-
 lutari suo **Disci.** Cōsentio **Ag.**
Maria. Dū lētabat **David** patrē suum
 dicētes de xpo filio suo **Tu** es sacerdos i
 eternū fm ordinē melchisedech. q scz pa-
 nē z vinū obtulit. ex tūc intelligebat z mā-
 ducabat spūaliter b sacm bñdictū. vnde
 cecinit. Magnificat aīa mea dñm **Di-**
scipls. Cōsentio **Magister.** **Maria**
Psallens illō dauitici. **Memoriaz** fecit
 mirabiliū suoz misicors z misator dñs
 escā dedit timtib; se. **Dēor** ero in se. test.
 fui. **Credebat** z intelligebat hanc escā sa-
 cramentale / figurari. z i figura comedebat
 eā. z testamētū spabat hereditatē eterne
Discipls. Cōsentio **Ag.** **Maria.**
 Nō minus refecta est z impleta bōis hu-
 ius sacramēti / qz patres antiq. qz loqtur
 apls. qz eandē escā spūalē māducauerūt.
 z eūdē potū spūalē biberūt. **Biberūt** autē d
 spūali psequēte eos **petra.** **petra** autē erat
 xps. qui est vere panis. q de celo descendit
Discipls. Cōsentō **Ag.** **Maria.**
Dū stās vel orās in tēplo aspiciebat cred-
 bat z itelligebat / oēs oblatōes victimas
 z holocausta. sacrificia insup matutia z
 vesptina / māducās. i. plebatur bōis huius
 bñdicti sacramēti. etiā ante pceptum bñ-
 dicti fructus ventris sui **Discipulus.**
Cōsentio. **Magister.** **Maria.**
 Sicut intellexit filium suuz fuisse agnū
 qui occisus est ab origine mūdi / prout
Johannes in **Apoē.** loquitur. **Sic** reco-
 lens sacrificiū **Abel** z eius martiriū /
 fruebatur xpo agno qui fuit figuratiter

z a matre tua astante/nutribz z signis ad-
monitus. Dñe ad quē ibim⁹. Verba vi-
te eterne habes z nos credimus hoc p̄rio
Dehinc z cognouimus. qz tu es xp̄s fi-
lius dei. **Ihesu.** Tua refectio dū ma-
ria recepit ecclie sacramentū etiā sacramē-
taliter/maxime post aduentū sp̄s sancti/
qñ cepit hoc sacramentū frequētari/fuit
admirabilior suo mō/q̄ maternalis gñā-
tio verbi dei. **Hec** em̄ fruitio sacramenta-
lis/ponit generationez verbi dei z aliud
multū ultra in admirationez z utilitatem
oim a progenie in p̄genies timentibz eū.

Ihu. Tua fruitio sacramentalis/fuit
ministrata marie viatrici sicut pie credi
potest/nedū a Johanne custode. nedum
a petro vicario tuo/z totius ecclie p̄ncipa-
li. Verū etiā a diaconibz septem p̄stitutis
ad hoc ip̄m. inter q̄s prim⁹ fuit **Stepha-**
nus. imo z a quolibet passim sacerdote si-
ne distinctione. qz sic exiēbat humilitas
marie singularis. dū attendebat oportu-
num temp⁹ z locus. **Ihu.** Tua fruitio
sacramentalis/quo maria impleta est bo-
nis/exēplar erat z est oibz fidelibz/q̄ esu-
riant h̄ sacramentū z impleant bonis ei⁹
cū fidei certissime firmitate q̄ spem z dile-
ctionē opat. Deniqz q̄ non inuanum vel
omissionē z p̄tēptū gratiā hāc id ē eucha-
ristiā suscipiant. **Ihu.** Tua fruitio sa-
cramentalis/impleuit mariam prius bo-
nis q̄ obiret id est obuiāz tibi xp̄o iret z
assumeret in celū. **Hec** abhorret a pietate
fidei/q̄ tu bñdictus fructus vētris sui/
totus festiuus adueniens/dederit sibi (sic
postmodū dionysio in carcere) mysteriū
hoc corporis. dicēs. Accipe h̄ carā mea.
qd̄ mox p̄plebo tibi in regno meo vna cū
patre meo. **Ihu.** Tua fruitio/nunc est
matri tue regnanti in patria/copiosior z
audior q̄ si ipletio z toto ore dilatato. sz
suo mō videt fuisse mirabilior i via. Rō
qz difficilior. z in augmento meriti p̄pter
enigma fidei/maior. **Discipls.** Cōsen-
tio. **Magr.** Cōgaudeat igit z exultet sp̄-
ecclia/cū iocūdo pignozis amorosi p̄sola-
ta dono. **Ecce** em̄. emanuel id est nobiscū
deus. quāuis absconditus. quāuis vela-
tus tñ vere deus. **Cōpleuit** deniqz qd̄ ascē-
dens promisit. **Ecce** vobiscū suz vsqz ad
p̄summatiōez seculi. neqz iam est aut fuit
alia natio tā grādīs que habeat deos ap-
propinquantes sibi. sicut deus n̄ adest

nobis. z certe ip̄i nō sūt dñj. **Discp.** Stu-
peo tot⁹ mecū. z admiratōe suspendor. vñ
tal' q̄liter z cur hec grā. hec eucharistia hec
bona grā. **Magr.** mirari te ad infinita no-
lo qui sic voluit scire z potuit. **Di** em̄ q̄
cūqz voluit fecit. z q̄ fec̄ bñ fecit. **A**udit em̄
cūcta q̄ fecit. z erāt valde bōa. **Discipls**
Lur hāc mihi causāz induc. que gñal' est
ad oia. vellē vt ad p̄clarē z primorē cau-
sā hui⁹ sacramēti descēderes. **Magr.** **S**i
hec in p̄mis tibi cā n̄ sufficit. neqz si mille
alias assignauro poter' p̄tēptari. nec ad in-
telligēte lum̄ ascēdes. **Et** h̄ dictū sit vniūlr
p̄ omibz articlis fidei. **Uez** si qdē credere
oportet accēdēz ad deū qz est z qz mētiri
aut fallere nō p̄t. **Sz** in hoc sacramēto p̄-
cipue req̄rit firmissimū fidei fūdamētū
Alioqñ quicquid rōis inductū fuerit p̄
offendet z obruet q̄ edificet vl' ostēdet.

Discp. Credo sic ecclia credit. **Magr.**
Sta firm⁹ in hac certitudie p̄boz z secu-
r⁹ es. **Aut** si p̄pēdiōsi⁹ agere vis. dic ex to-
to corde xp̄ian⁹ suz. **Discp.** **F**iat assidue
dño p̄p̄tio. **Magr.** **Q**uid igit ultra pet̄
qd̄ erig'. **Discp.** **S**ane cupio vtrūqz in-
telligere quod credo. tñ ad p̄solatōez meā
tū alioz catholicorū fortassis edificatōem
sil' z hereticorū cōfutatōez. **Magr.** **C**ause
placēt si tenueris illd apli. **Nō** plus sape
q̄ oportet. **Sūt** em̄ diuisiōes gratiarum.
Ambulet vnusqzsqz igit put ei diuisit dñs
mēsurā fidei. **Hoc** in ex p̄sūtōez vl' intellētu
sacraz sc̄pturaz. **Hoc** vniuersaliter i oibz
opibz di' p̄siderādīs obseruari necē ē. **Nō**
q̄a phi n̄ fecerūt errauerūt i vanitatibz su-
is. z obscuratū factū ē ispiēs cor eoz. **S**i
militer z secte oēs hereticorū date ob hoc
in reprobū sensū. **Discp.** **D**abit de⁹ me-
liora nob q̄ credim⁹ vt in telligāus. nō in-
telligere volū⁹ vt credāus. **Magr.** **P**re-
posterus eēt ordo nedū i theologica sz in
oi gñalr disciplina nouiter accēdētū ad
discēdū. **Hoc** pitagoras. **B** plto h̄ sc̄i p̄res
pro cenobijs. hoc omnis scola nō discola
canit. **Hoc** rursus absurdū ē docētibz ne-
dēt sc̄m cāibz. ne spargāt margaritas āte
porcos. ne n̄ edificēt sed destruāt mēozes
illi⁹ sapiēt̄. **Q**ui erudit illuzozes ipse sibi
iniuriā facit. **F**uit notus mihi quidāz
scolasticus hñs deuotōis sp̄m. **I**ngesti
sunt animo suo scrupuli multi q̄stionuz
circa bñdictū hoc sacramētum. **P**etebat
instātia p̄tinua dissolutionez dubiorum

Se.

fide purgatos. couerte ad beatā beatariū.
Bariam. ppendens apte q̄ vez sit illud
 ecclie/laudantis eā p̄coniu. Gaude maria
 virgo cunctas hereses sola interemisti in
 vniuerso mūdo. phoz marie **Discipls**
Duo pacto sic. **Ag.** **Amiz.** qz ver
 bū verbo virgo p̄cepit. virgo pmāsit. hoc
 nos credimus. ipa p̄ exp̄ientia intellexit
Nihil v̄o scit veri q̄ doctrina exp̄ientia.
Hac solam h̄re dūce r̄ magistrā p̄fessi sūt
 phi. **Sic** dē tolle certitudinē exp̄ientie. tol
 le veritatē et /subuertit pariter oīs pho/
 phantium via vel inuestigatio veritatis
Tollit v̄o falsa. vel insufficiens exp̄ientia
 quā opinati sunt phi h̄re ḡnālē. q̄ ex ni
 hilo nihil fit. q̄ nō nisi p̄mixtione seruū
 homo fit. q̄ de? nec hoibz nec corpibz co
 habitat. cū ceterz sine nūero. q̄ oīa partus
 p̄ virginē nrām exptus/falsificat r̄ cōfun
 dit. **Discipls.** **Debat** ne maria rōnes
 alias ab hoc vnico partus exp̄imēto?
Ag. **Dabebat** p̄fecto p̄ sp̄m p̄pheticuz.
 tam suū q̄ p̄cedentiū patrū. q̄ sp̄s/ap̄tis
 sima luce/sup oēm rōnē vel demonstratio
 nē/haberi naturalr̄ possibilem/veritates
 nrē fidei certissime reuelabat. r̄ ad intelli
 gentiā collustrabat. **Discipls.** **Quid**
 queso dixeris? **An** b̄ta nrā videbat veruz
 corp̄ filij sui. dū ipm sacramētr̄ p̄fectū su
 mebat **Ag.** si d̄ v̄isōe sēsuali q̄r. n̄ ab
 oculis et? in via neqz nūc in p̄ria corp̄aliter
 p̄cipi p̄t vt hic ē **Intelligi** v̄o sic r̄ credi p̄e
 p̄t sic nec sp̄s oclō **Discipls** **Lofundit**
 bec intellectualis exp̄ientia sapientissima
 stultū phie p̄ncipiū velut in oibz **Sz** erat
 altera ne rō **Marie** p̄tra phos q̄ p̄ reuela
 tionem aut fidez? **Ag.** **Erat** p̄fecto.
 q̄uis ratōez h̄ac/etia ex natalibz r̄ metha
 phisicis officinis. r̄ nrā fides plurimum
 iuuaret r̄ illustraret **Discipls** **Affer** ob
 scuro ratōez v̄l moralē si habes. v̄l metha
 phisicā vel mathematicā vel logicalē vel
 legisticā /fm tres ptes phie **Ag.** **Ani**
 aduerte in p̄mis veritatē vnam. q̄ salubri
 ore q̄ solidiorē /null? vnqz phoz legitur
 posuisse nullus r̄te philosophātiū tradit
 vel necesse vel negasse. **Disc.** **Dape.** dic
 q̄ sit illa et si theologie cōsona sit. **Ag.**
 cōsona plane. **Est** aut̄ bec v̄itas. **Quic**
 qd̄ sit. fit p̄pter finē **Disc.** **Legi** eā i phi
 sicis r̄ methaphisicis ab **Arist.** legi ab **Anic.**
 legi a p̄metatore r̄ **Algasel** cū cetz sub hac
 sententia varie demonstratā. **Nec** vox vlla

exp̄ientie p̄sonatior inuenitur sz qd̄ ad rem
 nostrā? **Ag.** **multū** p̄ oīa **Primo** qz p̄
 sequēter oportet vt fm exp̄ientia vel exigē
 tiam finis /cete oēs cause tres habeāt mo
 derari. sic efficiēs causa. sit illa p̄ncipal̄ in
 strumētalis aut coadiuuās. **Itēz** materi
 aliscausa sit illa prima vel secūda vel terci
 a. **Rursus** formal̄ cā sit illa. p̄stitues. in
 formās. iherēs. aut solū exēplaris. aut ob
 iectalr̄ seu vitaliter inmutās. de q̄bz nō ē
 differēdū p̄ singula. sufficit applicare p̄pōi
 to. **Disc.** **Sufficiat.** dū p̄mit? ostēderz
 veritatē hanc theologie conformē esse.
Ag. **Nō** pōt ad p̄ns efficacius exēpluz
 lumi/neqz sublimi? q̄ in p̄stitutōe prima
 gerarchice policie. vbi seraphin supiores
 collocant r̄ imediatōres deo. qz bōitatem
 r̄ amorē dei primi? inspiciūt. q̄ bonitas r̄
 amor finis ē oīm alioz. **Ad** cherubi vero
 causa formal̄ vel exēplary spectat. sic effici
 ens ad potētiā in thronis designata.
Disc. **Legō** exēplū h̄ a diuysio tradituz
 simul r̄ deductū **Ag.** **Nūc** vero soler
 ter attēde p̄ re nrā demonstratōez moralem
Primo a fine p̄ stulticia nrā p̄tra mundi
 sapiētiā /que more golyad iugulat̄ eē suo
Portat insup litteras (vt **Urias**) mort̄ /su
 e. **Si** em̄cicta facta sunt p̄pter finē homo
 (cū bona grā phoz. si sūt hōies) n̄ erit ex
 cludend? **Flunq̄** em̄ vane p̄stituiti oēs
 filios hōim querit p̄phetic? phs h̄ a dño
 sic impossibile. **Est** igit̄ hōim finis aliq̄s
 r̄ hic qd̄dem supior ad bruta oīa. quēadmo
 dum p̄cellit ea rōe. q̄ dei capax ē r̄ p̄iceps
 esse pōt p̄ cognitōez r̄ amorē cū memoria.
Detior si n̄ **Arist.** inchoauerit dous li
 bros ab h̄ p̄ucto fm duplicem vim anime
 rationalis. voluntatis scz et intellectus.
In ethicis de volūtate. **Omnia** inq̄t bo
 num appetūt **In** methaphisicis de intellectu
Omnes inq̄t homies natura scire de fide
 rāt. **Lolligat** acriter vtrobz cōsequens
 deductō qd̄ aliud inueniē? p̄clusum /q̄
 hōies factos esse ad b̄titudies seu ad felici
 tatis p̄secutōem. **Hec** aut̄ p̄secutō /neq̄t
 haberi (sic primo dicebat) si oīa de neces
 sitate eueniūt. vtqz necessario si deus ne
 cessario agit ad extra. qz nulla causa secū
 da/est non sibi essentialiter subordinata.
Sz neqz p̄t vlla b̄tudo māere /si hōies
 vel infiniti ponūt actu. v̄l finiti sub vno
 intellectu. v̄l p̄ mortē totaliter deficientes.
 aut de beluis ad beluas fm aiām regirā

Discipulus. Urget vehemēter mo-
 ralis hec ratio cōmunes habēs pro omni
 secta cause ptes. dic logicalē rōez **Ma-**
gister. Accipe simul euz metaphisicali p
 maior i solidioriqz ppedio. Pono istam.
Deus est quo maius cogitari nō pōt. De-
 bet eam logicus addmittere. qm̄ ex eius
 pcessiōe nihil sequit̄ impossibile. Debz z
 eā metaphisic⁹ acceptare. q̄ ponit deū esse
 p̄mū in entibz. imo sup oīa quo nullū ma-
 ius esse p̄t. qz iā si esse posset. esset. cū in ne-
 cessarijs nō differat eē z posse fm̄ **Aristo-**
tilē z veritatē Pono z sequit̄ vtriqz logi-
 co z methaphisico **Cū** deus sit optimū z
 sūmūz in rebz z sup oīa. dicet̄ recte z crit/
 ens vniuersaliter pfectū. **Et** ne pcessum
 impediat. vel nōis equocatio. vel ignorā-
 tia. v oco ens vniuersalr pfectū. cui nulla
 deest perfectio. nec impfectio vlla adest.
Et hoc anselm⁹ sic explicat. **Ens** cui con-
 uenit oīs pfectio seu potē oīs pfectiōis
 denōiatio. q̄ melius est ipm̄ q̄z non ipm̄.
 id est vñ res pfectior d̄r z est simpliciter/
 si sibi pueniat illa denominatō pfectiōis/
 q̄z si careret illa. **Discipuls.** Nō video q̄
 liter i hac descriptiōe ens simpliciter pfe-
 cti/ debeat logic⁹ aut metaphisic⁹ dissen-
 tire tibi. cū nōia sint ad placitū. **Mag-**
ister. Vocamus ens tale deū. imo iam nō solū
 vocam⁹ cū logico/ s; ipi metaphisico ap-
 tissime demōstram⁹ qm̄ nata sp̄ incepit a
 pfectis. **Ideo** necesse est q̄ pur⁹ act⁹ pcesse
 rit oēm potentia. **Quid** aut̄ est pur⁹ act⁹/
 si nō ens p se z simpliciter dictū/ sine ad-
 ditiōe q̄cūqz. **Et** vtriqz pcessum est ab oī-
 bus esse. z esse deū. **Nā** si tale ens simplr
 dictū/ nō est ens/ qd̄ aliud esse pōt. **Si** lo-
 gic⁹ resoluit diffinitioēs suas ad aliqd̄ p̄-
 m̄ intellectū. illd̄ vtriqz necessario d̄r ens
 p̄mū z simplr. **Quicqd̄** em̄ intelligit̄ (ar-
 guit **Bonauētura**) intelligit̄ vel vt n̄ ens
 vel vt ens. **Hec** diuisio est p̄ imediata. z i
 p̄mo. p̄ncipio. scz vt ens z nō ens. cū pri-
 uationes z negatiōes neq̄ant intelligi ni-
 si p̄ habituz oppositū/ pus intelliget̄ ens
 q̄z nō ens **Si** aut̄ ita est/ oportebit q̄ ens
 intelligat̄ altero mō. vl̄ vt ens in potētia.
 vel vt ens in actu. p̄mixto potētie vl̄ sine
 potētie admixtione **Si** istud secūdū de-
 tur. hēt ppositū. qz illd̄ est de⁹. oportet aut̄
 q̄ ita sit/ q̄ potētia nō nisi p̄ actū cognō-
 scit̄. z q̄ si p̄ analogiā. **Et** z sequit̄ ex phi-
 regula logicali. si analogū p se positū/ po-

nitur p suo significato p̄ncipali. ita est p̄
 ma p̄a necessaria. de⁹ est ens. pcedēda taz
 a logico q̄z a p̄ho metaphisico. imo apd̄ hñ
 res verā terminoz illoz duoz notitiā. ens
 z de⁹/ dicenda est p se nota. nō min⁹ q̄z p̄-
 mū p̄ncipiū **Discipuls** Irrefragabiliter
 mihi vider̄ p̄lecti iuncto q̄ si ens in po-
 tentia pus dicat̄ intelligi. necesse est hoc
 fieri resolutiue p ens i actu. s; p̄ge z sequit̄
Mag- **ister.** Precorro. tu sequere. **Si** deo
 p̄p̄ent oīs denōiatō pfectiōis simpliciter.
 abiecta p̄sus impfectiōe. cū pfecti⁹ sit a-
 gere libe. p̄tiget̄. extra se. q̄z necitate nate/
 p̄uēit hec libtas do **Quāuis** ei libtas p̄ti-
 gentie/ n̄ sit pfectiōis simpliciter respectu
 finis. est tñ pfectiōis respectu ordinatoz i
 finē. qm̄ sine talibz medijs finis nedū ha-
 beri vel adq̄ri pōt s; obtinet̄ necessario. si
 cut est de deo. cuius pfectio nō dependet
 ab alijs extra se. alioq̄n n̄ essz p se sibi suf-
 ficiens. alioq̄n p̄trea nō posset esse bñis
 absqz creaturis **Discipuls.** **Fecimus** ab
 inchoata sacramenti eucharistie materia
 digressum/ plus mole sniaz q̄z p̄boz gra-
 uidū. nō tñ inutiliter ad exaltationē stul-
 titie. xpiane z sapiētiā mūdāoz **Mag-**
ister. **Quid** si voluerim⁹ traducere mathemati-
 cā ad rem nrāz **Discipuls.** **Vide** oro qd̄
 agas. qz nō hz eucharistie sacramentum/
 emulā acriorē. que per suas acrobologias
 id est demōstratōes potissimas/ z p̄ om-
 nes animi p̄ceptiōes/ oppugnare nos sat
 agit. **Cōstat** aut̄. q̄ si due q̄ntitates iuxta
 ponātur/ z neutra alterā excedat abe sunt
 q̄les. **Itez** si ab e q̄libz inequalia demas-
 que remanēt sūt ineq̄lia. **Tōm** ē mar⁹ sua
 pte. **Et** ita d̄ ceterz p se notis. **Eccē** p̄o cla-
 mat ista **Eccē** corpus hūanū solite q̄ntita-
 tis/ applicat̄ hostie puule nec tñ excedit vl̄
 excedit. **Mag-** **ister.** **Esset** vtinā nobis intel-
 lectual̄ isterigor eleuat⁹ sup fantasiā z ima-
 ginatōez/ qz admodū fuit i maria p̄spicu-
 um esset statim q̄ aduersus hoc sacramē-
 tū mathematice positōis nihil p̄cludunt
Possemus insup ex diuersis eloquijs fi-
 liarū mathematice que sunt **Arismetica**
Geometria **Musica** p̄spectia **Astrōomi-**
a/gratas accipe p nobis māductōez.
Sed ad p̄pendim⁹ satis sit hic explode-
 re que obiecta sunt p̄ distinctiōez quid est
 quantitatē applicare q̄ntitati. **Aut** hoc
 fit dimensiue. aut p̄mēsuratiue vel circū-
 scriptiue. z ita mathematicas p̄ceptiōez

3.

...nō localiter. quēdamo-
 ...quodlibet pte. nō localiter
 ...ad mathematicā. cū
 ...oculus fide purgari
 ...m̄ m̄sterm̄ inuener. D
 ...p̄tas nolle. q̄z mathematice
 ...ntelligi gere. Si filia ens est
 ...m̄ inuestigare licz vnde dicit̄
 ...ate virgine beatā. q̄llare in q̄
 ...etibus in signo virgins q̄llat̄
 ...vocat. Sicut rebus est **Albūm**
 ...obnegat̄ partū n̄r v̄gans. q̄
 ...cet partū deū. **Discipuls** **Quid**
 ...pro n̄r. f̄uoz fidei sonā. z ad
 ...onē p̄m̄ intēde docens quēdam
 ...qm̄ corpus/ alteri pollit comparari
 ...quāntum. qm̄ exēplū de aū rōnā
 ...l̄ d̄r. caret em̄ q̄ntitate. **Mag-**
 ...n̄ hoc p̄ p̄uentionē panis in corp⁹
 ...n̄lis accidētibz panis remanēt
 ...p̄ū corp⁹ xpi. nō ē bñic locumz in h
 ...p̄uentionē p̄rias. s; p̄ illas que
 ...f̄uoz d̄r. **Et** q̄ q̄libz p̄ panis tra-
 ...ficiat̄ est in totū corpus xpi. p̄ter
 ...ū d̄r in totū hostiā. z totū in q̄libet
 ...p̄o h̄o p̄uentionē ad locū d̄m̄nti
 ...p̄z n̄r. **Discipuls** **Esti** p̄teritū p̄
 ...he m̄m̄m̄a rem valde mirabile nō t̄
 ...n̄ deo impediūt. q̄z subit̄ sibi cū
 ...bare possit. **P̄ter** em̄ m̄m̄m̄ esse re-
 ...m̄m̄. in d̄a z potētia obediēt̄ aler
 ...coram q̄z v̄ctibus p̄tē. **S; d̄r**
 ...dicitur in p̄uentionē illa. qm̄ remanēt
 ...panis substantiā remanēt. n̄q̄z si
 ...et ad saluandū hec potē. **Mag-** **ister.**
 ...p̄o difficultoz z hereticos. n̄q̄z d̄m̄m̄
 ...p̄cellam. tñ q̄ tollit v̄o cōllētiā corp⁹
 ...n̄ q̄m in hoc sacramē. **P̄o** em̄ remanēt
 ...n̄r vel nō saluā d̄i v̄rī p̄m̄ actū d̄r
 ...l̄ d̄r n̄q̄. v̄rī d̄m̄m̄m̄ est panis n̄
 ...p̄o. s; saluā mō d̄r. **S; d̄r** itaqz p̄boz
 ...mathematicoz. imaginatōez. q̄z totum
 ...corpus l̄ctentim⁹ z certū. s; d̄m̄
 ...hostiā. ita q̄ p̄m̄ quāntas sit nō
 ...t̄m̄m̄ in loco. q̄z. p̄m̄ l̄ctentim⁹
 ...alū d̄r. est ad inuicē p̄m̄ in toto.
 ...p̄m̄ in d̄m̄m̄ panis remanēt. af-
 ...ficiat̄ v̄rī vel in d̄m̄m̄. sed p se
 ...d̄m̄m̄ n̄m̄m̄ p̄p̄are. **Qm̄** sicut
 ...sua accidēt̄ figurā. **Judicim⁹** nos

nō negamus. aut applicatio sit tñmō dif-
 finitive & nō localiter. quēadmodū aīa rō-
 nalis applicat corpori suo tota in toto. &
 tota in qualibet pte. nō localiter. Et sup
 hoc nihil ad mathematicā. cui deest intel-
 lectualis oculus fide purgat. vt possit di-
 uinū hoc mysteriū intueri. Dem^o queso/
 deū plus nosse. q̄ mathematicus naturalis
 pōt intelligere. Si filia eius astrologia/
 potuit inuestigare licz ymbrialiter & imp-
 fecte. virginē beatā. gestare in gremio pu-
 ez celitus in signo virgīs. quē aliq̄ Ihm
 vocant (sicut testis est Albumasar) Nō
 abnegem^o partū nre virginis. qz talis de-
 cet part^o deū. **Discipls** O miseris ista
 pro nūc. fauorē fidei sonātia. & ad defensi-
 onē ppiā intende docens quēadmodum
 q̄ntū corpus alteri possit coaptari/mō n̄
 quātitanuo. qm̄ exēplū de aīa rōnali nul-
 lū est. q̄. caret em̄ quātitate. **Aḡ.** Fi-
 at hoc p̄ p̄uersionē panis in corp^o xp̄i itz
 existēs accidētibz panis remanētibz. Ita
 qz iā corp^o xp̄i/nō ē hic locutus in hostia/
 p̄ dimēiones ppias. s̄z p̄ illas que panis
 afficiebāt. Et qz q̄libz ps panis/trāsub-
 stātiata est in totū corpus xp̄i. p̄pterea to-
 tū est in tota hostia. & totū in q̄libet pte. n̄
 plus hñs positionē ad locū dimensiuaz/
 q̄ aīa nra. **Discipls** Etsi presupponat
 hec rñsio tua/rem valde mirabile. nō tam̄
 ita deo impossibile. q̄n subsit sibi cū vo-
 luerit posse. Neqz em̄ mai^o estimo esse rez-
 murare in aliā p̄ potētiā obedientialem
 creature/q̄z rē ex nihilo pducere. S̄z qd
 dicitur fm̄ positionē illoz qui p̄tendunt
 panis substātiā remanere. tanq̄z sit facili-
 or ad saluādū hec positio. **Aḡ.** Imo
 p̄o difficultior & hereticalis. tuz qz danata
 p̄ eccliam. tū qz tollit verā existētiā corpo-
 ris xp̄i in hoc sacramto. Nō em̄ remanet
 via vel rō saluādi verā p̄ntiā actualē corp-
 is xp̄i/nisi qz trāsubstātiat^o est panis in
 ipm. s̄z saluat mō dicto Fallit itaqz phoz
 & mathematicoz imaginatio. q̄si totum
 corpus sit extensum & extensiuē sub dim-
 sionibz hostie. ita qz p̄pria quātitas/sit rō
 sibi essendi in loco. q̄si p̄pterea sit respect^o
 ad locū sicut est ad inuicē partibz in toto.
 neqz tñ dimēiones panis remanētes/af-
 ficiūt corpus xp̄i vel inherēt sibi. sed p̄ se
 stant/ab om̄i corpore separate. **Un̄** sicut
 dicimus/nos petrū videre/dū videmus
 sua accidentia vel figurā Ita dicim^o nos

videre corp^o xp̄i dū videm^o accidentia p̄is
 illi^o q̄ in ipm trāsubstātiat^o p̄uersus ē
Disc̄. Causam ap̄is cur p̄dict^o error
 dū putat ēē facilior d̄struit totā fidē hui^o
 sacramēti de vera existētia corporis xp̄i sub
 speciebz panis que non solum/figurāt sed
 continēt. Alioqn si nō p̄tinerēt/nō plus
 esset hostia adorāda q̄z petra defcti. q̄ xp̄m
 figurabat. Petra autē erat xp̄s ait ap̄tus.
Sic de figuris om̄ibz alijs. **Sic** de ima-
 ginibz & picturis & litteris/curreret argu-
 m̄tū Deniqz nec fides hēret meritum nec
 veritatē xp̄i p̄bum. nec efficacā ei^o sacra-
 mentū. **Aḡ.** Adde qz fieret iniuria p̄-
 dicatoribz p̄mitine ecclie/doctis ab ore p̄-
 prio b̄tē p̄ginis **Sicut** & paulus asserit se
 hanc veritatē a dño accepisse. Possē addu-
 cere mira sup hac trāsubstātiatiōe mon-
 strata per alia **Insup** māducere legi. vtri-
 usqz mira. exēplo ambrosij promptuz essz
Sed si sensus deficit ad firmādū cor sin-
 cerum sola fides sufficit. **Disc̄.** sufficit
 mihi plane. q̄uis claritas intellectualis ra-
 tionis addita sit deo laus & glia **Claret** ex
 fine qz institutū est hoc sacramētum/qua-
 tinus ostenderet deus immēsitatē sue po-
 tentie. **Incoprehēnsibilitatē** sue sapientie.
Inenarrabilitatē sue benignolatē. Et hec
 triplex rō est potissima. qm̄ i p̄fectōe final^o
 cause solidat. **Propterea** trāster te nūc ad
 declarandū copiosissimā vtilitatē hui^o sa-
 cramentiz postmodū regredi poterimus
 ad ceteras q̄stioēs/ si fuerit insinuati fru-
 ct^o (o b̄ndictissima p̄go) b̄ndictū fructus
 v̄trū tui. vñ crebro ceciniſti magnificās
 cū exultatōe sp̄is ad supmentales excess^o
 rapta. **Esurientes** impleuit bonis. & diui-
 tes dimisit inanes. **Aḡ.** Esuries i p̄-
 mis necessaria nobis est. si tāt^o querius i-
 pleri bōis. **Disc̄.** Sic putādū. S̄z qd
 impedit aut qd inducit hāc esuriez ap̄ire
 paucis non postponas **Magister** S̄z
 quid obstabat filijs isrl/ ne manna sapet
 eis s̄z verteretur in nauseā **Discipulus**
Murmur impbum & ingrātū qz deside-
 rabant carnes allia. porros. & pepōes egypti.
Magister Laueam^o siles fieri. gu-
 states quippe tam vilibz egyptiace t̄bro
 sitatis escis desipit omnīs cibo sp̄ual **Esu-
 ries** itaqz causat ex euacuatōe stomachi a
 noxijs humoribz hanc p̄o paupras sp̄is
 facit. **Exemplū** habetur xp̄i crucifixi. nō
 vult bibere. vinum secularis delectatiōis

qz mirratū. qz felleū. qz acetosū ē spū **D**ic
cū ps. Renuit solari anima mea **H**eor
fui dei z delectat sum. **R**ursus ipe timor
dñi reuerēcial/obediēs z hūilis/opaf esu
riē sanctā. qz sanctā a seclō inanitatē **H**i
titas p̄trea cū pietate/tollit vit⁹ amarissi
mū rancoris z inuidie. **S**ciētia p̄o cū lu
ctu purgat z abluir vasculuz cordis a sin
thomatibz z fetozibz p̄teritoz criminum
Conferē p̄inde fortitudo sanitatis in spū
vñ p̄surgit esuries z sit⁹ iustitie. **E**t vbi iu
stitia si in hoc defuerit sacro: **D**eniqz p̄ qz
dixerat p̄pheta de male hūitibz **O**mnē escā
abominata est aīa eoz **A**ddidit clamaue
rūt ad dñm. **S**equit⁹ **H**isit verbū suuz z
sanauit eos de interitōibz eoz **E**t qñō sa
nauit: nisi qz fastidio pereūtē recreauit
appetitū. **I**deo sanauit. qz n̄ in solo p̄ae vi
uit hō sed in omī p̄bo qd̄ p̄cedit ab ore dī
At vbi mittit istud p̄bz p̄ntial⁹ alibi qz
apud hoc sacramētum. **D**esit igit̄ iera de
fidia q̄ sibi noxios exindi gestiōe hūiores
attulerat. cū p̄ exercitiū calor nō acuit in
spiritu sed laquescit. **A**lit rādē masticatō
p̄ integros z fortes meditatōis sancte dē
tes q̄ fiet vt cibz ita rumiatuz /pl⁹ sapiat
pl⁹ appetat. ac pi n̄ pl⁹ nutriat **S**uffece
rit hic p̄ p̄nti dragma p̄ salterij marie su
per hac cordula **E**suriētes impleuit bōis
p̄ notulas cētū **P**orro sup̄ sunt lōge pla
que certis ex causis/censeo z uenietuz p̄
soliloquiū qz p̄ alloquiū n̄m meditando
esse/ vel qñtū n̄ra p̄saltes ipetrauerit p̄tē/
planda **T**u interim frat̄ tecū habita. p̄/
modū fiet dū reditus erit nob̄ /ad cōmūe
colloquiuz doctrinal⁹ apertio sup̄ omnibz
in soliloquio personatis **D**iscipulus
Longanimis ex pectabo.

Finit p̄mus tractatus

Sequitur alter solilo
qu⁹ multa varietate distinct⁹. **E**t sunt in
eo pticule quasi notule cantabiles cētene
vel vltra. p̄ loco peregrinationis mee.

Magnifica anima mea dominū
dū clauso/ortuli nostri florent⁹
hostiolo vacāus a seclō. dū nll⁹
obstrepit aliēus. **L**oqr̄ nūc ad
cor tuū. dica **M**agnifica p̄cor aīa mea do
minū. **M**agnifica qm̄ magnifice fec⁹ **E**su
riētes em̄ impleuit bōis. **D**edit nob̄ panē d̄

celo p̄m sub ymbraclo sacro sancti eucha
ristie sacramēti. **D**edit z nob̄ abūde omīa
ad fruendū in hoc benedicto fructu vētr⁹
tui. **O** benedictissima femiāz. **F**as tibi ē
o aīa mea fas gliari z ex toto dicere **S**ub
ymbra illi⁹ qz desiderabā sedi z fruct⁹ ei⁹
dōcis gutturi meo. **S**ede igit̄ solitaria. se
de z sile. z lena te sup̄ te. sede p̄ hētē nō per
torporem. dē⁹ implebit desiderū tuuz in
bonis/desiderabas dilectū ex dilectō. dile
ctū p̄ amorē amorosissimū **E**cce sub. ym
bra istius sedes sub sacro eucharistie sim
bolis. os aperi per auuiditatem deuotiōis
et attrabe spirituz caritatis. **D**ilata os tu
um per desiderij feruorem. **I**psē fm̄ pro
missum suum complebit illud. **E**t quibz
implebit. **P**lane fructu eius qui dulcis
erit gutturi tuo **S**it o aīa mea gutt̄ tuū/
sic dilecti tui/suauissimū. **N**oli cadere in
maledictionē raliū qles p̄pha detestatur.
Sepulcrū patēs est gutt̄ eoz. **L**aue fetō
res horridos exalare criminaliuz sepul
croz. **N**oli scatere tetrīs d̄tractionū. aut
q̄rūlibz spurciāz/cadauerosis seditati
bus z p̄mibz. **S**it purz sc̄m. nitid⁹ oleo
letitie guttur tuū. **S**it vinū optimū. dig
nū dilecto ad bibēdū z labijs illi⁹ z dētibz
ad ruminādū. **E**xperies certe vicissitudi
nē dilecti. qz dulcis est gutturi tuo fruct⁹
ei⁹. **F**ructus iste si nescis (o aīa mea) fru
ctus est triū seminū. **T**ricesimus incipi
entibz. **S**exagesim⁹ p̄ficiētibz. **L**ētesim⁹
p̄fect⁹. **S**eminat⁹ fuit in terra/n̄ exulta
vel apta. s̄z fuso t̄mō imbze celit⁹/cū vo
to spūsc̄i viuificozqz calore. decoctus fuit
meridiano sole passiōis. **D**at̄ tibi nūc ve
lat⁹ nebula **D**ixit sapiēs qz in festinatōe
nebule/ē oīm medicina. **S**uscipe letitē.
sedevacās tibi z sibi soli **S**ēties affirmo
qd̄ sapiat p̄bū illd̄ **E**t fruct⁹ illi⁹ dulc⁹ gut
turi meo. **B**ustab̄ itaqz o aīa mea qm̄ sua
uis est dñs. gustab̄ bonū p̄bū eius z p̄tu
tes fusi sc̄i. credes sapiētie de se illa p̄co
nifanti. spūs me⁹ sup̄ mel dulc⁹ z heredi
tas mea sup̄ mel z fauuz. **L**urres post ex
hortatiōes. **T**ransite ad me oēs q̄ p̄cipi
scit⁹ me z a gñatōibz meis adimplemini.
Surge p̄p̄tea o aīa mea. **L**urre. ecce tra
hit te dilect⁹ tu⁹ p̄ se. **T**rabētē seq̄re. secu
ra sede sub ymbra sacroz eucharistie ve
laminū. **E**xperies sane. ḡtulabūdaqz cant
tab **E**t fruct⁹ ei⁹ dulc⁹ gutturi meo **B**usta
to fructū dulc⁹ aīci tui **Q**uid sup̄ o aīa

A

mea q̄d dicit. quid speras. q̄d gemis? **A**c
cipio furtive venas susurrj tui. clamās
introitus cū silētio **S**itio. **I**ntroducat
me rex in cellā vinariā. post cellaria fru-
ctus sui **E**n ipse est vitis vera. cui⁹ vinuz
generat virgines. nec solū generat s; im-
pregnat. **D**et ipse vinū illō. det bibere so-
bria ebrietatē spūs. **I**ntroducat me in cel-
lā vinariā. **Q**uid tibi vis o aīa mea? **D**u
dū dixisti post petitiū osculū oris sui **H**e-
lioza sunt vbera tua vino. **E**t itez. **D**eo
res vberz tuoz sup vinū. **C**ur nō vinum
petis? **S**z pro te mibi rīdeo. qm̄ ipse ti-
bi est lac z vinū. siq̄dez. z vbera eius sunt
botri vine. loquitur quoq; bibi vinum
cū lacte meo. **V**ocat isup **C**omedite aīci
z bibite z iebziamini carissimi. **D**octe
fac. **D**anima mea. inuitata n̄ abnegas.
nō dissimilas. nō caularis **D**ulez fuit fru-
ctus eius gutturi tuo. q̄ris sitiens z vo-
cata bibere vinū dīne suauitatz post vbe-
ra zolantis humanitatis. petis impleri
q̄d seq̄tur **I**ntroduxit me rex in cellaz vi-
nariā. **Q**uid agis aīa mea quenā hila-
ritas vultus. q̄s tremulus z honor⁹ octo-
rū nitor. quīnā oīs gestus. oīs alacritas
letitia simul z voluptas? **Q**uid siles. q̄d
q̄si spasmata stupes? **V**ere zgnosco q̄a ī
troduxit te rex in cellā vinariā. ordinauit
in te caritatē. imo caritate vulnerauit te.
Imo caritate si dīci pōt. sicut sine mō. sic
sine ordine dedit. **H**inc mod⁹ dilectiōis
tue nō h; modū. hinc tota liq̄scens. tota
collabēs. tota te nō sustinēs / suspirabun-
da susurrans. **F**ulcite me floribus. stipa-
te me malis. qz amore lāgueo. qz vulnera-
ta caritate ego suz **H**editor ego mecū.
dūmō te talē inspicio **D** tristis nup an-
xia z paup aīa mea) quanta z q̄lis sit. hec
dextre dei sponsi tui mutatio mirans z
ego tecū recognosco **I**taq; lib; exclamare
D q̄ bonus z suavis est dīne **I**hu xpe spi-
ritus tuus. q̄s viuus z efficac sermo oris
tui. qui in cenaculo grādi strato ecclie tue
syon. panē z vinū corporalis edulij / zuer-
tit in fructū lucē aīaz / corporis z saugui-
nis tui. **S**iq̄dē sermo ille. verba ista que
locutus es. spūs z vita sunt. **V**ere spūs
z vita. vñ vite talis effectus / est exoz? in
te o aīa mea **Q**uid reliquū est o anima
mea. fulcita es florib; scōz desiderioz. sti-
pata malis ordinataz affectionū. sub ex-
pectatione futuroz p̄mioz **V**ideo q̄s bñ

tibi sit. nō deserūt te collabentes dilectus
tuus. **I**ndicat hoc tuū velut aure tenuis
suspiriū **L**eva eius sub capite meo. z dex-
tera illius amplexabitur me. **E**cce iā fru-
ctū edere nō q̄ris suauē gutturi tuo. non
cellā vinariā introire. non fulciri florib;.
nō stipari malis. sed tota in totū lapsa et
collapsa. tota zplectu suauissimo. serenissi-
mo z casto in eius sinu zlopita q̄scis
D q̄s bñs z efficac z felix est cū iste fru-
ctuosus **V**inū est vinacissimū corporis
z sanguinis tui xpe **I**hu. **V**n talis zpa-
rat effectus. talis relectio. talis dormitō.
quies talis in pace ī idipm. **A**uero q̄s
breuis hora. **D**ic obsecro te benigne ihu
(**S**ic em̄ innuere videt aīa mea) **D**ic p
amores tuos q̄d seq̄tur **A**diuro vos filie
ihrlm p capreas ceruosq; cāpoz / ne susci-
tetis neq; euigilare faciāt dilectā / donec
ipa velit. **D** q̄s bñ sibi met z mibi excidit.
siue excedimus deo. x̄bū (o **P**aulē) sum /
ma suauitate r̄fertū. siue sobriū sum? vob
x̄bū heu erumna miserie repletū. qz reple-
tur hō multis miserijs dū redit ad se. dū
redditur ipse ad terrā miserie z tenebray.
ab illa qua interim quiescebat in regiōe
viuoz. **S**ic o aīa mea. suscitauit te vi-
ta immortalis. resorbuit te ad se pōdus
corporis. **C**orpus itaq; quod corrupi-
tur / aggrauat aīaz. **L**anguida prozsus z
vulnerata charitate / vigilas **T**u suspen-
sa / respectas vndiq; forte redeat ad te di-
lectus tu⁹. **C**ui⁹ adhuc calore tepet lectu-
lus n̄ floridus. **D**irig; aures ad oēm so-
nitū vel flatū seu sibillū aure tenuis. **S**i
forte audiat in silentio voz optata dilecti
tui. **F**alloz aut in somnis vigilo. si nō ita
res se habeat. **N**ō ei poterat zelotes ami-
cus. minus amare q̄s amica. nō impar eē
ad amor; vicissitudinē. **N**ā audio clamā-
tē. vulnerasti cor meū soroz mea **Q**uid
igit; **C**ōsiderās ego amorē spōsi ī sceleri
reditu. laudo pariter vigilantiā sollicitudi-
nis tue o aīa **E**rat adhuc delōge salies in-
mōtib;. transiliēs colles alacer z hilaris
cātitas pre amore **S**ēlisti zrinuo distāz
adhuc vocē z exultationez. **E**xilisti ilico
tremefacta z dixisti. **V**ox dilecti mei est.
supplendū quā audio. **V**ox sonora. cui⁹
auditu resurgunt mortui. nā qui audie-
runt. viuunt. **E**t nonne te mortuam indi-
cas o anima aut certe mortue similit. dū
amic⁹ abesse putat; **N**on auertas inquit

ad mediū. 7 quo ad finē seu terminū. que
 tū tria reddūt ad se ipas velut in mysticū
 circulū. vt sit consumatio in vnū. Oblatio
 siquidē incitata est in cruce. facta deo sa-
 crificiū. Viaticū. pducit hoīem ad termi-
 nū. Cōmuniō tenet interim. p̄imos hic
 in ynū. **Q** si habeam? amicu. ad quē va-
 dam? media nocte p̄ntis misie 7 dicam?
 ei Amice cōmoda. i. mode da mihi tres
 panes. **Q** vtinā instātia vict? det q̄t quor
 habemus necessarios. 7 esuriētes implea-
 mur bonis. **S**tudiositas nescio an cu-
 riositas ordinari meditat? cuilibz horuz
 triū/ fruct? duodecim. sub mysticis assig-
 nationibz in scripta. **P**rīmo de nūero. xij.
 panū p̄positionis in antiq̄ lege. **S**ecūdo
 de nūero. xij. panū in euāgelio scz septem
 7 q̄ngz. duplici refectiōe. **T**ertio de fon-
 tibz. **H**elym. quasi totidē refectiōibz. q̄a
 nihil phibet oē qd reficit panē dici. **D**icif
 nanqz a pan qd est totū. **D**oceat nos hec
 petitiō cū sua glosa. panē n̄m q̄tidianuz.
 7 sup substantiālē ponit lucas. da nob ho-
 die qd mirādū si fōtes nōiauerim? p̄as.
 cū de lachrymis testat p̄s. **F**uerunt mi hi
 lachryme panes die ac nocte. **E**t alibi de
 cinere. **L**inere tanqz panē māducabaz?
Bn suggeris 7 suades o aīa mea. suffece-
 rit ista tetigisse p̄ ordie caritat? p̄qz inua-
 mēto memorie/ in studio meditationis.
Lām apis p̄spiciuā. **N**escit amor ordinē
 talē inseq. nescit coartari. **O**rdo suus est
 hic ordinē nō seruare. **P**ergit quocūqz ra-
 pit. ducit aut impellit aut agit sp̄s. q̄ vbi
 vult 7 qū vult spirat. nā 7 rote sanctarum
 scripturarū. mouebant fm impetū sp̄s.
Sps em̄ vite/ erat in rotis. 7 cū elenatis
 aīalibz elenabant p̄ p̄replationē. cū stāti-
 bus stabāt p̄ distinctionē. 7 cū ābulatibz
 ābulabāt p̄ opationes. **S**eq̄mur quo
 rapiat feruor sp̄s. **O**rem? vt olim q̄si nū-
 suri do. **P**rebe fili mi cor tuū mihi. vt ita
 p̄ mensura metri. prebe cor tuū mihi fili.
 respōdeam? **A**ccipe p̄ q̄ vis. fer rape duc
 age. defluat a se 7 ferueat ad te. **E**stuet ebri
 a mēs in suū p̄uersa furore. **S**cis aīa qd
 seq̄tur sub triplici similitudine sol? nota tibi
 7 mihi. **A**rr. par. fax. dux. lux. frux. rex. q̄qz
 lex. lanx. **C**oncernūt he dicitōes triplicate
 tria diuinis appriata p̄sonis. **S**olicitudi-
 nē iterim nocturne vigilie t̄namus. soroz
 aīma dū puērit germāus n̄ p̄quesitur?
 more suo p̄ dialogū seu dragma/ va riā

d'erit sermo. **P**oterit nihilominus n̄ri p̄/
 modū p̄iceps esse secreti. **E**suriētes imple-
 uit bōis. **V**olēs reficere bēign? **I**hus bo-
 nis/ nō q̄libuscūqz sz eternis/ cibo qui nō
 perit/ pane q̄ dat vitā mūdo/ calice nom 7
 eterni testamti/ p̄dicabat dicens caro mā
 vere ē cibo. et sanguis me? vere ē pot?. **L**i-
 tigabāt ergo iudei. **L**ōpescuit eos. **N**olite
 iqt murmurare. **N**emo vēit ad me nisi p̄
 me? q̄ misit me traxerit eū. **H**ira serētia
 tua x̄pe si iūgat cū altera silr tua. **N**ēo ve-
 nit ad p̄ez nisi p̄ me. **D**ic nob p̄ benigni-
 tatē vitat? tue. q̄l iste sit circul? q̄l giratio
 qual circuit?. **N**emo vēit ad me nisi a p̄e-
 tract? **N**emo venit ad p̄ez nisi p̄ te. **A**tue-
 ro sic ē. **N**emo venit ad filiū nisi repletus
 bōis sp̄sūsci. **N**ull? dat sp̄m̄scm̄ filio i di-
 uinis/ nisi p̄. **N**ō pōt igit venire ad filiū
 nisi cū sp̄sūscō qz dat ei p̄. **H**inc ē oōo x̄pi
 ad patrē vt dilētō inqt qua dilexisti me sit
 in eis 7 ego in eis. mira circum incessio.
Rursus ip̄e fili? nō redit ad p̄ez nisi per
 sp̄ritūscm̄ quē spirādo reddit p̄ri/ felici et
 inenarrabili id ē n̄ narrāte circlō. dat spi-
 ritūscm̄ mentem qz inhabitat nūc filio a
 patre nūc p̄ri a filio. **P**etebat hūc circu-
 lū qui philosophās dicebat. **D**a fōtem lu-
 strare boni. **S**ic intelligit illō de sanctz a-
 nimabz/ q̄s lege benigna ad te p̄uersas re-
 duci facias igne reuerti. i. ignea caritate
 sp̄sūsancti. **C**onfōne ad illud. **E**ccl̄ast̄. **D**i-
 rat p̄ meridiē 7 p̄git i circuitu lustrās vni-
 uersa sp̄sū celestīū terrestriū sz infernoz
 qz flectit ad adlōz motu vel obliq̄ vel rēto
Ambulāt impij in circuitu sed circa se
 recurui sunt. **R**efert oīa ad se. nihil dili-
 gunt. nihil agūt nihil timēt nihil fugiunt
 vel odiūt nisi p̄pter se. qz se suū finē statue-
 rūt. **S**ūt gñ? sathā q̄ circumiit terrā 7 p̄ ā-
 bulauit eā. q̄ circuit q̄rens quē duoret?
Per ābulabat 7 **I**hs hierico. circumibat ci-
 uitates 7 castella. **A**udis ex suis ynū p̄ā-
 bulatē i inocētia cordz sui i medio dom?
 sue. nā 7 dñs in circuitu ppli sui. **C**ircuit
 igit iust? 7 p̄ābulat. sz circa deū. circa cētz
 illi? intellectualis spe. cui? cētz ēybiqz. cir-
 cūferētia nūscqz nisi in se. **D**efit se iust? ni-
 hil refert ad se. sz ad deū. nihil amat. nihil
 agit. nihil desiderat nisi p̄p̄ deū. imo nec
 se vult eē vel viuere vl? bñ eē/ nisi ad deū 7
 p̄p̄ deū. **I**ntelligit aīa circuitū. 7 circuit?
 attēdas effc̄m̄. **P**aupes i se/ dītes i dū. re-
 plēt bōis. qm̄ p̄itas ē i circuitu suo lum̄ 7

R.

S.

Tractatus IX.

reſes. **D**ivites nō in deū ſz in ſe dimittū
tur inanes. qm̄ vniuerſa vanitas oīs hō
vinēs. **D**ormierūt ſomnū ſuū. z nūbīl in-
uenerūt oēs vīri diuitiaz in manibz ſuis
Stulte. hac nocte morier. aīaz tuā repe-
tent a te. z q̄ congregaſti cui⁹ erūt. **Q**uere
bam aliquñ paup z eſuriēs. **I**ndica mihi
quē diligit aīa mea vbi paſcaſ. vbi cubes
in meridie. volebā paſci cū paſcēte. deſce-
re cū cubante. nolebā vagari. i. vane agi/
in circuitu impioꝝ. nolebā egredi a ꝑſpe-
ctu dñi. horrebat anim⁹ paſcere bedos ſe-
tidos ſenſuū meoꝝ circa tabernacula pa-
ſtoꝝ abynitate diuiſoꝝ. **I**nuitabat me q̄
dicebat. venite ad me oēs q̄ laboratis z
onerati eſtis. ql̄is heu ſum. pollicebat re-
pletionem in bono. **E**t ego inq̄t reficiam
vos. **O** plena reſectio. **S**upaddebat de-
q̄te. z inuenietis req̄e aīabz v̄ſis. **V**ene-
rat aliquñ timor z tremor ſup me z ꝑterēt
me tenebre. **H**e q̄ſerit aliq̄s vñ: qm̄ vidi
in iqtatem z ꝑtradictiōem in ciuitate ba-
bilonis. z dixi. **Q**uis dabit mihi pēnas ſi
cur colūbe. **H**e ſūt ſuaue iugū xp̄i z on⁹
leue. q̄ tor⁹ colūbin⁹ eſt. tor⁹ miſz z hūilis
corde. **E**xpectabā eū q̄ ſaluū me fecit a pu-
ſillāimitate ſpūs z tēpeſtate exorās. **V**elo-
citer exaudi me dñe. defecit ſp̄it⁹ meus.
Defecit ꝑze inopia cibi z pot⁹ in regione
lōginq̄ diſſimilitudis horroꝝ z egeſtat⁹.
Sic volebā. ſic expectabā. ſic orabā. **T**u
ꝑo hō vnamimis. vetus hō. qz fact⁹ eras
vt eſſes vnamimis. dux me⁹ z not⁹ ꝑ ꝑre-
miā ſenſibiliū ꝑgnitionē. q̄ ſimul mecum
dulces capiebas cibos ſacramentalis de-
uotōis. ꝑmunicatōis. i. domo dñi domo
orois ābulauim⁹ cū ꝑſenſu. **E**t heu quale
nūc z hic diſſidūz. **U**ciat mors ſup illos
vñ ſcādālū tale venit. **D**escēdant in infer-
nū viuētes. z fundit⁹ pereāt quo ad demo-
nes. aut ſi ſunt hōies vt corrigant ne i in-
fernū descēdāt morietēs. **D**etruserūt euri-
dicē meā mentē meā apd inferos. colloca-
uerūt me in obſcuris ſicut mortuos ſecti.
Querebā elōgare ſclm̄ z manere in ſolitu-
dine. ſz ingēti mole fantaſmatū depſus/
corruit z duriter alliſus ſuz. **D**imerſit me
tēpeſtas aq̄ fluctuātūz deſiderioꝝ. abſor-
pſit me profundū curaz. ſupeſt vt vrgeat
ſup me puteus os ſuū vtriuſqz mortis.
So tu benigniſſime de⁹ emitte manuz
tuā de alto. eripe me de aq̄s ml̄z. de lacu
miſie z de luto ſec⁹. **D**a dexterā miſo. z te

cū me tolle ꝑ vndas. **T**ube me dñe venire
ad te ſup aq̄s fantaſmatū. ſac ſolidū lit⁹
eternitat⁹ attingere. **R**eputabā cū ſpū
meo. **U**ñ mihi talis oppſio. tāta dōpſio.
q̄ mēz alacri volatu. irruētia vndiqz fan-
taſmata / trāſuolare nō ꝑualeo. **E**cce q̄ti-
die / paup z eſuriēs. ad miſaz ei⁹ ſacramēta
lē accedere ſarago. obedire volo ꝑcept⁹ ſa-
lutaribz dina iſtitutiōe format⁹. z dico.
Panē n̄m q̄tidianū da nob hodie. **D**at.
Accipio. **N**ō ſentio me repleti bonis. di-
mittor inanis. fame. ſiti. maciez ꝑſumoz
z laboro. **U**bi q̄ vox tua xp̄e. ſi vocat⁹.
ſi laborās onerat⁹. ſi veniēs ad miſaz tuā.
nō inuenio refectionē. v̄tinā n̄ defectiōez.
Terret me heu nimis tua ꝑ os ꝑphetiā
iꝑcatio. **D**ederūt in eſcā meā ſel. v̄tiqz ſel a
maricatōis vicioꝝ. z in ſiti mea potauerūt
me aceto. qd̄ z acerbū ē. z frigidū eſt. ꝑ in-
deuotōez. necnō obſtupescere dentes co-
git meditationū. ꝑ abominatiōez. de qua
ꝑpha. **O**m̄ eſcā abominata ē aīa eoz. **U**e-
re. ve. qd̄ ſeq̄t. fiat miſa eoz corā ip̄is in la-
queū. v̄tiqz ad maledictiōez. r̄ū. qz neutra
tolerabilis eſt a reproba creatā. **L**ōſulti⁹
ē niti ꝑ ꝑnitiaz eſſugere. q̄s curioſi⁹ diſcite
re vt eſſari velle. **D**a beata ꝑgo ꝑphetiſſa
mea. da nūc ap̄ire miſterū ꝑbi tui. **E**ſuri-
entes iꝑleuit bonis z diuites dimiſit in-
anes. **H**eſa iudeoꝝ erat miſa legalū. oīm
ſacriſicōꝝ ſuoꝝ. oblationū. victiaz hoſtia-
rū. ꝑmiciāz. dciāz. holocaustoꝝ. vñ iꝑle-
bant ſac̄doꝝ. **U**iebāt cū ceter⁹ q̄s ꝑ ta-
lia ſac̄ficari dicebāt. **U**icit ſum⁹ ꝑōtiſer z
ſac̄dos in eternū. **I**hs xp̄s ſm̄ ordiñē mel-
chizedech. panē z vinū obtulit. **F**ecit ceſſa-
re ſacriſicia cū cerimoniz oībz. nō ſoluē-
do ſz iꝑlōdo legē. **N**ō inq̄t veni ſoluere le-
gē ſz adimplere. **T**ras iꝑt vmbra figuraz. lux
ꝑitat⁹ emicuit. viſificauit xp̄s qd̄ predictit.
Auferet a vob regnū dei. z dabit gen̄i faci-
enti fruct⁹ ei⁹. **R**elinq̄t vob dom⁹ v̄ſa deſ-
ta. **H**oc iꝑcabat ſeu ꝑdicebat allegat⁹ ꝑro-
pheta. **F**iat habitatio eoz deſta. **L**ōſonat
oīs cer⁹ ꝑphaz / ſup ablatiōe iugis ſacriſi-
ci. ſup ceſſatiōe legalū ꝑ mortē xp̄i. **H**oc
idē teſtat⁹ effectus. **H**oc dedit xp̄s intelli-
gi pendēs in cruce. dixerat. **S**itio vt iꝑle-
ren̄ ſcriptē. **D**ederūt in eſcā meā ſel. z in
ſiti mea potauerūt me aceto. **U**ide mirabi-
lē corꝛeſpondentiam ad ꝑphetiā inductā.
Continuo xp̄s dicit. **L**ōſumatū eſt. q̄-
re: qz oīa que de eo ſcripta erant / ſineꝝ ha-

bebāt. Veritas veri sacrificij / vmbra tile
 psumauit. **H**oc in spū preuiderat q̄ di
 cebat. ois plummatois vidi finem. finis
 itaq; legis / xps. fm aplm. Dedit ille man
 datū dilectōis latū nimis. latū ad deū ad
 primū. ad amicos et inimicos. et ita latū
 vt ab eo et i eo pederet ois lex et pphete. qz
 finis ois legis dilectio. **T**ūc ablatū est a
 iudeis regnū dei. **V**oluerūt pstituerē iu
 sticiā legis. i. in ea continue stare. abijciētes
 grām dei nō pstitērūt. ipm velamē oculo
 rū. et importabile legis iugū tenere sup se
Utaq; regnū dei (dicēte Dionysio) est
 ois finis. et ois ordinis et legis et ornat⁹
 distributio. **R**ecēcerūt a se q̄tuor ista iu
 dei. reijciendo xpm. in quo. p quē. et ex q̄.
 et a q̄. ē ois finis. ordo. lex et ornat⁹. **D**na
 tū intellige quālibz in re q̄libz idinatōez
 quā indidit sapiētia. disponēs oia suauiter
 in finē suū. fm lege a dō et ordinē inter
 se mutuo pstitutos. **U**ndē nō o benedi
 cta in mulieribz / notatā olim circa te def
 tione hanc inuenim⁹. **R**emanserat puer
 ihus in iherl'm. q̄sit⁹ p triduo magni mi
 llerij. **I**nuentus est in templo sedens in
 medio doctorū. de lege disputās et rūdēs
Et de q̄bz arbitrādū est q̄stionibz / nisi de
 tpe aduent⁹ messie. et scrip̄az impletōe.
Voluit ipse benignus filius tuus **V**
 virgo benigna virgo bñ ignita. **V**oluit
 benigne facere bona voluntate sua tibi.
 deseruit l'alē syon / cū sua iherl'm. **D**escen
 dit cū **J**oseph et tecū in nazareth floridā
 nō vetustā. et erat subditus vobis. in q̄bz
 mystica iā syon et iherl'm residebāt. **H**an
 sit annorūz spacio. xvij. q̄usq; baptisma
 sumpsit anno. xxx quousq; cōsummaret
 op⁹ ad edificationē celestis iherl'm q̄usq;
 acceptaret deus sacrificium iusticie. sacri
 ficium spiritus contribulati christi obla
 tionōes. **D**emum in hoc vnico sacri
 ficio holocaustum et vitulos typico / sup al
 tare crucis imposuit. **I**ntrouit semel in
 scā scōz. eterna redēptione inuēta. facta
 est hostia peccati. **D**amnauit de peccō pec
 catū. libauit eccl'iaz suā ab intolerabili iu
 go tot sacrificiorū. que neq; perfecta / neq;
 plena neq; placita p se erāt. sed nec placita
 reputabat ea dñs ex bonitate offeren
 tiū. ppter maliciā studioz suorū. **L**ege **J**
 saia. psalmos discute. nihil aptius inue
 nies q̄ reprobationē et abominationē. cū
 phibitiōe sacrificiorū. si ad lrām (put ac

cipiebāt tūc iudei) referāt. **P**m si voluist
 ses ait dauid sacrificiū dedisses vtiq; ho
 locaustis non delectaberis. **E**t alibi. voce
 dñi. **N**ō accipiā de domo tua vitulos ne
 q; de gregibz tuis hircos. cū ceteris sine
 nūero cadētibz in hāc sniaz. **S**acrifici
 uz nihilomin⁹ expetit dñs s; q̄le figura
 bāt sacrificia illa. nō lra s; spū. **S**ignifi
 cavit hec sacdos n̄r vnic⁹ / dū predicaret
 oblationē purā pfectā et placitā / corpis et
 sanguinis sui. **V**erba q̄ ego loquor inq̄t
 vobis / spūs et vita sunt. **E**t p̄us ad sama
 ritanā. **D**eus spūs est. et deū oportet ado
 rare in spū et v̄itate. **C**ū igit o aia mea sis
 spūs in carne. qd pueniēt⁹ q̄z vt sacrifici
 uz tuū esset spūs in carne. vel caro in spū
 p cōicationē carnis et sanguinis. **N**eque ei
 absq; sacrificio manere debueras in pre
 stationē supmi dñij qd hz deus sup oia.
 p oia tin oibz. **S**ic em̄ describit sacrifici
 um. q̄ est oblatio facta deo in recognitio
 nem supremi dominij sui. **S**it hec obla
 tio / solum interior in spiritu. sit exterior
 in affectu vel effectū. **S**acrificium si
 cut et verbum abbreviatum fecit deus su
 per terram. hostiam vnam. vnicā. mun
 dam. plenāz bonis. plenam effectibz oibz
 illis pro quibz hostia l'alīs solebat offer
 ri. **S**i delectationē peccōz petis. **E**cce ag
 nus dei. ecce q̄ tollit peccā mūdi. **S**i grati
 arum actionē grās agit xpus patri. **S**i
 maloz euitationem. sanat ipse nos et libe
 rat. **V**uia vere languores nros ipse tulit
Si bonoz psecutionē celerē. interroga
 tus latro docebit. q̄ tpe hui⁹ sacrificij vel
 ptini / audiri meruit cū iuramēto. **A**men
 dico tibi. hodie mecū eris in paradiso. **U**
Vez dic⁹ (o aia) sūt ista. iā apd xpianos
 oēs ita digesta. ita cognita. vt fastidiū sit
 apd plimos vel repetere vel audire. **V**is
 aliqd offerat nouū aliqd isolitū. **S**ubit
 illd rabidaz deliciaz ait **S**eneca. **D**uo
 usq; eadē. **T**ales inuenit paul⁹ arbenieses
 q̄ ad nihil aliud vacabāt q̄ audire vl disce
 re aliqd noui. **S**iles sūt pruriētes aures
 diuitū. q̄ dimittūt inanes. qz q̄s n̄ replet
 bōis spūalibz v̄itas. v̄aitas iquetat. **S**z
 ecce o aia. nouus rex. naua lex. nou⁹ grex.
 nouū sacrificiū. nouū testamētū. n̄ vitlorū
 s; xpi sanguine pfirmatū. testamētū here
 ditat⁹ eterne. p̄fea dē q̄ sedet i throno. **E**c
 ce noua facio oia. **V**is vno s̄bo p̄gnosce
 re. qd ē nouū et solū tale. **E**ternū. **V**etera

U

U

Quisq; hūiliabit. ipse est q̄ z exaltatur. Quisq; nouissimū locū elegit. ipse ē cui dicit inuitās. Amice ascēde supi. Felix nimū z sublimis hūilitas. Propterea de merge te o aīa mea/cū nouissimo viroz ī pfundū sapiētie iudicāz q̄ thūiles eleuat z replet bonis. potētes p̄o defbat z dimittit inanes. **E**st aliō ex dicit n̄ris qd̄ sci re desiderat aīm me. Quo pacto pōt ignis int̄ claudi velut in clibāo cordz n̄ri/dū ipm̄ deuorat exteri. Grata p̄sus bec inq̄sitio. s; ḡtior inuētio. Expientia deniq; cū sētu ḡtissiaz ita ḡtissiaz nil sup̄. **H**ec z repletio oīs bōi. hic effect̄ p̄cipu' eucha ristie sacram̄ti. v̄b fm̄ dion̄. x̄ps ē carbo ignis. imo tot' ignis. **A**diuuet nos phica posicio. Nil eī phibet vel ab hoste doceri. quāq; p̄a phia/n̄re theologie neq; q̄ sit aduersa. s; n̄ ascēdit ad ei' altissima. Tradit phia. q̄ aīa p̄ftim rōnalis/tota ē in toto p̄posito suo. z tota in q̄libz ei' p̄te. tāq; in h̄ sit microcosm'. i. minor mūd'. maiori s̄ilis. vbi de' tot' est in toto z tot' ī q̄libz p̄te p̄ essentia. p̄ntia. z potētia. **E**ō sidera cor hōis. z vide qm̄ intra se est tota aīa tāq; in clibano. Est em̄ aīa fm̄ phos z poetas/igneā vis. vel igneus vigor. Dif fundit itaq; se p̄ totū cor/tāq; infra spaz acrimat' sue. vinificās ipm̄. Ipa nibilo minus aīa/preabit z circūdat z p̄tinet ex teri'/totū cor n̄rm. tāq; circūferētia eius ad extra. dū est ipa eadē tota. sic centz ad intra. tota tñ̄ indiuisibilis. nō sic punct' positionē habens in p̄tinuo. nec extra se fluēs. s; aliter miravirtute z opatiōe. qua penetrat. se diffundēs. **F**atemur. Ima ginatio em̄ nō capit h̄. s; rō p̄cludit. z in telligentia (si pura sit z simplex) intuetur. Eleuat se supra p̄tinuū z tps. supra hic z nūc/tpis z loci materialis. **V**is intelligē tie vel m̄t' pure. d̄figit oculos p̄spicuos. ad hic z nūc cui vel eternitat'. Et si n̄ mō p̄ essentia/tñ̄ aliqñ p̄ specim̄ nitidū z ima ginē. de q̄ apls. Nos inq̄t reuelata facie supple ab inuolucris fantasmātū/trāsfor mamur de claritate in claritatem tanq; a dñi spū. **F**it quippe talis trāsfornatio/p̄ illapsū sc̄ispūs/purgāt' aīaz z eleuātis in idipm̄. **H**acten' bec introducta faci unt vt orem' cū ecclia cui' orōes eleuātissi me sūt z tote ignee/nisi sit frigidū pecc' /p' cristallo p̄gelatū. Illo nos igne spūs sc̄is inflāmet. addam' z duoret. que dñs

n̄r Ihs x̄ps. addamus in hoc sacro: mi sit in terrā z voluit vehēnter accēdi. La piet tunc ignea mēs/cū summa facilita te. Sentiet cū sūma iocunditate/quēad modū de' est oīa ī oībz. z tot' in singulis. cōis oībz. z vnicuiq; singulari. tot' appre bensus a q̄libz bō. a nullo p̄prebensus. tot' intm'. tot' extm'. tot' oīm centz. to tus z circūferētia. tot' stabilis/dās cūcta moueri. **A**d hoc ph̄i conati sunt/moxie methaphici. s; sola dei grā z veritas q̄ p̄ Ihs x̄pm̄ facta est/poterit hoc adipisci. t̄sic p̄ gliaz p̄sumatā. z hic in via p̄ theolo giā mysticā. **V**aleat insup̄ bec mēt' eleua tio mirabil' ad intelligētā mysterioz eu charistie sacram̄ti. Tradidit em̄ x̄ps rē a sensibz taliter elōgatā/vt discam' nedū amare s; intelligere z venerari celestia. se cernere materialia a spūalibz. deū a crea turis oībz. vitā eternā a mūdi fluxis z ca duct' calamitatibz. **S**ciam' p̄inde q̄ aliē bz p̄cessum suū dei p̄uidētā sup̄ hoīes. aliter sup̄ bruta. **L**ur ita: **L**erte vt mag' dīne grē z miraculis innitāmur q̄ nate. **N**ō quidē vt tēptem' deū s; vt nouerim' nos ad finē n̄rm q̄ supra nos est/nō nisi ḡtuis sup̄ natez miraculis puenire. **D**oc qz nō vidit **P**elagi'. errauit. inq̄t grē dī. n̄ q̄ hō d̄stituat opatiōe sua n̄fali p̄pria/ plus q̄ bruta. s; ad altiora niti debz. z in his grē dei tot' inniti. **N**ota distinctiōez hāc de duplicitate opationū/z oppositas p̄ rōes Augustini p̄cordab. **V**oluit dī sapiētia/spm̄ rōnale p̄iugere m̄rie. q̄tin' ista nos p̄nexio. doceret/spm̄ n̄rm/cum deo q̄ spūs est/facili' p̄iugi posse. **E**t qm̄ ex eis dē ḡngnimur z nutrimur. incarna tā p̄us debinc velut impanata vel iesca ta/sub speciebz sacram̄ti sapiētia. facta ē nutritio n̄ra/sic z formatio. **E**t qm̄ nutri tio p̄ficit sanis z mūdis. facta est eadē sa piētia/nob in p̄batica piscina. q̄nq; vul neribz corporis sui. salus mundatio. **C**or famelicū. cor qd̄ aruit qz oblit' sū co medere panē meū. cor durz. cor carneum. cor ad solē iustitie n̄ liq̄scēs s; obduratū. cor qd̄ derelinq̄t aīaz meā. z facta est sicut colūba effraim seducta. **R**edi nūc ad vo cātes te x̄pm̄ in altari. **D**ic cū ps. **I**ntrol bo ad altare dei. ad de. q̄ le. iu. meā. **F**ras nēpe cor vetustū/pusq; emitteret lucē su am. **R**ecreauit te z innocauit in taberna clis ecclie/detracta pelle vetusta pecc' de. **L**t.

Inhabitans **E**xemplū accipe **I**bat ad passi
onē **D**orothea virgo. **T**heophilus qdā
scolasti⁹ exclamauit ad eā (suspicoz irri
dens) **D**orothea spōsa xpi. mitte mihi
mala de paradiso spōsi tui. **S**popōdit se
missurā. **I**ussa flectere ceruicē. orariū p⁹
eximēs. altanti dedit puero q̄ ferret theo
philo z diceret. **D**orothea ācilla xpi. mit
te tibi mala de paradiso spōsi sui. **R**ece
pit ḡtus. applicuit faciei **S**ensit p̄tinuo
yim celici cuiusdā odoris. q̄ replet⁹ z tot⁹
in alterz viz mutat⁹. repetēs dicebat. **B**ū
dictū sit nom̄ dñi mei **I**hu xpi **Q**ui mor
captus. dire tortus. post occulus. ascēdit
in palmā. vbi pleno ore vorat fruct⁹ eius
Ceterz q̄ possum⁹ ad te fiducia p̄fuge
re bñdictissima fetiaz. **T**u m̄ es euchar
stie. qz m̄ gr̄e bonē. **T**u clauigera cellari
oz reḡ pacifici. **T**u frāgere panē potes/
illū petāibz **T**u eplaris q̄tidie splendide
nō negab̄ micas vlcerosis nob̄ z m̄dicis.
qz tot sūt lingue clamātes ad tuā m̄iaz/
q̄t sūt vlcera/n̄raz oñdētia mis̄iā **A**or
sapiētie. vox tua est **A**imix. qz tu nedū sa
piētia p̄ emphaticā locutionē. s3 m̄ es sa
pientie. spōsa. soroz. filia **D** q̄s amplissimū
pādīt nob̄ hec meditatio. z q̄s amēnū or
tū. imo paradisu z olīciāz tuāz. **E**go sapi
entissima. cui⁹ in filio sacraliter suscepto.
laus ois terminat. **E**go inq̄t ex ore altissi
mi p̄diui. **E**go m̄ pulcre dilectōis. **E**go
sic vis fructificanti. cū ceter⁹ in sapiētie p̄
coniū nūerat⁹. nec finit⁹ **T**u q̄si oliua
speciosa in cāpis. q̄ m̄dā n̄aturā. ramū
illū. oliue p̄ine ptulisti ihm̄ xpm̄. **C**olli
gere fas h3 ip̄m in h̄ eucharistie sacro fīo
lis aīa. fas illū ferre in ore suo. dū vesper
mortis adueniēs. suadebit regredi ad ve
rū **H**oc deū. q̄ dū creauit eā. misit p̄ aq̄s
z fras huius diluuij q̄tin⁹ bñ volādo redi
ret ad ip̄m q̄ misit illā. **F**elix plene aīa. q̄
redibit ad vesp̄a vite sue/ferēs in ore suo
ramū hūc oliue xpm̄/p̄ sacralē saltem sp̄i
ritaliter susceptionem.

Sequitur tertia parti

tio. Per soliloquū. p̄uersuz ad mariā. p̄ no
tulas q̄nq̄ginta. **P**rima notula.

Qntēplatiōibz tuis deinceps
intēdere cupientes **N**os esuri
entes/p̄uertimur ad te esurien
tē olim. **A**d te paup̄ sp̄i z hūi
lē ancillā xpi. **E**go b̄tā **E**go iā bñd̄ta p̄ oēs

gnatiōes. **E**go nūc eternis epulis sp̄ abū
dātissime plēa. **L**ur⁹ mēs p̄tēplata ē ml̄ta
nimis sapiēter **T**u p̄scia sup̄ oēs p̄ filiū/
sacram̄ti huius absconditi a seculis extiti
sti **E**cce p̄ q̄s salomō hec **D**uare. **D**ic no
bis p̄ miserationes tuas dic q̄ et quanta
bona cōtemplabatur mēs tua cum post.
bñficia tibi singulariter exhibita. tu gnā
lia oibz cecinisti dicēs. esurientes iplēuit
bonis **M**arrat **L**ucas p̄sci⁹ secretoz tu
oz. qz apli erāt cū mulieribz z maria m̄se
Ihu. **S**ubdit postmodū. **Q**uoridie qz
p̄ durātes vnanimiter in tēplo frāgebant
circa domos panē. sumētes cibū cū exulta
tiōe z simplicitate cordis **E**ras inter hos
sumētes cibū haud dubium **D** maria m̄
Ihu exultabas in simplicitate cordis. col
laudās deū. z hūis grām ad oēm plebem
quid seq̄t **D**ñs at̄ angebat q̄ salui fierēt q̄
tidie in idip̄m **E**t igit̄ salutaris effectus
huius sacram̄ti. salus. z augm̄tū fidelīuz
q̄tidie in idip̄m. **E**t hec p̄tēplatio tua p̄ci
pua **N**ulla fuit natio. q̄ nō sacrificiū cē
seret offerēdū illi soli quē credebatur aut fin
gebat deū sibi **S**ac̄dos z sacrificiū ē nob̄
factus o maria filius tu⁹ **S**3 q̄lis sac̄dos
z q̄le sacrificiū. **E**xpōit apls ei⁹ latissime
scribēs ad hebreos **N**ō i vituloz sangui
ne. z tauroz cede. **H**ec p̄tēplatio altera.
Cōtēplabat mēs marie. quātū se sacrifici
ūz arbitrabat̄ dauid. quātū salomō. q̄n
tū oēs p̄scē leḡs/exoluisse. si ml̄ta tauroz.
si agnōs absq̄ nūero īngularēt dño. **A**t
nos/sub vnica p̄tis erigui specie. sub mo
dici vini calice/sacrificiū absq̄ vlla p̄pa
tiōe placid⁹ in odorē suauissimū dño p̄se
cram⁹ offerētes. **E**t siqdē hostia fm̄ lrām
Parua. nitēs. sana. teres. azima. mūdaqz
sc̄pta. **S**ignat hec septuplex p̄ditio/nos
scribere vicia capitalia septē excludere **I**n
paruitate sup̄biā **I**n nitore inuidiā **I**n in
tegritate irā. **I**n rotūditate volubili/acci
diā **I**n azimo fuffur auaricie **I**n mūdici
a feditate luxurie. **I**n sc̄pta hebetudīnez
gule **S**ras tibi **E**go b̄tā q̄ talē nob̄ hostiā
protulisti. **S**ras filio tuo qui nos a iugo
legis intolerabili libauit. **V**e sc̄tātibz in
ducere rursus sup̄ cernices credētū illō
iugū q̄bz se paul⁹ p̄ stāter opposuit. z apli
p̄sensit **C**ōtēplabat maria. quēadmo
dū fuit tps añ passiōem. dū legalia curre
bāt. fructuose in p̄plo iudeoz **F**uit tps p̄
passiōez vsqz ad p̄fectā p̄dicatiōez euāge
L z z

B.

Contemplabat q̄ titulus solus securus ⁊ mud⁹ a simonia vl turpi q̄stu. i receptioe p̄paliū p̄ sacerdotes / ē titul⁹ sustētatōis ministri seu sacerdot⁹ celebrat⁹. Quia sup re / lō gus alibi de solitudine ecclīasticorū tractatus ē habit⁹. **C**ontemplabat q̄ titulo ḡnā / liter q̄duplici / q̄libz p̄sona viatric tenet offerre sacrificiū h̄ ipi dō / saltē spūaliter i sui cordis altari. **P**riō rōe caritat⁹ ad se. **S**cōdo titlo rōe p̄fortij ad oēs hoiez capa cē b̄itudis. **T**ertio rōe b̄nificij suscepti. sit in bōis fortitū. sit i bōis nafe. sit i bōis grē. **Q**uarto rōe gr̄az actōis deoz scis oī bz p̄ b̄nificio tāti sacramēti cū ceteris placē ter b̄nuole r̄colēdo. **C**ontemplabat q̄ vltra titlos istos / obligabāt sacerdotes. titulo suscepti tantū sacerdotāli officij. vt possint. glari cū ap̄lo. **G**ra dī in me vacua nō fuit. **L**ū cū crescūt dona / rōnes etiā crescūt dō noz. diuersū mode t̄m. p̄ q̄litate circūstāti az. **C**ontemplabat quēadmodū xp̄s lauit pedes ap̄loz a n̄stitūtōez hui⁹ b̄ndicti sacramēti. ⁊ a n̄ ministratōez i signū q̄ solis mūdīs d̄z tradi. ⁊ mūdīs celebrari. dicente ap̄ lo. **P**robet aut̄ seipm̄ homo ⁊ sic de pane illo edat. **N**ota sunt que sequūt. sed p̄ mltis horēda. **C**ontemplabat q̄ ad celebratōez ⁊ susceptōez tā sublimis sacramēti null⁹ de se dignus est. qz nec ex meritis. q̄ incerta ⁊ sepe vana ⁊ sordida sunt. nec ex officio qz iuste ⁊ scē q̄ scā sunt exeq̄ ris. **H**ic fuit tāta ap̄d mltos reuerētia q̄ sacerdotes eē fugert. legūt h̄ de scō **D**arco ⁊ de nōnullis heremīs. **C**ontemplabat q̄ stāte p̄scietia b̄n sibi p̄scia de nō impedim̄to pecc̄i mortal⁹ vl irreglaritat⁹ l̄ excōicatis vel scādali. sacerdos laudabil⁹ faciebat celebrādo mōz t̄p̄stituit⁹ ab ecclīa q̄ p̄ solā reuerētiā abstinēdo. ⁊ h̄ ceteris paribz. **R**ōnes potēt infra tradi. **C**ontemplabat quēadmodū starz aliq̄ue sacerdotē vl altez p̄municatē esse realir i peccō mortali ⁊ extra gr̄az. vl in excōicatioe. ⁊ t̄m nō peccabit nouiter i celebrādo vl p̄icādo. **N**ō negat t̄m q̄n sp̄ sit i peccō. s̄z nō peccat nouiter i hoc actu suo. **V**alz hec p̄teplatō p̄ scrupulos. ⁊ hēt locū q̄n facta ē examinatō p̄scie. put solz i t̄libz fieri bōa fide. de recolēdo ⁊ amouēdo om̄ie peccm̄. ⁊ impedi mētū. p̄ nūc n̄ occurrit. **C**ontemplabat exim̄ maria q̄ ad nō idigne celebrādū seu p̄icādū / sufficit p̄scia probabil⁹ p̄iecte. q̄ nllm̄ p̄tūc h̄z impedim̄tū nēcō yētās vl arcēs ad

celebrādū vl p̄icandū. **E**t h̄ itēz p̄tra scrupulosos p̄solatorū ē docum̄tū. **C**ontemplabat q̄ a tāto bono. tā honesto taz vtili de se ⁊ dlectabili / nō erat puād⁹ vl arcēd⁹ hō / sine magno ⁊ legitimo impedim̄to vt p̄ imūdicia cozpali sola / q̄ mortali peccato iuncta nō ē / scādalo t̄m rōnabili nō imminēte. **L**ong⁹ eēt hic p̄cessus de leprosis. de mēstrua patiētibz. vl emoroydes. vl pollutiones in somno cū ceteris. **R**ō oīm̄ ē. qz nō ē afflictio dāda afflictio. s̄z p̄solatō. **R**ō altera qz cibo iste mag⁹ ē spūs q̄ carnis. q̄ nec carnalibz sordibz / in se vl ex se maclat. **E**leuet i hac p̄sōratōe duotō fidl̄m̄ fursū corda. **C**ontemplabat magnificās aīa mari e d̄nz cū exultatōe spūs i dō saluari suo. quēadmodū p̄sentialr erat in h̄ sacro iste cui ministrāt milia milū ⁊ decies cētena milia assistūt ei. **N**on ita t̄m / q̄ oēs dimisso empirō celo / assisteret huic in terris sacramēto. nisi fm̄ ordinationē diuine sapientie cū b̄nplacito creatoris. **C**ontemplabat nō eē indignū s̄z dignissimū videri ā gelicis spiritibz / v̄sitare p̄sentialr ecclēsias in q̄ celebrat vl seruat eucharistie sacramētū. **E**xēplū hui⁹ figurale fuit i scala **J**acob. et in monte synai. q̄n data ē lex p̄ āglos in māu mediatoris cū silibz mltis. **C**ontemplabatur q̄nta erat patiētia xp̄i q̄nta āngloz beatoz h̄c assistētū dū tolerant indignitatē p̄trecantiū hoc sacm̄. **L**ū illi tāta seueritate puniebātur accedētes ad montē synai. **U**nde ⁊ bestia si tetigisset montē / obruebatur lapidibz. **S**epe autē potest in hoc sacramēto p̄queri xp̄s. **D**anus tradētis me / mecū est in mensa. **E**t illō **J**uda osculo filiū hōis tradis. **N**ihilominus ex peccat⁹ taliū elicit de⁹ bona in salutē electoz. sicut ex bonis dei. mala peccatores eliciūt. **C**ontemplabat q̄ hoc sacrificiū dabat gloriā dō in excelsis ⁊ in terra pacē hominibz bone volūtaz. letificabat angelos. liberabat purgatorio detētos. vt eozum pena breuior sit aut leuior. **V**iatoribz impetrabat. nūc p̄uersiōem ad gr̄az. nūc p̄seruatōz in gr̄a. nūc p̄tra mōi picula firmamētū. nūc āgeloz custodiaz et refrenationē temptatoz. **C**ontemplabat ex his et similibz effectibz. laudabilius eē ex amore sacri. ⁊ p̄fidētia misericordie dī sepius accedere q̄ ex timore vel scrupulis diu se ab eodem sacro quodāmodo se exp̄municatū facere. q̄ nec se expōit piclo q̄

Et 3

excessu faciente. **F**ac de sapiētia accusan-
 te aduocatā. de iustitia dānante absoluē-
 tē. de potentia puniēte ptegentē z libantē
Siquidē factus est nob xps a deo sapiē-
 tia. iustitia. sanctificatio redēptio. via. ve-
 ritas z vita **C**ōtēplabat existētiā mira-
 bilē filij in h sacro quēvisibiliter tractaue-
 rat cū blādicijs z osculis suauissimis in
 gremio corridētes. **C**redebatur hoc idē sibi
 licere nūc. quāuis alio mō s; nō minori me-
 rito. **O**sculat. tāgit. z qd sibi tūc nō licue-
 rat corpaliter/manducat z bibit z accipit
 vitā. **N**ā q manducat me inqt z ipse viuet
 ppter me. **B**rādē rē tibi o aīa xpiana gran-
 dē nimis estimasses si xgo bndicta posu-
 isset olim filiū suū in gremio tuo. **S**i cō-
 cessisset āptēxū z osculū **S**; habes hic rē/
 suo miraculo z merito grādiorē. **E**ia nūc
 o aīa canta cātica cāticoz. q suspirabūda
 petebas. **Q**uis det mihi te fratruelē meū
 lugentē vbera mris. vt inueniā te solū fo-
 ris z deosculer te. z iam nemo me despici-
 at. **E**cce foris. z vere foris. a nemine visi-
 bilis. dat se solū tibi. dat vt osculeris euz.
 fac qd seqtur. **A**pprehēde eū z introduc
 in domū psciētie tue q est domus sapiētie
 mris tue. **I**llic docebit te. **D**a z mihi po-
 tū ex vso p ditiū deuotōis tue **D**a mihi mu-
 stū malogranatoz tuoz/seruide dilectio-
 nis **C**ōtēplabat in eucharistia. qz nō ē
 hic localiter corp^o filij sui. **N**ō ei poss; tra-
 bi linea visualis a corpe xpi vt hic est sa-
 cramētālī/vsq; ad oculū z ecōuerso. **C**re-
 debatur q p pcomitātiā erat anima in cor-
 pore. silt cū sanguine z cū deitate **S**; nū
 qd p pcomitantiā erāt illic dū psecrabat
 tpe cenevestel sue. nūqd aer circūstās cor-
 pus z vestes. **C**uriositas aut studiositas
 hoc inqrit. vt deducarq; in hoc sacro/per
 pcomitātiā sūt oēs angeli. oēs scī. **E**t tu
 bñssima xgo. imo sub breui xbo tot^o mū-
 dus. siqdē deo canit. **P**leni sunt celi z ter-
 ra glia tua. **O**rat ecclia p rez vt veniēs fili^o
 tuus cū oib; sanctis/parataz sibi inueniat
 māsiōnē. **C**ōtēplabat corpus vep filij
 sui/sacm eē corpis sui mystici. **S**ignat
 igit hoc sacm/ totā eccliaz electōz. etiaz
 ex vi sacramti **N**ō tñ dicim^o q p tinea h
 tota ecclia sub sacro. **C**ōcedim^o q xps hō
 est vbiq; psonaliter. qz videlz psona xpi.
 xbu dei est vbiq;. **N**ō tñ pcedim^o q xps
 sit vbiq; corpaliter dimēsiue. s; tñ i celo.
 z sacramētālīter in tēplo. **L**ogica hic op^o

est. vna ex ancillis sapiētie si nolum^o male
 loq. **C**ōtēplabat ideo dici corp^o xpi in
 hostia qz pversa erat in se/speciebo hostie
 refuat. **A**n psequēs est. si xps apparuerit
 hic aliqñ sub specie pueri vel crucifixi/si
 debeat cre di q sit ibi xps. oportz q speci-
 es hostie remāserit alioqn n̄ erit ibi xps
 sacramtālīter. s; nec videt q localiter. cū
 talis n̄ sit in celo status z stafa **C**aneat igi-
 tur sibi curiositas inqredi miracla **C**ane
 at vicina leuitate. tales p̄tinus adorare vi-
 siōes. **D**eminerit de martio cui spūs ne-
 q̄s trāfiguratus apparuit in specie xpi q a
 gelus ē magni p̄silij. nedū āgelus luc^o s;
 lux āgeloz **C**ōtēplabat existētiā filij sui
 viuacius p itelligētiā q̄ p solā fidē. z nul-
 lo mō imaginatiōez admittēbat imo nec
 rōnē. **P**ercipiebat insup p̄ntiam eius p a-
 moris sentimētū z p̄lectū. **Q**uāto x̄o sit
 p̄spicatōz oculus itelligētie q̄s imagina-
 tōis vel rōnis/metaphici tradiderit/ imo
 z mathematici de qb; mius videretur vix
 credibilia posuerit. **P**utāt se p̄spectiui de-
 mōstrasse/q; oēs radij lūinis z colorz om-
 niū quātūcliq; a circūferētia p̄deitū cō-
 currūt impmixti/in q̄libz p̄cto medij vt
 speculi vel oculi. **S**ic inq̄t. **I**n guttula
 iridis /sunt tres colores q apparēt in ar-
 cu. sic in collo colūbe. sic certe psequēs est
 q infinities infinite. **S**ic in organo me-
 morie diceremus. **E**t q̄s ineruditus oro
 crederet ista? **D**emōstrat arismetrica cuz
 geometria q in q̄libet paruo p̄iso vel cal-
 culo/sūt oēs nūeri cū figur^o oib; z habi-
 tudinib; suis. q̄ oīa vtiq; sūt ifinita. **N**ec
 ē vt dicat q solū sūt i potētia. **V**idz q̄ppe
 deus actu z in actu oīa talia. **S**i p̄t p so-
 lā remotiōez exēplo **D**ionisiū vna figura
 fieri visibilis i hoc p̄iso p̄existebat igit in
 eo. qz nihil additū ē. s; subtractū. cur non
 ita de ceteris figur^o dici p̄t. **C**ōtēpla ba-
 tur hec maria lōge viuacius oculo itelligē-
 tie q̄ntū spectabat ad magnificādū dñm
 (cuius potētie z sapiētie n̄ est numerus)
 q̄s q̄cliq; phus. docēte eā spū scō oēm p̄ita-
 tē/ **E**t si non forte sp in actu tñ in habitu.
Accipiat hāc expositōez/ q̄sq; aliquā vel
 let struere calūniā sup oib; marie p̄tēpla-
 tōnib; tactis aut tāgendis si z quātū p̄ti-
 nēt p̄itatē **S**ciat mariā maiori cognitōe
 totius seculi cuz decursu fuisse p̄ditaz/ q̄s
 p̄phetaz vel aploz vel phoz cetus vllius.
Si mathematicus v̄so p̄iso cognoscat

K.

L.

D.

L. 4.

ad vltimū q̄ nascitus ē i mōdo **C**ōsiderabat
p̄cipue fratres suos xij. aplos. **H**i volen-
tes p̄uuiū esse splēdidū collegērūt ex oibz
reliquis cibozum a domino benedictio-
rum z multiplicandozum .xij. sportas vl'
cophinos **H**os vocam⁹ symbolū aploz
Apposuit ei q̄libet bolū suū. i. articl⁹ **S**z
o magne de⁹ / q̄s magna v̄tute r̄fertur. **I**n-
troducāt nūc nos rex in hec cellaria sua q̄
rū tu cellaria es **D** tu brā tu marie p̄sci
a substātia. i. fūdāmetūz es illoz q̄ xpm d̄
te dicūt p̄ceptū z natū. **C**ōtēplabat quē
admodū sup floridū **I**hm (q̄ flos ē campī
inenarrabil' b̄ndicti v̄tris sui) spūssāc⁹
septē dōa q̄i totidē refectōis spūal' nutri-
mēta diffuderat p̄ descēsiū illapsū. nec
desinit efluere tāq̄ caput in mēbra. **S**ed
p̄ qd̄ mediū: **P**lane p̄ te p̄go virga **J**esse.
Tu collū ecclie firmissimū z cādīdū. tāq̄
turr' eburnea. z suauissimū q̄i vinū. **T**u
p̄nect' ecclie mēbra / suo capiti xpo filio tu-
o. tu sustētas. tu vitales haustus p̄ma su-
scipis z refluas. tu aspiras z respiras / in
ecclie corpus vniuersūz **C**ōtēplabat se-
ptem panes dotū istoz donoz / p̄uictos
panibz alijs septē britudinū. q̄bz p̄nectūt
septē panes dotū brāz. **P**orro sacramta
sub eodē nūero. necnō virtutes toridē. s̄
rabidā samē septē vicioz. **S**z hec ex ali-
bi tradit' / notissima. n̄ hic docēdo s̄ cur-
sim r̄memorādo posuisse / satis sit. ad am-
plificatōz n̄ri p̄uuiū **C**ōtēplabat maria
paupes ecclie militāt' / circa tale p̄uuiū /
diuersimode se h̄ntes **V**ox aliq̄z est. **P**a-
rausti in p̄sp̄ctu meo mēsa; aduersus eos
q̄ tribulāt me **E**t iterz. **L**alix me⁹ iebriās
p̄preclarus est. **O** se mirabilis / s̄ tribu-
lātes / armature spēs. vt mēsa sit ad tuta-
mentū q̄ pus lr̄aliter afferre solet carnali-
bus nocumtū. **O** vebemēs ebrietas que
mortē supat z infernū. de q̄ ps̄. **I**nebria-
bunt ab vbertate dom' tue **C**ōtēplaba-
tur alios q̄i medicos. petere. q̄rere. pulsa-
re. dicētes ex institutōe xpi. **P**anē n̄m q̄
tidianū z supsubstātialez addit lucas. da
nobis hodie. **I**ugebāt sex petitiones isti
medie. tres vltimas que sunt de remotōe
triplicis mali scilicet culpe. pugne. z pene.
Necnō tres p̄mas. q̄ sunt de collatōe bōi
scificatōis z regni z b̄nplaciti dine volū-
tatis. **C**ōtēplabat plimos p̄ oēs gn̄ati-
ones eā dicētes brāz. qz gr̄a plena. qz d̄no
sociatā. qz b̄ndicta in mulieribz. z p̄cipue

qz p̄ eā collat' fuit fruct' vite. fructus b̄n-
dicti v̄tris sui. ihs xps. amē. **Q**uare tota
deuotōe offerebāt sibi ane maria. qz p̄pla-
cebāt in recordatōe nōis sui. qz p̄gratula-
bant sue felicitati. z suā samā optabāt au-
geri. **C**ōtēplabat deniqz post impletionēz
bonoz ab ea pueniētū. **M**agnificat aīa
mea d̄nm **C**ōtēplabat mēs marie mag-
nificās d̄nm cū exultatōe sp̄s / quēadmo-
dū d̄ns institūēs eucharistie sac̄m. esuri-
entes im. bo. z di. di. ina. **E**t h̄ sub tripli-
ci bono / esurientūz impletio. **U**nū est
bonū oblatōis sacrificij. **A**ltēz bonū cō-
municatōis p̄uuiū **T**ertū r̄fectōis viati-
ci vel edulij. **P**rimū q̄ ad deū. scdm q̄ ad
primū. tertū cuiuslibz q̄ ad se ipm. **E**t q̄
dē de duobz p̄mis plime sunt marie p̄tē-
platōes inducte. **F**uēt nōnulli q̄ nō satz
attēdebāt ad h̄ p̄mū duplex bonū eucha-
ristie / qd̄ h̄z / oblationē deo z p̄ionē p̄rio.
Cōsiderabāt dūtātat tertū bonū. p̄pter si-
militudinē ad panē z vinū qd̄ dat in refe-
ctōnē edulij seu z viatici. **C**onsulebāt id
circo seuerius. ne q̄s accederet ad hoc sa-
crām̄tū nisi valde sanus z mūdus. **D**o-
uebat eos iste medicoz aphorism⁹. **E**gra
corpa quāto magz nutries / tanto plus le-
des. **A**uero p̄spicuum est / q̄ eucharistie
sac̄m / etiā vbi ledit accipientē aut p̄secrā-
tes neqz sibi p̄dest p̄ viatico refectōis / pro-
dest tñ ecclie toti p̄ sacrificio oblatōis z sa-
crām̄to p̄ionis. **V**e tñ bōi si vniuersum
mūdū lucret. aīe p̄o sue detrimtū patiat.
Hec pro p̄fatione. **V**eniamus ad marie
p̄tēplatōes circa tertū fructū. **P**remitta-
m⁹ sub q̄druplici metro. totū materie cō-
pēdiū p̄ dicz z dicēdis. **H**ostia sacrificat
satiat. cibat **(E**cce tres fruct' p̄ncipales.
Seq̄ in speciali de cibo. sub nūero p̄tē-
plationū duodeci) **E**t cibo iste. restaurat.
faciat. d̄lectat. roborat. auget. obdormire
facit. caro seruit. mens d̄natur. vim genī-
tiuam dat. trāfformat. inarrat. z vnit.
Cōtēplabat mens marie sacramentum
eucharistie tanq̄ cibum refectōis sub
specie panis z vini. vt signum / signato-
rūderet. vt s̄lītudo curreret pedibz suis.
dū s̄z **E**surientes impleuit bonis z diuis-
tes dimisit inanes. **C**ōtēplabat in eu-
charistie sac̄o filiū suū. q̄ fact⁹ est cibo ho-
minū. q̄ sp̄ est cibo angeloz **C**ōtēplaba-
tur q̄ esuriētes q̄ sūt paupes spū / imple-
uit bōis p̄ hūc cibū / dū fastidiosi diuites

D

115

S

Tractatus. IX.

dimittit inanes Esurientes siquē implevit
Primo. bono restauratōis. **S**cdo. bo
 no satiatiois. **T**ertio. bono delectatiois.
Quarto. bono roboratiois. **Q**uinto. bo
 no augmentatiois. **S**exto. bono obdormi
 tiois. **S**eptimo. bono subiectiois in car
 ne. **O**ctauo. bono dñatiois in mente.
Nono. bono insup generatiue virtutis.
Decimo. bono transformatiois. **U**ndecio
 bono inarratiois. **D**uodecimo. bono uni
 onis. **S**umamus pēdiū a vocabulis
 bonoz istoz cū suis pēplatioibz i maria
 iugendo pēdicat. **P**rimo bonū Restau
 rat. **V**ita spūalis sic z corpalia suo mō
 pseruat in calido z hūido/debite pmesu
 ratis. **L**oquimur autē hic de vita scda. q̄ cō
 sistit in actioe. puenitqz a vita pma. **V**i
 cē calidi/tenet caritas seu grā. put carita
 tē nōiam? feruorē caritatē in agēdo. vices
 humidi q̄si passiua/sibi vendicat affectio
 bona volūtatis. **S**it hoc memorabile pro
 dicēdis oibz/fūdamētū. **S**ic ēi nō p̄dī
 vita essential aie. sic nec restaurat. **P**orro
 dicit? vitā aie xpiane. vitā aoz. **A**mor tu?
 vita tua. loq̄t ad aīaz suā **H**ugo. Amore
 itellige nō cui? cūqz sz di. alioqn q̄libz ad
 uersus amor/ nōiat? libido v̄ cupiditas
 mors nō vita dicēd? ē. **D**iliges deū ex to
 to corde iubet de. subūgit amoris hui?
 effectū z vīus. **E**rescete sō cupiditate v̄
 libidie/minuit et obtūdit act? z feruor car
 ritatē: et si habit? pmāeat. **Q**uot. at mōis z
 q̄nēs istō p̄tīgat? pl? exp̄ctiūs edocemur
 q̄ s̄bis. notauit hec mala/sub q̄druplici
 clade **A**mos p̄beta. q̄i p̄ totidez aīe passi
 ones. q̄ sūt. spes. mer? . meror. gaudiū **I**n
 eruca nōiatur gaudiū carnis viretia car
 pens. **I**n locusta notat spes arrogāt? **I**n
 bruco autē iners z tor? exterioribz icūbēs
 metus. **I**n erugine meror sc̄li interiora cō
 sumens. **E**t ex his qd sup ē/nisi vita lan
 guens z egra **P**ollicet alī? p̄beta vicedñi
 q̄ reuerētībz ad ipz restitueret ānos q̄s eru
 ca. locusta. bruco. z erugo p̄sūp̄sēt. **H**ec
 ē restauratō q̄ opat? dñs p̄ eucharistie sa
 cz cibū. qz sanat has infirmitatū pestes z re
 plet i bōis esurientes. **C**ōtēplabaz. o ma
 ria restauratōz hmoi. sz alit expiebaris q̄s
 ceteri **A**bil d̄ppe p̄ viciū depdebat in te/
 d̄ vita grē q̄lī in nobis. **A**tñ nasal neci
 tas vic nō sinebat hāc vitā insuo feruore
 sp̄ cē q̄liter tibi nūc ē i p̄ria. sed nec eras i
 finio meriti **L**u idcirco iusta iustificaba

ris adhuc z erat semita tua sicut lux sple
 dens. crescēs vsqz ad p̄fectā eternitatē dicē
 Restauratō tua erat nō tā suppletio d̄p̄diti
 q̄ augmentatō iā habitū. **S**ciebas eucha
 ristie susceptōz frutē h̄re p̄uilegiatā q̄ di
 cimus vim opis opati. **A**ddit hec vis ad
 p̄uū meritū solius volūtatis v̄ p̄p̄ij opis.
 pl? valet hic. sic z i baptismo/actuali acci
 pere/q̄ solū volūtatis d̄sideriū hāre. **Q**uo
 circa stulte agūt q̄ se reddūt inhabiles ad
 susceptōz. stulte q̄ sine causa rōnabilīpe/
 dimēri/se subtrahūt. **P**rudētē sō q̄ sibi
 bñ p̄scij frēq̄nter acedūt. **P**orro merēt sac
 dos digne p̄secraus. sz āpli? digne p̄cās
 etiā nō sacerdos. **A**dde qz fingētēs hosti
 am p̄secratā esse q̄ nō est. z ita p̄ntates ad
 adorādūz v̄ p̄candū rei sūt criminis ydo
 latrie q̄ntum in se ē. **E**t q̄uis ignorantia
 possit alios excusare/nec peccēt adorādo
 p̄pter d̄ditionē subintelēctā et si nō exp̄saz
 suscipiētibz nō accrescit tant? fructus.
Exemplū in alijs sacramētis. maxie d̄ ba
 ptismo. **D**eniqz nō ē cuncta sars p̄secratūz
 sollicitudo/q̄ hostiā p̄ q̄ sit p̄secrata sur/
 sum leniāt. flectūt gēua. post bñdicūt. p̄lo
 respiciēte nō attēdente p̄secratōis horā v̄
 momētū. **E**st autē corpus xp̄i p̄ntialr solū
 tūc in altari p̄mo dū s̄ba sc̄ralia finita sūt
 in instanti vltio **I**ta qz p̄mū nō eē s̄boz/est
 p̄mū eē corpis xp̄i i hostia. q̄ s̄ba nō solū sē
 significatiav̄ demfatiā. sz oparia ex ordi
 natōe institutiois xp̄i coassistētis efficacē
 p̄ isto instātū p̄mo nō eē s̄boz. **E**t illud in
 stās demonstrat ad intellectū dū dicitur hoc est
 corpus meū. qz illd̄ ē p̄mū instās existētie
 corpis xp̄i. z nō factō **I**do nō bñ d̄. hoc
 sit corpus meū. **C**onformiter de sanguis
 p̄secratōe suo mō. cuius forma nō d̄p̄d̄z
 a p̄ma **C**ognouit ista tuus (o s̄go brā)
 duotus z sapie magnus disciplulus **H**ugo
 q̄ laborās i extremis/noluit tyti hostia q̄
 p̄ itimū spūs sēsū d̄phēdit nō eē p̄secratā.
Post dū ē allata cōsecrata/timēs piculuz
 vomitus si sinneret/dixit magna fide. **F**i
 lius redat ad p̄rez. z sp̄s ad dū q̄ d̄dit illū
Et ita pie crediūs (qz statū obijt) eē p̄pletū
Secūdū bonū. **S**ati
Quanta sit rōs p̄proba fames p̄coz (at
 q̄s non implet et occupat caritatē) cibus z
 potus/rcogitare stupor ē sentire grandis
 z incōpabilis misēria. qz vsqz ad mortem.
Crede nō mihi sz sapiētī. **D**esideria inq̄t

R.

S.

T.

occidit pigrū. **E**xpiētā iterroga. rīdebit
quēadmodū aures p̄rūit ad rumores.
oculi furūt ad respiciēdū vanitates. et in
sanias falsas. glo. scz q̄ faciunt insanire.
Itaq; nec faciat oculū visu nec auris au-
ditū. Adde q̄ os scurrilitate et vaniloq̄is
gustus saporib; olfact' odorib;. tact' con-
trectatōib; adimpleri videt nec saturat.
Proinde sūma maloz vanitas vanitatu
et oia vanitas. si n̄ repleuerit veritas. et ca-
ritas. erigit et inanescit vanitas. sibi di-
ues. vacua dō. **S**uadet imo vrget supbia
et dō. viuas excellenter. **I**nuidia susurrat.
eminēs singulariter. **I**ra vult hoc scdm
ip̄turbabiliter retinere. **A**ccidia ifatigabi-
liter. **A**uaritia indefectibiliter. **B**ula et lu-
pura delectabiliter. **I**pocrisis venerabili-
ter. **D**eniq; sūmatim collige. q̄ vanitatis
fames et cupiscētia ē. vt sibi subfuiat im-
punita neq̄tia. **H**ec felicitas mūdanoz.
hec p̄o qz yana sunt et inania. nō satiant.
s; aciori tales fame purgēt. lābū ymbzā
fructuū. sup spinas apparētes. **I**nbianz
ymbze crasti ossis. instar canis. q̄ natās
dū vanitatē ymbze captat. hīado. pdit ve-
rā escā. **Q**uid nō mortalia pectora cogis?
auri sacra fames. exclamat qdā. **D**euorat
al' carnes suas. alius scintillas ardētes
haurit. al' in mōtib; attrahit ventos. **E**t
cur hec oia. nisi qz rabies famis. ē valida.
Auero cib; n̄ digne susceptus. qz vero
bono replet. vere faciat. aut p̄ magna pte
famē sedat. **A**liōqn timeat. q̄ nō min' aut
plusq; aū dimittit inanis. ne iudiciū sibi
māducet et bibit. **C**ōtēplabaz facietaz
hoc bonū sūm' respiebaris o brā. p̄pterea
nūq; i te dñabat yana glā. qm replebat
totā. eucharistia. **H**ec erat loc' in te vani-
tati. nec duplicitati. nec falcitati. quā fun-
ditus occupabat p̄itas simplex et solida.
Quid em̄ q̄reres in celo. aut qd velles su-
p̄ terrā. p̄ter vnā hāc rē solā. optimāz eter-
nā. dicēs ex snia. **E**t ps mea de' in eternū
Plane. nimis auar' est. cui tāta ps n̄ suf-
fic. imo misri' et paup' q̄ p̄ hāc aliā q̄rit.
Sūt q̄ te mariā de inani glātiōe vellēt na-
zare. qz cū exultatiōe spūs p̄tulisti. **E**cce ei
ex h̄ brāz me dicēt oēs gnatiōes. qz feci mi-
hi magna q̄ potēs ē. **F**aciūt de te fm se iu-
diciū. q̄ ad oēs glūcūle vētuz. agitant' vt
arūdo. **R**esciūt q̄nto hūilitaz pōdere sta-
bilita eras. n̄ i te s; in dō salutari tuo. duz
hec p̄blica nūciatiōe p̄ferrēs. beatā me di-
cent omnes generationes.

Tertium bonum. Bele

Si delectatio ē p̄ceptio p̄ueniēs. **C**rat
p̄iūcti. aut ex h̄mōi p̄ceptiōe p̄surgit. **N**i-
hil p̄o p̄ueniēs. / nihil intim' p̄iūgit aie
q̄ iste cib; i q̄ xps sumit. **D**electat igit in
sūmo. si sensus iteriores ip̄' aie siue m̄s /
purgati sūt i sūmo. **F**igurat idcirco p̄ mā-
na. de q̄ sapiēs testis. / q̄ oē delectamtu i se
hēbat. **S**ēserit aliq̄ p̄ceptibil' i sensib;
carnis. d̄lectatiōes h̄' p̄ais. **S**ic iste a guil-
belmo parisiēsi mēorat' i rhetorica sua. q̄
p̄ olfactū p̄gnoscebat locū q̄ntūcūq; alias
icognitū. vbi reposit' erat dñs su'. **I**ta ei
loq̄bat' de eucharistia. **H**ui' isup cibi gu-
st' ita sibi sapuit. vt nō p̄tēt' comestiōe sa-
cramti. vasculū ruminaueret lignēū p̄tē-
tiniū ei'. **Q**uid dicem' de passis extasim
sepe. vt p̄ comestiōez hui' sacramenti vel
ad solū duotōis ituitū. **P**ossz hui' d̄le-
ctatiōis feruid' ardor. tot' icēdēs. tot' liq̄-
faciēs. collig' p̄ totū d̄cursuz cāntici cāntic.
sub alloq̄is amozosis spōsē. ad spōsuz. **V**i-
dere ē illic. vt estuet affectib;. vt totū scin-
tillet amozosuz ip̄' incēdiū. vulnerat'. lā-
guet. stipat' fulcīt cadit et sp̄alimat'. **V**e illis
q̄z aia nauseat sup cibo isto leuiss' io. suspi-
rans ad ollas carniū egypti. allia porros
et pepones. **V**e alijs nec calidis nec frigi-
dis. q̄ nauseā et vomitū sui. puocat' de ore
dī. q̄ suauitatē vnguētū pdūt p̄ muscas te-
pidoz. d̄siderioz. moriētes. q̄ siles sūt o-
uis male for'. et iō fetid'. vt q̄ maiori male-
dictiōe miscēret' i h̄ cibo et vinū dāt mir-
ratū xpo. puerse sumēdo. **C**ōtēplabaz
et expiebar' hāc d̄lectatiōez. etiā in medijs
dolorib; o p̄go brā. fiebat tibi in eucharis-
tia dilect' tu'. sic fascicul' mirre. suauis et
amar'. **S**z i p̄sidiōe d̄itaz. tot' formos'
et suauis et carissim' i d̄licijs. et p̄e tot' d̄si-
derabilis i exultatiōe spūs in dō salutari.
Sic nouiss' ie leger' ignatō scribēs. **N**ō te
moueat inq̄s p̄secutiōis austeritas. s; exul-
tet spūs tuus in deo salutari. **C**rat.

Quartum bonum. Robo

Educat panē d̄ tra q̄rit p̄s. cui' effect' sub-
iūgit. et p̄ais cor hōis p̄firmet. **I**ūgit vinū
letificās cor. et oleū deuotōis. / faciē exhila-
rās. **H**ec sūt tria q̄b; isaac sua b̄ndictiōe suū
filii Jacob. stabilinuit. **F**rumto iqt et v̄io
stabilinuit eū. **L**egit i figuraq; m̄ suā. **S**a-
muel āna. comedit et bibit et vlt' ei' n̄ s; a-
pli' i diuersa mutati. **T**imeant illi p̄ cibū

Tractatus IX.

istum mutabiles effecti, quales notat
apls Corinthijs loquens. **I**ter vos ml-
ti infirmi z ibecilles z dormiunt mlti. hoc
de somno mortis vel corporis pt intelligi / seu
mutabilitatē ad vicia **C**ōtēplabaz z ex-
piebarz corroboratōis huius virtutes **M**aria
pualescebas z i aduersitatibz sceli. quā
nec ipa mors filij pstrauit in terrā. Sta-
bat inqt custos tu' virgine **J**ohs. stabat
iurta crucē ihu mī ei'. **H**ic h' / sua ātipa-
ristasim. coadunaf i se / ex circūstāte n̄ pe-
netratē p̄rio. ac p̄n fortificat **S**ed **J**ob
pcussus vlcere pessimo. sedet i sterq̄linio.
vbi velut in throno regio p̄cionatur. nec
inocētā deficit. n̄ p̄tate. n̄ animi robur z
virtutē amittit **Q**uānis autē delectatio te-
neat opātē in opatiōe. nihilomin' tenz z
p̄stristatio q̄ fm deū ē. **C**ur ita? **A**nimz qz
delectat **Q**ue rōz qz scit placere dō **U**n h'
cēte qz l' pbat exercēs ad p̄tutē vl' purgat
z libat a reatu. l' erudit ad sapientiā. (get

Quintum bonū. Au

Cōsequit ista se mutuo in aia nōdū p-
fecte charitatē. vidz. restauratio. satiatō.
delectatio. roboratio. z augmentatio. Et rur-
sus sextū. qd ē obdormitio. **C**ollige siml'
ynico psalmiste p̄bo / tres vltimos fruct'
suos **D**edisti inqt letitiā in corde meo. a
fructu frumētū vini z olei sui. multiplica-
ti sūt **E**cce post delectatiōez augmētū seu
multiplicatiōez. **S**eq̄ obdormitio **I**n pa-
ce in idipz dormiā z req̄scā. **C**ōtēpla-
barz z expiebarz **B** augmētū p̄ eucharistiā
o b̄tā **D**ixim' supra. qm̄ p̄tus eucharistie
sacramentaliter opaf in sui digna p̄ceptiōe
Differt ex h̄ maxie a sacramt' antiq̄ legi.
qm̄ p̄tus inanis erat. si nō ex deuotione
susceptū. aut si virtus erat in circūcisio-
ne erat lōge minor. **T**rāsbim' interea de
augmēto p̄tutū tuaz o b̄tissima b̄tissimaz
Tu facta es nobis exēplar lōganimitatē
efficacissimū. vt nō ita desideram' pegri-
nari a corpe / qn̄ icolatū cedar p̄ pacē z eq̄
nimitatē toleram'. **P**ostulātes z spātes /
grē simul z glē / nos āpliorē. cumulū rece-
pturos **C**ōfundāt z erubescāt neqz spūs.
q̄ pastos hoc cibo dū. p̄sternere q̄rūt ele-
uat. dū expugnāt / coronas fabricāt. dū se
extollūt sup oē qd d̄r deus. vidēt inuidi /
stercorolū hoiēz quē suscitāt d̄ns egenū d̄
pluere z stercore erigit paupē. vtfedat cū
p̄ncipibz vñ excoīcati sūt z soliū glē teneat

qd appetēt / ceciderūt vt vulgur i abyssuz.

Sextū bonū. Obdor

Felix p̄o somn' suauis z (mire facit
iocūdus. **D**ic aufert z ligat / sensus exteri-
ores. vt vigeat interior. **H**ic hic somnus
extranea valde sz salutifera sōnia. suo mō
pagit sepe vigilatiū opa. **S**ōnia hec si q̄-
ris / sūt dīna spectacula. ad q̄ n̄ spūs dor-
miēs / rapit z eleuat. **P**ulcra valde sunt z
iocūda z q̄ i stadiū ducāt oēz glaz mūdi.
cū ista q̄ dicebat. **R**egnū mūdi z oēz orna-
tū eius p̄tēsi **C**ōtēplabaz z expiebarz
freq̄nter hec sōnia o serenissima feiaz **L**e-
gim' de p̄ginali spōso tuo **J**oseph: qz plu-
ries corpalit dormiēs / acceperit dīnas re-
uelatōes **T**u corpaliter vigilās. sz p̄ p̄tē-
platiōis extasim dormiēs / mirabiliores
resperisti. **S**ignū tue dormitiōis post cō-
ceptionem filij notat **L**ucas dīcēs **E**xur-
gēs autē maria in dieb' illis / abijt in mon-
tana cū festinatiōe **U**n p̄cor exurgēs sui-
sti / si nō a sōno qdā nō tā sensuali qz spūa-
li. z h̄ in p̄tēplatiōez q̄tinus sedula fieres
ministratiz in actiōez **D**iosoz em̄ est se-
dere vl' dormire. actiuozum exurgere z p-
gredi. **N**e nūqz soporatis in hoc sōno
requei spūalis **T**oz q̄t eos insania vigiliaz
huius scil' sequit fantasias z freneses ca-
pitis sui. furūt. mouēt lites. neq̄nt cate-
nis p̄ceptoz teneri. lacerāt occurrētes. dī-
scerpūt se. reuersant. nesciētes qd dicant.
neqz de q̄b' affirmāt. accipiunt ymbraz z
falsa simulacra p̄ veris rebz q̄ sole sūt eter-
ne. eoz p̄o similitudies sūt flexibiles z incer-
te **A**t ēz dormiētes mūdo z vigilātes dō /
vidēt p̄a. sz ab insanis istis irridēt vt isa-
ni. **R**ō qz nō capiūt ea q̄ p̄ra sunt. sed ym-
bratilia vidēt sub imagine vanitatis. que
par est leuibz vētis. volucriz silia somno
Hinc i placabilis rixa ē spiritales per
mūdānos. hinc subsannatiōes z pugne.
Volūt nēpe spiritales ad sanitatē ducere
freneticos istos. at sibimet sapiētes. sibi
diuites. suis in malis ridētes z cātates /
refugiūt odiūt z psequūt. **D**ixit ei insipi-
ens i corde suo. n̄ ē de' **D**ixit z sapiētī q̄ti-
die. vbi ē de' tu'. **S**apiēs z fidel' oñdit sa-
cratā hostiā. z d̄t. h̄ ē d̄us meus. **P**rotin'
extollūt risuz. subsannāt z blasphemāt **D**u-
rus ē h̄ fmo z q̄s p̄t eū audire? **C**ōtēpla-
barz o p̄go tales benigna p̄patiebarz z ora-
bas. z mentē optabas eis meliorem dari

Sextū bonū
...
Decimū bonū
...
Decimū bonū
...

Septimū bonū. Ca.

Debitat itaq; fomes carnis cō (ro fuit cupiscēs z tyrānifās a duer^o spm̄ dū rite sumit iste cibo vitalis. Gustato q̄ppe sp̄ritu desipit caro. **C**ōtēplabaz̄ expta (nō nouiter) bonū istō o maria. q̄ppe fomitez oēm carnis extinxerat x̄bū in te caro sc̄m̄. **U**tz̄ fo passionabiliter a liq̄n mouebaz̄ tractauim⁹ q̄dam dragmate cācti tui.

Sz̄ videre me videoz̄ subsannātes in nos legē z eucharistiā dei nr̄i. **E**cce iqūt p̄mittis z eucharistiā carnē subseruitute redigi. q̄ plerūq; seuit acius. impugnat acerbi⁹ **E**xēplū de ap̄lo v̄ro sumite. q̄ dicebat. **C**astigo corp⁹ meū z in fuitute redigo. nihilomin⁹ sub pōdere ei⁹ p̄ssus gemebar. **N**ō qd̄ volo facio **E**t rursus **U**el le mibi adiacet. posse aut̄ n̄ inuenio. **D**inc exclamabat. **I**nfelix ego hō q̄s liberabit me de corpe mortis hui⁹? **A**ccipiat vero q̄sq; opposuerit talia. dictum qd̄ p̄tinuo subiūxerit q̄si talibz̄ sibi q̄ r̄ndēs **S**ra dī sup̄le libauit me p̄ **I**hm̄ x̄pm̄. **E**t vbi ḡtia si n̄ in eucharistiā p̄fertur disposit⁹? **D**udū in re sili/ mltas assignauim⁹ rōes. fere viginti. cur nō sp̄ p̄ceditur sentim̄tū sp̄s. extingūēs fomite carnis actualēz. **T**res sūt p̄ncipales. hūiliatō. patiētia seu p̄batio. z coronatio. **P**rocedimus nunc alia via/ trāseuntes ad octauum eucharistiē bonum. (dominatur.

Octauū bonū. Dēs.

Si mēs in sac̄o eucharistiē subijcit se fideliter deo. subiectā hēbit p̄fecto carnē **D**ixit dñs ad **L**ayn. **S**ub te erit appetitus tuus z tu dñaberz̄ illius. **I**ntellext̄ h̄ aliq̄ dictū de appetitu volūtario z libo **S**z̄ illi fm̄ arist⁹ rō dñat̄ regaliter. qz̄ pōt p̄dicere nec obedire. tāq; liba p̄dicatorie i seip̄a. **D**ñat̄ aut̄ rō cū volūtate/ appetitui sensitiuo fuitit z despotice. qz̄ pōt r̄debz̄/ rebellatē coercere. **A**si nō pōt z vult/ liberat̄ a culpa. si mēs sit in gr̄a. sub lege x̄pi/ ane libtat̄. **C**ōtēplabaz̄ hec dū viueres x̄go br̄a **C**olligebas ex hac radice cām affrōis filij tui **J**ugū ei meū suauē ē. z on⁹ meū leuē. **D**et̄ aliq; q̄ntūlibz̄ onerat⁹ pōdere carnis. tollat supra se iugū x̄pi/ v̄l in baptisimo l̄ i eucharistiē sac̄o/ v̄l in p̄nie lauacro/ p̄festim̄ efficietur dign⁹ ciuis vite eterne. **T**radebat̄ p̄bi felicitatē aliquā

nos posse p̄seq. **S**z̄ o bone de⁹ p̄ quāta tēporz̄ dispēdia/ p̄ q̄t exercitiā virtutū moralū. p̄ quā rarā z artā prudētie semitā z directiōz̄/ paucissimis datā. x̄ps nr̄/ vno mom̄to viā ad britudinē. nō q̄lēcūq; sed eternā apuit. **Q**ui crediderit z baptisat⁹ su. sal. erit. **E**t rursus pro re nr̄a. **S**i q; māducauerit ex hoc pane/ viuet i eternū.

Deniq; legē dedit quā obseruat **S**i septies. imo septuagesies septies peccaue rit hō r̄dixerit. penitet me. iuber̄ vt dimittat̄ ei. **N**ō est min⁹ misicors/ vt nō dimittat̄ sibi dicenti penitet me. **P**lene sunt ex ēplis sc̄p̄te sue. de publicāis. de p̄ccōribz̄. de adultera. de latrone. de petro. **Q**uis vero nesciat. qn̄ mēs eucharistiē sac̄o se rite subijciēs. dicat ex aīo. penitet me **D**uo dicto/ vincit carnē/ vt nō sibi rebellis sit ad p̄ditionē si nō sp̄ote se dederit rursus mācipiū sibi. sua vilis effecta p̄ indignā libidinē aut furore. **E**st forte dicet aliq; q; **D**ñationē mēi sup̄ za carnē/ eē fragilem/ fuitutiq; p̄cliuē. **F**atemur. qm̄ z thesaurz̄ nr̄m/ habem⁹ i vasis fictilibz̄. ne q; gliet. s; assit robur fidei q̄ p̄ dilectōez̄ op̄at̄. **A**ccedat fides h̄mōi mēs vtiq; dñā fit et inuincibilis. **P**oterit qd̄ a corpore vi olēta morte tolli. s; n̄ vincet. imo victrix coronabit⁹. **H**olo p̄ exēpla singlā morari. **T**urba martiz̄ oim̄/ d̄ oim̄ etatez̄ sexu/ p̄fert testimonū/ oim̄ exceptiōe v̄l calūnia mai⁹. qz̄ plimi sub eodē pene mom̄to. de reprobo p̄ oēs vitā fuis sue carnis. fecit fides x̄pi/ dare carnē suā ad mortē. **R**oman⁹. **B**enef⁹. **J**osias. latro bon⁹. mille aliq̄ tā subito mēs eoz̄ dñata est carnī. tā feliciter z fortiter ex ei⁹ subiectōe sunt in eternū triūphatores effecti. (nitinā dat.

Nonū bonū. Vmige.

Libz̄ h; h̄ p̄p̄iū dū nutrit̄ medētē. vt tpe suo faciat habitē ad ḡnatōez̄. **S**em̄ ei/ su p̄fluū ē alim̄ti. n̄ i q̄li s; i q̄nto. p̄uēit in st̄mul⁹ z tps̄ amātū. **P**lāe qn̄ v̄it plenitudo tps̄/ de⁹ d̄dit cibū eucharistiē. sc̄p̄ ip̄m̄ m̄tē eē p̄bigenā sterilitate sp̄p̄llsa **L**ibus iste iuxta p̄missa. restaurat. satiat. oleat. roborat. auget. obdormire fac̄ **Q**uid p̄sequēt⁹ / q; vt vim genitiuā det **I**mm̄ sit dñs soporē i adā. ex ei⁹ costa/ vice seīs statuit eā i m̄liere **H**ysteriū ē x̄pi/ dormiēt⁹ i cruce. z ec̄cie sp̄ose **H**ūc x̄pm̄ iebriatū vino caritat̄ z nudatū senior iudaic⁹ fili⁹

irrisit et mledet? **C**ontemplaberis o maria qm si mes exeplo tuo sit dña/fit apta ad gnatione sibi Tua ei interpretatio/dñaz soat. Et certe ita decebar vt ad dñaz mitte ref ágel? pñi psecrãdã dño. pñãqz dñm dñatũ. h q ad lzãz d carnali gnãtõe sibi ñ fec? de gnãtõe mentali **C**ontempla bar? oia q de spũali despõsatiõe dei z aie notata sunt in scriptur?/pserit in canti cis cãticoz. **I**ntelligebas oia quẽadmo dũ vergũt in hãc snãz **E**cce p analogiã/virginalis aliq mēs/nutrita cibo vitali. manet i se rãqz i ciuitate. i. ciuiũ vnitate. q sũt cogitãtões z affectões ordinate. **L**itãtas hec est galilee/p trãsmigtiõne eter nã. p volubilitãte obediẽtie. p rotã inter minabilẽ/circa brũssimã trinitatẽ. **D**nic ciuitati nom nazareth. ob floridã puerfa tiõe. **D**itñe ágelus a deo/fort? scz istin ctus dñus. ad mte hãc sginẽ/despõsatã sz nõ in pcupiscẽtia iũctaz. viro q est sps suus intellectualis. sohã in augmũ **J**o nomẽ eius **J**oseph. de domo **D**auid reg? vtiqz celestis manu fort? **E**t nom sginis maria q dña. salutã vt grã plena. turbã vt verecũda. cogitat vt prudẽs. qlis e ista salutatio. **C**õfortã. edocet. assecurat p in stinctũ. qm spũscũs supueniet in se puri ficãs eũ ab omi pcretiõe materiali. z virt? altissimi/sbũ pñis/obũbrabit sibi p sece tũ sui lũis illapsũ **J**deoqz z qd nascet ex il la scã. vocabit filius dei. **E**redit. optat. p sentit z pcipit. efficit verbigena mox vt obediẽdo dixerit. **E**cce ancilla d. f. m. fm p. tuũ. **C**ontemplabar? expies q̄tidie mētẽ tuã o maria filiũ dei parturire. p amo zo soz exercitã donoz. donec in bethleẽ do mo panis celest? nascere. **D**ic iã nõ puer sz vir pfectus. z collocare nõ in psepio. sz in throno pñis sũmi. z astares a dextis ei? regina. q oia ecce ppleta sunt in te. **J**õ btã q credidisti **J**õ p hãc bñtudine obse cram? mtes nras tuis p̄cibz dño germi ne repleat eucharistie sacer cibi (format

B. **Decimũ bonũ trans/**

Nullus inuenitur illapsus intimior i corporalibz/qz vt cibi puerat z transfor met in cibatu. **M**anet iã nõ in se sz in co medete. viuit eius vita nõ sua **Q**uam? q ex voce dñi dixerit **A**ug? **L**ibz suz grã diũ. **C**resce z māducabis me. **N**ec tu me mutabis in te/sic cibũ carnis tue. sed tu

mutaberis in me. **N**otauit hãc intimitatẽ xps q olim sub nõie sapiẽtie posuisse se di terat mēã z miscuisse vinũ. **N**ouissie cuz cenaret cũ aplis **E**cce inq̄t dispono vob regnũ vt edat? bibat? sup mēã meã **P**ote rat infirmos aut carnales mouere vt cre deret q regnũ dñi sit esca z pot?/nisi verba sapiẽtie p̄sus nos a tñi suspitiõe redderẽt aliõs. z apls exp̄sisset imo z xps affirãt set q erũt in glia sic ágli dñi. q nec nubent nec nubent. p̄fecto nec ideo p̄medent aut bibet cibũ carnis **Q**uid aut sit iste p̄cis z iste cib? regni celoꝝ ddit xps itelligi dum ait **Q**ui māducat meã carnẽ z bibit meuz sanguinẽ i me mādurego i eo **E**st igit hũc cibũ māducare i eo mādere **C**ontemplaber? o sapiẽtissima seiãz qm i eucharistie scro fit trãformato p̄cis in eẽtia sua remanẽ tibz accũbz **A**tuero dñi mēs i deũ transfor mat remanet qdẽ eẽtia mēs/sz accidẽtia noua succedũt. nõ sãstãtica nõ materialia sz diformia. dñina claritate radiãte. **T**rã formãur inq̄t apls d claritate i claritates de claritate cõis notitie rõnal adq̄site/in claritatẽ fidi deiformis ifuse. de claritate hac fidei/i claritatẽ itelligẽtie z de hac de mũ i claritatẽ sapozosez sapiẽtial expiẽtie **E**xpiẽbar? trãformatõz istã in supiõe sacri cibi. p̄pterea sic d voluptuosus bruta libz pcludit phia apd boetiũ/q deformãt in beluas ita d sapiẽtibz elicit q in deum trãformãt **D**eniqz sic omi sũt belue vl pe cora/in effigie corpis hũani ita d scõis re cte dicim? q sũt diũ sub hũana spẽ trãfor mati felix hũ? trãformatõis p̄gnitõ. sed expimentũ z sentimentũ longẽ beat?

Undecimũ bonũ. In .E.

Dederat oli dñs aie rõnali pigno (artat za sue dilectõis/pulcras arras sue despon satõis celũ z terrã adei? obsequm sil? sola ciũ. **C**ontepẽrãt has arras plimi eẽ phorũ atqz eis oia viluerãt **D**edit adextremuz se ipz piter i arrã z p̄ciũ. dũ i h sacro pũuio iurta cãticũ ecclie/sufe glie pign? datur. **C**ontepẽlar? o dilectissima mliez sedu la mte cũ grãz actõe pign? z arrã despon satõis tue/nõ in vna tm sz i qlibz creatã rũ ifulgere **D**icebas ad ituitũ cui? libz ar rã hãc dilectõis sue p̄tũt mibi dñ? spõs? m? **D**edit oia mibi. z nõ minus mibi qz cuz mlis. imo tãto iocũdi? q̄nto nulla sine so cio iocũda possessio. dedit oia mibi qua

Quodecimũ bonũ
Dicitur h̄ p̄tũtũ oim q
dedit tũc dñs p̄cũ sup cibũ istũ
libz hãcũ d̄tũ. **C**õm ob h̄
dõs vniũs eẽ caritãtẽ interior.
inque. **C**õm vniũs eẽ caritãtẽ
f̄mũm dõs d̄tũ h̄ vniũs d̄tũ.
vniũs d̄tũ caritãtẽ. **C**õm vniũs
õm vniũs p̄cũ d̄tũ. **C**õm vniũs
logiã sui m̄tãtã in r̄mõne. **C**õm
p̄tũtũ. **C**õm vniũs d̄tũ p̄cũ
ne d̄tũtõis sub oĩm nõe. **C**õm
elico eis sui. **C**õm vniũs
rũm capus mlti sũt. **C**õm vniũs
ne de r̄mõ calice p̄cipit. **C**õm
bãris o hũilima brãz. **C**õm vniũs
lãmõbz z f̄mõdõis mltiplicet in
tũ. **C**õm vniũs eẽt in p̄cũ r̄mõmũs
m̄lõis mlẽ. z vniũs eẽt r̄mõ p̄cũ
vniũs denarius diurnus. **C**õm vniũs
vniũs. **C**õm lectũs. **C**õm vniũs
vniũs. **C**õm nichilũs. **C**õm p̄cũ
vniũs. **C**õm sp̄s. **C**õm vniũs
p̄cũtũs vniũs ocs hãc illũdĩne
Sũt vniũs d̄tũ? z p̄cũm sũt a
m̄lõis vniũs q̄ dũ r̄mõm? ad p̄
ne vniũs p̄cũm sũt vniũs d̄tũ

tinus ipz cū oibz sup oīa gnosca. colā. diligā. laudē. z adorē. Dedit celū z terraz. Quid em̄ hoz indigebat? Dedit z oīa q̄ in his sunt in p̄sulatū vel famulatū. Ecce pignus amorz. Addidit mat̄ in repatōe. qz ppter nimitā caritatē suam / exinamuit maiestātē suā. vt acciperet cā mei. p me seruile formā. frater effectus z filius. ex deo rege dño z p̄re. Creuit itaqz arra beniuolētie simplici / in dilectioez ḡuite electōis. **U**n dilectio nomē hz. Proinde plapfa ē dilectio in amicitia (q̄ addit ad dilectio nē / signa mutua cū cōicatōe secretōz) qū cū hoibz puerfatus est. **J**ā inq̄t nō dicam vos suos s̄z amicos. Amicitia p̄inde p̄ lapfa est in zelū. ppter singlaritatē aicicie. q̄ nō p̄patit societātē in amore. q̄lis ē sp̄s si ad sp̄saz z eō. dū z si societas rūpit sed ra pactōis. **Z**elotip̄ā hāc p̄seqtur in amoratione. q̄le suo mō expimur in stulte philo capz. **H**āc senserat q̄ lāguēs dicebat. vulnerata caritate ego suz. **P**ostremo nil supest nisi plena z securā possessio. **H**ec nominat̄ p̄rie in bonū charitas. i. cara vnitas. d̄ q̄ seq̄ns ē vltimū eucharistie bonū.

Quoddecimū bonum

Hic finis. **H** p̄plem̄tū oīm q̄ (vnit. dicta sunt aut dici p̄nt sup cibi istius laudibz. fructibz z effectū. **T**otus ob h̄ mundus creatus ē exterior z interior. **A**d qd̄ inq̄es: **L**erte ad vnitatē. vt oīa sint i vnū p̄sumata. hoc est illd̄ p̄bū de q̄ x̄ps. **P**oz ro vnū est necessariū. **E**t diuinus dionisi us. omīa vno participāt. **D**enū z ipe th̄o logiā suā mysticā in vnione supra mētez p̄stituit. **U**nionē hāc p̄posuit sp̄sa p̄ fine dilectōis sub osculi nōie. **O**sculet me osculo oris sui. **C**ōsonat apls. vnus p̄is z vnū corpus mlti sum. oēs q̄ de vno pane z de vno calice p̄cipam. **C**ōtēplabaris o b̄tissima b̄tāz vnionē istā sub velaminibz z symbolis / mltipliciter insinuatā. qualis erit in p̄ria vna domus p̄ris z māfides mlte. z vnū ouile z vnū pastor. vnus denarius diurnus. vna corona. vnū brauiū. vnus lectulus. vnus sinus. vnū cubicū. vnus nidulus. vnus panis. vnū corpus. z vnus sp̄s. vnū gaudium penetrabas p̄tēplās oēs has silitudines. **S**z nescio si difficultē z pfundius sit ad intelligēdū p̄bū x̄pi / q̄ dū trāsitur ad p̄tē oraret p̄ electis vt sint vnū inq̄t p̄sum

mati i vnū. **E**t rursus vt sint vnū sicut nos vnū sumus. **D**aior itaqz vel singlarior vnitas nulla est / q̄z b̄re trinitatē. **M**agna igit z singlar̄ est vnitas oīm electōz iter se / z cū dō. **M**agna z admirabilis ē vnio hūanitatē x̄pi in vnitate p̄sone verbi. **S**z si p̄ intellectūz sedudat̄ vnio b̄tifica / hec secūda erit inq̄ eligibilior p̄ma. **D**a sapientissima b̄tōz oīm. da posse me q̄q̄z in re tēta scribe / qd̄ sentit aut sentire desiderat / hebes mēs mea. da te illustrāte z deo p̄picio / aliqd̄ balbutire. **A**ssumit in p̄mis manuductio imaginatōis. nō vt duret s̄z vt trāsseat. **I**maginet̄ circūlōz more mathematico. ex cuius cētro medio indiuisibili penitus z vnico / p̄tendāt lineę recte / vsqz ad qd̄libz p̄ctū circūferentię. **T**rāscendat rō vel mēs imaginatōem. z addat. q̄ cētz. hēat vim p̄gnitiāz. q̄le hz āgls. hēat s̄līr q̄libz lineā rectā / a cētro egrediens ad circūferentiā / vim h̄mōi p̄gnitiuā. **C**ōstat ex hac ypotesi / q̄ q̄libz lineā / p̄ p̄gnitiōez nō solū p̄ terminatōez / at̄iget totū p̄ctū. **N**eqz ei p̄t̄ dici q̄ p̄tē vnā vna. alterā altera. solū apprehēdat. cū ps eius n̄ sit. **C**ētrū s̄līr itelliget singlar̄ lineas a se p̄tēfās ad circūferentiā. maxie si ponat̄ q̄ iste sit ābit̄ actiuitatē sue z p̄gnitiōis. **A**scēdat adhuc sublimi mēs n̄ra z p̄at q̄ illd̄ cētz / spe it̄lectualis / n̄ accipiat p̄gnitiōez līe aza se. p̄grediētū p̄ r̄ceptōez cui / cūqz mōtōis obiectalis ab extra / s̄z i se sit ex se sufficiens oīm cognitō. **E**cce q̄ hucusqz / nihil posuim⁹ a magnis z eleuat⁹ p̄his alienū. **S**i dixerimus deū esse cētz. talis venate. **A**ccedat mō fides aut intelligētia p̄ fide purgata. illustrata. roborata. eleuet mētez supra p̄hiaz. seq̄ntiū solā exp̄tiaz effectū / ad inuestigatiōez cāe p̄me. **D**oceat fides quēadmodū deus q̄li cētz iam positū. n̄ educit ex se lineas / aut circūferentiāz ex se causat extra p̄ effectus. nisi pure libere / p̄tingēter. qz plāe / bonoz creature sue / n̄ eget. sufficiētissim⁹ p̄ se sibi. **P**ozro sic n̄ efficit aliqd̄ extra se nisi pure p̄tingēter. **I**ta nec obijcit se p̄ modū forme intelligibilis cuiusqz it̄lectui creato / nisi pure. libere p̄tingēter. sub q̄cūqz rōe. **S**it ista rō absoluta / ent. **S**it denoiatiua rō / vnus / p̄ indiuisiōez sui. **S**it denoiatiua rō p̄i / p̄ p̄parōez ad it̄lectū. **S**it denoiatiua rō hōi / p̄ p̄parōez ad appetitū. maxime ad appetitū rōnalē vel it̄lectiūū seu mētālē

Tractatus IX.

qz pprie solus talis est primi boni capax z
cuis princeps esse pot sic z intellectus primi
veri **C**osequenter adiuuet imbecillitates
nre mti/illustratio tua pgo sapietissima/
qin ista qua qrim? vnione/ attingam?
Et si no hic p expietia faciale. saltē p intel
ligentia discretina z pceptionē directinā
F. **C**ōcessus inuenio z deductū a magnis
mūdi phis. maxie platonies qz p virtutes
purgari animi. p̄t intellectus sepat a corpo
re/vniri formari sustetari in deo/pmo z
vnico oim centro **C**ōcessit hoc aduersari
us nr̄ pcacissim? **A**uerrois. Errauerit tū
isti z defecerūt scrutates scrutinio. qz viā
z hostiū scalā z vehiclm pueniēdi nō ha
buerūt aut resecerūt dnm nr̄m **I**hm xpm
Rursus qz deū nō sic deū glificauerunt
bn̄ viuēdoz hūilr gr̄as agēdo. picqz colen
do erat eoz intelligētia discretina/nō sag
qdez clara de deo sup hic z nūc. qlē hnt et
demōes. sed sine hūilitate z pietate z duo
sōez caritate **I**n elatōe oclōz in exaltatōe
cordis. in suis nō dei viribz spem hntes.
Venit xps tu? z nr̄ o bndicta/se viā z exē
plar opposite hūilitat? exhibuit fecus obe
diēs deo vsqz ad mortē. mortez aut crucis
qz nil abiecti? poterat cogitari **L**ur sic vt
eleuat? a terra. i. ab omibz q terreni hōies
querere pnt traheret ad se oia. tā exemplo
tū. q̄ auxilio inuisibili. **P**ostremo qz trā
siturus erat ad patrē. etiā corpali/vidēti
bus disciplis qb̄ cū eras hūilia creataz
reliqt hoc pign? dilectōis/hāc arram eu
charistie/q nos psummat in vnū **N**ā qd
dici pot vnitiū/q̄ h māducāt meā carnē
et bibit meū sanguinē in me manet et ego
in eo. **D**e inesse z māfione sup admirabil
p̄t? ista sentētia. **Q**ui māducāt meū car
nez z bibit meū sanguinē i me māet z ego
in eo nec minus admirāda sil z āplexāda
que seqtur. **S**ic me misit viuēs p̄r z ego
vino ppter patrē. z q māducāt me/z ip̄e vi
uet p̄t me. **D**eniqz subdit. **Q**ui māducāt
hūc panē viuet in eternū. **E**t qm̄ alio tēpe
et loco xps ait. **I**n domo p̄ris mei māfio
nes multe sunt. **E**t itez de diligētē se. **E**t
pater me? inqt diliget eū. et ad euz veniē?
et māfionē ap̄d eū faciem? **S**ubdāus a
liq̄ d hūismōi māfione. p quā nr̄ emāuel
qd̄ interpretatum ē nobiscū **D** mānz i mā
ducāte et māducās in eo **M**āfio i alio
psupponit eē in. **S**ūt aut̄ fm̄ gramaticos
xvi modi essendi in q̄s phs restringitad

octo. addūt aliq̄ nonū **S**z sub p̄pēdio di
camus qz eē i alio maxime p māfionē dic
duo. **D**icit em̄ distinctōez aliqnā. qz nihil
vnū penit? sine quis distinctōe reali l rō
ne substāntiali vl̄ accedēnti/absoluta vl̄ re
latiā/dz esse in aliquo. licet bene pcedāus
aliqd̄ esse idē sibij p̄. resoluēdo locutōz ad
hāc negatiāz. qz idē nō differt a se ip̄o. **A**
terū qd̄ inportat māfio dē qndam vnioez
seu vniciētā duoz i aliq̄ q̄i t̄tio. siue illō ē
tū sit substāntia/siue sit res aliq̄ flatiā siue
sit accidēs absolutū siue relatiuū **S**ubla
ta em̄ p intellectū oim vniciētā ad inui
cem/non remanēz mō? curvna res dice
ret esse in altera. **F**iat hoc p̄picuū q̄ quis
mōs essendi in discutere voluerit. **S**z ve
niamus ad p̄pēdiū sup p̄p̄ta māfioe.
Māfio mutua māducātis cū mādu
cato in eucharistie sacramto/māifestā hz
māducantis z māducati distinctōem z di
uersitatē. **S**up̄est idcirco solum inuesti
gare qd̄ est illō in quo vnūē. **E**t p̄mo di
ci neqt qz vnian? in eadē essentia. sic tres
psone distincte/sūt eiūsdē penit? essentie
An p̄surgit qz p̄t est in filio. z filius in pa
tre. z sp̄scō. p circūincedōez. q̄ nulla p̄t
esse maior. **S**ic em̄ euāgelū sci **J**ohis in
cipit. **I**n p̄ncipio erat p̄bū. z p̄bum erat
apud deū. **S**z neqz est ista vnio in idēp̄ti
tate relatiua psone. quēadmoduz in xpo
tres nate vnūtur. **P**orro nō est vnio q̄ ē
p participatōez carnis eiūsdē. quō m̄ brā
pgo cū filio tuo/cōionē forrita es. vt dice
ret singlr. dñs tecū. z qz filio tuo singula
re preparasti hospiciū **M**āfio quā in
quirimus/nō t̄mō gnalis in existētia.
q̄ deus dz esse in rebz p potētiā. p̄ntiam. z
essentiā. fm̄ triplex genus cause **E**fficiētis
qua dicit̄ esse in rebz. appropriate ad potē
tiā. formalis ad p̄ntiā. z finalis ad essenti
am. **Q**m̄ hoc mō/est in re q̄libet. vsqz ad
insensibilia z demones **I**no tsi p impos
sibile res nō dependerent a deo in aliquo
genere cause/tū ppter imensitatē suā dice
ret deus/adhuc esset in rebz. qz videlz res
nō essent sine deo/ip̄as penetrāte. neqz de
us sine eis **S**z neqz māfio quā qrim?/
fundatur sufficiētē in coniūctione do
norum non gratificantium. q̄ lia nūera
uit apl̄s. de diuisione gr̄arum loquens.
q̄ lz sint a sp̄scō. p̄nt nihilominus esse si
ne ip̄o. supplet̄ doctores gr̄ificāte vel acce
ptāte. qz p̄stat istas gr̄as/esse n̄ posse. ip̄o

nō opante. fm̄ triplex genus cause. imo si
 scrutamur acutius/nilla res potest dici esse
 in deo et econuerso/nisi fm̄ aliquam habi-
 tudinem cause vel pductionis vel cōicatio-
 nis. accipiēdo ample/nomē cause ad cre-
 ationem et cōseruationē. Et sic Richar. ex-
 tendit in diuinis ad pductionē psonarū-
 s; nō admittitur a modernis. Sic enī pa-
 ter est in filio. qz cōmunicat essentiā quam
 habet primitus et fontaliter/pducendo fi-
 lium. et non qz sit pfectior filio vl̄ filius im-
 pfectior. sed hec est pductio ex p̄prietate pri-
 mi principij. sicut est ex p̄prietate filij qz re-
 cipiat a patre totū qd̄ est patris. seclusa pri-
 mitate pducendi naturalis modo filij alte-
 rum. cōmunicat nihilominus primitatez.
 respectu spirationis spūs sancti modo libe-
 rali. Sanctus vero spūs non potest vltra
 habere primitatē/nisi respectu pductionis
 creaturarū v̄vnum principij cum patre et
 filio. **M**ansionis cōuenientia quā in q̄-
 rimus/cōsistit in habitu vel actu vel vtro-
 qz/gratie gratū facientis. vl̄ cōsumate sicut
 in patria. vel inchoate sicut in via cōsonāt
 doctores. Sequitur ex p̄missis p̄ indire-
 ctum. Stemus igitur in hac veritate et vl̄
 debimus quō sunt in domo patris/multe
 mansiones et tamē vnica est. **M**ulte qui-
 dē p̄pter multitudinē singulariū grāz for-
 maliū. differentium in p̄fectione. sicut stel-
 la differt a stella fm̄ aplm̄ i hoc proposito.
Est autē vnica/gratia gratificans obiectali-
 ter. clarius et abscurius non in actu suo in-
 trinseco (qui certe vnicus est. et immensus
 et idem) sed in effectu extrinseco. Sic sal-
 uatur illud de psa qz vna vox est letantius
 et vn̄ ardor cordiū. **T**rahit ad idē illd̄ ps̄.
In voce exultationis et salutis sonus epu-
 lantis. Non dicit in vocibus et sonis. nec
 dicit in vna voce et sono. **T**raheret nos si
 sequi vellemus/ad amplissimā istam de cā-
 ticiā materiam et armoniam quē admodū
 vnica ē simphonia i vniuerso tāqz i ozgāo
 maḡ qm̄ vnica vox ē. et vn̄ son̄. vl̄ vnison̄
 cōcentus. **U**nde et armonia et cōcentus et
 simphonia et vnisonū vel monicordiū/sua
 interpretatione dicunt ab vnitate. **E**t hoc
 quidem gratissime et app̄iatissime ad ver-
 sum psalmiste nūc inductum **C**ōsonat ad
 manducationē vel epulationē eucharistie
 qui respicit insup simphoniā illā et chorū-
 dum occiso vitulo saginato pro reditu fi-
 lij/dicebat pater euāgelicus/duro et dislo-

no fratri. **E**pulari et gaudere optebat **S**;
 alibi copiosissime materia hec (v̄tinā salu-
 bziter) a nobis tractata est i vtraqz lingua
Mansionis hui⁹ p̄uenientia. lz̄ sit vnica
 in radice gratie gratū facientis. sortitur ni-
 hilominus noiationes plurimas sine nu-
 mero p̄ scripturas sacras. **E**t hoc expediēs
 est scire simul et notare. p̄pter amplificatōez
 sanctarū meditationū. et affectionū deuota-
 rū p̄sequēdā. q̄uis hoc nequeat ad plenuz
 fieri. nisi fuerit hō spūalis effect⁹. et q̄si tot⁹
 deiformis. aut deiformat⁹. aut deificatus.
 fm̄ varios grad⁹ gr̄e in via. et p̄sumatōis in
 p̄ria. **D**icit (exempli gr̄a) māsiō dei in hoīe
 et hoīs in deo. vt hic. **D**icit v̄uificatio et ha-
 bitio vite eterne. saltē in radice. vt hic v̄uinet
 in eternū qz suā gr̄az habet. dicit autē apl̄us
 qz gr̄a dei ē vita eterna. **D**icit et osculū oris
 sponsi. qd̄ petit sponsa. **D**icit lac et vinū. et
 vnguēta et oleū effusuz. et tractus. et pullus
 ad sp̄suz. **D**icit introductio in cellaria. cō-
 iūctio dilecti inter vbera sp̄se. tanqz fasci-
 cul⁹ mirre. **D**icit su⁹ decor. sua quies i lectu-
 lo florido. **H**oc est donū p̄fectū de sursum
 descēdens nō ascēdens de deorsuz. **H**ec est
 sapia diuinū inspirata cū suis laudib⁹ vni-
 uersis. **H**oc diuinū silentiū. hoc sibil⁹ au-
 re tenuis. hoc susurrū verbi absconditi. hoc
 vox q̄si aure lenis. imo et tonitruū magni. et
 vt ad vnū colligam⁹ innumera. quicqd̄ so-
 nat māsiōnē/vel habitationē/vel inhesio-
 nem/vel vnitatē vni⁹ corporis et vni⁹ spirit⁹.
 aīe cū deo. sponse cū sp̄so. vnice cū vnico.
 sub gr̄e gratificātis noīe et radice p̄cipio
 forma et sine. vnico vocabulo dat̄ intelligi
 qd̄ est manere in xp̄o p̄ mutū gr̄e p̄plexū.
Inuenies autē sp̄ in hac māsiōne quolibet
 noīet habitudinē cause ad causatū et econ-
 tra. **S**ic materia de q̄ min⁹ videt̄ d̄r̄ esse in
 forma. nedū qz recipit in fluxū formale ab
 ea. sed qz cōicat sibi potētiā litatē subiecti-
 uā. vt substat i ea sic in materia. q̄uis d̄r̄ so-
 lū paties/nihilomin⁹ appetitua sil̄ est. vt
 accipiat formā. vt p̄ficiat ab ea. **S**ic loca-
 tū appetit locū vt p̄seruet. et loc⁹ locatuz vt
 p̄seruet ip̄m. **S**ilr̄ de q̄ bonoz nostrorū n̄
 eget/vult gratuita pietate cōicare se creatu-
 re sue. p̄sertim rōnali. q̄ cōicatio d̄r̄ in habi-
 tatio fm̄ triplex gen⁹ cause. extendendo ad
 creationē et p̄seruatōez et obiectalē motōez
 vel imutatōez/vocabulū cause. **P**lurimuz
 est ista p̄sideratio/p̄ p̄gnitōe q̄ditatis ip̄si⁹
 māsiōnis rez. i deo. iuxta illud philosophi

• Uv •

Tractatus nonus.

cū/qđ paul' theologīcū fec'. In ipoviuim?
mouemur z sum'. Fas porro ōuertibile di-
cere ē. de' in rebz suis ē p potētiā pñiā z ch-
sentīā mō dīco. **S.** in aliqđ vltra simplex
esse/ pferit bñ esse. magis p grāz z glām. Et
hec inhabitatio respicit influentiā diuinā
que supaddit ad naturā z cēntiā. **D.** an-
sionis hui' ōuentiā gratuitā. pfecto felix
qđ possederit habitualit'. felicior qđ actualit'
cū habitu. **S.** felicissim' qđ reuelata facie/
trāformat' fuerit in eādē imaginē. de clar-
tate in claritatē tanqđ a dñi spū act' ducit' z
tract' ita qđ sentiat p illūiatos cordis oculos
Sicut impcat aplos supeminētē scie/carita-
tem xpi. hoc ē grāz hāc ōuigentē. z carā vni-
tate ad simpliciā deitātē. **D.**ulti qđē sunt
qui hñt in habitu. sicut pueri noui bap-
tī. **D.**ulti qđ in actu possident z exercent
dñi merent'. **S.** pauccissimoz est sentire di-
stincte z apte/ nēqđ istū. māsionē istā. voces
istā. ppter occuratōes curarū in memoria.
fantasiaz in intelligētia. z ōcupiaz. (Quis
mīme criminaliū) in volitiua vel affectiua.
Sentiūt hāc grāz inhabitatōis xpi z spū
sancti/qđ cū aplo mēte excedūt deo. qđ p'reea
sentiūt opatōez in tra se verbi dei. **D.** qđ dīc
idē aplos. qđ viū' ē sermo dei. qđ loqđ pōt cuz
quolibet. z efficac' z penetrabilior omī gla-
dio ancipite. quē gladiū venit xps mittere
in terrā. vt p'raseat vsqz ad diuisionē aīe z
spūs. vt ferat spūs sursum z aīa maneat de/
orsuz. qđ fieri nequit nisi marīa par' fuerit
z silentiū tam sursum qđ deorsuz. nisi p'reea
fuerit diuīso ōpagū z medullarū z cogita-
tionū z affectionū naturalīū/ sese ōplecten-
tīū. **F.**iat etiā discretio cogitationū z inten-
tionū simplicīū naturalit' adqđstiaz vel ad
qđsibiliū. z remaneat in sentimēto z expien-
tia/solus felix iste z gratuit' deiformis illa/
p'sus z influx' spūs ihu xpi. pl' supeminēs
in spū z mēte sup aīam/qđ distat celū a tra.
D. dicim' opatōez vitalē nō ita penit' esse eā-
dem in spū vel cuz spū z aīa. **S.** sentiunt
hāc grāz actualē z expimētalē. nō qđē oēs
qđ digne māducāt corp' xpi. z in qđb manet
xps z ipi in xpo. sicut mō dicebam'. **S.**
ve etiā cordi hoīs qđ p'auū ē z inscrutabi-
le. qđ putauerūt aliqđ gloriātes in se/z habē-
tes cor elatū z exaltatū/ z elatos oculos am-
bulātes i magnis z mirabilibz sup se/ neqz
hūilit' sentīētes. **P.**utauerūt in qđs/ vel ex cō-
suetudie sensuū exercitatorz sic aliqñ fit in
hñtū/ p'suetudinē p'phetādī/ vel ex diaboli

ca illusiōe excecāte cor/ iusto s; occulto dei
iudicio tāqđ i somno gñi. sentire distiguerē
z expiri/ i se regnū dei h intra se. z dicere ex
sniā. **D.**efecit caro z cor mē/de' cor dis mei
z ps mea de' i eternū. sed mētiebat' iniquitas
sibi. **B.**ea igit' z ter beata sp hūilitas. quā
sol' docet' dat ille qđ ait. **D.**iscite a me qđ mi-
tis sū hūilis corde. **D.**eniqz. bñs vir qđ sp ē
pauid' z exultās i tremore ōplēs illd qđ est
ois hō. **D.**eū time z mādata ei' ob'sua. **H.**o
qđ timor hūan' mūdā' z fulis/ster cū cari-
tate qđ talē oēm timorē mittit foras. **S.** nō
illū pfecto castū. qđ manet i eternuz. **A.**ugur
pot' assidue vsqz ad glīaz ōfirmatā. i qđ fir-
mat' z silitit. **D.**anifestū ē igit' magnū p'ietas
sacramētū. qđ manifestū ē i carne. iustis
ficatū i spū. z ē assumptū in glīa. **F.**icqz mi-
nus mirabilē i hac sacra māducātōe sacra-
mētū h pietatis exhibet. qđ qđē manifestū
est i sensibilibz signis panis z vini velut in
carne. s; p grāz cū fide spe z caritate iustis/
cat hoīs spm. z quodāmō assumit i glīa qđ
fides dirigit ad imaginē specularē glie dei
Spes erigit vsqz ad interiora velamis eius
de glie dei. **L.**aritas vo se erigit subintrat
z app'ndit z astrigit dicēs. **I.**nveni quē di-
ligit aīa mea. tenui eū nec dimittā. **S.**ubin-
de vox ei' ē sunamitis ad helizētū. **v.**iuu dñs
z viu uī aīa mea. qđ nō dimittā te. **A.**p'phen-
dā te in qđ aīa i cānticis z introducā te in do-
mū m'ris mee z i cubiculū genitricis mee.
F.elix introductō. z nota sū qđ sequit' **Q.**ue
st' p'reea magn' ē pietas h/ cū sufficiētia. **R.**e-
ponit ei cor hoīs i sede sua. z i cētro. z i loco
qñqz p'xun' dū pl' ē cor assimilātū. depuras-
tū z illūiatū. cū pondere maioris caritatis
E.xplū in magnete ferz trabēte. nūc vebe-
mēt'. nūc remissū p qđitate medioz. nā si
circūliniat ferz p allīū/ suspēdit vis attra-
ctiua. **P.**ietas itaqz subinde valet ad oīa z
qm reddere docet z ordinare put vnicuiqz
debitū ē. deo sibi z p'xio. **F.**m gen' oē passio/
nū vl' affectionū vt gaudeat speret n mearz
doleat sic optet moderate **F.**m circūstātiās
oēs. put sapiēs iudicabit. z debita pñ cor/
dis armonia suadebit. **D.**icam' p'terea qđ
māsio mutua māducātis h sacramētū cū
xpo māducato saluari nō pōt neqz cogsci si
ne cordis mentalis motu. **I.**ta enī dicebat
berū. pluries exp' / sentire se pñtiā verbi ex
motu cordis. intellige mētalīs. **U.**n' erit nō
nulli voluerit hāc māsionē possuisse sine ba-
bitu grē/ distincto a spūscō/ nulli tñ negaue

A.

rūt motū cordis distictū tā a deo q̄ a corde
 seu mēte cordis. q̄ mot⁹ cordis tot⁹ fit super
 naturā p̄ infusioē ac illapsū spūsc̄i mo
 uētis cor. q̄lit nulla facere posset creatura.
 imo nec ip̄a mēs sola / talit̄ se mouere possz
 q̄uis sit instrumētū seipm̄ mouēs. s̄z nō ta
 li motu deiformi / nisi deū a spūsc̄o. **I**ste at̄
 mot⁹ n̄ est ip̄e medi⁹ / q̄ xp̄s est in māducā
 te se digne actualit̄. z māducās in eo. ita q̄
 recipiēs istū motū / tāq̄ si corda musicalis
 p̄cūdo sonore moueret. reddit illū motū
 z istū sonū deo. quē admodū fili⁹ recipiens
 sp̄m̄ sanctū a p̄re p̄ inspiratōez actiūā p̄ris.
 reddit p̄ eādē vim spiratiūā quā recipit /
 sp̄m̄ sanctū p̄ri. **A**git ḡ z agit aīa / māducās
 actualiter digne xp̄m z in eo manēs. qz s̄z
 facit illū actū p̄ acceptōez z redditōez spon
 taneā / esse suū. **Q**ualis at̄ sit iste motus
 aut qd̄. dixerūt aliq̄ nō esse rē absolutā vel
 formā. vel respectiūā seu relatiūā. **A**lij q̄ ē
 p̄lere significabile. s̄z aīa z sic se h̄re. **A**lij
 formā posuerūt esse absolutā de genere q̄li
 tatis. **A**lij tenētes idē q̄ siml̄ ē forma respe
 ctiua. addiderūt subiectū denoiare esse tale
 vitaliter imutatū z deo acceptū. vñ nec ta
 li denoiatōe / posset informare subiectū nō
 cognitiūū vel affectiūū. **E**t qm̄ de⁹ nō pōt
 esse tal̄ forma / constitūēs v̄l informās z relati
 ua depēdēs / iure dānat⁹ ē parisi⁹ articulo⁹ ta
 li positōi fauēs. **S**ilr̄ i decretalibz sūmoz
 pōntificū. q̄ de sol⁹ ē formalis b̄tudo. siue
 lumē gl̄ie. nihil actu supadditō. **H**ec celeb
 rim⁹ ille hugo. neq̄ mgr̄ sniaz / vnq̄ ita po
 nere voluerūt. q̄lit ip̄roba q̄rūdā subtilitas
 sine modestia sine freno furiosē se agēs tra
 here conata ē. **P**z ad extremū s̄sus apli
 ci vbi. vnū corp⁹ z vn⁹ spūs z vn⁹ panis su
 m⁹. **E**t alteri luce **E**rat cor vnū z aīa vna.
In intellect⁹ insup totū illi⁹ celestis fm̄oīs no
 cte iouis scā p̄ tria capla. **L**ibet exclamare
 cū p̄pha cāticū illd̄. **E**cce q̄ bonū z q̄ iocun
 dū h̄itare fr̄es i vnū. **S**ic vñguētū i capite
 xp̄o. xp̄i aut caput de⁹ ē. **R**eliq̄ at̄ q̄libz crea
 tura. maxie aut rōnalis. ē corp⁹ ei⁹. vestimē
 tū ei⁹. mōs ei⁹. **D**ons qd̄ hermon prius
 anathematiz⁹. z mōs syon iustificat⁹ **E**t
 qd̄ ros nisi ḡofus illapsus illi⁹. **E**go ros
 z isrl̄ q̄si liliū germiabit. **D**eniq̄ daf cre
 di. daf etiā sciri. daf z aliql̄iter itelligi. s̄z q̄
 beati⁹ erit z expiri / quō de⁹ hospes gl̄iosissi
 mus / erit oīa in oībz modis vt potuim⁹ ex
 positis. **S**z pl⁹ docebit v̄bū istud imp̄ssuz
 mēti / q̄ exp̄ssuz ore. dū ip̄o plene viso / toto

ore. tota q̄ auditate fruemur **Q**uā fruitōz
 z tp̄alis p̄ceptio corp̄is z sāguis p̄figurat.
Cōnectemus q̄si p̄ notu
 la ceterima **P**
 q̄draginta notulas seu minurias theoreu
 matū q̄draginta. **U**nitatē dei / p̄ vnitatē
 centralis p̄cti posse manuduci. **H**inc ē ex
 phis dei descriptio. q̄ ē s̄pera intelligibilis
 cui⁹ cētz ē vbiq̄. circūferētia nūq̄. **U**ni
 tatem dei absq̄ creaturis / posse itelligi.
Unitatē dei absq̄ ip̄i⁹ absoluta entitate / n̄
 posse itelligi. **U**nitatē dei nō posse cōti
 nuo z tpe / p̄fecte itelligi. **U**nitatem dei
 nullaten⁹ a creaturis depēdere. **U**nitatē
 dei n̄ario creaturaz. p̄ducibilitatē v̄tuali
 ter includere. **U**nitatē dei necessario suā
 eternitatē p̄cludere. **U**nitatē dei / non ne
 cessario quālibet distinctōez formalē intri
 secā ex p̄re rei q̄ ad nos p̄cludere. **U**nitatē
 dei nō necessario p̄ductōez actualē creatu
 rarū supponere v̄l inferre. **U**nitatē q̄z nu
 meri / z ordinē creaturaz existentiū. referri
 ad diuinā q̄z vnitatē z monadē oportere.
 fm̄ triplex genus cause efficientis exem
 plaris. et finalis. **U**nitatē diuinā gigne
 re vnitatem z in se suam reflectere vnitatem
 p̄ amorē spiratiūū / triangulo intelligibili
 p̄fecte circulato. **U**nitatē dei / posse plus
 aut min⁹ itelligi / p̄ libero arbitrio sue mo
 tionis obiectalis. nūc sine visōe creatura
 rū. nūc cū visōne pluriū vel paucoz. **E**x
 plū de lineis / oībz / terminatis ad centz. q̄
 rū q̄libet si p̄ct⁹ central̄ ad eas libere p̄tra
 dictorie influeret p̄gnitōez aut lucē / posset
 itelligere centz. lineis egrediētibz n̄ p̄gni
 tis aut ineql̄iter p̄gnit. **U**nitatē diuinā
 seip̄a se inuariabl̄ h̄ntē. p̄gnoscerē variabi
 lia imutabl̄. mutabilia futura p̄ntialit̄. cō
 tingētia necessario z certitudinaliter. nullaz
 tū iō ponēdā ēē p̄tingētiā intrisecā i deo. sic
 nec tps. nec locū. nec corp̄a. nec p̄plexiōes
 nec discursus. qz talia scit z p̄gnoscit. **E**t h̄
 est lapsus magnoz doctoz / q̄rentiū meta
 phisicā vbi logic⁹ facit se expedire. **U**ni
 tatē dei posse diuersissima p̄ducere ad ex
 tra. nulla distinctōe nisi p̄sonali existēte ad
 intra. **N**ulla insup variatōe determinatōis
 ad intra facta. **E**t hic ē lapsus hoīm grossi
 sensus. ponētiū n̄citātē fati aut fortunā. in
 oībz. **H**ec valētū p̄uidētie simplicissimaz
 formā / formalit̄ itueri. neq̄ cū libertate hu
 mane volūtatis / ip̄am zcordare. neq̄ cum
 peccatis hoīm / actionē dei iūgere. neq̄ cū
 .Uy. 2.

Tractatus nonus.

miscdia/reprobatione pscitoz. **U**nitate dei potuisse et posse semp/ effectum varietatem educere/ et eductis puidere/ et pua re/ ducere ad se. qdlibet ad pportionabile vnio ne. **H**ic est lapsus phoz. p supponetuz qd ab eode inqntu idē nō puenit nisi effectus idē. **H**ec ab antiq voluntate/nou^o effect^o sine imutatioe voluntatis. **H**ic est lapsus eoz qui putat intelligere p patione dei ad creaturas/ absqz creaturis cōparatis. **L**ū tū intellectus vni^o correlatiui/ nēario presuppōnat alteri^o intellectū. tāqz duo relative p pationis extrema seu fundamēta. **U**nione nature intellectualis creature cū deo p deū et in deo. alit^{er} p sistere/ qz ceteraz creaturā nō intellectualis nature. qm̄ iste picipiunt deū. alie nō. **U**nione nature intellectualis cū deo et p deū et in deo nō posse nec debere cōcipi/ p irāformatoez ipius intelligētie/ essentialē/ accidētālē. p habit^u scz et actus fm̄ obiectales influx^u seu vitales. seu clarus loquēdo pceptiuos. **U**nione aptitudinalē nature intellectualis cū deo p deū et in deo p sistere et attēdi. fm̄ triplicē ei^o potentia/ in vnitate cēntie. q̄ sūt vis memoratiua. intellectiua. et volitiua. **U**nione habitualē gratificā/ nature intellectualis/ cū deo p deū et in deo/ cōsistere et attēdi. p statu vie/ fm̄ triplicē virtutē theologicā. in grē gratū faciētis vnitate. **U**nione actualē nature intellectualis cū deo p deū et in deo cōsistere et attēdi/ p statu vie/ fm̄ opatōez pceptiuā et motuā triplicis virtutis theologicē in radice grē gratū faciēt. **U**nione actualē nature intellectualis cū deo p deū et in deo cōsistere vel attēdi. p statu glie fm̄ opatōez triplicis dotis/ in radice glie seu grē psummate. qz includit sil^u fructio. q̄ est psumata pceptio. **U**nione intellectualis nature cū deo/ aptitudinalē habitualē vel actualē in via vel p fia nō posse cōsistere vel attēdi/ p irāformatoez nature diuine essentialē/ in naturā intellectualē creatā. **U**nione nature diuine cū natura intellectuali creatā/ debere concipi/ p illapsus obiectiuos fieri cōformiter seu qdā pportōe/ ad motōes sensibiliū et sensuū obiectales. et hoc altero trium modoz ab aplo positoz. facialit^{er}. aut specularit^{er}. aut enigmatice pceptiue. **U**nione nature diuine cū creatura intellectuali/ radicalit^{er} plus attēdi fm̄ vim tactiuā obiectalē. pportionalit^{er} ad sensus materiales. q̄ oēs in vi tactiuā radican^t. **H**ā et gust^u est q̄

dam tactus. silr alij sensus. suo mō **L**ōsoz nat illud phi. om̄e agens agit p cōtactum. **U**nione dei cū creatura intellectuali/ fm̄ vim cōtractiuā spūales obiectalē/ esse rebe/ mentioze intimioze et purioze. nō sicut in sensibz. in quibz tact^u est materialit^{er} et im/ purus. **U**nione dei fm̄ vim tactiuā spūalem obiectalē/ pfectius purius intimius et suau^o attendi in via/ qz fm̄ motionē obiectalē ad visum vel auditū spūs pipientis. **U**nione dei p eucharistie sacramētū di gne susceptū/ plus attendi fm̄ vim tactiuā et gustatiuā spirituales. q̄uis in hac vnioe actuent^{er} sensus oēs spirituales suo mō. saltē in enigmatē. et p fidē et spem. **U**nionem dei scdm vim tactiuā spirituale obiectalem actualē/ esse secretissimā. nec picipi posse nisi ab accipiente. **S**icut nec subiectū pceptōnis/ alibi vel extra est. **H**inc est illud. **H**ic nouit q̄ sunt boīs/ nisi spūs boīs q̄ in ipso est. **U**nione dei cū natura intellectuali/ ḡdus habere varios et multiplices. p varietate obiectaliū illapsuū diuinoz pceptiuoz et sentimētoz. **U**nione dei cū natura intellectuali/ pcellere post rōm/ in maria. et psequēter oibz in patria. **U**nione dei cū natura intellectuali. remotissimā esse a lucifero/ vel altero si qz sit dānatioz eo. et conse/ quēter alijs in gebēna. maxime q̄ ad vnio/ nem obiectalis illapsus/ fm̄ vim tactiuā p quā sentit^{er} et gustat^{er} qz suauis ē dñs. **U**nionem dei cum natura intellectuali/ inter bec duo extrema p̄tie et gebēne/ medias intelle ctuales naturas/ plus aut min^o recipere v^o a se repellere. **U**nione psumatā oim electorum cū deo obiectaliter/ effici p repletionē intuitiuā et nudā/ oim sensuū spūaliū/ et redūdantiū in sensuales/ tā ad intra qz exteri us. vt siue ingrediat^{er} siue egrediat^{er} natura i/ ntellectualis pascua inueniat. **U**nione cōsummatā/ esse cū quolibet electo singularit^{er} et in centro p̄iuctaz. **S**ic virtus celestis in fluētie/ in spera corruptibili um necessario p̄iungit ad centz. imo veri^o ad deū. **U**nione psumatā recipe magis aut min^o iuxta maiorē aut minorē circa cē trū ipm̄ qd est de^o virtualē et qz circularēz p̄ximatoez. **E**xemplū de circulis sperē. **H** compatio p̄modior est qz qz egressus creaturā fiat in star numeri/ p additionē vnē tatum. qz p̄nt esse species multe/ eq̄ pfecte.

R.

S.

T.

Incipit quinta pa...

Editare nunc...

et oēs de necessitate diuine deo sunt. sicut i centro linee. **U**nionē sūmatā efficeret sit de oia in oibz/ cuz tradiderit fili/ cū spū/ sancto p̄ri regnū. qui sōralis est diuinitas et vnitas. q̄ simplicior aut vltior neq̄t intelligi. **H**ec est apli/ a dionysio declarata:

Unionē sūmatā/ si p̄ intellectuales cir/ culos accipiam/ oportere p̄ uersum mo dū ad materiales speras celestes intelligi. que quāto maiores sunt mole. tāto effica/ ciores in virtute. **S**pūalia v̄o quāto sim/ pliciora et cētro primiora/ plus h̄nt de in/ fluentia. **U**n̄ beata beatay p̄tinet oēs hie/ rarchias in ambitu simplicissime virtutis sue. **I**nde regina celoꝝ et d̄na angeloz/ di/ gne vocata est. **U**nionē in eucharistia fi guratā et sacratā desiderare nos et esurire p̄ ceteris bonis cōreplatiuis debere. p̄pterea sursum leuare corda a spēbz materialibz ho/ stie/ ad xp̄i corp/ vez. et ab illo ad mysticū. et ab inde p̄ eleuatūā vim et vnitiuā verbi di uini/ reduci ad cōgregatōis p̄ris diuinitatez et simplicitaz deitate. qua nil vltra. hec est dionisij **U**nionē h̄c nō posse nos p̄sequi p̄fecte/ sine dino illapsu/ segregate mentem ab oī alteritate. curis isup sollicitudinibus q̄ depulsis. et supmūdane explicatis. vt in diuinā monaden cōgregemur. et ineffabilibz et ignotis/ ineffabiliter et ignote cōgregemur. hec est dionisij. **U**nionē h̄c. non posse nos p̄sequi/ nisi irruētia vndiqz fantasma/ ta/ nos mentis puritate trāsuolare p̄ualea/ mus. hec **Berū.** Erras inquit si citra expe ctas locū quietis/ secretū solitudinis/ serenitaz luminis/ tabernaculū pacis. **U**nionem h̄c/ p̄cipi motu cordis marie mētalitatis esse p̄sentē. colligi vero suos effect/ et efficaciaz viuacē/ ex diuisione spūs et aie. cū depulsio ne vitioꝝ/ et reformatiōe virtutū. in iocun ditate et suauitate in spūsctō/ iūcta magni/ ficatiōe dei et exultatiōe spūs in deo saluta ri suo. **D**ū in hoc cōuiuio/ mēs implet gr̄a et future glorie nobis pignus dat. Amen.

Incipit quinta par
ticio **P**er soliloquū exhortatoria ad medi tationes huius sacramēti. p̄ norulas quī/ quaginta.

Meditare nunc aīa xp̄iana cui forte cōtemplari non satis ad huc cōcessū est. **M**editart cuz sehemēti studio animi. qua/ lis et quātus sit iste/ q̄ tibi sa/

cramētaliter nūc offert q̄s magnus q̄s sapi/ ens. q̄s delectabilis et benign/ **E**surians et paup es et nihil habens. plurima debes. tibi nō suppetunt merita v̄n restituas. vnde diues fias. fodere nō vales s̄ medicare nō erubescas. **S**it tibi medicitas tua lucrum tuū. **A**ccessitas nescit verecūdiā. sic nec h̄z legē. **M**entibi nūc offert si nescis/ q̄ p̄pter te dixit et passus et expt/ est. **E**go autē medicus suz et paup. **T**ibi dat iste q̄ p̄pter nos egen/ fact/ est. vt illi/ inopia diuites essem/. **T**an tū tribuit q̄ q̄i nihil sibi retinere videretur **D**iues eē debes. cui diuitie largite sūt imē se. **N**oli cadere o aīa xp̄iana in illā expbra/ tiōne vt dicas. **E**cce ego diues suz. et nulli/ egeo. **S**ciueris qz misera es et miserabilis et paup. ceca et nuda. et eo pl/ misera et mise/ rabilis/ si h̄ ignoraueris. **N**ā qd miseri/ mi sera/ se misera nesciēte/ **A**udi p̄siliū. suade/ ar tibi saluator tu/ p̄ns in hoc sacramēto. **S**uadet tibi vt emas aux ignitū. q̄tenus diues fias. **N**ō op/ est p̄ diuersa vagari vt v̄ditorē inuenias. **I**p̄e est v̄ditor sil/ et p̄/ ciū emptōis. **S**uadet inūgere colliriū ocu los tuos. ip̄e fecit colliriū ex spūto gr̄e sue. et luto mortalitatis tue. **S**uadet vestiri ve stibz albis. ip̄e tibi gratis et auru/ ignitum erit in h̄ sacramēto et colliriū et vestis. **E**su/ ris et sitis. cenare vis. hospes nō est longe q̄ rend/ q̄ cenā dat. **E**cce ip̄e stat ad hostiū et pulsat. aperi sibi ianuā. cenabit tecum et tu cū illo. **O** splendida felix et lauta cena. vbi ip̄e qui cenat xp̄s sumit. vbi fas ē habere et dicere. **I**n voce exultatiōis et cōfessionis so/ nus epulātis. **E**stat et pulsat nūc. q̄si cū digito q̄ est spūllancē. nūc malleo terribil/ iudiciū sui. **H**unc sonitu velut aure tenuis blādiēs et dices. **A**peri mibi foroz mea co/ lūba mea imaculata mea. **L**oqueris nō taz sua q̄s suoz et tuā noctis incōmoditatē. v̄n refrigescit feruor caritatis. **D**at h̄ intelligi. qz caput meū plenū ē roze ait et cicini capi/ tis mei/ guttis noctiū. **N**oli tardare **E**xur ge velocit. noli somnolenta verba reddere **A**lioq̄n declinabit et discedet atqz sepe q̄si/ tus clamar/ obsurdescet. **F**aciat cenā sy/ mon/ olim leprosus nūc curat/ a d̄no. **I**p̄e est spūs nr̄/ ante leprosus **H**istret martha et sollicita sit erga frequēs miltierū. hoc ē in ferioꝝ portio rōis. **M**aria v̄o supior ps in ungar pedes ihu fracto deuotōnis alaba/ stro. **E**ffundat isup p̄fisa magis sup caput illi/ recūbetis. **L**aput at xp̄i de/. **I**mpleat

poti⁹ q⁹ vba bona dabit. Eleua oculos tuos in mores. vbi sunt filie hierlm. clamor inges tu⁹ audiaf. Filie hierlm nūciare dilecto. qz amore lagueo. Felix lagueo. z suauī vulnerans telo caritatis. Ecce sentis o aia quātū pfuerit tibi ei⁹ quē diligis absentia. Torpebas algida. iacebas somnolēta. nūc curris. nūc liquefcis z lagueida p amore ad filias hierlm ignitas/ancia anbelaqz puertere. Clemētes sūt filie hierlm. amozosum bñt pecc⁹ amoris. Idcirco vba scintillātia recognoscūt. Introgāt qlis sit dilect⁹ tuus ex dilecto. i. dilecto p dilectōz tot⁹ amor tu⁹ Dilecte/ noiant te pulcerrimaz muliez. nō vt supbias nisi forte sancta supbia. Volūt qz tua sancta pulcritudo tibi cognita sit. q iam digna sit z amari z amare. Talem pulcritudinē nō decet amor nisi pulcerrimus Tēp⁹ tibi venit amānū. caue ne des amorē tūū indigno tuo Deniqz post notificationē speciositatis spōsi. Tu o aia xpiana/ recte cēses introgata. Ubi abijt dilect⁹ tu⁹ Dysticū oñdis ecclie orū. in quē descēdit q̄tidie sacramētalit. ad areolā aromātū z in altari sacro suauitē redolente. vt ibi pascat in ortis irriguis z formosissimis sc̄tāz aiaz z lilia castissimoz spirituuaz ad se trahat z colligat ad talami celestis ornatū Accede ppius ad hūc orū imo sis orū a ppha descripi⁹ irrigu⁹. a cui⁹ fonte nō deficiēt aqz graz. Sis orū pclusus. seruās te solā soli. Sis fōs signat⁹. ne pateas adultero. Sis pute⁹ aquaz viuētū. cui⁹ impetu osuz a libano paradisi fluxū/ null⁹ obex peccati tardat aut impediāt. Hora est q̄ndie o aia xpiana. Hora qua trāsceas ex hoc mūdo ad patrē. ab exilio in patriā. a deserto afflictionis/ in terrā pmissionis. Si retardet te corpus. liber tñ est anim⁹ vt euolet. Vult tecū ihs facere pascha suū. fac te illi cenaculum grāde stratū in dilatōe z amplitudinē cordis. Tenare dignabit. lauabit pedes discipuloz suoz. q̄ sunt disciplinati affect⁹ tui. Sint ipi nouelle oliuaz/ in circuitu mēse dñi. quoz z mater ē sapiētia. vroz spūs tu⁹ deiformis. Habitet ipa sicur vitis abūdās in lateribz dom⁹ tue. Ego inqt sic vitis fructificauī suauitatē zē. Quid deniqz? Libabit oēs/ ex adipe frumētū. Dicet. Comedit te amici z bibite z inebriamini carissimi. Trepidat timore? Tandē/ hic timor alīquī pellēdus est foris a caritate. Logitas te tantis indignū mysterijs? Certe nec ex me

ritis tuis/ etiā p mille milia ānoz satagēs digna fies. Dignificet te oportet q̄ te inuitat ad se. Dignificabit autē/ si studueris ea que displicēt oculis suis a domo cordis expellere. Enitere pcor hic z nunc o aia mea/ parare te si te pgnoscis imparatam. Caue diu⁹ in sterq̄lino fecis mortifere volutari/ sub expectatōe crastini. Quid scis si crastin⁹ elucefcet tibi dies? Quis super hac reddet te securā. Nō est tuum nosse tpa vel momēta que p̄ posuit in sua ptāte. Rursus ita collige. si pscia tibi nō fueris impedimēti legitimi. quo min⁹ eucharistiā suscipias. Cur tāto te bono pigra z ingrata priuabis? Si remordēs acculet te cōscia. cur penitēdo. cur impedimēta tollēdo/ possit nus nō intēdis? Cur nouis te laqueis male differēdo. stulte ptenendo/ te rursus inuoluīs? Audio qd rñdeas. frigida sū dispfa suz. carnalis suz. exagitor curis. scrupulis inq̄tor. mordeoz p̄cupiscētis. fides imbecillis ē. nutat spes. caritas refriguit. q̄ mihi puenio cū hospite tanto? Imo vero q̄ tibi curatio/ nisi sub medico tanto. Si te sanā iudicares. op⁹ medico nō haberes. iure repelleres a te. Exemplū petri nō approbamus in hac pte. Stupuit ad capturā piscium. subintulit tremēs. Et a me dñe quia peccator ego sum. Tanto magis o peire si peccator es/ retinēd⁹ est medic⁹ sanctificās z peccata tollēs a te. Quāto sapiēt⁹ peccator zachē? qui festin⁹ gaudēs suscepit ihs ad se. Deniqz q̄ prudenter hoc fecerit/ data salus oñdit. Ceterionis (O aia mea) silitudinē inducis. quā in hūilitate tua p̄clui or es imitari vrinā nō ex ignaui p̄crastinatione. Dicat inq̄s ihs tātuz vbo z sanabit puer me⁹. Affect⁹ scz rōnalis. q̄ iacet paralytic⁹. z male torquet. sufficit hoc. non intret tectū meū. nō intret ad me vt remēorē peccata mea z inficiat de⁹ puerū meū. reddēs ipm de lagueido mortuū. Urges p̄tinaciter? Nō est nouū absōsuz a sapiēte. qz occasionē querit. q̄ vult ab amico recedere. Si vera te humilitas cōpescit a suscipiēdo. cur eadem te nō impellit in obediēdo? Vocat te de⁹ ad mēfaz suā. p̄pellit etiā p̄ vobz scz p̄latos de ecclia q̄nqz intrare/ t̄pibz institutis. vt i pascha. Statuit xps testamētū hoc eternū z nouū dicēs. Hoc facite in meā p̄mēozatōez. Si teretabit idignitas tuā/ maior alliciat considerata dignatio sua. Caritas. misericordia veritas mititas

A.

B.

Uy. 4.

Tractatus decimus.

atq; benignitas. Accede et dic **D**iscordia et veritas tua / sp suscepit me. **E**groi? an nō agit stultissime / cui tantū displicet defor / mitas egritudinis sue / q; aspectū vel aduētū horret medicātis man? aliene. dū medic? in uitat. offert. puocat. astat. vt suscipiat? et sa / ner. **D**ebilis es o aia xpiana. surge et me de. bibe i mēsa sapie. in arce syon. aut si po / tius inueneris te i deserto solitudinis mēsa / si tedio vite hui? moribūde delectā. **S**ur / ge et mede et bibe et abulabis in fortitudine cibi illi? vsq; ad montē dei oreb in mēsa re / fectōis etnalis. **E**surit daniel in lacu leo / nū cetus sez fidelium in purgatorij lacu mer / soz. **F**er p? aduētū melloz laborantiū in eccia viatoz. refocillabit eos cibi iste tu? q; p te dat? est et oblat? in altaris aluicolo. ad cetū desiderantiū nūc in lacu degentiū. **P**ortabit in momēto. et hoc in cincinno vno capitis tui. q; cincinn? est vnica mētis ad eoz refe / ctionē intentio. **R**ūdes o aia pigritans. aia voluēs et reuoluēs cor tuū. ad excusan / das excusatores. vtinā nō in pctis. **P**repa / tū ait vult medic? corporalis infirmū suū fie / ri p euacuatoz humoz corruptoz. pū? q; cibereū antidoto salutari. **S**cit illū apbo / rismū. egra corpa q; pl? nutries / eo mag? le / des. **C**ōsonat apls q; pconisans et arcens indignos. **P**rober aut in q; seipm hō. **N**il plane dicerim vbiis tuis istis. **D**aia xpia na. nō phibeo s; p?cipio pparatoz. **S**; tal? sufficiat. vt plena nequaq; pmit? pfecta q; sanitas exigat. **C**ōpatif secū vita spūal? lan / guores q; nō sunt ad mortē. **T**ales non au / get morbos. s; tollit eucharistie gratiosa su / ceptio. **H**olo vt diiudices te dignā isto sacramēto / etiā si calida. si feruēs. si trāquil / la. si in pace spūs. si stabilis in fide. si spe gaudēs. si efficac? et vigil in ope. si castitate. si sobrietate pollēs. **A**lio q; n? dēmnabit te os tuū. et prauum te iudex tu? cōprobabit. **Q**uid ingemiscis ad hec et suspirabunda clamas cuz **S**usanna. angustie sunt mihi vndiq; **L**auē ne sic erraueris. **P**atet exitus et regressus amplius. **D**esere te. et pūce te in man? salutaris tui. **N**ō est crudelis. non inuidus. **C**ur inuitās te nō suscipiat te. et suscipiēs nō pseruet et sanet? **C**ōsiliū tū est. vt recūbas in nouissimo loco. vt crucez ab imo tota mēte cōstringas. **P**orro si conscia fles veste te nudatā nuptiali. hic illā confe / stim poteris ab inuitate rege si petieris / im / petrare. ptemp? solus desit. **S**; sola fā /

tas aut phoz argutijs impetit fides / si curiositas accesserit cū serpēte dicēs. **C**ur ista et ista pstituit deus. cur nō manifeste se pscntat de? cur pntia diuinitatis nō suffi / cit? **Q**ualis sit? ē hic corpis xpi? vbi caput vbi pedes. si corporeis nos intuet oculis? si audit si mouet? **D**ic ad hec oia fide sim / plici. xpiana suz. catholica sum. **D**e? oia q; cūq; voluit fecit. de? oia quecūq; fecit et di / xit vere dixit et bene fecit. sit nomē ei? bene / dictū. sit in ecclie fide meritū meū. sit accessus ad sacramētū. **E**t tu maria mater eu / charistie. q; mater gre. mater pia miseroz. q; mater misēdie. **L**u pta tales versutias tales fantasias. viles pcupiscētijs. vilissi / mas nec nominādas blasphemias. tu nos ab hoste ptege. **E**t quia morimur assidue (quid ei aliud quotidian? defect? corruptō nis q; quedā plicitas mortis) tu continue nos hora mortis hui? suscipe. **S**is susce / prit omnium q; filio fidenter dicim? vnusq; q; dñe ihu. suscipe spiritū meū. **S**i te mi / serante et opitulāte / suscipim? filiū tuum. in eucharistie sacramēto. pfecto ille nos susci / piet et incorpabit i mystico suo corpe. **C**re / dum? et mauducam? eū diligim? et speram?. et ipse māducat nos. q; sibi nos incorporat **D**ic tecū pferens o aia. **D**ic si introiero in domū ecclie / domū vtiq; meā si coheres suz filij / en? dom? hec ē. **I**nueniā victimas imolatas. q; vnica p omnib? hostiā prepa / tam. **I**nueniet mensa sapiētie posita. et mi / grum vinū. **S**ic cibata / sic potata / desidera / bo in iocūditate spūs / iu innouatōe iuuen / tutis / verbigena fieri. **N**ō enī est prius aia apra venire ad osculū pignorationū verbi / nisi fuerit ab vberib? iebriata suis q; fragrā / tia sūt vnguētis optimis / amozosissime al / locutōis. **U**n? sentit sicut oleū effusū nomē suū. **U**n? adolescētule nōdū apte viri copu / le. stimulos inchoāt amātū scōs / intra se sentire. necnō amozis p amozē / igneo s; so / brio furore succēdi. **P**lurimis obligata es debet. o aia mea. mltis nimis. et apd cre / ditores et exactores q; purgēt. dicētes. **R**ed de qd debes. **E**cce nihil habes ex te vñ res / stituas. nisi forte paz olei deuotōis. **C**la / ma ad verū helizeum in h? sacramēto. **D**ñe vim patior. rūde p me. liberabit ipse te p in / fusionē olei / in vasa viriū cordis tui. q; pū / tabūt filij tui. affect? sez pū ad ihm. cur? no / mē est sic oleū effusū. **C**reditor prim? ē crea / tio. cui te totū debes. sic ab alio nihil bēs.

Sup
Sicut reuerentia q; hōi habet
Lam? est baptisimalis
et qualibet natione
penitentialis iustitiam
liberatio quoz multos
gratia bñficiorū
sacramēto. **S**epim? natura beatitudinis
nulla sit digna nos op
ecce venit ad h? sacramētū
et nobis sapiētis reuerentiam
iusticia iudicis. sanctificatio
implet. necnō pno debita solutio
vna vobis ad celum. veritas dicitur
beatitudinis. **S**uscipe purū
taliter vt suscipiat te misericordiam
spiritū meū esse dñi pueri sui.
quod coloz. se cōsule. sicut purū
et benedictio tibi. **D**ic. **S**uscipe
venire ad me. talitū enī egritudi
tū q; suscipit. me suscipit. **R**ec
litas o bone ihu q; suscipis et sus
beras vultis hospes aie. dulce ref
et vobis te vidētū. sed tūcend
tūcū sed amplexatū. **C**u ai
nos q; petierat redēpta. reputat
hominis comedis nūc domesticā
lis. et calice vobis. dormis i sinu
betre p hūano p hōia. amo p mi
gna. cur nūc dicitur? et subiecta
vobis suscipit. sicut super hoc
vponit vngui tepens. **S**uscipit
purū suū.
Incipit tractat
super illū. **S**uscipit dicit purū
et in eo duplex parma. Prima fi
gam et vultus sepugnatior.
Suscipit dicit purū suū.
reūce mī q; pūctus ad a
Ecce tra in vultu cordis
p? ois. **E**cce vultus expōsi
tionis. carnis ceciderit vultū. **E**rra
lic vultus q; pūctus. **U**nde vultus obit
sicut vultus abrahe dicit. **P**er m
impūctus q; fecit h? dicit. nō pū
magis nō pūctus. **I**n vultu h
vultus dicit. **C**lamabat vultus
reūctū. **U**nde vultus meū vultū dicit
et dicit vultus suū dicit. **I**n vultu
vultus nūc pūctus. **I**n vultu
vultus. **I**n vultu dicit suū. sic dicit agr

Secundus est recreatio. a qua bene habes que tota pias. Tertius est baptismalis adoptio. que non data est cuilibet nationi. Quartus post totam penitentialem iustificationem et ab inferno liberatio quez milies demerueras Quintus gratuita beneficiorum largitio. notari in hoc altaris sacramento. Sextus primorum dignificatio. in commissis. in amissis. in ommissis. Septimus futura beatificatio. cui consequenda nulla sunt digna tuorum opera meritoz. **S**ed ecce venit ad hoc sacramentum Christus qui factus est nobis sapientia creatura. recreatus et adoptus iusticia iustificans. sanctificatio mundans et implens. redemptio debita solvens. Denique via vehemens ad celum. veritas dirigens. et vita beatificans. **S**uscipe puerum et matrem sacramentaliter. ut suscipiat te misericorditer. faciens spiritum tuum esse israel puerum suum. **S**uscipere genitricem celorum se consule. sicut puer amplexabitur te. benedicet tibi. Dicit. **S**inite paruulos venire ad me. talium enim est regnum celorum. unum tale quod suscipit. me suscipit. **N**ec mirum quod tu idem es o bone ihesu qui suscipis et susceperis habens dulcis hospes anime. dulce refrigerium. non exhibes te videndum. sed tangendum. sed gustandum. sed amplectendum. **T**u anima mea. sic ovium qui perierat redempta. reposita que perierat humeris. comedis nunc domestica de pane suo. et de calice bibis. dormis in sinu suo. habet te pro filia. imo pro sponsa. imo pro matre verbi gena. cui ministrare dignatur et subiectus esse. **N**one mira susceptio. **F**iet super hac susceptione dogma sequens. **S**uscepit israel puerum suum.

f. Incipit tractatus x.

super illo. **S**uscepit israel puerum suum. **E**t est in eo duplex partitio. Prima fit per dialogum et notulas septuaginta sex. **S**uscepit israel puerum suum. **E**xhibita reserua que pias in adu totum israel. **E**xulta in iubilo cordis et laudibus oris. **E**xulabas exposita perditioni. cecitas ceciderat in israel. **E**rraueras sic ovium qui perierat. **V**idebat dominus oblitus matris sue que iurauerat abraedicens. **P**er memet ipsum iuravi quod fecisti hanc rem. et non peperisti unigenito tuo prope me. **I**n semine tuo benedice omnes gentes. **C**lamabat uniuersus perditionum ceterorum. **U**bi sunt matris tue antiqui domini. **E**cce cum esset rex in accubitu suo quiescens in sinu patris. nardus tuus (o pulcherrima et suavissima femina) dedit odorem suum. sic odorem agri ple-

ni cui benedixit dominus. **O**dozatur est de patris odorem suavissimum totum honestatis tue virgo sanctissima/nata ex semine abrae. **P**ropterea recordatur est matris sue antiqui. sicut locutus erat ad abraam et semini eius in secula. **H**ic primum et ab intimo sinu diuinitatis sue/filium suum. qui ad liberandum susceptus hominem/non horruit tui virginis uterum. **H**oc denique est. quod magnificans dominum cum exultatione spiritus de/prompsisti iubilas et erupens in canticis. **S**uscepit israel puerum suum. **D**iscipulus. **D**ic obsecro rozes exhortatois tue patris super hac nostra canticum marie vehementer habite quod in exordio ceterorum. **D**ignus. **O** nescis frater quoniam. quod galatit id fecerim. **S**unt alia beneficia dei magna valde per quibus psallebat iuuetula nostra in psalterio decacordodo. magnificans in anima dominum cum exultatione spiritus in deo salutarum suo. **M**agnificabat quod respexerat humilitatem ancille sue. quod beata diceret per omnes generationes. quod fecisset ei magna que potes est et sanctum nomen eius. hoc que ad magnitudinem dei in se et ad singulare beneficium collatum in maria. **P**rocedebat contra ad insinuationes aliorum sub generali narratione beneficiorum. sub tropicis antithetis. iungens cum misericordia pietatis/timore seueritatis. cum displicione et depositioe superborum/exultatione humilitum cum esurie satiata/saturitate inanem. **T**andem oino delusit ut oratrix purissima per hoc verbum. **S**uscepit israel puerum suum. **D**iscipulus. **F**inis non hic stetit. **S**ubdidit ei. **S**ic illo est ad patrem. **A**braam. et se. et in se. **D**ignus. **F**inis (ut phia te docuit) primus est in intentione. vltimus in executione. **P**recesserunt pluma susceptioez israel pueri domini in incarnatione inter que fuerunt nunciatioes prophetie. que maria ponit consummatione accepisse tunc primum. cum suscepit dominus israel puerum suum. **D**iscipulus. **N**on quid videtur e contrario textu euangelice locutionis notare crebro dices. **H**oc autem totum factum est ut impleteret scripture prophetiam. **M**agister. **R**under usus cois glossatorum. ly ut positum hic/dici per consequentiam non per causam principalem et finale. **S**ub hoc sensu scripture sunt implete. quod taliter factum est non redemptiois mysterium. **S**ed in proposito quicquid dominus locutus est per os sanctorum/sine accepit cum susceperit israel puerum suum. **D**inc toties de susceptione tali/nunc ad litteram/nunc per allegoriam/mo per tropologiaz/sepe per anagogiam/sanctorum uniusquisque meminit sonans ad hoc beneficium. **S**uscepit israel puerum suum. **U**t est illud. **S**usceptor me de Jacob.

.b.

benedictionē angeli mutato sibi noīe/gliat⁹
est dicens. **V**idi dñm facie ad facie z salua
facta ē aīa mea. **E**t apls. **H**os inqt reuelas
ta facie gliaz dñi speculātes/trāfformemur
de claritate i claritatē tanq̄ a dñi spū. **T**ro
pologia simul spicio cū anagogia lucēte
in puero hūili z obsequo isrl psonali. **E**lu
cidant omne mysteriū anagogic⁹ iste **Ri**
chard⁹ de. rj. p̄iarchis. zcludēs ad benya
min adolescētulū in mētis excessu. **P**otero
forassis abbreviato f̄mone aliq̄ post que
rere. **S**z vehemēter mouet anim⁹ ad h̄ my
steriū cū auctoritate apli nouissime positi
cū scriptū nouerim⁹. **N**ō videbit me hō et
viuet. **H**ec h̄ passiuus dicitū ē sed moysi
orātī videre faciem dñi. **D**iscipulus.
Quasi nihil aīa notaueris i alijs tractatū.
z sup h̄ cantico de cognitōe dei. **H**ūc ita vi
deris non⁹ z in sca⁹ p̄scrutari velle. **D**gr
Bateria hec (crede mihi) z iam vet⁹ ē: z tū
semp noua. **C**onoz iudicās obedire hieo
nymo monētū. **D**iscam⁹ in tris q̄z nobiscū
scia p̄seueret in celis. **O**ro cū **Aug.** ad dñm
Houerim te nouerim me. **E**t certe si nō no
uerim deū nec me noscā. **Q**uerebat in cāti
cis aīa deuota **I**ndica mihi quē diligit aīa
mea. vbi pascas. vbi cubes i meridie. ne va
gari. i. vane z inutilit agi incipiā. **S**upplēz
dū est te ignoto. **Q**ui gliat ait p̄pha vice dī
in hoc glorie. **S**cire z nosse me. **D**eniqz hec
ē vita et̄na vt agnoscat te deū verū ait p̄ps
ad p̄fz. **H**oli p̄p̄trea te in admiratōez cor
dis ducere. **S**i pridie si q̄tidie/ circa visionē
dei versor. **S**atagēs vn⁹ esse generatōis illi⁹
de q̄ p̄s. **H**ec ē generatio q̄rentiū dñm q̄re
tū fa. dei ia. **E**t itez. **T**ibi dixit cor meuz.
exq̄siuit te facies mea. **S**ac. tuā dñe requiraz
Letē cor querentiū dñm ad osculūz oris.
Querite dñm z p̄firmamī p̄ cōplexū amo
ris. **Q**uerite facie ei⁹ sp. qd nisi p̄ affectū cō
templatōis aut apte visionis. **D**iscipu
lus. **C**ollaudo desiderū tuū simul z stu
diū. **Q**uale me decet. **M**axie duz occupat me
senect⁹ z senū. **E**t qd ampli⁹ in seculo/nisi
labor z dolor. **U**nde p̄solatio/nisi qz mise
rationū dñi cū sua veritatis agnitōe/recoz
dabor. **D**epereāt oēs iste questiones infi
nite. q̄bz pridē frustra laboraui. **D**icā dein
ceps. **U**nā pecij a dño. a q̄ vna/q̄sqz auer
tit/miscet se necessario q̄stionibz infinitis z
intermialibz. **S**i auertit volūtas ab vna p̄
ma bonitate/p̄tinuo miscet se q̄stionibz in
finitis p̄ cupiditate in satiable. **I**nlect⁹ p̄

sciēdi curiositate. **P**otētia vel memoria/p
inquietā mutabilitatē. **S**it igit nobis sp
dulce q̄rere facie dñi. **A**ut si nō dat cōcupi
scat aīa n̄ra desiderare sicut ceru⁹ ad fontes
aquaz ad te de⁹. **S**icut aīa mea ad te sō
tem viuū. **D**icebat ad hāc similitudinē p̄pha
Sed q̄sqz sities o p̄pha. **S**ane. donec ve
niā z apparebo aīa facie dei. **D**ñe auertisti
facie tuā a me z fact⁹ sū z turbat⁹ silis descē
dētibz i lacuz. **S**uscipe me dñe p̄uez tuū isrl
aut si nō dū sū tali dign⁹ noie pueri tui isrl.
Suscipe me vt dignū efficias. qz tali honore
dign⁹ erit/ quē tu volueris honorare. q̄ cle
mēs er⁹ i quē tibi placuerit. **S**uscipe d̄bū tuū
in bonū. **D**gr. **E**z q̄ votū ē vnicū cor
dis n̄ri/ q̄rere facie ei⁹ sp. nec mutuo q̄rim⁹
si nō inuicē d̄ deo loq̄mur. colloq̄mur assū
due. q̄tin⁹ sit i medio d̄ se loq̄ntiū. **D**ñdz se
forassis. saltē sub p̄gria sp̄. ap̄iet intelle
ctū. inflamabit affectuz. **P**ostremo coact⁹
ad eucharistie mēsa/ se coḡsci faciet. vel sal
tē raptū i fractōe p̄ais. quē q̄tidie frāgim⁹ ce
lebrādo. **D**iscipul⁹. **D**ic idē circo qd si
bi vult anagogic⁹ isrl. **V**idi inqt dñm fas
cie ad facie. **L**ocinit paul⁹. nos at reuelata
facie. **Q**uid ē aliud reuelata facies/ q̄ visio
nuda facial⁹. **C**ur dicē speculātes z nō iūgit
facie ad facie vidētes. **D**gr. **D**oces d̄
r̄nsiōe/ dū prudēt interrogas. **D**iscipul⁹.
Qualit ita q̄so. nūqd sapiēt in sca⁹ sum⁹.
Dgr. **A**diuerte quō si facies eēt penit⁹
reuelata. put i p̄ia fulgebit/ nō essem⁹ spe
culātes s̄z p̄phensores. **R**ursus si nihil grē
sp̄al/ vltra cōez statū vie p̄feret. nō fieret
h̄ additō d̄ claritate i claritatē/ tanq̄ a dñi
spū. **D**iscipul⁹. **T**uū ē h̄ ap̄ire. **D**gr
Dubioz iuolucra qd euoluit z discrimiat
si nō distictō: **D**istiguam⁹ q̄ d̄ t̄plici facie.
de t̄plici vel amie. d̄ t̄plici spectatōe. d̄ t̄plici
ci claritate. d̄ t̄plici trāfformatōe. **D**isci
pul⁹. **A**usculto. **D**gr. **H**abes et poribz
t̄plicē i tridinio cordis hois facie eēt f̄m tri
plex hitaculū siue cenaculū. **F**acies mētis
supior ē. **F**acies rōis media. **F**acies aīe n̄ illi
us brutal⁹ s̄z obediēt⁹ rōi q̄ d̄z portō rōis in
ferior. **D**iscipul⁹. **D**emī traditū p̄ sup
isto. **D**isp̄sit sup. mē. cor. sui. **S**tudui p̄ h̄
mecū p̄hiaz z cordare iuxta coordinatōz has
bitū q̄nqz. nob p̄i insitoz. p̄i adq̄sitoz.
itaqz ars z prudētia primū v̄dicāt cenacu
lū. **S**cīa z intellect⁹ scdm tenēt. **S**apiētia
velut in arce sedet. in sup̄mo cum mente
vel spiritu vel animo retinens p̄cipatuz.

meri vel aspicere fas nō habes. Nihilominus enitere tecū in corde tuo. **Johem** illū diligere. vniuersa dilectio te **Johi**. nō prius or aliena dilectio. s; tua. **Senties** in tra cor/susceptionē ipi **Johis**. nō iā aliena s; int' ppria expientia **Louerte** similitudinē hanc ad vniōnē cū deo. p' ppriū tuū; non alienū amorē. senties in te/qd habeat suauitatis/qd virtutis/ p' hūc anagogice de te. ad te. z in te. platū. **Suscepit** israhel puez suū. **Discipuls**. **Lur** si nō amaue ro/sentia tale nihil suauē vel iocundū.

Quod repetā alit' ex intimis phie pncipi p' q'si nō iā credas auctoritati s; rōni cō uincēti. **Triplex** esse gen' boni/diffinuerunt phi p' nature voces edocti **Bonum** vtile. bonū delectabile. bonū honestū **Lo** gnouerūt vlti' q' res in aīate tendūt p' appetitū natālē inditū. ad bonū dūtaxat eis vtile. sicut ad loca sui/seruatiua. z ad alia/sine q' b' esse vel bñ esse nō pnt. **Por** ro de delectabili bono nihil habere dicū tur. sic nec tristabili. nisi p' trāsumptōes voluerim' ample nimis loq' **Res** aut aīa te/p' formā sensitiuā in actu fundatā/ten dūt q'dez in bonū vtile. q'd dū sequūtur z illud eis p' iungit' /sentitū delectatōez. ita vt iā serant in ppriū bonū qz delectabile eis. etiā si nō esset vtile. imo nociuū sepe. **Natura** tñ/plus ingeniauit delectatōez in aīalib' /ppter opationē vtilē /q' ppter delectationē suauē. vñ si haberet aīal nutri mētuz sufficienter sibi p' iūctuz. si p' terea gnaret sibi sile ad p' seruatoz sue spēi /nāfa nō curasset ad iūgere delectatōz in sibi gu stus z tact' /pl' q' in igne q' fertur ad locū suū z generat sibi sile sine delectatiōe. **Si** aut aīalia /dimisso sibi vtili. v' sue speciei q' rūt solū delectari. fit h' p' ter intentōz nāfe pncipalē **Si** p' o p' iūgūt vtz q' nō errant vt delectatō teneat opatōz z foueat **Di** sc' . **Dicis** ea q' phie p' sonāt. z expientie con clude p' inde. qz delectatō nō fit sine opati one aliq' /cognitia simulz motiua. qz nec motiua vis sola sufficeret pl' q' i' reb' sine aīa . **Nec** rursus sola discretia sine motu p' tūtis appetitiue /satis eēt ad delectatiōis originē **Q**uod. **Lenes** acute. porro cer nas acuti' volo. q'lis sit hec p' biatō p' sus p' cipiētis z appetit' mouētis. **Nec** ideo q' si ueriz si sint due potētie real' z cēntialiter disticte v' sola ratiōe **Sufficiet** q' ad cau sandā delectatōz /mutuo se p' supponūt

Discipul'. **Presupponūt** scio. nō aliter q' forma s'az /p' supponit oclm dirigētem et manū mouētē. vbi neutz p' se sufficeret.

Quod. **Exēplū** placet. etsi nō p' eēt' adēq'ū **Exēplū** aliō ē d' libtate arbitriū. q' s'vna s; duas p' supponit potētiās. aut potētie vni' cēntial. duas rōes. **Quero** tñ q' potētia p' us occurrat ad causatōz delectatōis appre hēsiua v' motia. aut si sit p' eēt' res eadē /q' rit sub q' rōe p' us ipa p' currit. **L' apphēdē** do v' mouēdo. **Disc'**. **Lur** hoc in que stiōz vocas. cū vis appetitiua aīal' /nō mo uet' nisi p' us obiectū sit apphēsiū z sibi p' sentatū. p' terea z nō ob aliō vocat' aīal'.

Quod. **Quid** si tibi mōstrauero. p' uersuz ordinē inueniri. **Exēpli** grā. in hoīe q' po tētia h'z reflexiua sup se /delectat' ipē i' obie cto p' apphēsiōz z vim motiāz volūtatis **Louertat'** reflectat apphēsiuā ad p' gno scēdū qd z q' sit hec delectatō /causata exp ceptōe p' maiūctōis obiecti conuēientis cū appetitū q' ē vis motia solū /vt sit nō cō gnitia nec p' ceptia. **Attēde** solerter h' dēm **Lur** ignorātia l' incōsideratō /miltosfal lit z inuoluit. **Nesciūt** em' secernere id qd attribuāt p' tūti motiē vt sic /a p' tute discre tina. z h' p' pter p' tinitatē mutuā z circun incessionē seu coerigētiā.

Disc'. **Un'** ex ill' vsq' nūc fui. **Un'** frequēter s'batū z cir cūdatū me tñbris inueni. ne p' gnoscerem illō dilucide. ad qd (q' nū iā p' iectō) ducer me satag'. **Q**uod. **Nil** admirādū. si di screta p' iūctim. z p' iūcta discreti. p' cipiānt aliter q' oportet p' fusio subleq'ēt. **Lōcedis** q' in p' ma causatōe delectatōis /nec ē vim apphēsiuā in actu suo p' cedere. si nō tpe tñ ordine nāfe. **Nūc** aīaduertere postq' d' lectatō causata ē si vis p' gitia p' noscit hāc delectatōz. p' stat q' inde p' sequat' noua delectatō z reflexa. q' fit vt hō sciat z velit se delectari.

Disc'. **Lōstat** et expiri p' tū licet vnicuiq' nō p' tēruo **Q**uod. **Quero** nūc s'lr a n' p' tēruo nec discolor q' causa p' cedat ordie natālī p' ceptōz delectatōis istī' scēde reflexe. vtz appetit' v' vis p' ceptia sensus aut itellect'. **Disc'**. **Videor** apte rñdē si dixerō q' ad hāc delectatōis scēde p' ceptōz neutra potētiāz p' se p' mo. sola p' currit. s; vt p' iūcte fuerit z vniē ad p' me delectatōis q' nūc obiect' /h'ndā reflexe sup se p' ceptōz

Quod. **Lōseq' ē** scōa p' ceptō /ad vniōz vtrūq' cause p' current'. nec potuisset aliū de p' cipi reflexa delectatō / nisi simplex p' o

suo modo quod essentia anime originaliter
 proplectit suas vires. **D**mittat interim fili-
 tudo de divina essentia/respectu triu persona-
 rum. respectu ipsius omnium rationum/perfectione in
 dinis dicentium. quod nulla creata simplicitas
 isti potest adequari vel par esse. **S**usceptio
 transformatiua actualis non procedit de eodem le-
 ge sine exercitio actuali matris. faciendo quod in
 se ad hanc susceptioem. saltem per obiectum cuiuslibet/
 bet ablato. **E**xemplum insuper naturale forme ra-
 tionalis introductione. quod naturales dispositioes per
 supponit in corpore. **C**onsideret ex hac duplici
 consideratione statim. quod absque miraculo non fit su-
 susceptio transformatiua matris gratificans. nihil/
 omnino illa asserere non fit certum euidenter si-
 ne miraculosa reuelatione. propter philosophos mori-
 ones quos habet natura per hunc adquisitionem in forme
 ad hunc fide spe charitateque formatos hinc be-
 retici periacet. hinc in illi infidelis hinc peiores
 vana gloriati de suis sententiam sepe confidunt iustitia
 ratione sua. relati in supplicium vni primum magnam
 sequi putant. **H**inc est illud. **E**adete a latere tuo
 mille qui se de latere primos arbitrabantur. **E**t
 decem milia a dextris tuis statim christiana
 tis affectui. **S**usceptio transformatiua/
 vicissitudines habet recipere. et quod circulare. **U**ni
 mur similitudine palpabili ex scriptis. **D**ixit in
Apoc. xps. **E**cce sto ad hostium et pulso. si
 quis mihi aperuerit ianuam. introibo ad eum et
 cenabo cum illo et ipse mecum. fit primum illud de
 gramatica hospes qui recipit et qui susceptioem habet
Audis quod xps intrat ut hospes in animam.
 animam cibam et ut ipsa suscipiens. **E**t certe sic est
 tenendum simul et admirandum. non iam per similitudinem
 si ad susceptioem eucharistie transleuans. **Q**ui
 manducat (inquit xps) meam carnem et bibit me-
 um sanguinem in me manet qui hospes susce-
 pit a christo. **E**t ego in illo qui qui suscipit in me-
 tis hospitio. **F**elix nimium puer israel hospiti-
 te tanto. **F**elix munere duplicato atque socius
 eius. **S**uscipit israel deiformis non spiritus/pue-
 rum suum. **I**ure stupet ad hoc quod quibus o frater.
Scis quod vocem ipsum christum puerum non sum. susci-
 pit israel spiritus suus deiformis. suscipiendo
 secundum. **P**lane sic legi de eodem christo. **P**uer na-
 tus est nobis et filius datus est nobis. potest intelligi de
 puero Iesu secundum carnem. qui per te virginem puerum
 datus est nobis et corporalis natus. **E**st aliter mirabi-
 lior et nisi de se testis esset incredibilior sen-
 sus. quod datus est nobis ut sit puer non per filiales
 susceptionem in utero matris israelitice conceptus
 et genitus. **Q**ui fecerit inquit voluntate patris
 mei. ille meus frater soror et mater est. **A**udis ma-

trix. et cuius matrem. nonne pueri Iesu? **S**ic ei
 a patre puer. et a patre et ab euangelistis crebro
 christus nominatur. quis vir fuerit ab utero. **E**t
 iam in semetipso nouum super terram. quod multum circū-
 dit virum. **S**usceptio transformatiua. **R.**
 dicit animam obligeat. **I**psa siquidem quod per naturam
 ancilla est quod per gratiam adoptionis filia quod per
 subarrationem dignitiam sponsa fit per nimum
 animam gratie superabundantiam grauida de te puero
Iesu. te marito te viro te sponso. ut iam spon-
 sus et sponsa sint duo in vno spiritu. imo in
 vno fetu qui es tu dominus. **S**uscipe propterea
 o deiformis anima et simul sponsa dicta.
Suscipe tuum puerum non iam ut hospitem tu-
 um. non iam ut dominum. non iam ut amicum. non ut
 spiritum qualicumque. sed ut sponsum et filium tuum
Filium qui conceptus in utero memorie per infusi-
 onem rogis gratie. **F**ilium qui format in utero in-
 telligentie per infusionem deiformem. **F**ilium qui
 parturit per opera caritatis/elicite vel impa-
 tiue. donec in mundum nascatur penitentis glorio-
 se. **V**ideoz andax nimis et recte videoz si
 non testimonijs scripturarum fulcitur eses qui de
 um esse tradit aie sancte et israelitice. oia
 qui dicuntur sunt. **F**ilii mei inquit Paulus. quis
 iterum perituris donec formetur in vobis christus.
Et domus per prophetam amos dicit. **A**ir me-
 es tu. dixit virginitatis mee tu es. **E**t iterum
Fornicata es et tamen ad me reuerteret ego
 suscipiam te. **S**usceptio transformatiua
 mirabilior effecta est post lapsum/constante
 nec peccate natura fuisset. **P**rimo quia non
 maius est celum et terram creare quam peiores
 iustificare. **R**atio. **N**on enim habet posituum
 creatorem per trarium sic dicitur iustificatio per
Rursus in creatioe sola potentia considerat.
 sed in iustificatioe sapientia simul et beniuolentia nec
 minus cum potentia prestatur. **Q**uid sapienter
 quis ut vincat sapientia malitia. et ita vincat
 quod ex ea sit elicere maximam iustitiam. vult ex-
 hibere summam beniuolentiam. vult exercere
 summam potentiam in debellando per humili-
 tatis deiectionem omnem superbiam. **C**onfere
 bas hec verba frequenter in corde tuo virgo
 dignissima. nec satiebaris dulcedine mi-
 rabili super hac susceptioe israel pueri sui
Hinc deuotum tibi cum ex actione pia/diri-
 git in prosa votum. **N**ec ab horre peiores sine
 quibus nunquam fores tali digna filio. **T**u quod
Bregori sic exclamasti. **F**elix culpa. **E**ue
 qui tale et tantum meruit habere redemptorem
 addam susceptioem. **D** certe necessarium
Ade peccatum quod christi sanguine deletum est
 . **R.**

da vt nūc ita pceptō. Nūc ita mibi sapu
it verbū hoc hōis plēi fide z spūcō. **S**te
phanū loquar. Dñe Jhu suscipe spūz me
um. **D**ō verbū nōne psonāter erat ad ver
bū marie siue cāricū. **S**uf. is. pu. suum.
Hoc plene mox effectū ē fm anagogiā dū
obdormiū it stephanus cū dño i pace in
idipm. **A**gr. **B**lissus de? in scīs suis
mirabil i maiestatz magnificētia. qz nūc
magis apuit intellectū vt intelligeres scri
ptas / i sua collocatōe. hic i via sub pegri
na licet effigie. retigit cor z strinxit. q̄ susce
ptionē ei? pcipes. nedū p disciplinā docti
nalē. s; expimētalē pgnitōz. **H**ec ē pgnitō
cū q̄ z sine q̄ nō adq̄rit z gustat. sapientia
mystica. hec susceptō vnitā facti isrl reg
nri. hec collectō hūilū mente cordis sui.
Hec sola diuidit inter ciues ihrlm z babi
lonis. hec sctificatō. hec regnū. hec volun
tas dei. hic pās sup substantiā. hic liberat
a malis culpe. pugne z pene. **A**mē. hoc ē q̄
sine mēte vl defectu mixto cuiusuis nate
p momēto hūmōi expiētie. **C**rede mibi qm̄
vel exptis meregrat̄ dat. q̄uis nō soleat
dari. nisi desideratib; querētib; z pullan
tib;. **D**eniq; vīm patit. q̄ si cui dat. **C**ōfer
aliq̄n nihil agētib;. q̄nq; aliqd agētib;. q̄n
q̄ somnolētis rapti. vt subito nescire pos
sis q̄n veniat aut quo vadat. **C**ur ita plāe
ne tuo merito vel industrie ascripseris su
sceptōz visitatōis sue. sed dic tps bñplaci
ti de. **D**iscipul;. **L**oq̄ris expta. **S**uffi
cīt ad exēplum Paulus. sup habūdant in
miraculose visitatis z susceptis. testionia
Agr. **C**rede tñ q̄ nō idcirco tibi phi
benda est vel alteri / lectō. nō allocutō duo
ta. nō meditatio solers. nō ozo frequēs z
feruida. nō demū sacramētalīs susceptio.
q̄ si rite fiet / sup arvigōz ei? attractiū. hec
oīa spūal exercitiū documēta. **C**rede eqdē
dū in orz ecclie hītas psecratōis tpe / allūt
amici āgeli auscultāt. fac dilectū audire vo
cem tuā. **D**ñe ei faciē tuā / si dcora ē. **S**o
net vox tua i aurib; ei? si suavis ē. **D**i
sc̄. **D**ocuer; obsecro q̄ sit illa vox. q̄ audi
re petit dilect̄ me? mibi. **A**gr. doceat
te finis z psumatō cārici cāricoz / qd iuge
mus ad hoc psalteriū. **F**uge dilecte mi af
similare capree hūnloq; ceruoz sup mō
tes aromatū. **D**isc̄. **D**irabilis p̄o est
rālis amice vox ad dilectū pete; vt fugiat
q̄ absēte nihil iocūdū. cui? pntia nil opta
bili? eē pōt aduortū. **A**gr. ignorās mi

steriū / nescis qz nō pōt altera primioz ad
dilectū fieri pntia / q̄ si fugiat ip̄e sup mō
tes aromatū. nō q̄licūq; mō. s; ad similitudiez
capree hūnloq; ceruoz. **H**os est capree / so
litudis secreta diligere. **C**aprea q̄i capies
alta. **S**ecretū silr mutū q̄rit dilect̄ z di
lecta. **N**ūc i forā inib; petre. nūc i cauerna
macerie. **P**etra autē ē xps crucifit̄ pforat̄
z in latere cauernat̄. **S**ecretū p̄o nouissi
mū z vltimū / est sup mōtes aromatū. mōtes
q̄ suscipiūt imo dat pacē p̄lo. **L**etex qd q̄
rit hūnū? ceruoz / dū fugit p destra mō
tiū? puto redit assidue ad vbera matris.
in cui? ātro q̄scit z sinu. **S**cis autē qz se
refert z oīa fili? sp̄ ad p̄ez. **I**p̄e hūnū? q̄
tissim? ad ceruā carissimā sapiētiā ingēitā
p̄fert. **C**ōcludo tādē q̄ sonet hec delicatīf
sima vox in amozato p amozē. dilecte mi.
qd p adiūtā oro te petis similitudiez. nisi
vt fugiat dilect̄ ad p̄ez. q̄ ibidē q̄scente.
trahat dilectā suā secum collocet nō iam
in orz vbi sūt amici. s; solā cū solo. vnicā
cū vnicō. deliciōs? amozoz p̄lectat̄. **S**iē
in eodē lectulo flori do. sicut i lectulo salo
mōis pacifici. sic i cubilib; spōsi. vbi spō
sa dicat ex sentētia. **D**ilect̄ me? mibi tot?
z vnic? cōiūgit. et ego illi. **D**icat z su? dei /
formis spūs / iam israelita p limpidā vīsi
onē. **J**am puer āplexat̄ / p intimā susce
ptionē. **J**ā su? effect̄ heres / p filiālē here
ditariāq; possessionē. nūc qd em in spe sub
certa expectatōe fuoz. **S**uscepit isrl pu
er suū. **D**isc̄. **B**ndict̄ de? z magnifi
cus in sctitate desero iā ex aio alias q̄stio
nes oēs / p dulcedine p̄boz istoz / p suavi
tate mellei spūs sapiētie. **A**gr. **P**lacet
ad initiū regredi. nō ratiocinādo / s; iubi
lando. plac; p̄cinere cū exultatōe spūs in
id ip̄m. **M**ag. ani. me. doi. qz susc. isrl. p. s.

Sequitur altera pti // .a.

tio quasi p soliquium et meditationes. p
notulas triginta.

Suscepit isrl puez suū. **S**usci
pe me dñe fñū tuū i bonū. **S**er
uus tu? sit spūs me?. qui d̄side
rat esse is rael puer tu?. **M**ulti
dicūt aīe mee / nō est sal? ipsi in deo ei? **D**i
cunt hoc crebro calūniatores supbi. mō?
caro. demonia. **T**u autē dñe susceptoz me?
es glo. m. z ex. ca. me. **C**aput meū mēs me
a dñe. qz capiat te. **C**aput em̄ a capiēdo no
men habet. **S**z nec altera ē assignabil? d̄ra

potior mentis ad reliq̄ oīa mēte carentia nisi qz capax tui ē z princeps eē pōt. **L**apax p̄ istrificā p̄ditōz memorie. intelligētie et volūtatis. **P**articeps s̄o. i. p̄fecte capiēs p̄ hūit̄ act̄ qz sup̄ additos. marie p̄ illapsum deiformis gr̄e tue. **S**uscipias igit̄ me fm̄ eloq̄ū tuū. suscipiā z ego te p̄ amores tuū. **Q**uid hoc suscipe. nisi sursum me cape in mēt̄ mee cenacim̄. **D**ñe inclia celos tuos z descēde vt̄ ascēdā ad te ad intor̄ me t̄ tibi psallā qz dñs susceptor̄ me es. **A**d hoc em̄ fecisti me de me mīa mea. **P**ropterea p̄cor̄z obsecro suscipe me recordatus mie tue. **S**ūt vāe susceptōes. h̄ ē sursum acceptōs mēt̄is mee de te quisc̄z veniat p̄sumatio. quousqz dextera gl̄ie tue suscipiat me in finē. **S**usceptō aut̄ enigmatica creat̄a r̄ū extr̄isec̄ ē. **I**nfr̄ capio te. i. p̄ aiamea. nē p̄ specul̄z p̄gnitōis et aōis. nūc in eisdē specul̄is q̄ sūt p̄gnitō z p̄ceptō dilectia q̄bz interi p̄strinḡs z allic̄ exp̄imēt̄r̄ paup̄cl̄z cor̄ meū suscipiēs ip̄z. s̄z n̄ in illa q̄ r̄fulget claritate i id ip̄z. n̄ in illo torrēte voluptatis tue. **L**ū h̄ factū fuerit vt̄ ita suscipias me z ego te. fiet illō de p̄s. **S**atiabor̄ cuz apparuit gl̄ia tua. **D**ic benignissime puer **I**hu. dic sp̄ūi meo quē impleo dono tuo. **E**cce puer meus. q̄z elegi. quē suscepi. q̄z ap̄ lector̄ cui b̄ndico. **O**lim ferebas in dignitate si q̄s phiberet p̄veros ad te vēire. **V**enio ad te. suscipe me. **S**i eijcis foras venientē ad te. quō suscipies fugiēt̄z. **U**bi est illa vox māsuetud̄is tue. eū q̄ vēit ad me. nō eijciā foras. **S**cio dñe docēte te p̄z sc̄p̄tas qz ē puer z p̄ner. **P**uer sensib̄ z nō malicia v̄l morib̄. q̄lis ē puer centū ānoz. maledict̄. **N**olo dñe tal̄ iuēiri puer. s̄z in q̄ sit inocēcia. hūilitas z obedientia. q̄lis appellat̄ ē dauid ānosus q̄lis iā abrahāz. centenarī. **C**ollegit̄ v̄n̄ septē pueroz p̄ditōes/ aduersarias septenario viciozuz. **S**ūt pueri pui v̄n̄ fr̄ḡit̄ superbia. **P**uri v̄n̄ luxuria deturbat̄. **H**odico faciati q̄s gula nō supat. **L**udūt ne sint inertes z lāguidi. **C**ōcordat̄z malignitatē inuidie. **L**ito dāt vt̄ liberales. **L**ito pacificat̄ r̄acor̄z exptes. **S**ūt ista septē ex erat̄z b̄nficio. **C**ometez ve rus puer efficit̄ sp̄ūs rōnalis i q̄libz erate corporis/ si fuerit p̄ditus innocentia. si hūilitate. si obedientia. **T**alis erat̄ spir̄it̄ marie hūilis z obediēt̄is acille. **T**alis ip̄i. **D**avid. q̄ vilescēbat i oculis suis. **T**al

in abrahāz q̄ iussus imolare filiū. p̄tin̄ ob edire pauit̄. **E**t o q̄s mirabilis obedire. spir̄itū talē q̄ sit humilis innocēs z obedi ens. innoua i me de. quē digner̄ suscipe. **S**it in eo simplicitas. s̄z cū prudētia. sit hūilitas s̄z cū fiducia. sit obediēt̄ia s̄z nō i angaria. **M**agna p̄sus erat̄ i hūilitate marie fiducia. magna obediēt̄ie p̄mitti do. magna i simplicitate prudētia qm̄ nec temeritate/ p̄ceps fuit in r̄ndēdo. nec post insinuatōz angeli q̄l̄r fieret m̄r̄ dī dare didit̄ suū assensū. q̄ h̄ito/ mox p̄ icarnatōz suscepit̄ israel p̄uez suū. **S**usceptō tua dñe **I**hu/ colluctatōi filis ē. dū te vicissim suscipere retiere laboram. **F**igurauit̄ hāc luctā israel iste l̄ralis puer tu. **T**iebat nimis a facie fr̄is sui **E**sau. trāsmiserat oēs comitatū sol̄ remāserat. **A**puit vir luctās cū eo vsqz māe in phānel. **J**acob illū volē rez discedere detinuit. **N**ō inq̄ dimittā te nisi b̄ndixeris mihi. **B**ndixit i eodē loco z stat̄i or̄ ē sol. **L**uctat̄ hō solus ext̄is metuēs impulsu s̄rios orat̄ deū tota mēte nocte tribulatōis. **E**t ita luctat̄ cū āglō magni p̄silij. **Q**uid em̄ oīo seruēs ē/ nisi quedā luctatō dei cū homie. **S**e mutuo brachio amoris suscipiūt. **P**orro n̄ cessat **J**acob supplātator vicioz/ quousqz benedictōz suscipiat meritoz etiā si videat̄ iaz auroza metalis illūinatōis. p̄stat m̄ don̄ stat̄i post b̄ndictōz sol̄ oriat̄ lūinosior i ex p̄nētali p̄ceptōe. **D**utat̄ nom̄ qz trāsf̄or mat̄ in viz̄ alter̄. **J**am ē isrl̄ vir potens et fortis dei. viger in actōe arduoz z in diffi ciliū p̄pessione z in limpida dei visidōe fit israel. **G**ratulat̄ se vidisse deū facie ad faciem. s̄z per subiectā creaturā q̄i p̄ speculū. **C**ōcipit interne fiducie gustū. z salua id̄t facta ē aīa mea. **R**obur deniqz carnalis a mor̄z q̄s necesse emarcescit. p̄pterea claud̄ cat. solo pede necessitatis tāgēs terrā. **F**ca sunt hec post ḡnatōz. xi. filioz z natus est multo post in it̄oitu bethleē dōus p̄ais. ip̄e benyamīn. filius dextere vel doloris moriente rachael matre sua duz parturit̄ eū. **P**lacet preterea o aīa xp̄iana/ sum matim recordari misterij genealogie nr̄i. **J**acob isrl̄. ab alio distillime expositum. **D**abet mysticus israel. dū **J**acob est/ du as sorozes liberas/ i v̄roz. **L**iam z **R**achel. **D**abet **L**iam. vim affectuā. hec la boriosa est fm̄ nomē. in exercitō virtutis. **D**uic **L**ye deest oculus intelligētie per

z

h̄ic d̄t̄ Jacob mystic
deus i simplice istar ouis fr̄
Dei intelligētia sup̄iora rō
h̄ic d̄t̄ iudē veritas/ special
Dei r̄roz ancilla tua.
magnoz nō q̄l̄icōz nec
uone p̄ncipis. **D**icit̄ hec
uenera. **L**od̄ h̄ic ineffit̄
nec lenū. **S**em̄itas
m̄s obediēt̄. **L**ye. **E**t ip̄i
interp̄ata os imbiās qz neqz
d̄t̄a/ (rehe salomone) nec alio
in b̄ndō l̄m̄ desiderādo. **C**
vir vidis in p̄mis p̄p̄ez
fecit̄ mor̄. **L**ye. **D**icit̄
r̄l̄is. **D**ignū p̄ h̄ic
Sim̄ h̄ic ē audito. q̄z
p̄m̄ candit̄. **S**ed̄ur̄
Leni. addit̄. qm̄ post̄
d̄t̄ ip̄os. **Q**uaz̄ i filis **L**ye
f̄it̄ v̄l̄ p̄fessio subleq̄. h̄ ē
l̄m̄. **C**opulat̄ em̄ **L**ye q̄
t̄m̄z v̄l̄oio p̄ gaudij amoc
tis aut̄ **R**achel locor̄ **L**ye
t̄m̄z gl̄is feciditate letit̄e. **J**ac
z. **E**t qm̄ by amocē q̄ p̄ncipū
by amocē q̄ tradit̄ r̄p̄s oculū
m̄i d̄t̄iderat̄ ip̄a r̄achel p̄gnole
q̄z **L**ye t̄m̄z d̄t̄it̄. **A**uero qz
p̄gnōz p̄as alio z imaginatōe
d̄t̄it̄ hoc d̄o. ap̄lo z exp̄it̄e son
Rachel. **J**acob ip̄o tuo d̄t̄ā a
v̄magis. **S**ed̄ qm̄ d̄t̄o
p̄p̄it̄es ad imaginatōis
d̄m̄ d̄t̄iderat̄ special̄ tradit̄
f̄it̄is in malo d̄m̄ic. **P**ap̄
f̄it̄. **S**iderat̄ ē bonos futur̄
d̄d̄o p̄l̄it̄it̄is. m̄ in c̄n̄ic̄
n̄c in p̄l̄it̄is. z m̄ n̄c inter
n̄c v̄l̄ p̄p̄it̄e. **M**o v̄l̄it̄e re
f̄it̄. **D**uro dū **L**ye p̄p̄it̄e an
n̄c d̄t̄ā p̄p̄it̄e ḡm̄it̄e p̄l̄it̄e
p̄l̄it̄e. **Q**uoz tradit̄ illā
m̄c sol̄ā i sinum v̄l̄it̄e. **F**it̄
f̄it̄ in r̄p̄ez sibi filij. **L**ye. **S**
v̄l̄it̄e ē d̄t̄it̄o z f̄it̄it̄e. qm̄
f̄it̄e z f̄it̄e q̄ post̄ special̄
h̄ic d̄t̄e h̄ic bonoz. p̄m̄i
n̄c ē h̄ic v̄l̄it̄e. imo p̄p̄it̄e v̄l̄
n̄c d̄t̄it̄e. **D**uos filios ip̄
v̄l̄it̄e. **S**ecundū v̄l̄it̄e
n̄c. **A**z̄o qm̄ modo b̄m̄ l̄m̄
ḡm̄ d̄t̄it̄e q̄ p̄l̄it̄e p̄m̄i

spicacis. **H**z idē Jacob mysticus / rachel
decorā z simplicē istar ouis fm nom suū.
Dec ē intelligētia supioris rōis. q se ver/
sar in exq̄sitōe veritat̄ specialiter p̄ncipiū
Dat vtriq̄ ancilla sua. Seruit rachel
imaginatō nō ql̄scūq̄ nec brutal̄ s̄ cum
ratione p̄ncipās. Dicit̄ hec bala hoc ē in
ueterata. loq̄t̄ q̄dē incessāter. etiā dū sola ē
more senū. **S**ensualitas aut̄ l̄ sensual̄ appe
titus obseq̄tur **L**ye. Est ipi nom zel pha
iterprata os inhiās. qz neq̄ visu neq̄ au/
ditu (teste salomone) nec alio sensu satiat̄
in hiādo seu desiderādo **E**terez Jacob
vir vidēs in p̄mis paup̄tatē suā / gnat af/
fectū timor̄ ex **L**ya Dicit̄ iste ruben. fili
visionis. Signit̄ p̄ hūc affect̄ doloris.
Simeō hic ē auditio. qz q̄ se dolz z p̄it̄
prin̄ exaudit̄. **S**eq̄tur tert̄ fil̄ dictus
Leni. i. additō. qm̄ post tiorē z dolorē ad
dit̄ spes. **Q**uart̄ i filijs **L**ye Judas con/
fites vl̄ p̄fessio subseq̄t̄. h ē amor aut gau
diū. **C**opulat̄ em̄ **L**ya q̄ ebōa volūtas do
tanq̄ viro suo p̄ gaudiū amorosū. **E**ter
nēs aut̄ Rachel sororē **L**ya scz volūtatē
totā. plis fecūditate letatē. zelaz ipa pare
re. **E**t qm̄ hz timorē q̄ ē p̄ncipiū sapientie
hz z amorē q̄ trahit rōis oculm̄ videre dile
ctū / desiderat ipa rachel p̄gnoscere deum
quē **L**ya tierz diligit **A**uero qz necesse ē
p̄gnitōz pus a seſu z imaginatōe fieri / di
cētibz hoc p̄ho. aplo. z exp̄iētie sono. **D**at
Rachel ipi Jacob sp̄suo suo / balā ancillā
ymaginatōz. **S**uscipit ab ea duos filios
spectātes ad imaginatōz iūcta rōi. **U**n̄ ē
dan q̄ p̄siderat speculat̄ z iudicat / d̄ malis
futis in maloz dānatiōe **H**eptalim alter
fil̄. p̄siderator ē bonoz futuri secl̄i. dās
eloq̄a pulcritudis. nūc in cātic̄ cāticorū.
nūc in psalmis. z iuxta nōis interpr̄tatōz.
nūc vti p̄patōe mō p̄uerlatōe recōgnitō
fusa **P**orro dū **L**ya p̄spicit ancillā soro
ris balā / pepisse gēinam hāc plē dan z ne
ptalim. puocat̄ tradere silt̄ ācillā suā no
mine zelphā i sinum viri sui. **F**it ita. **H**a
scit̄ n̄ duplex sibi fil̄ **B**ad z **A**zer. hoz
int̄pr̄tatō ē b̄ritudo z felicitas. qm̄ beati
sunt z felices / q̄ post speculatōz eternozū /
hic maloz hic bonoz / pariūt i sensualita
te q̄ ē iūcta volūtatē imo p̄ncipatē volun
tas. **P**ariūt inq̄ duos filios. qz p̄mus ē
vigor abstinentie. secundus vigor patie
tie. **A**ccepe quomodo beati sunt qui lu
gēvnt **B**ad. beati q̄ p̄secutōz pariūt v̄t azer

Eterz post h̄ tp̄ / rubē iā adult̄ / ingre
diēs z egrediēs inuēit mādragoras bone
fame qm̄ q̄ abstinētes sunt z patietes sūt.
cū timore dei collaudāt **B**ō odor xpi iqt
sum̄ aplūs. **R**achelyero petit p̄tē mādra
goraz q̄s totas. **L**ya dat libētē **R**acheli
qz subijcit se rōi / q̄tin̄ viro suo copulet̄.
Jam em̄ nihil ad famā respicit. sed ad dei
gloriā. sed ad futurā viuētū terrā z q̄tez
Dicit e sētentia. **Q**uid enī mibi ē i celo. z
a te qd̄ volui sup̄ terrā. **S**up est igit̄ vt
Lya ḡnet duos filios q̄ sunt. **J**sachar et
zabulon **J**sachar ē afin̄ fort̄ sibi vilescēs
qui vidit regez haud dubie eternā / q̄ esset
bōa. z terrā supple vinētū / q̄ cēt optima.
z fact̄ ē tribut̄ sp̄ualiū exercitioz seruiēs
q̄ in̄ terminos hitauit. neq̄ enī q̄rebat eē i
terra neq̄ poterat in celo **F**ecit qd̄ potuit.
Inter terminos hitauit. posit̄ hic in ori
zonte diuinoz z hūanoz. crebro vertebat
oculos ad dina. **Q**uint̄ iste ē fil̄ **L**ye q̄
est gaudiū sp̄is. z amor boni. **Q**uē p̄se
quit̄ sext̄ fil̄. q̄ est zel̄ fact̄ in odio mali
Hūc sextū **L**ya m̄. appellat dotē bonam
Hā q̄ melior dos zelo aīaz z odio vicioz
Hom̄ eī fm̄ laudē suā / zabulō habitac̄z
fortitudis **H**ā qd̄ aliud habitac̄m fort̄
q̄ vbi morat̄ emulatō dura sicut inferus
veniēs ex gaudioſa d̄ni numeris dilectō
ne. que vt mors fortis ē / cur̄ lāpades sūt
lāpades ignis atq̄ flāmaz **P**atuit i mar
tyribz zelando salutē aīaz. qz caritatē ml̄
te p̄secutionū aq̄ / nō potuerūt extinguere
nec fluminavoluptatū obruere valuerūt
Rursū h̄o satis est p̄abile qz zelus dū
etercet / offendit i mult̄. z dū currit incur
rit / si nō inde nascat̄ sēta verecūdia coraz
deo. q̄ nō iam̄ dynam in femino sexu. p̄
minorē q̄ in viris fortitudinē. et qz p̄pter
formositatē pl̄ allicit. **Q**uid enī apd̄ dūz
qd̄ apd̄ homines graciosi / q̄ humil̄ p̄
cundia / post tot̄ s̄ctos mores / p̄ gēitos
quales dixim̄ sex lye filios? **S**ūt isti
sex p̄ncipales affect̄ voluntat̄. moderati
simul z ordiati **E**tenī stus quid aliud est
q̄ dilectō vel affectō veritatis / moderata
p̄ ratōis normā. z ordinata p̄ volūtat̄ in
tentionē nomia sunt. **T**imor. dolor. spes
gaudiū. q̄s sic noīat̄ p̄sa **S**pes meror. me
tus. gaudiū. **S**ub inde sunt amor boni.
zel̄ vl̄ odiū mali. **C**ōiungunt̄ filij̄ q̄tuoz
ancillaz **B**ala quippe genuit duplicē spe/
culatōez. vnā isferni **A**lterā padisi. zelpha

Z

supbi imici mei dñi loqr eis i porta obit
mei. **O**bstitua sapia tua. suscipies caz aie
mee. furores calunie sue. recordat solius
mie tue dñe ihu spes vltia aie mee. **F**init

a. Incipit tractatus. rj.

Dragmaticus. sub duplici particione. su
per illo versu. **S**icut locutus est ad pa
tres nros. **P**rima particio de cōteplatio
nibz marie sup locutione dei p pphetas.
z maxime per semetipsuz. incipiendo ab
euāgelica narratione. iuxta p̄pilationem
nouiter factā. que d̄r vnū e quatuoz. per
notulas quadraginta. sup rubrica p̄ma
In p̄ncipio erat verbū **Q**ñ dat̄ intellegi
quātū super reliq̄s fmo p̄stior esse possz

Sicut locutus est ad patres no
stros. **D**gr. Pulcherrime
multisq̄ modis olim deus
locutus est in patribz z p̄phe
tis. **N**ouissime locut̄ est in
filio **C**ōseruabat aut̄ maria (sicut scribit
Lucas) oīa verba hec cōferens in corde
suo. **C**ōseruabat nedū noua sed vetera.

Silis erat patrifamilias q̄ p̄feri de the
sauro suo noua z vetera **S**ilis z sponse
q̄ dilectosuo seruat oīa poma vetera z no
ua **D**iscipulus. **Q**uo pacto nō obuiat
dictū **J**ob. **S**emel loquit̄ deus. z ip̄m n̄
repetit̄. **Q**uō preterea verbū p̄s. nō repu
gnat. **S**emel locut̄ est deus. duo hec au
diui. qz p̄as dei est. z tibi dñe misericor
dia. **D**gr. **L**ocut̄ est semel deus. lo
cutus est etiā multipliciter. **S**emel in eter
nitate. multipliciter in tempore. verbuz/
semel in eternitate locutū nō repetet. **E**x
p̄bo tpali/mlta audiūtur. **I**nter q̄ preci
pue sunt duo mīa z veritas seu p̄as. **L**ō
textur̄ inde versiculus canticī huius. **E**t
mīa eius a progenie in p̄genies timētibz
eū. **S**up quo tractatus habit̄ est. **D**i
scipulus **H**abitus est memini. **E**stet autē
iocūda nec infructuosa collocutio si recē
serent collatiōes marie sup verbis illis q̄
locut̄ est dñs in p̄ribz z p̄phis. q̄ preterea
locut̄ est in filio. qui fuit semez abrae cui
dñs locutus est. **D**gr. **V**ocas ad rez
magnificā valde. z cuius magnitudinis
nō sit finis. **D**icā tñ ex infimis paucissia
q̄ maria p̄ferebat in corde suo de locutio
nibz dñi. **T**u ex minimis collige quātuz
magna potueris. **I**nterroga pariter quā
tū voluer̄ sup his oibz q̄ p̄teplata ē mēs
marie sapienter. **V**ideoz aut̄ ita puenien

ter incipe si dixerō p̄tulisse mariā in cor
de suo. quēadmodū p̄fecerit oīa q̄ sibi di
cta fuerāt ab eo iuxta cognate elizabeth
yaticinū **E**st ei magnificētie p̄prietas. cō
sumatio fortis inchoatoz. sic ad magna
nimitatē spectat aggressio p̄sideratā ma
gnoz. **L**audans igit̄ z magnifice gr̄as a
gēs dño/cui p̄fecta opa sūt p̄cinebat in
psalterio hoc de cacoardo p̄ mī iubilū.

Disci. **P**lacent ista **D**gr. **L**ic̄ aut̄ de
mltitudine magnificatiōis marie mlta p̄
q̄rere. **V**lta iā sane dicta sunt sed eo pla
sup sūt. tāq̄ d̄ ifinito q̄dā pelago cui quā
titatē nō molis s̄ p̄tut̄ accipiētibz/sp vl
tra p̄tingit accipe. **N**eq̄ vidim̄ idcirco
ab hauriēdo desistere. s̄ insistere ad refo
cillationē aiaz n̄raz. q̄ nō arefcent siti. dū
fons ortoz. dū putē aq̄z viuētū. **I**stū it̄
petu nō impediti de libano cādoriz vir
ginei scaturietis in abūdantia de fontibz
saluator̄ xp̄i sui. **L**eter̄ q̄ppe p̄ partes da
tur. marie aut̄ (**H**ieronimo teste) se infun
dit gr̄e plenitudo tota. **I**deo salutā an
thonomaticē gr̄a plēa. cui plenitudinis
abūdantiam nullus apire fmo sufficiet.

Nō ei iā eēt ado mirabil̄ z āgusta si p̄bo
rū āgustijs clauderet **D**isci. **R**ecte dic̄
Dgr. **A**udebo nihilomī i auxilio pleni
tudinis gr̄e sue/trāsire ad p̄teplandā sa
pientiaz p̄teplatiōis sue. sapiētia quā cō
templata est multo intuitu. querā plima
de se ip̄a. vtinā s̄ se ip̄a. vel ab ip̄a liceret.

Disci. **O**ratū te. potatūq̄ cupio/q̄n̄
inoi locutione n̄ra/misceas vti le dulci.
speculationē cū deuotionē. nec p̄ mltoz
opinionū riuulos effundaris. **D**ic̄ posi
tionē vel q̄ potior. vel sua nouitate iocun
dior apparebit. **S**aiscitor in p̄mis/q̄bz z
q̄t modis p̄gnoscat/q̄ mēs marie p̄tem
plata sit multa sapienter. vt ad magnificā
dū dñm. aia cū exultatione sp̄s mouere
tur **D**gr. **L**ōgratulor̄ scō tue deuotio
nis studio/q̄ in amplissima z magnifica
vis nos exerceri materia. p̄teplatiōes/btē
z sapientissime sapiētū oīm/suadēs recē
seri. nō q̄dē oēs vt impossibile recte cēses.
s̄ q̄t z q̄les. ip̄a dignabit̄ ministrare d̄ se
loquētibz. magnificētia sil̄ cū laude mirā
tibz cupientibz. quātū fas fuerit recorda
ri. p̄testatione p̄missa q̄ ea tātummo
do volumus asserere/que certa tradit au
ctoritas fidei. vel que ratio clara conuin
git. **L**etera vero/tanq̄ pie opinabilia. ad

B.

3.

Tractatus XI.

exercitium deuote speculatiois recensere
m^o non q^o ita fuerit affirmates. sed q^o ita
fieri potuerit / scdm pbabiles p^oieturas /
estimantes. **Didicisti** q^o duo p^odictoria n^o
in veritate stant simul. sed in pbabilitate
Pictores imitabimur / rhetores. qui n^o
adeq^ota z apta scatione gestoz. p^omittunt
inducere. Alioq^on temeritate fallerent at /
q^o medacio. s^o p^osimiles / illi picturas / isti
r^ones / offerre p^ontenti sunt. **Discipulus**
Discolu est; plus exigere de rebz. que nec
sensu percipi. nec r^one pbare. nec auctori
tate possunt p^ofirmari. De q^o b^o t^on aliq^o di
cere vel scribere vel audire decet licet z ex
pedit. **Incipe securus.** q^o p^osuasum sic te
neo. nec aliter recipio. **Ag^o.** C^oreplati
ones marie recedere placet / tpe q^o q^oividua
m^o / post ascensionem filij / post missionem spi
ritus sci / clauso sup se cubico / reducebat
an^o m^os oculos / p^oteritum decursuz vnuer
se vite filij sui. **Hoc** sibi speculu / hoc sibi
exemplar / satis erat / in oi^o p^oreplati^oe sua.
Disci. Placet electio t^opis. duz b^on n^oa
viatrix adhuc existeret. z duz reductis ad
gesta dictaq^oz d^on^oi n^oi sp^oualibz oclis / illoz
poterat reminisci. **Hos** demu p^o hec edifi
cari familiari repetitioe valem^o. **Ubi** em
mo pascit. mo cubat in meridie claritatis
immense. q^os p^oreplatur^o ascenderet. **Por**
ro ne te fortasse ordo gestoz sollicitet / p^oge
q^orsuz voluer^o in p^oreplationibz b^on^oe marie
virginis recedendis. q^om nec euangelistaz
traditio doctrinalis / ordini se gestoz per
oia p^oformauit. **Sent^o.** ex ista p^opilatione
laboriosissima. que nup edita est et quat
tuor vt vnu. neq^o veritati t^on euangelice. ne
q^o deuotioni. neq^o doctrine / deperit aliqd
saluari. **Ag^o.** C^oreplabat eo t^on^o mari
a. solitaria secu frequetius. oia que vide
rat vel audierat. que p^otractauerat de ver
bo vite. sicut eius custos virgine. **Johes**
de se pro multis loq^otur dices. **Quod** fuit
ab initio. q^od vidimus. q^od audiui^o. q^od
oclis n^oris p^ospecimus. z manus n^oe con
tractauerunt de verbo vite. z vita manife
stata est. z vidim^o z testamur z an^onciam^o
vobis vita eterna. que erat apud patrem:
z apparuit nobis. **Hoc** testimoniu / in nul
la fuit eminenti^o creatura pura q^o in ma
ria verificatu. que x^ob^o vite neduz vidit /
nedu audiuit / nedu p^otractauit. sed p^ocepit
peperit. lactauit z aluit. **Letex** multa sunt
q^oz sola sibi p^oscia fuit. nec p^odidit dicens.

Secretu me^o mibi **Multa** q^o potuerunt
se sola reuelate cognosci. q^oz fecit partici
pes ap^olos z euangelistas. maxime **Lucas.**
Cognouit. viuente **Joseph** virginali sp^o
so suo. singula que d^on^os n^o subditus eis /
opat^o est vsq^o post obitu felice eiusde^o **Jo**
seph. custodis z testis fidelissimi. q^on ces
sit ipa i custodiā peculiarē filij sui. sequēs
eū q^ocunq^o iret. p^ontis in oibz que faceret z
doceret. vsq^o dū custodie **Johis** in cruce
tradita est. **Discipls.** **Affer** si habes / v^o
auctoritates vel rationē de seq^ola matris /
toto tpe x^opi predicatis / hac illacq^oz discor
rentis per ciuitates z castella. q^oz venerat
ad hoc sicut m^odit / ipm retinere volētibz.
Talis aut discursus videbat^o importun^o
yerecundie virginali. honori maternali.
serus insup etatisq^oz fragilitati. **Ag^o.**
Cōuenientissimus ergo fuit comitat^o ta
lis matris cū filio. **Uiri** nempe viduata
solacio fuit. filius q^oz predicans / matris
indigebat obsequio. q^om nō renuit extra
neas etiam mulieres se sequi. sibiq^oz mini
strare de facultatibz suis per omē iter q^od
erat ipse facturus. **Testat** hoc euangelica
narratio q^o matris societate expressit loq^o
p^olibz. vt in nuptijs dum dixit filio **Vinu**
non habent. vt postmodu dum descendit
capharnaū infidelez ciuitate. ipse z mater
sua / dicit **Johānes.** **Quāto** probabilius
credenda est ascendisse cum eo **Iherosoli**
mā sanctā ciuitate. vbi vidit filiu qui cuz
fecisset q^osi flagelluz de funiculis. omnes
eiecit de tēplo. **Legimus** preterea q^o ma
ter **Jhesu** sepe quesuit loqui ei / for^o stās
z insequens. **Quod** insup efficacius af
ferre possum^o argumentu presentie conti
nue / q^o illud dū filius ignominiosissime
morti traditus esset. voluit b^onissimā ma
trem adesse p^ospectrice. **De** discipulis rur
sus z aplis scribit **lucas** post passionem
d^on^oi q^o erāt p^oseuerātes in oratione cū mu
lieribz z maria matre **Jhu.** **Porro** si fili^o
nō habebat vbi caput reclinaret / hoc ipz
probabile de paupe vidua matre sentire.
Fouebatur igitur a filio **Legimus** qua
tuoz **philippi** filias prophetissas. sequen
tes ipm predicantē **Apostolus** quoq^o di
cebat se potestatem habere sorozem circū
ducendi sicut z ceteri apostoli **Deniq^o** q^od
charitas materna velit z audiat. q^od filias
retribuatur pietas **Aug^o** cū **Donica** testis
assit. **Disci.** **Probataz** satis estimo se. **D.**

Tractatus. XI.

profedit seu pcedit pcatuue ad pcessioz
spissici q amor epus z filij. Praxi igit/
no intedit in intellectu speculatio si con
fesse se habeat ad appetitu nisi pcedat ad
opatois ronez Sicut alibi de theologia
q sit speculatio didicisti. quis ei finis
pripuus sit amor dei z laus eius magni
ficans dnm. Tunc po diuinu vbu no irra
tionabiliter appellat practicū duz diuina
volūtas accipit ipm ad pductionē seu p
ductibilitatē eoz oim q facta sunt / fm tri
plex fieri. vnu est in mēte angelica vel hu
mana. scdm in existentia ppria seu genere
pprio z in esse formali suo. Letez puatio
seu nihil d: sine vbo facta. nō qz sit aliqd
extra intelligentiā. sed ita q nomē entis
vel esse vel existentie / pbs extendit ad illa
circa q negociat intellectus. vt sūt puati
ones. z relationes rōnis / vt pplete signi
ficabilia / ex fabricatiōne intellectus ppo
nentis z diuidentis. cū silibz **D**isciplis
Brandes sub paucis collegisti ptepladi
materias. redire placet ad illas abissos se
ptem. qz innuis marie mētez fuisse ptem
plata. **D**g. Abissum dicim? p fundi
tatē. cuius fundus aut terminus / nō pōt
ab inspicentibz intueri. **V**ide si nō sit
abissus talis ipe bndictus deus trinus z
vnus in sua maiestate. nō p respectū quē
uis extrinsecū cōsiderat. qz nemo nomē
pmez nisi fili. nec filius nisi pz. nō excluso
tū spūscō. qz pms est eiusdē pgnitōis eē
ntialis cū pzē z filio **S**ex alias abissos nu
meramus / habendo respectū ad res exte
riores. marie rōnales. q sole capaces sūt
bntudis eterne. vel pennis misie. **A**ū
qd nō abissus est mēte dei. q res viles z de
se nihilū / dignata ē facere se ipa dignas.
atqz participes sue pulcritudinis. nobili
tatis. z honoris. imēfaz. vsqz adeo q id
ipm sūt p grāz / qd dei fili? ē p nazaz **H**oc
intuebat in spū ppha loquēs i psona dñi.
Ego dixi dñi estis z filij excelsi oēs. Si q
dē dedit eis pātē filios dī fieri. nō ex san
guinibz corporeis p volūtatē viri se pmi
scētis cū carnis sue. i. mulieris volūtatē.
sz ex grē germine. dū ex deo nati sūt p ver
bū regenerās. qd ideo caro factū ē vt essz
earo de. bntās in hoibz z hoies in eo sup
admirabili pms vnitatē. **U**is altera
velut ex opposito tibi mōstretur abissus.
hec est incōprehēbilis z horribil? dine iu
sticie seueritas. q pūcit a facie sna / rōnale

creaturā. reprobās z indurās eā. reputās
eā indignā se ipo q creauit eā **S**ubiū
sunt abissi due pporcionabilr ad duplices
hāc hoīnū sortē assignāde **P**rimis dicit.
venite bndicti pms mei. percipite regnū
qd paratū est vobis ab origine mūdi. qd
nec oculus vidit. Audient alij. **I**te male
dicit. **D**emum cōsidera duas abyssos
velut intermediās. que sint vie ad dupli
cem pcedētez. **D**e qbz in ps. **U**niuerse
vie dñi mīa z veritas **E**cce qz incōprehen
sibilis sit vtrazqz viaz **D**ñi est via q videt
hoī recta. z nouissima eius ducit ad mor
tē. **E**t viceversa iustoz semita / reputat in
sania. **A**ternatio tanta postremo cernit
in vijs istis / tā ambigua / tā pplexa / tā ti
mida z incerta. vt vere dictū sit. nescit hō
finē suum. z oīa in futuz seruāt incerta.
Latro p totā vitaz sceleratus / ad vnu pe
titōis vbu meruit audire. hodie mecū est
in paradiso. dū petrus negauit. dū iudas
apls / desperatōis peiori laqo qz canapis
se suspēdit. **D** qtiens mentē marie pte
plātez sapienter has abyssos arbitramur
deo dixisse. **O**culi mei defecerūt in saluta
re tuū. q ad tres abyssos mē. z in eloquz
iusticie tue. q ad tres abyssos veritatis z
seueritatis eiusdē iusticie. **Q**uotiens ex
pauit sicut paulus. qtiens casto silentio
magnificās dei secreta. nec audaci temeri
tate subintrās aut irrūpēs suspirauit. **D**
altitudo diuitiaz sapientie z scie dei. sapi
entiā q ad intrinsecā abyssuz diuinitaz.
scientiā po referamus ad alias. **S**eqtur
qz incōprehensibilia sunt iudicia eius. z
inuestigabiles vie illius **H**as vocat ps.
catharactas. **A**bissus ait abyssum inuo
cat in voce catharactaz **D**iscipu
lus **C**ōsiderans ista totus horrore pcuti
oz totus ad me. meāqz vilitatē resiliēs / di
uinā maiestātē trepid? expauesco. nec qd
agā / qd dicā / q me vertā / q fugiaz / pms
scio. **D**g. **P**roice te totū securus in
illū q est de? nī refugiu z virt?. **I**taqz pte
trabēte / venim? ad filiū. **F**ilius po polli
cet eū q venit ad me nō eiciā foras **P**ro
ūciam? tota fide totaqz spe nos in manus
misericordie sue / resilientes a seueritate
iusticie. **N**on poterit misericordia clau
dere gremiū redeūtibz. q p fugiētibz / req
rendis / reparādis / z saluandis / in h mī
fie dfto / lacerata ē spinis z cruce clauata
Postremo qd nisi magnificētā talis dñi

... etatis dū cū tem
... magnificētis es
... sapiētia mea mult
... die altera m
... postea sup ita
... q aliquos mē
... fieri. cōterdes re
... dicitis. multo q
... iudicio **D**g. **S**anta
... mater misericordie v
... qm deus de m
... non iudicium sentiamus **E**
... factum est in verbo vna era
... fecerit sūt z est ipsa in eodem
... qz p qm z in qua verbum car
... redidit p dno z mortis
... nobis subinde nostra est que
... permixta dulcedis **S**pes mī
... dōdo recedens / iustitiam
... rone pma saluās. **T**ransite
... deper ecclāz. illa vbi pccōnia.
... sapientie predicata. p sapien
... pgnā de vbo z in vbo glia
... dū vnde z an seclā creatū sum.
... nomis electōez pze oim. **I**
... vte z vnt. p auilantone
... Pmā rna oīa q sapiens collig
... ipe rēvato. marie dum nāmit
... sacra celebras recoll. d q fieri p
... pccōno ad illas nominatum qui
... multos dōs en nōmē erit **I**obes
... in rēvato vntimous pōdo
... lumē **D**g. **A**lias hōmō
... scies nō dō vōm pccōno nū
... cuius sapca nemini de qm
... qd opus in certum pgnā
... partū est. cū aliquo mōtū
... vrbū generatōne vmbōne in
... marie. tu nunc tradidit vte p
... laqamur. sequamur hōe codū
... placitū ita tibi fuerit. **D**g. **S**
... dō de vō **I**obes qis tūm marie
... nō qī sōu pncipalis vltior. **C**
... Cōclatē mēs marie **I**obes. nī
... cū. nō ad topologiā. qz vō p
... vte. magis mīstera **D**g. **L**
... vntatē dē **I**obes nōmōne
... comē ē pgnitūz suoz. dñi ali
... mōtū **D**g. **L**ōrem dñi n
... vntatē vntatē pncipio qis met
... scilicet dñi dēbat eū sūmōne b
... artē pncipalis pncipio māmā **L**

reueraris. exultas ei cum tremore dicens
 Dñe deus magnificatus es rehemeter.
 Rursus cum sapiētissima muliere Magni-
 ficat anima mea dñm **Discipulus.** Cō-
 templatione; dic altera marie. qz propo-
 sui redire posterius sup istā de abyssis iu-
 dicioꝝ dei. q̄ aliquos misericorditer dat
 filios dei fieri. coheredes regni. alijs ad
 interitum derelictis. iusto quidē s; ocul-
 to iudicio. **Ag.** Salutāda sepe est et
 orāda mater misericordie vita dulcedo et
 spes nostra: quatinus dei misericordiaz/
 non iudicium sentiamus **Item** si quod
 factum est in verbo vita erat: quāto per-
 fectius fuit et est ipsa in eodem verbo/vi-
 ta p quā et in qua verbum caro factum.
 reddidit perditis et mortuis vitaz: Dul-
 cedo subinde nostra est. que fontem in se
 parturit dulcedis **Spes** insup interce-
 dendo. recōcilians et subleuans. nō aucto-
 ritate p̄ma saluās. **Transferunt** obin-
 de per eccl̄iaz. illa p̄bi preconia. sub nomi-
 ne sapientie predicata. p sapientē/ad istā
 p̄bigenā de p̄bo et in p̄bo gl̄iantē. **Ab** in-
 itio inq̄t et añ secl̄a creata sum. p predesti-
 nationis electiōez pre oib; **In** me om̄is
 spes vite et p̄tus. p auxiliatiōē **Disci.**
 Noni talia oīa q̄ sapiens colligit. et mecū
 sepe retracto. marie dum natiuitat; eius
 sacra celebritas recolit. d̄ q̄ fieri posset cō-
 paratio ad illius natiuitatem qui fuit hō
 missus a deo cui nomē erat **Jobes.** q̄ vēit
 in testimoniū vt testimoniū p̄hiberet de
 lumine **Ag.** Alludis si sciens vel in-
 sciens nescio/ordini; textus euangelici/
 cuius supra meministi de q̄ttuor vt vnū.
 qd̄ opus in centum q̄nq̄ginta rubricas
 partitiū est. cū aliquor rubricellis. **Duz** ei
 verbi generatione et p̄tationē incepim;
 marie. tu nunc traducis vt de p̄cursoꝝ
 loquamur. sequamur hūc ordinē si com-
 placitū ita tibi fuerit. **Disci.** Seq̄mur
 q̄so de b̄to **Jobe** q̄lis fuerit marie et p̄tatione
 /q̄i sc̄da p̄ncipalis/ediffere. **Ag.**
 Cōtēplabat mēs marie **Jobes.** nūc ad li-
 terā. nūc ad tropologiā. q̄nq; p̄o p allego-
 ric. et anagogie mysteriū **Disci.** L̄ra pa-
 lam facta est de **Jobnis** nūciatione. cū p̄-
 conijs ei; parentūq; suoz. affer aliqd̄ de
 mysterijs. **Ag.** Cōtēplabat maria
 verbū qd̄ erat in p̄ncipio/q̄nq; metaphy-
 sicaliter **Assumebat** em̄ similitudinē hōis p
 artē operātis in exteriorē materiā **Conse-**

rebat ad p̄mū artificē deū. qui oīa que fa-
 cta sunt p̄duxerat n̄ naturali necessitate.
 nō casualit̄ aut fortuite. s; sp̄ōtanee. **Recē-**
 sebat aliq̄s p̄hos ita sensisse sicut de **Jo-**
 hānes euāgelista. **Deus** em̄ manifestaue-
 rat eis qm̄ inuisibilia dei per ea que facta
 sunt a creatura mūdi id est homine intel-
 lecta p̄spiciūtur. **Sempiterna** quoq; vir-
 tus eius et d̄nitas ostēdit ordinatissime
 p̄stituta supra omnē artis excogitationē.
 ars vero qd̄ est nisi recta ratio rex agibili-
 um. **Ita** concludebat maria metaphysi-
 cans. oportere poni verbū seu logos id est
 sermonē vel rationē patris. p qd̄ verbuz/
 oīa facta sunt. et qd̄ factum est erat vb̄iq;
 p̄cognitū ab hoc verbo. nō alia cogniti-
 one q̄ se ipso q̄ de est. que null⁹ dubitat eē
 vitā et p̄mā vitā alioquin iā non esset de⁹
 verbum suum vel ydee sue. **Cuius** rei ab-
 surditatem/ipse etiam p̄hoz p̄nceps **Ari-**
 stot. ferre nō potuit. p̄ferens cum **Plato-**
 ne. **Porro** noluit deus condens vn̄uer-
 sa/latere penitus immensitatez lucis sue.
 dum eam fecit splendescere p̄ creaturas.
 quas om̄es in sapientie sue luce constituit
 it **Omnia** in sapientia fecisti ait p̄s **Fuit**
 igitur homo missus a deo. qui spectator
 esset omnium operum dei. quiq; testimo-
 nium p̄hiberet de lumine. nō em̄ erat il-
 le lux. sed vt testimonium p̄hiberet de lu-
 mine **Erat** lux vera que illuminat omnē
 hominē venientem in hūc mundū. quia
 nullus illuminat ad cognitionez liq̄de et
 pure et p̄spicue veritatis/absq; p̄ma luce/
 fm̄ triplex genus cause efficientis exem-
 plātis et finientis. **Quali** dono. qua gr̄a.
 q̄lis oro p̄t esse maior. etiā p̄bie testimo-
 nio: **Erat** p̄pterea hōi missus a deo/nomē
Jobes. duz mūdi spectator in statu inno-
 cētie p̄ditus est. vt testimonium p̄hiberet d̄
 lumine **Videbat** p̄mā lucē p̄ speculū et in
 speclo creaturaz. nō in obscuritate enig-
 matis. **Videbat** et in imagine mentis sue.
 et p̄ eā lucidius multo q̄ p̄ vestigium vel
 speculū creature. nōdū tñ intuebat in sua
 q̄dditate nudā lucē. **S; heu** hō cū in ho-
 noꝝe esset/nō intellexit. p̄par⁹ est iumētis
 insipientib; et silis fact⁹ est illis **Propterea**
 tūc euenit vt lux p̄a in mūdo esset p̄ quā
 fact⁹ ē mūdos. **Et mūdos** iste microcos-
 m⁹/eū n̄ cognouit. ad quē cognoscēdū fa-
 ctus erat. **Discipul⁹.** **Nihil** hacten⁹ ar-
 tulisti i hac et p̄tatione marie fm̄ p̄bicz

Tractatus XI.

ratione/qd sit ab hoie vere philosophante negadu. si n̄ sit auersus a vera luce do/p tenebras pccoz. si n̄ sit obscuratu isipiens cor eius. nec dat in reprobu sensum. Si deniq fuerit in eo gra dei. vt merito **Johes** appellet. Atvero si id qd seq̄ ita possit ad modu phie flecti/desidero cognoscere scz i ppria veit z sui eu no receperit. q̄t̄ at receperit eu dedit eis p̄tate fili os di fieri. his q̄ credut i noie ei. q̄ n̄ ex sa guinib neq ex voluntate carnis. neq ex voluntate viri. s̄ ex do nati sut. Et ybu caro factu e. **Aḡ.** No pt ad lr̄z exposicio tradi nisi de incarnatoe ybi. p cui? si de/siut hoies filij dei. cui? isup lr̄alis **Jo hanes** pco fuit. vox z lucerna **Lofitef** hic **Aug.** q̄ qd heret mysterij. Et ybuz caro factu e. nec qd poterat suspicari. cu de pcedentibz aliqd n̄ negaret itellegentia pcepis se ductu phie. Erat nep̄e platōis istituz z pitbagore disciplinis. Atq̄ sine piudicio lre videam? si ybu di possit dici i ppria venisse/p ifusionē lūis vult? sui/sup facie m̄tis hūane. imo p quādā ex vtero m̄t̄ icor porationem sui. Dis itaq res quantūcūq̄ subtilis sit. icor porceq̄ nate/si pparat ad simplicitatē p̄me luc/corporea indicatur. materialis isup. qz potēialis est atq̄ mutabilis. z n̄ pur? act? Dū ḡ p̄ma lux in fluit z illabit i portōez rōis supiorē/q̄ di cim? apicē m̄t̄ vl̄ sinderesim p̄gineā. qd ni dicam? di ybu qdāmo incorporatu vel hoiez factu ppter diformē p̄ncipal hūane p̄t̄ vnionē. p quā (si **Boecio** credim?) si ut hoies dū: Dei etei p̄pterea gen? sum? i q̄ mouemur. viuim?. z sum?. Et bitat in nob ybu suū ynigēitū z etnū plenū gr̄e z p̄tate. **Disci.** No aduertebā talis phisice p̄t̄eplatois applicatōz. q̄ n̄ aberrat a fide. **Aḡ.** Fides pl? eleuat arcē m̄t̄ vt ybu di inhabitet p fidē i interiori hoie vt hortat apls. **Cōsideras** igit̄ hāc vnitinā habitatōez **Aug.** dt mariā m̄rez di pcepisse p̄mo felici? deū p fidē. q̄ posteri? p carnē. No ei. scd̄a sine p̄ma/si salutē attulisset pceptio. **Disci.** Utz potuerit maria sine fide vl̄ caritatē fuisse m̄r di corpalis. **Aḡ.** Si potētia ordiatā spectes/n̄ potuit. qm̄ de h̄ facere n̄ ordinauit. s̄ qn aliter ordinasse potuerit cū sit imēse potētie nec iplicz d̄dictōez/ita fieri q̄s hec a dei potētia negauerit. **Disci.** Sūt alie q̄stiones absq̄ nūero sup icarnatōis br̄e my

sterio. vt puta si ybu fuisset icarnatu/hoie p̄mo n̄ peccate. Si p̄t̄ rō tradi quincēs **Lur de** hō sit. Ita ei conari videt **Anselm?** cū alijs nōnullis. Rursus cū opa trinitat̄ sint indiuisa ad extra/quō fieri potuit vsq̄ sol? fili? diceret incarnat?. cū filiibz abundāntissime tractat̄ p̄ doctores. q̄s idcirco n̄ induco. **Aḡ.** Quāta credis p̄ spicacitate mēs marie p̄t̄eplabat oia talia p̄ferēs i corde suo. q̄lia meruit expiri qm̄ dom? pudici pectorz. tēplū repente fit dei. qm̄ fas fuit pro salutatōe sibi dici. **Salve m̄r pietat̄ z totū trinitat̄ nobile tridini um.** ybi tñ incarnati/speciale maiestati p̄parās hospiciū. **Tridiniū** fuit/p fidē caritate formatā. s̄ speciale hospiciū per verā m̄nitatē/nedū carnis soli? s̄ m̄ez p̄parauit. **Intelligit** aut̄ spūalis m̄nitatē in aīa p̄bigena facietē voluntatē di p̄is. q̄ ideo frater soroz z m̄r est ybi dei. m̄r virgo. filia. **Alficiat** hāc ybi p̄ceptōez spūl scūs q̄ ybi vult spirat q̄ inspiratio vel instinet? interior tenet ad aīaz vices āgeli. q̄ gabriel est fortitudo dei. nā qd fortit? qd ve potēt? p̄t̄ nūciari? **Uetēz** gr̄a dei p **Johes** fcata p̄cedit. viā p̄parās ybo dei. q̄ **Johes** p̄ orōnez p̄cept? est/gabriele filit nūciatē. **Nihil** ei h̄z hō fecūditat̄ in quīs portōe rōis/sit vir vel mulier/vt talis fili? inde possit gigni. p̄cedat oportet. z p̄cedat/zacharias (dictus dñi saturitas) in templū. positur? incēsus deuorōis. cuius oīo exaudit. z recipit **Elisabeth** (q̄ est dñi memoria) filiū. cui nomē est **Johes**. In q̄ gr̄a dei. quāq̄ null? in p̄gnatōe natali/voce h̄ nomē. **Porro** si seq̄r allegori am/zacharias sacerdotiū. elisabeth legez veterē fecat. ex q̄b̄ t̄iore frigescentibz/n̄ potuit p̄cipi gr̄a di. **Nihil** em̄ ad p̄fectū pduxit lex. quibz venit plenitudo t̄pis. qm̄ sol iusticie debuit oriri sup terrā hūane p̄ditōis. p̄ mysteriū incarnatōis **Tūc** p̄cessit in **Johes** lucifer/illū solem q̄ ex vtero p̄is an̄ lucifer genit? est in die virtutis sue in splendoribz scōz. **Disci.** Ergo ne putandū est mariā nihil de p̄nūciatōe **Johis** cognati sui fuisse lr̄aliter contēplataz. **Aḡ.** Imo p̄o nec vnuz iota dimissum est. nec vn? apex oīm. q̄ **Lucas** sc̄psit. qn maria rimaret. z meditando ruminaret. cōferens ad innumerabilia q̄ nos latent. neq̄ sc̄ptis mandari potuerunt. **Iraq̄** si **Johes** fuit tanta sollemnitate nūciatus.

k.

z.

[Marginal notes on the right side of the page, partially obscured and difficult to read.]

si p orōnē supra nāse cursū ipetrat. si sci-
ficat i vtero. si gaudiū z exaltatōez cū ad-
miratōe parētibz attulit. si pcessit xpm in
spū z virtute helye. si sobrie educat z vesti-
tus i exēplar pñie p zēptū tpalis felicitas
z amorē eterne. Si talia nob innotuerit
Luca ex ore marie nob referente. nemo
dubitauerit qm ad se ipaz/plima taliū re-
tulerit. fuoluēs oculos ad pprios parētes.
q̄liter āgelica nūciatōe fuit ipis or? su?
cū vite serie. i. ordie reuelat. vt n̄ min? de
ḡtīs ab vtero sibi largi? collat? maria cō-
surgere ad gr̄actōes q̄ p pcursoz hui?
iocūdo scōqz natalicio nūciato. repetens
crebr? cū exultatōe spūs/cāticū suū. **Da-**
Finit pma p̄tio. / gnificat aīa mea dñs

Sequitur secūda p̄ti-

tio d vita solitaria Johis. q̄i sup rubrica
scōa. de nūciatōe sua. z habitatōe i deserto.
Sūt i hac p̄tioē tres p̄ticle. iuxa triplicē
modū manifestandi vitā solitariā. Et p̄ti-
net notulas nonaginta. **Discip̄ls.**

Et si mltra fuerit ipi marie p̄tem-
plāda circa Johis nūciatōez i
tēplo. Si circa visitatōez z sa-
lutatōez elisabeth. Si circa na-
tinitate/circūcisionēz pueri q̄bz interfu-
isse maria credit. sil z audiuisse cāticū illd
zacharie. **B̄ndictōe dñs de israel. cū myste-
rijs h̄ inclusis. Nihilomin? ad p̄ns p̄te-
re zēplatois oculos desidero ad solitudi-
nē Johis de q̄ lucas sic intulit. Puer saū
crefcebat z p̄fortabat spū. z erat in deserto.
vsqz ad diē on̄siōis sue ad israel. **Aḡ
Fiat vt vis. z incipio quō vis. **Disca.**
Lū hō sit natālī aīal sociale gregale z ci-
uile fm phm. Platonis q̄z snia d̄t hōies
hoīm cā factos eē. Eccīastes insup male-
dicit solitario dices. **Ue soli. Nōne rit?
iste viuēdi in des̄t/culpabilis ē habēd?
rāqz p̄ueniēs fer? idomabilibz. aut hōibz
melācolic? Solitudinē cī q̄rere Aristo.
posuit in homero fuisse signū melācolie.
Fuit iḡit puer Johes melācolic? aut fera-
lis **Aḡ. Addere debebas vnā distin-
ctōis parte a p̄ho positā Solitari? inq̄t/
vel de? e. vel bestia Fuit aut puer Johes/
de? p̄ticipatōez d̄tāt. n̄ p̄ natāz. **Item
man? dñi erat cū illo. Fuit replet? spūs scō
ex vtero m̄ris sue. Neqz p̄plexiōe melāco-
lic? cū p̄ mirac̄m fuit dñio opante forma-
tus. cui? p̄fecta sūt opa. **Lege qd̄ d̄r. Pu-************

er aut crescebat z p̄fortabat spū. Post sub-
dit. Et erat in deserto. Quare z q̄nsqz? Ni-
mirz vsqz i diē on̄siōis sue ad israel. q̄tin?
interea loq̄ret dñs ad cor ei? in solitudine.
reuelāz indicās q̄ essz ipe factur? ad isra-
el z doctur?. **Sil? vt n̄ leui saltē maculare
vitā fame possz. Dedicabat euāgelicuz
viz in suo celibatu p̄gineo. imitabat vitā
helye p̄ quē erat ipe figurat? **Lōplebat p̄
nūciatā de se p̄phetiā. **Isaie. Ego vox cla-
mantis in deserto. **Predicabat primit?
exemplo sanctorum spem regni celozuz/
per zēptū terrenoz. q̄tin? auctoritat? pō-
dus/adderet p̄bis suis opatio. atqz talis
merito iudicaret q̄ fallere nollet cupidie
mūdanoz/ne dū alijs p̄dicaret p̄nīaz. ip-
se p̄ deliciaz infecutōe/repb̄o inueniret.********

Disc. Collegisti sūmatim cās solitudis i

Johē De ceterz p̄o solitarijs qd̄ iudicas?
**Nō cī silibz tueri se valēt causis. **Aḡ
Dpi tuo d̄t Ambrosi? /intētio nom̄ ipo-
suit. **Et xps. Si oclus tu? fuerit simplex/
n̄ h̄ns aliqz p̄tē tenebrāz/tortū corp? tuuz
lucidū erit. z sic lucerna fulgor? illūiabit
te. **Primū ē iḡit aspicerē q̄ sit z q̄lis itētio
solitudinē iqrēt. **Deuet aliqz feritas
incōposita p̄plexiōis natālis vl? adq̄site.
n̄ paties ciuilitē z uersari. cui? odiū z oē
zoīm z se. sic de hysmaele loq̄t sc̄pta. **Hac
cām solitudis i catho mōstro/ab herclē
necato. **Hac i leonibz. **Hac i auibz noctur-
nis accipim? **Deuet aliqz cupiditas
implende voluptatis. seu proprie volun-
tatis quozum felicitas estimatur impu-
nita nequitia. peccare scz volunt. neqz p̄e-
cūdiā hoīm neqz penā pati. **Querit ei lati-
bula/ sed voluptat? ipletio. qd̄ z fere d̄mō-
strāt. z auiclē qd̄ā on̄dūt. nisi fortassis ali-
q̄s ita bestiales inuenies/ q̄s pprie neq̄tie
publicatio delectat. p̄dicātes vt zodoma
p̄cām suū. z cuz malefecerint gl̄iantes.********************

**Deuet alios/animi qd̄ā deiectō seu pu-
sillanimitas/ causata p̄ frenesim aut melā-
colia mlz mōis. q̄les nūerant medici. q̄s
nihilomin? fatē inūerabiles rep̄iri. **Talit?
demēt atū tradūt expositores. **Daniel ipz
Habugodonosoz. cui? fuit habitatio cū
feris. **Et demoniac? iste p̄ legionē oppres-
sus. q̄ habitabat i sepulcris. **Pucros in-
sup aliqz imo iuuenes z senes/ hac timo-
ris formidine agitari sic p̄stitit. vt nec vi-
dere alios vellēt. nec sese paterēt facialit?
intueri. **Quoz tādez aliqz p̄ deserta vagā************

Residet itaq; solitarius in tecto, quam si
 multitudinē nō siluit ipse xps loqns de tri-
 bulatione futura monēs eum qui i tecto
 est vt nō descendat tollere q̄ in domo sunt
 Hnt enī tom^o regionis illi^o tecta plana,
 apta de abulationi, secretesq; ouersatiōi,
 tanq; pauimēta de lapidib; planis, cui; ce-
 mento structa. **M**agister. Propositum
 solitarij talis ē, vti mūdo quasi nō vtaf.
 Non enī fidit in virib; pprijs aut corporib;
 aut aumi, posse pari solitudinē, vel deser-
 ri vl' claustrī, facit hoc qd̄ pōt. Accipit so-
 litudinē tecti, nō sp̄ ad irām, s; p̄ similitu-
 dinē. Sicut ei manēs in tecto nō respicit
 q̄ fuit in domo, sic nec ille solitari^o ea cu-
 rare vult q̄ fuit i mōdo. Viuit sibiūp̄si & dō,
 curā suā totam & cogitatū suū & suaz solici-
 tudinē p̄icit in deū. Finit su^o est triplex
 p̄tact^o. Primus vitare facili^o p̄tā futu-
 ra, dū nō tangit picē cure tp̄alis ne inqui-
 nes ab ea. Scd̄s cogitare oēs actus suos i
 amaritudie aie sue. Tertius primare teo
 videns enī iniquitatē & traditioē in ciui-
 tate, et dolos et vsuras, et blasphemias i
 medio ei^o, elongat se nō corpe sed mente,
 manēs in solitudie qualē sibi fecerat be-
 ster in medio palacio, vocās se solitariam
 et cui^o p̄ter deū nō est auxiliator alijs
Discipulus. Contraria vidē esse sibi/
 met̄ hec solitudo, videt enī et audit mala
 que fuit in ciuitatib; n̄hilomin^o vt dicitis
 fugit ea. Si fugit qualiter illa videt & au-
 dit. **M**agister. Doceat te p̄pheta regi^o
 Dauid dices. Qui inquirebat mala mi-
 hi, locuti sunt vanitates & dolos tota die
 meditabāf. Ego aut̄ tanq; surd^o nō audie-
 bam, & sicut mut^o nō apiens rē. Non dicit
 surd^o et mutus, s; tanq; surdus & mutus.
Discipul^o. Si zelū dei habet, quo pacto
 nō obuiat iniquitatib; / quō saltē voce non
 reclamāt, nō arguit, n̄ p̄dicat, nō inculpat
Mgr. Habet vtiq; zelum, sed fm̄ sciam
 que vob; eū ouersari in medio nationis pra-
 ue, q̄ nō lapit aut inquit q̄ oportet. Neq;
 frustra nitit, s; gemēs int^o tolerat q̄ nec po-
 test nec vob; arguere. Rndet crebro curio-
 sitati zeli sui. Quid ad te. Ad̄ ē tuū nosse
 talia vel talia nō arguere. Non enī tra-
 ictū suū. Curā illā deo linq̄ et tuā age.
Discipul^o. Oēs hoc mō si dicere facere
 q̄ ita tuerēt, quis pleq̄rer viciosos, q̄s lo-
 norū p̄fectū pacis conciliator intēderet?
 Sancta iustitias (aut Hieronim^o) sibi lo-

li p̄dest. imo dū nō opitulaf alijs, olest, dū
 nō est pro pximo, & trariat ei. Haura dū
 nauē deserit, nōne sūmergit. Dānatiōes
 proinde pigri sui, nōne p̄ talēto recondi-
 to tal' meret & metuit? **M**agister. Cur
 metueret qui nihil erogādū suscepit ex of-
 ficio, cui nihil ex articulo necessitat' incū-
 bit agendū. Tradit ad vsurā talentū omne
 qd̄ accepit, dū vti illo qliter & quousq; se-
 lex & volūtas erogātis extēdit. Si nō abu-
 tit' donis sibi traditis qn̄ et qliter nō opor-
 tet, p̄fecto nō retinet talentū, nō est tra-
 rius xpo. Non deserit nauē qui custodiaz
 eius nō accepit. At uero videāt, q̄ suis hu-
 meris officia publica vel imposuerit vel i-
 posita suscepit, quēadmodū reddēt rōem
 de subditis. Quid ad istū de nō suis, q̄ fo-
 ris sunt, q̄ iuris sunt alieni? **D**iscipul^o
 Hōne mādauit dñs vnicuiq; de proxi-
 mo suo. Hōne iussio legis ē. Diliges pri-
 mū tuū sicut teipm̄? **M**agister. Man-
 datū iussūq; fatemur curare proximū
 et diligere, s; nō plus q̄ seipm̄, nō pl^o q̄
 deū. Deus, certis amore dei & primi termi-
 nis limitauit, de q̄bus nō ē hic dicendū p̄
 singula, quoy teles alibi noticiāz cōpasse-
 scz in de solatione theologie. **D**iscipul^o
 Didici q̄ fieri iuste delect, qd̄ iustum est.
 Nihil p̄dest homi, si vniuersū mūdū
 lucref, anse vero sue detrimētū patiet. Ex
 predicare & arguere nemo solēniter delect
 nisi missus. & fraterna correctio nō pro-
 semp obligat. & sepe fit eadē correctio
 temerarie, dū neq; fruct^o cernit, neq; mo-
 dus custodit, nec temp^o, p̄sona aut locus
 obfuar. S; apparet difficile quō manēs
 inter alios, nō scurrat casus plurimos, i q̄
 bus oportebit ipm̄ nō solū sibi vacare, sed
 proximis intēdere. Alioqn̄ vel iutilis, vel
 inciuilis, vel arrogās fortassis, aut fan-
 tasticus poterit multoz iudicio reputari.
 Susurrabit mutuo dñi viderint aliques
 litteratū, q̄ fūdīt vngentū sue meditatio-
 nis ad pedes vel caput iesu, vt qd̄ perditio
 hec? Cur nō erogat p̄ p̄dicatōes i paupes
 idiotas & egenos? Talia sibi soli meditat
 et rumiat, cur regim̄s curā nō q̄rit? Cur
 nō suscipit oblarā? quo pacto pri^o habitā
 dereliquit? **M**gr. Nihil affers incogni-
 tum, s; ad alta vadenti, & tēnend^o est ipse
 contēptus, nec populari rumore, s; scie-
 veritate vita ducenda est, maxime q̄renti
 deo viuere, q̄rētī cū p̄pheta dicere. **D**ibi

Tractatus undecimus.

aut adherere tuo boni est: et ponere in deo
 tuo spem meam. Omnis gloria eius. Cuius
 vultus anime deuote, filie regis et sponse/
 abintus est, cui pro minimo est: ut ab hominibus vel
 ab humano die iudicetur, sed nec se iudicat/
 omne iudicium suum ponens super eum qui deus
 est, cui soli intercedere, quem querere, in quem sperare,
 quem diligere constituit. Qui vult inter
 vos sapiens esse (monet apostolus) stultus fiat
 ut sit sapiens christo, desipiat mundo ut
 placeat christo. Nam qui voluit hominibus
 seculi placere, qui ciuiles ab eis, qui beni-
 uoli, qui sociales, qui (ut eorum verbum ponam)
 boni socii, blandiendi lingua vocari desiderat
 videatur ne rei, imo sui constituantur inimici, pro-
 dunt neque tempore comelando iocundando, terra
 habendo, narrando fabulando, sed si non ut lex tua
 donec, deteriora non addimus quam ferre coguntur.

R. **Discipulus.** Quotidianus nobis hominum
 conuictus quod dicitis ostendit. **Magister.** Crede mi-
 hi, posse vacare sibi, non est paruus neque ne-
 gligendum talentum, non est infodiendum terre
 quod non est terrenis occupatibus obruendum
 sed homo pro quolibet sensuum quos accepit, ta-
 lenta totidem, singulis non poterit vti. Si totum
 se ad videndum salubria, totus ad peruersio-
 nem cordis peruertit, reddidit excusata manus
 vel pes, vel lingua, si tunc non operatur homo, aut am-
 bulat aut loquitur. **Conuerso** si robusta fuerit
 manus et oculus lupus, ut videre vix possit
 mittat manum ad fornicia, hoc est vici solitarii
 et actiuum. Determinat **Aristo**, philosophi
 causa ratione, vitam contemplatiuam, simplicem, optimam
 esse hominis bonum. **Consonat** omnis theologia
 sanctorum choros. **Determinat** hoc **Augustinus**, quod o-
 mni veritatis inquirere, proferendum est ne-
 gocio caritatis, si nullum imponat, nec sic tamen
 funditur oculum deferendum nostra sustinere. **Isa-**
cho querit quis ad hanc sit idonea vita soli-
 taria. **Ad** iuuenis moribus qui ad operandum
 mittitur est, ne vacet. **Multa** enim mala do-
 cuit ociositas. **Uicit** hoc **philocapto** mede-
 tri pollicetur ait, loca sola nocent, loca sola
 caueto. **Talis** non cum deo, sed cum desiderio
 rabioso continue loquitur. **Ocidit** desideria
 pigrum propter sine his, cuius oculi mors est
(Seneca teste) et vici hominis sepultura. **Et**
Oratius, si non intendas studijs et rebus ha-
 nestis, inuidia vel amore torquerere. **Letet**
 neque vacare ocio constituit sub alteri potes-
 tate. **Quo** intente facis / faciendum est. **Ua-**
de illac / istace videtur est. **Obsequere** subsidij
 istos dirige, et rego parentem est. **Ampli-**

us, si proprio te voto restringeris ad actiōis
 negocium, iam tibi vacandiis oculis sustulisti
Si tamen necessitas peditandiis prior / cor-
 poral' aut spiritualis iminet, cui tu potes non
 aliter pro nunc / probable opitulari, lex necessita-
 tis / imo caritatis / a vacandiō te sepat. **Lex**
 postremo diuine iussione inspirata te per-
 urget, sese sequi, quod tibi quod spiritu dei ducitur
 infallibiliter recognoscit. **Discipulus.** **Da-**
cten multa quasi inim' de vita solitaria sub
 quadam fluctuatione sententiaret ordinis:
 cupio naturam ipsi / physica sicut et theologica
 ratione scrutari, descriptionem quoque suam in
 primis volo fundamentale notam esse.

Sequitur secunda
 pars demonstratiua post primam inquisitionem
 de solitudine.

Magister.
Vita solitaria, est vita intellectualis
 in se nate seu rationalis, que agit segrega-
 gam a multis, et propter res. **Di-**
scipulus. Cur ad vitam solius nature intelle-
 ctualis solitariam vitam stringis, cum sit auito
 et testibus aliquibus sua solitudo viuendi.

Magister. Volui sub compedio vitam
 tollere omnem, que beate vite princeps esse neque
Discipulus. Nunquid satis erat, ut de ite-
 lectuali natura sermo fieret, additio non facta de
 rationali dicens, intellectualem dimittendo:

Magister. Postulat hoc fieri, proprietas
 vocabulorum. **Tu** enim rationale sit virtus con-
 stitutiua hominis nec solius hominis sicut Porphyri-
 um platonicium ponente demones et angelos
 esse animalia rationalia, que reos vocat, et
 compositos ex anima et corpore, tradit pro immor-
 talitate differetes ab homine. **Diffinitio**
 nostra debuit hoc notare. **Quamuis** aliquando
 rationalis dicatur natura quilibet / que potest vti ra-
 tione, et que libertate habet arbitrij potes in op-
 posita. **Est** enim liber arbitrij facultas vis
 et voluntatis, que libere de ratione iudicium, iuxta
 quem loquendi modum, de diceret nescit intelle-
 ctualis nate / seu rationalis, licet tamen approp-
 priet intelligentiam puram / soli soli, aut verum
 soli generi diuino, quoniam vsus philosophorum
 tribuit angel' intelligentiam, quos id vocant
 intelligentias, et ab hominibus non penitus abstru-
 unt, ponentes agente intellectum. **Disci-**
pulus. Vis igitur ponere in teo / vitam solitariam
 vel sociale. **Magister.** Audies postmo-
 dum, si primit' exposuero te pre diffinitio-
 nis addita cum dicit, vita nate intellectualis / aut
 rationalis, que agit segregatim a multis, et propter

tes. Damascus. Per hoc intelligi cam for
malē seu dñtia a vita sociali. **A**m insup
finalē vite solitarie. nō cuiuscūq. s; lauda
bil assignam ppter deū. q̄ deus. ḡra sui est
sue ppter seipm. tanq̄ liber et nobil in sup
mo. **L**etex. nasa qliter (p̄strim rōnalis)
quedā i se d̄z vita p̄ria. si nihil etiā actua
liter ratiocinaret vel intelligeret. actu p
fecto. neq; silt vellet cui vite. nō attri bui
tur pprie solitariū vel sociale. sed vite q̄ d̄z
vita sc̄da pueniēs / p̄fluēs aut emanans
ab hac vita p̄ ma. **H**ec at̄ d̄z opatio vita
lis. elicitā seu pducta a re q̄ ē vita p̄rima.
vt aima rōnalis. v̄l h̄z vitā primā vt h̄o.
Sic intelligit̄ diffinitio philosophi d̄ aia
q̄ ē act̄ prim̄. corpis phisici. organici. vi
tam h̄ntis in potētia. supple ad vitā sc̄daz
q̄ ē vital̄ opatio. **S**ic intellexit idē ph̄s q̄
posuit felicitatē h̄is. n̄ i hitu solo cū stoy
cis. nec i sola substātia vel nasa a ponētibz
fata. s; in optia opatiōe / respectu optimi
obiecti p̄ optimā potētiā. optimo hitu rot
horatā. **S**ic dicebat x̄ps. **H**ec ē vita et̄na
vt cognoscāt te solū ver̄ deū et̄ quē misisti
iesum x̄pm. **L**oquūt̄ ad ip̄m p̄formit̄ theo
logi ponentes vitā et̄nā / et̄erna dei vi
sione q̄ fruitōez cōplectit̄. telecratōemq̄
sup̄mā includit. **P**ostremo sumptā di
cin̄ ex his distinctionē phisicā piter et̄
theologicā de mltiplici vita. **Q**uedā est
actiua. q̄dā p̄tēplatiā. q̄dā mixta. **R**ursus
q̄dam ē bona ciuilibz et̄ moral. quedā mala.
multis modis. ob pessimas opatiōes s̄m
p̄ auos fines. sic ad sup̄biā et̄ honores va
nos. sic ad diuitias et̄ opes iustas. sicut ad
voluptates et̄ lux̄ fordiditas. **E**t h̄c iuxta
tria q̄ sunt i m̄do. q̄ triplicē sibi vendicāt
sapiam. terrenā aialem. diabolicā. **A**mpli
us vero diuidit̄ vita tal̄ que ē opatio na
ture rōnal̄ vel intellectual̄. in vitā socialē.
et in vitā solitariā. de q̄ p̄ns s̄mo querit̄.
Vita solitaria agit̄ nō in multitudine. aut
saltem nō cū mltitudine. sed separatim a tur
ba. maxime s̄m q̄ accipit. vulgus dū sepa
ratio seu segregatō fit in locis sol. vt erat
iohānes puer i desertis. **A**ddit̄ ad extre
mum. q̄ segregatio fit ppter deū. ad erdu
dendū p̄zauā quālibet solitudine. q̄lem
epycureoz voluptatū assertores et̄ stoyco
rum secta laudabāt. ad q̄les p̄terea testia
litas mox. vel corruptio p̄plexiōis ipellit.
Discipulus. **E**lucidat̄ a sufficienter exi
stimo diffinitōem vite solitarie. s; an con

ueniat deo et angelis scire desidero. **M**a
gister. **S**i viuūt intellectual̄ putēos vi
uere nulli dubitare fas est. viuant oportz
aliqua vita solitaria aut sociali. **E**t quidē
de angel̄ et̄ homibz saluatis. p̄suasum satz
habemus q̄ viuūt socialiter atz ciuilit̄.
Sliosa dicta sunt de te ciuitas dei. loq̄tur
p̄pheta d̄ ciuitate celesti. **C**oncludēs. **S**ic
letantiū oim. est in te habitatio. **E**t i p̄sa
q̄ felix ista ciuitas. in q̄ iugis solēntas. et̄
q̄ iocūda curia q̄ cure p̄sus ē nescia. **C**ō
sonat **A**ristotelis verbū q̄ extra celū sunt
animalia. optimā vitā ducentia. s; si no
minat a salia largo mō intelligentias vel
angelos. **S**i dicat insup eas extra celum
formalt̄. qz celū nō formāt nec tpe mēsu
rant. **A**tuero de vita diuisa. nō ita p̄ph̄
cū est si socialis fuerit estimāda. **O**bstat
ph̄s methaphisicādo. ponēs deū primuz
et sup̄mū monarcham. extra ordinē toti
vniuersi. tanq̄ solum singularē et̄ vnicū
principantē. cui null̄ sociat̄ nō plus forte
q̄ si p̄ impossibile s̄m ip̄m. sed p̄ possibile
et̄ verū ex positione fidei. deus fuisset ab
eterno sine creatura. **H**ec est altissima re
dei primitate s̄nsa philosophi p̄sonans theo
logie p̄ omia immēsitatē et̄ immutabilita
tem primi entis magnificās et̄ attollens.
Discipul̄. **H**ōne latuit ph̄m / trinitas
p̄sonaz diuinaz in vnitāte substātie. quā
si p̄gnouisset. v̄t dixisset eum solitarium
vel solitariū in se gerere vitam. aut aperi
q̄d theologica fides ex dictis inferret.
Magister. **F**allit aut̄ turbat nōnullos
h̄ntes de diuinitate sermonē. dū n̄cūtur
phisicas coaptare p̄sideratōes. ex creatu
ris sumptas. ad illa q̄ deo uenit. q̄ plus
in ifinitū discōueniūt creaturaz p̄prietā
tibzq̄ assimilēnt̄ eis. **E**xempli ḡra. **P**oni
mus fide docti / generatōem naturalē / si
lij dei de p̄re deo. q̄runt si generatio talis
fit vniuoca vel equoca. **Q**dcunq; dicatur
instātie plēs occurrēt. **E**xpediōz via te
netur q̄ nec vniuocā dicit generationem
nec equocā. **E**st enī plusq̄ vniuoca q̄ ge
nerans cōmunicat generato. eandē quam
h̄z naturā. nec dū specificā put in creaturz
sed p̄sus ipsam v̄nā. nec p̄x̄cie nec nūero
distinctā. **R**ursus nō est penit̄ equiuoca
generatō ex ista radice. q̄uis h̄eat aliq̄d
simile in hoc q̄ actus geniti / est alius spe
cie ab actu generātis. quia filiatio nō con
uenit p̄mitati. **S**z h̄z cū filitō declaratō

Tractatus undecimus

theologis remittat. Ad rem nr̄am venient
tes dicam q̄ vita dei i se nec solitaria nec
socialis / talit̄ existimāda est / q̄ liter rōnabi
libus puenit creaturis. Itaq; si singulares
diuine nate spectes vnitatē. nul min⁹ socia
le vel gregale. nul plus solitariū vel segre
gatū ⁊ solū repies. Si x̄o puerteris ocl
los fide purgatos / ad cōmunicatiōē dī
uine eēntie q̄ nō in vno absoluto suppo
sitiōe sicut / sed sicut (vt ita loq̄mur) pullulat
aut germinat a p̄re. s̄m Dionisiū h̄is tria
supposita relatiue distincta. ⁊ hoc ex imēsi
tate vnitatis sue. Nihil min⁹ solū aut so
litariū iudicabis. Sic loq̄tur venerabil
richardus. sic alij theologi volentes dedu
cere phisica rōne / trinitatē in diuis. ex im
mensa vnitatis q̄ ipsi diffusiua est. nedū
punctualit̄. vt in creaturis s̄ imense. Tū
rōne iocūditatis. qz null⁹ rei sine socio io
cunda ē possessio. Tum rōne felicitatis / et
ex talib; indicijs ex q̄bus societas ponat̄ i
diuis / sic ⁊ trinitas. Est tñ hęc societas /
diffans nimis a societate creaturaz. que
quālibet associatē viuāt nō efficiuntur / nec
sūt vnū p eēntiā. q̄uis bñ dicant cor vnū
⁊ ala vna. vn⁹ spūs. p grāz ⁊ cōcordiā volū
tatiū. Colligas expm̄ssis licebit corrol
latiū pulcerrimū de vita q̄libet create
rōalis. vtendo deinceps rōnali prout ex
tendit ad intellectuāle. sic hoc in angelis
sit in homie. pro breuitate sm̄ois. **Discipulus.**
Asto cupidus audire si quid af
feras noui. **Magr.** Audi ⁊ vide q̄ om̄is
vita creature rōnalis. tanto p̄fectior ē. q̄n
to magis p̄cipauerit de vtraq; diuina vi
ta. sociali scz et solitaria. **Discipulus.**
Quō fieri istud. cū sociale ⁊ solitariū / tra
rias h̄nt rōnes. **Magr.** Anse sunt rōnes
contrarie. si resp̄ct̄ ad vna fiet. Alioq̄n
vnica dei vita / nō esset p̄ter socialē ⁊ soli
taria. c̄ oppositū mōstrānim⁹. quā insequi
vitā. tota laus. tota glā. tota p̄fectio iure
putat̄. rōnalis create. **Disci.** Quid p̄clu
dererursus possis cōiūcio. s̄ aptius edisse
re. **Magr.** Post x̄pm / vita bt̄issime ma
rie / sūt excellentissime socialis ⁊ solitaria
dū viueret. et nūc societate d̄x̄rubi ⁊ sera
phim oēm̄q; angelicā vitas erupat glosa
Lōungū vna sola p̄fecta pulcra colūba
amica. sponsa. soroz ⁊ m̄r. vnico sponso suo
et filio dicēs ex sn̄a. Dilectus me⁹ mihi ⁊
ego illi. Inuicit est q̄si foris sup oēm crea
turā in eternitatis solitudine. in desertis
seculoz. quez deosculat̄ toto cordis ⁊ oris

affectu dicens. Et iā me nō respiciet. eo
ce solitaria. **Discipul.** Porro de iohan
ne qd diceret. quid de tot secularib; i vi
ta p̄nti tā viris q̄ femis. **Marie magdale
ne. maria egyptiaca. ⁊ hindetice. quid p̄te
rea de retinentib; vitam sociale. Quid
de mutua collatiōe duplicis h̄ vite social
et solitarie. **Magr.** Dicit iam si retines.
nec grauat retere. q̄ ois vita create rō
nalis sit in via. sit in patria. sit socialis. sit
solitaria. p̄fectior est tāto. q̄nto magis p̄
riceps est diuine vite. quā sup̄me solitariā
deducim⁹ ⁊ sociale suo mō. **Disci.** Qua
rōne sit hęc p̄cipatio. **Magr.** Sempe p̄
vnitatē gr̄e. q̄ reddit deiformē eēntiā crea
ture. rōnalis in se / ⁊ cū deo vnā facit. sic et
in multiplicatate potentiaz / associatio vir
tutū theologicaz ⁊ moralū / cū tonis ⁊ be
atitudinib; ⁊ fructib; ⁊ opatōib; inde seq̄n
tib; ⁊ pulcerrimā int̄ societate cōstitue
tib; in viatorib; s̄ pulcra ⁊ p̄portional
biliter excellenti⁹ in bt̄is. Longa esset sed
facilis adaptatō ad p̄pria sil ⁊ appropriata
diuine vnitatis ⁊ trinitatis p̄sonaz respe
ctu vnitatis eēntie rōnalis / cū trinitate
potentiaz imaginis. necnō cū vrb; sibi in
sitis p̄ naturā vt ita fas sit dicere sup̄na
turalē. Vetus ē distinctio de natura na
turate q̄ est d̄s. ⁊ de natura naturata quas
indidit creatis. **Disci.** Cōsentio q̄ loq̄
ris de vita bonoz. sed reproboz vitā q̄lem
dicis solitariā an sociale. **Magr.** Ego x̄o
neq; solitariā neq; sociale appellato. vtp̄
te. que vita nō est s̄ mors horrida / mōstr
horrendū. peccatoz ingēs ē. q̄ secū diffidet
qui cōuenit nulli. q̄ dissipat ⁊ soluit curis
et scelerib; / facinorib; ⁊ flagicijs incessan
ter. sine mō. sine ordine. siue pondere mē
sura ve subsistens. se odit in se. in se leuit
malus oibus. p̄ssim⁹ sibi. ⁊ eo infelicis q̄
deteriorib; p̄ctis fuerit obnoxius / a p̄lo
p̄ctōre vsq; ad vltimū. **Disci.** Terribi
le est qd loq̄ris. solitaria h̄nt vitā q̄s opa
comitant ⁊ rodunt. neq; sociales appellan
di sunt / q̄ nec sibi met fedent. agitati p̄
cipites. vbi null⁹ ordo s̄ semp̄n⁹ horroz s̄
habitat. **Magr.** Attueto vulgus indoctū
vritates istas. ex abditis philosophie et
theologie penetratib; erutas / forte si capi
et. forte tanta mala q̄ tolerat / pacez appel
labit / si ad t̄ps gaudeat de impunitate ne
quicie. si abūdat diuitijs. si vluopratib;
effuat. maxie si sibi fuerint filij sic nouel
le pl̄atōes amūctute sua. si filie p̄p̄ite**

7.

9.

delectate vt filitudo ter
naria. si oues ferole. h
longa. neq; tranf
p̄terez. Si blandes
m̄os dicentes. Dm̄
Sicut p̄le me⁹ q̄p̄t
m̄i te dicit ip̄i te decip
h̄is q̄s cū v̄is d̄s cū q̄
one potēz adiutor in aff
vmitatē. **Disci.** Exp̄da
nas de vita solitaria. cōfo
p̄p̄ione vulgari. tūc ei eo h̄
cōmūno. s̄mo multas.
centes. **Sup̄m̄o** cū i m̄
rooz sūt. **Sic** aīe lucid
nes ⁊ d̄m̄ndes p̄at̄ reb;
ad p̄m̄i vite solitare d̄m̄
l̄m̄. q̄ v̄o s̄l cōuenit angeli
m̄. **Loq̄mur** p̄terea de vna
cūo deere mouete q̄ i m̄
solitariū d̄m̄tūq; cōtra loc
tem sed s̄m formalē rōez. p̄
modis aliqd̄ dicit locale. nō
sed in vita b̄ana seu moral
nō gene re sit q̄c talis vite
d̄s inuenies. **Disci.** p̄ h̄
societas p̄m̄t r̄onomica ⁊ p̄
l̄m̄o m̄p̄ler ē. **Ena** cū
alera patre magre seu p̄m̄ca
pluraz tonas d̄m̄tūq; in r̄
tracōz. ⁊ v̄m̄tracōz. p̄ h̄
cōmūno. v̄o v̄m̄p̄s gallia
v̄m̄tracōz. s̄c̄ p̄m̄t m̄m̄
s̄c̄ ⁊ m̄m̄s erupit. **Magr.**
v̄o m̄m̄t ad inueniendū r̄m̄
vite solitare m̄m̄d̄ne nō
ambiguitis. **Note.** S̄m̄ne p̄
in im̄m̄m̄ coartatū s̄m̄ r̄m̄
naro. **Erudim⁹** q̄ est vita sol
cū h̄abes sc̄o m̄m̄d̄ne terrio
cūo q̄m̄o sep̄iental. **Ena** celib
ti creature rōnalis abdicā a se
ōm̄gali. q̄ v̄o v̄o v̄o v̄o v̄o
v̄o m̄m̄d̄ne v̄o v̄o v̄o v̄o v̄o
v̄o p̄p̄oz v̄o v̄o p̄p̄oz v̄o v̄o
v̄o v̄o v̄o in p̄m̄a saluē al
v̄o m̄m̄d̄ne. **Ena** d̄m̄m̄d̄ne
nab̄is d̄m̄t a se societatē
locū v̄o v̄o. in ab̄m̄tū s̄m̄
alī q̄ m̄m̄d̄ne vel cū h̄is h̄oer
ra solitariū v̄o v̄o v̄o v̄o v̄o
s̄m̄ q̄m̄o v̄o v̄o v̄o v̄o v̄o
s̄m̄p̄te. **Ena** v̄o v̄o v̄o v̄o v̄o

et circosonate vt silitudo tēpli. si p̄mptua
ria eoz plēa. si oues fetose. si boues crasse
si neqz ruina. neqz transit. neqz clamor in
plateis eoz. Si blandos teniqz senserint
amicos dicentes. **B**tm̄ pplm̄ cui hec sunt.
S3 lex p̄le me? q̄rit. p̄phet̄a dicens. qui
btm̄ te dicit ipsi te decipiūt. Rō qz solus
b̄s p̄ls cui? d̄ns d̄s eius. q̄ sol? ē in desola
tione potens adiutor in associādo fidelis
comitator. **D**isci. Expediit ḡ loq̄ familia
rius de vita solitaria. cōformiter ad acce
ptionē vulgariū. tūc ei eo fiet vtilior quo
cōmuniō sermo multus. **D**agr̄. Recte
censes. Sapiētib? enī z insipientib? debi
tores sum? Fiet autē lucidi? si p̄ distinctio
nes z diffinitōes h̄eāt resolutio. cōseq̄ne
ad primā vite solitarie diffinitōes genera
lem. q̄ deo sil? cōuenit angelis z homib? suo
mō. Loq̄mur p̄terea de viatorib? sol? hoib?
quos docere monere qz iā possum? Et qm̄
solitariū distinguūt cōtra sociale non h̄m
rem sed fm̄ formalē rōes. p̄ri? ē videre q̄t
modis aliqd̄ dicat sociale. nō q̄litercunqz
sed in vita h̄uana seu morali. Attende q̄t
in genere vel specie. talis vite socialis mo
dōs inuenies. **D**isci. P̄his. duas p̄rio
societates ponit yconomica z politica. Po
litica vō m̄triplex ē. Una ciuitatis p̄fecte
altera patrie magne seu puincie. Deind̄
policias bonas distinguūt. in regnū. aristo
crachia. z thimotrachiam. Policia vō sa
cerdotū. q̄ dudū druydes i gallia vocabat̄
determinat p̄tē esse policie quāsi p̄fecte
sic z milites et populū. **D**agr̄. Sufficit
ista notasse ad inueniendū distinctionem
vite solitarie multiplicē. ne nos decipiat
ambiguitas i noie. Porro ne p̄gressus eat
in imēsum coartabit̄ sub tetradē seu q̄ter
nario. Et dicem? q̄ est vita solitaria. p̄rio
celibalis. sc̄do mōachalis. tertio heremiti
calis. q̄rto sapiētiā. Vita celibalis. ē vi
ta creature rōnalis. abdicās a se societate
cōiugale p̄tē vti. vt liter? ei fuit in cōti
nentia corpali aliē q̄ iconomica societas
Vita mōachalis vltra celibale abdicat a
se appropriatōes rez p̄sonaliū z p̄riā volū
tatem. p̄tē vti in p̄nā salutari. aliē q̄ poli
tica ciuilitat. Vita heremitalis vltra mo
nachale abdicat a se societate h̄uana fm̄
loca z tpa. p̄tē vti. in abstinentia singulari
aliē q̄ mōachalis vel ciuilitatis societas Vi
ta solitaria sapiētiā repit̄ in q̄libet seu
sub quolibet genere vite solitarie triplici
scripte. Et est vita/ abdicās a se q̄ntū fert

h̄uana mortalitas. q̄cqd̄ obstare p̄tē sapie
tēplade p̄p̄tē vti. z exp̄ientie sapozali aut
p̄fecti? q̄ sentiat aut sapiat quis h̄uana
cōitas. **E**cce q̄druplicē vitā solitariā. **Z.**
que q̄druplici opponit vite sociali. fm̄ rō
nes formales aut obiectales sup̄tas exp̄i
mis finito z differētis accidentalib?. Et
p̄ria ē appropriata sacerdotij vel ord̄is sa
cri. q̄uis aliq̄ sūt celibes q̄ sacerdotes. vel
ord̄is sacri p̄fessores. s; si ad sacra deputa
ti mysteria. Sc̄da vita est mōachērij vel ce
nobij vel claustrī. z hoim̄ sub triplici voto
vuentū. Tertia est heremi vel deserti z ho
mū loco segregato se p̄tinētū. p̄tē deus
Quarta vita ē studij n̄ q̄liscūqz s; diuine
sapie. Et ista ē hoim̄ ap̄d semetip̄os p̄tem
plantū. curis oib? alijs p̄stip̄sitis z calca
tis vel reuerentē omiffis. q̄ addit̄ p̄pter
istos. q̄ regularib? astricti disciplinis. licē
tiā accipiūt legitimā q̄ n̄ exerceant i illis
sed vacēt ocio sc̄to sapie p̄tēplade. **N**o
tat psal. tres sub trib? auitō. Silitudines.
Sillis in q̄t fact? sum pellicano solitudinis
hec ē appropriatior heremitis. Et fact? suz
sicut nycticozaz i tomucilio. h̄c cenobitis
vel mōachis. Vigilant z fa. sū sicut pas. so.
in tecto. h̄c p̄ p̄tēplatis. q̄i sup̄ tectū in ci
uitatib? sibi met vacantib?. **D**isci. Sul
te passim inueniūt traditōnes de triplici
vita. p̄ria q̄ solitaria d̄r nō simplicit̄ s; per
respectū ad societate oppositā Clericos et
celibes. sc̄am? q̄tidie publice p̄uersantes.
carēt n̄ iconomica societate. z illo p̄sortio
q̄ ab initio d̄s cōstituit dicens. Nō ē bonū
hoim̄ eē solū. faciam? ei adiutorū simile
sibi. q̄ cōsortiū xp̄us in noua lege t̄pauit
nō penit? abdicās ab hoib? s; p̄ferēs casti
tate illoz q̄ sunt eunuchi. p̄pter regnū dei
Qui p̄tē cape capiat Vita talis celibū hac
rōne d̄r solitana. deinde pl? mōachoz De
inde sp̄ali? heremitarū vel anachoritarū.
Nūc de q̄rta vita solitaria cui? nomē nō
ira resonat i vsu vulgari. colloq̄ deinceps
desidero Et primo q̄s sit finis ei? sp̄alis z
primus. **D**agr̄. Finis. q̄ generalis est d̄
iure vel sc̄o. auiliet hoim̄ sc; vniū deo per
grāz z vtutes. iste ē hoim̄ cōtēplatio sp̄alis
et prim? nec alter onio sibi p̄stip̄uit. Nō
vult b̄nficioz curis intēdere nō regimini
etiā spiritali p̄loz. vt sacerdotes. plati. n̄
vult officij claustrale si fas h̄eat in se q̄. nō
vult in austeritate heremi seip̄m cōcludet
te. s; tēperant vti cibo z somno z obsequio
tolerabili. vni? vlt paucorū vult sufficiētā

Tractatus undecimus

habere librorum ad intelligentiam sapientie vale-
tium / vult aliquando rarissime collatione di-
sputatōis hūc cū scolasticis / quorū vita so-
cialis ē / nō hūc mō solitaria / nec penitēta
li fine laborat igitur multi vt intelligent et
disputēt. de sapore vobis gustare vel negligūt
vel nequunt / distanti curis alijs aut passio-
nibus sensuibus / imitari **Disca.** Manifesti
scius ista patebūt si exēpla narraueris:

Magr. Narrabo / s; primitur explicabo / si-
ne otiosi nri vel sapie studiosi. Ita ei ma-
gis hoc nosse q; solitarij vocandus apparet
Et studet alternatim velut eā prio. nūc
intelligere quē credit fide. nūc sapie ea vt
saporare p affectū q; credidit aut intelligit
Dice est ei duplex oculorū contemplatōis / se mus-
tuo iuuas et p̄leqns. et hoc s; duplicem
rōis superioris / i q; duplex ps create p̄sistit
imagis b̄trinitatis / Intellectorū .s. affectorū
siue rōis et voluntatis siue intelligentia veri sū-
my toni. et sinderis putat sciri nulla rēdēs
in amorē primi toni. **Letter.** post hūc finem
duplicem. vñ ē posse interpretari q; sentit et in-
telligit. q̄ntū licet eloq. Multa q̄pe sunt
arcana int̄ vba / q; nō licet hōi extra loqui
Subinde q̄ntus finis ē in p̄mptitudine
animi / nō sp̄ in opis exutoe / ecclesiarū edifi-
care et illuminare. in toto vel in pte. ex his
et p̄illa / q; contemplatōis est sapiētia. Hūc accipe
primitur exēplū et papū p̄ xpm sapiētissimū
me mulier. Legis itaq; de maria q; p̄ sua
bat oia vba q; de xpo erant. s; ferēs i corde
suo. **Ecce** duplicem primitur finem / intelligē-
de sapie et assidue meditāde in corde suo.
q; intelligit superior ps rōis vel arcū mentis
Vocat enī sapia ad arcē et ad mētas. Ver-
ba nēpe sapie dulciora sūt sup mel et fauū
Ira si fauū masticat / vnde meditātōis rū-
paf et effluat in os nō infecte mētis. **Poz**
ro duplex alter finis q; est interpretari posse
cōtemplata. et ecclesiarū illuminare. nōne p̄no-
sca in maria fuisse s; doctores / q; ruela
uit ap̄lis et euāgelistis ea q; de filio suo xpo
erāt. q̄ntū et quousq; licuit ei loq. et audire
decuit alios vel exp̄diti. **Nō** hoc ignora-
bas o Ignati / seruēt ignite. cuius amor
erat te dicēte crucifixus. **Etenim** scripsisti
marie xp̄ifere Venite l̄q̄ debueras visita-
re neophitos. vt ex te et p̄ te et te s; firmēs
Cui benignē maria / hūilis acilla s; scripsit
se cū iohāne venturā. **Disca.** Cōgratu-
lor in exēplo. s; scripta sapie sue debuerat
vt vidēt posteritati relinq̄re. **Magr.** Neq;
q; intelligebat etiā hūc modestissima se

minaz. id q; ap̄ls postea sanxit. doctrinaz
publicā nō esse femineis sexus officiū p̄t̄i
regulare. **Cōfundit** exēplo suo / garrulita-
tē arrogātē nōnullaz / q; in spū futuras
aspiciebat / femiaz. **Intelligebat** p̄t̄erea
cām in filio suo xpo alterā q; suā noluit p̄-
calamitē et attramētū scribere legē. s; de
ductionē Augustini s; cōsensu euāgelistaz
circa principii. **Scriptit** eā sufficient / et
adhuc quoti die scribit in cordibz fideliaz
Ad euentū hieremias p̄betauit. **Dabo**
legē meā in viscēto eorū et in corde eorū
scribā eā. **Disca.** De doctrinis felaz q; si-
ui latus. crebro facit q; fallunt in vitiōi-
bus capitis sui. et p̄fecto sciētē et subdo-
le q; fallūt et fingunt. **Loquor** expt̄ de
multis. **Quā** ob rē his omissis / dicte vi-
ris quos erupauit maria m̄ illa mirabilis
feminee cogitātōi masculinū animū inse-
rēs. **Nā** pl̄ q; mlt̄ hec. par. ē. pl̄ q; vit. hoc
modicū ē. pl̄ q; angelorū s; p̄pe modū facē
Magister. Possem tibi n̄serare tam
ap̄los q; ap̄licos viros ip̄is p̄t̄poraneos
nisi q; sapiaz magis accepit p̄ reuelatōes
q; p̄ scripturaz meditātōem. teste Hiero-
nimo. **Sūt** affines / p̄posito nro augustino
paulo post cōuersionē suā segregat̄ bitas
Et qd ageret / oñdunt soliloquia sua et li-
ber cōfessōis cū multis. **Breg.** in sup mot-
nach primo. s; sumus eps. **Preterea** sancte
berni. **Dug.** richard. p̄t̄poranei. **In** quorum
doctrinis / qd sit intelligentia scripturarū
qd cōtemplatūi veluc. sil. et q; s; fuerit vi-
ra talē cōtemplatūi et sententiā de dno i
lonitate et simplicitate et suauitate spūs. sa-
tis liq̄t. **Disca.** Romas illos q; mō asti-
ce fuerit vite. sicut et beda et basilus et Tho-
et dū lonauētura / q; subdicere nō oportet
tuit. **Magr.** **Nōne** dixi tibi / q; nlla spēs
vite sedudū hōies. qn̄ hito moderamēte pos-
sint vti vita hac otiosa et studiosa. l̄n toto
vl̄ ad tps. si aliūde fuerit idonei ad stelli-
gentiā et cōtemplatōis scripturaz maxie p̄-
edomitā furia passionū. **Disca.** Quale
moderamē intelligis. **Magr.** Vacatōis
de q; Hiero. **Vacate** et videte. sit animi li-
ber opt̄. sint sensus int̄ et extra q̄tissimi
neccesse ē. si gustādo viuere / et vidēdo stare
volum. qm̄ suauis ē dñs. **Letter.** qualia
sunt tante tranquillitatis ipe dimēta / nouē-
rūt q; ad cōtemplatūi vitam tradere se sata-
gūt. mōstrat exp̄ientia de plurimis de q; bus
radicales causas / physica seu medicinalis
dat doctrina. et sublimē apit theologie my-

stice disciplina. Putas officiarēt doctores
 pnoīati circa tpalia / vel etiā spūalia. mo
 nasterior exercitia cōtinua. Putato me
 lius q̄ sedebāt ad pedes iesu / audientes
 v̄bū illi scriptur. Sedebāt solitarij / ta
 cebant. sine cātu vel voce carnis. dū cāra
 bant dño i cordib⁹ suis. dū inhiabant i su
 pna fluēta fōris vite. dū in ocio suo sine
 negocio / laborabāt / negociabāf p se / po
 stteris. in Itelligentia sapie salutar. Apta
 bas illis v̄bū scipionis. Nunq̄ min⁹ sol⁹
 q̄ cū solus. vt q̄ poterat aptis ocul. ac pe
 dib⁹ mentis expedit / inserere se toti mū
 do. p̄teritor / p̄ntū atq; futuroz. taz eoz q̄
 vident. q̄ eozū q̄ n̄ vident q̄lia sūt spūa
 lia. Cessēt ob hoc nōnulli / pastorali cure
 habite. Alij oblatā suscipe noluerit. v̄ten
 tes paulica silitudine. te lignis cōstitue
 re volētū sibi regē. quib⁹ assensit ramnus
 nō oliua nō fic⁹. nō vitis. ostente dulcedi
 ne fruct⁹ sui. **D**isci. D; multā q̄fitōez
 si platōis stat in vita actia / sit p̄fectioris
 emientiorisq; meriti / q̄ solitarior cōtem
 platiuoz vita. Qua sup te **Z**risost. ad ba
 siliū dyalogans / p̄fert abiq; dubitatioe
 p̄sularū. **D**ḡ. Nolum⁹ ad p̄ns istā sub
 intrare lite. v̄traq; vita certe p̄templatia
 et actia pulcra est. Vtraq; meritoria. v̄tra
 q; tēi donū. v̄traq; distributio spūsci. v̄tr
 q; necessariū est mystici corpis ornamētū / z
 membrū. Legat elegantissima silitudinis
 istius reductio / p aplm ad Romāos atq;
 Corinthios introducta. quā nec **A**nsto.
 nec **P**lutarc⁹ siluerit. Cōtemplatiū te cō
 stituit d̄s. noli altū sape s; tume. Unde ne
 casus hinc grauior fiat. quo mens altius
 fuerit eleuata. gemēs illd. Et eleuās alli
 sisti me. Caue ne mōre; ascēdere cone
 ris. v̄n̄ tāq; fulgur vidbat x̄ps satphanā d̄
 telocadēre. Si cōstituit es i lecto p̄tepla
 tiōis ociose. si mysteria noueris oīa si po
 sueris in celo nidū tuū. si caput nules ten
 gerit. tu ad vnū statū supbie reprobo a cas
 ritate fact⁹. tetraheris in abyssum. / z tāq;
 sterquiliniū in fine p̄deris: q̄n̄ ille actiu⁹
 iudicio tuo mūdā / totus. p̄ difficiles di
 stractus actōes mordacib⁹ attrit⁹ curis ce
 lestia nec intelligēs nec sapiens / suscipiet
 hūiliat in cellū. agente misericōdia illi⁹ qui lu
 scirat te puluere egenū. / z d̄ stercore erigit
 paupem vt sedeat cū principib⁹ / z solum
 glorie teneat. **A**mbulet vnusquisq; vo
 catiōe quā vocat⁹ est. in timore / z tremore
Nemo iudicet alienū seruū p̄ quo x̄pus

mortuus est. Suo v̄fio stat aut cadit. liberatus
 es a cura seculari actionū. nō incūbit tibi re
 gimen per auxiliū proximozum. tibi tue q; sa
 luti vacare cōcessum est. Quia igit grat⁹ deo.
 Laborātes ipos / inua p̄cib⁹ assiduis. memine
 ris iudiciorū tēi terribiliū sup filios hoīz q̄ quo
 rum vult miseret. Clemens inq̄t ero in quem
 mihi placuerit. **D**eniq; p̄ cōcluso tene q̄ q̄
 fuerit hūilior ac vilior in oculis suis ap̄ d̄us.
 respiciet illū p̄pitius / z misericōz d̄s / qui p̄
 os loquit p̄bete. ad quez respiciā nisi ad pau
 perculū / z cōtritiū spū / z tremētē h̄mōes meos
Discipul⁹. Nōne maledict⁹ qui p̄tes suā
 facit deteriorē. Cur nō igit quilibet apt⁹ se
 dere ad pedes iesu / z audire v̄ba ei⁹ in ocio cū
 maria / p̄tes optimā iudice x̄po iesu / sibi q̄rit
 Cur nō i plebit hortationē sapientū. p̄curre
 prior i domū tuā. / z illuc aduoca te. / z illuc clude
 age cōceptiōes tuas. Et iterū. Fili i paucis
 / sint actus tui. / z in tpe ocij scibe sapiam cui⁹
 cōuersatio nō h̄z amaritudinē. cui⁹ aspect⁹ pul
 crior est sup solē. cui⁹ amore iohānes puer al
 lectus. confortabat spiritu. et erat in desertis.
Dḡ. Attende quid sequit. vsq; in diē ostē
 sionis sue ad isrl. Itaq; nō licet hōsem sepe eē
 vt vult. Spūs vbi vult spirat. distribuēs sta
 tus. ordines / z grad⁹. nō put hō s; put ipse vlt.
 Erat iohānes in deserto / sed nōnulli quousq; vo
 luit deus ipm ostendere in israel. / z p̄dicare / z p̄di
 cando subire martiriū. Et h̄xi / specu clausus.
 vincular⁹ in archip̄sulem lugdunenē. rapt⁹ fuit
 Alij inhterunt ecōtra. seculi curis. q̄s depu
 lit spūs. Attende istū h̄m heliseū p̄ arantem
 iustu. post archiep̄m lugdunenē. Sic igit h̄m
 vite mirabilis est nūc actiue nūc solitarie mu
 tatio tētere excelis. Multos saluauit / euos
 medijs in fluctib⁹ negociorū / qui litus ocij te
 nentes / naufragassent. **D**isc. Et nihilomin⁹
 ex duoto tonis. nōne fas est ap̄ d̄ hōes. telibe
 rare q̄s mel⁹ / saltes de genere opis in se. quic
 quid sit de circūstantiarū oīm q̄litate. **D**a
 gister. Utq; fas ē: vt in oibus honozificet de⁹
 v̄tq; p̄ cognitionē muneris / gra cognoscat / et
 magnificet auctor. Sic egit pulcerrima mul
 erū. magno spiritu videns v̄lta. Ecce inquit
 ex hoc brām me dicent om̄s generatōes. quia
 fecit mihi magna qui potēs est. Et quo fecerit
 medio. iungat. Et sc̄m nomē eius. suppleri p̄t
 Et ad v̄bū istud fecit torq̄r. virgo em. fide q̄
 nomen est dei sc̄m / cōcepit sanctū sanctorū.
Discipulus. Laudes igitur vel paucas nume
 ra. vite solitarie. qualis esse tēreat in p̄fite
 tibus eam. sit in heremo. sit in domualio. sit in
 tecto seu studio. q̄ scilicet tēi gratuita pietas in

189

Tractatus duodecimus.

electos. iusta seueritas in reprolos solita-
rios. tali collaudatioe monstrat velut i pi-
ctura vel speculo. Scitu est illud aug. In he-
remo bñ viuere / ē summa laudatio. et ma-
le / summa dānatio. Dñ viuēs glorie i dño.
Male. xrecundet et uertat in aīo. medū
vitā solitariā extollat pconijs qb̄ caret
audiat a dño. Ex ore tuo te iudico sue ne-
quā. **¶** **¶** Sed pictor. vt speciosissimā
vite solitarie pingat imaginē. suades. Fa-
ciat hoc nō nra turpitudine. sed prius eius
sermo frequenter a maria cōtemplatus.

Incipit tertia pars collaudatiua vite solitarie.

Ego illa sum vita solitaria q̄ de ter-
renis hōib̄ celestes. et carnalibus
spiritalis p̄stituo. Ego disphōdes
israelis cōgregabo. p̄pter q̄s dei fili⁹ segre-
gatus a pctōrib̄ et excelsior celis factus. de-
scendit in aulā secretā et clausa p̄teri virgi-
nalis. Cōcluserā in oratorio cubicli m̄res
eius solitariā q̄ salutarā ē ab angelo. q̄
tūdes. fiat mihi fm̄ x̄bū tuū. p̄cepit mox
eternū verbū / caro factū ē. Nouū tūc fec-
dñs. vt ml̄ circūdaret viz. cui⁹ nomē erat
oziens. q̄ vere ē d̄s abscondit⁹. quē ab eter-
no cōtinebat sin⁹ p̄ris illius q̄ sol⁹ ē et aliū
h̄z. cui soli honoz et glia p̄ deserta spaciōsa
q̄ seculoz. **¶** Ego ista sum vita solitaria p̄
quā oīa facta sunt. et in qua oē qd̄ factū est
nihilomin⁹ vita erat. s̄ nō altera et altera
vita. Ego vitā istā dñi caro facta ē. feci sei-
orsū a turbis p̄noctare plures solū i orōe
vi. Multiplicauit in solitudine p̄as. su-
perauit in deserto diabolū. solus cū fer⁹ ha-
bitans et ieiunās. nihilomin⁹ comites fue-
runt angeli ministrātes. dñi hūano carebat
cōsortio. Dum trāsfurandis oñdit glāz
seorsū tres t̄mmodo duxit in montē. vbi
tandē leuantes oculos. neminē viderūt ni-
si solū iesum. qm̄ a p̄tēplatiuis sola salus
per oē qd̄ inspiciūt cogitat. Solus et auul-
sus a secretis imis etiam aplis ter orauit
p̄rēm. et fact⁹ in agonia p̄lica q̄ sudauit
rorē sanguineū. qm̄ apparuit illi angel⁹ de
celo cōfortans eū. nō auxilij necessitate.
sed dispensatōne mysterij. **¶** Quis vedit
puero iohāni locū amplū in solitudine. q̄s
aluit i desertis. q̄s solitariū p̄fortauit. q̄s
mysteriū bap̄tismat⁹ sibi reuelauit et dispo-
suit. **¶** Aderam ego cuncta disponēs. Care-
bat illic puer iohānes solatio nutrias et
p̄ntij. nō sedebat sup̄ ollas carniū. vino si-

estuabat. nō vestiebat mollib⁹. vxore si ha-
lebat. Aderā sibi p̄ osb⁹ et p̄ oīa ad solaci-
um. victū. vestē p̄ciosam. Deniq̄ q̄lez q̄ si-
uit sapiēs assumere sibi copulauit sapiam
et mysticā ab ysaac sponsaz sumamitē. q̄ in-
cendū p̄ris sonat. in sinu repositi. **¶** Por-
ro qd̄ d̄ primo illo formato adam / dictura
sum. qui tādū salu⁹ m̄sit q̄dū solus. Da-
ta fuit ml̄ in auxiliū. mox istū terruit in
exiliū. Raptus ē enoch in solitudine pa-
disi terrestris. ne malicia imutaret et sub-
uerteret cor ipsius. Placita ei erat dō aīa
illius. Propterea p̄perauit eū deducere d̄
medio iniquitatū. Sedebat abraā sol⁹ sub
ter ilicem mābre. qm̄ tres vidit et vnū ado-
rauit. Postmodū gradēs sol⁹ audiuit ab
eis mysteria sol⁹ erat dū ritū circūcisio-
nis accepit a dño. **¶** Vidit angelū in soli-
tudie achar ancilla q̄ d̄ puteo visiois reso-
cillauit puer mozientē. **¶** Jacob sol⁹ pri-
mo vidit scalā cū angel descēdētib⁹ et ascē-
dētib⁹ et typū dom⁹ dei sol⁹ cū angelo lu-
ctat⁹ et meret b̄ndicti. meret noīe nouo / q̄si
mutat⁹ in viz alter insigniri. **¶** Moyses
iste magn⁹ legislator didicit in solitudine
visionē magnā rubi ardētis. p̄trationez
miraculoza accepit. p̄p̄t̄i literator et d̄s pha-
raonis instituit. Postmodū solus cū solo
re vocatus ab eo de medio caliginis lo-
q̄ns sic amic⁹ ad amicū. tabulas legis acce-
pit. **¶** Deerat panes i deserto. aīda erat
omīa. Ego vō nō defui. māna pluēs de ce-
lo. et aq̄s p̄ducēs de saxo durissimo. **¶** Po-
stremo aggregaui mihi p̄p̄t̄as et filios p̄-
p̄t̄az nō sine mirabilib⁹ multis quoz vi-
tam p̄ntm̄ helie imitat⁹ puer n̄ iohānes
erat in desertis sepe p̄fortat⁹ spū nō minus
q̄ helias. **¶** Nunc circūductis vsq̄ quaz
oculis. video turbā magnā solitarioz. tur-
bam fugientū. **¶** Paul⁹ sub palma cōdu-
sus / pascat eius fructu. solijsq̄ vestit⁹ bibit
de fonticulo caua māu. **¶** Visitat ipm̄ p̄tin⁹
migraturū magn⁹ ille solitar⁹ anthonius
cui⁹ eulogiū ē: si posse extra solitudinē mo-
nachū viuere. nō magis q̄ in arido pisces
d̄igrat arseni⁹ i heremū ab āgelico ius-
su dicēte sibi. Arseni fuge hōies et tace et
saluaberis. **¶** Multos h̄mōi p̄tēnentes ml̄ti-
tudinē ciuitatū q̄si onagri liberi. ruptis
vincul⁹ viciorum. nec clamorem exactoz
rum audientes. ostendunt ipse narratio-
nes quas appellant vitasp̄tz. **¶** Sed **¶** **D**
o bone iesu q̄ m̄mā loquūt meoz filiozū
portionē. quos recepi. quos alui. quos sal-

lubriter institui. ad brōz osm / societate re
cto calle pduxi. dicete mihi sapia qua dile
ti. Tu cara mihi in primis. **O** vita soror
solitaria. tu suscipias velim vna qnqz aiaz
ad te. q me diligit. me qrit. me colit. ad
me vigilat sine fictioe. **H**abito siqdem in
ocio scō. et eruditis intersū cogitōnibz.
Fugio fictū. fugio seclāriter occupatum.
Nā q mihi societas cū seculo. q puul me
reuelo. nō dispis mēte cordis sui. **E**suri
entes i plebo bōis qbz appono mēsz lau
tissimā pcul eictis et dimissis diuitibz.
Suscipe igit paupculā aiaz q me sitit. me
esurit. **D**uc eā tecū in solitudinē illic loq
re ad cor ei. ibidē lacta eā et febriz ab vte
ribz solatōis tue. qm meliora sunt vltra
tua vino terrene dlectatōis i cōmesatōibz
turbulēt. **S**i at ambulat i magnis. si in mi
rabilibz sup se. si n hūilē sentit. si p pueri
tiā innocētie. si vt puer iohēs in desertis
sit vt puer isrl vidēs dēū quē ipse suscepit.
recordat mie sue. **S**it tal aia sic ablacrata
sup mēre sua. egrediat et abeat. qm ignorat
se. pascat hēdos suos fetidor affectuū. iu
xta tabernaclā pastoz mūdanoz. **E**suriat
siliqs porcoz i regioē lōginq egestatis. nec
sit q ter vñ vter su spleat. **S**i se magnū
iā aliqd existimat q ds indigeat ad pascē
dū oues pascue sue. pūpat ad auxiliādū
oipotentē eo si tralente **S**i ppea qrat exi
tū solitudis. vñ lpxreat itroitū / eijce pcul
inutilē cū hac arrogātia. s. q neqz salutem
sibi. neqz iocūditatē allatura ē tibi **S**ale
nimir ppe veterē ē infatuato p defectū.
Atuero si te qeat te plexer i simplicita
te cordis. sis ei paradisus in bñdictionibus
sis orz pclusus. sis fons signat. ē nō refi
cient aq. s. sit ei desertū i stagna aqz salie
tū in vitā etnā. **O**nde ei faciē tuā / q in
transcē later / sub pallore et squalore tribu
latōis corpal. **S**onet vox dulc tua in au
ribz ei. **E**t dic **E**go sū illa pteplatois mē
primioz dō. vñ iu pspicacior. venustate pul
crioz. securioz. sedatioz. suauioz. pmanen
tioz. venioz. familiarioz. verioz. preciosio
z. diuinoz. finalioz. et ideo perfectioz.
amantioz. amatioz. simplicioz. intimioz.
purgatioz. clarioz. timoratioz. humilioz.
obsequentioz. citius impetrans. plus ef
sentiait merēs. fecundi plicans. cuius
ad extremū finis totus et assiduē magnifi
care dēū. **D**iscipul. **J**ocūde sūt laudes
iste. sed bz dubitacionē ista laudis plicula
s. q vita solitaria sit pl. eēntiait merēs

fecundi plicans. **Q**uō fiet istud. vt
qui sol. est. sit in ple fecundior. formosior ē
rachel. nunqd lya fecundior. **D**gr. **S**ūt
merita qdā sunt et plicatōnes qsd dicere
possim accidētales. **S**ic ei bz distinctio
thologica. de duplici pmo. vocat vnus
eēntiale. accidētale alter. **R**adie meritoz
cū suis plicatōibz et pmijs / cōsistit essen
tialt i caritate. q qntitatē merito dat et p
mia eēntiait iuxta sui magtudinē. **P**orro
sunt exteriora opa. qbz ex mltitudine et vti
litate pueniēte circa pccos / accrescunt se
pe puenit spiritalis ex orōnibz et bñfactis
alioz. quo fit. vt euāgelica paup vidua / q
uis pl. oibz miserit in gazophylaciū dās
minuta duo. magna tñ exterior largitō cū
minori caritate. fr sibi facere amicos. pōt
pctā redimere. **J**uxta illō Redēptio bōis
pprie diuitie. sed in spatio eternoz. talia
nō magna sunt. **E**st expssus vbi gregori
cui rō thologica suffragat. q pteplatiua
maioris ē meriti. **D**iscipul. **C**ōpescuit
obiectōes meā / tua distinctio de duplici
merito. **S**z alia subzif. **Q**uare iohānes
baptra optima pte dimissa quā pteplado
tenebat in deserto / ad seclm venit ad pde
candū sil et baptisandū. imo et herodem ar
guebat ad alterū. **D**gr. **O**bedientia sic
impulit. q spreta pteplato solitudinis
notia est. nō meritoria **C**ontēplata es fre
qnter idipm pferēs in corde tuo. **O** sapē
entissima femiaz. **P**lacuit i deserto iohāne
qdu sibi licuit / habitare solitariū **P**lacuit
et obediendo illi q se misit baptisare / seu
visibili forma fecit hōc vt. p habile ē seu se
creto scispūs afflatu pdoctus ē. **L**onqsi
uit in heremo vtutes q directōes sibi pfer
rent in seculo. **S**obrietatē in victu. auste
ritatē in vestitu. lucē sil et ardorē in affatu
et effectū. **E**rat enī lucerna ardens et lucēs
Erat stabil. nō vt arundo agitata vento.
Erat in pdicando discretus. variās pces
pta pro qlitate dicendor **E**rat regla viuē
di. ceteris. qm pri inceptat a se n iponebat
onera graua pnie. q pri ipse nō tulisset
sup se. nō docebat seu loqbat ex ppijs. qm
qui loquit ex ppijs mēdar ē. **S**z q lucidi
explicuit i vñ hōe colūte signātis spm scrm.
in voce pna te nute ad filiū. **P**rim. vias
strauit pnie nō pro tpali aliq. s. eterno ce
loz regno. **P**rima vox q de christi verbis
colligitur ex euāgelijs post illam dū pui
er inuentus. in templo dixit. **Q**uid est
q me querebatis. fuit ad iohēm ad quem

E.

Tractatus duodecimus

baptisatus aduenerat: dñi phileret est. **Johannes**. sine inq̄t mō. sic nos decet implere omnē iusticiā. Et qd̄ om̄is iusticia / si nō hūilitas. Inferior se subijciēs sicut ecōtra / nō ois iusticia supbia ē supiori se pferēs
Discipul⁹. Est ne putandū q̄ bñssima virgo visitauerit vnq̄m in desertis cognatū iohannē / et filiolum quodamō suū / tā in vte ro dñi sanctificat⁹ ē. q̄ post vter dñi natus et circumcīsus ē. **Agg⁹**. Visitasse eū chie su / fil⁹ et ioseph / pie credi p̄t. dñi in testis ieiunauit xp̄s p̄ baptisinū. **Q**uod si iesum / sathan ē ausus aggredi diuersis tēptationib⁹ / n̄ est incredibile iohannē ei⁹ impulsi- bus exortē nō transisse q̄tin⁹ pbat⁹ vince- ret. et vincens coronā adq̄reret. **Attē** vt aspicis. diuturna nos locut⁹ / trahit ad ve- sperū. dñi sup marie p̄tēplationib⁹ cepam⁹ h̄re s̄monē. et vix paucissimas nūerasse suf- fecim⁹. **Q**uid existimas si p̄ totū. euāgeli- cū cōtextū / s̄m capitaula vel rubricas nota- tas in q̄tuor vt vnq̄m p̄gredi studeremus? **Esset** ista sc̄a et salubris recogitatio. sed p̄ sua infinitate min⁹ forte cōueniēs ad scri- bendū. **Nō** sunt itaq̄ solitarijs et p̄tēplati- bus / explicade p̄tēplatiōes marie p̄ singla. **Attant** ip̄i manu ad fortia. h̄nt abunde q̄s ruminet dente meditatiōis. **Digeratq̄** ruminata viuido calore caritatis. si nō cō- tēplerint ea q̄ locut⁹ ē dñs ad abraā p̄m n̄m. et semi ei⁹ qd̄ est xp̄s in secla. Amen.

Incipit tractatus duodecim⁹. **I**n p̄sona marie p̄ soliloquū summarim colligēs sensū h̄ cantici cātico r̄ū marie p̄ notulas centū. q̄si p̄ psalteriū tecies decacordū. **Sup** addit⁹ his duob⁹ v̄culis ab ecclia frequēta- tis in quolibet psalmo. **Gloria patri. Sicut erat** etc.

Prima notula.
Magnificat ala mea dñm. **I**usto quidē qz maḡfic⁹ est in sc̄ritate qz fecit mihi maḡ qui potēs ē: qz sanctū nomē ē. **Et exultauit** sp̄s me⁹ in deo q̄ fact⁹ ē salutar⁹ me⁹. **I**esus me⁹. qz respexit hūilitatē ācille sue. ecce enī ex hoc brām me dīcet om̄is generatiōes. **S**ingularia sunt hec mihi magna. vñ singu- lariter. magnificat aia mea dñm. vñ exul- tauit sp̄s me⁹ in deo salu. meo. **S**ūt alia q̄ magnifice fecit et op̄at vsq̄ mō generatē p̄ recursus seculoz. maḡn⁹ rpe dñs et lau- dabilis numis e⁹ maḡtudinīs nō est finis cui⁹ sapie nō est nūer⁹. cui⁹ nō est termin⁹ i

tonitate. qm̄ mīa ei⁹ a p̄genie in p̄genies timentū eum. **Q**uia fecit potentiā i bra- chio suo. disp̄sit sup̄tos mēte cordis sui. **Q**uia deposuit potētes de sede et exaltauit hūiles. **Esurientes** impleuit bōis. et diuites dimisit inanes. **S**uscepit isrl̄ puey suum. **recordat⁹** mie sue. **S**icut locut⁹ est ad p̄s- nros. abraā et semi ei⁹ in secla. **S**ub hoc versū denario / meū cōstituit psalterij de- cacordū. plac̄ imitari p̄m̄ meū dauid re- gem. q̄ p̄ necem goliath dño victoriat⁹ nō ingrat⁹. **reus** inq̄t canticū nouū canta- to tibi. in psalterio decacordo psallā tibi. **Bonū** sane est phiter dñi et psallere nomi- tuo altissime in decacordo psalterio. cum cantico et cythara. **D**ividit hoc psalteriū in duos tomos seu p̄titiones. q̄ ex tetra- cordo et hexacordo. reddūt decacordū. **S**o- nat magnifica. dñi specialia i tetracordo poro magnifica cōmunē largita. cātanf in hexacordo. **M**agnificat igit aia mea do- minū: qz me dñam p̄stituit s̄m nomē me- um. **M**aria nēpe sua interpretatōe dñas in- sinuat. **F**utur⁹ est p̄terea vt me dñam nō qualēcunq̄ s̄ dñam mōi. dñam brāz me dīcent oēs generatiōes. **S**c̄itote qm̄ dñs ipse ē dñs. reus autē sc̄ientiaz dñs est. sc̄ien- tie vo in quā que illūinat. q̄ descendit a p̄e luminū. **P**ropterea conseq̄ns fuerit vt dñam me dñs illūinatē illūinaret s̄m no- men sc̄m̄ suū et meum. **M**aria quippe bz illūinata. et ipse ē lux q̄ illūinat oēm hoīe; uenientē in h̄c mōm. **Q**nto ampliori p̄fū- dit lumie dñam mūdi. **P**roinde superest vt dñā illūinata refundat lumen in ceteros. **E**st enī lumē. suūpius naturali literalita- te diffusiūū. quod factū est vt iure diceret illūinatrix. **S**ic enī sonat maria. p̄prium nomē meū. **S**ic maria p̄ ethimologiā di- cor maris stella quā illūinatricē eē p̄stat. **D**ec illa sum q̄ p̄ima teo cardini totius machine mūdi. **D**irigo nauigātes in ciuitate quā nō h̄nt hic manentē ciuitatē. sed futurā inquit hoīes. **E**t qui hoīes? **C**er- te viatores p̄cellis h̄ mar̄ magni grauid impulsi. **F**uctibusq̄ et cautib⁹ incessantē im- pulsi. **F**utur⁹ est p̄ om̄is generatōes vt me stellam esse maris p̄dicent. me respiciant cursus suos ad illūinatōes meā dirigant. **N**ec fallent hec agētes nec errabūt in ve- uis. nec in piculis p̄alescent. **I**taq̄ dñō p̄picio me dom̄nā inuocantes me illu- minatā et illūinatricē aspicientes. patrie portū salutarē introibūt. **D**ec sunt q̄ ma

5.

gnificat. magnus pdicat. magni esse apd
oēs generatōes clarificat ⁊ significat ala
mea dñm. **E**t exul. splis m. l' t'eo sa. meo
qui salutē fecit. q̄ lucē dedit ⁊ gaudiū i vni
uerso mūdo. Futur certe est vt recāret oīs
ecclia scōz colentiū scñi nomē rei. **N**atiui
tas tua rei genitric' x̄go. gaudiū annūcia
uit vniuerso mdo. **S**alutabit etiā ⁊ dicit
Aue regina ce. aue dñā āgeloz. aue radic
strā ex q̄ mdo lux est orta. **P**resignata sūt
p̄ridē hęc magna q̄ mihi fecit qui p̄. est. q̄
iā nūciata p̄ angelū p̄pleta p̄ suo cōferens
in corde meo. **N**ōne cor meū ardens esse
cōuenit. **N**ōne cantās iubilās ⁊ exultās i
collatiōe tā magnoz. **N**ōne iustissima rō
ne magficat ala mea dñm. q̄ me sublima
in dñam. qui me illustrauit. p̄ imensas lu
cem suā. qui dñam illūnatā dedit in lumē
alioz. dū exultit me i sublimē matris stel
lā / directricē nauigantiū. **C**upiet expo
steris generatōibz me btām dicentibus /
p̄limi cognoscere. cur nō cecinerim in p̄zi
ma p̄sona. magnifico dñm. s̄ i tertia. ma
gnificat ala mea do. **S**ilr de exultatiōe
sp̄is i t'eo salutarī meo. **D**ocebūt ex theolo
gicis ⁊ p̄hiscis traditōibz cū rethoricis co
loribz. magnā sup istis rōez. sed nō expectēt
vt oīa (qz incōprehensibilia sūt) p̄hendāt
Sūt in hūano corde meo qd' fert de ol
bul. tres p̄ tropologiā mansiōes. dñm imi
tor' p̄rem meū. in cui' domo māfiones mul
te sūt. **T**rabit dñm nomē a domo
qz p̄fidens ⁊ princeps aut primus ⁊ icono
mus in domo ē. **D**ñā quoz s̄lra domo qz
p̄ncipal' cū dñō nomē h̄z. **D**ñi' clamat
p̄pleta. qz magna est dom' dñi. ⁊ ingēs loc'
p̄fessōis eius. **S**erit h' magne dom' ima
ginē / microcosinus hō mior mōs **E**minet
in hac domo cor. ⁊ in corde domiciliū trica
meratū seu tridiniū repit. **E**st inhabitator
h' tridiniū anim'. hic appellat' vigor p̄ce
ptiuus seu cognitiu'. **C**ōsociat' huic ala
que cor respōdēt' d̄z vis motia ⁊ affecti
ua. **S**it inde p̄ingūū philosophicū ⁊ mora
le seu mysticū dū vigor p̄ceptiuus animē
vel animus / dirigit vīm motiūā aīe. **T**al'
subinde s̄lulat marital' natus. vt neutz
istoz p̄ se sufficiat ad generatōz p̄lis vel fi
lioz in bonis opibz ⁊ meritis. nō aliter q̄s
generatio nascit' vel a viro separim vel a
femā sola p̄fici neq̄t. **E**cludo miraculū
q̄le fecit mihi ⁊ in me qui potēs ē. **D**ū su
p̄uenit i me sp̄s sc̄s ⁊ dñs altissimi. ob
umbrauit mihi. quin tūc p̄rio d̄s suscepit

isrl' p̄uey suū / t'ecoz. mīe sue. dū verbū suū
caro factū. **H**abitāt igit' in tridiniū cor
dis anim' ⁊ ala. vir ⁊ vxoz sua. vigor p̄ce
ptiuus ⁊ vis motiua. vigor cognitiuus. ⁊
vis actiua. **T**alē domū cordis. tales ⁊ in
bstantes in ea / p̄f' meus dauid rec' intel
lexerat dicēs. **P**erambulabaz in innocētia
cordis mei i medio dom' mee. **E**t iter' **N**ō
h̄bitabit in medio dom' mee q̄ fac' supbias
qz tūc dñaref' oīs iniusticia. t̄fic fieret / spe
lūca latronū domus rei. **P**orro nō dū dicit
mus de sp̄. nūq̄d putādus ē in domo cor
dis intima. locus nō h̄re. **H**z p̄fecto nō q̄le
cūq̄ sed vniuersuz. quo meref' arbitridi
nus nosari q̄si p̄iceps tridiniū. **H**ic / alio
noīe notiori ⁊ p̄prio. sub neutro genere. qz
nullus ē generis. vocat' libez arbitriū. p̄z
nes qd' sup̄ma ptās ē. **R**ecmirandū **C**on
ueniūt nēpe ad integritatē ptātis sue ani
mus ⁊ ala. vir ⁊ vxoz / familias vigor p̄ce
ptiuus ⁊ vis affectiua. **V**ideēt hāc onerō
nē / acutissimi metaphisici / noīm primi i
p̄sitorēs. **D**iffiniēt arbitriū eē facultatē
rōnis ⁊ volūtatis. q̄i p̄ interpretatiōz libez
arbitriū sit libez de rōne iudiciū **V**ocatur
hic ipā rō (q̄uis alio termio) vigor cogni
tiuus. q̄ est anim' p̄ceptiuus **V**olūtās at
est motiua vis in ala. q̄ vtīc rōe. q̄ p̄ eā in
motibz p̄p̄is dirigit. si velit iure dici dñā
si regina i cordis domoz intimo regno ma
gno / p̄ncipari. **R**egni siquidē rei intra
nos ē. vbi sub dñō sup̄mo t'eo. s̄gnat sp̄s
p̄ t'iformitatē t'eoze indut'. **A**lioq̄n de
ponit' d' sede dignitat' sue. ⁊ disp̄git sup̄b
mēte cordis sui. **D**uo p̄tra sp̄s cū aīo et
aīa bñ regulat' ⁊ act' / exultat i t'eo saluta
ri suo. **C**olligit' hoc loco. resultās imago et
silitudoleatissime trinitat' ⁊ appropriatoz
suoz. **S**p̄s architrudin' ⁊ iconom' p̄ten
tiā p̄ris ⁊ p̄meuitatē retinet. **P**orro filij
sapia relucet in vigore aī p̄ceptiuo. **D**o
tūtas do sc̄lpsis in aīmi vi motia p̄ntat'
Et quī in paucioribz via magis p̄z. cō
stituat' totā domū microcosmi seu mino
ris mūdi. in corde p̄fidētis in domo. **D**i
camus animū ⁊ aīam. vīz ⁊ vxozē. sp̄s sum
et sponsam. quoz sepe vox ē eadē. sic ides
est nō corp' s̄z aīa ⁊ anim'. **P**reficit' huic
domui ⁊ vniuersē familie cogitationū affe
ctionū sp̄s t'iformis / vice sc̄tis sp̄s / fa
ctus idē cū eo. **N**ā qui adheret t'eo. vnus
spiritus est. **E**t hęc emphatica non essen
tialis locutio. qua fit vt / abstractum po
natur pro concreto. deus pro diuino. ⁊ p

Tractatus duodecimus

Spiritali spūs. vt fiat vehemior exp̄ssio
Sup̄est s̄mo de triplici mō coniugij mystici
q̄d celebrat cū aīo 7 aīa. iuxta triplex hita
culū 7 tridinio cordis dom̄ cordis. Diuer
sificat nēpe p̄ditio aīe p̄ varietate hitacu
loꝝ cordis. vñū est infimū. aliud mediū.
tertū sup̄mū. Anīa tanq̄ acilla ē in infi
mo. Anīa q̄i socia 7 libera 7 cōpar/ residet
in medio. s̄z aīe in sup̄mo locate nō dñaf.
nō iungit̄ anim̄ vir̄ ipsi sic hitanti/ tanq̄
ancille vel cōpari. s̄z vt dñe sue custos ordi
nat̄ 7 in solariū dat̄. Ego maria talis da
ta sū in sponsa/ virginali meo viro iusto io
seph. Nō vt me hūiliaret. nō vt parerē ex
eo. s̄z vt custos 7 testis 7 nutrit̄ sedul̄ ess̄
Depit elyzabeth vxor libera. q̄nq̄ sterilis
ex viro zacharia. tanq̄ in medio cenaclo
Depeterit ancille iacob p̄ mysteriū bala
7 zelp̄ha. plē in inferiori cenaculo cū libera
tū iye 7 rachel filijs nūerata. Loq̄ns itro
ducit aīa in cātis canticōꝝ dñi residet in
sup̄iori cenaculo. dñi vult eē verbigena nō
ex virili semīe nafalis aīni. s̄z mystico spi
ramie soli spūss̄ q̄ est spūs verbi diuini.
Vorei ē. Osculet me osculo oris sui. Et
paulo p̄. indica mihi quē diligit aīa mea
vbi pascas. vbi cubas i meridie. nō q̄rit i
simū. nō mediū. s̄z sup̄mū. in meridie eter
nitatis cubiculū. vbi 7 cenaculū ē refectio
nis cibi q̄ nō perit. loc̄ pascue vbi nihil de
erit. Erat aīa me a s̄m meliore sui portō
nē. q̄ ab iminētia mēs d̄z/ p̄clusa i hoc sup̄i
ori cenaculo. q̄n fec̄ mihi magna q̄ potēs ē
Cōplacet dñe d̄s me rex vniuersē create
tue. Complacet recordari 7 ferre in toto
corde meo supra. sub. 7 in medio. q̄lia q̄nta
q̄ fuerit magna q̄ fecit mihi magnificat̄
vehementer 7 gloriose. **V**issus ē angel̄
tu gabriel in ciuitatē galilee. q̄ trāsmigra
tio. q̄ volubilis. q̄ rota p̄ interpretatōem si
gnificat̄. p̄p̄ volubilē ad iussa tua p̄mpri
tudinē. Porro nomē ciuitatis ab vnitatē
q̄si ciuū vnitatis Hazareth aīit a floritiōe
nūcupat̄. Jure quidē q̄z flos cāpi in ipsa
nutrit̄ est. Erā despōsata viro. vere sic di
cto a viribz 7 virtute. vere nōtato Ioseph
ab augmēto vere d̄ domo dauid a nobilita
te 7 māfuetudie Erat virgini mihi nomē
maria. Nō erā a viro cognita vel cognoscē
da. Votū obstabat. simul 7 ordo diuīe sa
pientie p̄stitui ab eterno. Salutauit in
gressus āgel̄ ad me solitariā. clauso litte
rali 7 spūali cubiculo. Dixit. Ave grā ple
na dñs tecū. Collocauerā ad hostiū cuius

lilet cenaculi/ prudentē p̄ hostiaria cogni
tionē. Nec vt audiuit angelicā salutatio
stetit 7 cogitabat secū 7 mecū. q̄lis eēt illa
salutatio. nō erat p̄ceps ei 7 filiū. non sub
ditus ad quēlūet ingredientē 7 blādientē
applausus. De turbatā p̄solar̄ ē angelus
me nōse meo vocās. Ne timeas inqt ma
ria inuenisti grām ap̄d deū. S̄z as deo q̄ i
ueni. q̄z inueni quē multū diu q̄z q̄suerā.
Promisit me p̄cepturā pariturāq̄z filiū
iesum nōse. q̄ ess̄ magn̄ 7 filius altissimi
vocaret̄. Promisit daturū illi deū. sedē da
uid p̄ris ei 7 regnaret i domo
iacob in eternū 7 regni ei non esset finis.
Erat itaq̄ regnū illud nō terrenū. q̄d vti
q̄z. finis. s̄z celeste. Fallunt ergo iudei mes
siam expectātes. nescio quē t̄p̄aliter apud
eos regnaturū cū potentia p̄p̄aq̄z secula
ri. cū de paup̄tate regnaturi messie. de pas
sione 7 abiectione sua. p̄phetie om̄es ad t̄p̄a
messie respiciētes iplete sint Quēsiui mo
dū ab angelo. dicit. 7 exemplū elyzabeth
cognate steril̄ induxit. Cōsensu dicēs Ec
ce acilla dñi. fiat mihi s̄m x̄bū tuū. Jun
xi cū hūilitate nase. magnanimitatē fidei
et gr̄e. Cōcepi mox filiū altissimi. Duli
er a serū nō corruptōe sic dicta. virū mox
circūdedi q̄z totū in v̄tute p̄fectū. Predi
xerat hoc hieremias. Faciet nouū dñs sup̄
terrā. mulier circūdabit virū. **F**uit hęc
p̄ceptio mirabil̄ in infimo cenaculo aīe mee
imo sub ea t̄p̄te vegetatiua. nutritia 7 ge
neratiua Hac hūilitatem acille sue respe
xit i carne mea de. Nā matrice feminea
q̄d hūili. Mirabaf̄ oli 7 n̄sic letabit et le
tata cātabit deo salutari meo oīs ecclesia
scōꝝ. Tu ad liberandū susceptur̄ hominē
non horruisti x̄ḡs v̄ter. Dñā p̄orsus 7 di
gnatiua susceptō. vñ me m̄sem dei. m̄sem
gr̄e. m̄sem m̄e. me brām deniq̄z dicēt om̄s
generatōes. An collaudabūt/ q̄ extollēs
qdā mulier de turba vocē dixit. Dñs vent̄
qui te p̄or. 7 v̄tera q̄ sup̄. S̄z nō horruit pla
ne. Cōceptio nēpe p̄i effecta est i sup̄iori
cenaculo cordis p̄ v̄tutē gr̄e semia. q̄ vir
ginalē aīe mee p̄zificulā eleuauit diuī
vt essem m̄ x̄bi p̄ dignatiuā susceptōem
p̄i in mente q̄z in carne. Tūc tenebre co
gnitōis n̄re moralis/ lucē nō tā p̄p̄hender
rūt q̄z app̄henderūt. Nihil ei aliud ab ipso
plene p̄p̄henderūt nisi idip̄z Tūc dedit
om̄ibz quotquot receperūt eū potestatem
filios dei fieri his qui credunt in nōse ei.
dñi nos diuinitatis sue p̄cipēs esse tribuit

•K•

Felix iohes generis nri lux et decus. felix
 q̄ missus es a deo vt testimoniū phiberes
 de iue. et de his q̄ ad dexterā altaris incensi
 q̄ orate vniuerso pp̄ lo q̄ p gabrielem. q̄ cū
 pphetatōe futuri meriti. q̄ cū similitudine ad
 helyā rep̄missa sūt/suit celebrata. **B**rata
 mihi erit recordatio t̄pis illius. qm̄ de naza
 rath licentia recepta a virginali sp̄so. a iu
 sto Joseph abij in mōtana cū festinatōe.
Intraui in domū zacharie. salutauit eliza
 beth. exclamauit salutata. Et vñ hoc mihi
 vt veniat n̄r dñi mei ad me? **C**ausā addi
 dit cognitiōis. exultatōez infans in vtero.
Subiecit. beata q̄ credidisti. qm̄ pficient
 ea q̄ dicta sunt tibi a dño **M**agnifici n̄pe
 p̄uertas est/ps̄mare qd̄ incepit et certe dei
 p̄fecta sūt opa. **S**ubdidit. ptinus. ip̄m ore
 p̄prio qd̄ diu mēte prius tractauerā/cāticū
 nouū in iubilo **M**agnificat aia mea dñm
Et exulta. sp̄s me⁹ in deo salu. meo. **H**o
 uebat sp̄s sanctus. sp̄s bñdicti fructus ven
 tris mei/totū cor meū. vt in aia et in sp̄u cū
 exultatōe magnificaret dñm. **D**ederat iaz
 cognoscere posteriorē decursus p̄ oēs gene
 ratōes seculorū. quātū iudicauit/talis fili⁹
 illustrare talē matrē/ p bñplacito volūtas
 sue. **H**inc ista p̄nūciatio p̄phetica. **E**cce ei
 erit beatā medicēt oēs generatōes. **I**ngū
 tur alie postmodū in beacordo psalterij d̄
 mia dei. in p̄genie et p̄genies cū reliqs. **A**t
 vero delectat plurimū p̄ferre in corde meo
 sup̄ istis nomib⁹ dñm et deo salutari meo.
Estimauerūt p̄scrutatores seculi. q̄ p̄p̄ r̄la
 tionē actualē ad creaturas/de⁹ ab et̄no di
 ctus fuerat dñs. **S**ed si vniuersa creatura
 pueniret i vñū. posset expr̄imere vocē sup̄
 plicē/p̄ris mei dauid. **C**ōserua me dñe. di
 xi dño/de⁹ me⁹ es tu. qm̄ bonorū meorū nō
 eges. **D**e⁹ itaq̄ sic fuit ab et̄no sine creatu
 ris de⁹. ita dici pōt fuisse dñs. nō p̄ actualē
 sed p̄ aptitudinalē creaturaz possibiliz ad
 serelatōez. **D**e⁹ enī plenissimo et liberrimo
 iure/dñat sue creature siue sit siue non sit.
Pōt ei si vult educere in eē nō ex̄ites. et rur
 sus eas i nihilū redigere q̄ iā existūt. cui n̄
 la pōt creatura dicere. cur ita facis? **Q**ual
 eēt bec i dño maiestas. i. magnitudis star⁹/
 si ad sui magnitudinē de⁹ creaturis ex̄itū
 b⁹ indigeret. **A**idit aia mea/in arce posita
 dom⁹ cordis mei. magnificū nimis et imen
 suz dñm et dñi dei. **C**ecinit idcirco p̄ iubilū
Magnificat aia mea dñm. **E**xcitaueraz p̄
 psalmiste vocē/crebrē eaz. **B**ñdic aia mea

dñm: et oia q̄ intra me sūt nōi scō ei⁹. qz sc̄m
 nomē ei⁹. **C**ōsiderabā qz nihil accreuerat
 sibi. s. creaturis ex eaz p̄ductōe. **N**ulla est
 apud eū trāsmutatio neq̄ vicissitudis obū
 bratio. **S**p̄ ē q̄ ē. sp̄ q̄ potēs ē **E**t hoc ē pri
 mū sanctū nomē ei⁹. **Q**ui ē inq̄t misit me
 ad vos. **A**ddidit sp̄s me⁹. **E**xultare pote
 rat p̄ om̄i laude. satis ē deū noiare deū qm̄
 mai⁹ eo cogitari n̄ pōt. **A**ddidit ad exp̄sio
 nē vsitatissimo more totū scripture (maxie
 psalmoz) in deo salutari meo. **B**zolu⁹
 nimis eēt fmo si mysteriū p̄tētū in verbis
 istis/dño deo salutari meo. q̄reret expr̄ime
 re. **M**ysteriū siqd̄ beatissime trinitatis. cuz
 approprians p̄sonaz/cōtinet his termis.
 dñs de⁹ salutaris me⁹. fil⁹ et habitudo crea
 ture intellectual⁹ ad ip̄am trinitatē. **C**apar
 enī ei⁹ sola. et p̄ beatitudinē princeps ip̄i. i.
 p̄fecte capax/eē pōt. **S**pectat dñs ad potē
 tiā adiutiua actu vel aptitudine. **S**pectat
 de⁹ ad sapiāz p̄uisiua. **S**pectat salutaris et
 me⁹ ad bonitatē reductiua. **C**ōpax ois
 creatura q̄ntūcūq̄ tenuis entitatis/ad ista
 tria. vñ sortit vnitatē veritatē et bonitatem
 aliquā. suo mō. p analogiā ad primū ens.
 vñū. verū. bonū. **S**ortit. modū. sp̄m et or
 dinē. **S**ortit deniq̄ mēsurā nūez et pōd⁹.
Reddant singla singlis. **P**orro creatu
 ra intellectual⁹/lōge altiori et diuiniore pri
 mioriq̄ dignitate/potētiā sapiāz et beniuo
 lentiā diuinas/imitat. **D**icebat nūc ratio.
 qz triū istoz capax ē. **E**t quō capax. **C**erte
 p̄ mēoriā. agnitōez et amorē. **D**eniq̄ p̄ in
 fluentiā gratuitā p̄fecte capax. hoc ē princeps
 eē pōt. **N**ulla siqd̄ alia creatura cōpax ad
 deū sic ad obiectū cognoscibile/amabile/et
 mēorabile. p̄ter intellectualē. **S**ola igitur
 scit et pōt si vult magnificare creatorē oim̄
 vt dñm suū. vt deū suū. vt salutare suū. et ita
 suū. vt semel habitū et possessuz/nūq̄ p̄de
 re possit inuita. **F**uit i me sp̄ealis rō/cur
 appellaret salutaris me⁹ qd̄ ē ihs me⁹. p̄p̄
 mat̄nalē p̄rogatiua. fm̄ quā voluit etiā di
 ci fili⁹ me⁹/imo et subdit⁹ eē me⁹. **D**e⁹ alit̄
 sime. q̄s qlis quāta maiestas quāte hūilita
 ti. **S**z minuit admiratōez dū venit ad pec
 catores seru⁹ eē. opprobriū hoim̄ et abiectō
 plebis vsq̄ ad mortē crucis. **D**af hic docu
 mētū q̄ntū ad hec noia. dñs de⁹ me⁹. aia vel
 sp̄s/sp̄ assurgat **I**n timorē sc̄m/p̄p̄ maie
 statis dñm. **I**n honorē piū. p̄p̄ sapie dec⁹
 erimiū. q̄ sua dignitate trahit et allicit. **D**e
 niq̄ i amorē sincerē. p̄p̄ possessiōis bñficiū

Tractatus XII

Et enī pl'amam q nra sunt. Homē sō sa/ lutaris z salutis plectū hec tria. qz replet indigētā irascibilis q tēdit i arduū. rōna lis q tēdit in honestū pulcrū z verū. necnō pcupiscibilis q se iūgit z intimat ad bonū psummatiū z ynitiū. vmbz derelictis Quo fit vt turpiora iudicet z horreat recta rō/q magis eā ab honestatis nobilitate et libertatis sede deiciūt. sicut luxuria z gula Pulcerrima p inde virginitas nuncupat. Trabit h altissima z p rūs iugit rumi/ nāda p sideratio/ ex ipis nature p rictatib/ Natura q ppe filia dei/ p fēz imitat. Cōclu serūt pbi cultores sui/ q n pōt inueniri n/ si triplex rō boni. vālis scz delectabil' z ho/ nesti. Rursuz triplex hec rō tota nō repit in alijs q intellectualib/ creaturis. z h aduer/ terūt pauci nimis. Creature inaiate/ tēdūt in solū pueniēs eis z vtile absqz delectabi/ li. s. ad loca sua p pseruatōe. vel ad actiōes p sui multiplicatōe ne spēs deficiat. Crea/ ture sensitive. tēdūt vltra bonū suum vtile ad delectabile. s. nō ad honestū. Creature intellectuales tēdūt sub hac rōe triplici ad obiecta sua. marie ad honestū. vey si qdez si recte sūt. aut soluz apparēs. si puerse. Est enī singularis z eminēs p rictas aierōnalis vt appetētissima sit honestatis. Sūt i aia/ lib/ z auib/ q bus dā/ qdā simulacra pcupiti honoris. qz pugnāt vt vincāt. s. radix ē nō honestū bonū sed vtile. vt p nidis. vel deli/ ciosuz/ p cibis z plicatōe. Silr z burali bus hoib/ q ppari sūt iumētis insipientib/ qbz nō ē intellect'. Cōne magnific' nō ne potēs dñs. sic magnificās z extollēs aiaz et spm rōnalē. sic p hoc triplex bonū fplēs si nō repleuerit omē in bonis desiderū scz q repletiō/ beatitudis ē psumate fundamē tū: Magnificate igit me cū dñm o filij ho/ minū. z exaltem' nomē ei' i d ipm. Canāt oēs z dicāt singuli me cū. Magnificat aia mea dñm. Itaqz bonū ē p fiteri dño z psal/ lere nōi tuo altissime. In decacordo psalre rio cū cātico in cithara. Omnipotēs pat tu' (o spūalis aia) q possidet fecit z creauit te. noluit te derelinquere sine musica deles/ ctatōe. Voluit i primis te i cāticis exerceri Nutriūt hec/ amorē sanctū. qz spm exbilas/ rāt. delectāt mentē z letificāt. oblectāt aiaz. Totū p inde cordis tridiniū gaudio fplēt in voce exultatōis z salut'. Cōplet ille de/ cacordi psalterij dauid p rīs mei finis i vñū Dīs spūs laudet dñm. Spūs vt dixim' ē

arbitrici' cordis. p riceps cordis. Icono m' dom' sue. vocat ex nature sue p rictate/ libez arbitriū. aut spūs liber arbitrio. Cō surgit p rās ei'. ex aīo z aīa. viro z vxore mo dis expositis. Nō enī cēt spūs liber/ si sola sibi p rās cēt pceptiua. nō etiā motiua. Ne qz si p rātes hēt mouēdi se nō etiā p gnoscē di se/ spūs libtate polleret Et qm p rās vtra qz sibi p uerit/ facultas a facilitate dī illa po testas. Sic ei duo sil' pueniētes ad tractuz nauis/ facultatē fortitūf. quā nō hz qsqz per se sumpt'. Sic ad scribēdū pcurrit ocul' yisione sua dirigēs. z man' digitor' motu scribēs. alioqz nō cēt facultas/ hoc ē facili tas/ in formatōe līraz. Hoc plane pgni to/ mēozit' qz retēto/ fiat adaptatio finalis. quō cōcordat psalteriū cū cātico z cithara. Dicat igit ipē spūs. Exurge glia mea. exur ge psalteriū z cithara. Sonet psalteriū ab alto. fidiculas hz ex auro vl' auricalco. dat spūs deiformis/ aīo z aīe dū residēt in excel so cordis habitaclo/ tāqz in arce syon q est aper mēt'. Dat in qz psalteriū: dat idē spūs aīo z aīe dū manēt i infimo tabernaculo ci tharā. q ex mo sonat. q ex corio deficcato z tēso cū cordulis neruoz torris/ p ricta ē in signū mortificare carnis Subinde cāticū p mēozatū int psalteriū z citharā/ dat spūs aīo z aīe. spōso z spōse. duz mediū locū my/ stici cordis tenēt. In p rīo sola etnuas. In scdo enitēntas. In tertio materialitas i p rict. Veiet etas qn p rās hēt plurimi z mly triplex erit scia. qn sapia abscondita in myte rio/ copiosi' elucescet. Vltra ei habeo sup istis dicere/ q mō portare nō pōt vnusqz Exurgat cū diluclo spūs exbilarat' ex psal terio decacordo cū cātico in cithara. Exur gat i glia sua. exurgat diluclo. dñi auroza lu cis p grāz rutilat. dū h yems ifidelitatis trāsi it. imber carnalis sensus abijt z recessit. tra hēs decorsū. lumēqz p glutinās. flores scōp/ desiderioz pulcerrimi z vernātes apparue rūt i tra. q p rī' mortis z aliena facta ē vite z nra. Ips putatōis palmitū min' vtilium aduenit. Uox turturis casti gemit' suavis qz plāct' / audita ē i tra nra. q a vicijs dere/ licta defra ē. s. h tūtib/ speciosa piguescēs z vberima sic'. q sic vitis z olina/ noluit de serere dulcedinē sui fruct' vt regret int steri lia ligna seli. ptulit grossos suos. vince flo rétes sub vnica vite q ē eterna sapia. z sub agricola p rē/ odore dedit. bonis i vitā. s. mal' ē odor mort'. Quid sup est nisi vt vof

7.

D.

Handwritten marginal notes on the right edge of the page, partially cut off.

spūs deiformis imagine; hñs dilecti/nūc
audiat rōicat ad aiaz/quocūq; fuerit babi
tacko collocata. **S**urge ppera amica mea:
imaculata mea. z veni colūba mea. Colū
ba put manet i inferiori. Immaculata put
tenet supi. Amica put relidet i medio. Au
diat sequēs exhortatio. **O**nde mihi faciez
tuā. **S**onet vox tua i aurib; meis. **V**ox ei
tua dulcis z facies tua decorā. **Q**uidni re/
spōdeat amica delictis plena? **D**ilect? me?
mibi suavis ē pulcer z decor? z ego illi. qz
delictie sue eē cū filijs hoim. **N**ā si delectabi
tur de? topib; suis. quāto putād? ē ampli?
delectari i hūana natura quā possidet in fi
liā z heredē gratissimā. quā fecit i imagine
pulcerrimā. quā creauit i facultate liberi ar
bitrij sub se potētissimā. **S**iquidē ex ipō cre
ata ē i cēntia imortalis. **P**er ipm facta seu
formata ē vigore pceptiue intellectual. **I**n
ipō possessa ē in vi affectiua seu dilectiua.
dū ad suū pziipiū redit circularitē pfectibi
lis. **L**audauit i psalterio aia mea dñm/
sub duplici cordula. **P**rima i exultatōe spi
rit? **I**n deo saluari meo. **R**apta q̄ppe suz i
cordis arcē. etiā in spū. imo z extra spm̄ **E**x
emplo regine **S**aba. q̄ ad aspectū sapie sa
lomonis i ordinatis opib; suis. nō habebat
ultra spm̄. **E**t certe pl? q̄ salomon hic.
Pfallit hinc ppheta **Dauid** p̄ me?. **Q**uā
magnificata sūt opa tua dñe. **V**ia in sapia
fecisti. **I**mpleta ē tra post. t. imo eleuata ē
magnificētia tua sup celos z terrā. **H**ic ē i
cui? saluari deficit aia mea dñe de? meus.
Oculi mei defecerūt i salutare tuū. **D**ira/
bilis p̄sus s; felix h̄ defectio. **L**audauit
in cithara aia mea dñm. magnificās eū. qz
reperit hūilitatē ancille sue mortalitatē in
me suscipiēs nature. **L**audauit i cānico aia
mea dñm p̄ vniuersos modulos q̄ sequūt
in hexacordo. **B**ra cū elisabeth q̄ dei satus
ritas interpretat. sic z zacharias dei mēoria.
Dec de filiab; **Aaron** in lege pphets z psal
mis eruditissima. vet? ml̄ier z noua m̄. s; z
in antiq; ē sapia/marie duz part? iohis. i.
boni opis in q̄ grā/ comitat. **L**audauit h̄
elisabeth dñm exclamās voce magna in cā
nico oris. **S**enserat ei ex iohis p̄gaudio z
exultatōe/dñi p̄ntiā i me. cānicū icepit a me
Bndicta tu in mu. z bñd. fru. yē. tui. **E**t vñ
hoc mihi vt veiat m̄ dñi mei ad me? **E**rat
zacharias sapiētissim? qz sacerdos dei altis
simi. pdiderat p̄ signo vsuz vocis. quē na?
ta vox clamānis dei postmodū mox vt nos

mē scripsit r̄stituit. **C**ōtuleram? pl̄ima spa
cio mēsiū triū. elisabeth z ego v̄bis. illi nu
tib; z signis. **P**rorin? vt solutū ē viculū lin
gue ei? collaudauit dñm diluculo nascēt
aurore p̄ grā m̄ rorissue. **C**ānicū ei? fuit sub
triplici tetracordo z p̄sonuit ter nomē salu
tis. **E**t qd sal? nisi ihs. **E**t qd sal? nisi virt?
replēs totā indigētā sui passi? **Q**uid h̄ sal
lutaris repletio i hoib; nisi bñdicatō? quid
hec bñdicatio. nisi bñdicta visitatio? **D**e q̄
ioh. **E**t visitatio tua custodiuit spm̄ meū.
Bndict? igit dñs de? qz visi. z fe. r. pl. su.
Et exaltauit cornu salutis nob. **S**z vbi ex
altauit cornu salutis. hoc ē potētā salutarē.
Subdit. **I**n domo dauid pueri sui. **P**os
sem p̄ singulos modulos p̄cordare triplex h̄
tetracordū zacharie in. xij. v̄siculis cū meo
psalterio decacordo. **D**ixit salutē a dño fa
ctā i domo dauid pueri sui. **S**ic locut? ē p̄
os scōz zc. **C**ōsonat vltimis psalterij mei
v̄siculis. **S**uscepit isrl̄ pu. su. **S**ic lo. ē ad
pa. no. **D**ixit salutē ex inimic; futurā. z ple
bē hūilē deo futurā. **I**n sc̄ritate z iusticia
corā ipō **T**otā hāc sn̄iaz meū p̄sonuit hexa
cordū. **C**olloquēs z alloquēs pueruz cū q̄
iā erat man? dñi **P**reibus inq̄t aū facie dñi
ad dādā sc̄iaz. nō ql̄cūq; s; salutis. ecce ter
tio iā dicta sal?. **I**nde ē q̄ reuelauit āgel? ca
rissimo v̄giali z iusto viro meo ioseph/ de
bñdicto ihu scō meo. vocab nomē ei? ihm
Lām addidit. **I**p̄e ei saluū faciet populū
suū a pctis eoz. **P**retercūdū nūqd ē cā
nicū āgeloz. **I**mo magis eo p̄mēozādū. q̄
subito facta ē cū āgelo mltitudo militie ces
lestis q̄si choz ducēs. **P**remisit h̄ chor? ca
stroz/ psalteriū inchoās a sūmo. **G**lia i ex
celsis deo. **I**urit citharā cū psalterio **E**t in
ter. par. ho. bo. yo. **V**ox ipoz laudātū deū
nōne cānicū ē? **N**ōne s̄l̄r ē cānicū i ipa tā
multiplici z sedula pastoz laude? **R**euerfi
sūt gl̄ificātes z laudātes deū. **S**ilem? pas
storales ad l̄fāz fistulas tympanū z chorū
cordas z organuz. tibias z cimbala. **P**lus
anagogia nos delectat. **N**ec incōmēora
t? abibis. **P** symeon. iuste. pie. lōganimis.
timorate. **T**u veniēs i spū i rēplū. dū indu
cerem? ego z p̄r ei? puez ihm cū oblatōnē
b? hostiaz. cū r̄dēptōe q̄nq; sc̄cloz. tu pue
rū i vlnas suscipiēs z grās agens cecinisti
Hūc dimitt. ser. t. d. s. v. t. in pa. qz vide. zc.
Sufficere potuerat p̄ sūma laudis z gl̄ie/
verbū h̄ sans vnicū exp̄ssisti **L**umē ad res
uelatōez gētū. **C**ōtulisti mecū d̄ susceptōe
23-2

Tractatus XII

D. Iſrl' pueri ſui. vocas ipm ſalutare. gliaꝝ plebis ſue iſrl'. **E**xhilarreſce nũc rex ꝛ ꝑf meꝝ dauid. ꝑſaltes dñi. **C**õpleri ſentis ꝛ intelligis. exhortatões tuas tonẽs i ꝑſalmis ꝑſitas. itez iterũqꝝ r̄petiras. **T**arare dño cãno. **E**xurge glia mea exurge ꝑſal. ꝛ cyth. exurgã diluclo. **H**z aliqd̄ diluculũ iſtud myſterij. etiã itellectũ lr̄alit. **D**ixit dauid alio loco/me ſignificãſ **S**ãcificauit tabnacu lũ ſuũ altiffimũ. **A**diuabit eã de mane diluculo. **D**edit ꝛ titulũ ꝑſalmo illi cui iniri um fuit vbiũ i cruce filij mei. **D**e de meus vt qd̄ me dereliq̄ſti. **D**edit in q̄ſ titulũ ꝑ ſuſceptõẽ matutina. **D**edit i cãticũ. ſpõſa. ſpõſuꝝ. **H**anc ſurgam ad vineas qñ. ſ. aſpiret dies eñnitatis ꝛ inclinẽt vmbꝛe mortis hꝝ **R**urſus int̄ tot opa dei facta ꝛ memoratio ſpãlis e ꝑ ꝑphetã diluculi. **T**u fabricat̄ es in q̄t̄ auroꝝ ꝛ ſolẽ. **E**t ſane. qd̄ auroꝝ pulcri. qd̄ iocũdi. qd̄ ſalubri. **A**d hoies venit i ſuſceptõẽ matutina ros lucis ros refrigerã. ros ſecũdas. **R**ozat̄ deſup iurta vortũ ꝑphete. **R**ozate celi deſuper. **I**nde dñs ait. **E**go ros ꝛ iſrl' qñ liliũ germiabit. hoc roze ꝑſuſa ꝑcepi ſatietat̄ fructũ. h̄ roze mēs impleta inſtar teſte oĩ roze pleni trahit a radũs ſolis i excelfuꝝ. **C**ithariſat̄ in auroꝝ diluclo. ꝑfallũt iubilãt̄ alacrit̄ volucres ſpũales. **S**ũt exultatões dei i gutture eoz. q̄b̄ excitat̄ oĩs ſpũs exurgit diluculo laudare dñm. **C**auſat̄ h̄ oĩa ſol oriẽs nõdũ viſus **S**ol i q̄ poſuit dñs tabnacu lũ ſuũ. qz nõ bil i reb̄/ſenſu ꝑceptibilib̄/efficaciũ manu ducit ad deũ ꝛ inſenſibili ꝑpaſ. **S**ũt iſta i ſole. lux. vigor. fulgor. feruor. ſub ſyllab̄ ex plicata ſeptẽ. **L**ux eminent̄ ꝑtinet h̄ triã q̄ ſũt ꝑprietates ei. vigor. fulgor. feruor. **V**igor (q̄i ſecũd̄ plena luce) ꝑtinet eminent̄ fulgoꝝ. **V**igor ꝛ fulgor/ ꝑtinet eminent̄ feruorẽ. ꝛ ibi ſtat̄ cũ circlo qdã. **F**ulgor ꝛ feruor redeũt ad vigorẽ eñntiali luce plenũ ſeu fe cũdũ velut ad parẽtẽ. **C**õformit̄ in diuinis. eñntia diuina cõis trib̄ ꝑſonis. ꝑtinet eminent̄ ipas cũ oĩb̄ ꝑfectõib̄ ſimplr̄ nõ tñ formalit̄. etiã fm ponẽtes i diuinis formales ꝑfectões. **P**f̄/ſontalis e plenitudo diueſſentie. potẽs generare filiũ. ſic vigor lucis fulgoꝝ ſuũ. **P**f̄ ꝛ filiũ/ ſũt ſufficiẽs ꝑcipi um ſpũſſancti. ſic vigor ꝛ fulgor ſũt ꝑncipiũ feruoris ꝛ ibi ſtat̄. qz filiũ ꝑ acceptã vi ſpiratiuã/ reddidit ſe ꝛ ſpirituſſanctum patri. **R.** **T**raſeam ad imaginẽ ſpũs bũani dica m̄ ipm eẽ lucẽ ſic vere e lux. **E**t eo ꝑfectior

q̄ memit. intelligit ꝛ diligit. ſed̄ ſup ſe teſſe cit. qz ſe ꝑcipit. qz ſe mouet dũ ꝑcipit. ꝛ ꝑcipit dum ſe mouet. circũneſſioẽ mirabili. **E**ñntia ſpũs/ ꝑtinet eminent̄ vigorẽ memo rie ſecũde. ꝛ h̄/ ꝑtinet eminent̄ fulgoꝝ intel ligẽtie. **D**uo aut̄ h̄/ vigor meoꝝie ꝛ fulgoꝝ intelligẽtie/ ꝑtinet euident̄ feruorẽ amiciãcie. ꝛ hic e ſtat̄. qz reflexio ſit ad fõtale ꝑꝛicipiũ. dũ nõ redit finis ad ꝑꝛicipiũ ꝑ mediũ. qz ſi linee tres recte ſũt qlibet de ꝑũcto ad ꝑũctũ fm originẽ reſultat̄ triãgulũ intel ligibilis. **S**z qz finis redit ad ſuũ ꝑꝛicipiũ ꝑ mediũ. nõ eẽ intelligi ſperã aut circũlũ. **Q**ui põt puro viuacit̄ iruerberato ſpũs oculo ꝑſiderare q̄ dixim̄/ de architri clino vel iconomo cordis nr̄i/ poterit ſe ꝛ ꝑ ſe tãq̄ i ſpeclo ꝛ ꝑ ſpeculũ ꝑgnõſcere ſe in ſe. **E**t ꝑ ſe poterit ꝑnt̄ rapi a ſeꝝ ſupra ſe. ad ſapiaz diuinã. q̄ ꝑ ignozãtiã ꝛ ꝑgnitã e. fm vnionẽ ſup mẽtẽ. **Q**d ſi deficit i multis ſy delib̄ h̄ ſapia. ſola fides ſpes ꝛ caritas ſuffi ciũt i gñe eñntia radicate. ꝛ i ea ſtualit̄ imo ſupeminẽt̄ reſpoſite. eſi nõ formalit̄. **O**ꝑꝛ eni i oĩb̄ ſic fieri. vt oĩa ꝑarticipẽt̄ yno ꝛ ad vnũ ꝑgregẽt̄. fm varios ordĩes vſqꝝ ad mo nadẽ diuie eñntie. q̄ ſontalit̄ e in ꝑre. **S**ic potẽtẽ aie ad ei eñntiã. **S**ic habit̄ oēs vꝛ turũ. donoꝝ ꝛ bñtudinũ ad vnã gñam refe rũt. **D**eĩqꝝ ſi ꝑtẽtio d̄ tot diſtictõib̄ fm for mas metaphiſicales ſit rõnal̄ ꝛ qñtũ rõnal̄ ſeu m̄ nẽcãria. magis ex h̄ ꝑꝛi diſtictõ ꝑ relatões i diuinis ſit maria. qñs ꝑ abſolutã fingẽt̄. **C**olligit̄ alterã ſilitudo. lucis ſolis ad lucẽ ſpũs. **L**ux ſe diffundit ꝑ mediũ nõ impeditũ fm totã ſperã ſue actiuitat̄. **H**anet tñ i ſe iugiter ſuũ vigor fulgoꝝ ꝛ feruor. **D**iuinũ ſpũs ſtabilis ſp̄ i ſe/ diffundit ſe ꝑ oēs creaturas q̄i cẽtꝛ oĩm ꝑ illapſũ fm eñntiã ꝑnciã ꝛ potẽtiã. **N**ihilominũ ambit ꝛ ꝑ ambit creaturas vniuerſas. q̄i circũferẽtia **R**urſus ad rẽ nr̄ãz ſpũs hois tot̄ e i corde carnali. ſic cẽtꝛ ei. inſtũes ꝛ radiãs ad totã circũferẽtiãz cordis. **S**pũs vno nõ inde minũ e ambiẽs ꝛ ꝑambiẽs totũ cor q̄i circũ ferẽtiã ei. **Q**ui fixo poſſet hãc ꝛ a qlino veritatẽ oculo ſpũs intneri. ꝑfecto ſacilioꝝ ad oĩa q̄ dicta ſũt de deo ꝛ de ſpũ nr̄o/ ꝑſpe ctus ſuũ eẽt. **S**z reuerberat̄ ꝑꝛiũctõz ad ꝑncipiũ ꝛ fatãſmata. ꝛ ad h̄ ꝛ nũc. donec pu ritate mẽris/ poſſit ſpũs ad vnitatẽ ſe collĩ gere ꝛ collect̄ ſtare. **S**z o dñe de q̄s habitat i tabnacu tuo. **Q**uã h̄ paucoꝝ. q̄ hoc pauciſſimoꝝ qd̄ ſeq̄t̄. **A**ut q̄s req̄ſcet̄ in

mōte scō tuo. **O** req̄es. o i pace. o i id ip̄m:
Dec ē par z vnitas. In q̄ petit dimitti sy/
meon i cārico. Venit ad h̄ oriēs ex alto/di
rigere pedes n̄fos i viā pacis vt cecinit za
charias. Cōsonat āgelicū melos. dās i tra
pacē hoībo bone volūtatis. Dedit k̄lr tan/
gēs i vltio psalteriū meū. Suscepit israel
p̄m. su. Quid ei susceptō/nisi sursum acceptō
fm̄ nomē suū. Et q̄d adeo sursum acceptio/
nisi ad se sp̄ialis attractio. sic vis magnet̄
trahit ad se ferrū. z vnuerfalt̄ oīs finis fini
bile suū. Om̄e appetibile appetitū p̄riuz
Dic phice enūciauit nō poenice q̄ dic Tra
bit sua quēq̄ voluptas. Hoc i te factū ē o
glioſe testis stephane qm̄ p̄plēdo om̄e desi
deriū tuū h̄ vnuz peristi. Dñe ihu suscipe
sp̄m̄ meū. Hoc tuū instar oloris cāricū pa
rata morte suauissimo gutture protulisti.

S. Magnificat aia mea dñm. Quia fec̄ mi
hi maḡ q̄ potēs ē. qm̄ q̄ creauit me/req̄euit
z se vnuit i tabnaclō meo. qm̄ noua facta
sūt oīa i celo z i tra. Quō noua? Eo nimiz
qz et̄nitate sūt diuina. Vidit h̄ ps̄. sepi⁹ in/
citas ad cāricoꝝ nouitate. Cārate dñō cā/
ricū nouū qz mirabilia fec̄. Nūq̄d nō oīm
nouitate sup̄eminēs nouitas q̄ mutauit si
gna. inouauit mirabilia. qm̄ vbi imēsū ab
breniatū ē. qm̄ diuina maiestas ita ē incliata
vt accipet sui formā. q̄tin⁹ exaltaret forma
serui ad diuinitatē. Subdit mirabile nouita
tis rōez dicēs. Saluauit sibi dextera ei⁹. z
hoc hūiles ad et̄nitatez exaltādo. Dextera
q̄ppe p̄tinet ad et̄nitate. Hic ē illud sp̄ose.
Dextera illi⁹ aplecabit me. Et ps̄altes. Te
nuisti manū dextera meā. z cū gl̄ia suscepis
sti me. qz dextera tua exaltauit me. Salua
tionē hāc seu salutē opat⁹ ē i me q̄ fecit mi
hi maḡ. q̄ sū tra illa de q̄ veritas orta ē. Ete
nim dñs dedit benignitate z tra n̄ra dedit
fructū suū b̄ndictū. dñi germiauit saluatoz ē
Itaqz nō iā m̄ idauit t̄m̄o salutes iacob
s̄ opat⁹ salutē in medio tre. Dicit vniciqz
Sal⁹ tua ego sū. qm̄ nō ē in alio sal⁹. Neqz
enī datū ē sub celo aliō nomē i q̄ oporteat
nos saluos fieri. Tu p̄pterea o gabriel dñi
missus es a deo legat⁹ ad ea q̄ salutis h̄ et
pacis erāt/a saluatōe cepisti. Aue gr̄a ple/
na dñs tecū. b̄ndicta tu i mu. Addidit Eli
saberh̄ cognata mea. Et b̄ndict⁹ fruct⁹ ven/
tris tui. Suppletū ē p̄ te gabriel nomē p̄/
p̄riū. dñi cogitātū mihi ql̄is eēt ista saluatō.
Subintulisti. Ne timeas maria. iuenisti
enī gr̄az apud deū. Terminat aliq̄z deuotō

ih̄s x̄ps̄ amē. Sal⁹ sua absq̄ mēne seu de/
fectu v̄efiat. Hoc ē q̄re. ql̄ie z v̄n̄. beatā me
dicēt oēs generatōes qz b̄ritudinē salutarē
fecit p̄ me. faciēs mihi maḡ q̄ potēs ē z sc̄m̄
nomē ei⁹. qd̄ dū b̄n̄ viuim⁹/scr̄ificat i nob̄.
Scr̄ificauit z i me tabnaclm̄ suū altissim⁹
qz sc̄m̄ nomē ei⁹. Hoc qz qd̄ natū ē i me fā
ctū. vocabit̄ fili⁹ dei ih̄s magn⁹ p̄ āgelū. z fā
ctus scōꝝ p̄ Dañ. Fidel⁹ dñs i oībo v̄ijs suis
qz oīa opa ei⁹ i fide. z sanct⁹ i oībo opib⁹ suis
Sāct⁹ sanct⁹ sanct⁹ do. de. sab. Ple. s. ce. z
ter. gl. t. Talit⁹ p̄ suo mēozit oīa q̄ salutife/
ra sūt/ p̄ferens i corde meo. Deditās sum
assidue. z admirādo deficiēs. q̄nta sit z ql̄
hec saluatō. Ecce ei ex h̄ bea. me di. oēs
gene. Cōciner oli mihi oīs eccl̄ia scōꝝ salu
tiferū p̄mēs illō atqz gr̄issimū. Salue regi
na mie. Et itez. Salue m̄ pietatē z totū
trinitatē nobile triclīnū. vbi tū incarnatū.
sp̄ale maiestati p̄pans hospitiuz. Deniqz
frequēt⁹ Aue maria gr̄a plena dñs tecum
Decet p̄fecto/ me m̄ez salutis saluatē/ nō
in saluatū p̄terire Debet obseq̄osus amor
vicissitudinē amatōis recipe. Dz gr̄a pleā
cū q̄ dñs ē/ refūdere gr̄am p̄ gr̄a. Dz b̄ndi/
cta b̄ndictōez. fructifera fr̄m̄. dñā regnuz.
Illūata sil⁹ z illūiatrix fm̄ nomē meuz/ de/
beo coheredib⁹ meis illūiatōez. Dabit pos
tremo ih̄s salutē i defectibilē. ad h̄ etiā ve/
nit. Cōtuli crebro mecū i corde meo ta/
lia. Cōtuli sil⁹ euz v̄gineo ioseph viro meo
vocās ip̄m sic sara abraā dñm. Querebat
a me inter secreta colloq̄a. quō h̄ z h̄ fierēt
aut facta eēt. q̄ tadē i me mō p̄plera sunt.
Cōseruabat mēoziter i simplicitate cordis
sui saluatōz āgelicā. quā accepit a me. sil⁹
z cāticū nouū meū. Cāticū insup zacharie
cū cārico symeōis Cātabiles sibi erāt he iu
bilatōes i loco pegrinatōis sue. Dec cātica
syon. hec i recordatōez celestis ih̄rlm̄ solatō
sibi tradita sūt. Et qz doctissimā me noue
rat i psalmis z cāticis. dicebat aliq̄m̄ maria
dñā mea. qz m̄ dñi mei. Sonet vox tua i
aurib⁹ meis. Vox ei tua dulcis. Vox vero
mea qd̄ apt⁹ sonaret i aurib⁹ suis qz p̄riuz
cāticū Magnificat aia mea dñm. Appa
ruit tadē maḡ fides ei⁹. dñi visitat⁹ ab āgelo
triste illud iussuz accepit. Surge z accipe
puerū z m̄ez ei⁹. z fuge i egyptū. Audierat
p̄ri⁹ ab ip̄o āgelo p̄fortate se. vt me accipet
in iugē. Qd̄ ei i ea natū ē. de sp̄sancto ē.
P̄dixerat me filiu z pariturā. Iusserat vt
vocaret nomē ei⁹ ih̄m. C̄cāz z diuinitatez
K33

T.

Tractatus XII

aperies inqt. Ipe ei saluū faciet pplm suū
a pctis eoz. cū delēs iniq̄tates sit de solus
Dōdū silis h̄ p̄nūciatō videri poterat
ad istā. Surge & accipe puerz & fuge i egyptū.
p̄nū. q̄sdistās o gabriel nūciatō tua Regna
bit i domo iacob i eternū. & ista Accipe pue
rū & fuge i egyptū. Magna fides/magnaz
fecit magnificētia. Utriq̄ n̄ fm. cū magna
numi spe p̄tulit. vt p̄ spes sperarem. Por
ro totū illud septēnalīs pegrinatōis exiliū
q̄nta sedulitate/patia. & lōganimitate/trāf
egit cū puero ihu & mecū. recolat p̄ animū
& p̄ferat i corde suo. Veniēt generatōes
q̄n scribet aliq̄z deuorō. plima sup istz pie
speculāda. mltā p̄saice. q̄dā heroico carmi
ne. cui iosephina nomē erit. q̄dā alit̄ & alit̄.
Nōnulli de laudibz iusti s̄gnal sp̄ōi mei
fidissimiq̄z custodis & testis delegati/mlta
sue posteritati legēda relinquēt. statuēt cō
fūmatōez i ipi p̄ciosā morte. q̄ p̄ntibz filio
meo & me. pieq̄z flētibz/ apposit̄ ē ad p̄ses
suos. i senectute bona. cui mēoria in gene
ratōes seculoz. **S**cribēt deiceps certio
ra/p̄ decursu ipis q̄ ih̄s erat incipiēs q̄i an
noz. xxx. q̄n tota cessi i custodia & idūduā
sequelā ei. dū p̄ p̄ores ānos fuerat velut oc
culū & i gloriā. subdit̄ paup̄culis nob. q̄i f̄
uulū q̄ venerat etiā mīstrare nō mīstrari in
hūilitatis & sūme obediētie documētū. tūc
p̄diēs iohes ab heremo iussus baptizare.
iussus clamare. parate viā dño. iussus ānū
ciare p̄m̄ regnū dei. iussus p̄dicare p̄niaz
in remissionē pctōz. Signū p̄inde susci
piēs. Sup quē videris sp̄m̄ descēdentē &
manētē. ipe ē q̄ baptizat i sp̄ūscō. Cōsensit
baptizare filiū meū. seru dñm. vox verbuz
amic̄ sp̄ōi sp̄ōsuz. Cui refugietū cū reuerē
ti timore ih̄s subitūlit Sine. Sic nos de
cet iplere oēm iusticiā. & h̄ i p̄futōez ois i
iusticie n̄re. **C**ap̄ ecce copiosissim̄ ap̄t̄ ē
collationū meaz/ mēozit̄ i corde meo/ affa
bilis sepe doctriāl̄ & deuote/ cū alloq̄o alie
no cōicatoz etiā viuēte filio meo b̄ndicto
Sedulū aut̄ p̄tulit p̄ resurrectionē & ascēsi
onē ipi. q̄n (data sub cruce/ i filialē discipu
li illi quē diligebat ih̄s custodiā) māst̄ vsq̄z
ad felicē obitū meū cū aplis & discipulis i
ih̄lm. q̄ fuerūt illic p̄ ānos. xij. ad p̄uincen
dū iudeoz incredulitatē. Erāt ei (sic aperuit
medic̄ carissim̄ lucas secretoz p̄sci meo/
rū) oēs sil̄i ōfoe p̄seuerātes cū mulieribz et
maria m̄re ih̄u. Tūc dato sp̄ūscō/ celebris
habebat sacri panis p̄munio/ i simplicitate

te cordis. Iugebat ōfo dñica. Simboluz
p̄ditū ē me p̄sulta. Hoc at̄ vltimū de me in
canone scripture catholice. v̄bū repit̄ ex p̄
suz. qz sū maria m̄re ih̄u. **S**o sapiētissi
me dñe de salutaris me. q̄nta & q̄m̄ multifa
ria sūt p̄ter h̄ dicta docta collataq̄z. q̄ si per
singla scriberēt. nec ip̄m arbitroz mūdū ca
pere eos q̄ scribēdi sūt libros. Et q̄m̄ finis
legis ih̄s x̄ps. & h̄ ego appelloz maria m̄
ih̄u. Placz collatōes aliq̄s d̄ dño ih̄u meo
sub fine psalterij hui decies decacordi/ no
tulare. Sūt. xxiij. h̄mōi collatōes.

Sequitur prima

q̄ ē notula septuagesima septia in ordine.
Domin̄ de salutaris me ih̄s me.
quē magnificat aia mea. cū exulta
tione sp̄ūs. Et ipe ē finis ois p̄sū
matōis. Et ē regalis distributō ois legis &
ornat̄ vel inclinatōis natural̄ & ordis. Ipe
rex regū & dñs dñantū. **D**ñs de saluta
ris me n̄ vane p̄stituit oēs filios hoim̄ m̄
n̄ q̄ alia opa sua subiecta sub pedibz hois
q̄ in facta sūt bona valde. nec a suo fine fru
strata. **D**ñs de salutaris me p̄stituit na
turā b̄uanā supra ceteras in rōnales creatu
ras. vt capax eēt & p̄iceps eēt possz honesta
tis q̄ d̄ honoris stat̄ terminū boni & finis
honoris. Est at̄ honor ille/ bonū honestū.
bonū p̄ueniēs appetitū rōnali vt rōnalē
Dñs de salutaris me. nō ē salutaris vl
sal̄ vel ih̄s fm̄ nomē suū. si nō iplere valeat
totā indigētā rei saluabil̄ fm̄ oēs vires su
as. **P**t̄z h̄ ex descriptōe salutis vel salutaris.
cui finis ē vt repleat totā indigētā patē
tis. **S**al̄ i rebz sensu carētibz/ sufficient
obtinēt dū suo p̄ueniētū vel vtili bono cō
iungūt. etiāsi nō delectabilē p̄cipiāt illud
Pt̄z h̄ i q̄ere rez. sensu carētibz ad loca sua.
Dū p̄crea formā sibi silez introducūt ad
p̄seruatōem sp̄ei. **S**al̄ i aialibz carētibz
rōne/ sufficient obtinēt. dū suo p̄ueniētū vel
vtili p̄iungūt. & dū illā p̄iustōez p̄cipiūt. & in
p̄ceptōe delectat̄. etiāsi nihil p̄cipiāt d̄ ho
nesto. **P**t̄z qz ad honestū p̄cipiēdū neq̄q̄
p̄dita sūt. **S**al̄ i oi creatura rōnali vl in
tellectuali neq̄q̄ obtinēt/ si nō honesto bo
no suo/ cū p̄ceptōe p̄iungat̄. intelligēdo d̄ salu
te p̄fecta. q̄ p̄stitit i actu. nō ap̄titudine sola
vel habitu. **P**t̄z qz ad honestū bonū p̄cipi
endū actualit̄ formata ē. **S**al̄ i hōibz cō
stitui nō potuit ab vtentibz rōne/ p̄his aut
alijs. p̄ter q̄z i honesto solo bono sup̄remo.

u.

z.

eterno ryno. nō in diuitijs vtilib. nō in d
linijs suauib. nō i honorib. vel gloria tpa
lib. **P**tz qm h oia si affuerit/remanet indi
gentia seu vacuitas vel inanitas/nō reple
ta/in principaliori potētia rōnis. q suscep
tiua ē boni honesti z illi pceptiua. **M**agni
ficētia salutaris ad honestū capicēdū
ppria est solius nature intellectualis. So/
la ei mouet ad honestū. vt stat i eo/sub hac
rōne q bonū hoc aut illū/sonat recti rati
oni. etiā si nō haberet rōnē delectatē aut vti
lis. Honestū qppe ē qd suavi nos trahit z
allicit dignitate. Honestū bonū dicitur p relati
onez ad appetitū rōnalē vt rōnalis ē. ordi
nē suū seruās rōnēs q naturā. **M**agni
ficētia salutaris ad honestū/ fōtalit ē i deo
p rē lūmū. apud quē nō ē alia rō cuiuscūqz
appetibil' vel amabil' qz honestas sua. oia
eni p rē seipm fec' dñs. nō p rē aliud vel vtile
vel delectabile ituitu p rē principali. **M**agni
ficētia salutaris. neqz habet neqz suat/ nisi
recta rō q sp ad optia de pcat/ terminet aut fi
niat i desiderio suo. Sp eni curua/remur/
murat in qētat' z impfecte stat. Hoc vidit q
dicit. Nō ē par impijs. Et rursum. Cor ipū
siē mare feruēs qd qescere nō pōt. Sic orat
p rē me' dauid. Cor creari mudū. spm i sup
dari rectū. spm i scdm. spm p rē principalē. fm tria
ad q faci' ē rōnalis spūs. vt recte. sancte. for
tit' ferat i honestū. **M**agnificētia saluta
ris varie qstia ē ab oibz qz qz venerūt hacte
nus vsqz ad dñm deuz salutarē meū. vel q
p rē iplicitate aut explicitate credebāt i eū. Ipe
eni ē q totū hoiez saluū fec' fm oēs vires. q
p rē i sinu p rē anūciauit nob' de deo q
ad verā honestatē via ē. vector. hostiū z ter
min' idē. **R**espectio salutaris illi' q ē ex
celsus dñs z hūilia respicit. solā i aia rōna/
li ancilla sua/ respicit hūilitatis honestatē.
Dec spēositas aie. h' decor. h' pulcritudo. q
trahit ipm z allicit. Nec aliū de tm iō Ihs
trahit qz a se vel allicit. qm i hac hūilitatis
honestate qm dedit/ se respicit z diligit. **R**e
spectio salutaris nota' a spōsa i cānēs. **L**uz
esset rex in q' i accubitu suo. nard' mea des
dit odorē suū. In nardo hūili redolēte ac
cipim' honestatē. Intuit' hni' honestatis
ocul' ē efficac' z viu' q penetrat z vulnerat
cor i amore. **R**espectio salutaris fit i an
cilla q respicit p rē uersa vicissitudine ad dile
ctū. q respicit p oculū simplicē z rectū. de q
veritas. Si ocul' tu' fuerit simplex. totum
cor' tuū supple opationū tuarū/ erit lucis

dum z rectū. **R**ō qz z finis p rēstituet bonū. z
ad finē ordo rect' nō distort'. p ineptitudi
nē aut viciū. **R**espectio salutaris multū
pliciter itelligit fieri a dño deo salutarī meo.
Unus mod' ē in etna p rēstinarōe. fm qm
dictū ē a filio i iohē. Qui ex deo ē/ non pec
cat. qz generatō dei /seruat illū. **A**li' p gra
tiā habitualit' gratificatē qlis ē in puulis z
in hoibz sanctis dū dormiūt **T**ert' ē i opa
tionibz sanctis cū pceptōe diuioz carisma
tū. p sensū intellect' z affect' i vna faculta
te liberi spūs. i corde vno. qd ē natura eēn/
tialis aie. supeminēt rōnēs mēoriā intel
ligētiā z affectū. **S**it h' salutaris pceptō/ se
pe dū dicit hō deuot'. **E**go dormio supple
in viribz infimis. actū nō sentiēs tpalū. et
cor meū vigilat i somnijs spectaculoz eter
noz. **B**eatitudo aie rōnal' dicēda p oēs
generatōes. /sistit i factōe magnoz p illuz
q potēs ē. **H**oc at fiet. dū erit mēorie reple
tio etnitas' z pac' erit itelligētie repletio ve
ritatis z lūis. erit volūtūe repletio dilectio
nis z fruitōis. **B**eatitudo aie rōnal' dicē
da p oēs generatōes/ /sistit i statu q ē oim
bonoz aggregatōe pfect'. **N**ec ē diffinitō
recta b ritudis. q statū dicit i optio. dū opti
ma potētia/ optio suo obiecto/ imprurba/
bilit' p rēta ē. **B** ritudō aie rōnal' /sistit
in h' q ipa rāqz signū magnū i celo amicta
est sole tot' honestat' i rōnali. **E**st luna tot'
n' mutabilitat' sub pedibz ei' i /cupiscibi
li. **E**st corona tot' pfectōis q i stellaz. xij. i
capite vntis irascibil' q tēdit i ardua. **D**e
niqz p rē filii q rapit ad thronū di. rectū
r' gēiles affectōes. **S**it ei' vbigēa. qz descē
dit i eā spūssact'. et h' altissimi obūbrabit
sibi z qd obūbratō nisi luc' effulgētia cū te
nebra **D**aior idcirco itelligit obūbratō q
sub luce clarior ē obūbratio. q' p' aiaz filij
mei/ facta ē mibi. sub cui' ymbra quē desis
derabā sepe sedi. z postqz solcite mīstraue
rā ei. **B** ritudō aie rōnal' /quā fec' magnā
q potēs ē. pl' depēdera bñplacito sue mā/
nutenētie i statu finis vltimi z honesti/ qz
in vigore p rē nature/ vel i fulgore pcepti
no. aut i appetitiua morōe. **S**oluit' p inde
facilit' qstio. cur sathan irremediabilit' cor
ruit dū alij steterūt imobilit'. qz terminū vie
datū cuilibet eoz. iplenerūt. hi p depositō/
nē de sede dignitat' sue. **I**sti p exaltatōem
ex sua dū viatores eēnt/ sub deo fideli hūi/
litate. honestate. pulcritudie. formositate.
spēositate. i ordis sui p rēuatōe. **S**critas

ficātes deū. Futurū ē in sup ad bertheez dī/
uerforiū part' mei. inoleſcat mos p eccliam
ſcōz toto trax orbe diffuſā/ iungere ſimibz
pſalmoz cāticōz 7 hymnoz celebriter. ve/
lut vna 7 inceſſabili voce cū oī militia cele
ſtis exercitus. **G**lia p̄i 7 filio 7 ſpūſancto
Sicut erat in prin. 7 nē 7 ſp. 7 in ſ. ſ. amen.

S3 o gl'ioſa trinitas quāto pōdere ſnīa
rū/ reſonat i auribz meis/ paru' hic 7 paucu
lus numer' p̄buloz. Quor 7 quāti futuri
ſunt cōcines ſcōz 7 domeſtici dei/ q̄ ad iu
ſticia erudiūt plimoz/ 7 fulgebūt velut ſtel
le in ppetuas etnitatez q̄ ad declaratōez ce
leſtis hui' cānci glie/ laborabūt/ te doctrine
Concertabūt apud diſſidētes futuroz he
reticōz fragores. ſtrepit' horrendoz clā/
mores/ vt i debita p̄cināt armonia. te bea
tiſſimā trinitatē i vnitate. 7 vnitatē i trini
tate i penni ſeculoz tpe Amē. Dicent cre
bro. **G**lia tibi dñe. **H**oiabūt te deū glorie.
te gliaz plebis tue iſrl. **T**e dñm virtutū q̄
es rex glie. **T**u rex glie xp̄e/ p̄cinat ois ecclē
ſia. **T**u ad dexterā dei ſedes i gloria dei pa
tris. **T**ibi laus. tibi glia. tibi gr̄atiactio.
Quid iſt' ſupeſt humilitati mee quam re
ſpexit dñs/ niſi vt cū omnibz generationi/
bus ſeculoz. ſubiūgā pro ſine pulcerrimo
debitoz ſupaddens ad canticū meū. **G**lo
ria patri 7 filio 7 ſpūſancto Sicut erat in
principio 7 nunc 7 ſemp 7 in ſecula ſeculo/
rum Amen. **F**init.

Sequitur carminū

ſup magnificat ps nō mīma/ q̄ p abigēdo
tedio quiete ſenectutis/ 7 recordatione pre
teritorū ſtudioz/ non tam nitorū ſtudent
quā deuotioni et vtilitati/ modulatus eſt.

Magnificat anima mea te dominū/
meus in te.

Spūs exultat/ respice fac humilē
Advena dū terris dego/ me cura placendī
ſepius eluſit/ xp̄e peto veniam
Da modo cōplaceat tibi ſoli ſerioz etas
Carmie ſe ſolans/ ſis ſibi ſolus honor
Lerneā carnales elegia cantat amozes
Lelica celeſtem promat amīciam
Beſta ſtilo memozi miſerandi t̄pis h'
Dent ali/ nobis diua ſophia placet
Non eſt conſiliū pulcri ſpectacula celi
Anquere/ ſceniūz vile ſtilo terere
De mea ſcripta tuis p̄mitto p̄ maibz fac
Quātū q̄ ve parum vis fieri maneat
Dacia ps monet 7 ſupponit noſcere ſeſe

Viribz in p̄p̄is intus 7 exterius
Se ſcripturaz 7 manuſtauit dicta viciffim
Arebz latēt ſola/ p̄lege/ ſe referant
Deniqz p̄ueniat referans oratio ſenſus
Lectorūqz comes ſit pia ſedulitas

Cur ſpectatiuas claudio ſub lege me/
Daciaz q̄rit cor iuuenile ſeni (croz
Petroz leuitas an nō minuit grauitatez
ſenſus/ 7 p̄p̄iūz pondus h̄re vetat
Dedecet an ſeniū lud' iuuenilibz aptus
Etatem p̄p̄iūz quāqz decet ſtudiū
Brādior es/ pudeāt puer. līa/ nē lacrimaz
Temp' nūc lacrimis corda pianda p̄iſ
Ludicra pōe ſenet puer vt n̄ ſis maledict'
Seria res agit/ mors volat añ ſores
Parce ſeni iuuenis/ paucis p̄fuſa reſoluo
Dēs gaudet numeris arcus arca tenet
Edificat ſeniū doctrina virilis/ 7 acte
Ludicra delectant metra puericie
Gratus erat puero iā de p̄ceptibz oīs
Sermo/ nimis cupiēs noſcere quid ſit hō
Intus 7 exteri' quot hz vires repetebam
Seduluz/ 7 tandē ſero videre datum eſt
Tricliniū cordis qd ſit/ qd mentis aſilum
Qualis imago dei gloria qualis ei

Hoc op' h' ſtudiū canoſercreuit i ānos
Dacia delectant ſabbata ſola placent

Exceqz req̄es/ menſis de menſe vacare
Dant/ exaltatus vt deus eſt videam
Viris iſta modis de' attulit oia nobis
Anxia curaz vincula diripiens
Forte/ nec inuideo/ poterit qd ſcribit olim
Id fore nōnullis vtile. ſuane. placens
Nec puerilia ſunt q̄bz vſi metra p̄p̄ete/
Pſaltes/ phi/ theologiqz graues
Attū auditu carnis reſonātia non ſunt
Carmina de rebz quas ſapit vnica mēs
Dore ſuo ſi ſit breuitas obſcura pateſcet
Vocibz aut proſis latius expoſita
Ingenūqz moduz decet vnūquēqz notare
Par aquile non eſt queqz volabit auis
Ars qz nulla ſtatim totā ſe pdit/ oportz
Uſus vt acceptaz ruminet aſſiduus
Ingeniū clareſcit 7 ars/ ſi longior vſus
Affuerit/ nemo ſumma repente capit

Arguit ſeniū q̄ deſipiēs puer ſcat
Alterā cā ſub eſt/ p̄dita vita prior
Eſt h' vegeta minor i ſene/ fortior aufert
Ex aio pacem de cerebzo requiem
Fulget in antiq̄s ſapīa/ ſed quibz etas
Junior in clariſ cōſenuit ſtudijs
Perfectos gaudet elegia claudere ſenſus
Verſu ſub dn̄plici/ pulcrior inde nitet